PAVEL SUIAN

RENAȘTEREA ROMÂNIEI

Ecou Transilvan

Scanned with OKEN Scanner

Colecţie: *SOCIOLOGIE*
Coordonator colecţie: Prof. Univ. Dr. Traian Vedinaş

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
SUIAN, PAVEL
Renaşterea României / Pavel Suian. - Cluj-Napoca:
Ecou Transilvan, 2015

ISBN 978-606-730-131-1

94(498)
338(498)
316(498)

Autorul îşi asumă întreaga responsabilitate
pentru conţinutul acestui volum.

© Pavel Suian
© Editura ECOU TRANSILVAN, Cluj-Napoca, 2015
e-mail: office@edituraecou.ro
telefon: 0745.828.755; 0364730441

www.edituraecou.ro

Pavel Suian

Renașterea României

Ecou Transilvan
2015

Scanned with OKEN Scanner

SUMAR

CUVÂNT ÎNAINTE / 7

CAPITOLUL I. CURAJUL OAMENILOR ŞI FRICA LEILOR / 33

CAPITOLUL II. ROMÂNII POT ŞI MERITĂ SĂ FIE ŞI EI BOGAȚI ȘI FERICIȚI / 37

CAPITOLUL III. MENTALITATEA DE SLUGĂ SAU DE STĂPÂN ȘI RELAȚIA CU SĂRĂCIA ȘI FERICIREA. ALTE MENTALITĂȚI GREȘITE ALE ROMÂNILOR / 79

CAPITOLUL IV. RESTAURAŢIA MEIJI ȘI MODERNIZAREA JAPONIEI / 167

CAPITOLUL V. EXEMPLUL STATULUI SINGAPORE / 223

CAPITOLUL VI. CAZUL COREEA DE SUD / 251

CAPITOLUL VII. EXEMPLUL TAIWANULUI / 303

CAPITOLUL VIII. SECOLUL PACIFICULUI / 377

CAPITOLUL IX. CE-I DE FĂCUT PENTRU RENAŞTEREA ROMÂNIEI? / 403

Scanned with OKEN Scanner

Scanned with OKEN Scanner

CUVÂNT ÎNAINTE

România se află astăzi în cel mai periculos moment al existenței sale ca stat național.

Situația cetățenilor din România se aseamănă cu aceea a pasagerilor de pe transatlanticul Titanic. România se scufundă, dar cetățenii României, ca și pasagerii de pe Titanic, nu au observat încă catastrofa și își continuă viața lor normală mâncând, bând și dansând.

Trăim acum momentul decisiv, de răscruce, al existenței noastre ca națiune.

Niciodată de la cucerirea Daciei de către romani, această țară și poporul ei, numit azi român, nu au fost într-o situație mai grea, mai periculoasă, mai nefericită, mai amenințată atât din interior, cât și din exterior.

Dezastrul în care a ajuns astăzi România este cauzat de sărăcia materială a marii majorități a poporului, de îndatorarea la finanțele străine tot mai insuportabilă, de corupția generalizată, de incompetența funcționarilor publici, de penetrarea instituțiilor statului de către grupurile criminale bine organizate, interne și externe, de distrugerea economiei, de decăderea învățământului și culturii, de nivelul deplorabil în care se află sănătatea poporului, de depresia colectivă care a cuprins întreaga națiune, de disprețul arătat de foarte mulți cetățeni față de valorile culturale naționale și față de limba română și de închinarea și aplaudarea a tot ce vine din străinătate, de aservirea României intereselor străine și de pierderea aproape totală a suveranității naționale.

Toate aceste boli, suferințe și pericole grave cuplate cu pierderea identității naționale înseamnă dispariția națiunii.

Poate cineva imagina o situație mai gravă cu care se confruntă o națiune și statul ei?

Dintre toate pericolele care amenință România, în contextul apartenenței noastre la Uniunea Europeană și a globalității lumii în care trăim, sărăcia materială și standardul de viață redus au devenit pericolele cele mai mari și relele cele mai distrugătoare.

Sărăcia materială îndelungată ne-a făcut să ne pierdem demnitatea de oameni, de popor și de națiune. Dominarea prea îndelungată suferită de la străini ne-a făcut lași, ne-a făcut mai leneși, ne-a făcut fricoși, ne-a dezvoltat o mentalitate de slugă și ne-a redus speranța de a ne putea schimba destinul, ne-a obișnuit cu jugul supunerii și ne-a făcut să ne acceptăm suferința fără a mai spera la fericire.

Ca regulă generală, un om nu poate fi demn dacă este sărac. Ca regulă generală, un om sărac va avea o comportare umilă cu cei bogați și cu cei care dețin puterea. Sunt și oameni săraci cu o comportare demnă, dar aceștia sunt puțini. De regulă aceștia reușesc să își schimbe destinul, devin și ei bogați sau acced la poziții de putere prin ambiții și sacrificii uriașe.

Sărăcia materială aduce și multă nefericire, mai ales în lumea materialistă și consumeristă în care trăim, în lumea dominată de o singură dorință: acumulare de bunuri materiale. Această mentalitate toxică și dorință bolnăvicioasă de a acumula noi și noi bunuri materiale, chiar dacă nu avem nevoie de ele, ne vine și ne infectează din Occidentul bogat, dar afectat de decadența care îl va pierde.

Noi, românii, dorim deocamdată să ne integrăm în lumea acestui Occident, deși el este în accentuat declin deoarece deocamdată nu avem o altă variantă viabilă.

O anume bogăție materială este bună și necesară, dar bogăția aduce cu sine aroganță și pericolele pierderii credinței în Dumnezeu.

Drama noastră este că nici sărăcia excesivă nu este bună și nu se poate suporta când trăiești în casă cu oameni mult mai bogați ca tine, cu oameni care au nivele de trai mult mai ridicate ca tine.

Scanned with OKEN Scanner

Sărăcia materială excesivă de care suferă azi românii este o cauză principală a multor necazuri și a comportării noastre umile, dar este și consecința stării noastre mintale, a lipsei idealurilor și a scopurilor înălțătoare din viața noastră.

Sărăcia materială excesivă a românilor și mentalitatea lor păguboasă se împletesc, fiind cauze, dar și rezultat al lipsei idealurilor.

În cei 25 de ani postdecembriști românii și România nu au avut nici un fel de idealuri și de scopuri mărețe, nici un fel de planuri. În lipsa acestor scopuri și idealuri n-a putut exista nici optimism și nici entuziasm. Aderarea la NATO și la Uniunea Europeană nu au fost de natură să genereze nici entuziasm, nici optimism și nici emulație. Viața omului de rând nu a prea fost afectată pozitiv de aceste evenimente.

Încă este prea devreme să se facă un bilanț al avantajelor și dezavantajelor aderării noastre la NATO și Uniunea Europeană. S-ar putea ca prețul plătit pentru aceste două aderări să fie cu mult mai mare decât beneficiile câștigate.

Idealurile și scopurile mărețe nu trebuie să fie abstracte, formale, serbede, ci trebuie să fie concrete, palpabile, cu impact direct și vizibil asupra vieții de zi cu zi a oamenilor pentru a atrage masele largi, pentru a genera reacții pozitive de sprijin și participare, pentru a pătrunde în sufletul oamenilor și a schimba și dinamiza comportamentul omului de rând.

Obiectivele și planurile devin naționale, mărețe, devin idealuri numai dacă însufleţesc milioane de oameni, numai în măsura în care destinele milioanelor de oameni vor fi afectate pozitiv de împlinirea acestor obiective și planuri.

Oamenii nu pot fi mișcați decât dacă le vorbești de planuri care le vor afecta direct, palpabil, nemijlocit, pozitiv viața lor, dacă le vorbești de planuri în care să se regăsească fiecare dintre ei.

Lipsa idealurilor naționale și a planurilor de realizare a acestora este însoțită și parțial determinată și de lipsa educației zilnice corespunzătoare pentru progrese, pentru schimbări, pentru dezvoltarea unor deprinderi și mentalități pozitive, folositoare și

Scanned with OKEN Scanner

anihilarea și renunțarea la apucăturile și obiceiurile negative și păguboase.

Lipsa idealurilor la români devine evidentă numai dacă ne vom compara cu națiuni și popoare dinamice cum sunt în prezent unele națiuni din Asia de Est.

Oamenii și națiunile care au scopuri și idealuri nu se plâng zilnic la întâmpinarea fiecărei dificultăți, ci acționează pentru învingerea acelor dificultăți, pentru atingerea acelor scopuri și idealuri.

Căutarea soluțiilor pentru depășirea dificultăților și mai ales găsirea acelor soluții produc satisfacții și înfrumusețează viața oamenilor și a națiunile care au scopuri mărețe în viața lor. Găsirea soluțiilor dau încredere și mai mare în forțele proprii și răsplătesc în modul cel mai potrivit și benefic eforturile făcute.

Când ești în construcție cu o casă nu te plângi zilnic la vederea schelelor, șanțurilor, molozului, pietrelor, cuielor, mizerie din jurul viitoarei case, deoarece ai în minte imaginea casei în stadiul final și te bucuri la gândul că vei locui în acea casă mai mare, nouă și frumoasă.

Când ai de parcurs un drum lung pe jos, cu trenul, cu mașina sau cu avionul nu te plângi după primele ore de oboseală, deoarece știi că la sfârșitul drumului vei ajunge acolo unde dorești.

Niciunde nu se potrivește mai bine ca în România cugetarea marelui filosof german Nietzsche, după care „acela care are un scop pentru care să trăiască poate îndura aproape orice dificultăți necesare atingerii acelui scop".

Românii se plâng mereu de mici sau mari necazuri, de mici sau mari dificultăți, unele chiar închipuite, deoarece nu au nici un fel de idealuri, nici un fel de scopuri mărețe, deoarece fără aceste idealuri și scopuri ei nu înaintează și în consecință nu le rămâne decât plânsetul și văicăreala continuă.

Nu există națiuni și popoare care să nu aibă problemele și necazurile lor. Diferența față de noi este că unele dintre aceste națiuni și popoare au idealuri, au planuri de realizare a acelor

Scanned with OKEN Scanner

idealuri și au un spirit optimist care le ajută să nu sufere atât de puternic din cauza necazurilor lor precum suferim noi, românii, de propriile noastre necazuri, dintre care multe ni le-am creat noi înșine.

Sărăcia materială excesivă, standardul redus de viață și de cultură, lipsa idealurilor și a scopurilor înalte, plânsetul continuu, depresia colectivă devin și ele evidente doar atunci când întâlnești oameni și națiuni cu mentalități pozitive, energice, vitale și optimiste. Numai cu ajutorul acestor comparații poți realiza cu adevărat dimensiunea reală a suferinței societății românești. Trist este că mulți români nici nu sunt conștienți că ei se plâng, că ei suferă, că ei ar putea trăi mai bine deoarece nu au termeni de comparație sau nu mai cred în putința de mai bine.

Unii dintre români se compară totuși zilnic cu cei din Occident, căci muncesc în țări ale acestui Occident bogat și atunci ei realizează tot mai clar cât de săraci suntem și cât de mare este decalajul dintre noi și dintre popoarele Occidentului.

Sărăcia materială este și una din cauzele corupției generalizate. Toți românii doresc să se îmbogățească rapid. Cum pe căi cinstite nu se poate realiza o îmbogățire rapidă, mulți recurg la metode ilegale furând statul sau lucrând de mântuială. Salariile fiind mici, pentru o muncă temeinică s-ar cere timp mai mult. Atunci facem lucrurile pe jumătate, încasăm remunerația, dar calitatea muncii noastre lasă de dorit. Fușerim munca, fușerim tot ce facem, ne înșelăm unii pe alții, ne furăm propriile noastre căciuli și nu ne dăm seama că astfel am devenit dușmanii propriei noastre fericiri.

După așteptările și visele de bine din comunism au mai trecut 25 de ani și soarta românilor în loc să se schimbe în bine a regresat din multe puncte de vedere cu excepția faptului că acum își pot părăsi țara și pot munci la străini.

După 25 de ani de trecere spre capitalism România a rămas fără economie națională, industria a fost distrusă, toate bogățiile naturale, băncile, utilitățile principale de gaze, electricitate și chiar apa au fost preluate de străini. Străinii acum ne cumpără pe nimic

Scanned with OKEN Scanner

și pământul astfel încât mâine și cimitirele noastre vor deveni proprietatea străinilor.

Românii, tot mai săraci, cu o țară care totuși are gaze naturale, apă dulce îndestulătoare, petrol încă suficient, producție de energie electrică moștenită de la comuniști și realizată prin agregatele hidroelectrice de la Porțile de Fier, de la numeroasele baraje de pe râurile interne, de la centrala atomică de la Cernavodă, de la unele centrale electrice ce mai funcționează cu cărbune, păcură și gaze, au ajuns să cumpăre benzină, curent electric, gaze și chiar apa de băut de la companii străine din Franța, Germania și Italia.

Străinii ne dictează legile, ne dictează direcțiile politice, ne spun cu cine putem să fim prieteni și cu cine nu, ne controlează parlamentul, guvernul și justiția și tare mi-e frică că ne controlează până și serviciile noastre secrete.

Străinii au ajuns să ne comande să nu ne mai iubim patria, să nu mai avem sentimente naționale, să ne fie rușine că suntem români.

Diplomația românească a dispărut complet. În timpul comunismului România sfida Uniunea Sovietică și vota împotriva ei la ONU, România avea cele mai bune relații atât cu China comunistă, cât și cu SUA, România sfida toate statele comuniste și menținea relații diplomatice și cu Israelul și cu țările arabe, România nu a avut frică să fie prima țară socialistă care a recunoscut Republica Federală Germania și a stabilit relații diplomatice atât cu această țară, cât și cu Republica Democrată Germană, România nu a fost deranjată să fie singura țară din lagărul comunist care a menținut relații diplomatice cu Chile și după venirea la putere în această țară a lui Augusto Pinochet. Președintele României era solicitat de primul ministru al Israelului Menachem Begin să-l contacteze pe președintele Anwar Sadat al Egiptului pentru realizarea unei păci între cele două țări, președintele SUA, Richard Nixon îl ruga pe același președinte român să discute cu președintele Mao Tze Dun al Republicii

Scanned with OKEN Scanner

Populare Chineze spre a vedea dacă această mare putere dorește să inițieze un dialog cu SUA.

Aderarea la Uniunea Europeană în loc să fie o șansă pentru România a devenit o pacoste chiar mai mare decât apartenența la vechiul lagăr comunist. România stă în genunchi în fața "partenerilor" noștri Occidentali și zice mereu "DA, SĂ TRĂIȚI!", chiar înainte ca acești așa-ziși parteneri să termine să-și formuleze până la capăt ordinele.

Adevărul este că am ajuns o colonie a lumii Occidentale pe care atât de mult am iubit-o, invidiat-o și visat-o în perioada anilor de comunism, dar care ne exploatează și ne domină acum mai rău chiar decât au făcut-o rușii.

România trebuie să aparțină Occidentului, lumii civilizate, dar în calitate de stat suveran, nu de colonie. Faptul că am ajuns o colonie nu este vina Occidentului, ci doar a noastră, a românilor. Numai nemernicia conducătorilor noștri din ultimii 25 de ani postdecembriști este vinovată de decăderea noastră de la statutul de stat național la acela de colonie.

România a devenit azi un stat paria atât în lume, cât și în Uniunea Europeană, unde suntem umiliți zilnic din vina noastră exclusivă, iar conducătorii noștri nedemni nu îndrăznesc nici măcar să protesteze. Stăm în jug cu umilință și nici măcar nu avem curajul să spunem că suferim, că nu ne place acest jug.

În acești ultimi 25 de ani România a fost jefuită și dominată total de străini, iar consecința este că românii au devenit slugi la străini, indiferent că mai locuim în țară sau am părăsit și țara. Am devenit slugi sărace și umile care suntem gata să ne umilim încă și mai mai mult pentru ca stăpânii noștri să nu ne critice.

Dacă nu vom opri alunecarea noastră pe panta periculoasă în care ne găsim, națiunea română va dispărea curând, așa cum am spus deja în primele rânduri ale acestui cuvânt introductiv.

Un timp, pe aceste meleaguri, va mai rămâne un popor care se va mai chema român, dar apoi și acest popor va dispare prin emigrări spre zone mai favorabile de viață, prin abandonarea limbii și a tuturor valorilor și elementelor culturale care dau

Scanned with OKEN Scanner

conținut unei națiuni și unui popor și prin preluarea de către străini în posesie formală și directă a teritoriului românesc și a acelor oameni care vor mai fi rămas pe aceste meleaguri.

Cred totuși că speranța, curajul și demnitatea nu au dispărut încă definitiv la toți românii și că a sosit momentul să spunem: destul cu sărăcia materială, destul cu subdezvoltarea, destul cu umilința, destul cu exploatarea noastră de către străini și cu decăderea morală și politică.

Pentru salvarea României este nevoie de o **revoluție profundă, de o trezire națională, de o renaștere națională.**

Renașterea României se poate realiza numai dacă se va forma urgent **o elită națională care că inspire și să conducă o revoluție profundă a societății românești.**

România are nevoie de o elită națională care să inspire, să îndrume, să orienteze, să supravegheze și să facă presiune asupra guvernelor care se schimbă des, care provin din diferite partide politice și care pierd mereu din obiectivele lor interesul național sau nu au avut niciodată interesul național drept obiectiv politic.

România are nevoie de o elită națională care să impună interesul național și patriotismul național ca obiective fundamentale ale statului și ale guvernelor românești.

România se mai poate salva numai în jurul unui spirit și ideal național și numai prin apelul la patriotismul național.

Eu nu propun nimic nou, ci propun să facem ce ne spune imnul nostru național pe care îl cântăm zilnic: să ne deșteptăm, să ne trezim, să ne schimbăm destinul.

Putem și trebuie să ne trezim, putem și trebuie să ne schimbăm viața și destinul, putem face progrese rapide, putem să devenim bogați și fericiți. Trebuie doar să vrem, să ne reaprindem flacăra speranței și să acționăm altfel decât am făcut până acum.

Depinde doar de noi să vrem și să luptăm pentru eliminarea sărăciei și a altor boli de care suferă azi societatea românească.

Cartea de față s-a finalizat în plăcutele zile de după victoria neașteptată a lui Klaus Iohannis la funcția supremă de președinte al României.

Scanned with OKEN Scanner

Prin această alegere, poporul român a demonstrat încă o dată că nu a renunţat total la speranţă, că numărul celor optimişti, a celor inteligenţi, a celor harnici, a celor cu bun simţ este mai mare decât al celor leneşi care stau mereu cu mâna întinsă după pomeni venite de la guvern sau de oriunde ar mai putea ele să apară.

Credem că alegerea preşedintelui Klaus Iohannis şi entuziasmul care a cuprins poporul român odată cu această alegere reprezintă o şansă de început de salvare a naţiunii române. Şansa este mică, dar ea există. Şansa aceasta venită din senin poate fi valorificată sau poate fi pierdută.

Această şansă nu va dura însă multă vreme. Ea începe deja să se diminueze, căci noul preşedinte nu are suficientă experienţă politică, suficient curaj, nu s-a înconjurat rapid de oameni de mare valoare şi rămâne prizonierul unor oameni şi structuri jalnice şi antinaţionale şi deja a început să ia decizii politice majore extrem de grave şi dăunătoare atât pentru el, cât şi pentru România.

Mă refer la numirea lui Mihai Răzvan Ungureanu în importanta funcţie de director al Serviciului de Informaţii Externe.

Nu mai amintesc toate acuzaţiile foarte grave vehiculate în ultimii ani împotriva acestui personaj, acuzaţii care nu au fost contrazise convingător. Reţin doar două dintre principalele acuzaţii din moţiunea de cenzură din anul 2012 introdusă în parlamentul României care a dus la demiterea după mai puţin de 3 luni a guvernului condus de acest personaj.

Una dintre acuzaţiile din moţiune era că guvernul condus de acest personaj a cedat şantajului unor grupuri de interese străine, privatizând companii de stat şi acordând licenţe de exploatare pentru resurse importante, fără dezbatere publică, fără transparenţă şi încălcând legea.

Această acuzaţie de o gravitate neobişnuită este justificată de moţiunea de cenzură prin aceea că la 20 martie 2012, Guvernul, cedând şantajului, a aprobat 3 hotărâri prin care se încheiau acorduri petroliere de concesiune cu o companie străină, anume

Scanned with OKEN Scanner

compania americană Chevron, pentru explorare-dezvoltare-exploatare a gazelor de șist în Dobrogea.

Acuzația direct formulată este că Guvernul condus de acest personaj a cedat șantajului unei companii străine, deși existau mai multe companii interesate de aceste activități.

Ideea implicită fiind aceea că aceste acorduri rămase secrete (nu la cererea companiei străine, fapt făcut public chiar de această companie), ar fi fost încheiate în dauna intereselor noastre naționale.

O altă acuzație din moțiunea de cenzură se referă la modul în care s-a făcut privatizarea societății Cupru Min. Moțiunea spune textual:

„Întrebarea este: cum a putut Bayfront Capital Partners, o firmă de investiții cu câteva birouri închiriate, să preia cel mai mare producător de cupru din România, care administrează rezerve de cupru evaluate în prezent la 5,6 miliarde de euro (7,5 miliarde de dolari), fiind limpede că firma canadiană nu avea capabilitatea tehnică, financiară și umană necesară? Dat fiind profilul de activitate al Bayfront Capital Partners, care dispune de o mână de oameni, este greu de crezut că a cumpărat Cupru Min în nume propriu. Există și suspiciunea că Roman Copper Corp voia să cumpere Cupru Min pentru a o vinde ulterior unui terț, la o sumă de câteva ori mai mare".

Moțiunea se încheia cu următorul text:

"Lipsa de profesionalism și de responsabilitate, prejudiciile aduse românilor, abandonarea intereselor naționale, nepăsarea față de situația economică în care se află țara, creșterea sărăciei și polarizarea fără precedent, lipsa de transparență, lipsa abordărilor democratice în gestionarea problemelor țării, minciunile, lipsa unei perspective de ameliorare a problemelor economice și sociale îi determină pe semnatarii moțiunii să ceară demiterea Guvernului prin votul afirmativ acordat prezentei moțiuni de cenzură".

Moțiunea aceasta de cenzură a fost redactată de Partidul Național Liberal, pe care l-a condus o vreme și Klaus Iohannis.

Scanned with OKEN Scanner

Bazat pe toate acuzele aduse acestui personaj și mai ales pe acuzele din moțiunea de cenzură suntem obligați să facem constarea că decizia de acum de a-l numi pe acest personaj atât de puternic acuzat în nenumărate rânduri director la SIE este o enormă greșeală politică făcută de Klaus Iohannis.

La SIE, cel mai gingaș serviciu de informații al României, trebuie să fie director un român asupra căruia să nu planeze nici cea mai vagă umbră de lipsă de sentimente naționale și patriotice, ori în cazul de care vorbim aproape toate acuzațiile care i-au fost aduse acestui personaj se subsumează direct, expres, sau indirect faptului că ar fi ori lipsit de sentimente patriotice, ori că ar fi pur și simplu agent al unei puteri străine, așa cum a fost acuzat de Nicolae Ulieru, fostul purtător de cuvânt al Serviciului Român de Informații.

Revoluția profundă pe care noi o avem în vedere trebuie să înceapă de urgență deoarece se pierde deja entuziasmul apărut odată cu alegerile din noiembrie 2014 și preluarea funcției de președinte al României de Klaus Iohannis.

Noul președinte al României poate fi omul providențial numai dacă el va fi susținut de o elită patriotică și de o nouă clasă politică și dacă el va lua decizii folositoare națiunii române.

Revoluția profundă, renașterea României trebuie să înceapă cu o curățenie generală în casa noastră numită România. Și curățenia trebuie începută de sus, cu un nou guvern, un nou parlament și o nouă clasă politică.

Avem nevoie de un nou guvern format din tehnocrați patrioți și de o nouă clasă politică nepărtașe și nevinovată de dezastrele aduse de cei 25 de ani postdecembriști.

Nu cu un prim ministru provenit din fostul Partid Democrat vinovat ca toate celelalte partide se pot schimba fundamental realitățile românești.

Numai prin măturarea întregii clase politice actuale vinovate de dezastrul actual al țării putem spera la vindecarea bolilor de care suferă societatea românească.

Scanned with OKEN Scanner

Poporul şi-a pierdut speranţa în această clasă politică deoarece a fost minţit şi înşelat în toţi aceşti 25 de ani postdecembrişti.

Politic vorbind soluţia este apariţia unei noi mişcări populare largi, care să sprijine programul preşedintelui Klaus Iohannis. Această soluţie a fost deja utilizată în Franţa de preşedintele Jacques Chirac care a constituit o Uniune pentru o Majoritate Prezidenţială.

Partidul Naţional Liberal din care fac parte acum şi corupţii şi vinovaţii guvernării catastrofale Băsescu-Udrea-Boc nu este mişcarea politică de care au nevoie azi nici România şi nici preşedintele Klaus Iohannis. Dacă Klaus Iohannis va rămâne cantonat în zona vechilor partide politice, el nu va mai putea reprezenta o speranţă pentru România şi această nouă mişcare politică va veni cu un alt lider care va prelua preşedenţia României la viitoarele alegeri prezidenţiale.

O mişcare nouă care să cuprindă oameni curaţi şi competenţi din toate fostele partide politice şi mai ales compusă din oameni cinstiţi, competenţi şi neangajaţi politic până acum ar fi soluţia ideală pentru nevoiele de azi ale României şi chiar şi pentru interesul direct şi personal al preşedintelui Klaus Iohannis.

O astfel de mişcare nouă şi largă ar fi singura care ar putea da o lovitură mortală politicienilor corupţi, compromişi şi destestaţi din toate partidele politice care s-au perindat la conducerea României în anii postdecembrişti şi care sunt deopotrivă vinovaţi de dezastrul actual al ţării.

Am scris această carte deoarece noi credem că şi românii sunt capabili, merită şi pot să fie bogaţi şi fericiţi, să progrese rapid, să fie respectaţi de către alte state şi popoare, sunt capabili să se vindece de bolile de care suferă, pot şi ei să ţintească şi să urce spre vârful clasamentului mondial.

Credem că salvarea României poate fi realizată numai prin schimbări profunde în ***mentalitatea individuală şi colectivă a românilor.***

Scanned with OKEN Scanner

Sperăm că fiecare cititor va deveni militant al profundei revoluții românești care va schimba fundamental situația societății noastre actuale și locul României în ierarhia mondială.

Cartea încearcă, între altele, să explice cauzele sărăciei românilor și aduce în discuție unele caracteristici negative din mentalitatea și comportarea românilor.

Analizele și abordările acestor subiecte le-am făcut din patriotism profund și din convingerea că aceste mentalități negative și greșite pot fi eliminate și înlocuite cu unele pozitive și benefice.

Pentru a inspira și convinge cititorii că și noi, românii, ne putem schimba în bine, putem progresa rapid și ne putem îmbogăți, cartea are patru capitole care prezintă exemple de țări care au fost mai sărace și s-au aflat în situații mai grave decât România, dar care în mai puțin de 30 de ani au reușit să se dezvolte rapid, să elimine sărăcia și să devină țări dezvoltate.

Dăm aceste exemple pentru a-i demonstra cititorului că dacă alții au putut să-și elimine sărăcia și noi, românii, putem face acest lucru.

Este vorba de Japonia după Restaurația Meiji, de Coreea de Sud după al doilea război mondial, de Taiwan și de Singapore.

Toate aceste 4 țări au realizat în mai puțin de 30 de ani dezvoltări economice spectaculoase. Din țări mai sărace ca România au devenit în mai puțin de 30 de ani țări bogate, dezvoltate, reușind să elimine sărăcia și mizeria.

Cheia succesului lor a fost similară pentru toate. Reformele care au dus la aceste spectaculoase schimbări și transformări au fost realizate în jurul idealului național prin recurgerea la elementele patriotismului național. Aceste lucruri se vor vedea pe larg în capitolele dedicate acestor patru țări.

Prezentăm intenționat o serie de elemente de detaliu din istoria acestor țări pentru a demonstra cititorului român că toate aceste patru țări au avut o istorie cel puțin tot așa de grea, de tristă, de dificilă precum aceea a României, dacă nu una mai grea.

Scanned with OKEN Scanner

Credem că aceste exemple reale pot inspira, încuraja și determina și pe români să treacă la o schimbare rapidă în conduita și viața lor.

Cititorul va compara singur situația acestor țări cu realitățile românești și va ajunge cu siguranță la concluziile corecte care vor spune că și noi, românii, putem face ceea ce au făcut alții.

Un alt exemplu de la care românii s-ar putea inspira este și cel oferit de Israel care a reușit marile sale performanțe tot datorită promovării exclusive a interesului național, a patriotismului și a naționalismului, a dăruirii și sacrificiilor poporului evreu.

Întrucât acest stat are o istorie unică și condițiile și împrejurările renașterii lui sunt fără egal în istoria omenirii, exemplul lui nu a fost reținut pe larg în carte, deoarece el nu poate fi copiat, dar el poate oferi unele elemente, metode și modele de urmat, poate oferi elemente de inspirație.

Repet. Deși, pentru motivele de mai sus, nu avem un capitol separat dedicat și Israelului, o țară care a făcut și minuni în dezvoltarea rapidă, propun să învățăm multe lucruri bune și de la evrei, inclusiv de la mișcarea Sionistă care încă de la început a militat, așa cum arată Martin van Creveld și pentru tranformări sociale, transformări ale mentalităților și ale profesiilor, astfel încât noul stat al evreilor preconizat de liderii Sioniști să fie unul vital și prosper.

Pentru a ilustra această teză extrem de valoroasă care confirmă credința noastră, că și românii trebuie și pot să-și schimbe destinul, prin schimbări în mentalitate, în modul de gândire, în modul de acțiune, vom da în continuare un lung citat din cartea *The Land of Blood and Honey* (*Pământul de sânge și de miere*) scrisă de Martin van Creveld.

Ideile din textul pe care îl reproducem sunt argumentate de Martin van Creveld cu numeroase citate din alți autori:

„Încă de la început (Sionismul) a urmărit și să realizeze ***tranformări sociale radicale.****(sublinierea noastră) La începutul secolului al XIX-lea, mulți evrei europeni au practicat o auto-critică, mergând spre ceea ce am putea numi auto-ură. Evreii,*

Scanned with OKEN Scanner

scria, în 1897, industriașul evreu-german Walter Rathenau (1867-1922) au "o constituție fizică ne atletică... umeri înguști... picioare strâmbe, (și o) formă a corpului rotundă și neîngrijită" care îi face să arate ca „un grup de oameni ridicoli"[1]. Pentru a parafraza pe Bialik, în loc să lucreze, ei studiază. În loc să-și câștige existența, ei cerșesc; în loc să se apere și să lupte când sunt atacați, ei se ascund în „găurile baligilor", acceptă ca femeile lor să fie violate în fața ochilor lor și apoi se duc la Rabin și-l întreabă dacă ei se mai pot culca cu ele.[2] Mult prea mulți dintre ei (evrei) au practicat comerțul, mai ales comerțul mărunt. Rezultatul a fost „o piramidă inversă" formată, la bază, din foarte puțini producători și foarte mulți ***luftmenshen****, adică „oameni de aer", disperați să-și câștige o existență, la vârf.*

La fel ca și în cazul altor stereotipuri și acesta a fost parțial adevărat, parțial fals. După ce o mie de ani în care evreii au fost împrăștiați prin lume, persecutați, presați în ghetouri și li s-au interzis multe profesii, evreii au ajuns să fie diferiți de ne-evreii din societățile în rândul cărora au trăit, atât din punct de vedere social, cât și economic. Ei au trăit aproape exclusiv în orașe; și-au câștigat pâinea zilnică prin comerț și servicii; au pus un accent extraordinar pe educație; și atunci când modificările legislației le-au permis, ei au intrat în rândul unor profesii în mare număr. Comparativ cu vecinii lor, "rata lor de înrolare în armată", pentru a folosi o expresie inventată de sociologul Stanislaw Andreski, a fost foarte mică. Asta, la rândul ei, a dus la astfel de mituri precum acelea care au pretins că evreii nu pot călări și că ei „capitulează rușinos în fața oricărui străin", după cum a spus unul dintre primii

---

[1] Citat de Martin van Creveld, *The Land of Blood and Honey. The Rise of Modern Israel*, Thomas Dunne Books, St. Martin's Press, New York, 2010, din P. Mendes-Flohr and J. Reinharz, *The Jew in the Modern World: A Documentary History*, Oxford University Press, London, 1995, p.232.

[2] Citat de Martin van Creveld în lucrarea mai sus menționată, din I. Efros, ed., *Selected Poems of Chaim Nachman Bialik*, Block, New York, 1965, p.119.

Scanned with OKEN Scanner

Sioniști.[3] *Apoi, ca și acum, încercările de a folosi criteriile biologice pentru a decide cine este evreu au eșuat. Cu toate acestea, puterea mitului, a fost demonstrată de încercările de a corecta aceste presupuse deficiențe psihice.*

Termenul "Sionism musculos" a fost inventat de către Max Nordau (1849-1923). Un doctor, un autor de cărți foarte bine vândute și apropiat prieten cu Herz. În 1897 el a vorbit în fața Primului Congres Sionist chiar imediat după cuvântare lui Herzl. Cuvintele lui nu au căzut asupra unor urechi surde. După 1900, evreii, care au fost cel mai adesea exclusi din cluburile sportive ale gentililor (ne-evrei), au început să-și înființeze propriile cluburi sportive pentru a putea "să concureze cu puternicii barbari din Nord", după cum a spus Nordau.[4] *Cluburile au primit numele unor eroi evrei precum Macabeii și liderul ultimei revolte împotriva Romanilor, Shimon Bar Kokhba. În anul 1903, atleții evrei au fost invitați la ceremonia de deschidere a celui de al VI-lea Congres Sionist și ei au prezentat o demonstrație a măestriei lor. Pe scurt, după cuvintele unui cântec la modă în anii 1920, evreii nu au venit pe Pământul lui Israel numai pentru a scăpa de anti-semitism și a înființa o nouă patrie. Ci mai ales pentru ca ei înșiși să se renască, să se transforme din ceea ce chiar ei credeau pe jumătate că sunt, în ceea ce ei sperau să devină.»*[5]

Dacă evreii au putut nu numai să-și construiască o țară superdezvoltată pe meleaguri sărace, sterpe și neprietenoase, dar și să își schimbe mentalitatea și chiar condiția fizică, să devină din oameni fricoși oameni curajoși, din oameni supuși și obedienți oameni mândri și uneori chiar aroganți, din ființe umane slabe fizic oameni cu mușchi puternici și rezistență la eforturi, dacă

---

[3] Citat de Martin van Creveld în lucrarea mai sus menționată, din A. Rokeach, *Acte de Folie, „L' Echo Zioniste"*, January 15, 1904, p.2

[4] Citat de Martin van Creveld în lucrarea mai sus menționată, din M. Nordau, *Muskel Judentum*, in *Zionistiche Schriften*, Judischer Verlag, Berlin, 1923, p.426.

[5] Martin van Creveld, *The Land of Blood and Honey. The Rise of Modern Israel*, Thomas Dunne Books, St. Martin's Press, New York, 2010, p.34-35.

Scanned with OKEN Scanner

evreii au putut deveni țărani, deși mii de ani ei nu au practicat agricultura, dacă evreii au putut realiza un progres atât de mare, înseamnă că și noi, românii, vom putea face multe lucruri minunate dacă vom dori să ne scimbăm mentalitatea.

Rămânând la exemplul ce-l putem lua de la Israel, eu nu pot să nu apreciez, între altele și naționalismul marelui patriot evreu Zeev (Vladimir) Jabotinski (1880-1940) care a declarat:

"Rezerv dragostea mea numai pentru poporul meu, tratând pe alții cu o răceală curtenitoare."[6]

Jabotinski era evreu și legile evreilor poate așa îi cereau, să iubească doar poporul lui, ceea ce nu este rău. Noi, românii, fiind creștini, putem și trebuie să iubim și alte popoare, urmând pilda lui Isus Christos, dar totuși prima obligație de iubire trebuie să o avem și noi pentru poporul nostru, așa cum o au toți oamenii din lume pentru popoarele lor.

L-am citat pe Jabotinski și pentru motivul că, spre deosebire de Ben Gurion, primul Prim ministru al Israelului și cei din jurul lui, el a respins ideile socialiste cu tot ce este legat de socialism. Jabotinski a militat pentru democrația liberală, economia liberă de piață, combinată cu o anume ordine, disciplină și o ierarhie a valorilor.

Nu am prezentat detalii despre metodele economice urmate de cele patru state date ca exemplu deoarece deciziile economice corecte pentru un progres rapid al României de azi trebuie să vină de la specialiștii noștri economici.

Metodele care în acest început de secol XXI pot duce la un progres material, economic și tehnologic rapid se pot inspira de la metodele urmate de alte state, dar nu pot fi copii simple ale acelor metode.

În conceperea politicilor corecte necesare României de azi trebuie să se copieze lucrurile bune de la străini, dar trebuie și să se inventeze metode și soluții ingenioase noi potrivite realităților noastre sociale, politice, economice și culturale. Soluțiile concrete

---

[6] J. Jabotinsky, *My Life*, în J. Jabotinsky, ed. *Writings*, vol. 1, Amihai, Jerusalem, 1961, p.155.

Scanned with OKEN Scanner

pentru un progres rapid al economiei, pentru îmbogățirea românilor, trebuie să vină în primul rând de la antreprenorii români de succes, care au reușit să prospere în ciuda tuturor obstacolelor cu care s-au confruntat.

Nu am insistat asupra prea multor detalii ale aspectelor economice ale țărilor luate ca exemplu și din cauza faptului că noi credem că factorul fundamental al progresului ține de mentalitate, de educație, de voința individului și a națiunilor, nu de capital și tehnologii.

Metodele economice sunt doar instrumente pentru împlinirea viselor, pentru realizarea planurilor, pentru atingerea obiectivelor.

Românii nu au deocamdată vise, nu au încă voința de a progresa, nu au proiecte, planuri naționale, nu au încredere că pot progresa, că pot să își schimbe fundamental viața lor.

Este neproductiv, este chiar neserios să vorbim de metode, de politici economice de progres material rapid atâta vreme cât noi, românii, nu ne dorim cu adevărat acest progres, atâta vreme cât mentalul nostru nu este pregătit pentru un drum spre o astfel de țintă, spre un astfel de obiectiv.

Primul lucru pe care trebuie să îl facă românii este să dorească să se vindece de bolile de care suferă și apoi să accepte schimbări în mentalitatea și comportarea lor.

Dacă nu ne vom schimba comportarea, orice metode economice, orice politici și decizii guvernamentale corecte ar fi adoptate, nu vor duce la nici un rezultat pozitiv.

O mentalitate păguboasă și o comportare umană greșită vor compromite și vor face să eșueze cele mai inteligente planuri și idei de progres.

Cititorul care a parcurs prezenta lucrare va găsi la sfârșitul ei câteva idei care sperăm să fie un ferment pentru schimbările profunde pe care le visăm și în care credem.

Cartea de faţă ar dori să contribuie la o dezbatere serioasă în societatea noastră despre cauzele sărăciei materiale a românilor, despre metodele de urmat pentru eliminarea sărăciei materiale. Cartea noastră, prin exemplele date, doreşte să arate că depinde

Scanned with OKEN Scanner

doar de noi să ne schimbăm viaţa, să progresăm, să devenim un popor demn şi respectat.

Dorim, prin exemplificarea reuşitelor realizate de alte popoare şi prin ideile propuse spre dezbate şi eventual aplicate, să încurajăm alţi români să lupte, să muncească, să stăruiască, să spere, să viseze, să acţioneze, să devină fericiţi.

Cartea face un apel către toți cetățenii patriei, români sau de alte naționalități la un dialog sincer și menit a găsi soluții pentru salvarea României, pentru îmbogățirea materială a tuturor locuitorilor ei, pentru înflorirea acestor locuri minunate, pentru crearea unei comunități prospere și fericite a celor de azi, dar mai ales pentru o minunată patrie a urmașilor noștri.

Din acest dialog sincer vor rezulta suficiente idei și planuri care să ducă la schimbări profunde în viața oamenilor și vor contribui la salvarea României de la dispariție ca națiune și ca stat.

Când vorbesc de cetățenii români de toate naționalitățile, mă adresez în primul rând maghiarilor, cea mai mare minoritate etnică care trăiește alături de români de sute de ani. Maghiarii au tot atâtea interese ca și românii ca această țară, patrie și a lor, să prospere, ca viața lor pe aceste meleaguri alese de ei și acceptați de români, să devină bogată, civilizată, ca nivelul lor de trai să fie cel puțin egal cu al celor mai dezvoltate popoare ale lumii.

În ciuda istoriei care nu a fost prietenoasă mai ales între guvernanții maghiari și români, maghiarii și românii au în comun multe lucruri minunate clădite pe calitatea fundamentală comună a creștinismului ambelor popoare, a credinței sfinte în același Dumnezeu. Fiind frați ai aceleași credințe sfinte, această credință comună ne obligă să ne iubim, să ne respectăm, să ne ajutăm și să trăim cu drag unii cu alții. Limba diferită și anumite obiceiuri diferite sunt factori neesențiali și oricum acești factori nu trebuie să fie considerați obstacole în cale conviețuirii pașnice.

Cartea de faţă militează pentru Renaşterea României, pentru transformarea ei în ceea ce ar trebui să redevină idealul nostru viitor, formarea României Mari.

Scanned with OKEN Scanner

Cartea aceasta pleacă de la premiza confirmată de istorie că un popor care nu progresează nu rămâne pe loc, ci de fapt regresează. Este exact ce se întâmplă cu România de azi. Dacă vom continua să nu progresăm rapid, vom regresa mereu, vom regresa cu fiecare zi în care vom bate pasul pe loc.

Visăm o Românie Mare nu numai prin reunificarea cu Basarabia, dar mai ales prin nivelul de civilizaţie, prin mari realizări economice, tehnice, spirituale, culturale. O Românie Mare prin contribuţia românilor la politica şi diplomaţia europeană şi chiar mondială. O Românie Mare prin participarea românilor în mod demn, serios şi cu mari impacte la campionatele europene şi mondiale din domeniile cele mai diverse, începând cu economia, cultura, politica şi tehnologia.

Poporul român trebuie şi el să ajungă să fie bogat material şi mândru de el, căci orice popor care nu este mândru de el îşi pierde pofta de viaţă. Ce folos mai are să trăieşti dacă nu ai un nivel de viaţă civilizat, dacă nu poţi duce o viaţă demnă, dacă nu poţi visa la mari bucurii şi realizări, la progrese pe diferite planuri, dacă nu eşti respectat în comunitatea în care trăieşti sau în ţările lumii unde călătoreşti?

Militând pentru îmbogăţirea rapidă a românilor, noi concepem acest proces de îmbogăţirea într-un mod nou, bazat pe o nouă filozofie, pe noi stiluri de viaţă, contrare celor care ne-au venit din Occidentul bogat, dar tot mai degradat moral şi neprietenesc pentru mediul înconjurător.

Nivel de viaţă civilizată, îmbogăţire rapidă a românilor, ridicarea nivelului de cultură şi civilizaţie trebuie să se realizeze prin politici de dezvoltare durabilă, prin politici noi, de protecţie a mediului.

Drepturile fundamentale ale fiinţelor umane sunt: dreptul la viaţă, la fericire şi la demnitate. Fiinţele umane nu au fost create de Dumnezeu pentru a fi înconjurate de clădiri din beton, de asfalt, de metale şi de sticle, ci au trăit mii de ani în contact fizic direct cu natura vie, curată şi nepoluată. Numai o natură vie

Scanned with OKEN Scanner

nepoluată contribuie la sănătatea, buna dispoziție și fericire a oamenilor.

Ce folos am avea să devenim bogați, dar să trăim într-o țară poluată, cu ape murdare și pline de gunoaie, cu aer infectat și nerespirabil, cu zgomote care ne asurzesc ziua și noaptea, să locuim în case de beton, să vedem în jurul nostru doar ziduri, asfalt, betoane și murdărie?

Visăm o țară în care oamenii să fie înconjurați de flori, de parcuri, de liniște, de un mediu înconjurător nepoluat și benefic pentru sănătatea lor.

În acest context repetăm teza noastră după care România trebuie să preia tot ce îi poate profita din experiența altor țări, dar să respingă practicile, tendințele, modul de viață decadent, greșelile și practicile dovedite dăunătoare ale altor popoare, inclusiv ale celor din Occident.

Dacă vorbim de nevoia unei dezvoltări durabile, va trebui ca România să profite de nivelul său de dezvoltare mai scăzut față de Occident și să se dezvolte prin utilizarea unor politici de dezvoltare durabilă, politici inventate tot de Occident după ce a realizat dezastrul ecologic cauzat de vechile sale practici de dezvoltare fără respect față de mediul înconjurător.

România, care are suficient spațiul geografic și încă o mare parte a populației mai locuiește în sate și își produce direct în grădinile proprii de zarzavaturi și pe câmpurile sale cea mai mare parte a hranei necesare, ar putea deveni în viitor o țară exemplu pentru omenire pentru frumusețea peisajelor sale, pentru modul de protecție al mediului, pentru aerul curat pe care îl respiră oamenii, pentru apa pură și cristalină pe care o beau oamenii, pentru hrana ecologică pe care o consumă, pentru lipsa poluării, pentru casele clădite pe pământ, fiecare cu mici grădini cu zarzavaturi proprii sau cu flori care să încânte privirea și sufletul, pentru modul în care cetățenii își păstrează și prețuiesc valorile naționale.

Omenirea recunoaște azi că este confruntată cu o problemă globală cauzată de industrializarea sa nechibzuită care a distrus

Scanned with OKEN Scanner

mediul înconjurător, care a creat poluarea, care a propagat practici și stiluri de viață nesustenabile, dușmănoase față de mediul înconjurător.

Consumerismul este expresia cea mai concentrată a acestor practici, care au creat poluarea și au dus la epuizarea unor resurse naturale finite și în final la schimbări climatice ce pot deveni catastrofale și chiar apocaliptice.

Semnul de alarmă asupra acestui pericol global a fost tras recent și de către Sfântul Părinte Papa Francisc, în ultima sa Enciclică Papală **LAUDATO SI'**, dedicată protecției mediului și vieții oamenilor, care are ca titlu secundar **Grija pentru Casa noastră Comună.**

Sfântul Părinte Papa Francisc critică în Enciclica sa consumerismul și dezvoltarea iresponsabilă, lansând o chemare către o „acțiune globală rapidă și unificată" pentru combaterea degradării mediului și a schimbărilor antropogenice ale climei.

Dacă suntem creștini, deci dacă credem în Dumnezeu, așa cum mulți pretind în mod fals și ipocrit, atunci ar trebui să credem că Dumnezeu, Creatorul nostru, nu ne va abandona niciodată și nici nu regretă că ne-a creat. De aceea avem mereu o șansă să ne trezim, să ne recreștinăm, să ne schimbăm mentalitățile și conduitele și să ne făurim o viață minunată.

Convingerea noastră că România mai are o mică șansă este susținută direct și de un nou pasaj important din ultima Enciclică Papală:

"Ființele umane, deși sunt capabile de cele mai rele lucruri, sunt totuși capabile și să se ridice deasupra proprie lor valori, alegând din nou ceea ce este bun și realizând un nou început, în ciuda condiției lor mentale și a condiționărilor sociale. Noi putem să avem o nou înțelegere onestă a propriei noastre ființe, să recunoaștem propria noastră adâncă insatisfacție și să facem noi pași spre o libertate autentică. Nici un sistem nu poate suprima complet deschiderea noastră spre bunătate, adevăr și frumos și abilitatea dăruită de Dumnezeu de a răspunde grației sale care acționează în adâncurile inimilor noastre. Eu fac un apel către

Scanned with OKEN Scanner

întreaga lume să nu uite această demnitate care ne aparține. Nimeni nu are dreptul să ne lipsească de această demnitate. (Human beings, while capable of the worst, are also capable of rising above themselves, choosing again what is good, and making a new start, despite their mental and social conditioning. We are able to take an honest look at ourselves, to acknowledge our deep dissatisfaction, and to embark on new paths to authentic freedom. No system can completely suppress our openness to what is good, true and beautiful, or our God-given ability to respond to his grace at work deep in our hearts. I appeal to everyone throughout the world not to forget this dignity which is ours. No one has the right to take it from us.)".[7]

În această carte noi încurajăm pe toți cetățenii patriei să spere în mai bine, să creadă în puterea tranformării și a unei schimbări radicale a vieții lor.

În același timp noi dorim să-i lăudăm, să-i felicităm și să le mulțumim acelora care mulți la număr, dar necunoscuți, se străduiesc, se sacrifică, se dăruiesc în nenumărate și necunoscute moduri pentru salvarea națiunii române.

Nimic nu poate fi mai lăudabil și mai creștin decât să îi ajuți pe cei bolnavi, pe cei neputincioși, pe cei nevoiași, pe cei săraci, să faci fapte bune.

Realizarea țelului cărții, îmbogățirea românilor, va profita în primul rând celor săraci și nevoiași, a acelora care suferă cel mai mult din cauza sărăciei, inclusiv din cauza acestei nenorociri globale cauzate de chiar mâna omului așa cum corect arată în Enciclica sa LAUDATO SI', dedicată protecției mediului, dar mai ales protecției vieții oamenilor, Sfântul Părinte Papa Francisc.

Citățm cu bucurie și totală adeziune acel paragraf din Enciclica menționată în care Sfîntul Părinte Papa Francis spune clar și simplu că *"O apreciere specială este datorată celor care fără să obosească încearcă să rezolve efectele tragice ale degradării*

---

[7] Encyclcical Letter *LAUDATO SI'* of the Holly Father Francis on *Care for Our Common Home*, paragraph 205.

Scanned with OKEN Scanner

mediului asupra vieților celor mai săraci oameni ai planetei noastre."[8]

Numai prin trezirea urgentă, numai prin începerea acestei revoluții profunde care va dura mulți ani mai are rost să păstrăm și să cântăm imnul nostru național.

Dacă vom continua să cântăm acest imn în fiecare zi, dar să nu facem ce cântăm în imn, ne vom merita și mai mult soarta de sclavi săraci, umili și disprețuiți.

Dacă nu vom profita acum de șansa ultimă apărută din senin, vom deveni generația cea mai vinovată din istoria poporului român.

Este nevoie de guverne care să aibă ca obiective principale producția de bunuri materiale tot mai numeroase și mai eficiente, realizarea de servicii tot mai sofisticate care să producă valoare adăugată tot mai multă pentru a ajunge din urmă țările dezvoltate și a realiza bunăstare materială pentru cetățenii României.

Obiectivul României trebuie să fie producția de bunuri nu distribuirea de ajutoare sociale mizere dintr-un buget mic alimentat din împrumuturi externe care ne amanetează viitorul, ne distruge independența și suveranitatea națională și ne consolidează statutul de colonie.

O țară ca România, care se împrumută pentru a plăti salariile funcționarilor publici și pensiile, este nu numai falimentară, dar și sortită dispariției.

Eu visez o altă țară, o țară bogată, care nu este datoare la nimeni, o țară cu conducători înțelepți, competenți, demni și patrioți care să nu mai stea în genunchi în fața nimănui.

Eu visez să-i văd pe români hrăniți cu mâncare ieftină, îndestulătoare și de calitate și nu cu statistici false, mincinoase sau lipsite de relevanță pentru viața oamenilor.

Românii pot și trebuie să aibă cea mai ieftină mâncare, cele mai multe case construite pe pământ cu mici grădini proprii și cele mai curate și nepoluate sate și orașe.

---

[8] Encyclcical Letter *LAUDATO SI'* of the Holly Father Francis on *Care for Our Common Home*, paragraph 13.

Scanned with OKEN Scanner

Cartea de față oferă unele soluții care se pot completa cu altele venite din minți mai luminate și simțăminte patriotice.

Credem cu tărie că acum este momentul cel mai potrivit pentru lansarea acestei cărți prin care noi dorim să ne aducem o modestă contribuție la cauza nobilă a progresului rapid al României.

Știu că nu putem sări peste anumite trepte ale dezvoltării, dar mai știu că putem forța și accelera dezvoltarea. De aceea sunt numai parțial în consens cu modul de gândire precum cel al prietenului Alexandru Bria atunci când mi-a explicat că onorabila lui companie nu dorește și nu poate fi la nivelul Elveției, deoarece săraci fiind, românii nu pot plăti servicii la nivelul Elveției și ca atare pentru ca o afacere să aducă profit ea trebuie să țină cont de nivelul societății.

Alți prieteni precum Ioan Filip, Petrică Ușurelu, Adrian Tomșa, Alexandru Țărmure, Gavril Țărmure cred și ei alături de mine că se pot face minuni și pe aceste tipuri de credințe trebuie să ne bazăm activitatea.

Teza mea și a cărții este că trebuie să ținem cont de realități, dar că omul este stăpânul realității, că omul este deasupra vremii și el trebuie să schimbe realitatea și vremea în avantajul său.

Nevoia unei revoluții profunde, a unei renașteri a României vine tocmai din dezastrul în care se află țara, din subdezvoltarea sa, din sărăcia materială în care trăim. Credința noastră în posibila renaștere se bazează pe teza simplă că ce au putut face alte popoare poate face și poporul român.

Prezentarea unor exemple de mari reușite de progrese economice ale altor state ne pot mobiliza, inspira și motiva și pe noi, românii, pentru a ne făuri un prezent și mai ales un viitor luminos.

Închei acest cuvânt înainte cu celebra chemare din Imnul nostru național. **Acum ori niciodată trebuie și putem să ne croim o altă soartă!**

Autorul

Scanned with OKEN Scanner

Scanned with OKEN Scanner

CAPITOLUL I.

CURAJUL OAMENILOR ŞI FRICA LEILOR

Întâmplător, pe când scriam la această carte, într-o pauză, citind un ziar online, pentru a mai afla ce numere noi mai sunt prezentate la circul politic din România, am văzut o fotografie cu un bărbat african, care ataca un leu cu o suliţă, sau, mai corect, se apăra de un leu cu o suliţă.

Fotografia era foarte sugestivă, foarte bine făcută. Leul era foarte aproape de bărbatul cu suliţa şi părea că soarta acestuia este pecetluită. Ca om care a trăit un număr de ani în Africa şi a văzut numeroase scene cu lei, am făcut instinctiv click pe această poză pentru a o mări şi a o vedea mai bine. Când colo, ce am văzut?

Poza era de fapt trimiterea la un mic film de 2 sau 3 minute. Filmul arăta 3 bărbaţi din tribul Masai, răspândit în Kenya şi Tanzania, ţări unde locuisem câţiva ani, cu trupurile aproape goale, acoperite doar cu o pătură, aşa cum este ţinuta Masailor, care aveau în mâini doar câte un arc cu săgeţi.

Cei trei bărbaţi Masai se uitau de după un tufiş la un grup numeros de lei care doborâseră un bivol şi acum se ospătau din carnea acestui minunat animal pe care haita de lei reuşiseră să îl răpună.

La un moment dat, cei trei bărbaţi Masai s-au ridicat şi s-au îndreptat direct şi cu curaj spre leii care sfâşiau carnea animalului doborât.

Mă aşteptam ca din clipă în clipă, unul sau mai mulţi lei să-i atace pe cei trei bărbaţi.

Spre marea mea uimire, lucrurile au luat o întorsătură pe care nu mi-o putusem nici măcar imagina.

Grupul numeros de lei, 15 la număr, după cum au zis bărbaţii Masai ulterior, în frunte cu şeful acestei familii de lei, un leu bătrân, uriaş, cu coama lui falnică, a luat-o la fugă şi şi-au părăsit prada.

Cei trei bărbaţi Masai s-au dus direct la bivolul doborât, au tăiat rapid un picior al bivolului, unul din bărbaţi l-a pus pe spate şi bărbaţii Masai au plecat cu bucata de carne furată de la leii frământzi.

Leii se uitau miraţi şi nedumeriţi, de la o oarecare distanţă, la cei trei bărbaţi Masai care le furaseră o parte din prada lor.

Filmuleţul s-a încheiat cu imaginea celor trei bărbaţi care prăjeau carnea furată de la lei la un foc într-o peşteră, mâncau cu plăcere carne friptă şi dialogau cu omul care probabil filmase scena.

Dialogul era despre cele întâmplate, despre bucuria de a putea mânca o bucăţică de carne friptă, despre curaj şi laşitate, despre curajul oamenilor şi frica temuţilor lei africani.

Şeful micului grup Masai care vorbea a explicat în două cuvinte întregul secret al acestei minunate aventuri: *self confidence* (încrederea în sine).

Noi am putea traduce această explicaţie prin curajul şi fermitatea cu care cei trei bărbaţi au păşit hotărât spre haita de lei, prin încrederea pe care ei au avut-o în ei, prin încrederea că ei vor pune leii pe fugă.

Leii au fost puşi pe fugă de mesajul de curaj şi hotărâre degajat de limbajul de putere, de forţă, exprimat de corpurile în mişcarea ale celor trei bărbaţi, de privirea şi felul hotărât cu care păşeau.

Iată în câteva cuvinte cheia succesului în viaţa personală şi în viaţa naţiunilor: îndrăzneala, curajul, hotărârea, dorinţa de a obţine ceva, dorinţa de a ataca chiar duşmani aparent mai putenici, dorinţa de a concura cu competitori mai puternici.

Scanned with OKEN Scanner

Acelaşi bărbat Masai, mai vârstnic, care vorbea şi care era evindent şeful micului grup, a mai pronunţat la sfârşitul scurtului film următoarea frază finală:

"Nu toţi oamenii au curajul să atace leii. Unii oameni sunt laşi."

Ce vorbe extraordinare, ce adevăr minunat, ce filozofie, ce constatare fenomenală care vine de la un bărbat Masai care sigur nu are şcoală, care trăieşte ca în epoca primitivă printre animale sălbatice, care uneori este nevoit să fure puţină hrană chiar de la aceste animale sălbatice!

Da, din păcate unii oameni sunt laşi şi această laşitate a oamenilor este cauza multor suferinţe, a multor nevoi, a multor rele, a multor umilinţe. Da, din păcate și unele națiuni sunt lașe, fricoase, lipsite de curaj, de încrederea în propriile lor șanse, în propriile lor capacități.

M-am gândit pe loc că Dumnezeu mi-a arătat acest film pentru a reda scena despre curajul unor oameni şi frica unor lei la începutul acestei cărţi.

Căci ce introducere mai potrivită poate fi pentru subiectul acestei cărţi decât acest film despre curajul oamenilor şi frica leilor?

Poate că Dumnezeu le va dărui şi unor intelectuali români patrioți și unor oameni de afaceri onești și unor oameni politici cinstiți şi multor cetăţeni români un pic de curaj pentru a îndrăzni, nu să înfrunte lei, căci din păcate la noi în România nu prea se înmulţesc leii, dar pentru a îndrăzni să-şi schimbe destinul de oameni săraci, umiliţi şi dispreţuiţi.

Românilor le trebuie doar un pic de curaj să se deştepte odată, să atace relele care îi domină, să se ridice împotriva vinovaților dezastrului în care a ajuns țara, împotriva trădătorilor de ţară care s-au înmulţit peste măsură în cei 25 de ani postdecembriști, să facă legi care să pedepsească aspru trădarea de ţară, nu cu patru ani de închisoare cum a fost condamnat recent un ministru trădător, să se scuture de păduchii care i-au năpădit, să deratizeze casele şi viaţa lor de toate ploşniţele şi

Scanned with OKEN Scanner

grupurile organizate de mafioţi, de corupţi, de hoţi, de profitori şi de saltimbanci politici, să recunoască că numai de la ei le vin toate necazurile şi numai de la ei le poate veni şi salvarea, bogăţia şi fericirea!

Scanned with OKEN Scanner

Scanned with OKEN Scanner

CAPITOLUL II.

ROMÂNII POT ŞI MERITĂ SĂ FIE ŞI EI BOGAŢI ŞI FERICIŢI

Introducere

În acest capitol ne propunem să abordăm câteva dintre necazurile, suferinţele şi durerile cele mai mari ale românilor şi ale României.

Vom începe cu problema sărăciei materiale a românilor care constituie principala lor suferinţă. Analiza subiectului din acest capitol va fi completată în capitolul următor atunci când vom considera şi implicaţiile sărăciei asupra conduitelor noastre slugarnice. O fotografie a României de astăzi ne arată un popor extrem de sărac material, cu un nivel cultural şi o pregătire profesională scăzute, îmbolnăvit de o decepţie colectivă.

Fotografia mai arată şi alte probleme grave care afectează această ţară: un sistem politic neadecvat nevoilor societăţii, o clasă politică incompetentă şi coruptă până în măduva oaselor, instituţii statale supradimensionate, populate cu funcţionari incompetenţi, corupţi şi controlaţi de grupuri criminale mafiote, decizii politice şi conduite antinaţionale, conducători ce execută dorinţe şi ordine străine.

Aceste probleme ale României constituie cauze şi factori favorizanţi ai sărăciei materiale. Aceste cauze şi factori favorizanţi vor fi deopotrivă abordate în prezenta lucrare.

Vom dezvolta şi ideea principială a cărţii privind soluţia eliminării sărăciei materiale: nevoia unei revoluţii profunde, nevoia unei renaşterii naţionale cu toate implicaţiile sale.

Sărăcia materială

Românii trăiesc încă într-o sărăcie materială inadmisibilă și există un vaiet general cauzat de această sărăcie. Aproape toți românii se plâng de veniturile mici, de salariile mizere, de pensiile criminale care te determină să mori cu zile, de condițiile grele de viață. Și aceste plânsete sunt adevărate, căci sărăcia multor milioane de români este atât de mare, încât mirarea mea este că ei mai supraviețuiesc.

Cei mai loviți de soartă sunt milioanele de pensionari care practic mor cu zile, căci pensii de două sau trei sute de euro nu le permit să trăiască, ci le scurtează zilele prin înfometare, frig, neputința permiterii tratamentelor medicale și umilințe care le înnegresc zilele puține pe care le mai au de trăit.

Sărăcia materială chiar omoară un mare număr de români printr-o hrană tot mai săracă, prin neputința cumpărării medicamentelor necesare și prin sinuciderile care se înmulțesc tot mai mult. Sărăcia materială afectează sănătatea multor milioane de români și pune în pericol sănătatea și vigoarea generațiilor viitoare. Copii care se nasc din părinți care nu au avut o hrană adecvată și o bună sănătate, copii care cresc la rândul lor fără o hrană adecvată, vor deveni cetățeni cu sechele fizice și psihice. Sărăcia materială este și un factor favorizant al unei conduite umile și a pierderii demnității umane. Sărăcia materială depopulează țara prin forțarea emigrării masive. Cum marea majoritatea a emigranților sunt cetățeni mai bine pregătiți profesional, cetățeni mai curajoși, mai vrednici, mai sănătoși, aceste emigrări masive devin cauze ale subdezvoltării României, căci privează societatea de forța de muncă cea mai calificată.

România săracă material, a ajuns să cheltuiască mari părți din bugetul ei sărac pentru școlarizarea unor tineri care emigrează în țări bogate și produc venituri pentru bugetele acelor țări. România nu mai are economie. Industria românească a fost distrusă,

Scanned with OKEN Scanner

băncile și bogățiile naturale au fost vândute pe nimic străinilor. Personalul calificat din industrie și din servicii a emigrat în căutare de locuri de muncă. Specialiștii diferitelor domenii se subțiază văzând cu ochii.

Sub aspect financiar, România trăiește azi din împrumuturi și este deja în stare de faliment. Acest faliment poate fi declarat în orice clipă. Fapt de o gravitate deosebită este că aceste împrumuturi masive s-au făcut pentru plata salariilor și a pensiilor și nu pentru investiții.

Cauze ale sărăciei

Incompetența și promovarea pe criterii de relații

Toată viața am suferit din cauză că am văzut în jurul meu că nu se respectă nici scara valorilor profesionale și nici scara valorilor morale. Ori o societate care nu este clădită temeinic pe fundații trainice de competență profesională, seriozitate, moralitate, ordine, cinste, disciplină și muncă, nu poate să dureze, decum să avanseze.

Vânturi potrivnice, uragane mai mici sau mai mari sau cutremure politice iscate uneori din nimic pot dărâma cu ușurință o astfel de societate.

România nu mai are lideri politici, România nu mai are conducători. România are doar șefi fără prestigiu. Șefi fără caracter, șefi incompetenți, șefi care au doar un singur scop: să se îmbogățească ei și familiile lor prin furtul banilor din bugetul statului. Șefi care își urăsc și disprețuiesc poporul care i-a ales să îl conducă.

La incompetența și necinstea politicienilor români din ziua de azi se adaugă lașitatea, slugărnicia și trădarea. Lipsind caracterul și competența profesională nu poate exista nici un fel de demnitate în comportamentul acestor șefi ajunși în funcții de conducere fără

Scanned with OKEN Scanner

nici un fel de merite, ci doar prin sforării, proptele, relații neprincipiale sau chiar cumpărări de funcții publice.

Oamenii politici din România își dezvăluie zilnic incompetențele profesionale, imoralitatea și iresponsibilitatea prin violențe verbale, expresii triviale, obrăznicii infantile, mofturi și glume ieftine gustate doar de coafeze.

Politicienii noștri își consumă toată energia și toate capacitățile vocale, căci cele intelectuale lipsesc cu desăvârșire, inventând unii despre alții vorbe cât mai proaste, mârlănii, înjurături, bădărănii, acuzații insuficent fondate și rumegate poluând astfel spațiul mass-media cu non-probleme și ținând publicul ocupat cu aceste programe de circ ieftin, dar care mai au audiență la un anumit segment insuficient educat din societatea românească.

Exemplul cel mai elocvent a fost războiul vorbelor dintre fostul președintele Traian Băsescu și primul ministru Victor Ponta. Fără substanță, lipsit de teme majore, plin doar de invective personale tot mai colorate, fără legătură cu adevăratele nevoi ale românilor. Acest război al vorbelor urâte i-a descalificat zilnic pe cei doi cei mai înalți deținători de funcții publice în stat arătându-le adevărata lor față, lipsurile în educație, cultură, caracter și dezinteresul lor pentru servirea binelui public.

În spatele acestor perdele de fum și de focuri false de artificii, găștile politicienilor își văd de afacerile de devalizare a banului public și de jocurile de culise menite ai menține cât mai mult la cârma guvernării.

Furturile din averea țării s-au împletit și cu acte de trădare de țară, căci dintre oamenii fără competențe profesionale și fără valori morale se recrutează mai ușor trădătorii de neam și țară.

În luna decembrie 2013, doi miniștri din guvernul României au fost în sfârșit condamnați la închisoare pentru trădare de țară. Faptele concrete pentru care cei doi miniștri și alți demnitari români au fost condamnați la închisoare privesc încercarea de privatizare frauduloasă a unor companii de stat în favoarea unor străini. Despre aceste privatizări frauduloase în favoarea străinilor

Scanned with OKEN Scanner

românii vorbesc de 25 de ani. Toți știam și vedeam cum averea românilor este vândută pe nimic străinilor contra unor comisioane primite de înalți demnitari români. Acum avem și un prim caz de trădare dovedit în instanță după mulți ani de judecată, deși sentinta nu este definitivă.

Anul 2015 a debutat cu telenovela Elena Udrea, care ne arată că statul român a fost acaparat de grupuri criminale bine organizate, iar autoritățile statului au fost penetrate și puse în slujba acestor grupuri criminale bine organizate care au realizat jafuri de miliarde de dolari din banul public. Problema este că însăși această Elenă, a treia în seria catastrofalelor Elene care au nenorocit acest neam, a profitat ea însăși de activitatea grupurilor criminale bine organizate atâta vreme cât președinte a fost Traian Băsecu. A mărturist despre aceste grupuri numai după căderea regimului Băsescu și contactul avut de ea cu închisoarea.

În perioada comunistă cele mai mari suferințe mi-au fost provocate de minciunile continue profesate de regim, dar și din cauza promovării cadrelor pe criterii de dosar politic și pe baze de pile, nu pe baza criteriilor de competență profesională. Nu era nimic mai chinuitor decât să ai un șef prost, iar deasupra șefului prost imediat ierarhic superior lui să ai un alt șef prost. Dacă ar fi trebuit să te plângi de șeful prost, nimereai la un șef mai mare și mai prost.

În prima perioadă a comunismului, în epoca net antinațională, criteriile de promovare a cadrelor erau apartenența la o minoritate națională și proveniența din rândul clasei muncitoare. Ca să ajungi șef în acea Românie trebuia ori să fii minoritar, ori să fii muncitor și membru de partid. Nu conta școala, nu conta pregătirea, conta doar să îndeplinești aceste două criterii și astfel puteai ajunge șef.

Sigur că încă de pe atunci a apărut și criteriul pilei. Dacă îndeplineai unul din cele două criterii enunțate mai sus și dacă mai erai și prieten cu cei care conduceau atunci țara, puteai ajunge foarte sus în ierarhia politică și guvernamentală.

Scanned with OKEN Scanner

În acele vremuri, promovarea pe criterii neprofesionale o puneam pe seama comunismului, crezând că asta este una dintre racilele acelui sistem politic și social anormal. Eram încă tânăr și naiv.

Începând cu a doua parte a anilor 1960 lucrurile au început să se schimbe și situația să se îmbunătățească, dar evoluția era lentă și dacă cele două criterii au scăzut ca pondere și importanță în sistemul de promovare a cadrelor de conducere, criteriul pilei s-a impus tot mai serios.

Datorită acestor realități în care am trăit și am suferit, una dintre speranțele și unul dintre visele mele din acea perioadă comunistă era tocmai acesta: creșterea procentului de promovare a cadrelor pe bază de competență profesională și morală. Erau deja semne încurajatoare în acest sens. În funcțiile de directori de mari fabrici și uzine s-au promovat ingineri competenți, în ministere creștea mereu nivelul de competență al cadrelor de conducere, în securitate se recrutau cei mai buni studenți, chiar și în conducerea partidului avansau oameni extrem de inteligenți și competenți. Între conducătorii competenți ai partidului voi menționa doar pe Ștefan Andrei, Cornel Burtică, Ion Iliescu, Dumitru Popescu, Ion Traian Ștefănescu. Erau deci speranțe că se mergea spre o așeare a oamenilor și în funcție de inteligență, de pregătire profesională și de valori morale, fie ele chiar valori morale comuniste, chiar dacă bazele ideologice ale regimului rămâneau deocamdată intangibile.

Astăzi, la 25 de ani de la evenimentele din decembrie 1989, constat cu regret că nerespectarea scării valorilor în promovarea cadrelor nu a avut din nefericire nimic de a face cu comunismul.

Promovarea fără a se ține cont de competență, caracter și cinste se adevereşte că este pur și simplu o boală românească fără nici o legătură cu comunismul.

Promovarea după pile este probabil unul dintre aspectele cele mai nocive ale societății românești. Despre această boală toți vorbim zilnic în discuțiile noastre particulare, o boală extrem de

Scanned with OKEN Scanner

gravă de care ne plângem mereu, dar nu ne propunem să o combatem și să o eliminăm.

Acum, după acești 25 de ani postdecembriști văd cum acest fenomen s-a generalizat și boala s-a agravat. Semnele agravării acestei boli sunt tot mai dese și mai numeroase.

Dacă analizăm guvernele postdecembriste vom constata cu durere că an de an calitatea miniștrilor a scăzut până ce s-a ajuns la situația de azi când au ajuns miniștri oameni de o totală incompetență profesională, necinstiți și amorali care fac de rușine funcția și onoarea de membru al guvernului.

Promovarea pe criterii de sentimente antinaționale

Văd că se revine cumva chiar la obiceiuri din perioada anilor 50, anume să se prefere, mai ales în funcții foarte înalte, oameni care nu numai că nu au competențe profesionale, dar nu au nici sentimente naționale, patriotice, oameni care din diferite motive, nu prea au legătură cu acest popor.

În anii 50 erau "prețuiți" și se promovau în funcții înalte incompetenții și internaționaliștii, deci oamenii care nu erau interesați de binele național, de promovarea interesului național.

Acum se promovează tot incompetența. Locul internaționaliștilor din anii 50 l-au luat „mondialiștii", și „globaliștii", tot un fel de internaționaliști, dar din generația zilelor noastre.

În funcții de conducere în România au fost promovați oameni care au fost interesați de vânzarea bogățiilor naturale către străini, oameni care au promovat ideea că numai prin privatizarea către străini a averii românilor putem progresa, oameni care au distrus industria românească spunând că este o grămadă de fiare vechi, oameni care au devalizat și vândut la străini băncile românești, oameni care au acceptat orice dorință și cerință formulată de străini în dauna interesului național.

Un astfel de om, pe nume Mihai Răzvan Ungureanu, a ajuns ministru de externe, șef al spionajului românesc și chiar prim

Scanned with OKEN Scanner

ministru al României, iar recent din nou șef al spionajului după ce printr-o simplă semnătură a cedat Ungariei Fundația Emanuil Gojdu cu un patrimoniu de peste un miliard de euro, omul care a spus că România este un Land austriac, personajul care a spuns că limba moldovenească este o română ușoară, politicianul despre care s-a spus că este agent al unei puteri străine, omul care a dat ordin ambasadorului român la Moscova să nu se mai intereseze de tezaurul românesc, omul a cărui soție lua bani de la o firmă austriacă pe când el era șeful spionajului românesc. Acest exemplu dovedește elocvent cum se promovează oameni care au adus pagube României, dar care sunt suspectați și că ar fi în slujba unor puteri străine. Cu cât pagubele și prejudiciile aduse României au fost mai mari, cu atât funcțiile în care au fost promovați acești oameni au fost mai înalte.

Organele statului nu îi chestionează pe acești politicieni, nu îi trimit în judecată, nu îi pun după gratiile închisorii, lăsându-i liberi pentru a mai da și alte lovituri acestei Românii muribunde.

Astfel, încet, încet am ajuns să avem din nou conducători cărora le miros urât noțiunile de patriot și de patriotism.

Acești conducători incompetenți și trădători de neam și țară ne învață că a fi patriot în Uniunea Europeană este un lucru rău, este un lucru depășit, este un lucru chiar periculos.

Promovarea tinerilor incompetenți

Văd apoi că tot mai mulți tineri sub 30 de ani ajung consilieri de miniștri, chiar de prim miniștri, alții ajung secretari de stat și unii chiar miniștri.

Să înlături profesori universitari de mare valoare, medici de mare valoare, ingineri de mare valoare etc. numai pe un criteriu formal că au trecut de o anumită vârstă este un act de trădare a interesului național.

A înlătura un om competent și a promova un tânăr incompetent este o altă metodă de mult brevetată de distrugere a elitelor naționale pentru a putea subjuga state și popoare.

Scanned with OKEN Scanner

Sub pretextul promovării tinerilor se distrug elitele și competențele pentru a se ușura dominarea poporului.

Promovarea oamenilor vulnerabili

Mai văd apoi că se înmulțesc promovările unor oameni vulnerabili pentru ca la momentul potrivit să fie șantajați pentru a îndeplini ordine contrare interesului național.

Nevoaia trezirii românilor

Cred că lucrurile nu mai pot fi lăsate să meargă pe această pantă descendentă și criminală. Cred că a venit momentul să ne trezim, să ne deșteptăm, așa cum spun cuvintele imnului național pe care îl cântă în fiecare dimineață radioul public.

În cei 25 de ani postdecembriști am devenit din nou o țară penibilă prin tristețea ridicolului în care am ajuns. Ministerele și alte organe centrale sunt pline de miniștri, de directori și de directori generali care nu au nici o competență, care nu au nici un merit, de nici un fel, nici măcar merite politice. Tot mai mulți miniștri sunt ori oameni cu dosare penale, ori incompetenți, ori de-a dreptul trădători de țară.

Nici măcar vechimea în partid nu mai figurează printre criteriile de promovare, căci în cazurile dorite se dau derogări chiar de către congrese ale partidelor.

Cât despre cinste, caracter, ținută morală, competență profesională, sau despre vechimea în profesie, vechimea în câmpul muncii, experiență profesională, maturitate de gândire, echilibru mental și psihic ce să mai vorbim, aceste criterii a fost desființate chiar prin lege.

Prin lege, astăzi poți fi promovat în România în cele mai înalte funcții fără nici o competență profesională și cu o vechime minimă de doar câțiva ani în profesie.

Despre criterii numite cinste ori patriotism nu se mai vorbește nici măcar la modul formal. Ba dacă ai greșit cumva și ai mai rămas

Scanned with OKEN Scanner

cu sentimente naţionale, patriotice, mondialiştii, care au luat locul internaţionaliştilor, te identifică şi te marginalizeaza imediat.

Anormalitatea a mers aşa de departe, încât tinerii azi sunt mai deştepţi decât bătrânii, experienţa de o viaţă nu mai contează nimic în faţa pilelor şi dorinţelor de parvenire şi de înavuţire prin intermediul deţinerii de funcţii publice. Există o grabă furioasă, nemiloasă, barbarică chiar, de parvenire şi de îmbogăţire, prin orice mijloace şi cu orice preţ.

Ajunşi prea devreme în funcţii publice de conducere, fără competenţe profesionale, fără educaţii minime, fără a cunoaşte şi respecta nici o valoarea religioasă ori morală, mulţi funcţionari şi conducători politici ai României de azi au dobândit o necinste, o aroganţă, o sfidare a bunului simţ şi o obrăznicie insultătoare cum nu s-a mai pomenit în societatea românească.

Promovările şi numirile în funcţii de conducere în România nu se fac în scopul ca acele persoane să conducă mai bine prin competenţa lor acele instituţii în fruntea cărora au fost numiţi, ci pentru ca acele persoane să folosească acele instituţii pentru a se căpătui şi pentru a aduce beneficii materiale sau politice grupurilor organizate sau partidului care le-au promovat în acele funcţii.

Dacă s-ar face o analiză obiectivă a oricărei instituţii din România s-ar vedea că din punct de vedere al criteriului de competenţă profesională, în această perioadă postdecembristă de 25 de ani, România a regresat faţă de perioada comunistă din decembrie 1989. Nici o guvernare şi nici un partid nu a făcut altceva în aceşti 25 de ani postdecembrişti decât să-şi promoveze fiii, fiicele, nepoatele, verii, verişoarele, prietenii, piţipoancele şi amantele în orice post le-a fost la îndemână.

Mulţi miniştri comunişti au fost mai pricepuţi în domeniile lor, mai competenţi profesional şi mai oneşti decât unii dintre miniştri care s-au perindat prin diferite guverne în perioada postdecembristă. Dovadă că tot mai mulţi miniştri merg acum la închisoare. Numărul miniştrilor la închisoare este suficient pentru formarea unui guvern de după gratii. Singurul guvern de uniune

Scanned with OKEN Scanner

națională care s-ar putea forma imediat este cel alcătuit cu foști miniștri din diferite partide aflați acum la închisoare.

Fac această constare cu mare durere de inimă și cu mare regret și nu cu nostalgie față de regimul comunist pe care nu l-am iubit și nu-l regret. Și spun asta ca un om care a cunoscut personal mulți miniștri comuniști și apoi și pe unii miniștri postcomuniști, deci în cunoștință de cauză.

Incompetența șefilor, a conducătorilor, alături de minciunile lor, de necinstea lor și de nepatriotismul lor sunt cauzele principale pentru care poporul este sărac și nu are încredere în partidele politice și în politicieni. Din această cauză politicienii nu se bucură de respect în fața poporului.

Chiar dacă au o pregătire profesională mai redusă, oamenii de bun simț au văzut cine au fost politicienii, ce au făcut ei, cât de mincinoși au fost, cât de corupți au fost, cum au furat bugetele publice, cum nu se pricep la nimic altceva decât la furt din avutul statului.

Nu mai există nici o rușine, nici o jenă, nici o opreliște, nici o piedică, nici o barieră în competiția dintre partide și dintre diferitele guverne care se succed la cârma patriei în promovarea incompetenței și a nepotismului. Dar încă ar fi bine dacă ar fi vorba despre o concurență numai pentru promovarea nepotismului, căci la o adică câți nepoți putem avea cu această natalitate tot mai scăzută?

Am ajuns o țară desfrânată care se destramă și se prăbușește tot mai accelerat sub ochii noștri și odată cu ea ne prăbușim și noi, cei care am mai rămas încă între frontierele ei.

Consultarea Înaltei Porți pentru promovarea în funcțiile înalte

Promovărilor făcute exclusiv pe criteriul cel mai periculos, cel mai păgubos, cel mai dezastruos pentru o țară, criteriul pilei sau al sforilor trase din interior, li se adaugă acum sforăriile trase din exteriorul granițelor.

Scanned with OKEN Scanner

Dacă în anii '50 sforile se trăgeau de la Moscova, acum ele se trag din direcția opusă, dar tot sfori sunt, dacă nu chiar funii.

De multe ori, de cele mai multe ori, politica de cadre în România nu este făcută de structurile partidului la putere, ci de către grupuri bine organizate din exterior cu conexiuni în interior.

Liderii partidelor politice ajunși în vârful piramidei nu mai consultă organele de decizie ale partidului lor pentru numiri importante, ci consultă Noua Poartă.

Am citit în ziare articole care spuneau cum fostul președintele Traian Băsescu s-a consultat cu străinii X sau Y în privința numirii prim miniștrilor din România ori a altor înalți funcționari publici din România. Asta demonstrează nu numai că suntem colonie, dar că nici nu ne rușinăm de această decădere, că ne mândrim, că ne lăudăm cu faptul că am luat decizii politice importante după consultarea și cu aprobarea străinilor care ne domină.

În discuțiile diurne se vorbește deja deschis despre faptul că politicienii cutare sau cutare au spijin la Washington, că fără acest sprijin nu au șanse să devină președinți, prim miniștri, miniștri etc.

În data de 1 martie 2015, europarlamentarul Monica Macovei a susținut într-o conferință de presă că numirile de șefi ai serviciilor de informații intern și extern trebuie făcute prin consultare cu parteneri străini și a calificat drept "inacceptabilă" propunerea lui Eduard Hellvig la șefia SRI fără consultarea NATO.

"Înțeleg că partenerii noștri din NATO nu au fost consultați la această numire și consider acest lucru inacceptabil", a spus acest deputat trimis de cetățenii acestei țări în Parlamentul European.

Într-o țară normală, pentru astfel de declarații, un parlamentar european ar trebuie revocat imediat.

Aceste opinii exprimate public de către un europarlamentar român probează încă o dată statutul de colonie al României și slugărnicia unora dintre politicienii români. Dar aceste declarații rămase fără revocarea acelui parlamentar arată și lipsa de reacție a poporului, arată decăderea poporului din drepturile lui fundamentale, arată resemnarea și sentimentul că nu mai se poate face nimic.

Scanned with OKEN Scanner

Dar nici numiri pe posturi mai puțin importante nu se mai fac în România fără acordul prealabil din partea străinilor. De exemplu, șefă la DNA a fost numită o persoană care a fost dorită de cei de la Washington ori Bruxelles.

Se spune tot mai des despre unii sau alții că nu sunt agreați la Washington și deci nu mai sunt în cărți.

Nici măcar parlamentul României nu mai legiferează nimic important fără a se consulta cu puterile coloniale și fără a lua în prealabil acordul lor. Ziariști antinaționali explică cu emfază și cu convingere că nu putem adopta o lege, să zicem de amnistiere, deși nu mai avem locuri în închisori, deoarece nu dă bine la Bruxelles ori la Washington.

Nu putem face asta, că nu dă bine acolo și acolo, nu putem face nici ailalta, că nu dă bine dincolo. Deci nu mai suntem stăpâni la noi acasă. Deci nu mai suntem stat suveran, deci suntem colonie. Iată noi și noi recunoașteri exprese a faptului că am ajuns o colonie.

Proamericani, dar fără nici un fel de avantaje

Nu cunosc în Europa un popor mai proamerican decât poporul român. Eu însumi am fost și sunt un proamerican convins. Dar aceste practici de imixtiune continuă a americanilor în treburile pur interne ale României duc deja la schimbarea acestor sentimente proamericane.

Dacă conducătorii României sunt lași, nedemni și trădători mă aștept de la diplomații americani la mai multă inteligență și la înțelegerea faptului simplu că prin aceste practici ei aduc deservicii imense pe termen mediu și lung chiar țării lor care i-a trimis la post la București.

În loc să consolideze și să sporească prietenia și prețuirea românilor pentru politica, cultura și măreția SUA, acești diplomați, prin practicile lor, realizează exact opusul misiunii lor. Dacă aceste practici vor continua, chiar și acest popor umil se va trezi și sentimentele de stimă și apreciere pentru SUA se vor diminua.

Scanned with OKEN Scanner

Românii mai constată că SUA nu a avut ambasador în România timp de 3 ani chiar în această perioadă când Rusia schimbă ilegal prin forță granițele din Europa.

Tot mai mulți români simpli se întreabă: ce alianță strategică avem noi cu americanii dacă investițiile americane în România sunt practic inexistente, dacă SUA nu a ajutat cu nimic România să se unifice cu Basarabia, dacă românii au nevoie de viză pentru a călători în SUA, dacă SUA apreciază că nu este cazul să-și trimită ambasador la noi, dacă doar soldații români trebuie să moară pentru cauze străine nouă în Irak și Afganistan, dacă SUA anulează votul a 7,4 milioane de români și mențin la putere în România un președinte urât și demis de popor?

Unii români se mai întreabă dacă nu cumva SUA are negocieri secrete cu Rușii, negocieri în cadrul cărora americanii sunt gata să ne arunce din nou în sfera de influență a Rusiei, așa cum au mai făcut acest lucru la Yalta în anul 1945.

Vinovăția conducătorilor,dar și a poporului

Nimeni în România de azi nu vede că aceaste practici nefirești, ilogice, nocive, antinaționale, alături de alte boli care macină societatea românească ne duc la dezastru. Nimănui nu-i pasă decât de ziua de azi. Aș îndrăzni să zic că doar de prima parte a zilei de azi. Nimeni nu vorbește despre idealuri naționale, despre proiecte de mare anvergură, despre bunăstarea națională, despre recăpătarea demnității de cetățean român, despre salvarea României.

Acești jalnici politicieni incompetenți care au distrus statul român se comportă deja ca cei mai umili slujbași ai puterilor coloniale. Slugărnicia față de străini și nimicnicia politicienilor români se vede cu ochiul liber. În același timp toți de plângem și suntem nemulțumiți de starea de lucruri din România și de nivelul scăzut al nivelului de trai material.

Cum însă să ne așteptăm la bine dacă șoferii și piloții care conduc acum țara nu au carnete de conducere și brevete de

Scanned with OKEN Scanner

aviatori și au tendințe sinucigașe? Sau cum să ne așteptăm la bine de la șoferi care au primit ordine să ne ducă spre dezastru? Cu acești soferi și piloți improvizați, cu acești șefi incompetenți, imorali și lipsiți de un minim spirit național, cu șefi trădători, cu politicieni care joaca cum li se cere de către forțele externe, mai repede decât mai târziu, ne așteaptă catastrofele iremediabile.

Diplome fără acoperire

A mai apărut un fenomen de mare nocivitate în societatea românească care a favorizat fenomenul incompetenței generalizate. Este vorba de politica multor universitățile particulare. Aceste universități care trăiesc exclusiv din taxele studenților, pentru a supraviețui și a mai realiza și profit, căci de asta le-au înființat fondatorii lor, au scos pe bandă rulantă sute de mii de absolvenți, de masteranzi și de doctori.

Mulți absolvenți ai universităților particulare au luat diplomele doar plătind taxele de școlarizare și eventual șpăgi pentru promovarea examenelor, pentru scrierea de către alții a lucrărilor lor de diplomă și de doctoratură. Marea majoritate a absolvenților universităților particulare nu au nici un fel de pregătire profesională, nici un fel de competență profesională. Marea majoritate a absolvenților acestor universitati au doar diplome. Și încă nu am spus totul. În cei aproape 25 de ani și multe universități de stat, mai ales dintre cele nou înființate au făcut rebut la calitate și au scos și ele pe bandă rulantă absolvenți incompetenți. Pentru aceste motive, România geme azi de posesori de diplome universitare, de doctori în diferite domenii, totalmente incompetenți.

Deși un om cu diplomă sau cu diplome universitare, chiar cu diplome de doctor, tu în sinea ta te știi incompetent. Fiind incompetent profesional porți cu tine un handicap pentru restul vieții. Pentru a echilibra cumva acest handicap, mulți dintre acești purtători de diplomă fără acoperire dezvoltă comportări

Scanned with OKEN Scanner

obraznice, impertinente cu care intimidează pe cei din jur și asfel își protejează propriile slăbiciuni profesionale.

Îndrăznesc să spun că indivizii primitivi și needucați au instincte de supraviețuire și promovare chiar mai puternice decât oamenii educați și cu bună pregătire profesională.

Oamenii cu meserii și temeinice pregătiri profesionale se descurcă bine în societate datorită acestor meserii și competențe profesionale. Pe când cei nepregătiți profesional trebuie să se bazeze doar pe instinctele primare, native, de supraviețuire și promovare.

Aceasta este o altă cauză a primitivismului și obrăzniciei care s-a dezvoltat și răspândit mai recent în societatea românească. Dar și o cauză a sărăciei românilor. Oameni incompetenți nu pot crea bogății.

Formal, în România s-au înmulțit enorm oamenii cu diplome, cu studii universitare, dar în fapt nivelul de pregătire profesională a scăzut continuu.

Cinstit vorbind, avem pe zi ce trece un procent tot mai mic de populație bine pregătită profesional.

Acest fenomen face parte din tendința mai veche românească, larg răspândită, a furtului propriei noastre căciuli.

Cu aceste diplome lipsite de acoperire profesională ni se aruncă apoi praf în ochi și ne prostesc deținătorii lor și cei de la putere care i-au promovat în funcții pe tinerii incompetenți, arătându-ne câtă știință au acești tineri de până la 30 de ani sau de până la 40 de ani.

Citind CV-urile lor te întrebi pe bună dreptate cum este posibil să fi acumulat atâtea diplome, atâtea specializări, atâtea stagii, atâtea cunoștințe într-o perioadă atât de scurtă. Dacă au și câte o diplomă luată în străinătate sau un stagiu de o lună pe undeva prin Occident, acei tineri sunt buni pentru orice post de conducere din România.

Totul este doar o mare înșelătorie la scară națională și praf în ochii proștilor, totul este circ ieftin și butaforie jucate la scară națională, totul este furt al propriilor căciuli, totul este doar formă

Scanned with OKEN Scanner

fără fond, căci diplomele dobândite cu bani au doar valoarea ramelor în care au fost puse, în cazul că au fost puse în rame.

Pe bună dreptate au început să se înmulțească în ultima vreme sesizările și suspiciunile de plagiat la tot mai mulți doctori și autori de cărți. Se pare că majoritatea titlurilor de doctor au fost cumpărate și lucrările care au stat la baza acordării acestor titluri au fost scrise de alte persoane decât de cei care au primit pe baza lor titlul de doctor. Aceasta este realitatea care mai devreme sau mai târziu se va răzbuna pe noi toți, inclusiv și pe acești "doctori".

Nu este întâmplător nici faptul că România are acum un prim ministru acuzat el însuși de luarea unui doctorat prin plagiat.

Pofta vine mâncând. Iată gândirea acestor deținători de diplome fără acoperire. La început îmi cumpăr o diplomă de licență, apoi una de masterat, apoi, de ce nu și una de doctor. Este doar o chestiune de bani. Dacă am destui bani, mâine, când mă voi apropia de 50 de ani, sau chiar mai devreme, îmi voi cumpăra și o diplomă de academician.

Acesta este raționamentul multor tineri din ziua de azi.

Mai pe larg despre curentul agresiv antinațional

În România, în cei 25 de ani postdecembriști, s-a dezvoltat puternic și agresiv un curent de gândire antinațională. Acest curent agresiv antinațional trebuie combătut cu mare vigoare deoarece el slăbeşte şi mai mult fibra naţională, patriotică, optimismul şi speranţa românilor și contribuie și el la sărăcia materială a românilor și la grăbirea colonizării statului român.

Profesorul universitar dr. Ioan Scurtu declara într-un interviu acordat ziarului *Cotidianul* din ziua de 6 ianuarie 2015 că:

„După 1989 s-a dezvoltat, în România, un foarte puternic şi agresiv curent antinaţional promovat de o seamă de intelectuali de o valoare cu totul relativă - ei se laudă între ei, se socotesc mai învăţaţi, mai savanţi - care după opinia mea, sunt mituiţi ca să aibă o asemenea atitudine, să susţină, spre exemplu, că istoria românilor este o succesiune de mituri, că ea nu are nimic

Scanned with OKEN Scanner

pozitiv, şi demn de valorificat, că istoricii, chiar dacă este vorba de Xenopol, de Iorga, de Giurescu, de Oţetea, au mitizat istoria, au creat personalităţi şi episoade pozitive,când în realitate, românii au fost un popor în bătaia vântului, la periferia istoriei ş.a. m.d. ... Punctul meu de vedere este că aceşti intelectuali sunt plătiţi!"

Sentimentul naţional şi patriotismul au devenit din nou, ca în anii 1950, disprețuite şi privite cu suspiciune, iar purtătorii lor izolaţi şi blocaţi la mantinelă imediat de forţele dominante ale acestei epoci.

Acest curent antinaţional puternic şi agresiv promovat de duşmanii poporului român este extrem de periculos şi el este menit să-i facă pe români tot mai neîncrezători în ei şi în şansele lor de schimbare, de progres, de emancipare.

Curentul antinaţional tot mai agresiv acţionează ca o frână puternică şi eficientă a dezvoltării noastre. Acest curent antinaţional puternic şi agresiv este cu atât mai periculos, cu cât el exploatează şi exagerează cu multă iscusinţă ticăloasă şi duşmănoasă anumite trăsături negative reale ale poporului român.

Curentul agresiv antinaţional vizează de fapt distrugerea elitei naţionale aşa cum s-a întâmplat în primii ani ai dominaţiei comuniste în România, doar că de această dată se folosesc metode mai "civilizate", mai "moderne" mai "democratice". Scopul urmărit prin distrugerea elitei naţionale este însă acelaşi ca cel pe care l-a avut Uniunea Sovietică în anii de început ai dictaturii comuniste din România.

În perioada de început a regimului comunist din România, epoca anilor 1945-1960, a fost distrusă aproape în întregime elita românească. În nici o altă ţară fostă comunistă din Europa Centrală şi de Est nu a avut loc un proces atât de radical de eliminare a elitelor naţionale similar cu cel petrecut în România.

Cred că trei sunt explicaţiile acestei distrugeri radicale şi totale a elitei naţionale româneşti: ura Rusiei împotriva României, preponderenţa elementelor alogene în conducerea Partidului

Scanned with OKEN Scanner

Comunist Român din perioada stalinistă și o anume înclinație a românilor spre trădare și supunere față de străini.

1. În primul rând a fost ura Uniunii Sovietice împotriva României și interesul istoric vechi al rușilor de a cuceri România pentru ca apoi să ajungă la strâmtorile Bosfor și Dardanele. România era de multă vreme o țintă a planurilor de expansiune a Rusiei.

În negocierile dintre țarul Alexandru și Napoleon, Rusia a cerut și a obținut acordul Franței pentru cucerirea Moldovei și Munteniei. În final Rusia ne-a luat doar Basarabia, dar țelul și dorința Rusiei de a preluat tot teritoriul Moldovei și al Munteniei a rămas un obiectiv constant al politicii sale.

Dacă nu ar fi avut loc războiul din Crimeea pierdut de Rusia, România ar fi rămas în sfera de dominare totală a Rusiei, nu ar mai fi avut loc niciodată unirea Moldovei cu Muntenia și astăzi nu ar mai fi existat un stat numit România.

Bulgaria, cu populația ei slavă, a fost dintotdeauna un aliat natural al Rusiei și dacă Rusia ar fi stăpânit toată Moldova și Muntenia, Bulgaria ar fi fost înghițită de Rusia ca desert și astfel Rusia ar fi ajuns la strâmtorile Bosfor și Dardanele. În acest fel, Rusia ar fi stăpânit gurile Dunării, controlând traficul pe Dunăre, ar fi stăpânit Marea Neagră și ar fi fost bine pregătită să dea lovitura decisivă pentru a cucerirea Turciei, un alt vis vechi și drag Rusiei.

Istoria a fost însă schimbată prin pierderea războiului din Crimeea și apoi prin succesiunea de evenimente ce a urmat, inclusiv unirea Moldovei cu Muntenia.

Dar Rusia nu renunță niciodată la planurile și intențiile sale. După ce a ieșit victorioasă din cel de al doilea război mondial și armatele ei au cucerit România și Bulgaria, Rusia, sub stindardul comunismului și sub numele de Uniunea Sovietică a sesizat că are o nouă șansă istorică să pună stăpânire pe România.

Pentru realizarea acestui obiectiv Rusia a folosit metoda cea mai simplă și sigură: distrugerea în întregime a elitei naționale a României. Dar Gheorghe Gheorghiu Dej, deși dictator comunist și cu școală puțină, a fost totuși mare patriot și a rezistat rușilor

Scanned with OKEN Scanner

plătind un preț uriaș. După ce, în 1959, a reușit să îl convingă pe Hrusciov să retragă armata rusă din România, Gheorghe Gheorghiu Dej a trecut la depărtarea de Rusia, la apropierea de China, la izgonirea din România a consilierilor sovietici, la eliberarea din închisoare în 1964 a tuturor deținuților politici și la adoptarea tot în anul 1964 a unor decizii cruciale pentru refacerea independeței și suveranității României. Sub Nicolae Ceaușescu procesul inițiat de Gheorghe Gheorghiu Dej a continuat și încet și cu mari eforturi s-a refăcut o nouă elită națională.

Această elită națională a fost iar atacată, marginalizată, ostracizată și distrusă cu metode mai blânde după 1989 sub pretextul faptului că s-a format sub regimul comunist. Acest proces de distrugere a elitei naționale după 1989 s-a făcut, din nefericire, de forțe din Occident.

2. Realizarea obiectivului de distrugere totală a elitei naționale din România i-a fost facilitat Uniunii Sovietice de către elementele alogene din Partidul Comunist Român care au preluat puterea în România cu spijinul KGB-ului sovietic.

În primii ani de început a regimului comunist din România, marea majoritate a conducătorilor comuniști din România nu erau români. Cu excepția lui Gheorghe Gheorghiu Dej și a încă câtorva persoane, restul conducătorilor comuniști nu erau români. Acești conducători comuniști neromâni au executat cu mare bucurie ordinele sovietice de distrugere a intelectualității și a restului elitei românești. Pentru atingerea acestui scop au folosit diferite pretexte necinstite.

Liderii politici naționali și patrioți, precum Iuliu Maniu și alții au fost executați sau au fost închiși sub cele mai diferite și micinoase pretexte. În închisoare liderii naționali au fost supuși unor regimuri de înfometare, de teroare, de frig, de chinuri fizice și psihice pentru ca ei să moară cât mai repede. Ca urmare, cei mai importanți lideri politici naționali ai României au fost omorâți în închisoare.

Un exemplu de tristă amintire a acestor politici de distrugere a elitei naționale îl oferă lichidarea conducătorilor patrioți greco-

Scanned with OKEN Scanner

catolici, a capilor bisericii greco-catolice, a preoților greco-catolici și a intelectualilor greco-catolici care au fost condamnați sau închiși fără judecată, iar unii chiar asasinați pe motiv că ar fi agenți ai Vaticanului.

Distrugerea țăranilor români mijlocași și a așa-zișilor chiaburi a fost o altă lovitură dată elitei românești. Acești țărani erau izvorul principal și nesecat al acestei elite care din acest izvor se forma și se mărea mereu. Prin colectivizare, comuniștii au confiscat averea dobândită timp de sute de ani de acești țărani, dar mai ales au distrus demnitatea lor.

Faptul că acum românii sunt atât de lipsiți de demnitate se explică în bună parte și prin această politică stalinistă a anilor 1948-1964.

Tinerii de azi nu fac deosebire între cele două perioade ale comunismului românesc. Perioada 1948-1964, sau perioada lui Gheorghe Gheorghiu Dej și perioada 1965-1989, sau perioada Nicolae Ceaușescu.

Prima perioadă pe care o putem numi aproape în întregimea ei, perioada stalinistă, deși Stalin a murit în anul 1953, a fost perioada cea mai crâncenă a dictaturii comuniste din România. Aceasta a fost perioada în care a fost distrusă elita românească.

Gheorghe Gheorghiu Dej a fost în minoritate în Partidul Comunist și el a trebuit să acționeze cu multă ingeniozitatea pentru a elimina clica alogenă. Cea mai influentă persoană care trebuia eliminată a fost Ana Pauker. Ea venise de la Moscova și avea puternice conexiuni acolo, fiind cunoscută personal de Stalin și se spune că se culcase cu Molotov și alți lideri sovietici.

3. A treia explicație a distrugerii masive, totale a elitei Românești în perioada stalinistă, ține de acea boală veche a genei noastre românești care a determinat atâtea trădări și atâtea slugărnicii în decursul lungii noastre istorii. Trădarea lui Burebista și Decebal de către nobilii lor, trădarea lui Vlad Țepeș de propriul frate, trădarea lui Radu de la Afumați, a lui Petru Rareș, a lui Petru Cercel, a lui Mihai Viteazul, trădarea multor altor voievozi de către

Scanned with OKEN Scanner

boierii lor, slugărnicia față de turci, trădarea Germaniei, sunt doar câteva exemple mai elocvente din istoria noastră.

Cât privește slugărnicia față de străini, ea a fost tot atât de mare față de sovietici pe cât este azi față de americani și față de Occidentali.

Refacerea unei elite naționale durează una sau două generații, chiar în cazul fericit în care această elită se mai poate reface.

A doua parte a regimului comunist din România a cunoscut o astfel de refacere miraculoasă, în ciuda multor altor păcate ale acestui regim.

Tocmai de aceea, începând din decembrie 1989, noii parteneri ai României au acționat din nou pentru marginalizarea și distrugerea lentă dar continuă a acestei elite. S-au folosit așa cum am spus alte metode. Între acestea menționăm: acuzațiile de comuniști naționaliști, invocarea mondialismului, acuzele de naționalism cu toate consecințele negative atașate acestei noțiuni de cunoscuta propagandă Occidentală, pretextul promovării tinerilor indoctrinați cu ideile mondialiste și disprețul față de valorile naționale, care pe deasupra, în marea lor majoritate sunt și slab pregătiți profesional și deci ușor de manipulat, eliminarea de pe listele celor iubiți și recomandați de trăgătorii de sfori din Occident a elementelor valoroase a elitelor naționale etc.

De data aceasta distrugerea elitei naționale nu se poate face atât de rapid, căci acum lichidarea fizică este mai greu de realizat. Se practică însă cu succes metode mai blânde, dar destul de eficiente. Se promovează iar în posturi de conducere elemente incompetente, dacă este posibil elemente neromâne, elemente lipsite de patriotism, elemente vândute decidenților din Occident, se folosește din plin mass-media și orice atitudine națioală, orice idee patriotică este ori distrusă de un baraj propagandistic care acționează coordonat, ori prin nepublicitatea acelor idei sau opinii. Este semnificativă reacția furibundă care s-a declanșat împotriva academicianului Nicolae Breban care a îndrăznit să emită idei contrare ideologiei dominante. Nu numai că a fost desființat de toată mass-media aservită, dar a fost eliminat

Scanned with OKEN Scanner

imediat dintr-o comisie onorifică la care de abia ce fusese numit de noua conducere a Institutului Cultural Român.

Și în cazul rușilor sub regimul comunist, dar și după 1989 în regimul numit de democrație, scopul distrugerii elitei naționale a fost același: ușurarea colonizării României.

O țară fără o elită națională este mai ușor de ocupat, de colonizat, de supus, de exploatat, de dominat. Așa s-a ajuns astăzi la un nivel de slugărnicie a politicienilor și înalților oficiali români atât de evident, atât de josnic, atât de trist, atât de revoltător, încât nu mai poate fi suportat de către cetățeanul de rând.

Ne bazăm tocmai pe această decădere morală atât de joasă și pe această slugărnicie care pe alocuri o întrece și pe aceea manifestată față de ocupanții militari sovietici atunci când credem că această conduită nu mai poate continua mult și poporul va impune în posturi de răspundere români mai demni și cu mai mult respect față de valorile naționale și de interesul național.

Credința în salvarea României

Spre deosebire de mulți autori care constată doar această sărăcie materială a românilor și celelalte necazuri ale românilor și ale României, dar nu văd nici o soluție și nu vin cu nici o propunere de rezolvare, noi afirmăm ferm încă de la începutul acestei cărți că Românii **pot, merită şi trebuie să ajungă bogaţi material**, cu un nivel de trai material şi spiritual egal sau chiar mai ridicat decât al cetăţenilor din ţările Occidentale cu care astăzi sunt parteneri în Uniunea Europeană.

Românii **pot, merită şi trebuie să înceteze să se plângă** că nu au bani, că trăiesc prost, că nu au servicii, că acolo unde muncesc nu sunt bine plătiţi.

Plânsetul şi suferinţele generalizate ale românilor cauzate de sărăcie, cauzate de nevoile în care trăiesc, cauzate de necazurile care vin din cauza sărăciei, cauzate de diferitele lipsuri, cauzate de proasta guvernare, cauzate de umilinţa de care suferă în interiorul graniţelor şi în străinătate, **pot, merită şi trebuie să dispară şi să**

Scanned with OKEN Scanner

devină istorie iar prefacerile miraculoase de azi şi de mâine ale unei renaşteri naţionale să devină fapte de laudă şi mândrie pentru copiii şi nepoţii românilor trăitori azi pe aceste meleaguri.

Românii pot şi trebuie să înceteze să se plângă şi să dea vina pe guvern, pe politicieni, pe străini, pe alţii pentru sărăcia lor, pentru lipsurile lor, pentru necazurile lor.

Românii trebuie să înceteze să îşi vadă numai defectele, ci trebuie să îşi vadă şi calităţile iar la defecte trebuie să găsească rapid soluţii de eliminare a lor.

Să încetăm să spunem la orice constatare de situaţii anormale: ce să facem, asta este România, nu depinde de mine, vorbiți cu șefii, așa este legea, vinovați sunt cei mari din București etc. Să acționăm fiecare la nivelul nostru, la constatarea celei mai mici fapte care nu este normală sau la orice comportare nepotrivită, ilegală sau dăunătoare.

Pentru a face toate cele de mai sus românii trebuie doar să se trezească, să-și cultive încrederea în propriile capacități, să-și modifice starea mentală și comportarea, să depăşească faza plânsetului şi să acţioneze cu curaj pentru progresul lor rapid, pentru elimimarea sărăciei și a stării lor de umilință.

Acest proces de schimbare a mentalității, acest proces al unei revoluții profunde și de lungă durată, acest proces de renaștere națională nu poate fi lăsat la voia întâmplării, ci el trebuie condus de o elită națională.

Nevoia unei elite patriotice

Numai în jurul unei mișcări patriotice se pot articula planuri naționale măreţe și numai o astfel de mișcare patriotică poate să furnizeze elanul necesar unei profunde renașteri naționale și a unui progres accelerat.

Toate țările lumii, așa cum vom vedea în capitolele următoare, s-au dezvoltat rapid sub imbolduri și prin mișcări largi patriotice.

România are nevoie de o elită națională și patriotică care să inspire și să conducă o nouă și adevărată revoluție și renaștere

Scanned with OKEN Scanner

națională, de o elită adevărată, nu de una falsă, de o elită politică, culturală, științifică și economică naţională și patriotică.

Această elită românească patriotică trebuie să fie formată din intelectuali valoroși și nepătați de servicii și laude contra bani aduse guvernanților anteriori și din oameni de afaceri care și-au creat averea cinstit, fără să fure statul, fără să aibă contracte cu statul obținute prin corupție.

Soluția practică care se impune astăzi este ca această elită patriotică să ghideze formarea unei noi mișcări politice, a unei noi clase politice care să susțină programul de înnoiri al președintelui Klaus Iohannis.

România are nevoie de o nouă mișcare politică largă care să fie formată din oameni onești, nepătați, competenți, dedicați trup și suflet schimbării radicale a realităților triste, corupte, criminale ale prezentului.

Trebuie eliminată aproape toată clasa politică care a fost la putere în cei 25 de ani postdecembriști. Partidele politice vinovate de dezastrul actual al României trebuie lăsate un timp în afara viitoarelor guvernări pentru a face curățenie radicală în rândurile lor, pentru purificare, pentru puțină penitență, pentru a putea medita la propriile lor greșeli și pentru a putea în final să își ceară iertare poporului, iar poporul să poată acorda această iertare după ce va fi convins că păcătoșii au plătit pentru păcatele lor și s-au pocăit.

Vechii politicieni incompetenți, corupți și antinaționali trebuie eliminaţi cu toţii, iar unii chiar băgaţi la închisoare pentru faptele lor ilegale, unele de-a dreptul criminale. Ar fi bine ca cei mai mulţi să fie băgaţi la închisoare, căci toţi sunt vinovaţi, în grade diferite, de dezastrul actual al României.

Noul guvern care va prelua puterea de la PSD trebuie să fie format din specialiști, din oameni competenți neangajați politic.

În politică vor trebui promovaţi oameni luminaţi, cinstiţi, de caracter și cu competențe profesionale. Conducători cinstiți şi cu caracter care vor veni cu mesaje corecte, izvorâte din dorinţa de a

Scanned with OKEN Scanner

face bine poporului, izvorâte din dorinţa de a deveni servitori al intereselor poporului pot face minuni.

PNL-ul mare format prin unirea cu bandiţii fostului PDL vinovat de guvernarea catastrofală a regimului Băsescu-Udrea-Boc nu poate fi astăzi formula benefică pentru România.

Numai prin măsuri radicale se poate vindeca boala gravă de care suferă astăzi România.

Aceste minuni de care are nevoia azi România sunt posibile dacă elemente naţionale, patriotice, luminate şi doritoare a se sacrifica pentru salvarea României care există încă în suficient număr în sânul acestui popor se vor uni, vor elabora un plan concret al noii revoluţii româneşti şi îl vor pune în aplicare.

Fără patriotism, fără dăruire naţională nu se poate face nici revoluția profundă de care are nevoie România și nu se poate realiza nici progresul ei rapid.

Nu este imposibil şi nici umilitor să recunoaştem greşelile noastre personale, greşelile înaintaşilor noştri mai îndepărtaţi sau mai apropiaţi de noi şi chiar şi trăsăturile negative intrate pe parcursul istorie în genele naţiei noastre.

Nu este uşor pentru nimeni să recunoască că a greşit, dar este de o mie de ori mai uşor să recunoşti că ai greşit şi să schimbi direcţia drumului tău greşit şi mijloacele de locomoţie greșite, decât să continui a merge pe un drum greşit sau cu mijloace nepotrivite.

Eliminarea mentalității și a comportamentului umilitor poate deveni chiar un act de mândrie dătător de energie și de speranță.

Nu este uşor, dar nici imposibil să recunoaştem că suntem săraci deoarece am moştenit o sărăcie, deoarece nu am ştiut ce să facem când puteam face mai mult şi mai bine, deoarece am luat multe decizii greşite, deoarece am avut conducători nepatrioţi, incompetenţi, corupţi sau chiar trădători de ţară şi de neam, că unii dintre noi am fost proşti, că unii am fost leneşi, că unii nu am avut calificări care să ne permită să desfăşurăm activităţi bine remunerate, că unii am fost mai risipitori, că unii am fost mai beţivi, că unii am corupt sau ne-am lăsat corupţi, că nu am ştiut să

Scanned with OKEN Scanner

ne alegem conducătorii, că nu ne-am interesat suficient de mersul societăţii, că am fost laşi, că am continuat să practicăm vechi metode păguboase precum nepotismul, servilismul, incompetenţa şi furtul propriei căciuli.

Nu este uşor, dar trebuie să avem puterea şi curajul să recunoaştem că ţara şi noi toţi o ducem greu, că ţara nu merge bine şi din cauza noastră a fiecăruia deoarece nu am făcut tot ce puteam pentru ne schimba viaţa, pentru a scăpa de nevoi, de mizerie, pentru a avea un guvern mai bun, mai responsabil, mai eficient, pentru a avea politicieni mai cinstiţi, mai competenţi.

Nu este uşor, dar nici chiar aşa de greu să recunoaştem că am fi putut învăţa mai mult, că în loc să pierdem timpul la televizor sau în orice alt mod neutil am fi putut citi o carte, am fi putut învăţa o meserie, ori o nouă meserie care se cere azi în economia românească sau în altă parte a lumii.

Nu este uşor, dar nici chiar aşa de greu să încetăm să bârfim, să invidiem şi să urâm pe cei care trăiesc mai bine ca noi, pe cei mai bogaţi ca noi, pe cei care au reuşit să facă ceva în viaţa lor în mod cinstit prin muncă, pricepere, iscusinţă şi sacrificii.

Nu este uşor, dar nici chiar aşa de greu să discernem între cei care s-au îmbogăţit prin metode necinstite şi să-i pedepsim şi cei care s-au îmbogăţit prin muncă, prin hărnicie, prin perseverenţă, prin curajul de a risca, prin isteţime, prin inspiraţie, prin începerea unei afaceri imediat după decembrie 1989.

Nu este deloc greu să separăm pe cei îmbogăţiţi cinstit de îmbogăţiţi necinistit şi ar fi extrem de util să-i lăudăm pe cei cinstiţi, să-i pedepsim pe cei necinstiţi şi să nu-i amestecăm pe toţi de-a valma şi să îi acuzăm pe toţi că au furat de la stat, că sunt necinstiţi, că au profitat, că au avut rude care i-au ajutat, că sunt foşti comunişti, că sunt fost securişti, că sunt fost nomenclaturişti.

Este adevărat că foarte mulţi români s-au îmbogăţit prin metode necinstite. Este adevărat că aproape toată averea statului, că aproape toată averea poporului adunată în perioada comunistă şi materializată în fabrici, uzine, clădiri, terenuri şi chiar bani lichizi

Scanned with OKEN Scanner

a fost furată, înstrăinată, distrusă în această perioadă postdecembristă de 25 de ani.

Este nevoie să se dezbată, să se lămurească, să se ancheteze acest jaf, să se pedepsească cei vinovaţi, să se confişte proprietăţile furate de la stat. Acesta este un alt motiv pentru care România are nevoie de o nouă clasă politică. Cei care au furat nu vor face legi împotriva intereselor lor.

La vremuri noi este nevoie de oameni noi

Recuperarea proprietăţilor poporului furate este o chestiune importantă şi urgentă şi ea trebuie abordată şi soluţionată cât mai rapid de o nouă elită politică care nu a fost participantă la jaful comis în România ultimilor 25 de ani.

Este adevărat că am avut guverne compuse de guvernanţi incompetenţi, corupţi, trădători de neam şi de ţară. Este adevărat că multe, foarte multe rele, necazuri au fost şi mai sunt cauzate de aceşti guvernanţi corupţi, incompetenţi şi trădători. Este adevărat că avem o administraţie ineficientă şi de câteva ori mai numeroasă de cât ar trebui să fie. Este adevărat că multe rele ne vin de la guvernele incompetente şi antinaţionale.

Este adevărat că peştele de la cap se împute. De aceea de la cap trebuie începută și curăţenia adevărată şi reforma profundă.

Dar tot la fel de adevărat este că fiecare dintre cetăţenii acestei ţări are o parte de vină, mai mare sau mai mică, pentru starea generală deplorabilă în care a ajuns ţara şi pentru necazurile personale. Mulți dintre noi ne-am vândut votul pentru un kg de ulei sau de zahăr, mulți dintre noi nu ne-am interesat de ce fac guvernele de la București, mulți dintre noi nu am protestat, nu am reacţionat împotriva furturilor, împotriva minciunii politicienilor, împotriva abuzurilor, împotriva promovărilor fără merite, împotriva numeroaselor potlogării făcute zilnic de cei de la putere.

Scanned with OKEN Scanner

Dintre multele necazuri ale națiunii române, sărăcia materială este cea mai acută și un program de eliminare rapidă a sărăciei ar fi cel mai atrăgător pentru masele largi populare.

Un program, un proiect național care să vizeze eliminarea rapidă a sărăciei ar fi acela care ar putea cel mai bine să însuflețească masele poporului și să le antreneze la acțiune.

Acum, după 25 de ani de la evenimentele din decembrie 1989, acum când am reuşit printr-o minune să alegem un preşedinte care poate fi primul semn al marii schimbări necesare a se produce în România este nevoie să discutăm cinstit despre cauzele sărăciei românilor, despre cauzele tuturor relelor din societatea noastră.

După ce vom identifica cauzele sărăciei şi nefericii noastre va trebui de urgenţă să acţionăm pentru eliminarea acestor cauze.

Noi am identificat în această carte câteva dintre cauzele sărăciei românilor şi noi propunem şi unele soluţii. Alte minţi mai luminoase, mai pricepute pot veni cu alte explicaţii, cu învederarea altor cauze şi cu soluţii mai bune. Important este să facem o analiză serioasă, să găsim soluţiile cele mai bune, să adoptăm un plan de redeşteptare, de refacere şi de progres şi apoi să acţionăm pentru a da viaţă acestui plan.

Cauza fundamentală a sărăciei românilor

În opinia noastră prima cauză a sărăciei, a altor nevoi şi a nefericirii românilor este mentalitatea noastră păguboasă, educaţia greşită, continuarea practicării unei ***forma mentis*** de gândire şi acţiune greşite şi dăunătoare.

În opinia noastră cauza sărăciei românilor vine din lipsa curajului, din lipsa dorinței de progres, din lipsa voinței de a ne schimba destinul, din neîncrederea în forţele noastre proprii, din faptul că ne mulţumim cu puţin, din conduitele noastre bazate pe filozofii greşite şi contra productive precum:

- ce să facem, asta este soarta noastră,
- se poate și așa,

Scanned with OKEN Scanner

- bine-i bugăt,
- să lăsăm pe mâine ce putem face azi,
- capul plecat sabia nu-l taie,
- ne va ajuta Dumnezeu,
- suntem un popor mic, nu ne putem pune cu cei mari,
- toate relele ne vin de la străini și în consecință salvarea noastră nu ne poate nici ea veni decât de la străini etc.,
- predilecția pentru păcălirea altora.

Toate aceste mentalități păguboase menționate mai sunt, precum și multe altele explică starea noastră de sărăcie materială și standardul scăzut de viață al românilor.

Nu ne propunem să le analizăm și detaliem pe toate. Aceste analize detaliate nu intră în obiectivul acestei cărți.

Dorim doar să stăruim puțin asupra mentalității noastre de a păcăli pe oricine, în final păcălindu-ne pe noi înșine.

Prea multă parte din mintea, din inteligența, din preocuparea românilor este folosită pentru a înșela și păcăli pe alții. În acest sens este ilustrativ și bancul rusesc în care toată puterea unui motor de mașină a fost folosită la claxon în loc să fie folosită la tracțiune. Ca urmare mașina avea un foarte puternic claxon, dar nu se mișca din loc. Așa și noi, românii, în loc să ne folosim mintea noastră pentru progresul nostru material și cultural o folosim pentru a înșela pe alții, români, străini, sau mai ales pe propriul nostru stat.

Iată ce spun doi autori într-o carte importantă care analizează felul de a fi și amatorismul românilor:

"În România s-a crezut întotdeauna și se mai crede și azi că drumul spre progres se realizează exclusiv prin șmecherirea, păcălirea cuiva sau prin simple aranjamente. Cum e la țigani păcăleala. Păcăleala, ca concepție constantă, bine stabilizată și naturalizată, s-a păstrat la populația țigănească, oriunde ar locui. La ei, păcălirea altcuiva este o virtute, ceva foarte firesc și foarte admirat. Ei au un fel de genă a păcălelii. E greu de închipuit cum s-ar putea scoate din concepțiile lor și nu numai ale lor....

Scanned with OKEN Scanner

Probabil că de la țigani au luat, vrând-nevrând, și românii acest microb al păcălelii care nu numai că nu i-a părăsit, dar s-a dezvoltat și extins. Am ajuns să credem că păcăleala este un fel de izvor de bunăstare, deșteptăciune și nu preocuparea pentru a obține produse de înaltă tehnicitate.

N-ați observat oare cât de ușor și cât de des reușesc românii (mai ales șefii) să înlocuiască o realizare nerealizată cu o șmecherie? Dacă au antrenament. Și încă de la vârstă fragedă (din familie); apoi prin școală se perfecționează arta și știința păcălelilor și șmecheriilor, apoi le aplică în viață: le "presară" prin prin legi, fac schimb de experiență cu alți români, încearcă și cu străinii (dar numai o dată).

Ar cam trebui ca la congrese și reuniuni internaționale să se declare ca inamice ale umanității: păcăleala și șmecheria. Aceasta pentru a fi introduse în programele școlare și pentru începerea epocii de eradicare a lor din concepțiile și preocupările umane. Etniile țigănești din lume, prin regii și împărații rromi, ar trebui să definească acest rău în congresele și reuniunile lor, să-l clasifice alături de celelalte rele ale umanității: drogurile, alcoolismul, terorismul, rasismul, șovinismul".[9]

Eu zic să nu așteptăm ca țiganii să condamne în congresele lor păcăleala și șmecheria, ci să ne apucăm noi românii și să facem curat în casa noastră, eliminând noi înșine aceste grave deficiențe de comportare. Nu mai are azi importanță de unde a venit păcăleala și șmecheria, de la țigani sau din altă parte. Ele constituie lanțuri la piciorele noastre și pietre de moară legate de gâtul nostru care ne duc sigur la înec.

Până nu vom abandona aceste credinţe și mentalități greşite şi dăunătoare care acţionează ca nişte frâne puternice nu ne putem aştepta la nici o schimbare majoră, la nici un progres substanțial.

Cred că a sosit momentul pentru a trece de urgenţă şi cu seriozitate la schimbarea mentalităţii fiecărui individ care

---

[9] Beniamino Faoro, Ion Mărgineanu, *Românul și felul lui de a fi sau amatorismul la români*, Ediția a doua, Casa de presă și editura Tribina din Sibiu, pp. 64-67.

Scanned with OKEN Scanner

compune societatea noastră şi la schimbarea mentalităţii societăţii româneşti.

Răul, nefericirea românilor, sărăcia românilor, dezamăgirea românilor, subdezvoltarea românilor, dispreţul străinilor pentru români sunt cauzate în principal de mentalitatea noastră, de lipsa de educaţie corespunzătoare, de dispreţul faţă de muncă, de munca de mântuială.

Acum a sosit cred momentul să discutăm deschis şi serios despre nevoia de a aprecia munca cinstită, de a aprecia talentele, de a aprecia inteligenţa, de a aprecia ingeniozitatea, de a aprecia reuşitele datorate muncii, de a stimula invenţiile şi inovările, de a cinsti şi valoriza pe acei membri ai societăţii noastre care s-au evidenţiat prin reuşite deosebite în diverse domenii de activitate.

De la bun început trebuie afirmat că oamenii nu se nasc egali. Constatăm fiecare, constatăm în fiecare zi uitându-ne în jurul nostru că nu ne naştem egali, dar teoriile socialiste şi comuniste, iar mai nou şi cele din Occident vorbesc mereu de egalitate înşelând pe mulţi cu această pretinsă, dar inexistentă egalitate dintre oameni.

Oamenii se nasc cu inteligenţă şi aptitudini diferite. Medici neurologi, psihiatri, psihologi, geneticieni etc. după numeroase cercetări au început să descopere gene ale inteligenţei aducând astfel probe ştiinţifice greu de contestat în favoarea teoriei care explică inteligenţa prin gene, prin cromosomi, prin factori ereditari.

La această dată, după foarte mulţi ani de discuţii, de argumentări şi contraargumentări, oamenii de ştiinţă au ajuns la o concluzie de compromis că inteligenţa este dată cam 50% de genele inteligente moştenite şi 50% de educaţie şi împrejurările în care ne formăm şi ne dezvoltăm.

Deci inteligenţa este parţial ereditară şi parţial dobândită. Eu nu prea subscriu la această concluzie, deoarece, în opinia mea, inteligenţa este într-o proporţie mult mai mare ereditară decât 50%.

Scanned with OKEN Scanner

Inteligenţele ereditare care apoi se bucură de mediu favorabil duc la cele mai mari, mai extraordinare descoperiri, invenţii, realizări şi succese personale în cele mai variate domenii. În cazul unor inteligenţe native extraordinare chiar şi medii nefavorabile de dezvoltare duc la mari realizări.

Partea din inteligenţă care este aşa-zis dobândită, vine din educaţia din familie, din exemplele bune văzute, vine din şansele materiale, dar mai ales vine din asiduitate, din voinţă şi determinare, din muncă străduincioasă.

Persoanele care au aceste comportări reuşesc în multe cazuri să obţină şi ele realizări şi să atingă ţinte tot aşa de înalte ca unele persoane cu inteligenţă ereditară.

Problema este că pentru a avea voinţă, pentru a avea determinare, pentru a avea perseverenţă etc. este nevoie din nou de ceva ereditar. Poţi să vezi în jurul tău exemple bune, dar dacă nu ai gena ereditară, şansele de imitaţie şi de reuşită sunt mici, dacă nu nule.

Ideea că toţi oamenii se nasc egali este falsă şi trebuie eliminată din viaţa socială şi politică. Această idee falsă trebuie eliminată din gândirea şi discuţiile noastre. Această idee falsă aduce numai deservicii tuturor. Şi celor mai inteligenţi, mai dotaţi şi celor mai puţin inteligenţi, celor mai slab dotaţi de la Dumnezeu.

Ideea falsă a egalităţii dintre oameni îi dezavantajează pe cei mai inteligenţi şi mai harnici deoarece societatea nu le recunoaşte aceste calităţi, aceste merite, aceste valori superioare celorlalţi şi în acest fel îi descurajează să dea tot ce au ei mai bun şi mai valoros.

Dar ideea falsă a egalităţii dintre oameni este încă şi mai dăunătoare, mai nocivă şi mai păguboasă pentru oamenii mai puţin inteligenţi. Inducându-le în conştiinţă ideea că şi ei sunt la fel cu cei inteligenţi îi demobilizează şi le aduce frustrări, deoarece ei constată totuşi că unii dintre semenii lor au mai multe succese, au o viaţă mai bună, au poziţii mai bune etc. Pentru a echilibra aceste decalaje, aceste diferenţe, oamenii mai puţin inteligenţi,

Scanned with OKEN Scanner

oamenii cu mai puţine valori morale acţionează necinstit producând probleme grave în societate, perturbând buna rânduială socială şi generând mereu şi în proporţii de masă nemulţumiri, nefericiri, pagube materiale şi insatisfacţii sufleteşti.

Dacă oamenilor li se va spune cinstit că nu sunt egali, atunci cei mai puţin dotaţi vor face mai multe eforturi să se apropie de cei mai inteligenţi, iar statul va putea adopta măsuri corecte de sprijin pentru aceste categorii de oameni.

Trebuie să avem înţelepciunea şi puterea de a recunoaşte că oamenii nu sunt egali. Oamenii nu sunt egali nici ca inteligenţă, nici ca hărnicie, nici ca pregătire, nici ca şi cultură, nici ca înţelegere a implicaţiilor majore a diferitelor chestiuni politice şi economice.

Toţi cetăţenii români trebuie să aibă şanse egale, toţi cetăţenii ţării trebuie să fie egali în faţa legii, dar ei prin naştere nu sunt egali şi apoi cu trecerea anilor devin şi mai puţin egali. La fel stau lucrurile cu oamenii din orice altă ţară.

Inegalitatea dintre oameni de la momentul naşterii se accentuează apoi pe parcursul vieţii. Unii sunt mai harnici, unii învaţă mai mult şi mai bine, unii sunt mai economi şi strâng cureaua mai mult, alţii sunt mai leneşi, sau mai risipitori, sau mai beţivi, sau mai delăsători, unii sunt mai curajoşi, alţii mai fricoşi, unii îşi asumă riscuri, alţii nu, unii sunt mai preocupaţi de viitorul ţării deoarece au copii şi nepoţi, alţii nu deoarece nu au copii şi nepoţi sau nu le prea pasă de acest viitor.

În virtutea principiului egalităţii de şanse, a egalităţi tuturor cetăţenilor în faţa legii, eu sunt pentru o taxare identică pentru toţi. Egalitatea taxării înseamnă o egalitate de sacrificii pentru toţi cetăţenii în favoarea societăţii, pentru buna organizare şi funcţionare a societăţii. Egalitatea de şanse, egalitatea în faţa legii, egalitatea de tratament, egalitatea de protecţie din partea societăţii implică o egalitate de taxare, deci de sacrificiu pentru toţi membrii societăţii.

O taxare, un impozit progresiv este de neacceptat deoarece ar penaliza pe oamenii harnici, pe cei care lucrează mai mult, pe cei

Scanned with OKEN Scanner

care sunt mai inteligenţi, mai iscusiţi, mai gospodari, mai economi, mai chibzuiţi, mai atenţi la cheltuieli, mai puţin vicioşi.

Impozitul progresiv este de fapt o formă deghizată de furt, de jaf, de hoţie. Prin impozitul progresiv, cetăţenii leneşi, risipitori, beţivi, delăsători, neglijenţi, se unesc şi folosind mecanismele statului fură din averea celor harnici şi isteţi. Impozitul progresiv pedepseşte pe cei harnici şi recompensează pe cei leneşi cărora le redistribuie o parte din averea furată de la cei harnici.

Din impozitul fix pe care îl plăteşte fiecare cetăţean se pot adunda suficiente fonduri pentru ajutorarea celor care sunt în nevoie din cauze străine de voinţa lor: boli, accidente, dezabilităţi, orfani etc. Cei în nevoie trebuie ajutaţi, dar cei leneşi trebuie stimulaţi să devină harnici, să îşi câştige existenţa cu sudoarea frunţii lor.

Idea impozitului progresiv şi politica ajutoarelor sociale date global celor săraci este una dintre politicile socialiştilor şi comuniştilor. Numai faptul că cineva este sărac nu obligă automat societatea să îi ofere ajutor. Trebuie văzută cauza sărăciei. Mulţi ţigani, dar şi mulţi români leneşi au ajuns să trăiască din ajutoare sociale fără să mai lucreze. Recent am citit într-un ziar despre un astfel de caz dintr-un sat din Moldova unde primarul se plângea că sătenii lui nu mai vor să muncească, ci preferă să stea toată ziua în crâşmă şi să bea ajutorul social primit. În aceste cazuri ajutoarele sociale trebuie imediat să înceteze iar parlamentul să modifice legea acestor ajutoare sociale în sensul ca ele să se acorde doar celor cu adevărat în nevoie, nu şi celor leneşi.

Ideea fundamentală a impozitului egal vine de la marele filozof englez John Stuart Mill. În anul 2013, anul începerii scrierii acestei cărţi s-au împlinit 150 de ani de la publicarea de către John Stuart Mill a cărţii sale numită *Utilitarianism*, prin care el a pus bazele filozofiei utilitariste. Această filozofie a inspirat în mare măsură toate politicile ţărilor Occidentale.

Utilitarismul este teoria etică normativă care spune că cea mai bună direcţie de comportament uman este aceea care

Scanned with OKEN Scanner

maximizează utilitatea, înţeleasă iniţial ca maximizare a fericirii şi reducere a suferinţei.

Teza fundamentală a utilitarismului este aceea a creerii unei bunestări cât mai mari pentru câţi mai mulţi membri ai societăţii.

Maxima lui John Stuart Mill, preluată de la profesorul său, Jeremy Bentham, primul filozof modern al utilitarismului, a fost: "bucuria cea mai mare pentru câţi mai mulţi" ("the greatest good for the greatest number").

Dar John Stuart Mill a modificat ideea iniţială privind raportul dintre plăcere şi suferinţă şi a inclus în acest raport plăcerea şi intelectul. Este celebră teza a lui John Stuart Mill că este mai bine să fii un om nemulţumit decât un porc ghiftuit: *"It is better to be a human being dissatisfied than a pig satisfied"*.

Societatea umană a aspirat şi mai aspiră la o egalitate de şanse. Da, egalitatea de şanse trebuie creată, trebuie legiferată şi trebuie înfăptuită. Dar din nefericire nici această egalitate de şanse nu este încă realizată şi nu cred că va fi vreodată înfăptuită pe deplin.

Chiar egalitatea de şanse este şi va rămâne doar o aspiraţie. Căci, ca să dau un singur exemplu, ce egalitate de şanse poate avea azi în România un copil care se naşte într-un mic sat de deal ori de munte, într-o familie săracă de ţărani, fără posibilitatea de a avea un computer, fără legături de internet în acel sat, cu profesori suplinitori nepregătiţi profesional care nu au nici chemarea sufletească, nici priceperea şi nici dorinţa de a-i învăţa ceva pe copii satului, ci doar dorinţa de a câştiga un salariu de mizerie, cu un copil născut la oraş din părinţi bogaţi, sau cel puţin cu un nivel mediu de trai?

Dar important nu este numai să discutăm despre aceste probleme. Important este să acţionăm pentru eliminarea cauzelor sărăciei, pentru eliminarea cauzelor subdezvoltării, pentru eliminarea cauzelor nefericirii noastre, pentru a ne face o viaţă demnă şi respectectată de alţii.

Scanned with OKEN Scanner

Să ne inspirăm din istoria altor naţiuni

Pentru a înţelege cauzele sărăciei românilor, nivelul nostru redus de dezvoltare şi pentru a vedea mai clar ce ar trebui de făcut pentru schimbarea radicală şi rapidă a vieţii noastre pentru a forţa ritmul progresului nostru credem că este extrem de util să învăţăm de la popoarele care au fost în situaţia românilor de azi, dar care au reuşit în perioade foarte scurte să elimine sărăcia lor, să facă progrese economice spectaculoase şi să devină respectate, admirate şi invidiate pe plan internaţional.

Iată câteva ţări a căror exemple trebuie cunoscute şi din a căror istorie putem învăţa multe: Japonia, Singapore, Taiwan, Coreea de Sud, Israel şi Republica Populară Chineză. Cazul statului Israelul poate fi studiat și el și luat *cum granis solis* ceea ce ni s-ar potrivi.

Să nu avem nici un fel de reţinere să învăţăm din experienţa pozitivă, utilă şi benefică a altor popoare.

Să preluăm cu curaj şi rapiditate, dar şi cu discernământ orice filozofii, scheme mentale, comportări umane, modele, metode, planuri şi idei de la orice alte popoare, dar mai ales de la popoarele care au realizat cele mai spectaculoase succese în perioadele cele mai scurte de timp.

De exemplu să învăţăm de la japonezi nu numai să nu exagerăm rolul capitalului în procesul dezvoltării, dar şi să nu ne împrumutăm de la străini.

Sigur că mai avem multe de învăţat şi de la actualii noştri parteneri din Uniunea Europeană, de la popoarele mici ca număr, dar mari ca realizări precum olandezii, belgienii, suedezii, dar şi de la mari popoare în toate sensurile precum germanii, englezii, francezii, italienii, spaniolii.

Să lăudăm exemplele pozitive ale alor popoare, ale antreprenorilor români și ale oricărei persoane care a făcut un lucru bun pentru societate.

Scanned with OKEN Scanner

Credem că este un moment potrivit pentru cărţi care să povestească, care să explice, care să laude reuşitele semenilor noştri. Este un moment potrivit să vorbim despre exemple mobilizatoare atât ale unor popoare străine, cât şi a unor concetăţeni de-ai noştri, despre persoane deosebite, despre eroii necunoscuţi ai zilelor noastre.

Să înlocuim circul politic de la televizor cu o piaţă efervescentă a ideilor noi, a discuţiilor despre strategii şi metode de succes, să facem exerciţii de admiraţie pentru exemple de reuşită, să propunem proiecte de ţară, de regiune, de judeţ, proiecte de mare imaginaţie şi de lungă perspectivă dar şi altele de imediate beneficii şi randamente.

Să încetăm să avem în presa scrisă şi la televiziuni ca teme şi idealuri doar achiziţia de bunuri, consumul, căsătoriile şi divorţurile după câteva luni ale panaramelor, să nu le mai zicem vedete fătucilor cu fuste cât mai scurte sau îmbrăcate cât mai sumar, ci să le indicăm cu numele de curve care vine de la profesia veche pe care o practică cu adevărat, să discutăm în arena publică despre oamenii morali, despre moralitate, despre demnitate, despre curaj, despre sacrificiu pentru societate, pentru familie, pentru aproapele nostru, despre demnitate, despre caracter, despre competenţe şi onestitate, despre inventivitate şi ingeniozitate.

Cunoaşterea unor exemple reale de reuşită, publicitatea făcută lor, vor încuraja şi pe alţii, vor stimula alte reuşite, vor fi pilde bune de urmat.

A vorbi despre faptele bune ale popoarelor sau oamenilor individuali, a lăuda aceste fapte bune, a explica cum au reuşit unele popoare şi unii oameni este un mijloc sigur de încurajare pentru alţii.

Societatea românească trebuie să preţuiască pe membrii săi care s-au distins în varii domenii. Iar pentru a-i preţui, trebuie mai întâi ca acei membri să fie cunoscuţi de marele public, de întreaga societate.

Scanned with OKEN Scanner

Să lăudăm dinamismul tinerilor şi înţelepciunea bătrânilor. România are nevoie de curajul şi dinamismul tinerilor care pot acţiona şi schimba viaţa de zi cu zi ghidat de înţelepciunea unor bătrâni care nu pot rostui cu fapta atât de mult cât tinerii, dar pot îndruma cu mintea şi experienţa lor şi pot feri de greşeli.

Cărţi şi articole scrise despre aceşti concetăţeni ai noştri care au reuşit în viaţă au şi rolul de a-i recompensa moral pentru rezultatul muncii lor, pentru realizările lor.

Lăudarea faptelor bune, a oamenilor vrednici trebuie să fie tot atât de des folosită precum pedepsirea şi stigmatizarea vinovaţilor, a răufăcătorilor, a criminalilor.

Să ne reîntoarcem cu faţa spre muncă

Să facem tot ce este necesar să ajungem să preţuim munca, să eliminăm sinecurile şi să promovăm numai talentele şi competenţele. Să ne întoarcem la bunul simţ care ne spune că munca şi capitalul sunt egale. De fapt munca este mai importantă decât capitalul, deoarece este sursa capitalului.

Munca, în acest moment istoric la care se află România, trebuie să aibă precedent asupra capitalului care trebuie preţuit şi el dar nu absolutizat. Aşa cum vom vedea în capitolul următor dedicat Restauraţiei Meiji, japonezii au realizat deja acum 150 de ani că între factorii care ajută la dezvoltarea unei naţiuni, cel mai important este factorul intern, voinţa, urmează apoi organizarea şi legile corecte şi doar la urmă vine capitalul cu un procent mic de doar 10%.

Un astfel de raţionament este simplu şi plin de adevăr.

Omul sărac nu poate crea capital într-o perioadă scurtă decât muncind mai mult, mai eficient şi mai bine decât bogaţii. Omul sărac trebuie să fie mai econom decât bogaţii, să fie mai eficient, mai chibzuit. Spre aceste soluţii trebuie îndemnaţi tinerii nu spre furt şi spre necinste.

Scanned with OKEN Scanner

Reducerea numărului funcţionarilor publici şi simplificarea birocraţiei

Trebuie să reducem numărul mare al funcţionarilor publici cel puţin la jumătate şi să dublăm salariile celor care vor rămâne. Trebuie apoi să-i recalificăm şi trimitem în munci productive pe cei ieşiţi din serviciile publice.

Trebui să simplificăm birocraţia şi să reducem mereu timpul pierdut cu completări de formulare nesemnificative şi irelevante. Dau doar un exemplu din miile de exemple. Pentru un contract de furnizare de servicii TV, de către compania RDS/RCS fiecare client completează un contract de 5 pagini pe care nimeni nu îl citeşte. O singură pagină ar fi destul, deşi după mine ar fi suficient şi o jumătate de pagină. S-ar economisi 4 pagini de hârtie albă la fiecare contract, s-ar salva mii de copaci, s-ar putea reduce personalul cu 75% etc. Un director general simpatic al acestei companii mi-a spus că a avut acest target acum 2 ani, dar că legislaţia actuală nu i-a permis.

„Modificaţi legislaţia", am zis eu, dar acest tânăr, inteligent şi simpatic director general nu crede că poate schimba legislaţia, nu are exerciţiul de a contacta deputaţi şi senatori care să iniţieze schimbarea şi perfecţionarea legislaţiei.

Din acest mic exemplu, vedem cum românii, chiar cei mai instruiţi, mai performanţi, nu au încredere în ei, nu au mecanismele politice şi legale pentru contactarea aleşilor neamului şi forţarea acestora să lucreze la perfecţionarea legislaţiei care frânează dezvoltarea.

Avem computere, dar la orice ghişeu al unei instituţii publice pe lângă informaţiile care se introduc în computer se mai completează numeroase formulare şi se tipăresc chitanţe pe mari coli de hârtie.

În nici o ţară dezvoltată nu se mai stă la coadă la ghişeele instituţiilor publice aşa cum se stă în România. Minutele, ceasurile, zilele, lunile, anii pierduţi la ghişee publice aduc pagube imense

Scanned with OKEN Scanner

economiei ne amărăsc viața, ne distrug optimismul și ne îmbolnăvesc. Dacă alții au putut scăpa de birocrații cronofage și românii pot face același lucru.

Notă bibliografică:

Unele paragrafe şi idei din acest capitol au fost preluate din cărţi anterioare ale autorului.

Scanned with OKEN Scanner

Scanned with OKEN Scanner

CAPITOLUL III.

MENTALITATEA DE SLUGĂ SAU DE STĂPÂN ȘI RELAȚIA CU SĂRĂCIA ȘI FERICIREA. ALTE MENTALITĂȚI GREȘITE ALE ROMÂNILOR

Introducere

Subiectul acestui capitol reprezintă, alături de capitolul anterior, partea esenţială a prezentei cărţi, deoarece convingerea noastră este că o altă cauză a subdezvoltării noastre economice, dar şi a altor suferinţe ale prezentului, este şi mentalitatea de slugă și lipsa de demnitate a multor români dintre care prea mulţi ajung în funcţii de conducere, dar și alte mentalități dăunătoare pe care nu ne propunem să le înlocuim cu unele folositoare.

Pentru a ilustra diferența dintre comportarea umilă a multor români și comportarea națiunilor care conduc Uniunea Europeană, în acest capitol facem și o scurtă prezentare istorică a două țări: Olanda și Belgia. Ambele sunt țări mai mici ca România din punct de vedere geografic și al populației, dar ambele sunt țări extrem de dezvoltate. Vrem să vedem cum au reușit aceste popoare să fie dezvoltate și să fie azi între conducătorii Uniunii Europene.

Noi, românii, trebuie nu numai să ne cunoaştem bine pe noi înşine, dar în acest moment este extrem de important să îi cunoaştem, să le ştim istoria şi să înţelegem comportarea stăpânilor noştrii pe care noi îi numim impropriu "parteneri".

În politică în general, dar în relaţiile internaţionale mai ales, orice analiză trebuie să plece de la istorie și de la realităţi.

Sărăcia, depresia colectivă a românilor şi mentalitatea de slugă

Să intrăm direct în materie şi să afirmăm clar teza acestui capitol anume relaţia strânsă dintre sărăcie, depresia colectivă de care suferă azi românii şi mentalitatea de slugă în contextul participării României la Uniunea Europeană.

Comportările de slugă pe care le-au învederat cu atâta lipsă de jenă conducătorii României din perioada postdecembristă şi care scârbesc astăzi pe tot mai mulţi români nu ne vor ajuta niciodată să învingem sărăcia şi să devenim oameni fericiţi.

Nu este neapărat cel mai rău lucru să fii slugă la străini mai dezvoltaţi ca tine. Mulţi dintre aceşti slugi muncesc onorabil şi chiar învaţă multe lucruri bune şi meserii folositoare de la străini. Mai bine slugă harnică decât leneş, înapoiat, sărac, vagabond, bandit sau criminal.

Sunt şi slugi fericite, dar fericirea slugilor nu este una autentică, nu este fericirea ideală, adevărată pentru care viaţa merită a fi trăită. Slugile fericite cunosc doar partea materială a bucuriilor, nu şi pe cea spirituală. Slugile fericite sunt mai aproape de regnul animal decât de cel omenesc. Slugile fericite au în principal dorinţe materiale, nu şi dorinţe sufleteşti, spirituale. Slugile, cu cât sunt mai fericite, cu atât doresc mai mult să rămână slugi.

Este păcat şi trist ca naţiunea română să decadă atât de mult, încât să ajungă popor şi încă un popor de slugi când ar putea rămâne naţiune şi ar putea deveni chiar o naţiune dezvoltată, prosperă, puternică formată din oameni mândri, demni şi stăpâni la ei în ţară.

Idealul oamenilor, dacă este să fie ideal, nu este nici unde în lume şi deci nu poate fi nici la noi la români să devii slugă, ci să devii om liber, bogat prin muncă, independent şi stăpân pe viaţa ta şi pe destinele tale.

Scanned with OKEN Scanner

Eu cred totuși că trebuie să visăm și să sperăm. Trebuie să încercăm să oprim această tendință (era să zic *trend*, așa cum se vorbește acum la televizor de către toți semidocții care vor să epateze) de alunecare a României și a nației noastre spre cele mai de jos trepte ale existenței umane.

Acestei lumi, acestei societăți mizerabile în care trăim cu iluzii false create de conspirația mentalităților noastre greșite și de propaganda dibace venită din cercuri neprietenoase care ne face să nu vedem adevărata realitate, trebuie să-i dăm sensuri și finalități benefice și salvatoare.

Putem și merităm să nu trăim doar de azi pe mâine, să nu ne mulțumim cu statutul și starea de slugă, să nu ne lăsăm mânați în toate direcțiile de vânturile vremurilor, ci să dăruim sensuri și înțelesuri înalte, minunate, acestei vieți unice ce ni s-a dat de Dumnezeul nostru.

Putem și merităm și noi ca vechilor legende și povestiri eroice din trecutul nostru să le adăugăm altele noi pe care să le făurim noi înșine astăzi și mâine, depășindu-ne și eliminând pentru totdeauna statutul și mentalitatea de slugă.

Mai sunt de făcut totuși două precizări.

Există și un procent de slugi care au dorința de a deveni stăpâni, de a-și schimba destinul. Acest procent ar trebuie să crească exponențial.

În al doilea rând, afirmăm cu multă emfază faptul că nu toți românii au comportări de slugă. Cred chiar că mulți români nu au comportări de slugă. Trist este că această comportare de slugă a fost evidențiată într-un mare procent la conducătorii noștri. Se pare că în România de azi au ajuns șefi numai cei cu comportări de slugă, numai aceia care au acceptat să fie slugarnici, să execute orbește ordinele șefilor ierarhici, să nu îi contrazică pe acești șefi, să fie umili în fața lor, să nu îi contrazică sau supere niciodată.

Românii până azi au fost în marea lor majoritate țărani. Țăranii, mai ales cei din Transilvania, dar și din celelalte provincii românești, care au avut pământul și gospodăria lor, au avut și au

Scanned with OKEN Scanner

mentalitatea de stăpâni. Această mentalitate a fost transmisă şi copiilor lor.

Ţăranii care au casa lor, care au curtea lor, pământul lor, uneltele lor, animalele lor, care prin muncă îşi dobândesc singuri cele necesare, care nu sunt supuşi nimănui, sunt printre cei mai liberi şi independenţi oameni. Aceşti ţărani au o comportare demnă de stăpân, deoarece ei au o mică avere şi deprinderea de a-şi produce singuri cele mai necesare lucruri. Această comportare se bazează pe faptul că viaţa lor, bună sau rea depinde doar de ei, de munca lor, de isteţimea lor, de hărnicia lor.

Comunismul tocmai de aceea a dorit să realizeze colectivizarea ţăranilor, pentru a le distruge independenţa, pentru a le zdrobi demnitatea de stăpâni, pentru a-i face dependenţi de stat şi de partid, pentru a-i face uşor manevrabili ca pe muncitorii de la oraşe, pentru a-i putea conduce şi domina.

Dacă nu ai nimic, dacă eşti sărac şi depinzi doar de munca ta, atunci devii slugă la cel care îţi oferă o muncă şi un salariu. Cu cât calificarea unui om este mai slabă, cu atât dependenţa lui de stăpâni este mai mare.

Comunismul a dorit să transforme întreaga clasă a ţăranilor în slugi pe care să le poată comanda. Prin colectivizare, într-o anumită măsură, comunismul a şi reuşit acest lucru, dat fiind slaba educaţie a multor ţărani.

Unii ţărani nu au abandonat însă idealul de independenţă, visul de a redeveni oameni liberi, de a redeveni stăpâni pe viaţa şi pe munca lor. Această dorinţă, acest vis l-au purtat aceşti ţărani în gândul şi în sufletul lor şi l-au insuflat şi copiilor lor.

Dobândirea unei averi cât de mici este condiţia minimă pentru ca un om să poată să se comporte ca stăpân. Mulţi ţărani şi copii lor au ştiut din experienţă personală, dar şi intuitiv că nu poţi fi stăpân pe viaţa ta, nu poţi avea o comportare demnă dacă nu ai o mică avere.

Averea poate şi este de cele mai multe ori una materială, este avere în sensul cel mai deplin al cuvântului. Dar averea poate fi şi o calificare înaltă, o supercalificare care să îţi dea posibilitatea să

Scanned with OKEN Scanner

nu accepţi umilinţe din partea şefilor, din partea patronilor, din partea celor bogaţi pentru care lucrezi.

Cu cât calificarea şi expertiza profesională este mai mare cu atât oamenii sunt mai liberi, mai demni, mai curajoşi şi au o comportare mai demnă.

Căci ce curaj, ce demnitate, ce independeţă poate avea un om care nu are nici o calificare, ori are o calificare de doi bani? Nici o demnitate, nici un curaj, nici o opinie, nici o independenţă.

Când nu te naşti într-o familie bogată material, îţi trebuie un timp îndelungat până ce reuşeşti să-ţi creezi averea necesară care să-ţi permită să te comporţi ca un stăpân şi să te bucuri de conduita, de comportarea de stăpân.

Comportarea demnă de stăpân se poate forma și printr-o educație făcută în acest scop dacă există și o voință spre dobândirea acestei comportări.

Este extrem de important pentru viața oamenilor să aibă în gene, în sânge, ori să dobândească prin educaţie această mentalitate şi comportare de stăpân.

Dacă avem această comportare, această mentalitate de stăpâni, atunci şi când suntem o perioadă angajaţi la stăpâni, trăim, acţionăm cu visul, cu convingerea că perioada de angajat este una trecătoare, este doar un mijloc de a ajunge unde dorim, de a ajunge stăpâni pe destinele noastre.

Având în minte acest vis secret, dorinţa depăşirii condiţiilor în care ne-am născut, dorinţa de a răzbate, de a învinge, anii munciţi ca angajat la străini, chiar dacă sunt ani grei din multe puncte de vedere, sunt totuşi suportabili.

Multe greutăţi, lipsuri şi nevoie devin mai uşor suportabile când ştim pentru ce motive suntem nevoiţi să trecem prin astfel de situaţii dificile. Dacă avem vise, dacă avem ţinte, dacă ştim ce vrem de la viaţă, greutăţile vieţii nu ni se par prea mari.

Când înfrunţi greutăţi, când suferi, când te lupţi cu adversităţile, când eşti singur între străini, când nu poţi face nimic mai mult decât să strângi din dinţi şi să suferi în tăcere, te mângâi totuşi singur cu gândul că vei izbândi, că acea perioadă va trece,

Scanned with OKEN Scanner

că visul secret se va realiza, că nu va fi mult şi calvarul se va sfârşi, că vei învinge, că te vei bucura enorm la momentul victoriei.

Problema cea mare este să ai visul, să ai clar ţelul pentru care te lupţi, pentru care te sacrifici, să ai convingerea că vei învinge, că vei reuşi, să te încrezi în forţele şi în capacităţile tale, să ai încredere în tine.

Visul, încrederea în sine şi acţiunile pentru înfăptuirea visului, iată care sunt resorturile profunde care îi ajută pe oameni, dar şi pe naţiuni să reziste în momentele grele, să suporte greutăţile, să învingă, să ajungă la lumină, la liman, la o viaţă mai bună, la o viaţă de stăpân pe propriile destine.

Dacă avem un vis şi încredere în noi, dacă acţionăm pentru realizarea acestui vis, cu fiecare treaptă pe care o urcăm, ne îndepărtăm, ne sustragem din cercul din jurul nostru, ne distanţăm de oamenii fără de vise, de mentalitatea românească de azi în care mult prea mulţi oameni se plâng şi sunt nefericiţi, dar nu acționează pentru înlăturarea sărăciei și nefericiri lor.

Cu fiecare nouă învăţătură şi experienţă pe care o dobândim căpătăm tot mai multă încredere în capacităţile noastre intelectuale, în priceperea noastră managerială şi în puterea noastră de rezistenţă.

Oamenii cu mentalitate de stăpâni sunt oameni demni și mândri care nu acceptă să fie mințiți, care nu acceptă nedreptatea, nu acceptă ca proștii să îi conducă, să le dea ordine, să îi înșele. Oamenii cu mentalitate de stăpân nu se plâng când întâmpină dificultăți, ci caută soluții și luptă pentru depășirea obstacolelor.

Plânsetul şi resemnarea românilor

Cine a călătorit cât de cât prin ţările acestei lumi care devine tot mai mică pe măsură ce globalizarea şi interdependeţele de multiple feluri se accentuează, nu se poate să nu se întristeze realizând cum alţii au avansat şi avansează mereu, mai rapid sau mai încet, iar noi am regresat şi regresăm continuu. Noi, românii,

Scanned with OKEN Scanner

regresăm şi ne plângem. Mai regresăm puţin şi iar ne plângem. Nu întâmplător noi am inventat celebra zicală: ***"Numai un pic nu-i bine şi apoi iar îi rău."*** Ne plângem mereu, dar nu căutăm cauzele care ne ţin pe loc sau ne trag înapoi. Necăutând cauzele suferinţelor noastre, nu ajungem să cunoaştem aceste cauze şi ca atare nu putem lua măsuri care să elimine aceste cauze.

Ne complacem în a trăncăni, ne mulţumim cu critici superficiale, cu înjurături mai mult de pe buze decât din fundul sufletului. Vorbim mult, dar nu trecem la acţiune.

Dar mai ales ne mulţumim cu foarte puţin, cu un trai de supravieţuire, cu plutirea pe apa care curge în direcţia curentului sau cu plutirea pe valurile purtate de vânt, când într-o direcţie, când în alta.

Ne resemnăm, zicem mereu, aşa e viaţa, n-ai ce-i face. Nu înotăm, nu avansăm, nu mergem constant spre o direcţie, spre Vest, sau spre Est, sau spre Sud, sau spre Nord, nu luptăm, nu încercăm să mai şi învingem, ne este frică și de cei mai slabi ca noi, ne este frică mai ales de străini.

Nu ne făurim propriul nostru destin, ci reacţionăm nepotrivit la rolurile în care alţii ne plasează să jucăm. Nu ne trezim deloc, nu învăţăm nimic din greşelile zilnice.

Dimpotrivă, repetăm aceleaşi şi aceleaşi greşeli şi aceleaşi false şi smechereşti mici stratageme apărute sub domnii fanariote în Bucreştiul pestilenţial.

Ar merita scrisă o carte despre resemnarea la români. În opinia noastră, resemnarea are mare legătură cu mentalitatea de slugă. Şi acea carte, ca oricare alta, ar trebui scrisă de pe poziţii de patriotism, nu de ură faţă de români, ar trebui scrisă din dorinţa şi cu scopul de a găsi soluţii de lichidare a resemnării şi de inoculare a voinţei şi dorinţei de luptă, de perfecţionare, de progres, de victorie, de recâştigare a încrederii în forţele proprii.

Vedem răul din jurul nostru, vedem că lucrurile sunt pe dos, vedem că nu se promovează valoarea, vedem cum şefii fură, dar nu facem nimic, ba dimpotrivă ne aliniem şi noi la aceste moravuri şi ne resemnăm zicând mereu că nu se poate face nimic, sau

Scanned with OKEN Scanner

ciupim şi noi ceva de la stat dacă putem sau de la cei cu care suntem în afaceri.

Vedem de 25 de ani parlamentari şi miniştri incompetenţi şi necinstiţi, prefecți și funcționari din diferite direcții tot așa de incompetenți și necinstiți și aceptăm noi parlamentari, noi miniştrii, noi prefecți și noi funcționari publici tot așa de incompetenţi și de necinstiți ca cei din trecut.

Ne lipseşte curajul de a protesta, de a nu accepta necinstea și incompetența şi nu ştim să preţuim libertatea decât atunci când o pierdem definitiv, sau poate nici atunci.

Mărturia sinceră a lipsei noastre de curaj şi a neştiinţei noastre de a preţui libertatea a făcut-o Adrian Năstase din celula lui de la închisoare prin cartea sa **"Exerciții de libertate"** lansată, în lipsa autorului, de Ion Iliescu în ziua de 24 noiembrie 2012.

Lipsa curajului este semnul cel mai clar al unui om umil. Lipsa curajului este una dintre laturile comportamentului de slugă. Rar auzim și de slugi curajoase. Dar numai acesta este drumul spre bogăție și fericire, de la slugă la stăpân: deprinderea curajului de către toate slugile. Această deprindere a curajului se poate realiza prin educarea slugilor.

Miticii

Am trăit jumătate din viaţă în Bucureşti între mitici. Aici am realizat că mitici nu sunt doar bucureştenii şi cei proveniţi din Oltenia şi Muntenia. Mitici devin şi unii moldoveni şi unii ardeleni ori bănăţeni care se înbolnăvesc de boalele capitalei.

Solul capitalei noastre este infectat cu bolile aduse din Bizanţ, din cartierul Fanar al Constantinopolului ocupat de turci şi devenit Istanbul.

Microbii acestor boli se iau repede, mai ales dacă nu-i combaţi cu nimic. Ca atare, nu-ţi trebuie mulţi ani de stat în capitală pentru a deveni Mitică ori de unde ai proveni şi orice ai fi fost înainte.

Un celebru ambasador al Uniunii Europene la Bucureşti făcea cam aceeaşi constatare, dar în cuvinte puţin mai blânde, arătând

Scanned with OKEN Scanner

ciupim şi noi ceva de la stat dacă putem sau de la cei cu care suntem în afaceri.

Vedem de 25 de ani parlamentari şi miniştri incompetenţi şi necinstiţi, prefecţi şi funcţionari din diferite direcţii tot aşa de incompetenţi şi necinstiţi şi aceptăm noi parlamentari, noi miniştrii, noi prefecţi şi noi funcţionari publici tot aşa de incompetenţi şi de necinstiţi ca cei din trecut.

Ne lipseşte curajul de a protesta, de a nu accepta necinstea şi incompetenţa şi nu ştim să preţuim libertatea decât atunci când o pierdem definitiv, sau poate nici atunci.

Mărturia sinceră a lipsei noastre de curaj şi a neştiinţei noastre de a preţui libertatea a făcut-o Adrian Năstase din celula lui de la închisoare prin cartea sa **"Exerciţii de libertate"** lansată, în lipsa autorului, de Ion Iliescu în ziua de 24 noiembrie 2012.

Lipsa curajului este semnul cel mai clar al unui om umil. Lipsa curajului este una dintre laturile comportamentului de slugă. Rar auzim şi de slugi curajoase. Dar numai acesta este drumul spre bogăţie şi fericire, de la slugă la stăpân: deprinderea curajului de către toate slugile. Această deprindere a curajului se poate realiza prin educarea slugilor.

Miticii

Am trăit jumătate din viaţă în Bucureşti între mitici. Aici am realizat că mitici nu sunt doar bucureştenii şi cei proveniţi din Oltenia şi Muntenia. Mitici devin şi unii moldoveni şi unii ardeleni ori bănăţeni care se înbolnăvesc de boalele capitalei.

Solul capitalei noastre este infectat cu bolile aduse din Bizanţ, din cartierul Fanar al Constantinopolului ocupat de turci şi devenit Istanbul.

Microbii acestor boli se iau repede, mai ales dacă nu-i combaţi cu nimic. Ca atare, nu-ţi trebuie mulţi ani de stat în capitală pentru a deveni Mitică ori de unde ai proveni şi orice ai fi fost înainte.

Un celebru ambasador al Uniunii Europene la Bucureşti făcea cam aceeaşi constatare, dar în cuvinte puţin mai blânde, arătând

Scanned with OKEN Scanner

cum şi străinii se molipsesc la scurtă vreme de ședere în București de bolile din capitala României.

Am gustat multe dintre glumele şi poantele miticilor din capitală, dar înclinarea spre superficialitate şi mistocăreala și zeflemeaua permanentă nu le-am savurat niciodată.

Formule şi formulări prea adesea spuse nesuficient de cugetat precum "ce ţară minunată, păcat că-i locuită", sarcasme ieftine la tot pasul şi în legătură cu orice acţiune, afirmaţii făcute doar ca să ne absolve de responsabilităţi nu sunt dovezi nici de seriozitate, nici de îndreptare şi nici de eliminare a greşelilor.

Lipsa de caracter, laşitatea, trădarea, delaţiunea, egoismul, abandonarea patriotismului se consideră de prea mult timp virtuţi la miticii din Bucureşti.

"E șmecher", "se descurcă", „are relații", sunt expresii de laudă, nu de ocară între mulţi mitici bucureşteni.

În capitală se poate observa cel mai bine ura puturoşilor, a neisprăviţilor și incompetenților împotriva antreprenorilor, a celor harnici, a spiritului inovator, a competenței, a proprietăţii câştigate prin muncă cinstită.

Snobismul, parvenirea, ciocoismul, aroganţa şi subţirica pojghiţă de cultură sunt şi ele foarte foarte prezente la miticii din capitală. Miticii din Bucureşti ştiu dinainte exact ce vrea interlocutorul să spună, nu au răbdare să asculte. Miticii generalizează rapid, fără nici o logică. Ei îi pun pe toţi oamenii în aceeaşi oală. Ei iau "în băşcălie" chiar lucrurile despre care de fapt ar trebui să vorbească întotdeauna serios, chiar şi lucrurile sfinte. Miticii nu duc lupta până la capăt şi nu se ştiu comporta când pierd ori au un insucces.

Miticismul capitalei a pătruns acum în multe alte locuri din România. Şi miticismul este legat strâns de mentalitatea de slugă. Se ştie că slugile oriunde în lume îşi bârfesc stăpânii și pierd mare timp din viața lor în clevetiri și critici în spatele stăpânilor. A vedea şi a concepe eroismul şi patriotismul în diferite şi ieftine forme de glume şi ironii îmi repugnă. Multe din comportamentele miticilor şi din vorbele lor trădează de fapt o judecată slabă, un spirit sărac,

Scanned with OKEN Scanner

un cinism prost-plasat sau poate chiar o indiferenţă mascată, dar cu atât mai condamnabilă.

Cu aceste abordări şi răspunsuri neadecvate la bolile şi vechile racile moştenite şi puternic înrădăcinate în viaţa politică şi socială a multor români nu sunt şanse de schimbare.

Iată ce declara Caragiale, creatorul personajului Mitică, după ce s-a exilat la Berlin: „M-am exilat şi atâta tot. Aerul aici îmi prieşte, sunt mulţumit cu ai mei şi nu am ce căuta acolo, **unde linguşirea şi hoţia sunt virtuţi, iar munca şi talentul vieţii demne de compătimit.**" (*sublinierea noastră*).

Caragiale ne spune direct, cu subiect şi predicat, că în România începutului de secol XX, linguşirea şi hoţia sunt virtuţi, iar munca şi talentul vieţii sunt demne de compătimit. Acum, după încă un secol, situaţia este încă şi mai gravă în România noastră dragă.

Depresia colectivă şi delaţiunea românilor

După încă un secol, aceste boli de comportament ale românilor au evoluat aşa de grav, încât azi, în anul de graţie 2015, putem spune că au cuprins toate fibrele vieţii sociale, politice, economice şi culturale determinând o creştere uriaşă a delaţiunii şi o depresie colectivă a întregii naţiuni române.

Nu-i vorba acum doar de linguşire şi hoţie, doar de lene, doar de corupţie, doar de proastă guvernare, doar de impostori şi de promovare exclusiv pe criterii de relaţii, doar de dispreţ faţă de muncă şi faţă de talent.

Nu-i vorbă acum doar de delaţiunea veche, obişnuită, de delaţiunea dintre noi înşine ci de reapariţia delaţiunii şi pârii la stăpânii din exterior.

Acum avem o depresie colectivă a întregii populaţii şi o delaţiune care a ajuns să fie practicată pe faţă şi considerată a fi dovadă de înţelepciune politică. Delaţiunea a ajuns, alături de relaţii sau împreună cu relaţiile personale modalitate de bază de supravieţuire şi mai ales de promovare.

Scanned with OKEN Scanner

Delațiunea se practică atât la nivel intern, cât și la nivel extern. Ne trădăm colegii și prietenii, trădăm idealurile politice și ideologice la șefii interni și externi.

Niciodată nu a fost mai evidentă această delaţiune şi pârâ la noii stăpâni din SUA şi de la Bruxelles ca în vara fierbinte a anului 2012 când capul statului şi ciracii lui au pârât la noii stăpâni chiar parlamentul României, guvernul legitim al acestei ţări şi apoi stăpânii din străinătate au decis că votul a 7,4 milioane de români nu are nici o valoare.

În trecutul istoriei unul sau mai mulţi boieri mergeau cu pâra contra Domnului la Istanbul. Acum s-a ajuns, ca însuşi Domnul, să meargă cu pâra la Bruxelles şi la Washington contra guvernului său şi a parlamentului României.

Dacă o carte de *science fiction* ar fi descris o astfel de faptă, adică pe un preşedinte care îşi pârăşte propriul parlament şi propriul guvern la stăpânii săi din străinătate, criticii conservatori ar fi acuzat cartea de prea mare depărtare de adevăr şi de necredibilitate. Dar iată că am trăit să vedem cum realităţile politice româneşti în tot mai marea lor decădere au ajuns să bată şi science fiction-ul.

Ce minunat zicea Mihai Eminescu referindu-se la neputiţa lui de a comite acte de delaţiune ca cele descrise mai sus.

"Denunţători ai poporului nostru nu suntem nici atunci când el n-ar avea dreptate".

Cât de multe am avea şi am putea învăţa şi astăzi de la marele geniu care a fost Mihai Eminescu! Nici dacă poporul nu ar avea dreptate, nici atunci el nu ar trebui denunţat la străini. Dar când poporul are dreptate şi încearcă să elimine pe duşmanii săi, atunci preşedintele a ajuns să-şi denunţe propriul popor către stăpânii din străinătate. Dar chiar delațiunea, așa de răspândită cum este ea astăzi, este de fapt cauzată de depresia colectivă de care suferă poporul român.

Naţia română în acest moment este mult mai bolnavă decât pare, naţia română suferă de o depresie colectivă. Dacă vom

Scanned with OKEN Scanner

merge şi vom cerceta simptomele bolii numită *depresie* vom vedea că acestea sunt:

- Sentimente de anxietate sau de îngrijorare fără un motiv evident;
- Sentimentul de a fi copleşit (chiar de activităţi obişnuite);
- Lipsa apetitului cu scădere în greutate, dar sunt şi pacienţi care au creşterea poftei de mâncare;
- Insomnie, dar şi creşterea duratei de somn;
- Plâns facil;
- Toleranţă scăzută la frustrare;
- Stare depresivă;
- Pierderea interesului pentru activităţi care înainte produceau plăcere;
- Incapabilitate de a mai simţi emoţii;
- Frică;
- Auto-învinovăţire;
- Auto-compătimire;
- Sentiment de neajutorare;
- Stimă de sine scăzută;
- Gânduri despre moarte şi/sau suicid;
- Oboseală fizică şi/sau mentală;
- Scăderea energiei, a dinamismului; oboseală şi senzaţia de lentoare;
- Tristeţe continuă, teamă puternică, nelinişte, sentimentul de deşertăciune;
- Lipsă de speranţă, pesimism, trecutul şi viitorul sunt văzute în culori întunecate.

Toate aceste simptome le întâlnim azi la români. Aproape toţi avem sentimentul de neajutorare, aproape toţi ne autocompătimim, aproape toţi avem o stimă scăzută faţă de noi înşine, aproape toţi ne îngrijorăm de cele mai multe ori fără motive evidente, aproape toţi am pierdut interesul pentru activităţi care înainte ne produceau plăcere.

Scanned with OKEN Scanner

Aproape toţi românii au o oboseală nejustificată, au scăzută energia, au un dinamism redus, manifestă o tristeţe continuă, au sentimentul deşertăciunii, sunt lipsiţi de speranţă, sunt pesimişti.

Pentru cei mai mulţi români, atât trecutul, cât şi viitorul sunt văzute şi percepute în culori întunecate, sumbre, negre.

Rog cititorul să zăbovească puţin, să stăruie la fiecare dintre simptomele enumerate mai sus şi să-şi facă o analiză proprie şi sinceră.

Sunt sigur că fiecare cititor va descoperi că are cel puţin jumătate dintre simptomele mai sus menţionate şi astfel el va realiza că noi avem dreptate, că în adevăr suferim cu toţii de această depresie colectivă, că întreaga populaţie a României suferă de depresie colectivă.

Microbii depresiei colective au infectat solul și subsolul României, au infectat tot mediul în care trăim. Toți suntem pesimiști, toți de plângem, toți spunem că asta-i situația și că nu putem face nimic să o schimbăm, toți acceptăm viața de mizerie pe care ne-o fac alții și nu încercăm cu adevărat să o schimbăm.

Grav este că românii nu realizează că ei suferă de depresie colectivă, deoarece nefericirea la mulţi vine din sărăcia în care trăiesc. Fiind ocupaţi zi şi noapte, ceas de ceas, minut de minut cu sărăcia, ei nu realizează că însăşi sărăcia este rezultatul depresiei colective. Românii văd doar sărăcia, românii văd doar rezultatul depresiei colective de care suferă, nu cauzele sărăciei. Românii nu văd mai departe de sărăcie, nu văd ce şi cine stă în spatele sărăciei materiale. Mulţi români sunt săraci deoarece trăiesc sub sentimentul copleşirii de nici ei nu ştiu ce, nu au chef de muncă, sunt mereu îngrijoraţi fără motive reale ori serioase. Toate aceste simptome duc, converg spre o stare de lene şi de neapetit pentru muncă.

Obsedaţi de sărăcie sunt şi mulţi români care obiectiv vorbind nu sunt atât de săraci precum cred ei. Dar mai există la unii români şi o aşa numită sărăcie artificială, indusă de mentalul colectiv. Dacă vecinii, dacă oamenii de pe stradă, dacă ziarele, dacă televiziunile, dacă politicienii, dacă toţi vorbesc numai de

Scanned with OKEN Scanner

sărăcie, această atmosferă afectează şi pe cei care la drept vorbind nu sunt şi nu ar trebui să se simtă săraci.

La români s-a ajuns astăzi ca nici sărăcia să nu mai fie ce ar trebui să fie. Dar din păcate sărăcia există în mod obiectiv în viaţa multor români şi mulţi suferă cumplit de pe urma sărăciei. Suferinţele sunt reale şi decurg cel mai adesea din foame, din frig şi din lipsa banilor pentru medicamente şi alte nevoi elementare.

Depresia colectivă şi pesimismul naţional al românilor trebuie curmate. Optimismul trebuie instaurat cu orice preţ şi prin orice metode. Lupta trebuie dusă şi împotriva depresiei colective.

Odată vindecaţi de această boală, putem trece la alte obiective, la alte ţinte, la alte acţiuni. Vindecarea acestei boli va atrage după sine şi eliminarea multor comportări care ne menţin săraci, va atrage după sine începutul eliminării sărăciei la români. Sărăcia este rezultatul final cumulat al simptomelor depresiei colective. Odată ce depresia colectivă va fi eliminată şi optimismul va reveni la români, vom vedea cum luate separat, fiecare din simptomele enumerate mai sus, sau mai bine zis fiecare din cauzele sărăciei vor dispărea.

Discuţia despre sărăcie trebuie şi ea să fie una serioasă şi diferită de cum a fost până acum. În această discuţie trebuie să plecăm de la realitatea obiectivă că românii sunt săraci. Dar în analiza sărăciei trebuie să depistăm cauzele ei reale și adevărate, nu consecințele sărăciei.

Dacă vom merge la căutarea cauzelor sărăciei vom vedea că sărăcia este în primul rând un rezultat al stării noastre mentale.

Suntem săraci deoarece avem o mentalitate greşită, un comportament greşit. Sărăcia nu este cauza nefericirii noastre, ci este rezultatul cel mai palpabil al stării noastre mentale.

Starea mentală greşită care ne face să fim săraci se evidenţiază prin următoarele atitudini, credinţe şi comportări: nu vrem, nu avem idealuri măreţe, ne mulţumim cu puţin, nu vrem mai mult, nu îndrăznim mai mult, nu avem curaj şi încredere în noi şi în puterile noastre, nu avem demnitate, nu ne este ruşine de

Scanned with OKEN Scanner

sărăcia noastră, suntem leneşi, nu facem eforturi să dobândim calificări rentabile, nu recunoaştem că numai noi, sau că şi noi suntem vinovaţi de sărăcia noastră şi punem vina numai pe alţii, nu facem nimic să scăpăm de sărăcie, ci aşteptăm de la stat şi de la guvern să ne dea, să ne dea şi iar să ne dea ceva.

Raportul direct de cauzalitate dintre starea mentală şi sărăcie este cunoscut de toţi specialiştii internaţionali ai fenomenului sărăciei. Acest raport de cauzalitate îl afirmă toate studiile serioase despre cauzele sărăciei diferitelor popoare. Dar în România nimeni nu vorbeşte despre acest raport de cauzalitate, nimeni nu dezbate şi nimeni nu analizează serios această cauză a sărăciei. Să vorbim deci despre mentalitatea noastră greşită care ne face săraci, nu să ne tot plângem de consecinţele acestei mentalităţi. Dacă mentalitatea noastră greșită este cauza principală a sărăciei, atunci concluzia este simplă: pentru eliminarea sărăciei trebuie să ne schimbăm mentalitatea actuală. Apoi să continuăm analiza despre sărăcie şi cu alte cauze mai puţin importante, cu factorii favorizanţi ai stărilor de sărăcie. Dar numai după ce am identificat în mentalitatea noastră greşită cauza principală a sărăciei putem şi trebuie să spunem că sărăcia are şi alte cauze. Altfel ne furăm din nou propria noastră căciulă.

Da. Sărăcia este rezultanta şi a multor altor împrejurări obiective şi mai ales subiective. Unele dintre cauzele sărăciei ţin de fiecare individ, eu zic că cele mai multe, dar unele cauze ale sărăciei pot ţine şi de factori externi individului, de proasta guvernare, de proasta organizare și funcționare a instituțiilor statului, de incompetența și necinstea conducătorilor, de lipsa de patriotism a conducătorilor.

Lenea, o altă cauză a sărăciei la români pe care trebuie să o recunoaștem, să o acceptăm și apoi să o înlăturăm

Lenea este cauza cea mai răspândită a sărăciei care ţine exclusiv de fiecare individ. Și problema lenei la români este la fel ca alte mentalități greșite. Nu vrem să recunoaștem că suntem un

Scanned with OKEN Scanner

pic mai leneși ca alte națiuni. Avem multe "argumente" pentru a ne justifica nerecunoașterea faptului că mulți dintre noi suntem leneși.

Cel mai răspândit argument este că suntem leneși deoarece nu suntem plătiți corespunzător. Argument fals. Nu putem fi plătiți cu salarii mai mari atât vreme cât randamentul economiei și deci a fiecăruia dintre noi este foarte scăzut. Iar randamentul scăzut are multe cauze, între care prima este slaba calificare a multor români și lașitatea noastră de a accepta mereu guverne incapabile și antinaționale.

În al doilea rând, hărnicia se vede mai bine când ești sărac. Chiar într-o economie neperformantă ca a noastră, un om harnic are șanse să fie remarcat, promovat și plătit mai bine. Hărnicia se vede cel mai bine în sărăcie, nu după ce ai devenit bogat. Adevăratele bogății s-au făcut prin muncă, inteligență, istețime, nu prin lene. Mulți dintre oamenii bogați au acumulat averea și bogăția plecând din sărăcie și de la salarii mici.

Un alt argument utilizat pentru a nu recunoaște lenea noastră este că românii care lucrează în străinătate sunt harnici deoarece acolo sunt plătiți mai bine decât acasă. Acest argument este doar parțial adevărat. Motivul pentru care în străinătate românii muncesc mai mult este acela că dacă nu ar munci mai mult ca acasă ar fi dați afară.

Lenea se vede cel mai bine în satele patriei noastre unde oamenii se cunosc unii pe alții de multe generații. Cei harnici au progresat mereu, iar leneșii au rămas săraci în toate regimurile politice.

În ziua de azi, în multe sate, inclusiv în satul meu natal pe care îl cunosc cel mai bine, nu găsești oameni dornici de muncă. Nu ajungi să discuți despre prețul muncii. Ei pur și simplu nu doresc să muncească și trăiesc de pe o zi pe alta, din ajutoare sociale luate ilegal sau pe nedrept. Mai bine dorm și beau un deț de horincă sau o bere din puțini bani primiți ajutor social decât să muncească și să progreseze. Nu toți sunt așa, dar leneși sunt totuși foarte mulți.

Scanned with OKEN Scanner

În sate lenea oamenilor se vede de pe uliţe. Nici nu este nevoie să intri în casele lor. Curţi neîngrijite, cu mult noroi, lipsa florilor şi a grădinilor de zarzavat, case cu pereţi coşcoviţi şi acoperişuri subrede, tot felul de cotețe ruinate şi acareturi jalnice în care nu mai sunt nici vaci, nici porci, nici măcar găini. Iată dovezile oamenilor leneşi din satele patriei noastre.

O să mi se zică că acele case sunt locuite de oameni bătrâni care nu mai au putere de muncă. Da, pot fi astfel de situaţii, dar aceşti oameni au copii care vin sau pot veni acasa în fiecare week-end şi pot civiliza curtea şi casa dacă ar fi harnici. Iar dărâmarea unor acareturi jalnice şi sădirea unor flori nu necesită prea multă muncă şi nici bani. Rădăcini de flori, dacă nu eşti leneş, le poţi lua de la vecini fără bani. Odată plantate multe flori, vor rămâne mulţi ani fără a mai avea nevoie de mare îngrijire.

Lenea şi delăsarea generală se vede de fapt ori unde în "minunata noastră patrie". Foarte multe locuri arată ca după un război sau ca fiind părăsite şi abandonate. Starea multor străzi, scările miilor de blocuri construite sub regimul comunist, faţadele acestor blocuri, curţile multor foste fabrici şi uzine, tomberoanele mereu pline şi suprapline, gunoaiele şi sticlele de plastic de peste tot, trenurile murdare, etc. toate arată lene, indolenţă, incompetenţă, lucruri făcute prost şi de mântuială, deznădejde, delăsare generală, dezordine, indisciplină.

Realitatea în care trăiesc astăzi românii ne plasează în ochii străinilor mai degrabă în Africa decât în Europa, de care noi pretindem fals că aparţinem. Cei mai mulţi dintre străinii care ne vizitează nu ne spun ceea ce văd şi cred despre noi din politeţe, dar a doua oră nu mai vin în România.

Aceste realităţi triste, această ambianţă plină de gunoaie, locurile murdare, staţiuni turistice cu vile şi hoteluri abandonate, în ruină, în delăsare, dezordinea generală plus comportamente necivilizate şi lipsa de autostrăzi explică numărul atât de mic de turişti străini care vin în România.

Dacă nu ar fi aceste realităţi triste, descurajante, România ar fi plină de turişti străini, căci avem un potenţial turistic cum puţine

Scanned with OKEN Scanner

alte țări din Europa mai au și puține alte țări ar putea concura cu succes cu noi. Dar suntem leneși, indolenți, delăsători și mulțumiți sau resemnați cu soarta și statutul nostru de popor sărac și înapoiat, statut și soartă pe care nu dorim să le recunoaștem, acceptăm și apoi să le schimbăm. Adevărul este unul și el este simplu dacă dorim să-l vedem și acceptăm.

În aceleaşi condiţii, unii indivizi care sunt harnici reuşesc să învingă sărăcia, iar alţii, cei leneşi, rămân mereu săraci blamând pe alţii, blamând şi învinovăţind guvernul, condiţiile din jur, familia, etc. pentru sărăcia lor, dar nevăzând şi neacceptând propria lor lene, lipsa de pregătire profesională, lipsa unei calificări, sau băutura şi alte păcate proprii.

Dacă analizăm cazul românilor care s-au îmbogăţit prin muncă vom vedea imediat cât de corectă este analiza de mai sus despre relaţia dintre sărăcie şi lene.

Plecând de la aceleaşi condiţii ca şi colegii lor din şcoala primară, din liceu, sau din facultate unii oameni au reuşit prin muncă enormă, prin perseverenţă, prin folosirea minţii nu numai să scape de sărăcie, dar şi să adune averi mai mici ori mai mari. Alţi colegi ai lor, mai puţin harnici au rămas mult în urma lor.

Eu caut să înţeleg şi chiar înţeleg până la un punct şi unele cauze mai puţin importante care justifică până la un punct lenea şi toate celelalte comportări condamnabile ale multor români.

Dacă trăieşti într-o societate în care munca nu se onorează şi nu se răsplăteşte, în care munca înseamnă cel mult mijlocul de subzistenţă, iar excrocheriile, șmecheriile, furtul, corupţia, înşelătoriile de orice fel aduc belşug, propăşire socială şi onoruri, este firesc ca tinerii să nu privească munca decât cu îndoială şi să viseze şi ei la învârteli şi la aceleaşi excrocherii pe care le-au văzut în jurul lor.

Dacă am trăi într-un stat în care munca ar fi recompensată şi mânărelile reprobate şi pedepsite, cu trecerea timpului ne-am schimba mentalităţile, ne-am civiliza, ne-am vedea de treabă, deoarece şi românii sunt un popor adaptabil și perfecționabil.

Scanned with OKEN Scanner

Românii plecați în Occident muncesc bine, eficient, cu spor și mulți dintre ei sunt chiar mai harnici și mai disciplinați decât localnicii, deoarece sunt integrați în sisteme corecte de disciplină, de răsplată a muncii, de respect al demnității umane și de respect al individului acordat de funcționarii publici. În aceste condiții, românii nu sunt cu nimic mai prejos de cetățenii țărilor în care ei au mers să-și câștige o viață mai bună.

Oamenii se pot educa să muncească şi să respecte munca. Dacă văd exemple bune, dacă munca se plăteşte, dacă văd că inteligenţa, pregătirea profesională, competenţa şi rezultatele muncii sunt criterii de apreciere, de progres, de stimă şi preţuire, de urcare pe o scară reală a valorilor, oamenii se vor schimba.

Munca nu-i ceva bun în sine, un imperativ moral. Dar ea poate deveni aşa ceva prin educaţie şi prin contextul realizării ei, prin rezultatele ei.

Munca este mai bună sau mai rea, în funcţie şi de rezultatele ei, în funcţie şi de ambianţa în care se desfăşoară şi mai ales în functie de preţuirea ei sub diferite forme de către societate.

Dorința și speranța îmbogățirii fără muncă

Nu există în nici o altă țară din lume atâtea reclame, atâta publicitate ca în România în jurul posibilității iluzorii de a juca și a câștiga, sau de a cumpăra lucruri de nimic, ieftine și a putea câștiga obiecte scumpe. Acest gen de reclame și această publicitate s-a dezvoltat atât de rapid și așa de puternic în România, deoarece aici a găsit un sol fertil pentru credința falsă că este suficient să joci ca să poți câștiga.

Zilnic auzim și citim reclame care spun: cumperi un ziar și poți câștiga o mașină, dai un telefon la TV ori la radio și spui numele unui interpret de muzică și poți câștiga ceva, cumperi un telefon mobil și poți vorbi gratuit unde dorești și cât dorești, găsești un dop norocos de bere sau de sucuri și poți câștiga o excursie în țări străine etc.

Scanned with OKEN Scanner

În mentalul colectiv s-a dezvoltat puternic ideea că este suficient să te joci, să te distrezi și poți avea șansa de a câștiga ceva. La alte națiuni există mentalitatea că trebuie să produci mărfuri și servicii pentru export, mărfuri și servicii pe care să le poți vinde la alte popoare. Românii doar merg la Mol și cumpără, ei nu se gândesc că ar trebui să producă ceva pentru a vinde, ei sunt doar cumpărători și eventual câștigători norocoși la diferite jocuri sau chiar înșelătorii, pur și simplu. Ne lipsește educația pentru a produce mărfuri de export, pentru a produce mărfuri de calitate.

Nevoia schimbării mentalității, cheia principală spre îmbogățirea românilor

Cea mai mare pacoste a miticilor nu este că ei zeflemesc orice lucru, ci faptul că ei nu vin cu soluţii. Ei tot arată răul din comportarea românilor, dar nu indică cauzele adevărate ale acestor comportări şi calea schimbării, drumul izbăvirii, modalităţile de vindecare.

Dacă ne uităm mereu înapoi şi tot criticăm greşelile la care fiecare dintre noi am participat direct ori indirect, într-o formă ori alta, nu vom ieşi din cercul vicios în care ne găsim şi vom bate pe loc sau vom retrograda mereu.

Când fostul rege Simeon al Bulgariei, devenit prim ministru al ţării vecine, a fost întrebat de ce nu se preocupă suficient de trecutul comunist al ţării, el a răspund foarte inteligent: „Eu acum sunt la volanul unei maşini. Eu trebuie să fiu tot timpul cu ochii înainte pe drum. Mă uit în oglinda retrovizoare numai atunci când doresc să depăşesc un alt vehicul. Dacă m-aş uita mereu în oglinda retrovizoare nu aş putea merge înainte cu viteză."

Aşa ar trebui şi noi, românii, să ne uităm înainte şi foarte arareori înapoi, numai atunci când este cu adevărat nevoie. Dacă ne-am concentra la privitul înainte am vedea mai clar că soluţia nu este să nu ne mai numim români, nici să renunţăm la a mai avea o ţară, nici să emigrăm, nici să dăm această ţară pe mâna străinilor,

Scanned with OKEN Scanner

nici să aşteptăm de la alţii să ne civilizeze, să ne schimbe caracterul, să ne vindece de bolile noastre cronice.

În loc de critici, de plânsete şi vaiete, de scuze, de blamări trebuie să luăm taurul de coarne şi să ne schimbăm pe noi şi odată cu noi să schimbăm starea de lucruri necorespunzătoare din ţară. La această schimbare trebuie să participe fiecare cetăţean. Schimbarea trebuie condusă de şefi, dar la ea trebuie să participăm cu toţii, zilnic, săptămâni, luni şi ani, atâta timp cât va fi necesar. La orice boală gravă trebuie tratamente serioase, trebuie tratamente dure.

României îi trebuie acum măsuri drastice, pilule amare, dar vindecătoare.

România are nevoie de idealuri, de programe, de ţeluri măreţe pentru a se rupe odată de trecutul care ne trage mereu înapoi. Nu de la străini ne-au venit nici relele cele mai mari şi nici binele nu ne poate veni de la străini. Nici aderarea noastră la Uniunea Europeană nu trebuie privită mistic, ca mijloc de izbăvire de sărăcie, de lene, de necinste şi de toate celelalte rele ce ne mănâncă existenţa ca păduchii ce se tot înmulţesc în loc să scadă.

Uniunea Europeană poate fi unul dintre mijloacele de a ne vindeca mai repede, dar poate fi şi o capcană în care să cădem la o şi mai mare adâncime decât suntem acum.

Dacă vom accepta statutul de colonie, viitorul nostru va fi chiar mai negru decât ni-l putem închipui în cele mai pesimiste momente ale disperării noastre.

Un statut de colonie în secolul al XXI-lea înseamnă un pas decisiv spre pierderea definitivă a naţionalităţii, a statalităţii, a identităţii noastre naţionale.

Cine conduce Uniunea Europeană?

Realitatea de azi din Uniunea Europeană este aceea că un număr mic de state conduc această organizaţie. În principal este vorba de statele care au şi înfiinţat-o. La statele fondatoare se mai adaugă Marea Britanie. Restul statelor membre ale Uniunii

Scanned with OKEN Scanner

Europene, mai ales cele foste comuniste, cu excepția Poloniei, au o pondere nesemnificativă în procesul decizional comunitar.

Recunosc și eu că o organizație atât de importantă precum este Uniunea Europeană nu poate fi lăsată pe mâna unor novici, pe mâna unor incompetenți, pe mâna unor corupți, pe mâna unor slugi care nu au deprinderea de a se conduce corespunzător nici măcar pe ei înșiși.

Pe cât vor putea, cei care conduc azi Uniunea Europeană, vor face ca această organizație să fie condusă de ei și să aducă maximum de avantaje pentru popoarele din care ei provin și ai căror conducători sunt. Nimic nu este rău nici în această comportare a liderilor actuali ai Uniunii Europene. Așa a fost, așa este și așa va fi în lumea politică internațională. Au condus și conduc cei tari și cei puternici.

Organizațiile internaționale au fost și sunt și ele înființate pentru a servi interesele celor puternici, interesele celor care decid soarta lumii sau a unor regiuni. Afirm deschis și cinstit că nici nu este rău că este așa, deși tot o analiză realistă și corectă arată că și aceste state cu multă experiență istorică au făcut destul de multe greșeli în conducerea acestei organizații.

Modul de gestionare a situației din Ucraina și din Grecia, milioanele de emigranți sunt trei exemple recente ale greșelilor politice făcute de Uniunea Europeană. Dacă este vorba de greșeli făcute de Uniunea Europeană și SUA atunci ele sunt greșeli uriașe, strategice cu consecințe încă imprevizibile și greu de cuantificat. Dacă însă cedarea Crimeei către Rusia, împărțirea Ucrainei în favoarea Rusiei și tratamentul umilitor aplicat Greciei sunt urmarea unor înțelegeri secrete ale Occidentului cu Rusia, atunci consecințele acestor înțelegeri sunt încă și mai catastrofale pentru Occident. Dacă Rușii se apropie din nou de gurile Dunării, nici un fel de alianță și nici un fel de scut nu va mai putea apăra România. Dacă un astfel de scenariu se va realiza, România are dreptul să se apere singură și să își revizuiască fulgerător toate alianțele. O nouă dominare rusească pentru cel mai pro-Occidental popor cum sunt românii este de neconceput. Dacă Occidentul ne trădează din

Scanned with OKEN Scanner

nou, românii sunt dezlegați juridic și moral de toate angajamentele lor față de acest Occident pe care atât de mult l-am idealizat și iubit încât pentru a intra în această mare familie am făcut sacrificii uriașe.

Tratamentul aplicat Greciei aduce în actualitate o altă uriașă chestiune. Popoarele sărace nu prea au ce pierde și în situații dramatice pot lua decizii neprevăzute.

Este și vina Occidentului care, nesătul de profit, a exagerat cu acordarea de împrumuturi țărilor mai sărace din Europa și le-a privat de toate bogățiile naturale, le-a distrus cu bună știință industriile mai puțin performante sub lozinca liberei circulații a bunurilor și a liberei concurențe.

A libera concurența între o economie performantă și una subdezvoltată înseamnă moartea sigură a economiei subdezvoltate. A mai stimula țările mai sărace fără economii performante să accepte noi și noi împrumuturi a însemnat aplicarea de injecții cu otravă unui muribund.

Occidentul bogat și conducător al Uniunii Europene a dorit asta și a obținut ceea ce a dorit prin lărgirea continuă a Uniunii Europene și prin politicile acestei Uniuni, inclusiv prin încurajarea membrilor săraci să contracteze noi și noi împrumuturi.

Marii câștigători ai lărgirii Uniunii și ai politicilor sale au fost aceste țări Occidentale. Acum aceste țări trebuie să se aștepte la reacții neprevăzute de ei, dar legitime din punctul de vedere al membrilor săraci ai uniunii care se trezesc, în fine, că au fost abuzați și păcăliți.

Teza împrumuturilor odioase a fost repusă pe tapet de vecinii noștri greci și această teză este foarte atractivă și pentru popoare precum românii, dar și alte popoare. Când Occidentul bogat a tot împrumutat Grecia, acest Occident a știut că s-a depășit măsura, că ce este prea mult este dăunător. Când Occidentul bogat a împrumutat România el a văzut și a știut că împrumuturile nu sunt făcute pentru investiții și pentru popor. În aceste condiții grecii, românii și alte popoare aflate în situații similare au tot dreptul moral și legal să invoce teoria împrumuturilor odioase și să

Scanned with OKEN Scanner

respingă plata unor datorii care au fost făcute fără consultarea lor și nu pentru folosul lor, ci pentru folosul băncilor care au perceput dobânzi grase și în folosul guvernanților ticăloși și corupți.

Popoarele mici din Europa Centrală supersensibile la dominare și cu istorii foarte vii în mintea lor vor reacționa diferit de acum încolo. Frica că ele vor fi trădate din nou de Occident, noile decizii care arată că Occidentul este gata să acomodeze cerințele Rusiei vor determina noi conduite la aceste popoare. La asta se adaugă problema datoriilor odioase. Popoare mai mici, care au lideri inteligenți și patrioți, pot fi folositoare marilor popoare dacă acționează cu demnitate.

Conducători patrioți ai unor popoare precum polonezii și românii pot fi extrem de utili actualilor conducători ai Uniunii Europene. Ei îi pot ajuta pe acești conducători să evite decizii greșite deoarece vin cu experiențe pe care conducătorii Uniunii Europene nu le-au avut.

Conducătorii acestor popoare vin cu o memorie a istorie pe care cei mari și puternici nu o mai au, ei uitând repede și neînvățând niciodată din greșelile anterioare.

Fiind bogați și puternici Occidentalii nu folosesc atât de mult istoria, isteţimea minții, diplomația fină, nu își bat prea mult capul când iau unele decizii care uneori le pot fi dăunătoare.

De exemplu, dacă țări precum România, Bulgaria, Grecia, Ungaria nu vor produce nimic, nu vor avea industrie și vor fi doar consumatori de bunuri produse în Germania, Franța, Marea Britanie, Olanda etc. și se vor împrumuta an de an de la Uniunea Europeană și de la Fondul Monetar Internațional, Uniunea Europeană va fi curând confruntată cu mari probleme economice, dar și politice, cu revolte populare, chiar cu războaie civile și cu decizii politice catastrofale pentru Occidentul bogat, arogant, dezumanizat și necredincios.

Conducătorii acestor țări foste comuniste trebuie să deschidă ochii liderilor Occidentali asupra acestui pericol. Cu tact, cu respect, cu deferență chiar, dar conducătorii acestor popoare mai

Scanned with OKEN Scanner

sărace trebuie să ajute liderii Occidentali să nu facă greșeli iremediabile sau extrem de costisitoare pe termen mediu și lung.

Nimic nu este ireversibil. Alianțele politice s-au făcut și desfăcut în decursul istoriei. Rusia este încă puternică. China devine din ce în ce mai puternică.

Națiuni foste comuniste care au fost umilite de Uniunea Sovietică sunt mai sensibile la noi umiliri decât alte națiuni și nu este exclus ca la un moment dat, când Occidentul va depăși măsura sau paharul se va umple, unele dintre aceste națiuni să zică stop. Ajunge. Mai bine ne aliniem cu China, care și așa va domina întreaga lume, nu numai Europa.

Deci atenție, drag Occident bogat și puțin inconștient. Există limite la orice și nimic nu rămâne neplătit *á la long*. Mai ascultați-ne și pe noi, pentru binele vostru, nu pentru binele nostru, de care știm că nu vă pasă.

Cum vouă, Occidentului, nu vă pasă de binele nostru și noi avem dreptul natural să nu ne pese de bine vostru în situații de crize extraordinare provocate sau favorizate de voi cum este aceasta a refugiaților. Asta vă spune un prieten sincer, care vă prețuiește, nu un dușman, dar care vede și greșelile voastre și neavând funcții publice poate să vă spună decent și lucruri care la prima vedere poate nu vă va place să le auziți, dar care la o analiză la rece se vor dovedi binevenite fiind spuse cu sinceritate și din dorința prietenească de a preveni situații nedorite nici de voi, și cu atât mai puțin de noi.

Popoare mari, dominatoare și popoare mici și fricoase

Popoarele mari, vitale, prospere, nu sunt darnice, nu acționează din milă, nu se preocupă să-i ajute pe cei slabi și nevolnici, ci profită de ei.

Popoarele mari, vitale, prospere sunt popoare cu simț de cuceritori, cu dorință de dominare, de progres, cu dorința și scopul de a învinge, nu de a se lăsa învinse.

Scanned with OKEN Scanner

Marile popoare de azi sunt provenite din acele triburi care au cucerit mereu noi teritorii şi noi triburi pentru a-şi satisface nevoile de noi resurse.

Triburile care au fost mai viguroase, care au avut conducători mai viteji şi mai destoinici au cucerit mai multe teritorii, au avut iarbă mai multă pentru animalele lor, pământuri mai fertile şi în consecinţă au avut mai multă hrană pentru membrii tribului.

Din triburile victorioase şi întreprinzătoare au rezultat popoarele mari de azi care continuă cu alte mijloace ceea ce au făcut strămoşii lor, anume să-şi promoveze interesele.

Popoarele mari au fost propulsate de puternice sentimente naţionaliste şi patriotice.

Această concluzie ar trebui mereu să o avem în minte şi să nu o uităm, mai ales noi românii care în prezent suntem supuşi unei presiuni extraordinare de a abandona tot ce este valoros din bagajul nostru naţional şi patriotic.

Trebuie să fim foarte atenţi şi să reacţionăm inteligent şi adecvat lumii în care trăim la vocile care atacă patriotismul românesc, să devoalăm aceste atacuri şi să arătăm că ele vin din partea duşmanilor poporului român.

Și în această chestiune conducătorii români și ai altor țări din Europa Centrală, care provin din țări foste comuniste mai sărace și mai subdezvoltate comparativ cu țările Occidentale au datoria să educe liderii Occidentali și să le explice că dată fiind istoria diferită a acestor țări mai sărace și treapta istorică pe care se găsesc aceste țări este neproductiv și dăunător Occidentului să încerce să elimine în aceste țări sentimentele naționale și patriotismul acestor popoare.

Patriotismul este un sentiment încă extrem de necesar în această parte a Uniunii Europene. Fără patriotism aceste țări nu se pot dezvolta economic rapid, iar fără o dezvoltare economică rapidă și o apropiere a lor de nivelul țărilor dezvoltate din Vestul Europei aceste țări vor reprezenta pericole continue pe multiple planuri pentru țările Occidentale bogate.

Scanned with OKEN Scanner

Dar patriotismul din aceste țări mai sărace mai este necesar și pentru ca el să servească la nevoie la apărarea civilizației Occidentale de pericolul ce continuă să existe și să amenințe Europa Occidentală din Est.

Cetățenii bogați, afectați deja de diferite decadențe, nu mai doresc să lupte și să își riște viața în războaie de apărare. Ei trăiesc prea bine ca să accepte riscul morții în posibile războaie. Pe când cetățenii din aceste țări mai sărace, cu memorii mai bune despre pericolul unei noi subjugări și cu o viață mai mizerabilă, sunt mai gata să intre în luptă și chiar să moară într-un război de apărare, căci viața lor nu este prea roză și nu prea merită trăită așa cum este ea azi, mai ales dacă țările lor ar reintra în sfera de dominare a unui popor și mai înapoiat decât națiunile Europei Centrale.

Pentru dezvoltarea economică a popoarele Europei Centrale sentimentele naționale și patriotice sunt azi tot așa de importante cum au fost pentru Germania și alte țări Occidentale acum mai bine de un secol.

Iată ce a declarat, între altele, Bismarck, cancelarul Germaniei la dineul oferit delegației japoneze conduse de Iwakura Tomomi care a vizitat Germania în anul 1872:

"Toate naţiunile din lume se comportă unele cu altele cu curtoazie, dar această curtoazie este fictivă. În realitate, guvernele ţărilor puternice aplică presiune asupra ţărilor slabe. Când el, Bismarck, a fost tânăr, Prusia era slabă şi de aceea el a dorit din totdeauna să schimbe această stare. Legea naţiunilor are ca scop să menţină ordinea între naţiuni. Dar dacă o ţară puternică are diferende cu altă ţară, ea va acţiona pe baza legii naţiunilor atâta timp cât se potriveşte cu scopurile sale, altfel va folosi forţa. ***Ţările slabe sunt totdeauna dezavantajate.*** *Acest lucru a fost valabil pentru Prusia, dar Prusia a fost capabilă să schimbe această stare a lucrurilor,* ***ajutată de patriotismul poporului ei.*** *Acum ţările străine urăsc Prusia pentru războaiele sale recente, dar aceste războaie au fost purtate numai pentru a fi protejată Prusia. Sunt Franţa şi Marea Britanie, cele care îşi măresc mereu imperiile lor coloniale, aşa că aceste ţări nu trebuie crezute, oricât de*

Scanned with OKEN Scanner

curtenitoare ar apărea ele. Japonia este, a argumentat el, în aceeaşi situaţie cum a fost Prusia nu cu mult timp în urmă, aşa că Prusia şi Japonia ar trebui să menţină contacte cordiale una cu alta."

Această cuvântare noi am luat-o dintr-o lucrare japoneză care redă o parte din jurnalul acestei misiuni, dar cuvântarea se regăseşte şi în volumul nr. 8 al culegerii de documente despre Bismarck. Deci textul este autentic.[10]

România se află azi în aceeaşi situaţia în care s-a aflat şi Prusia când era slabă şi în aceeaşi situaţie în care s-a aflat şi Japonia când era slabă. În consecinţă, România ar trebui să urmeze şi ea sfatul lui Bismarck dat Japoniei şi să devină şi ea puternică prin recurgerea la instrumentul patriotismului.

În plus, în citatul de mai sus, mai este de remarcat şi faptul extrem de important, anume că Bismarck confirmă în cuvântarea sa ceea ce spunem şi noi ori de câte ori avem ocazia: popoarele mari domină popoarele mici şi slabe.

Bismarck spune clar şi răspicat că marile popoare îşi urmăresc cu toate mijloacele legale sau ilegale, diplomatice sau militare, scopurile poprii, că marile popoare domină popoarele slabe. Că ţările slabe sunt totdeauna dezavantajate.

Aceeaşi teză o spunea răspicat şi foarte clar Lordul Parmerston, celebru om politic britanic, fost mulţi ani ministru de externe şi apoi prim ministru în primul lui discurs din Camera Comunelor, discurs în care şi-a precizat principiile credinţelor sale politice: *„Dreptul naţiunilor şi dreptatea vor trebui observate în relaţiile internaţionale, dar numai atât timp cât ele nu se opun intereselor vitale ale Marii Britanii".*[11]

Acelaşi gen de conduită internaţională, aceeaşi filozofie politică a urmăririi cu orice preţ a promovării interesului naţional chiar cu încălcarea normelor dreptului internaţional dacă acesta

---

[10] Vezi Bismarck, *Die gesammelten Werke, Band 8-Gespracche,* Berlin, 2nd Edition, 1925,p. 64-65.

[11] Jasper Ridley, Lord Parmerston, *Panther*, Granada Publishing Limited, London, 1972, p.55.

Scanned with OKEN Scanner

contravine interesului național și recurgerea la sentimentele naționale și la patriotismul național pentru dezvoltarea rapidă și pentru depășirea momentelor grele din viața lor au fost practicate de toate marile națiuni în întreaga lor istorie.

Eu știu motivul pentru care noi nu repetăm azi aceste recunoaşteri făcute de marele om de stat care a fost Bismarck. Nu suntem lăsaţi de stăpânii noştri.

Stăpânii noștri nu mai au astăzi nevoie de patriotism pentru a-și dezvolta propriile economii, marile lor companii sunt atât de puternice încât pot concura cu orice alte companii ale altor țări mai slab dezvoltate.

Petru țările Occidentale sentimentele naționale și patriotismul altor țări au devenit acum obstacole în calea expansiunii lor economice și politice. Companiile Occidentale și deci și țările Occidentale au nevoie acum nu de sentimente patriotice, ci de teoria mondializării, de comerț liber, de liberalizarea totală a circulație mărfurilor și a capitalului.

Știu că nu este în interesul stăpânilor noștri din Occident să facem apel la sentimente patriotice și naționale, dar noi mai avem nevoie să folosim aceste sentimente, căci suntem la mare distanță în dezvoltarea noastră economică și dacă nu le vom folosi și nu ne vom dezvolta nu va fi bine nici pentru acest Occident care uneori are vederi miope.

Dacă ne referim strict la România, noi trebuie mereu să învățăm din lunga noastră istorie, din istoria țărilor Occidentale care ne conduc astăzi, din întreaga istorie universală și din recunoaşteri sincere precum cele făcute de Bismarck și Palmerston, dar şi de foarte mulţi alţi lideri mondiali privind importanța mobilizării popoarelor prin sentimente naționale și patriotice și cu privire la urmărirea interesului național chiar atunci când trebuie să încalci principii ale dreptului internațional.

Dacă astfel de conduite au fost folosite de marile state pentru dezvoltarea lor, state care acum ne conduc, are tot dreptul să le folosească și România, mai ales în situații cu totul excepționale când soarta națiunii și a viitorului acestui stat sunt în joc.

Scanned with OKEN Scanner

Revenirea la patriotism ca soluție a dezvoltării rapide

Doresc să insist asupra ideii celei mai importante a cuvântării lui Bismarck: Prusia şi-a schimbat destinul de ţară slabă şi dezavantajată **prin patriotismul poporului său.**

Acelaşi lucru l-a făcut apoi şi Japonia după Restauraţia Meiji, aşa cum vom arăta în capitolul dedicat acestei mari reforme. Acelaşi lucru l-au făcut şi celelalte ţări pe care le vom analiza mai în amănunt: Coreea de Sud, Taiwanul şi Singapore. Același lucru l-a făcut și Israelul, un alt exemplu bun de urmat. Deci același lucru îl poate face și România.

Metoda încălcării directe și a nesocotirii dreptului internațional nu o poate practica România, căci este acum o țară prea slabă și prea lipsită de mijloace și de prieteni, dar recurgerea la sentimentele patriotice pentru propria ei dezvoltare este perfect legitimă și chiar strict necesară.

Dușmanilor propriu-ziși ai României nu le place patriotismul românilor, deoarece prin patriotism românii şi-ar putea schimba destinul. Iată de ce patriotismul este blamat azi de cei puternici, de cei care continuă să dezavantaje pe cei slabi. Dacă toate ţările slabe şi sărace, prin patriotism se vor scutura de slăbiciuni şi de sărăcie, pe cine vor mai domina cei mari şi puternici?

Doar că în mintea mea, așa-zișii noștri parteneri din Uniunea Europeană pentru care noi am făcut și facem atâtea sacrificii nu ar trebui să ne fie dușmani, ci aliați. Chiar dacă ei ne domină deocamdată, noi ar trebui să fim capabili să le explicăm că este în propriul lor interes să nu ne trateze ca pe dușmani, ci ca pe niște aliaţi mai slabi şi mai săraci care le pot totuși aduce și le aduc numeroase avatanje şi câştiguri.

Lucrurile sunt simple şi ar trebui să rămână simple dacă mergem la esenţa lor. Atacarea tot mai accentuată şi mai pe faţă a sentimentelor patriotice ale românilor în aceşti 25 de ani, lupta dusă împotriva oricăror manifestări patriotice şi naţionale

Scanned with OKEN Scanner

continuă fără nici o ripostă din partea elementelor sănătoase şi naţionale din sânul societăţii româneşti actuale.

Această stare de lucruri atât de periculoasă va trebui să înceteze şi românii luminaţi vor trebui să treacă la apărarea intereselor lor şi la lupta împotriva tuturor duşmanilor interni şi externi care sub diferite pretexte false atacă fibrele identităţii noaste naţionale, sapă la rădăcinile spiritualităţii româneşti, atacă şi terfelesc valorile morale, religioase şi naţionale ale românilor.

Patrioți români competenți și demni ar trebui să explice străinilor care ne domină că un popor sărac nu poate fi un partener util, că oameni săraci și umili pot fi ușor cumpărați de forțe străine și neprietenoase cu stăpânii noștri actuali.

Contextul prezent, evenimentele din Ucraina sunt argumente excelente care pot și trebuie folosite urgent și cu înțelepciune de conducătorii patrioți ai României în discuțiile lor cu stăpânii noștri din Europa și din America.

Dacă stăpânii de azi ai românilor vor abuza prea mult de puterea lor actuală, există totuși o mică șansă ca românii să se trezească și să nu mai accepte aceste parteneriate. În istorie s-au mai întâmplat astfel de răsturnări și nimic nu poate opri repetarea unor astfel de schimbări. După prăbușirea Uniunii Sovietice orice alte prăbușiri și schimbări devin posibile.

Pe noi ne îngrijorează nu atacurile duşmanilor, nu curentul tot mai agresiv împotriva elementelor patriotice, ci lipsa de reacţie a românilor. Stăpânii noştrii îşi urmăresc interesele lor uneori luând s-au promovând politici greşite.

Întrebarea este: pentru ce motive noi, românii, nu ne apărăm propriile noastre interese?

Răspunsul este simplu. Pentru că suntem inconştienţi, pentru că suntem adormiţi, pentru că suntem sedaţi, pentru că nu ne-am deşteptat încă cu adevărat, pentru că ne-am obișnuit să fim umili, pentru că ne-am obișnuit să ținem capul plecat, pentru că am uitam ce bucurie și satisfacție are un om și o națiune care trăiește în demnitate și acționează cu demnitate.

Scanned with OKEN Scanner

De aici apare o nouă necesitate care impune deşteptarea românilor. O analiză atentă a promotorilor curentului antinațional arată că acești promotori nu sunt străinii ca atare, ci co-naționali de ai noștri sau mai precis copii ai unor foști conaționali care au emigrat atunci când nu au mai putut să-și păstreze în România privilegiile nemeritate și obținute prin crime și odioase slugărnicii.

Atacurile comuniste asupra vârfurilor intelectualităţii româneşti, asupra preoţilor care au reprezentat leagănul culturii naţionale şi asupra ţăranilor harnici, bogaţi şi independeţi care au reprezentat rădăcinile şi izvorul neperitor al valorilor şi tradiţiilor naţionale, transformarea ţăranilor independenţi şi mândri de valorile lor naţionale în slugi ale unor stăpâni străini, iar apoi în slugi ai regimului comunist sunt continuate acum de noi atacuri asupra valorilor naţionale, asupra patriotismului românesc de către fii şi nepoţii celor veniţi pe tancurile sovietice, care au adus comunismul în România şi care au fost chiar ei cei care au omorât floarea intelectualităţii româneşti şi preoţii iubiţi şi respectaţi, mai ales preoţii greco-catolici, care erau mai conştienţi de importanţa valorilor naţionale şi erau legaţi de Roma şi de cultura Occidentală.

Parteneri sau subordonaţi?

Şi pentru motivul abordat mai sus credem că este bine să vorbim despre mentalitatea de slugă şi mentalitatea de stăpân prin exemplificarea diferenţei dintre români şi occidentali care astăzi ne sunt aşa-zişi parteneri, deşi în realitate ei ne sunt stăpânii noştri.

Aşa cum stau lucrurile în prezent, raporturile dintre România şi ţările membre ale Uniunii Europene din Vestul Europei numai de parteneriat nu sunt. Ele sunt mai degrabă raporturi de depedenţă, de dominare şi de exploatare.

O analiză seriosă şi completă a acestor raporturi de subordonare se impune de urgenţă. Dacă vom mai amâna această analiză şi nu vom acţiona acum pentru echilibrarea acestor

Scanned with OKEN Scanner

raporturi, pentru aplicarea şi respectarea textelor tratatelor Uniunii Europene, mâine va fi prea târziu.

Olandezii, belgienii, francezii, germanii şi italienii cei care au gândit, au iniţiat şi au pornit construcţia Uniunii Europene au fost popoare cuceritoare, nu popoare cucerite.

Aceste naţiuni au fost popoare dominatoare, popoare de mari stăpâni, ale căror caractere, comportări, stări mentale şi obiceiuri, ale căror valori s-au format în jurul principiilor de a lupta, de a învinge, de a cuceri, de a domina, de a stăpâni, de a-şi extinde tot mai mult stăpânirea şi dominarea, de a-şi mări continuu aria de dominare. În continuare vom ilustra aceste adevăruri cu pezentarea pe scut a unor momente din istoria olandezilor și a belgienilor, popoare mici ca număr, dar mari ca realizări și importanță internațională.

Olandezii

Să începem cu exemplul concret al olandezilor, un popor mic ca număr, dar mare ca realizări, în care am trăit doi ani de zile şi pe care îi admir mereu pentru marea lor hărnicie, pentru marile lor realizări, pentru cultura lor, pentru ambiţia lor, pentru marea lor contribuţie la patrimoniul universal de valori materiale şi artistice.

Numele oficial al Olandei este Ţările de Jos. Olanda are o suprafață de 41.543 km pătrați și o populație de 18 milioane de locuitori. Olandezii au fost și ei supuși un timp de spanioli și apoi de austrieci, dar au luptat și s-au eliberat. Olanda și-a declarat independența în anul 1579 și ea a fost recunoscută de toate puterile europene în anul 1648. Olandezii şi-au propus la început să supună, să domine apele ce-i necăjeau, să sece mlaştinile ţării lor, să cucerească teren de pe fundul mării prin diguri imense, să-şi supună şi să-şi domine mediul în care trăiau.

Apoi olandezii şi-au propus să cucerească teritorii şi popoare străine, să-i înfrunte, să-i concureze pe englezi, pe portughezi şi pe

Scanned with OKEN Scanner

spanioli în comerţul cu mirodenii, cu mătase, cu porţelanuri şi cu orice alte mărfuri exotice ce aduceau profituri uriaşe.

Zecile de mii de canale care brăzdează întreaga Olandă au fost săpate cu sapa, cu târnăcopul, cu hârleţul, cu casmaua, nu cu maşinile moderne de azi, nu cu tractoare cu cupe, nu cu buldozerele moderne, nu cu excavatoare mecanice.

Olanda a ajuns ţara florilor de azi după o enorm de grea muncă şi sacrificii făcute sute de ani. Repet, sute de ani de muncă grea, de muncă istovitoare, de muncă fizică pe meleaguri neprietenose şi lipsite de orice avantaje şi bogăţii naturale. Întrebarea mea este cum de olandezii s-au încăpăţânat să stea în acele mlaştini şi nu şi-au căutat alte locuri mai prietenoase, mai bogate, mai apte pentru viaţă.

Ungurii au venit tocmai din Asia şi s-au aşezat în bogata câmpie Panonică lucrată cu dragoste de către daci, strămoşii noştri.

Olandezii nu au migrat în masă, deşi au cucerit numeroase teritorii. Doar în Africa de Sud au emigrat mai mulţi protestanţi olandezi pentru a-şi salva viaţa în timpul războaielor religioase din Europa.

Spre deosebire de români, olandezii nu au avut norocul să locuiască într-o ţară bogată cu pământ fertil, plin de bogăţii de tot felul.

Olandezii şi-au creat ţara şi bunăstarea prin muncă grea şi prin vitejia cuceririi şi apoi a exploatării altor popoare.

Munca grea și continuă timp de câteva secole, istoria de lupte şi de cuceriri ale olandezilor trebuie să le ştim pentru a înţelege comportarea lor de azi şi de mâine.

Olandezii, deşi puţini ca număr, au descoperit şi cucerit mari părţi ale globului pământesc şi au întemeiat colonii numeroase şi unele imense.

Indonezia, ţara mirodeniilor, cu mii de insule (17.508 insule) şi o populaţie astăzi de 238 de milioane de locuitori a fost, începând cu anul 1602 şi până în 1945 când şi-a obţinut independenţa, una dintre marile colonii olandeze.

Scanned with OKEN Scanner

Olanda a stăpânit Malacca (teritoriu pe coasta Malaeziei, cu capitala Malacca City) între 1641 când a cucerit acest teritoriu de la Portughezi şi până în anul 1824 când l-a cedat englezilor.

Olandezii au cucerit Colombo şi apoi aproape tot Ceylonul (Sri Lanka de azi) de la Portughezi în anul 1656 şi au stăpânit această colonie până în anul 1796, când au fost alungaţi de englezi care se temeau că Napoleon după ce cucerise Olanda va pretinde şi Ceylonul. În cei 140 de ani de dominaţie colonială asupra Ceylonului, olandezii au profitat din plin de mirodeniile produse de această mare insulă pe care ei le cumpărau aproape pe nimic şi le revindeau în Europa la preţuri astronomice.

Olandezii au cucerit câteva oraşe porturi cu largi teritorii aferente în India. Astfel olandezii au cucerit în anul 1658 portul Nagapattinam, azi parte a statului indian Tamil Nadu, pe coasta de Est a Indiei, important mare port şi important centru comercial. Olandezii au stăpânit acest port şi teritoriile adiacente peste 100 de ani, adică până în anul 1781 când au fost alungaţi şi de aici de englezi.

Un al oraş port cucerit de olandezi în India a fost oraşul port Cranganore, azi (Kondungallur) pe coasta de Vest a Indiei în statul Kerala. Olandezii au cucerit în anul 1662 fortul de apărare a portului Cranganore ridicat cu mulţi ani înainte de Portughezi şi astfel au pus stăpânire pe acest port şi pe teritoriile adiacente. Olandezii au stăpânit acest port până în anul 1789 când l-au vândut unui regat indian din vecinătate pentru suma de 300.000 de rupii de argint.

Tot pe coasta de Vest a Indiei, tot în statul Kerala, nu departe de Cranganore, olandezii au cucerit şi portul Cochin, azi Kochi, pe care l-au stăpânit din anul 1663 şi până în anul 1824 când l-au cedat englezilor contra unei insule pe care aceştia o deţineau în Indonezia.

Olanda a descoperit Australia şi insula Tasmania care poartă numele navigatorului olandez care a descoperit-o, dar a abandonat atât Australia, cât şi Tasmania, considerându-le

Scanned with OKEN Scanner

neinteresante şi neprofitabile. Pe atunci, olandezii erau interesaţi doar de comerţ, mai ales de comerţul cu mirodenii.

Olandezul **Abel Janszoon Tasman** (1603-1659) a mai descoperit şi Noua Zealandă, precum şi insulele Fiji şi insula Tonga.

Olanda a înfiinţat în anul 1852 primul fort de aprovizionare şi de protecţie în Africa de Sud, care apoi a devenit Colonia Capului cu capitala în actualul oraş Capetown. De aici olandezii s-au extins în întreaga Africă de Sud pe care au stăpânit-o mulţi ani, până ce coloniştii din această colonie au pierdut războiul cu britanicii, cunoscutul război al Burilor.

Olanda a fost singura ţară care timp de câteva secole a fost acceptată de Japonia să intre cu vapoarele sale în portul japonez Hirado şi apoi Dejima şi să facă comerţ cu această ţară asiatică.

Mica insulă Dejima din golful Nagasaki a rămas singurul loc de comerţ al Japoniei cu lumea exterioară în perioada 1641-1853 şi acest comerţ s-a făcut doar cu Olanda după ce Japonia a interzis Portugaliei şi Spaniei accesul spre porturile sale. Insula Dejima avea doar 120 metri lungime şi 75 metri lăţime. Pe mica insulă au fost construite 20 de mari magazii care serveau pentru depozitarea mărfurilor exportate şi importate de olandezi din Japonia.

Olanda a cucerit de la Portughezi şi a stăpânit un timp Taiwanul. Bazele agriculturii taiwaneze au fost puse de olandezi care într-o perioadă scurtă au realizat mari transformări ale insulei. La venirea olandezilor în Taiwan, mulţi băştinaşi erau încă canibali şi olandezii au trebuit să reziste atacurilor neîncetate ale acestor băştinaşi. Mulţi olandezi au murit în bătăliile duse cu băştinaşii din Taiwan.

În perioada 1630-1655, Olanda a stăpânit mai multe teritorii pe coasta Braziliei între oraşele Recife şi Luis de Maranhao.

Olanda a cucerit Surinamul în anul 1776 şi a stăpânit această ţară din America de Sud până în 1975. Surinamul, teritoriu mai mare ca jumătate din România este doldora de bogăţii naturale de care Olanda a profitat din plin.

Scanned with OKEN Scanner

Olanda a cucerit şi numeroase insule în Marea Caraibilor. Unele insule le mai deţine şi acum. Este vorba de Curacao, Aruba, Sint Maarten şi Bonaire.

În fine, Olanda a cucerit multe teritorii de pe suprafaţa de azi a SUA. Multe oraşe americane au fost dominate de olandezi şi numai destinul a făcut ca ele să nu rămână olandeze.

Râul Hudson a fost descoperit în 1609 de căpitanul Henry Hudson, care era angajat al Companiei Olandeze a Indiilor de Vest. După această descoperite olandezii au înfiinţat colonia New Netherland şi oraşului port de la gura acestui râu pe care tot ei l-au înfiinţat i-au dat numele de New Amsterdam. Acest port a fost cucerit de englezi abia în anul 1664 şi atunci englezii i-au schimbat numele în New York.

Multe oraşe şi locuri din SUA mai păstrează şi azi nume olandeze datorită erei coloniale olandeze de pe aceste meleaguri. Astfel Brooklyn (după numele olandez Breukelen), Flushing (după numele olandez Vlissingen), Bowery (după Bouwerij), Harlem (după Haarlem), Coney Island (după Conyne Eylandt), Staten Island etc. Numele ultimului Director general al coloniei olandeze New Netherland, Pieter Stuyvesant este astăzi purtat în SUA de străzi, oraşe, ţigări etc. Multe oraşe de pe fluviul Hudson au nume cu origini olandeze: Yonkers, Hoboken, Haverstraw, Newburgh, Staatsburg, Catskill, Kinderhook, Coeymans, Rensselaer, Watervliet.

Trei preşedinţi ai SUA au avut origini olandeze: Martin Van Buren, a cărui limbă natală a fost olandeza, Theodore Roosevelt şi Franklin D. Roosevelt, singurul preşedinte american care a avut un mandat mai mare decât două perioade de câte 4 ani.

Deci pe când românii erau dezbinaţi, erau iobagi şi erau dominaţi şi supuşi de turci, ruşi, unguri şi austrieci, olandezii erau oameni liberi, demni, curajoşi şi cucereau imense teritorii la zeci de mii de km distanţă de ţara lor luptându-se vitejeşte şi cu succes cu popoarele acelor ţări pe care le-au supus şi apoi le-au exploatat secole dearândul, dar luptându-se şi cu rivalii lor englezii, portughezii şi spaniolii.

Scanned with OKEN Scanner

Sute de ani olandezii au fost popor de luptători, popor de oameni viteji, care au dorit să domine şi au reuşit să domine alte popoare. Prin vitejie, sacrificii, curaj şi multă voinţă olandezii şi-au făurit un imperiu colonial şi au profitat de pe urma comerţului şi a exploatării muncii popoarelor din coloniile pe care le-au stăpânit.

Olandezii de azi trăiesc cu aceste amintiri, copiii olandezi se nasc în familii care au valori şi comportamente de dominare, de cucerire, de stăpânire, de vitejie. Copiii olandezi învaţă de mici să răzbată, să învingă, să fie stăpâni şi să fie demni, să domine nu să se supună altora.

Părinţii copiilor olandezi le povestesc acestora despre aceste fapte de vitejie ale strămoşilor lor, educaţia olandezilor este făcută de pe aceste baze. Cărţile de istorie ale olandezilor conţin aceste fapte de vitejie şi de dominare ale altor popoare.

În contrast cu ceea ce învaţă copii olandezilor este important să ştim ce aud azi copii românilor a căror părinţi sunt plecaţi să muncească ca slugi la olandezi şi alte popoare din Vest, ce învaţă azi copii românilor din manuale alternative în care eroii de ieri ai neamului românesc sunt batjocoriţi în toate felurile, ce citeşte tineretul în ziarele şi cărţile de azi despre românii din Occident, ce văd ei la televizor?

Nimic din ce aud şi văd în jurul lor nu îi face să fie mândri că sunt români, să îşi iubească limba, patria şi trecutul nostru istoric. Din părinţi slugi la Occidentali, copiii românilor care cresc într-o atmosferă de dispreţ faţă de tot ce este românesc nu pot deveni decât slugi şi ei la rândul lor.

Mentalitatea de slugă este mereu consolidată cu bună ştiinţă sau din cretinism de mass-media românească vândută sau practicată de incompetenţi care cred că dacă mimează ceea ce place Occidentului vor fi remarcaţi şi vor putea deveni şi ei slugi plătite puţin mai bine dacă vor continua să lucreze la distrugerea sentimentelor naţionale.

Românii şi-au demolat singuri miturile lor istorice, şi-au batjocorit continuu eroii neamului, şi-au depreciat şi veştejit

Scanned with OKEN Scanner

singuri faptele de vitejie ale strămoşilor lor. Românii au ajuns astăzi să nu mai simtă nici o mândrie că aparţin neamului lor.

În multe ţări ale lumii, mai ales în Europa Occidentală, românii sunt confundaţi astăzi cu ţiganii cerşetori care terorizează populaţia locală şi prin conduita lor generează sentimente de ură şi dispreţ locuitorilor bogaţi şi civilizaţi din Occident contra oricărui cetăţean român.

În lipsa unor mari progrese economice ori a altor fapte de excepţie, mulţi cetăţeni Occidentali vin în contact prima dată în viaţa lor cu românii sau cu România numai când sunt agresaţi fizic sau psihic de ţiganii noştri cerşetori care acum se autodefinesc cu numele de *rom*. Ca atare, pentru un străin, nu există nici o diferenţă între numele de *rom* şi de *român*.

România nu numai că a acceptat această falsă substituire de identitate naţională, dar a consolidat-o prin acceptarea schimbării denumirii de *ţigani* în aceea de *romi*. Prin această denumire ne-am declarat singuri ţigani. În loc să fi protestat, în loc să fi interzis schimbarea denumirii de ţigan în aceea de rom, guvernele României au acceptat de bună voie această substituire ticăloasă, trădătoare şi chiar criminală.

Avem dreptul să cerem tuturor ţărilor lumii să nu folosească denumirea de rom pentru ţigani, deoarece acest nume este prea asemănător cu numele naţiunii române. Există reglementări internaţionale care protejează denumirile de vinuri, de brânzeturi, de salamuri şi chiar de ţări. Dacă o ţară ar vinde vin de Cotnari, am protesta. Nu protestăm însă la folosirea numelui de rom.

Grecia a prostestat când o ţară desprinsă din fosta Iugoslavie a dorit să se numească Macedonia. Din cauza acestui protest, această ţară are deocamdată denumirea de *Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei*. Din cauza opoziţiei exprimate de Grecia, Macedonia nu a fost admisă în NATO şi nu va fi admisă în UE până nu îşi schimbă numele.

Noi, românii, nu ne-am apărat numele, nu ne-am apărat ceea ce avem mai sfânt, identitatea naţională. Atunci cum să nu fim dispreţuiţi şi umiliţi de către străini?

Scanned with OKEN Scanner

Românii au decăzut pe toate planurile. Românii au decăzut și au fost decăzuți de la însăși numele lor la acela de țigan. În aceste condiții cum să ne așteptăm să fim respectați de către străini?

Cunoscând aceste istorii diferite şi aceste comportări şi valori morale diferite ale olandezilor şi românilor, pare normal ca olandezii să ne domine, să profite de noi, să ne poruncească, să ne trateze cum ne tratează, să ne dispreţuiască.

Asta cu atât mai mult, cu cât noi acceptăm de bună voie acest statut de dominaţi, de subordonaţi, de paria, de ţară de periferie, de colonie. Pentru moment, este normal ca raporturile dintre noi şi olandezi să fie acestea care sunt. Pentru a schimba aceste raporturi noi nu trebuie să ne supărăm pe olandezi, să îi criticăm.

Românii trebuie să fie supăraţi pe ei înșiși, pe guvenele și pe conducătorii lor. Pentru a schimba percepţia nenorocită pe care străinii o au despre români și despre România, noi trebuie să ne schimbăm comportarea, să ne schimbăm conducătorii, să luăm alte decizii în relaţiile cu străinii, să ne recâștigăm prestigiul pierdut, să ne batem pentru interesele noastre naţionale, să apărăm identitatea noastră naţională în formele și cu metodele specifice vremurilor în care trăim.

Românii trebuie în primul rând să progreseze economic. Românii trebuie să trimită străinătăţii alte imagini decât acelea de ţigani cerşetori şi hoţi. Oricât de patrioţi am fi, nu ne putem supăra pe olandezi care nu ne primesc în Schengen. Numai pe noi trebuie să fim supăraţi.

În ciuda trecutului lor dominator şi a tendinţei de a continua să domine, olandezii nu s-ar purta aşa cu noi dacă şi noi am începe să ne ridicăm capul, să acţionăm cu demnitate, să nu răspundem da la toate cererile lor, să negociem pentru ce dăm şi pentru ce primim, să le explicăm mai pe larg și cu demnitate, dar și cu respect punctele noastre de vedere, problemele noastre și dorinţele noastre.

Pe mine, care am trăit doi ani în Olanda şi i-am cunoscut bine pe olandezi, nu mă surprinde că Olanda se comportă arogant cu România, că are această poziţie de dominare şi că doreşte să ne

Scanned with OKEN Scanner

ţină departe. Mai ales după ce ţiganii din România au invadat Olanda, ar fi anormal ca olandezii să aibă altă comportare faţă de noi decât aceea pe care o au acum. Pe mine mă surprinde şi mă doare că noi, românii, acceptăm aceste comportamente, că noi nu ştim să contracarăm, să combatem aceste dorinţe şi comportamente de dominare ale olandezilor şi ale altor străini. Cea mai bună, mai eficientă reacţie a românilor este să ne civilizăm, să prosperăm şi pe aceste baze să ne schimbăm şi modul de interactionare cu actualii stăpâni sau "parteneri", cum greşit doresc unii români să-i numească.

Unele argumente le-am putea invoca chiar acum în discuţii civilizate, în forme şi modalităţi demne şi neofensatoare pentru olandezi şi pentru alţi Occidentali.

Între umilință și aroganță prostească mai există o soluție de mijloc, o comportare demnă, dar respectuoasă cu cei mai mari, mai bogați, mai civilizați, mai puternici. Comportarea demnă și discuțiile sincere între patru ochi vor fi apreciate și de stăpânii noștri olandezi, sau cum se vor mai fi numind ei.

Cum tratatele europene la a căror redactare olandezii au avut un mare rol au creat libera circulaţie a bunurilor, a serviciilor, a capitalurilor şi a persoanelor, olandezii nu pot deocamdată să interzică accesul ţiganilor în Olanda. Atunci măcar ne şicanează cu stoparea aderării noastre la spaţiul Schengen.

Olandezii au fost cei mai proeuropeni dintre statele fondatoare ale Uniunii Europene. Chiar tratatul Uniunii Europene a fost semnat la Maastricht, oraş olandez. Acum olandezii regretă amarnic primirea României şi poate şi a altor ţări din jurul nostru în Uniunea Europeană. Neputând deocamdată să ne dea afară din acest Club, ne umilesc, ne şicanează, ne pun beţe în roate şi ne reduc veniturile de la Uniune pe care noi contam în perioada premergătoare aderării.

Am putea şi noi să le spunem multe olandezilor, inclusiv despre ţigani şi despre alte lucruri. Am putea să le spunem că nu poţi primi totul gratis, că marile profituri pe care le realizează firmele olandeze în România după aderarea noastră la Uniunea

Scanned with OKEN Scanner

Europeană au şi ele un preţ, chiar dacă unul mic. Sosirea ţiganilor în Olanda face parte din acest preţ, căci olandezii ştiau că după acceptarea noastră în Uniunea Europeană ţiganii noştri vor merge liber în Olanda, aşa cum şi firmele lor îşi vând libere de taxe vamale mărfurile în România. Chiar gratis gratis nu poţi obţine nimic important pe lumea asta.

Dezamăgiţi de români în Uniunea Europeană nu sunt numai olandezii. Mai sunt şi alte ţări, dar olandezii au mai multă mândrie, mai multă onestitate şi ne cam spun direct ce au să ne spună, deşi noi ne facem că nu înţelegem.

Belgienii

Belgia, ţară şi mai mică decât Olanda, creaţie artificială de dată relativ recentă, a stăpânit Congo, teritoriu african imens. Ca mărime, Congo reprezintă a patra parte din Europa şi este mai bogat decât întreaga Europă.

Jumătate din belgieni sunt apropiaţi francezilor şi jumătate sunt apropiaţi olandezilor. Comportarea belgienilor, valorile lor, modul lor de gândire şi de acţiune sunt apropiate de ale olandezilor şi francezilor şi de ale altor popoare occidentale pentru aceleaşi motive evidenţiate mai sus, când am vorbit de olandezi mai pe larg.

Şi belgienii sunt popor de stăpâni, cu caractere de stăpâni, sunt un popor mândru de trecutul lor, sunt un popor dominator, nu un popor cu caracteristici comportamentale de slugă.

Să spunem în continuare câteva cuvinte şi despre Belgia, ţară de doar 30.528 km pătraţi cu o populaţie de 11 milioane de locuitori. Să vedem pe scurt ce istorie a avut Belgia comparativ cu istoria românilor, să vedem cum a cucerit regele Belgiei cea mai mare colonie din Africa.

În perioada anilor 862-1795, teritoriul de azi al Belgiei, plus o parte din sudul Olandei şi o parte din nord-vestul Franţei a făcut parte din ceea ce s-a numit Comitatul Flandrei.

Scanned with OKEN Scanner

În jurul anului 1400, prin intermediul diferitelor căsătorii ale Conţilor de Flandra şi a altor nobili cu prinţese şi alte nobile fete din Ţările de Jos, Comitatul de Flandra şi-a pierdut practic independenţa, devenind de facto vasal al Ţărilor de Jos, cum se numea încă de pe atunci Olanda.

În anul 1795, Comitatul Flandrei a fost ocupat de Franţa. La Congresul de la Viena din 1815, cea mai mare parte a Comitatului de Flandra a fost alipită Olandei.

Două au fost problemele care s-au pus după încorporarea Comitatului Flandra în regatul olandez. Una a fost problema religioasă. Sudul Comitatului de Flandra era catolic, pe când Olanda era protestantă. A doua problemă a fost cea a limbii. Acelaşi Sud care era catolic vorbea limba franceză, spre deosebire de nordul Flandrei care vorbea limba flamandă, care este un dialect al limbii olandeze. La puţină vreme după alipirea Flandrei la Olanda, catolicii din Flandra şi din Valonia, au început protestele împotriva amestecului regelui olandez în problemele lor clericale. La acest amestec s-a adăugat nemulţumirea privind nereprezentarea proporţională a catolicilor în parlamentul olandez şi apoi, pupăză peste colac, a venit legea de introducere a limbii olandeze ca limbă oficială.

Pe atunci în Flandra, cei mai mulţi oameni din înalta societate vorbeau franceza. Chiar şi mulţi dintre flamanzii apropiaţi de olandezi vorbeau franceza, care era pe atunci considerată limba cultă, limba nobililor.

În anul 1828, catolicii s-au unit cu elementele liberale din Flandra care erau nemulţumite de despotismul regelui olandez şi au realizat un program comun de cereri către regele Olandei. Acest program a fost numit Unionism.

Nevăzându-şi acceptate cererile, unioniştii au provocat mai multe incidente, iar în anul 1830 a izbucnit o revoluţie la Bruxelles, revoluţie stimulată şi de revoluţia din Franţa din același an.

Regele Olandei a trimis trupe pentru a înăbuşi revoluţia. Mulţi soldaţi au dezertat trecând de partea răsculaţilor deoarece erau catolici şi erau vorbitori de limbă franceză. Atunci regele Olandei a

Scanned with OKEN Scanner

retras trupele. Conducătorii revoluţiei au declarat independenţa teritoriului fostului Comitat de Flandra la 4 octombrie 1830.

Regele Olandei a cerut intervenţia marilor puteri. Ca urmare, o conferinţă diplomatică care să hotărască soarta Belgiei s-a deschis la Londra la data de 4 noiembrie 1830.

În ianuarie 1831, conferinţa internaţională de la Londra a recunoscut independenţa Belgiei, iar la 7 februarie 1931 Constituţia Belgiei a fost proclamată.

După 350 de ani de relaţii de unire sub diferite forme legale sau de facto cu Ţările de Jos, (Olanda) poporul din cele două părţi s-a separat în două ţări independente.

La 4 iunie 1831, Congresul Belgiei l-a ales pe Prinţul Leopold de Saxa-Coburg rege al Belgiei, acesta depunând jurământul de rege al noului stat la 21 iulie 1831 sub numele de Leopold întâiul.

Leopold I a fost german, protestant şi mason. Leopold I a domnit până în anul 1865 când i-a urmat la tron fiul său, Leopold al II-lea (1865-1909). Sub cei doi regi, Belgia a devenit a doua putere industrială din Europa, după Marea Britanie. În această perioadă, Belgia a devenit o putere europeană importantă.

Prin diferite căsătorii, Ducatul de Saxa-Coburg a reuşit să unească mai multe familii regale din Europa. Leopold I era fratele mai mic al primului Duce de Saxa-Coburg, Ernest I. Fiica lui Leopold I al Belgiei s-a căsătorit cu Maximilian I împăratul Mexicului, devenind cunoscută sub numele de Împărăteasa Carlota a Mexicului.

Apoi Ferdinand, nepot al lui Ernest I, Ducele de Sxa Coburg, s-a căsătorit cu regina Maria a II-a a Portugaliei şi descendenţii săi au rămas pe tronul Portugaliei până în 1910 când Portugalia a devenit republică.

Cel de al doilea fiu al Ducelui Ernest I, Albert s-a căsătorit cu regina Victoria a Marii Britanii devenind astfel strămoşul regilor şi reginelor Marii Britanii de atunci şi până azi.

Prinţul Ferdinand dintr-o ramură a Ducatului de Saxa-Coburg a devenit rege al Bulgariei şi descendenţii lui au domnit în Bulgaria

Scanned with OKEN Scanner

până în anul 1946. Actualul şef al Casei regale din Bulgaria, Simeon al II-lea a fost prim ministru al Bulgariei în perioada 2001-2005.

Să revenim însă la Belgia. Cei doi regi Leopold au visat de la început şi au dorit să consolideze independenţa Belgiei prin promovarea unor expediţii coloniale şi dobândirea unor colonii africane pentru Belgia. Aceşti regi nu au fost timoraţi de faptul că Belgia era un stat mic, că era un stat nou, că nu avea aproape nici o flotă, că era înconjurată de mari puteri precum Franţa, Germania, Austria, Marea Britanie sau Olanda, că nu avea nici o putere militară, că practic nu avea nici o şansă să concureze cu aceste puteri pentru a dobândi colonii în Africa.

Iată o primă mare diferenţă între români şi belgieni. Românii sunt mereu timoraţi de faptul că sunt săraci şi slabi. De aceea ei nu îndrăznesc să intre în concurenţă cu ţări mai puternice, să viseze, să facă planuri măreţe. În consecinţă, ei rămân şi mai săraci şi mai slabi şi mai umili şi mai umiliţi.

Dacă românii ar visa cum au visat cei doi regi Leopold, dacă ar îndrăzni doar pe jumătate cât au îndrăznit aceşti doi regi ai unei ţări tinere, România ar fi azi una din puterile Europei.

Măreţul vis al dobândirii de colonii în Africa nu l-a putut realiza primul rege Leopold, dar l-a înfăptuit fiul său, Leopold al II-lea. Regele Leopold al II-lea a fost convins că dobândirea unei colonii va aduce cu sine creşterea prestigiului internaţional al tânărului şi modestului său stat şi că în plus va oferi şi o nouă sursă de venituri suplimentare pentru Belgia. Leopold al II-lea a crezut în acest vis şi l-a realizat.

Ca în orice mare realizare, la început a fost visul, a fost dorinţa, a fost planul, a fost ţinta. Pentru oamenii medii, obişnuiţi, pentru cei mai mulţi oameni, asemenea planuri măreţe, par vise utopice, nerealizabile, motiv pentru care nici nu le iau în considerare. Dar adevărul foarte simplu este acela că nu poţi realiza nimic important dacă la început nu visezi, dacă nu doreşti, dacă nu îţi propui şi nu ai voinţa de a atinge obiectivul dorit.

Lepold al II-lea nu s-a lăsat dezarmat ori înfricoşat de măreţia idealului pe care şi l-a propus şi de puţinătatea mijloacelor ce le

Scanned with OKEN Scanner

avea pentru înfăptuirea acelui ideal. Nu numai că Leopold al II-lea nu avea nici un fel de mijloace de a realiza acest vis, dar în plus, guvernul ţării sale, autorităţile belgiene nu erau interesate a avea colonii, gândind ca orice oameni obişnuiţi că aşa ceva nu poate fi posibil pentru Belgia. Dar regele Leopold al II-lea nu a fost un lider mediu, un lider obişnuit, el a avut curaj, a avut voinţă, a avut o dorinţă extraordinară de obţinere a unei colonii în Africa.

Curajul său, voinţa sa, dorinţa sa arzătoare, ambiţia sa puternică, perseverenţa lui l-au ajutat să găsească soluţia miracol de obţinere a unei colonii în Africa pentru Belgia. Şi încă ce colonie a obţinut regele Leopold al II-lea: cea mai mare colonie din Africa!

Această realizare a lui Leopold al II-lea ar trebui predată în manualele şcolare ale copiilor români pentru a li se arăta cum se pot realiza marile lucruri dacă visezi, dacă vrei, dacă doreşti ceva cu mare putere și intensitate. Ar trebui predată și fiecărui diplomat român, fiecărui ministru din România, fiecărui prim ministru şi fiecărui preşedinte al României.

Aflând despre această mare realizare a unui singur om şi politicienii români ar putea prinde curaj să viseze la lucruri mari pentru România.

Ce a făcut Leopold al II-lea pentru dobândirea unei colonii în Africa? Să vedem cum a procedat.

Leopold al II-lea a studiat Africa şi a realizat că încă există un mare teritoriu neexplorat. Acest teritoriu era Congo. Ca urmare, Congo a devenit ținta lui Leopold al II-lea.

Imensitatea teritoriului, pădurile tropicale, lipsa căilor de comunicaţie, mlaştinile care provocau malaria şi alte boli grave precum boala somnului, au fost factori care au îngreunat explorarea şi exploatarea de către europeni a acestui teritoriu.

Ca un prim pas în realizarea planului său, în anul 1876, regele Leopold al II-lea a avut ideea de a înfiinţa **Asociaţia Internaţională Africană** (*International African Association*) în cooperare cu exploratori africani de frunte şi cu sprijinul unor guverne europene. Scopul declarat al acestei asociaţii a fost acela de a

Scanned with OKEN Scanner

promova explorarea Africii şi ajutorarea umanitară a populaţie sărace.

Leoplod al II-lea a acţionat inteligent. El a convocat la Bruxelles o Conferinţă internaţională de Geografie. La această conferinţă Leopold al II-lea a invitat 40 de experţi celebri în probleme de geografie din diferite ţări, precum şi câţiva filantropi bogaţi.

La conferinţă s-a spus că scopul ei este să contribuie la explorarea părţilor necunoscute ale Congoului şi la civilizarea localnicilor. Scop măreţ, cuvinte frumoase, nobile, ideal pentru care multe inimi sincere au putut să vibreze.

Experţii geografi au primit imediat un plan concret şi un îndemn de a trece la explorarea zonei africane necunoscute de la o casă regală cu multe conexiuni la alte case regale din Europa. S-a făcut publicitate acestui proiect, acestei idei. S-a creat un mare entuziasm.

Conferinţa internaţională convocată de regele Leopold al II-lea a constituit un Comitet de Studii al Congoului Superior (*Comité d'Études du Haut Congo*). Acest comitet a evoluat apoi în Asociaţia Internaţională Africană (*Association Internationale Africaine*).

La început Asociaţia Internaţională Africană a fost gândită ca organizaţie neguvernamentală compusă din oameni de ştiinţă şi filantropi interesaţi de explorarea Congoului Superior şi promovarea sprijinului umanitar. Asociaţia l-a ales ca preşedinte pe regele Leopold al II-lea care a avut ideea convocării Conferinţei internaţionale amintite.

Asociaţia a fost concepută a fi un efort comun al ţărilor participante la Conferinţă. S-a decis ca fiecare ţară să formeze comitete naţionale pentru explorarea fluviului Congo şi aceste comitete să-şi împărtăşească experienţa şi informaţiile dobândite, realizându-se astfel un efort colectiv de explorare. Dar cu trecerea timpului interesele economice ale fiecărei ţări au precedat, au impietat asupra scopurilor filantropice şi nobile. Fiecare dintre comitetele naţionale membre ale Asociaţiei au organizat expediţii naţionale proprii în interiorul Africii şi au existat puţine schimburi

Scanned with OKEN Scanner

de informaţii. Ceea ce au făcut aceste comitete a fost să pretindă ca teritoriile explorate şi descoperite de membrii lor să aparţină ţărilor lor.

Pe de altă parte, destul de rapid, Asociaţia a fost dominată de Leopold al II-lea şi de interesele sale economice în Africa, de omul care avusese ideea şi care avea planuri bine gândite, planuri pe termen mai lung.

Regele Leopold al II-lea a căutat un om potrivit pentru a-şi pune în aplicare planurile sale cu Asociaţia Internaţională Africană. În final s-a oprit asupra lui Henry Morton Stanley care devenise celebru prin explorările şi scrierile sale despre Africa şi care cu puţină vreme mai înainte explorase fluviul Congo dinspre izvoare spre vărsarea lui în Oceanul Atlantic.

Henry Stanley s-a născut în 1841 în Marea Britanie. Numele lui la naştere a fost John Rowlands, după numele tatălui său care s-a numit Rowlands, dar a murit la puţină vreme după ce s-a născut micul John. Acesta a fost crescut la un orfelinat şi la 18 ani a emigrat în SUA pentru a-şi face o viaţă mai bună. A ajuns la New Orleans şi îşi căuta o slujbă. Văzând un domn care şedea pe o bancă, s-a apropiat de el şi l-a întrebat dacă nu i-ar putea oferi o slujbă. Dar tânărul emigrant în SUA a întrebat folosind limbajul, formula din Anglia: „Do you need a boy, sir?" („Aveţi nevoie de un băiat, sir?"). Acel domn s-a nimerit a fi un om bogat pe numele Henry Hope Stanley care de multă vreme îşi dorea să aibă copii. Felul în care tânărul John Rowlands l-a întrebat dacă nu are nevoie de un băiat l-a cucerit pe domnul Stanley. Tânărul John nu l-a întrebat pe domnul Stanley dacă nu are nevoie de un ajutor, ci dacă nu are nevoie de un băiat, ori domnul Stanley îşi dorea un băiat, un fiu.

Domnul Stanley l-a plăcut imediat pe tânărul care căuta serviciu şi s-a împrietenit cu el. Tânărul a obţinut slujba şi apoi multe alte avantaje şi sfaturi bune de la domnul Stanley. Nu după mult timp, tânărul John a adoptat numele binefăcătorului, devenind astfel Stanley.

Scanned with OKEN Scanner

Din acest moment viaţa tânărului a urmat un curs plăcut, dar aventuros. Stanley a participat la războiul civil american. După război a devenit jurnalist şi a fost trimis în misiune în Imperiul Otoman. Aici a fost băgat în închisoare, dar a reuşit să scape şi chiar a obţinut o despăgubire pentru distrugerea echipamentului expediţionar.

În anul 1867, colonelul Samuel Forster Tappan pe care Stanley l-a cunoscut când el era soldat în războiul civil, fost jurnalist pe lângă Comisia de Pace din India, l-a trimis pe Stanley în India să scrie despre activitatea acelei comisii pentru mai multe ziare americane.

După un timp Stanley a devenit corespondent permanent al ziarului New York Herald, impresionând prin scrisul său direct şi prin aventurile sale.

Stanely a publicat aventurile acestei perioade în cartea sa cu titlul **Primele mele călătorii şi aventuri în America şi Asia,** (*My Early Travels and Adventures in America and Asia)*.

Misiunea care l-a făcut cunoscut pe Henry Stanley a primit-o în anul 1869, când ziarul New York Herald i-a cerut să meargă în Africa şi să-l caute pe celebrul explorator scoţian Dr. David Livingstone despre care nu se mai ştia nimic de 5 ani de când el plecase din Zanzibar pentru a căuta izvoarele Nilului.

Stanley şi-a început expediţia africană tot în Zanzibar în martie 1871, luând cu el 200 de cărăuşi şi însoţitori. Stanley a urmat drumul parcurs de Livingstone efectuând 1.100 de km prin junglă şi păduri tropicale şi înfruntând dificultăţi enorme. Bolile cauzate de musca ţeţe şi de alte insecte au decimat grupul lui Stanley.

În cele din urmă, după multe peripeţii şi pericole, la 10 noiembrie 1871 Stanley l-a găsit pe Dr. Livingstone în mica aşezare Ujiji de pe malul lacului Tanganyika.

Faimosul explorator era bătrân, obosit şi bolnav şi nu mai avusese nici putere şi nici resurse materiale să-şi continue expediţia. Stanley nu l-a putut convinge pe Livingstone să revină

Scanned with OKEN Scanner

cu el în Europa. Dr.David Livingstone a murit după 2 ani undeva într-un sat din actuala Zambie.

La reîntoarcerea lui din această expediţie, Stanley a publicat datele călătoriei în cartea sa **Cum l-am găsit pe Livingstone; călătorii, aventuri şi descoperiri în Africa Centrală** (*How I Found Livingstone; travels, adventures, and discoveries in Central Africa*).

În anul 1874, ziarul *New York Herald* în colaborare cu ziarul britanic *Daily Telegraph,* au finanţat o nouă expediţie a lui Stanley în Africa pentru a găsi izvoarele fluviului Congo şi a urma traseul acestui fluviu până în Oceanul Atlantic.

Expediţia a început tot în Zanzibar. De acolo, traversând Tanzania de azi, Stanley a ajuns la lacul Victoria şi apoi de acolo la izvoarele fluviului Congo de unde şi-a început coborârea pe acest fluviu. După 999 de zile de aventuri şi suferinţe, la 9 August 1877, Stanley a ajuns, coborând pe fluviul Congo, într-o aşezare Portugheză de pe malul Oceanului Atlantic la vărsarea fluviului Congo în ocean.

Expediţia aceasta a început cu 356 oameni, iar la sosire mai rămăsese doar 114 oameni, dintre care doar Stanley era european. Această expediţie a fost descrisă de Stanley în cartea sa: **Prin Continentul Negru** (*Through the Dark Continent*).

În perioada 1879-1884, Henry Morton Stanley s-a reîntors în Congo, nu ca reporter ca înainte, ci ca trimis al regelui Leopold al II-lea sub umbrela Comitetului belgian pentru explorarea fluviului Congo, dar cu misiunea secretă de a organiza o colonie belgiană în Congo.

Henry Stanley a reuşit să semneze acorduri cu şefii locali ai diferitelor triburi, ai micilor regate şi provincii formând astfel o confederaţie de state sub protectoratul Asociaţiei Internaţionale patronată de regele Leopold al II-lea.

Unul dintre primele forturi de apărare înfiinţate de Stanley pentru sprijinirea viitorilor comercianţi şi colonişti, devenit un mare oraş, a căpătat numele de Stanleyville. Azi oraşul se numeşte Kisangani şi este al doilea oraş ca mărime din Republica Democrată Congo.

Scanned with OKEN Scanner

Kisangani se află în interiorul Africii la aproximativ 1.700 km de la vărsarea în Oceanul Atlantic a fluviului Congo. Până la Kinsagani fluviul este navigabil. În amonte de Kisangani se află cascadele Stanley, făcând navigaţia imposibilă.

În acea perioadă de timp, guvernul Belgiei nu a avut nici un amestec cu aceste activităţi legate de Congo. Acţiunea a fost şi a rămas multă vreme o afacere personală a regelui Leopold al II-lea.

Providenţa contribuie însă decisiv la făurirea istorie.

În timp ce regele Belgiei a fost ajutat în aventura sa pentru Congo de un englez, Franţa a fost ajutată fără nici un efort de un italian, Pietro Savorgnan de Brazza.

Acest italian s-a născut în Castelul Gandolfo de lângă Roma ca cel de a şaptelea fiu al contelui de Brazza, un nobil din Udine cu relaţii şi conexiuni în Franţa. Pietro Savorgnan de Brazza a fost interesat de mic copil de expediţii, motiv pentru care a urmat academia navală franceză din Brest.

Ca tânăr ofiţer de marină, Pietro a participat la câteva expediţii în Africa în zona Gabonului. După aceea, Pietro a organizat o expediţie pe malul drept al fluviului Congo. Prin extraordinarul lui har, Pietro l-a convins pe regele Makoko care stăpânea acele teritorii să accepte protectoratul Franţei.

După semnarea unui tratat de amiciţie cu Franţa, regele Makoko a aranjat ca Farnţa să aibă o aşezare pe locul care astăzi se numeşte Brazzaville.

Pietro a devenit cetăţean francez şi şi-a schimbat numele în Pierre, iar Franţa la numit în 1883 guvernator al noii sale colonii din Congo, iar aşezarea a fost botezată cu numele lui Brazza, devenind actualul Brazzaville.

În timpul expediţiei din Congo, Pietro Savorgnan de Brazza s-a întâlnit cu Henry Stanley în orăşelul Vivi de pe malul fluviului Congo, dar nu i-a spus nimic lui Stanley despre tratatul semnat de el cu regele Makoko. Stanley a aflat după câteva luni despre acest tratat, fiind extrem de dezamăgit că a pierdut cursa în favoare lui de Brazza.

Scanned with OKEN Scanner

Portugalia, care era prezentă în zonă prin colonia sa Angola şi care avea un tratat cu alt rege din Congo, a fost extrem de supărată când a aflat de tratatul semnat de Pietro Savorgnan de Brazza cu regele Makoko şi a încheiat în grabă în anul 1884 un tratat cu Marea Britanie prin care a blocat accesul Societăţii Internaţionale Congo spre Atlantic.

Tratatul dintre Portugalia şi Marea Britanie explică de ce o ţară imensă, cum este azi Republica Democrată Congo, nu are ieşire la Oceanul Atlantic decât pe o porţiune de câţiva km în dreapta fluviului Congo. Atât în dreapta sa, deci la Nord, cât şi în stânga sa, deci la Sud, fluviul Congo şi Republica Democrată Congo se învecinează cu Angola, fostă colonie portugheză. La nord, în dreapta fluviului Congo se află enclava Cabinda, fostă colonie Portugheză care astăzi face parte din Angola.

Societatea Internaţională Congo (**The International Association of the Congo**, cunoscută şi sub numele de **The International Congo Society**; numele în franceză a fost: *Association internationale du Congo*), a fost o nouă asociaţie înfiinţată de regele Leopold al II-lea la 17 noiembrie 1879 pentru a sluji promovării intereselor sale în Congo.

După înfiinţare, regele Leopold aş II-lea a cumpărat în secret acţiunile celorlalţi investitori ajungând singurul acţionar al societăţii. Din acel moment, regele Leopold al II-lea a putut decide cum a vrut în legătură cu scopul şi activităţile acestei societăţi.

Societatea Internaţională Congo a înlocuit Comitetul de Studii pentru Congoul Superior (*Comité d'études du Haut-Congo*), care fusese parte a Asociaţiei Internaţionale Africane (*Association internationale africaine),* aşa cum am arătat mai sus.

Asociaţia Internaţională Africană, şi Societatea Internaţională Congo au fost vehicule personale ale regelui Leopold al II-lea care a devenit singurul deţinător al acţiunilor acestor organizaţii neguvernamentale.

Aceste companii au colecţionat cantităţi imense de colţi de fildeş, de cauciuc natural şi de minerale preţioase din bazinul fluviului Congo pe care le-au vândut cu imense profituri.

Scanned with OKEN Scanner

În anul 1885, Ledopold al II-lea a schimbat numele Societăţii Internaţionale Congo în acela de Statul Liber Congo. Acest stat a cuprins teritoriul de azi al Republicii Democrate Congo.

În acea perioadă istorică alte ţări Occidentale au cucerit alte colonii în Africa. Franţa a ocupat Tunisia Otomană şi în 1881 a colonizat Republica Congo de azi, cu ajutorul lui de Brazza aşa cum am arătat deja. În anul 1882 Marea Britanie a ocupat de la Otomani Khedivatul Egiptului care guverna mare parte din Sudanul de azi şi din Somalia. În 1870 şi 1882, Regatul Italiei a ocupat posesiuni în Eritreea iar guvernul Germaniei a dobândit Togoland, Camerunul German şi Africa de Vest, teritorii care au devenit colonii germane.

Singura ţară care nu a mai câştigat colonii în Africa a fost Portugalia şi care s-a văzut ameninţată să piardă şi coloniile ce le avea deja. De aceea, la cererea Portugaliei, Otto von Bismarck, a convocat la 15 noiembrie 1884 o Conferinţă Internaţională la Berlin pentru a rezolva conflictele din Africa cu privire la împărţirea colonială şi la sferele de influenţă.

La această conferinţă au participat 14 state: Austro-Ungaria, Belgia, Danemarca, Franţa, Germania, Marea Britanie, Italia, Olanda, Portugalia, Rusia, Spania, Suedia-Norvegia (unite între 1814 şi 1908), Turcia şi Statele Unite ale Americii.

După 3 luni de negocieri, la 5 februarie 1885, Conferinţa de la Berlin a reuşit să ajungă la un compromis. Deşi nu a reuşit să aprobe formal sau să respingă pretenţiile teritoriale ale puterilor europene cu privire la teritoriile Africii Centrale, conferinţa a adoptat câteva reguli care să asigure împărţirea fără conflicte a regiunii.

Bazinul Congo a fost declarat zonă de comerţ liber şi s-a proclamat principiul că orice pretenţie teritorială trebuie dovedită prin dovezi de ocupare durabilă a acelui teritoriu.

Practic vorbind, Leopold al II-lea a fost marele câştigător al Conferinţei de la Berlin. Prin intermediul unor negocieri secrete bilaterale purtate de Leopold al II-lea, Franţa a primit 666.000 km^2 la nord de fluviul Congo (actuala Republică Congo şi Republica

Scanned with OKEN Scanner

Africa Centrală), Portugalia a primit 909.000 km^2 la sud de fluviul Congo (parte a Angolei de azi), iar Leopold al II-lea a dobândit ca singur proprietar al acţiunilor societăţii filantropice restul de 2.344.000 km^2 din bazinul Congo care a format Statul Liber Congo.

Acest aşa-numit Stat Liber Congo a existat între 1885 şi 1908 când a fost cedat de regele Leopold al II-lea către guvernul Belgiei şi a devenit oficial colonie belgiană.

În termeni simpli, colonia numită Congo a fost de 76 de ori mai mare decât Belgia. Iată cât de mare a fost realizarea personală a regelui Leopold al II-lea.

Cu profiturile obţinute din exploatarea acestei colonii personale, regele Leopold al II-lea a construit între altele Galeriile Regale din Ostend, Palatul Coloniilor din Tervuren şi Arcul de triumf din Bruxelles.

Ce a mai făcut regele Leopold al II-lea pentru aşi pregăti drumul spre cucerirea oficială a coloniei Congo? Regele Leopold al II-lea şi-a început demersul pentru acapararea Congoului printr-o campanie de presă în Marea Britanie împotriva comerţului barbar cu sclavi practicat de Portugalia în bazinul fluviului Congo. Apoi în mod secret a comunicat marilor case de comerţ britanice că dacă i se va da lui formal controlul asupra zonei Congo, pentru scopurile umanitare pe care el le urmăreşte, atunci el le va da acestor case de comerţ clauza naţiunii celei mai favorizate pe care le-o oferă şi Portugalia. Lui Bismarck, Leopold al II-lea i-a promis că nu va oferi nici unei naţiuni un statut special în Congo şi că comercianţii germani vor fi mai mult decât bine veniţi acolo.

Franţei, aşa cum am spus, i-a dat sprijinul pentru dobândirea părţii de Nord a bazinului Congo. În plus a mai comunicat Franţei că în situaţia în care resursele lui financiare nu vor fi suficiente ca să poată stăpâni întregul Congo, cum pare să fie cazul, atunci acest teritoriu va fi oferit Franţei.

Ca să obţină sprijinul SUA, regele Leopold al II-lea a trimis preşedintelui american Chester A. Arthur, copii atent editate, îmbrăcate frumos în mătase, ale tuturor tratatelor semnate de exploratorul britanico-american Henry Stanley cu regi şi şefi locali

Scanned with OKEN Scanner

din bazinul Congo arătând că Asociaţia pe care o patronează are un scop umanitar dezinteresat de a administra Congo spre civilizarea acestor popoare şi că atunci când autorităţile locale vor fi pregătite pentru grava responsabilitate a autoguvernării, puterea va fi cedată imediat acestora.

Regele Leopold al II-lea a fost foarte inteligent şi a priceput modul de gândire al marilor puteri. Rivalitatea dintre ele l-a avantajat, căci nici una nu a dorit ca rivalele ei să obţină un avantaj prin câştigarea dominaţiei asupra bazinului Congo.

Stratagema lui Leopold al II-lea i-a reuşit, căci fiecare mare putere a socotit că cedarea administrării bazinului fluviului Congo către o asociaţie nelucrativă cu scopuri umanitare patronată de regele Belgiei, o ţară mică, tânără şi slabă militar, nu le va crea nici un impediment pe viitor.

Fiecare dintre aceste mari puteri a sperat în secret că ulterior va beneficia, sau chiar dobândi pentru ea acest teritoriu.

Sigur că Leopold al II-lea a fost avantajat în demersurile sale cu Germania de originea sa germană, în cele cu Marea Britanie de faptul că era rudă cu prinţul consort Albert. Dar norocul îi ajută totdeauna pe oamenii curajoşi, nu pe cei laşi şi fricoşi. În plus, trebuie să recunoaştem că Leopold a acţionat cu multă inteligenţă, cu fină diplomaţie, că a investit mult timp şi chiar resurse financiare personale în această riscantă afacere. Succesul cuceririi coloniei Congo se datorează exclusiv calităţilor personale ale regelui Leopold al II-lea.

Cât priveşte declaraţiile şi promisiunile regelui Leopold al II-lea către SUA şi poate către alţi lideri Occidentali că el va ceda imediat puterea autorităţilor locale când acestea vor fi pregătite să-şi asume această mare responsabilitate a autoguvernării am văzut când s-a întâmplat această cedare, după cel de al doilea război mondial, când colonialismul s-a prăbuşit peste tot în Africa şi în lume. Dacă nu ar fi intervenit acest context istoric, congolezii nici azi nu ar fi fost pregătiţi să preia greaua responsabilitate a autoguvernării. Această ultimă afirmaţie este parţial sarcastică, dar parţial adevărată.

Scanned with OKEN Scanner

Chiar ieri, am citit informaţia că o formaţie autointitulată M23, de la Martie 23, a cucerit oraşul Goma din Estul Congoului şi anunţă că vrea să cucerească întreaga ţară. Asta după ce tatăl actualului preşedinte al statului Congo, Joseph Kabila a cucerit tot aşa oraşul Goma şi apoi întregul Congo. Este vorba de **Laurent-Désiré Kabila** (1939-2001) ajuns preşedinte al Republicii Democrate Congo în 1997 şi mort în 2001, când a fost asasinat de un membru al gărzii sale personale.

Unii critici ai regelui Leopold al II-lea i-au reproşat schematic că el a cucerit marele Congo prin persuasiune, prin intrigă, prin propagandă inteligentă, prin corupţie. Există un sâmbure de adevăr în aceste critici, dar istoria lumii este plină de astfel de metode, de astfel de fapte, de astfel de mijloace pentru promovarea intereselor personale şi mai ales naţionale. Ceea ce rămâne în istorie este rezultatul. Mijloacele de obținere a rezultatului se uită. Tocmai de aceea se spune adesea că scopul scuză mijloacele. Teza este atribuită lui Machiavelli, dar ea este mai veche. Demersul bazat pe această idee nu este unul moral, dar lumea este condusă din păcate după reguli bazate pe instincte primare de dominare nu pe norme morale sau religioase.

Revenind la istoria Belgiei, mai trebuie de menţionat că Belgia a mai avut şi alte mici colonii. Acestea au fost:

Zona de concesiune Tientsin din China

Alături de alte state europene şi de SUA, ca rezultat al Revoluţiei Boxerilor, Belgia a obţinut o Concesiune în China de câţiva km pătraţi în oraşul Tientsin sau Tianjin cum se mai numeşte acest mare oraş în unele lucrări. Această concesiune a fost practic un port de comerţ liber care a revenit Chinei în anul 1930.

Scanned with OKEN Scanner

Santo Tomás, Guatemala

Parlamentul din Guatemala, la 4 mai 1843, a aprobat o lege prin care districtul Santo Tomás a fost dat în perpetuitate Companiei belgiene de colonizare care se găsea sub protecţia regelui Leopold I. Eforturile de colonizare ale Belgiei în Guatemala au încetat în anul 1854 datorită lipsei mijloacelor financiare şi a climei aspre.

Ruanda şi Burundi

Belgia a obţinut după primul război mondial încă două teritorii: Ruanda şi Burundi.

Ruanda-Urundi a fost parte a Africii Germane de Est. În anul 1916 teritoriul numit Ruanda-Urundi a fost ocupat de soldaţii belgieni din Congo.

În anul 1924, Liga Naţiunilor a dat acest teritoriu sub mandat de protectorat Belgiei şi apoi în anul 1945, ONU a dat un nou mandat de protectorat Belgiei care a guvernat acest teritoriu până în anul 1962 când el s-a împărţit în două state independente, Rwanda şi Burundi.

Iată aşadar cine sunt belgienii, iată ce au reusit ei să facă, deşi sunt un popor mic ca număr, de doar 11 milioane de locuitori şi au o suprafaţă de 8 ori mai mică ca România.

Acești belgieni, puțini la număr, care sunt formați practic din două popoare și care continuă să se certe între ei și azi, au reușit totuși să aibă un stat independent, să își făurească un nivel înalt de bunăstare și odată cu Uniunea Europeană să devină un fel de capitală a Europei.

Prin propriile fapte, atât olandezii, cât și belgienii și-au câștigat admirația și stima altor popoare. Exemplul lor poate fi preluat și de către români.

Scanned with OKEN Scanner

Am povestit cât mai pe scurt posibil despre istoria colonială a Olandei şi Belgiei în primul rând pentru a demonstra cum aceste popoare apropiate au fost puteri coloniale foarte mari în raport cu mărimea lor geografică şi cu numărul locuitorilor lor. Trecutul acesta de puteri coloniale explică comportarea actuală a acestor două popoare, comportare evidentă mai ales în comparaţie cu noi românii care nu am fost niciodată în istoria noastră în situaţia de a domina alte popoare. În acest loc cred că putem spune că nu am dominat alte popoare pentru că nici nu ne-am propus aşa ceva.

Dar grav nu este numai că nu ne-am propus să dominăm alte popoare şi în consecinţă nu am dominat nici un alt popor. Chiar mai grav decât faptul că nu am dominat alte popoare este că noi ne lăudăm cu această nedominare.

În tinereţe, când citeam în cărţile de istorie sau în diferite articole de presă ori în cărţi publicate în timpul regimului comunist despre faptul că noi, românii, niciodată în istoria noastră nu am atacat alte popoare, nu am cucerit alte popoare, nu am purtat războaie de cucerire, ci doar de apărare, eram şi eu mândru de aceste conduite. Când citeam cuvântările lui Nicolae Titulescu de condamnare a Italiei care a atacat Abisinia eram mândru de aceste cuvântări care reiterau mereu ideea că România nu a purtat războaie de cucerire. După un timp am realizat însă că aceste afirmaţii despre istoria noastră de neatacatori, de necuceritori, arată slăbiciuni ale românilor de care ar trebui să ne fie ruşine, nu cu care trebuie să ne mândrim. Oricum ar fi privite aceste istorii, aceste comportări ale românilor, ele nu sunt lucruri cu care ar trebui să ne lăudăm.

Din descrierea şi argumentarea de mai sus referitorare la istoria olandezilor şi belgienilor, dar şi din istoria altor popoare precum este şi istoria ungurilor rezultă clar că este mai bine să domini decât să fii dominat.

Olandezii şi belgienii au rămas popoare mari şi acum după pierderea coloniilor lor. Ceea ce face mare o ţară nu este mărimea ei teritorială, nu este numărul populaţiei, nu este puterea armatei ei, nu este nici chiar economia ei de la o anumită dată, ci spiritul

Scanned with OKEN Scanner

poporului acelei țări și modul în care acea țară știe să utilizeze puterea ei, diplomația ei, inteligența conducătorilor ei pentru a influența prin politica ei externă, prin ideile ei, prin diplomația ei lumea din afara granițelor naționale.

O politică externă mare nu vizează numai accesul la resurse materiale și la piețe externe, ci mult mai multe alte obiective. Desigur că un teritoriu mai întins, o populație mai numeroasă, o armată puternică, o economie prosperă sunt avantaje indiscutabile pentru exercitarea unui rol important pe plan extern, dar nu sunt condiții indispensabile.

Franța, Germania și Italia

Despre Franța, Germania și Italia nu spunem aproape nimic în această carte, deoarece istoria acestor țări mari și puternice este mai cunoscută cititorilor români. Toate aceste trei țări au fost mari puteri coloniale.

Franța a dominat jumătate din Africa și a avut colonii în Asia, de exemplu Vietnamul, dar și în alte multe părți ale lumii. Franța continuă să aibă și azi o serie de teritorii peste mări și oceane.

Germania avusese și ea multe colonii în Africa și în Oceanul Pacific, dar le-a pierdut după primul război mondial ca urmare a pierderii războiului.

Italia avusese și ea mari colonii: Abisinia, inclusiv partea cea mai mare din Somalia până în Kenya, Tunisia și Libia.

La fel ca olandezii, cetățenii acestor țări erau obișnuiți să fie stăpâni, să conducă, să dea ordine, nu să fie slugi.

Conducătorii acestor state fondatoare ale Uniunii Europene erau obișnuiți să participe la conducerea treburilor lumii, să-și împartă bogățiile ei, să traseze și să schimbe granițe, să numească conducători locali cărora să le dea ordine. Pe scurt, conducătorii acestor state au fost obișnuiți să comande, să conducă, să fie stăpâni, nu să primească ordine. Directivele pe care le dau astăzi românilor conducătorii acestor țări se înscriu într-o lungă istorie cu o conduită constantă a conducătorilor acestor foste mari puteri

Scanned with OKEN Scanner

coloniale. Apetența pentru colonii a acestor țări este firească și ea nu trebuie să ne mire.

Ceea ce trebuie să ne doară și să ne revolte este faptul că România a decăzut la statutul de colonie în acești 25 de ani postdecembriști de la poziția sa de important actor internațional în ultima perioadă a regimului comunist.

Scopurile înființării Uniunii Europene

După al doilea război mondial, conducătorii Franței, Olandei și Belgiei şi-au dat seama că la orizont au apărut două mari superputeri, SUA şi URSS şi că şansele lor de a domina lumea în continuare, de a participa la masa unde se decid destinele globului şi ale popoarelor au scăzut drastic. Singura modalitate prin care aceste ţări ar mai fi putut rămâne în liga întâi era să se unească.

Acesta a fost motivul principal pentru care aceste 3 state au fost promotoarele înființării celor trei organizaţii supranaţionale care au premers actuala Uniune Europeană: Comunitatea Europeană a Cărbunelui şi Oţelului (CECO) în anul 1952, Comunitatea Economică Europeană (CEE) şi Comunitatea Europeană a Energiei Atomice (Euratom) în anul 1957.

Franţa a avut ideea înființării CECO, dar Belgia și Olanda au prins ideea din zbor şi au devenit cele mai importante ţări în procesul negocierilor care au dus la finalizarea idei francezilor și la înființarea CECO.

Este semnificativ să menționăm faptul că Olanda nu producea atunci nici un gram de cărbune şi nici un gram de oţel. Cu toate acestea, Olanda a devenit membră a unei organizații internaționale care avea ca obiect producția și vânzarea cărbunelui și oțelului.

Germania și Italia, fiind țări învinse în cel de al doilea război mondial, nu au avut un cuvânt important de spus în înființarea

Scanned with OKEN Scanner

celor trei organizații. Aceste două țări au urmat drumul propus de Franța, Belgia și Olanda.

Apoi Olanda şi Belgia au fost actorii principali în lărgirea organizaţiei cărbunelui şi oţelului prin înfiinţarea CEE şi a Euratomului.

Marea Britanie era pe atunci mai puternică, continua să fie strâns legată de Commonwealth şi nu a fost la început interesată de această afacere a ţărilor continentale. Marea Britanie avea mai multe colonii decât toate celelalte ţări europene la un loc şi a crezut că imperiul ei colonial va mai dăinui multă vreme, motiv pentru care nu a dorit atunci să intre în clubul constituit de cele 6 ţări continentale.

Cele trei comunităţi europene s-au dezvoltat rapid, sistemul colonial s-a prăbuşit şi după un număr de ani şi Marea Britanie s-a alăturat clubului celor 6. Toate aceste 7 ţări şi-au impus apoi viziunea şi dominaţia asupra acestui club care s-a tot lărgit mereu, iar din anul 1992 a devenit Uniune Europeană.

Acest club numit azi Uniunea Europeană nu a fost conceput să fie un factor de binefacere pentru ţările şi popoarele sărace, micuţe, periferice. Menirea lui a fost ca prin intermediul pieţei comune unice, ţările fondatoare, ţări dezvoltate economic, să profite economic de o piață unică. Prin lărgirea clubului, țările fondatoare au dorit să profite economic şi politic de pe urma lărgirii pieței unice cu cât mai multe teritorii și populații. Beneficiile extinderii au fost cu atât mai mari pentru membrii fondatori, cu cât noile țări aderente erau mai slab dezvoltate economic și mai sărace.

Aceste noi țări membre nu au putut concura cu marile companii din țările fondatoare ale UE și au devenit piețe de desfacere pentru producția industrială a fondatorilor. Industriile mai puțin performante ale noilor membrii nu au putut rezista concurenței cu industriile dezvoltate din țările fondatoare și au dispărut rapid lăsând aceste țări fără industrie și fără producție de mărfuri. Pe același model la care s-au adăugat și alți factori interni precum incompetența conducătorilor, corupția acestora și

Scanned with OKEN Scanner

trădarea directă a țării a dispărut și industria românească și economia românească cât mai există a intrat în proprietatea companiilor Occidentale.

Uniunea Europeană nu face acte de donație gratuită nimănui. Uniunea Europeană nu este un club binefăcător, o organizație de binefacere, un donator pentru săraci, pentru oameni leneși sau incompetenți. De fapt nici o țară din lume și nici un guvern al oricărei țări nu au obligații față de popoarele sărace, ci față de propriul lor popor. De exemplu, guvernul olandez apără și promovează interesele olandezilor. De aceea este guvern olandez, de aceea se numește guvern olandez, să apere și să promoveze interesele olandezilor. La fel este și obligația guvernului francez, a guvernului belgian, german, să apere și să promoveze interesele popoarelor lor.

Sarcina, menirea, scopul și obligațiile guvenului olandez sunt toate legate de promovarea interesului națiunii olandeze. Nu intră între preocupările și obligațiile guvernului olandez să ajute poporul român sau alte popoare. De ce ar trebui Olanda să fie binevoitoare cu România? Are ea vreo datorie morală față de români? Nu cred. Dacă cumva guvernul olandez ajunge la concluzia că investind în România 1 milion de euro va avea beneficii de 2 milioane de euro, va investi în România. Dacă nu, nu va investi în România nici un euro. Dacă este în interesul Olandei, a poporului olandez să lase România să intre în Spațiul Schengen, o va lăsa, dacă nu, atâta timp cât va putea, nu o va lăsa. Așa stau lucrurile și acestea sunt relațiile dintre țări. Cel mare și tare dictează și profită, cel mic și slab este dominat și pierde. În Uniunea Europeană lucrurile stau tot așa, deși de formă Uniunea Europeană are anumite reguli care ar trebui să îngrădească cu ceva dominarea celor mari și tari.

Dintotdeauna, legile și reglementările sunt interpretate în avantajul celor tari și li se dă înțelesul care le convine celor mari și tari. Nu întâmplător fabula *Lupul și mielul* a celebrului La Fontaine spune: **La raison de plus fort est toujours la meilleure** (*Rațiunea celui mai puternic este totdeauna cea mai bună*).

Scanned with OKEN Scanner

Uniunea Europeană face donaţii ţărilor din Africa sau din alte zone sărace, dar şi acele donaţii sunt aşa gândite încât să profite companiilor din aceste ţări bogate care fac şi desfac jocurile în această Uniune Europeană. Donaţiile sunt gândite de la început să aducă profituri ţărilor donatoare, nu să rămână bani aruncaţi în vânt.

Uniunea Europeană s-a extins cuprinzându-ne şi pe noi românii pentru a aduce profit acestor ţări bogate fondatoare şi conducătoare ale Uniunii. Extinderea Uniunii Europene nu a fost decisă de țările fondatoare și conducătoare ale acestei organizații pentru a produce sărăcie olandezilor, belgienilor, francezilor, germanilor etc., ci pentru a le spori avuţia şi confortul acestor popoare. Banii de la Uniunea Europeană pentru ţări membre cum este şi România nu vin din donaţii de la ţările bogate din Uniune, ci aşa cum am spus mai sus, sunt o parte din cotizaţia noastră. Până acum, prin aderarea noastră la Uniunea Europeană, ne-am furat propria căciulă. Contribuţia României la bugetul Uniunii Europene a fost mai mare decât fondurile primite de România de la Uniunea Europeană.

Rezultatul aderării la Uniunea Europeană este acela că România a devenit donatoare pentru ţările bogate din Vestul Europei. Ne-am amăgit şi ne amăgim cu poveşti şi cu scheme de doi lei pe care unii proşti nu le pricep, iar alţii, deşi le-au priceput, au închis ochii, trădând interesele naţiunii române contra unui comision ridicol. Adică, pentru a vorbi pe limba poporului, România a fost sacrificată de conducătorii ei contra a 30 de galbeni. Aderarea la Uniunea Europeană a noi şi noi ţări mici şi subdezvoltate economic a profitat enorm marilor ţări dezvoltate ale căror firme şi-au putut vinde fără taxe vamale produsele lor săracilor din aceste noi ţări ademenite a deveni de bună voie colonii pentru companiile occidentale.

România nu era în situaţia să opteze pentru sau contra aderării la Uniunea Europeană. Dar ea ar fi putut face trei lucruri:

1. Să negocieze mai bine termenii de aderare.

Scanned with OKEN Scanner

2. Să nu se grăbească să adere înainte de a se pregăti mai bine.

3. Cel mai important lucru pe care trebuia să îl facă România era să se fi pregătit pentru momentul aderării.

Aceste trei lucruri România nu le-a făcut, deci numai noi suntem vinovaţi de ce ni se întâmplă azi în interiorul Uniunii Europene. Ceilalţi membri ai Uniunii Europene şi-au urmărit şi îşi urmăresc mereu interesele naţionale. Dacă noi, românii, nu ştim să ne urmărim şi să ne protejăm în nici un fel propriile noastre interese naţionale, ne meritãm soarta de colonie şi de slugi la noii stăpâni.

România a devenit o colonie a unor grupuri străine bine organizate

Este deja un lucru acceptat cvasi-oficial că România a devenit azi o colonie a Olandei şi Belgiei şi ale altor ţări din Europa Occidentală, luând locul fostelor colonii africane şi asiatice mai sus menţionate care au devenit între timp ţări independente. Acest adevăr trebuie spus cu voce cât mai tare şi în mod clar şi cunoscut de poporul român. Da, suntem o colonie a ţărilor dezvoltate din Vest. De aceea ne şi tratează ca atare. Nu este nici o surpriză că Olanda cea democratică, nu aplică aceleaşi principii şi aceleaşi legi în cazul României şi Bulgariei în privinţa aderării la spaţiul Schengen, pe care le-a aplicat altor ţări, precum Ungaria, Cehia ori Polonia. Pretexte se pot găsi mereu. Puterea colonială de fapt nu are a se justifica în faţa coloniei.

Dar de fapt, aşa cum zicem în altă parte, România nu este în realitate o colonie a unor ţări, ci este o colonie a unor grupuri de interese bine organizate. Doar la figurat putem zice că România este o colonie a Olandei, Belgiei, Germaniei, Marii Britanii, SUA etc. Pentru statutul de colonie pe care l-am dobândit să nu acuzăm Olanda şi alte ţări, ci să ne acuzăm conducătorii noştri şi pe noi înşine.

Scanned with OKEN Scanner

Dacă am avut conducători incompetenţi sau trădători de neam şi ţară pe cine să învinovăţim, pe belgieni, pe olandezi, pe nemţi sau pe noi înşine?

Am devenit oficial colonie şi deoarece noi, românii, nu am avut o cultură suficient de puternică de oameni liberi. Nu am avut o conduită suficient de puternică de oameni liberi şi de stăpâni pentru a şti cum să negociem cu Occidentalii, întrucât în aproape întreaga noastră istorie, după moartea lui Decebal, noi am fost supuşi. Au fost câteva momente de revoltă contra Turcilor, dar la urmă a trebuit să recunoaştem suzeranitatea lor şi am tot plătit tribut foarte mulţi ani.

Şi de la acest tribut ni se trag multe precum şi de la practicile domnilor de a-şi cumpăra domnia de la sultan sau viziri cu peşcheşuri pe care apoi trebuiau să le recupereze de la poporul sărac şi obidit.

După multe sute de ani în care autonomia locală de care s-au bucurat cele două ţări româneşti, Moldova şi Valachia a fost cumpărată cu bani plătiţi Înaltei porţi şi demnitarilor Otomani, obiceiul s-a împământenit şi nu ar trebui să ne mire că în România corupţia a devenit atât de endemică. Practicile de sute de ani pătrund în gene, indiferent că sunt practici benefice sau dăunătoare.

Asta şi explică motivul pentru care corupţia a fost o vreme mult mai răspândită în vechiul regat faţă de Transilvania, unde nu a existat practica Peşcheşului.

După ce puterea Imperiului Otoman a slăbit, în prima jumătate a secolului al XIX-lea am fost oficial sub protecţia Rusiei, deci sub doi stăpâni.

Fără războiul din Crimeea pierdut de ruşi şi fără ajutorul dat de Napoleon al III-lea nici chiar unirea principatelor sub Alexandru Ioan Cuza nu ar fi fost recunoscută şi deci actul de unire nu ar fi avut loc.

Ca ţări cu autonomie locală, Moldova şi Muntenia au fost supuse deci turcilor, apoi şi ruşilor. Transilvania a fost supusă până în 1918 ungurilor şi austriecilor. Abia după anul 1877 şi mai ales

Scanned with OKEN Scanner

după Congresul de la Berlin din 1878 România mică a devenit independentă, independenţă care a continuat şi după 1918 cu România Mare şi a ţinut până în 1945.

Apoi România a devenit iar supusă ruşilor, prin înţelegerile avute de ruşi cu americanii şi britanicii la Yalta în 1945. Acum am ajuns supuşi Occidentalilor.

Ca indivizi, mare parte dintre românii din cele două principate au fost iobagi pe moşiile boierilor români sau greci, apoi au fost un fel de iobagi liberi pe moşiile arendaşilor străini de neam, de limbă şi religie.

Nici soarta românilor din Transilvania nu a fost cu mult mai bună ca a fraţilor lor de peste munţi. Exagerând puţin, dar păstrându-ne în terenul realităţii politice europene, putem spune că iobagii de ieri, au devenit slugile de azi ale italienilor, ale francezilor, englezilor, olandezilor, belgienilor, germanilor etc.

Deci mentalitatea de slugă la stăpâni este tot un rezultat al unei stări de lucruri de lungă durată la cei mai mulţi români. Şi această mentalitate, precum cea a darurilor la turci şi la domni, a intrat în gena multor români. De aceea nu trebuie să fie de mirare că bucuria cea mare a românilor la intrarea în Uniunea Europeană a fost că vom putea merge să ne angajăm slugi la cei din Vest. Ideea românilor a fost şi mai este că aceşti noi stăpâni ne vor plăti mai bine şi ne vor trata mai civilizat decât ne-au tratat turcii şi ruşii, popoare mai înapoiate decât noi, românii, sau ungurii, care atunci când au ocupat Transilvania şi i-au supus pe români erau de-a dreptul barbari veniţi din Mongolia.

Deci a ajunge slugă la un stăpân mai civilizat cu un salariu mai bun a fost şi din păcate mai este, speranţa, visul şi dorinţa principală a multor români. Doar atât ne-am dorit sute de ani şi uite că acest vis s-a realizat. Deci, dacă doar atât ne-am dorit, să nu fim nefericiţi că doar atât am dobândit. Dacă numai atât ne-am dorit, să nu ne mai mirăm că noii stăpâni ne tratează ca pe nişte slugi ce suntem. Doar asta ne-am dorit. Acum avem ce ne-am dorit.

Dacă ne-am fi dorit mai mult puteam realiza mai mult.

Scanned with OKEN Scanner

Oamenii şi naţiunile care şi-au dorit să ajungă foarte departe au şi ajuns foarte departe. Exemplele date de ţări precum Japonia, Coreea de Sud, Taiwan, Singapore, Israel, China, dar şi de altele probează fără tăgadă corectitudinea acestor afirmaţii ale noastre.

Mă cutremuram când citeam în presa ticăloşită de pe malurile Dâmboviţei că încă o ţară a Uniunii Europene a decis să deschidă graniţele pentru muncitorii români, să elimine restricţiile la angajarea muncitorilor români.

Acestea au fost unele dintre cele mai mari victorii cu care s-au lăudat guvernele României de la data intrării noastre în Uniunea Europeană. Eu preferam să citesc ştiri despre faptul că România a mai întrecut o ţară într-un anumit domeniu, că am mai escladat un munte, că am mai învins un duşman, că am mai urcat o treaptă pe scara dezvoltării economice, că o nouă compania românească a pătruns pe piața SUA sau Japonia, că un produs românesc este căutat pe piața Chinei etc. În loc să se laude cu ridicarea nivelului de trai material şi cultural al poporului, cu noi descoperiri ştiinţifice, cu noi recorduri la exporturile româneşti de produse sau servicii, cu noi recorduri la protecţia mediului, cu creşterea speranţei de viaţă etc., conducătorii neamului s-au laudat și mândrit cu găsirea unor noi stăpâni în ţări îndepărtate pentru poporul pe care ei îl conduc, cu noi și noi emigrări ale muncitorilor calificați.

Anunţam ca mari victorii faptul că vom putea deveni slugi şi în alte ţări şi la alţi stăpâni, că le vom putea produce plus valoare, că le vom plăti taxe la bugetele lor, că prin asta vom sărăci şi mai mult satele şi oraşele României.

Nemernicii de conducători şi de ziarişti care au făcut astfel de anunţuri ar trebui spânzuraţi, fără nici o altă probă decât dovada că au făcut aceste anunţuri. Ei au noroc deoarece pedeapsa cu moartea a fost eliminată, dar spânzurarea ar fi fost cea mai potrivită pedeapsă pentru gravitatea comportării lor. Cum nu putem să îi spânzurăm puţin pentru aceste „laude" şi articole, ar trebui măcar să îi excludem din spaţiul public, să le scriem numele pe o listă a rușinii naționale pentru ca ei și urmașii urmașilor lor să

Scanned with OKEN Scanner

suporte oprobiul poporului pe care l-au batjocorit, l-au sărăcit, l-au înșelat și l-au trădat.

Occidentul are nevoie nu numai de forță de muncă, dar și de oameni tineri care să facă copii care să suplinească natalitatea tot mai scăzută din aceste țări. Imigrarea noastră este dorită pe fond de aceste țări, dar unii politicieni Occidentali sunt ipocriți și pe de o parte arată sindicatelor lor că le protejează locurile de muncă, dar pe de altă parte se bucură că în anii ce vin vor fi destui muncitori care să muncească în țările lor pentru a plăti pensiile unui număr tot mai mare de pensionari.

Pătimim acum crâncen nu numai că nu am fost liberi în trecutul nostru istoric, deci nu am avut cum să cunoaștem bucuria omului liber, că nu am știut, nu am avut exercițiul comportamental al stăpânilor, dar nici măcar nu am avut idealul, dorința de a deveni liberi, de a deveni stăpâni la noi în casa noastră și în țara noastră.

Noi, românii, am teoretizat din păcate opusul libertății și demnității. Cine altcineva a inventat formula **"capul plecat sabia nu-l taie"**? Da, uneori nu-l taie, dar acest cap rămâne plecat și în generațiile viitoare și apoi te obișnuiești cu el plecat și nu îl mai ridici niciodată. Capul acela rămâne plecat pentru o lungă perioadă de timp, iar uneori rămâne plecat pentru totdeauna.

Dacă nu ai avut cultura, educația, deprinderea, bucuria, obișnuința de a te comporta ca un om liber, ca un stăpân, dacă nu te-ai deprins să comanzi, să dai ordine, să dictezi, să trasezi direcții de acțiune, să conduci pe alții, atunci este foarte greu să deprinzi aceste trăsături în perioade de restriște, în perioade în care poporul nu are conducători, nu are sfătuitori, ba mai mult, când conducătorii vând, trădează interesele naționale pentru 30 de galbeni.

Conducătorii României de după decembrie 1989 ar trebui să plătească la fel cum a plătit Nicolae Ceaușescu, dacă nu și mai rău. Ei au făcut nenumărate greșeli capitale și trădări naționale. Unii dintre acești conducători nu au știut ce este Uniunea Europeană, ce scopuri are și care vor fi consecințele aderării noastre. Alții au

Scanned with OKEN Scanner

Scanned with OKEN Scanner

ştiut, dar au trădat. Ambele categorii sunt la fel de vinovate. Dacă nu eşti competent, nu trebuie să accepţi posturi de conducere.

Am venit cu capul plecat la mai marii Uniunii Europene şi am cerşit aderarea, apoi ne-am mai şi cumpărat intrarea prin donarea avuţiilor naţionale, deşi am fi fost primiţi şi dacă nu ceream şi dacă nu dădeam nici un cadou.

Luaţi laolaltă, conducătorii noştri nu au ştiut sau s-au făcut că nu ştiu că Românii nu trebuie să se roage să fie primiţi în Uniunea Europeană deoarece Occidentul dorește să ne primească, deoarece acest Occident are mai mari interese să ne primească decât avem noi să intrăm în Uniunea Europeană.

Noi i-am tratat pe Occidentali ca pe fetele mari virgine cu care noi am dorit de moarte să ne căsătorim şi pentru asta le-am satisfăcut toate poftele şi le-am donat toate bunătăţile noastre: aur, argint, petrol, gaze, pământ fertil, bănci, telefoane, oameni tineri și talentați, fete frumoase etc. Până la urmă, aceste pretinse fete mari din Occident s-au lăsat convinse şi au zis Da pentru a se căsători cu noi. A urmat nunta, cu alai, cu muzică, cu mult vin, ţuică, wisky, şampanie etc. Acum începem să ne trezim şi constatăm că de fapt ne-am căsătorit cu nişte fete bine umblate prin lume şi dedate cu lumea, ca să nu le zicem pe numele românesc, fete care nu numai că nu sunt virgine, dar sunt chiar bine pricepute în arta guvernării proştilor, unele mai elegante, iar altele mai puţin elegante care ne tratează aşa cum meritǎm să fim trataţi pentru prostia noastră sau pentru trădarea pe care au comis-o unii dintre conducătorii noştri. Oricât ar fi de greu să ne mai schimbăm destinul, oricât ar fi de greu să renunțăm la mentalitățile și conduitele noastre catastrofal de păguboase, numai printr-o astfel de renunțare ne mai putem salva. Schimbarea mentalității, a obiceiurilor și conduitelor păguboase este grea, dar este posibilă și această schimbare este unica noastră șansă de salvare.

Să facem ce zicem atunci când cântăm imnul național: *Să ne deșteptăm*. Repetăm de mai multe ori în carte această teză a

nevoii schimbării mentalității deoarece este singura noastră soluție de supraviețuire ca națiune și stat suveran.

Ospitalitatea românilor, o mare prostie

Românii suferă datorită unor obiceiuri rele pe care noi le tot menţinem în uz de cel puţin o mie de ani. Repetăm mereu unele idei și teze greșite, practicăm mereu unele obiceiuri proaste crezându-le folositoare, deși ele sunt profund dăunătoare promovării interesului național.

Unul dintre obiceiurile dăunătoare ale românilor este ospitalitatea noastră. Noi ne lăudăm, ne mândrim că suntem ospitalieri. Noi primim pe oricine în ţara noastră, noi invităm pe oricine în casa noastră şi la masa noastră. Acest obicei, în loc să fie un lucru bun este o mare greşeală, este o mare pacoste, o mare prostie. Datorită acestui obicei, datorită acestei ospitalităţi i-am lăsat şi pe unguri să se aşeze în Ardeal acum o mie de ani. În bunătatea prostească a noastră, a românilor, am zis că există pământ destul și pentru ei și le-am permis să se stabilească în Ardeal. Apoi, ungurii, după puțin timp ne-au făcut slugi pe noi, cei buni la suflet, pe noi, cei ospitalieri. Românii nu numai că nu s-au luptat serios contra ungurilor când aceștia au venit din Asia, dar nici ulterior nu s-au revoltat împotriva celor care îi asupreau.

Deci să nu îi mai învinuim pe unguri, ci să ne învinuim pe noi de situaţia de azi. Chiar ar trebui să continuăm să învățăm de la unguri. Să preluăm de la unguri puțină demnitate, puțină mândrie, puțină aroganță. Aceste trăsături, dacă nu sunt duse la exagerare, sunt mai folositoare indivizilor și națiunilor decât ospitalitatea și bunătatea.

Ospitalieri am fost şi cu ruşii după ce ne-au devenit vecini în anul 1792 şi apoi după exact 20 de ani, în 1812 ne-au furat Basarabia. Ospitalieri am fost din nou cu ruşii după 1945 şi ei ne-au luat fabrica de avioane de la Brașov, alte fabrici, aurul, uraniul, petrolul, grâul, gazele etc. Ospitalieri am fost și cu Occidentalii după 1989 şi apoi ei ne-au luat tot ce am mai avut, tot ce a

Scanned with OKEN Scanner

construit regimul comunist cu banii adunaţi din exploatarea şi înfometarea poporului.

Acum, după ce ne-au furat aproape toate bogăţiile naturale şi fabricile mai productive şi şi-au luat de la noi şi vreo 3 milioane de slugi, ne-au obligat să ne împrumutăm de la ei zeci de miliarde de euro şi astfel au încheiat formal transformarea României în colonie de tipul secolului al XXI-lea, făcându-ne pe toţi sclavi ai unor grupuri bine organizate.

Ospitalieri suntem acum și cu americanii. Le-am oferit mulți soldați români să lupte și să moară alături de ei și pentru interesele lor în Irak și Afganistan și să-şi pună scutul contra rachetelor ruseşti la noi în Deveselu.

Dar ruşii nu ne ameninţă pe noi, românii, cu rachetele lor. Ei ne ameninţă cu conductele de gaze ce ne ocolesc, cu fabricile proprietatea lor din România, cumpărate pe nimic, pe care acum le închid şi lasă mii de oameni fără de salarii, cu nereturnarea tezaurului naţional, cu menţinerea Moldovei sub hegemonia lor, cu alte şi alte acte politice, diplomatice şi economice pe care rachetele americane din scutul de la Deveselu nu le pot intercepta şi distruge înainte de a ne face atât de mari pagube economice.

Cred că am adus suficiente argumente prin care să demonstrăm că a fi ospitalieri cu toată lumea nu este un obicei bun și mai ales folositor.

Tot ce este valoros se câștigă prin luptă,
se plătește cu sânge sau cu aur

Libertatea, independenţa, demnitatea, onoarea, bunăstarea, averea se câştigă prin luptă, prin vitejie, prin inteligenţă, prin jertfe, nu prin ospitalitate, nu prin plecarea capului şi prin trădări naţionale.

Starea noastră de azi este consecinţa propriilor noastre fapte şi comportamente. Nu avem a ne plânge de nimeni decât de propriile noastre greşeli și trădări. Ca să ai o voce importantă, ca să poţi juca un rol în Uniunea Europeană, ca să poţi participa la

Scanned with OKEN Scanner

decizii, trebuie să-ţi câştigi această poziţie. O astfel de poziţie se câştigă prin muncă, prin inteligenţă, prin competenţă, prin onestitate, prin seriozitate, prin conduită constantă o lungă perioadă de timp.

O astfel de poziţie şi-a câştigat Polonia, de la care noi avem multe de învăţat. Dar, cum bine spunea un ziarist, repetentul din ultima bancă, cel care sparge geamurile, este mereu cu temele nefăcute şi le scoate limba profesorilor, acest elev leneş şi repetent nu are nici un drept să facă ordine în clasă şi să-şi impună punctul de vedere. El trebuie să fie mulţumit că încă nu a fost exmatriculat.

Aceasta este realitatea în care România se află azi şi cât timp România rămâne capra râioasă a Europei am face bine să căutam soluţii de a ne însănătoşi, de a ne vindeca, a ne schimba, a ne vindeca de râie, înainte de a ridica din nou coada. Pentru a avea un cuvânt de spus în Uniunea Europeană trebuie să ne facem ordine în ţară, să ne civilizăm, să ne îmbogăţim, să devenim eficienţi, să devenim serioşi, să devenim demni, să devenim capabili să intrăm în competiţii internaţionale dure.

Niciodată nu este târziu ca omul şi naţiunile să se trezească. Chiar imnul nostru naţional începe cu această chemare la trezirea românilor. Cu cât ne vom trezi mai devreme cu atât mai bine.

Să ne trezim şi să ne creem o altă soartă. Numai de noi depinde. Acesta este mesajul acestei cărţi şi îndemnul ce se vrea a se degaja la finalul ei. Şi acest mesaj îl repetăm intenţionat de mai multe ori.

Exemplul faptelor unui număr de popoare şi ţări este dat în scopul de a arăta că foarte multe lucruri se pot face dacă vrei cu adevărat. Totul este să vrem să ne trezim. Schimbarea poate începe azi, nu trebuie să aşteptăm o anume dată, un anume moment. Schimbarea în bine poate şi trebuie să înceapă imediat.

Să ne trezim şi să înlăturăm din comportarea noastră acele concepte, acele gândiri, acele apucături, acele moravuri care ne-au tras şi ne trag în jos, care ne-au cauzat sărăcie, suferinţe fizice

Scanned with OKEN Scanner

şi spirituale, care ne-au degradat în ochii noştrii şi a străinilor, care ne-au cauzat pierderi continue de prestigiu pe plan internaţional.

Pentru a înlătura răul din noi trebuie să cunoaştem acest rău, să-l recunoaştem, să acceptăm că avem aceste comportări negative, că ele sunt acelea care ne-au înbolnăvit. În această cunoaştere şi introspecţie putem porni cel mai uşor de la marele Ion Luca Caragiale, care a portretizat cel mai bine relele moravuri ale poporului nostru, deoarece, fiind un fin observator, a cunoscut cel mai bine spiritul acestui popor:

„Cum să nu ştiu, dragă Domnule, mă rog frumos, că iubeşti Braşovul şi toate cele săseşti, ungureşti şi româneşti din Ardeal? Fără să-mi fi spus, ştiam şi anume de ce... În Ardeal ajung picioarele încălţate ale corpului european; la Bucureşti şi Ploieşti etc. stă, plin de paraziţi, sângerat de scărpinătură, dar frizat à la Parisienne, corpul trupului bulgaro-ţigănesc, cea mai infectă şi mai dezgustătoare parte a acestui bastard şi ignobil tip oriental. Şi sunt convins că ai iubi şi tu, cu atât mai mult, Germania, fruntea corpului care a ajuns cu picioarele până-n Carpaţi, şi, spre nefericirea noastră, a celor de astăzi, nu a putut trece încă de mult măcar până-n Balcani".[12]

Dar Caragiale, acelaşi care a scris scrisoarea de mai sus şi care a sesizat şi satirizat toate relele şi păcatele lui nea Mitică, tot el vine şi ne spune în final adevărul cu privire la diferenţa dintre români şi alte naţii. Să-i dăm cuvântul din nou lui Ion Luca Caragiale şi să îl urmărim cu atenţie:

„De ce să ne facem spaimă şi inimă rea degeaba? La noi nu e nici mai multă, nici mai puţină stricăciune decât în alte părţi ale lumii, şi nici nu s-ar putea altfel. Calităţile şi defectele omeneşti sunt pretutindeni aceleaşi; oamenii sunt peste tot oameni. Limbă, costume, obiceiuri, apucături intelectuale şi morale, religiuni, precum şi toate celelalte rezultate ale locului

---

[12] I.L. Caragiale, *Scrisoare către Alceu Urechia*, "Cele mai frumoase scrisori", alese de Dan C. Mihăilescu, în *Despre lume, artă şi neamul românesc*, de I.L. Caragiale, antologie de Dan C. Mihăilescu, Editura Humanitas.

Scanned with OKEN Scanner

unde au trăit, ale împrejurărilor prin care au trecut, îi pot arăta ca şi cum s-ar deosebi mult cei dintr-un loc cu cei dintr-altul; ei însă, în fondul lor, pretutindeni şi totdeauna sunt aceiaşi. Nu există pe pământ speţă zoologică mai unitară decât a regelui creaţiunii. Între un polinezian antropofag şi cel mai rafinat european, altă deosebire hotărâtă nu există decât modul de a-şi găti bucatele.

Nici un neam de oameni nu-i mai bun sau mai rău, nici unul mai inteligent ori mai prost; unul e mai aşa, altul, mai alminterea; dar, la urma urmelor, toţi sunt la fel. Zi-le oameni şi dă-le pace! Aşadar, să nu ne mai facem inimă rea şi spaimă gândindu-ne că lumea românească ar fi mai stricată decât altele. ***Nu, hotărât; neamul acesta nu e un neam stricat; e numai nefăcut încă; nu e pân-acuma dospit cumsecade. E încă nelimpezit de mizeriile seculare sub care a mocnit cu junghetura frântă; încă nu crede în dreptate; încă nu poate scoate din sânu-i pe cine să-i poată comanda; încă nu ştie de cine să asculte, fiindcă nu are deocamdată încredere în nimeni... Fript cu lapte, suflă şi-n brânză. N-a ajuns să cumpănească bine ceea ce ar fi în stare să poată cu ceea ce i se pune împotrivă, şi astfel, încă nu înţelege că în mâna lui ar sta să-şi îndrepteze soarta şi să dispună apoi pe de-a-ntregul de ea - păcum e drept şi păcum are să şi fie odată.***

În fine, nu are încă destulă îndrăzneală să-şi răfuiască socotelile cu «binevoitorii lui epitropi». Dar, cu vremea, trebuie să vină şi asta; trebuie să vină şi înţelegerea fără de care nu poate fi o naţiune sigură de avutul ei, nici de onoarea, nici de viitorul ei."[13]

De ce să tot inventăm noi ceea ce au inventat deja alţii mai deştepţi ca noi. Caragiale ne-a spus ce avem de făcut acum 100 de ani. Caragiale ne-a spus în câteva cuvinte ce ar trebui de făcut să ne vindecăm de boala noastră. Aşa că propun să facem ce a zis Caragiale:

Să cumpănim bine ce putem cu adevărat face, ce suntem în stare să facem faţă de ce ni se pune împotrivă, să înţelegem că

---

[13] *Op.Cit., 4, p. 496, fragment din Despre lume, artă şi neamul românesc, de I.L. Caragiale,* antologie de Dan C. Mihăilescu, Editura Humanitas.

Scanned with OKEN Scanner

stă în puterea noastră să ne îndreptăm, să ne schimbăm, să ne îmbunătăţim soarta şi să dispunem apoi pe de-a-ntregul de ea. Apoi să avem mai multă îndrăzneală să ne răfuim socotelile cu „binevoitorii noştri epitropi". Tot Caragiale ne mai spune că fără aceste schimbări ale conduitei noastre naţiunea noastră nu poate fi sigură de avutul ei, nici de onoarea, nici de viitorul ei.

Deci ceea ce zic eu să facem pentru a ne salva țara și națiunea au zis și mulți dintre marii noștri înaintași precum Mihai Eminescu, Ion Luca Caragiale, Simion Bărnuțiu, Iuliu Maniu, Octavian Goga etc. Să avem mai multă îndrăzneală faţă de binevoitorii noştri epitropi, zicea Caragiale acum 100 de ani. Cât de actual este azi acest îndemn, când binevoitorii noştri epitropi din Uniunea Europeană ne tot dau sfaturi, ba mai nou chiar ordine şi noi zicem că nu ne putem folosi de dreptul nostru de veto spre a le spune nu.

Deşi cred sincer că România trebuie să îşi elimine urgent starea ei de sărăcie materială, că românii trebuie să-şi ridice rapid nivelul de trai material, că standardul la care trăiesc în prezent majoritatea românilor este prea jos, prea redus pentru secolul în care trăim şi pentru nivelul ţărilor din clubul cărora dorim să facem parte, doresc totuşi să mai spun că nimic nu trebuie absolutizat şi că chiar şi problema sărăciei trebuie văzută şi înţeleasă puţin mai complex, mai nuanţat, că în lume se discută azi foarte serios despre ce este dezvoltarea, ce este nivelul de trai, ce este fericirea, care sunt indicatorii de fericire umană, care sunt ţările unde oamenii sunt cei mai fericiţi.

Subdezvoltarea noastră economică poate fi şi un mare avantaj dacă suntem gata să pariem pe o alfel de dezvoltare pe care ne-o sugerează între alţii Călin Georgescu şi să realizăm un cu totul alt parcurs decât cel pe care merge Occidentul. România poate lua în considerare și o dezvoltare bazată pe agricultură, o dezvoltare apropiată de aceea a Noii Zeelande. Depinde doar de noi ce dezvoltare vrem să avem şi cum ne vedem, ne concepem, ne făurim și ne dorim să fie fericirea noastră. Depinde numai de noi, românii, ce fel de viitor ne dorim să ne construim.

Scanned with OKEN Scanner

Despre sărăcie și fericire

Sărăcia în sine este un concept ce poate fi înțeles în diferite feluri. De fapt ce este sărăcia? Câtă bogăție îi trebuie unui om să fie fericit? Există chiar un președinte al unei țări care are un stil de viață modest și care nu a visat niciodată să fie bogat în sensul tradițional al acestui cuvânt. Este vorba de **José Alberto "Pepe" Mujica Cordano,** născut în anul 1935, președintele statului Uruguay în perioada 2010-2015.

Mujica Cordano a fost luptător de gherilă al Mișcării Tupamaros, inspirată de revoluția din Cuba, a fost deținut politic timp de 13 ani, apoi, după eliberarea din închisoare, a devenit deputat, senator și ministru al agriculturii și pescuitului. El trăiește într-o modestă locuință rurală, aflată în afara capitalei statului Uruguay, Montevideo.

Un aspect surprinzător este faptul că liderul țării menționate lucrează pământul împreună cu soția sa, crește flori și bea apă dintr-o fântână aflată în curtea casei sale.

Mujica Cordano donează mai bine de 90% din veniturile sale în scopuri caritabile (echivalentul a 12.000 de dolari), ceea ce i-a adus porecla de "cel mai sărac președinte din lume". Mijica Cordano susține însă că îndrăgește acest stil de viață și că "trăiește bine cu ce are", adică nu mai mult de 1.800 de dolari pe lună, cât își reține din salariul de președinte. Mujica Cordano a spus că, deși este numit "cel mai sărac președinte", el nu se simte sărac. "Oamenii săraci sunt cei care muncesc doar ca să mențină un stil de viață luxos și își doresc mereu tot mai mult", spune el. "E o chestiune care ține de libertate. Dacă nu ai multe lucruri, nu trebuie să muncești toată viața ca un sclav ca să le întreții, tocmai de aceea ai mai mult timp pentru tine", s-a confesat fostul președintele.

Stilul de viață auster despre care vorbește Mujica Cordano este o atitudine pe care ar dori să o vadă extinsă la nivel internațional. "Are planeta suficiente resurse pentru șapte sau opt

Scanned with OKEN Scanner

miliarde de oameni să îşi permită acelaşi nivel de consum şi de risipă care este observat astăzi în societăţile înstărite? Acest nivel de supraconsum face rău planetei", a declarat fostul preşedintele uruguayan la summitul Rio+20.

Atunci când se fac clasamentele ţărilor lumii din punctul de vedere al dezvoltării lor se folosesc doar câteva criterii, cel mai adesea şi cel mai utilizat fiind Produsul Intern Brut (PIB) sau produsul intern brut pe cap de locuitor (Gross Domestic Product - GDP, or Per capita income). Produsul intern brut reprezintă totalitatea producţiei de bunuri şi servicii pe care o ţară le produce pentru cetăţenii săi sau pentru a fi vândute altor naţiuni.

După aceste criterii ţările se împart în dezvoltate sau în curs de dezvoltare. Mai nou se folosesc şi diviziuni mai mici cum ar fi "mai dezvoltate" ("more developed country"-MDC), sau mediu dezvoltate ("average developed") şi în curs de dezvoltare. Un stat dezvoltat este de regulă considerat acela care are o economie foarte dezvoltată şi o infrastructură avansată tehnologic comparativ cu alte ţări mai puţin dezvoltate. La aceste criterii se mai adaugă şi standardul de viaţă. De regulă ţările din categoria mai dezvoltate au o infrastructură dezvoltată şi sunt ţări industrializate.

Indexul Dezvoltării Umane-IDU (Human Development Index-HDI)

În cadrul Naţiunilor Unite s-a discutat mult despre utilizarea şi a altor criterii şi indicatori pentru clasificarea ţărilor. Aşa a apărut indicatorul numit Indexul Dezvoltării Umane (IDU).

Pe baza acestui indicator Naţiunile Unite măsoară nivelul dezvoltării umane din diferite ţări. Deşi există o corelaţie strânsă între scorul unei ţări după acest indicator şi economia prosperă a acelui stat, Naţiunile Unite arată că Indexul Dezvoltării Umane este cu mult mai reprezentativ şi mai corect decât indicatorii referitori la venit şi la productivitate.

Scanned with OKEN Scanner

Spre deosebire de PIB sau de venitul pe cap de locuitor, Indexul Dezvoltării Umane, ia în considerare modul în care venitul este folosit pentru educaţie şi sănătate şi astfel spre şi mai înalte nivele de dezvoltare umană. Ultimul clasament al Naţiunilor Unite după acest criteriu al Dezvoltării Umane a fost publicat pe 2 noiembrie 2011 şi se referă la perioada de până la acest an.

Următoarele 47 de ţări au intrat în grupa intitulată "Grupa cu dezvoltare umană foarte mare" ("Very high human development").

1 Norvegia
2 Australia
3 Olanda
4 SUA
5 Noua Zeelandă
6 Canada
7 Irlanda
8 Liechtenstein
9 Germania
10 Suedia
11 Elveţia
12 Japonia
13 Hong Kong
14 Islanda
15 Coreea de Sud
16 Danemarca
17 Israel
18 Belgia
19 Austria
20 Franţa
21 Slovenia
22 Finlanda
23 Spania
24 Italia
25 Luxembourg
26 Singapore
27 Republica Cehă
28 Marea Britanie
29 Grecia
30 Emiratele Arabe Unite
31 Cipru
32 Andorra
33 Brunei
34 Estonia
35 Slovacia
36 Malta
37 Qatar
38 Ungaria
39 Polonia
40 Lituania

Scanned with OKEN Scanner

41 Portugalia
42 Bahrain
43 Letonia
44 Chile
45 Argentina
46 Croaţia
47 Barbados

România lipsește din acest clasament, dar în această grupă valorică se află, alături de alte ţări capitaliste dezvoltate şi Slovenia, Croaţia, Republica Cehă, Slovacia, Ungaria, Polonia, Lituania, Letonia şi Estonia, ţări foste comuniste, ca şi noi.

Există multe alte clasamente făcute de către diverse institute de cercetare sau publicaţii care folosesc diferite criterii. De exemplu, revista *Newsweek* a dat în anul 2010 următorul clasament al celor mai de succes 30 de ţări din lume. *Newsweek* a ajuns la acest clasament măsurând educaţia, sănătatea, calitatea vieţii, dinamismul economic şi politica privind protecţia mediului. Iată aceste 30 de ţări:

1. Finlanda
2. Elveţia
3. Suedia
4. Australia
5. Luxembourg
6. Norvegia
7. Canada
8. Olanda
9. Japonia
10. Danemarca
11. SUA
12. Germania
13. Noua Zeelandă
14. Marea Britanie
15. Coreea de Sud
16. Franţa
17. Irlanda
18. Austria
19. Belgia
20. Singapore
21. Spania
22. Israel
23. Italia
24. Slovenia
25. Rep. Cehă
26. Grecia
27. Portugalia
28. Croaţia
29. Polonia
30. Chile

Şi din acest clasament lipseşte România, dar sunt prezente Slovenia, Republica Cehă, Polonia şi Croaţia.

Dacă se ia în calcul numai calitatea vieţii, grupul celor 30 de ţări cu cel mai bun nivel de trai este format din următoarele:

Scanned with OKEN Scanner

1. Norvegia
2. Elveţia
3. Luxembourg
4. Finlanda
5. Danemarca
6. Australia
7. Germania
8. Suedia
9. SUA
10. Canada
11. Franţa
12. Austria
13. Japonia
14. Olanda
15. Irlanda
16. Noua Zeelandă
17. Belgia
18. Emiratele Arabe Unite
19. Marea Britanie
20. Italia
21. Grecia
22. Spania
23. Singapore
24. Kuwait
25. Israel
26. Slovenia
27. Portugalia
28. Rep. Cehă
29. Coreea de Sud
30. Slovacia

În acest clasament România este iar absentă, dar sunt prezenţi vecinii noştri Slovenia, Republica Cehă şi Slovacia. România este normal să lipsească, deoarece are condiţii de viaţă cu mult mai proaste comparativ cu alţii.

Indexul Progresului Social

Indexul Progresului Social (Social Progress Index-SPI) este un indicator care măsoară progresul naţiunilor realizat prin îndeplinirea nevoilor umane de bază, mai degrabă decât indicatori tradiţionali de creştere economică. Lansat în 2013, Indexul Progresului Social, măsoară o gamă completă de componente ale performanţei sociale şi de mediu, agregându-le într-un cadru general, scrie portalul de ştiri Business Insider.

Indexul Progresului Social, care acoperă aproximativ 99% din populaţia lumii, a fost proiectat de o echipa condusă de Michael Green, un profesor de la Harvard Business School şi ierarhizează aceste măsuri sociale şi de mediu care subliniază bunăstarea şi oportunitatea. "Indicele arată că ţările cu niveluri similare de PIB pot avea niveluri foarte diferite de progres social", a spus Green.

Un exemplu: Costa Rica şi Thailanda se află pe locurile 59 şi respectiv 58 în lume în ce priveşte PIB. Cu toate acestea, Thailanda se află pe locul 57 în lume potrivit SPI, iar Costa Rica se

Scanned with OKEN Scanner

situează pe locul 29 în clasamentul Progresului Social, în mare parte datorită ratingurilor semnificativ mai mari în siguranța personală, drepturile personale, precum și în ce privește toleranța. Iată care sunt cele mai avansate țări din lume din punctul de vedere al progresului social:

1. Norvegia
2. Suedia
3. Elveţia
4. Islanda
5. Noua Zeelandă
6. Canada
7. Finlanda
8. Danemarca
9. Olanda
10. Australia
11. Marea Britanie
12. Irlanda
13. Austria
14. Germania
15. Japonia
16. SUA

Observăm totuși că și după acest indicator, țările de pe primele locuri sunt tot cam aceleași care sunt cele mai bogate material și mai dezvoltate din punct de vedere economic. Este greu, dacă nu imposibil ca o țară să se situeze în fruntea unor clasamente internaționale dacă poporul ei este foarte sărac material, dacă are un nivel de trai material și un standard de viață foarte reduse.

Visul nostru este ca în decursul unei perioade de timp de aproximativ 20 de ani viața românilor să se schimbe fundamental și să intre și România în clasamentele acestea pe locuri onorabile.

Indicatorul de fericire

Un indicator care îşi face tot mai mult simţită prezenţa în clasificările mondiale este Fericirea Naţională Totală (**Gross National Happiness – GNH**). Acest indicator a fost conceput în încercarea de a se găsi un instrument care să măsoare calitatea vieţii şi progresul într-o formă mai holistică şi în termeni psihologici, alţii decât cunoscutul indicator economic PIB.

Scanned with OKEN Scanner

Termenul de Fericire Naţională Totală a fost inventat în anul 1972 de către cel de-al patrulea rege Dragon al Bhutanului, Jigme Singye Wangchuck, care la preluarea puterii a dorit să deschidă Bhutanul spre era modernizării prin păstrarea valorilor budiste. Conceptul a fost apoi dezvoltat de către Centrul pentru studiile Bhutanului, unde s-au folosit instrumente sofisticate pentru a se măsura nivelul de bunăstare a populaţiei. Doi canadieni au fost implicaţi în aceste studii, Michael şi Martha Pennock.

Ca orice indicator psihologic şi social şi acest indicator este dificil a fi cuantificat. Cu toate acestea, el este utilizat tot mai mult în tot mai multe ţări ale lumii şi este îmbunătăţit mereu. Sunt recunoscute deja câteva modalităţi prin care acest indicator se poate realiza. Există 4 piloni pe care el se sprijină:

- promovarea dezvoltării durabile,
- prezervarea şi promovarea valorilor culturale,
- conservarea şi protecţia mediului,
- stabilirea unei bune guvernări.

La aceşti patru piloni, studiile ulterioare au adăugat 8 factori direct responsabili de nivelul de fericire al oamenilor. Aceşti 8 factori sunt:

- sănătatea fizică, mentală şi spirituală,
- balanţa folosirii timpului,
- vitalitatea socială şi comunitară,
- vitalitatea culturală,
- educaţia,
- nivelul de trai,
- buna guvernare,
- vitalitatea ecologică.

Cu trecerea timpului, conceptul a fost mereu rafinat şi s-au făcut progrese în măsurarea şi cantitativă indirectă a părţilor sale componente. Recent s-a propus ca măsurarea fericirii şi determinarea indicelui să se facă prin indexarea unei medii per capita a următoarelor măsurători:

1. *Bunăstarea economică*. Acest indicator să se realizeze prin măsurători statistice cum ar fi debitele de consum, rata venitului

Scanned with OKEN Scanner

faţă de indexul preţurilor de consum şi indexul distribuirii veniturilor.

2. *Bunăstarea de mediu* să se realizeze prin măsurători directe cum ar fi poluarea, zgomotul şi traficul etc.

3. *Bunăstarea fizică* să se realizeze prin măsurători statistice ale sănătăţii fizice precum bolile severe etc.

4. *Bunăstarea mentală* să se realizeze prin măsurători statistice ale stării mentale cum ar fi folosirea medicamentelor antidepresive, creşterea sau scăderea numărului pacienţilor în procedurile psihoterapeutice etc.

5. *Bunăstarea la locul de muncă* să se realizeze prin statistici referitoare la numărul de şomeri, numărul celor care îşi schimbă locul de muncă, numărul plângerilor la locul de muncă, numărul proceselor referitoare la contractele de muncă etc.

6. *Bunăstarea socială* să se realizeze prin măsurători şi statistici privind fapte precum discriminarea, securitatea, rata divorţurilor, numărul plângerilor privind conflictele domestice şi familiale, numărul proceselor civile şi penale, rata criminalităţii etc.

7. *Bunăstarea politică* să se realizeze prin măsurători statistice referitoare la calitatea domocraţiei locale, libertăţile individuale, conflictele cu străinii etc.

Au fost organizate numeroase conferinţe internaţionale care au dezbătut acest subiect şi au propus soluţii şi îmbunătăţiri ale metodelor de calcul ale acestui nou indicator.

La începutul anului 2012, Primul ministru al Marii Britanii, David Cameron a insistat din nou asupra nevoii de a se măsura fericirea naţiunii britanice. Pentru acest exerciţiu, guvernul britanic a alocat 2 milioane de lire sterline. David Cameron a spus că dezvoltarea economică rămâne prioritatea urgentă, dar că el doreşte o mai bună măsurare a modul în care o duce ţara, în plus faţă de PIB. Începând din aprilie 2012, Oficiul Naţional de Statistică a Marii Britanii a consultat populaţia în legătură cu bunăstarea ei pentru a realiza primul index oficial al fericirii naţiunii.

Scanned with OKEN Scanner

Această preocupare pentru realizarea unui indice de fericire pentru naţiunea britanică nu este nouă. Au avut-o şi laburiştii care au dorit să măsoare calitatea vieţii. Dar după mai multe încercări, Tony Blair a renunţat la idee considerând că această măsurătoare este prea complicată. De data aceasta primul ministru David Cameron doreşte să realizeze acest index. Recent el a spus că:

"Vom continua să măsurăm PIB aşa cum am făcut-o întotdeauna, dar a sosit timpul să admitem că, luat el singur, PIB-ul este un mod incomplet de măsurare a progresului unei ţări."

David Cameron l-a citat pe fostul senator Robert Kennedy care a spus că PIB-ul măsoară orice cu excepţia celor care fac viaţa să merite să o trăieşti. De aceea, David Cameron vrea să adune mai multe informaţii care să-l ajute să reevalueze corect prioritătile britanice.

Problema cu indicatorul de fericire este că el nu se poate aplica la populaţiile care suferă de foame. Trebuie totuşi ca o naţiune să aibă un nivel de trai minim ca să putem apoi discuta de indicele de fericire. Indicatorul de fericire se poate deci aplica după ce o naţiune a depăşit faza primară de dezvoltare, după ce populaţia are un minim nivel de trai. Pentru naţiunile bogate ar fi chiar o prostie să continue şi în secolul al XXI-lea să se concentreze excesiv pe ridicarea nivelului produsului intern brut. Ele se pot şi trebuie să se orienteze spre indicatori de bunăstare. Asta şi pentru oprirea degradării mediului şi prezervarea pentru generaţiile viitoare a unui mediu sănătos.

România pentru a fi fericită are încă nevoie de a mai urca puţin pe scara dezvoltării economice şi sociale. Încă mai trebuie să mărim productivitatea muncii, să producem şi să exportăm mai multe bunuri, să realizăm mai multe servicii, să ne civilizăm, să ne facem case cu baie şi cu WC-uri, să ne asfaltăm drumurile noastre, să construim autostrăzi, să ridicăm nivelul învăţământului şi culturii, să eliminăm colibele şi casele ţigăneşti, să ne spălăm cu mai mult săpun, să ne curăţim apele şi văile noastre de milioanele de sticle de plastic, de pungi de plastic şi de alte gunoaie aruncate peste tot, să folosim energie regenerabilă, să protejăm pădurile şi

Scanned with OKEN Scanner

mediul, să reducem poluarea chimică şi sonică, să îmbunătăţim asistenţa medicală, să mărim pensiile, să combatem mai eficient şi să reducem corupţia, să organizăm o birocraţie mai redusă şi cu mult mai puţini funcţionari, să avem guverne conduse de oameni competenţi şi cinstiţi etc.

Dar chiar şi eliminarea sărăciei nu se poate face de un conducător care merge cu desaga plină de bani pe drumul cel bun şi dă bani din această desagă celor care îl urmează pe acest drum. Nici unul dintre sfinţii omenirii sau dintre marii conducători politici nu au inspirat popoarele şi naţiunile, nu le-au pus în mişcare, nu le-au condus spre mari realizări dându-le sau promitându-le bani.

Nici o avere sau bogăţie a lumii nu poate ajuta un popor să meargă înainte, să prospere, chiar dacă ea ar aparţine celor mai cinstiţi, mai devotaţi şi mai inteligenţi conducători.

Doar exemplele personale ale marilor sfinţi ori lideri politici sunt cele care pot inspira şi conduce popoarele spre atingerea marilor idealuri şi obiective nobile.

Banii şi bogăţiile pot atrage doar câţiva oameni egoişti şi cu suflete mici, nu mase de milioane. Nu ne putem imagina că Moise, Isus, Mahomed, Gandhi, Mandela, Lee Kuan Yew, etc. au condus popoarele cu sacii de bani din care distribuiau la nesfârşit celor care îi urmau.

Notă bibliografică:

Unele paragrafe şi idei din acest capitol au fost preluate din cărţi anterioare ale autorului. Datele privind istoria teritoriile cucerite de Olanda, istoria Belgiei, istoria cucerii Congoului de către regele Leopold al II-lea, precum şi orice alte date istorice au fost luate după surse publice, inclusiv site-uri de pe internet sau site-ul Wikipedia. Nu am citat aceste surse, aşa cum nu am făcut nici în cazul capitolelor anterioare nu pentru a-mi însuşi meritul acestor informaţii, ci pentru că această lucrare are un alt caracter decât lucrările de specialitate şi întrucât aceste date sunt publice, unele de foarte multe sute de ani. Contribuţia autorului este

Scanned with OKEN Scanner

aceea privind interpretarea, analiza şi evaluarea acestor fapte şi realităţi istorice. Unele date istorice au mai fost preluate şi din următoarele cărţi:

Cărţi despre istoria coloniilor olandeze

- Kristof Glamann, *Dutch-Asiatic Trade, 1620-1740*, The Hague, 1958.
- C.R. Boxer, *The Dutch Seaborne Empire, 1600-1800*, Hutchinson, 1965.
- Om Prakash, *The Dutch East India Company and the Economy of Bengal, 1630-1720*, Princeton University Press, 1985.
- Jonathan I. Israel, *Dutch Primacy in World Trade, 1585-1740*, Oxford University Press, 1989.
- D.R. SarDessai, *Southeast Asia: Past and Present*, Westview, 1997.
- Jan Rogozinski, *A Brief History of the Caribbean*, Plume, 2000.
- Femme Gaastra, *The Dutch East India Company:expansion and decline*, Zutphen, Walburg Press, 2003.
- Melinda Lilly, *The Dutch in New Amsterdam*, Rourke Publishing, 2003.
- Adrian Vickers, *A History of Modern Indonesia*, Cambridge University Press, 2005.
- E. John and Jr. Wills, *Pepper, Guns, and Parleys: The Dutch East India Company and China, 1662-1681*, Figueroa Press, 2005.
- William De Lange, *Pars Japonica: the first Dutch expedition to reach the shore of Japan*, Floating World Editions, 2006.
- Mary Engler, Jennifer VanVoorst, Editor, Svetlana A. Zhurkin, Bobbie Nuytlen, *Dutch Colonies in America. We the People: Exploration and Colonization*, Compass Point Books, 2008.
- John Fiske, *The Dutch and Quaker in America*, Harvard University Press, 2008.

Scanned with OKEN Scanner

- Gajus Scheltema, Editor Heleen Westerhuij Editor, Russel Shorto, (Introduction), *Exploring Historic Dutch New York: New York City, Hudson Valley, New Jersey, Delaware,* Dover Publication, 2011.

Cărţi despre cum a fost colonizat Congo:

- Adam Hochschild, *King Leopold's Ghost,* Mariner Books, 1998.

- Isidore Ndaywel e Nziem, *Histoire generale du Congo,* De Boeck and Larcier, Paris, 1998.

- Thomas Pakenham, *The Scramble for Africa: the White Man's Conquest of the Dark Continent from 1876 to 1912,* Abacus, London, 1998.

- Patrick Manning, *Francophone Sub-Saharan Africa 1880-1995*, 2d ed. Cambridge University Press, 1998.

- Georges Nzongola-Ntalaja, *The Congo from Leopold to Kabila: A People's History,* Zed Books, 2002.

- Jean Stenger, *Congo Mythes et realites,* Editions Racines, 2005.

- Tim Butcher, *Blood River-A Journey to Africa's Broken Heart,* Vintage Books, 2008.

- David Van Reybrouck, *Congo,* Kindle, 2011.

- Guy Vanthemsche, *Belgium and the Congo, 1885-1980,* Cambridge University Press, 2012.

- David Van Reybrouck, *Congo. The Epic History of a People,* Ecco, Harper Collins Publishers, 2013.

Scanned with OKEN Scanner

Scanned with OKEN Scanner

CAPITOLUL IV.

RESTAURAŢIA MEIJI ŞI MODERNIZAREA JAPONIEI

Restauraţia Meiji, restauraţia puterii împăratului şi desfiinţarea Shogunatului, domnia luminată ("enlightened rule") este una dintre cele mai importante perioade din istoria modernă a Japoniei.

Restauraţia Meiji are multe semnificaţii. Restauraţia Meiji semnifică deschiderea Japoniei faţă de restul lumii după o perioadă de izolare totală de aproximativ 220 de ani. Această perioadă de izolare totală a Japoniei este cunoscută sub numele de *Sakoku* (*Ţară închisă*).

Sakoku a început în anul 1633 şi s-a consolidat în următorii ani prin numeroase decrete şi politici care au interzis începând cu anul 1639 contactul japonezilor cu restul lumii sub pedeapsa capitală. Legea care interzicea contactul japonezilor cu străinii era aşa de strictă, încât, de exemplu, pescari japonezi care naufragiau cu micile lor vapoare şi erau salvaţi de nave străine, dacă reveneau în Japonia erau omorâţi, deoarece intraseră în contact cu străinii.

Perioada de izolare a început să slăbească în 1853, odată cu apariţia navelor militare americane şi a încetat definitiv în 1868, data de început a Restauraţiei Meiji.

Restauraţia Meiji mai semnifică momentul începerii modernizării Japoniei, momentul începutului procesului de industrializare, momentul intrării Japoniei în competiţia mondială.

Restauraţia Meiji mai arată cât se poate de ilustrativ că puterea politică nu se cucereşte uşor, că puterea politică nu se

cedează de bună voie, că puterea politică nu se câştigă decât prin lupte politice ori prin mijloace violente care pot presupune şi victime.

Cunoaşterea perioadei istorice numită Restauraţia Meiji poate fi utilă României deoarece ne arată că tabăra învingătoare nu a persecutat tabăra învinsă, nu a abuzat de cucerirea puterii, nu i-a umilit pe cei învinşi, nu a batjocorit sentimentele perdanţilor, nu a continuat lupta şi după ce victoria a fost obţinută.

Conducătorii procesului Restauraţiei Meiji au fost extrem de inteligenţi şi ei au urmărit evitarea unei divizări a societăţii, pentru a nu slăbi coeziunea socială atât de necesară progesului naţional.

Nu este de mirare că în România nimeni, nici un partid, nici un conducător politic nu este preocupat de coeziunea socială? Nici măcar noţiunea de "coeziune socială" nu este folosită în România. Nu am citit nimic despre importanţa coeziunii sociale nici în studiile sociologilor.

Restauraţia Meiji este un exemplu despre modul în care o naţiune poate să se inspire şi chiar să copieze modele de dezvoltare ale altor ţări, poate să copieze tehnici de guvernare, poate să înveţe de la străini. Restauraţia Meiji ne mai arată că această copiere nu trebuie să fie una mecanică, ci ea trebuie adaptată la specificul naţional, că preluarea de la străini a unor lucruri utile nu trebuie făcută în detrimentul valorilor naţionale, că formele trebuie copiate numai dacă au şi conţinut.

Restauraţia Meiji are o foarte mare actualitate şi poate reprezenta o nepreţuită lecţie de valoare pentru România de azi care uneori preia fără discernământ mai ales modele negative sau antinaţionale de la epitropii noştri, cum îi numea elegant Caragiale pe stăpânii străini de ieri ai României. Da, să preluăm rapid de la alţii tot ce ne poate ajuta şi este compatibil cu valorile şi interesul nostru naţional, dar să nu preluăm şi lucrurile rele şi mai ales să ne ferit de practicile decadente.

Restauraţia Meiji dovedeşte că o ţară se poate transforma într-o perioadă scurtă, că nu trebuie să aştepte sute de ani, că aproximativ 30 de ani sunt suficienţi pentru mari schimbări. În 25

Scanned with OKEN Scanner

de ani România a regresat, în loc să treacă prin mari transformări, modernizări, în loc să devină o ţară bogată, puternică şi respectată.

Cunoaşterea esenţei Restauraţiei Meiji poate fi extrem de folositoare pentru România, deoarece exemplul oferit de modernizarea şi dezvoltarea economică rapidă a Japoniei ar ajuta România să se vindece de boala ei cronică de sub-dezvoltare şi de sărăcie.

Cunoaşterea mecanismelor de realizare a Restauraţiei Meiji sunt folositoare, deoarece dovedesc că totul este posibil dacă se dorește cu adevărat, dacă se vrea, dacă există voinţă, dacă liderii statului au voinţa şi competenţa de a conduce acel stat spre atingerea obiectivelor propuse.

Restauraţia Meiji dovedește cum o mână de oameni competenţi, dăruiţi unei cauze, hotărâţi, pot face minuni. Da, o mână de oameni. Pentru minuni sunt suficienţi câţiva oameni de valoare. România are suficienţi oameni de valoare pentru a realiza mai multe restauraţii.

Restauraţia Meiji este importantă deoarece dovedeşte că o schimbare majoră necesită o revoluţie în gândire şi în comportamentul uman. Cu cât mai radicale sunt schimbările în modul de producţie, în tehnica folosită, în sistemele sociale, politice, în sistemele de guvernare, cu atât mai radicale trebuie să fie şi modificările din conştiinţa oamenilor.

Restauraţia Meiji ne arată cu exemplul ei viu, real, concret, rolul important al şcolii, al educaţiei ca mijloc de realizare a schimbării.

Cunoaşterea Restauraţiei Meiji ne arată că pentru reuşita unei schimbări radicale şi rapide sunt necesare planuri bine gândite, că trebuie făcute studii, că aceste planuri trebuie fundamentate economic, că ele trebuie adaptate pe parcurs.

Restauraţia Meiji ne mai arată că orice rău are şi partea lui bună. Dacă nu ar fi venit americanii cu vasele lor militare puternice şi nu i-ar fi ameninţat pe japonezi cu bombardarea în caz că nu vor accepta să facă comerţ cu americanii, dacă nu ar fi

Scanned with OKEN Scanner

venit apoi britanicii şi francezii să profite de breşa făcută de americani şi nu i-ar fi constrâns şi ei pe japonezi să încheie acele tratate inegale cu clauze de extrateritorialitate care au umilit mândria japonezilor, împăratul Japoniei care pierduse puterea politică cu multe secole în urmă nu ar fi avut pretextul să se opună guvernării realizate de regimul Shogunatului, să ceară expulzarea barbarilor din ţară, să ralieze de partea sa lideri politici locali ce aşteptau de multă vreme ocazia de a se răscula şi ei împotriva regimului reprezentat de Shogunat.

Restauraţia Meiji ne mai arată că oamenii au cam aceleaşi comportamente peste tot în lume, că mecanismele politice funcţionează oarecum similar, că loialităţile omeneşti depind de interese, că aceste loialităţi se orientează în funcţie de locul de unde emană puterea, că oamenii sunt schimbători, în fine, că nu trebuie să considerăm că noi, românii, am fi unici nici în părţile bune şi mai ales nici în defectele noastre.

Restauraţia Meiji ne arată că şi între protagoniştii procesului de restaurare a puterii imperiale şi a procesului de modernizare a Japoniei au existat aceleaşi lupte interne de idei, aceleaşi dezacorduri şi disensiuni, aceleaşi comportări politicianiste pe care le vedem şi la politicienii noştri. Şi acolo, în Japonia, erau mici grupuri de interese, şi acolo au fost prietenii şi promovări pe criterii de apartenţă la grupul decidentului. Deosebirea faţă de România a fost că cei promovaţi aveau şi competenţe profesionale, nu numai relaţii.

Restauraţia Meiji ne mai arată că politica nu este niciunde în lume o activitate de fair play, ci o arenă de luptă cu aproape toate mijloacele.

Politica este un sport în care de cele mai multe ori nu contează mijloacele cu care se câştigă. Contează doar un singur lucru: să învingi, să cucereşti puterea. Ce contează în politică este ce faci după ce ai cucerit puterea. Dacă faci fapte bune se uită sau se iartă mijloacele mai puţin etice şi morale folosite pentru cucerirea puterii.

Scanned with OKEN Scanner

Grupului oligarhic care a realizat Restauraţia Meiji şi a condus Japonia pe drumul industrializării şi modernizării rapide, pe drumul transformării ei într-o mare putere imperială, posteritatea i-a purtat recunoştinţă, admiraţie, onoare, nu blamare pentru unele metode mai puţin democratice sau mai puţin ortodoxe pe care le-a folosit pentru a ajunge la frânele puterii şi a se menţine la cârma puterii o perioadă cât mai lungă.

Am recurs la exemplul oferit de Restaurația Meiji deoarece obiectivul acestei cărţi este modernizarea României, vizează o necesară revoluţie în gândirea românilor şi în comportamentul lor, în conceperea rolului vieţii lor şi a idealurilor lor.

Restauraţia Meiji oferă un exemplu viu că un popor îşi poate schimba destinul. De aici concluzia simplă că şi românii pot să scape de sărăcie, că şi românii se pot îmbogăţi, că şi românii pot visa şi apoi pot deveni fericiţi.

Restauraţia Meiji se integrează perfect în schema mare a acestei cărţi, deoarece exemplul Japoniei poate fi o învăţătură nu numai pentru indivizi izolaţi, ci chiar pentru un viitor guvern al României, pentru un grup de patrioţi care să iniţieze Marea Restauraţie Românească - restauraţia României Mari.

O Românie Mare nu în primul rând prin dimensiuni geografice, deşi şi acest obiectiv trebuie inclus în visul Restauraţiei româneşti, cât o Românie Mare prin ce va ajunge după vindecarea de depresia colectivă, după modernizare, după eradicarea sărăciei, după ce îşi va prelua un loc important în procesul decizional din cadrul Uniunii Europene şi în politica mondială.

Dar cel mai important motiv al prezentării evenimentelor legate de Restauraţia Meiji este acela că dorim să oferim cititorului român un exemplu venit din istoria recentă a marii puteri economice numită Japonia care arată cât se poate de clar că schimbările fundamentale pot să se facă, că ele se pot face repede, că ele sunt absolut necesare dacă o ţară a greşit izolându-se prea mult timp, sau perseverând prea mult timp în repetarea aceloraşi greşeli (cazul României), că aceste schimbări cer şi

Scanned with OKEN Scanner

sacrificii şi că ele nu vin din afară, ci trebuie realizate de conducătorii poporului în cauză.

Scurtă istorie a Japoniei

Pentru a ajunge la Restauraţia Meiji, vom face o scurtă istorie politică a Japoniei, ca să putem înţelege mai bine de ce s-a făcut, cum s-a făcut şi ce a reprezentat cu adevărat această restauraţie.

Conform legendei, Jimmu, primul împărat al Japoniei s-a născut la 13 februarie 711 î.e.n. (prima zi din prima lună a calendarului Chinez) şi a murit la 11 martie 585 î.e.n.. După credinţa Shinto, împăratul Jimmu este considerat descendent al zeiţei soarelui Amaterasu. Pentru acest motiv steagul Japoniei, de formă dreptunghiulară cu suprafaţa albă, are în mijloc un disc roşu care înfăţişează soarele.

Urcarea pe tron a împăratului Jimmu ar fi avut loc în anul 660 î.e.n.. Actualul împărat al Japoniei ar fi al 125-lea împărat, deşi dovezi există numai până la împăratul Ojin din secolul al IV-ea era noastră.

Prima capitală permanentă a Japoniei a fost întemeiată în anul 710 e.n. în oraşul Nara, care apoi a devenit un centru budist, cultural şi artistic. Nara a rămas capitală a Japoniei până în anul 784 când capitala a fost mutată la Nagaoka pentru o scurtă perioadă de timp, adică până în 794 când capitala a fost transferată la Kyoto, unde a rămas până în 1869, când a fost mutată la Tokyo.

Până în anul 1868, la momentul cunoscut prin **Restauraţia Meiji,** împăratul Japoniei s-a bucurat de un imens prestigiu, dar de puţină putere politică şi militară.

O foarte lungă perioadă de timp, puterea în Japonia a fost exercitată de nobilii locali, un fel de lorzi, numiţi **daimyo,** fiecare dintre ei având o forţă militară mai mare sau mai mică, după puteri, formată din luptători numiţi **samurai.**

Începând cu anul 1550, puterea politică a fost divizată în câteva sute de domenii, conduse de nobili locali numiţi **daimyo.**

Scanned with OKEN Scanner

După numeroase războaie duse aproape 40 de ani, unul dintre aceşti nobili locali, **Tokugawa Ieyasu,** a devenit cel mai puternic nobil din Japonia şi în anul 1603, la vârsta de 60 de ani, a fost numit **Shogun** de către împăratul Go Yozei. De la această dată, toţi shogunii următori până la 1868, data Restauraţiei Meiji, au fost din familia lui Tokugawa Ieyasu.

De aceea, în istoria Japoniei, această perioadă de aproximativ 250 de ani se cunoaşte sub numele de Shogunatul Tokugawa sau perioada Edo (atualul Tokyo), deoarece Tokugawa şi-a stabilit capitala la Edo.

Titlul de **Shogun** a însemnat la început un mare conducător militar, general sau generalisim. Dar el a devenit apoi simbolul şefului de guvern.

În limba Japoneză, în acea perioadă, pentru administraţia guvernamentală centrală s-a folosit termenul de Bakufu, ceea ce înseamnă guvernare, administrarea ţării.

În ordine istorică au existat 3 shogunate şi două perioade de restauraţie înainte de epoca Meiji.

1. Perioada Heian, 794-1185,
2. Shogunatul Kamakura, 1192-1333,
3. Restauraţia Kemmu, 1333-1336,
4. Shogunatul Ashikaga, 1336-1573,
5. Shogunatul Tokugawa, 1603-1867.

Primul Shogunat Kamakura a apărut ca urmare a faptului că unul dintre nobilii locali, Minamoto no Yoritomo, devenit cel mai puternic conducător militar al vremii sale, a reuşit să uzurpe o parte a puterii centrale din mâna împăratului şi a aristocraţiei şi astfel a înfiinţat o guvernare feudală bazată pe o armată privată formată din samurai, cu capitala în oraşul Kamakura. De aici şi numele acestui prim Shogunat: Kamakura.

Din acest moment, împăratul Japoniei a rămas cu prestigiul şi onoarea, cu guvernarea de jure, iar guvernarea de facto a devenit o prerogativă a shogunilor. Aceştia erau oficial şi formal numiţi de împărat, dar împăratul nu avea alternativă, căci shogunii

Scanned with OKEN Scanner

dispuneau de întreaga putere militară, politică şi de aparatul birocratic şi administrativ.

În perioada când puterea a fost exercitată de Shogunatul Tokugawa, împăratul avea reşedinţa la Kyoto, iar Shogunul avea reşedinţa la Edo (Tokyo). Shogunul, ca şef al guvernului, şi-a organizat aparatul de guvernare la Castelul Edo (cunoscut şi sub numele de Castelul *Chiyoda* construit în anul 1457). De la numele Castelului a fost dat şi numele de Edo oraşului Tokyo de azi.

În anul 1639, Japonia a decis să se izoleze de lumea exterioară. Cum am arătat la începutul acestui capitol, această politică de izolare s-a numit **Sakoku**, care semnifică ţară închisă. Motivul izolării a fost acela că portughezii, primii europeni care au ajuns în Japonia la 1543, apoi şi spaniolii, odată cu mărfurile lor au adus în Japonia şi preoţi misionari catolici. Datorită acestor misionari, creştinismul s-a răspândit rapid în Japonia şi această răspândire şi creştere a influenţei străinilor a devenit periculoasă pentru shogunatul Tokugawa. Shogunul s-a temut că noii convertiţi la creştinism nu-i vor mai da ascultare, că puterea lui va slăbi, că preoţii şi creştinii vor fi unelte în mână străinilor să-i slăbească puterea şi în final să domine Japonia.

De aceea, în anul 1639, Japonia a expulzat pe toţi misionarii străini, a început o persecuţie teribilă împotriva creştinilor şi a interzis tuturor străinilor să mai intre în Japonia cu excepţia, olandezilor, chinezilor şi coreenilor.

Pentru cetăţenii acestor trei ţări, Japonia a stabilit doar trei porturi unde vapoarele lor puteau ancora pentru a face comerţ şi a se aproviziona cu hrană şi apă. Astfel, olandezilor le-a fost permisă acostarea pe mica insulă Dejima din portul Nagasaki, chinezii au primit aprobare să acosteze la Tsushima, iar coreenii în insulele Ryukyus.

Primul navă olandeză care a ajuns în Japonia a fost vasul Liefde, care a sosit în anul 1600 în portul Usuki Bay din Kyushu. Pe navă erau 24 de marinari, olandezi şi englezi aproape morţi de foame. Şapte dintre aceşti marinari olandezi au şi murit la puţine zile de la sosirea în Japonia.

Scanned with OKEN Scanner

Marinarii olandezi emaciaţi erau supravieţuitorii unei mari expediţii olandeze formate din 5 nave care au părăsit Rotterdamul cu doi ani în urmă la data de 27 iunie 1598. Această expediţie a fost trimisă într-o aventură riscantă pentru a ataca şi a alunga pe Spaniolii şi pe Portughezii care îşi făcuseză aşezări pe coastele Africii şi ale Asiei şi a se reîntoarce la Rotterdam cu piper. Pe acele timpuri, comerţul cu piper aducea averi uriaşe. Căpitanul vasului Liefde a fost William Adams, un cetățean britanic.

Portughezii care erau de mai multă vreme în Japonia au declarat că nava olandeză făcea pirataj și de aceea i-au îndemnat pe japonezi să-i omoare pe marinarii de pe navă.

Căpitanul William Adams a avut însă șansa să fie primit de Tokugawa Ieyasu, *daimyo* al Edo și viitor *Shogun.* Căpitanul William Adams i-a explicat lui Tokugawa Ieyasu, cel care a întemeiat shogunatul care a durat până în 1868, că Olanda este în război cu Spania și Portugalia, că religiile catolice ale acestor două țări sunt în vrajbă cu religia protestantă a olandezilor și acestea ar fi motivele pentru care portughezii au vorbit de rău despre olandezi, pretinzând că ar fi piraţi.

Tokugawa Ieyasu l-a plăcut de la bun început pe William Adams, a fost convins de explicațiile primite privind rivalitatea dintre olandezi și portughezi și nu i-a pedepsit pe marinarii de pe vasul olandez Liefde.

După un timp, perioadă în care William Adams a învățat japoneza, Tokugawa Ieyasu l-a făcut pe William Adams consilierul său pe probleme legate de țările europene și de probleme de construcții navale. Mai târziu, William Adams a fost făcut Samurai și înobilat. William Adams s-a căsătorit cu o frumoasă japoneză și nu s-a mai întors niciodată în Anglia. A trimis însă bani și scrisori soției și copiilor din Anglia. El a decedat în anul 1620.

La rugămintea lui Tokugawa Ieyasu, William Adams a invitat Compania Olandeză a Indiilor de Est să vină și să facă comerț cu Japonia.

Primele nave comerciale olandeze au ajuns în Japonia în 1609 și apoi comerțul dintre Olanda și Japonia a durat aproape 250 de

Scanned with OKEN Scanner

ani. Un timp, William Adams i-a ajutat și pe compatrioții săi englezi să facă comerț cu Japonia, obținându-le permise de comerț de la Shogun. Englezii nu au fost însă prea interesați de acest comerț și astfel comerțul cu englezii a încetat înainte de a lua amploare.

Au fost, desigur, calitățile excepționale ale lui William Adams acelea care l-au ajutat să-l cucerească pe Tokugawa Ieyasu. Olanda a avut apoi noroc cu acest om devenit atât de influent la curtea Shogunului. Toate marile realizări se leagă în final de calitățile unor oameni excepționali. Un om inteligent, un om curajos, un om dotat cu multe calități realizează adesea mai mari fapte istorice decât armate numeroase.

De obicei vapoarele olandeze soseau o dată pe an în portul Nagasaki şi acostau în apropiere de insula artificială Dejima. Pe această mică insulă rămânea în permanenţă un mic număr de olandezi, un director şi cam 10 persoane care lucrau pentru Compania Olandeză a Indiilor de Est.

Pe insulă nu aveau voie să vină femei străine, ci numai bărbaţi. O singură olandeză curajoasă, Titia Cock Blomhoff a sosit la un moment dat cu soţul ei care fusese numit director al micuţului staff olandez de pe insula Dejima. Aceasta se petrecea în anul 1817. După trei luni, Titia a fost însă obligată de autorităţile japoneze să părăsească insula şi după 4 ani a murit suferind de singurătate şi de dorul după soţul ei.

În acele vremuri, a vedea un străin, mai ales un european, chiar de la distanţă, era un mare eveniment în Japonia. Ca un fapt de curiozitate, prin intermediul unor picturi japoneze despre vizitele olandezilor la Dejima, putem azi să înţelegem opiniile japonezilor despre europeni. Picturile sunt documente unice care ne aduc informaţii interesante despre acele perioade.

Tablourile ne arată mirarea cu care japonezii îi priveau pe europeni. Olandezii erau prezentaţi ca fiind palizi, urâţi, cu părul roşu, cu nasul mare şi ca fiind de fapt nişte barbari. La fel pricinuiau mirare pentru japonezi vapoarele olandeze şi animalele pe care ei le aduceau pe acele vapoare. Animalele respective:

Scanned with OKEN Scanner

elefanţi, cămile, tigri etc. erau donate Shogunului drept cadou, fiind extrem de preţuite de toţi japonezii.

Tot odată, cetăţenilor japonezi le-a fost interzis să părăsească Japonia sau să intre în contact cu străinii sub ameninţarea pedepsei capitale. De exemplu, aşa cum am arătat mai sus, dacă un pescar japonez prins de furtună era salvat de o navă europeană şi se întorcea în Japonia el era omorât pe motivul că intrase în contact cu străinii şi încălcase legea izolării Japoniei.

Această perioadă de izolare a Japoniei a durat până la apariţia în portul din Tokyo a Comodorului (Contra amiral) american Matthew C. Perry, în anul 1853, cu un număr de puternice nave militare americane. Această vizită a Comodorului Perry nu a fost însă primul contact al americanilor cu Japonia. Înaintea lui americanii mai vizitaseră Japonia.

Între 1797 şi 1809, mai multe nave americane, sub pavilion olandez, au făcut comerţ cu portul Nagasaki, insula Dejima. În acea perioadă, olandezilor le-a fost frică să trimită vapoarele lor în Japonia datorită războiului purtat cu Napoleon care ar fi putut confisca vasele și încărcăturile lor prețioase.

În anul 1846, Comandantul de vas James Biddle a fost trimis de guvernul SUA să inițieze comerțul cu Japonia. El a ancorat în golful Tokyo cu două nave dotate cu 72 de tunuri, dar cererea sa de a se accepta deschiderea unei linii de comerţ a fost respinsă de Japonia.

În anul 1849, Căpitanul James Glynn a navigat la Nagasaki pentru a reîncepe negocieri comerciale cu Japonia. Misiunea lui a rămas fără succes, dar el a recomandat guvernului american să trimită o nouă misiune militară în Japonia pentru a forţa astfel această ţară să accepte să facă comerţ cu SUA.

Căpitanul James Glynn a informat guvernul american că numai o demonstraţie de forţă va schimba politica Japoniei determinând-o să-şi deschidă graniţele pentru comerţul cu străinii.

Comodorul Perry a sosit aşadar la 8 iulie 1853 în portul Tokyo la bordul unei fregate, însoțită de vapoarele Mississippi, Plymouth, Saratoga şi Susquehanna.

Scanned with OKEN Scanner

Japonezii i-au cerut lui Perry să părăsească de urgenţă apele japoneze. Perry a refuzat cerând permisiunea să predea Shogunului o scrisoare din partea preşedintelui american Millard Fillmore şi a ameninţat că va folosi forţa dacă vasele japoneze care înconjuraseră grupul navelor americane nu vor fi retrase. El a explicat clar japonezilor că dacă îl vor provoca militar el va fi nevoit să deschidă focul şi va distruge multe clădiri japoneze, precum şi toate micile vapoare ale Japoniei.

Navele militare americane erau înfricoşătoare pentru japonezi, ei numindu-le Vapoare negre. Japonezii, la fel ca şi chinezii, aveau pe atunci nave foarte mici care nu se puteau compara cu vapoarele comerciale şi militare ale Occidentului.

Un motiv special care i-a determinat pe americani să forţeze Japonia să se deschidă comercial faţă de restul lumii a fost legat chiar de aceste uriaşe vapoare care au început a fi produse în lumea Occidentală. Motoarele acestor nave uriaşe funcţionau pe bază de cărbune. Cu cât vapoarele erau mai mari, cu atât motoarele acestor vapoare consumau mai mult cărbune. Dacă se aprovizionau cu cărbune în America, pentru un drum dus şi întors până în Japonia sau China, nu mai rămânea prea mult spaţiu pentru mărfuri. Cum Japonia avea mult cărbune, ideea era simplă, să cumpere pentru întoarcere cărbune din Japonia. În acest fel, spaţiul din cala vaporului pentru mărfuri se dubla şi se dubla şi rentabilitatea fiecărei curse.

Nu lipsit de interes era pentru americani şi comerţul cu ceai, cu ţesături exotice de mătase şi delicate obiecte de porţelan japonez.

În final, japonezii au acceptat să primească scrisoarea preşedintelui american. După ce a predat scrisoarea, Comodorul Perry a plecat în China promiţând că se va întoarce anul următor să primească răspunsul japonezilor.

A doua vizită a lui Perry în Japonia a început în februarie 1854. La sosire, Perry a descoperit că delegaţii japonezi au pregătit deja un proiect de tratat care a cuprins aproape toate cerinţele din scrisoarea preşedintelui american.

Scanned with OKEN Scanner

Perry a semnat Convenţia de la Kanagawa la 31 martie 1854 şi a plecat crezând greşit că el a semnat convenţia cu reprezentanţii împăratului. De fapt, acordul a fost semnat cu reprezentanţii Shogunului, conducătorul de facto al Japoniei.

Convenţia de la Kanagawa se numeşte *Tratat de pace şi amiciţie*. Tratatul a deschis porturile japoneze Shimoda şi Hakodate pentru comerţul cu SUA şi a garantat securitatea marinarilor americani care ar putea naufragia în apropierea Japoniei. Tratatul a prevăzut şi înfiinţarea unui consulat american permanent la Shimoda.

Tratatul de la Kanagawa a fost urmat *de Tratatul Americano-Japonez de Amiciţie şi de Comerţ*, sau *Tratatul Harris* semnat în anul 1858.

Tratatul Harris a permis stabilirea de concesiuni pentru americani pe teritoriul Japoniei, a prevăzut principiul extrateritorialităţii pentru străini şi a unui regim de taxare minimă pentru mărfurile importate.

Tratate similare au fost apoi impuse Japoniei şi de alte ţări Occidentale la fel cum se întâmplase şi cu China. Astfel de tratate au fost semnate de Japonia cu Marea Britanie (Tratatul de prietenie anglo-japonez din 1854, cu Rusia - Tratatul de la Shimoda din 1855 - şi cu Franţa - Tratatul de Amiciţie şi Comerţ dintre Franţa şi Japonia din 1858) şi apoi şi cu alte ţări precum Germania şi Belgia.

Imediat după ce aceste tratate au fost semnate, Franţa şi Marea Britanie şi-au trimis ambasadori în Japonia. Între cele două ţări a început o competiţie dârză pentru cucerirea favorurilor conducerii Japoniei. La început, succesul a fost de partea Franţei care a reuşit să intre rapid în graţiile Shogunului. Dar după puţină vreme, când împăratul a început să devină activ, Marea Britanie a sesizat marea ocazie ivită şi a trecut tot mai hotărât de partea împăratului în lupta lui împotriva forţelor Shogunatului.

În cel de al doilea drum al său spre Japonia, Perry a anchorat la Keelung, în Taiwan, unde a rămas 10 zile. El a debarcat pe insulă

Scanned with OKEN Scanner

şi a căutat rezerve de cărbune, acelaşi cărbune necesar vapoarelor americane pe care îl căutau americanii şi în Japonia.

La întoarcerea în SUA, în raportul întocmit pentru guvernul american, Perry a propus cucerirea Taiwanului care, afirma Perry, este uşor de apărat, putând deveni un punct strategic în comerţul cu Japonia. Prin ocuparea Taiwanului, considera Perry, americanii ar fi putut elimina monopolul europenilor în comerţul de pe marile rute comerciale asiatice.

Preşedintele american Franklin Pierce a respins sugestia lui Perry, apreciind că o astfel de posesiune îndepărtată ar duce la risipirea de resurse şi că foarte probabil Congresul nu ar aproba acţiunea respectivă.

Toate tratatele cu clauze de extrateritorialitate care au fost impuse Japoniei de puterile Occidentale au constituit cauze ale unor conflicte interne care au izbucnit în Japonia după semnarea lor şi au condus în final la răsturnarea dictaturii shogunilor şi la restaurarea puterii imperiale.

Termenii umilitori pentru Japonia din aceste tratate au condus la apariţia unor mişcări naţionaliste, radicale sub lozinca: ***Sonno joi*** ("Să-l respectăm pe Împărat şi să-i izgonim pe barbari").

Modul umilitor în care puterile Occidentale tratează azi România poate şi el să determine apariţia în România a unei mişcări naţionaliste de apărare împotriva acestor abuzuri şi umilinţe. Istoria s-a repetat de multe ori şi se poate repeta din nou.

Încă înainte de apariţia Comodorului Perry cu imensele lui nave militare, japonezii au realizat că au rămas în urma altor puteri Occidentale şi că Japonia va trebui să se modernizeze şi să se deschidă spre lume. Dar japonezii doreau să decidă ei singuri acest lucru, nu să li se impună din afară de către străini. În acest sens, Shogunatul Tokugawa însuşi începuse procesul de modernizare a Japoniei, dar după ce a semnat tratatele înjositoare cu străinii a fost confruntat cu tot mai multe revolte care toate erau cauzate de atingerile aduse suveranităţii naţionale prin prevederile respectivelor tratate.

Scanned with OKEN Scanner

Spre deosebire de japonezi, românii nu se revoltă împotriva tratatelor inegale semnate de România cu Uniunea Europeană sau cu ţări ale Uniunii Europene. Mai grav este că românii nu se revoltă nici atunci când ţările Uniunii Europene nu îşi respectă semnătura de pe propriile tratate impuse României, aşa cum se întâmplă în cazul Schengen şi în alte cazuri. Românii nu se revoltă nici atunci când tot mai mulți ambasadori străini se implică direct în treburile politice interne ale României, caz unic în istoria diplomatică mondială. Aceste comportări insolente ale ambasadorilor străini nu se întâlnesc nici măcar în ţările africane foste colonii ale Occidentului, România devenind unică prin umilința tratamentului la care este supusă de așa-zișii noștri parteneri Occidentali.

Nici măcar ambasadorii Uniunii Sovietice, când această mare superputere domina total România, nu au îndrăznit să critice pe față și să se amestece pe față în treburile interne ale țării. Până și Uniunea Sovietică care avea trupe militare staționate în România își exercita dominația asupra României în forme mai elegante, păstrând aparența de stat suveran a României. Trăim acum să vedem cum Occidentul civilizat întrece în brutalitate și obrăznicie pe rușii mai înapoiați.

Spre deosebire de noi, românii, japonezii s-au revoltat de însuşi faptul că străinii călcau pe pământul Japoniei. Acest fapt a fost considerat ca o blasfemie, ca o murdărire a pământului strămoşesc, ca un păcat făcut împotriva zeilor japonezi, ca o atingere adusă religiei japoneze.

În cazul României, Occidentalii nu numai că calcă tot mai apăsat pe pământul României, dar ne-au furat toate bogăţiile naturale. Faptul că Occidentalii ne-au furat şi ne fură resursele naţionale, că ne fură acum și pământul, că ne tratează mai rău ca pe o colonie africană din secolul al XIX-lea nu provoacă nici un fel de revoltă sau împotrivire a românilor. Oare așa de mult să fi decăzut poporul român? Oare așa de umili am ajuns? Oare chiar nimeni nu îndrăznește să protesteze, să spună "Destul cu umilirea acestui popor!"?

Scanned with OKEN Scanner

Împăratul japonez Komei (născut în 1831, devenit împărat în 1846 şi decedat în 1867) a simpatizat cu aceste sentimente naţionaliste şi îndepărtându-se de tradiţia imperială de secole a început să aibă un rol activ în problemele politice ale statului japonez.

Împăratul Komei a început lupta politică de recuperare a puterii de la Shogunat, deşi o sora a lui era căsătorită cu Shogunul.

Pe măsură ce şansele împăratului Komei sporeau, el s-a prounţat tot mai vehement împotriva tratatelor inegale şi a încercat să se implice inclusiv în succesiunea Shogunatului.

Eforturile împărtului Komei au culminat cu decizia de a semna, în martie 1863, **Ordinul de expulzare a barbarilor.**

Nimic nu era mai benefic pentu împăratul Komei decât să se pună în fruntea curentului naţionalist care creştea zi de zi şi să dirijeze acest curent contra Shogunatului, învinuindu-l că a trădat interesele Japoniei. Unii dintre membrii Curţii imperiale s-au dovedit deosebit de activi şi l-au stimulat şi ajutat pe împărat în a deveni tot mai activ politic.

Aşa ar trebui să facă azi românii, să se revolte împotriva străinilor şi să îl ajute pe noul preşedinte Klaus Iohannis să doboare de la puțere clasa politică coruptă de cercurile financiare interne şi externe trădătoare a intereselor naţionale. Poporul român va sprijini cu drag și cu mare entuziasm un curent de opinie care se va opune trădătorilor de țară și va acționa pentru restabilirea prestigiului și demnității românilor și a României în relațiile cu ceilalți membrii ai Uniunii Europene.

Dacă noul președinte Klaus Iohannis nu va face acest lucru, va apărea un alt personaj politic care va prelua acest steag și va cuceri puterea în România.

Ordinul imperial de expulzare a străinilor a inspirat atacuri împotriva Shogunatului şi împotriva străinilor din Japonia. Zilnic se înmulţeau incidentele şi atacurile împotriva străinilor. Străinii erau atacaţi cu pietre sau alte obiecte, erau bătuţi şi chiar asasinaţi.

O astfel de victimă a fost **Hendrick Conrad Joannes Heusken,** un olandez american care a fost interpretul lui Townsend Harris,

Scanned with OKEN Scanner

primul consul american din Japonia, care a avut reşedinţa la Shimoda, Shizouka. Heusken a sosit în Japonia în anul 1856. În anul 1861, în timp ce se întorcea de la ambasada Germaniei din Japonia, Heusken a fost asasinat de un ronin din domeniul Satsuma.

Unul dintre cele mai importante incidente, prin urmările sale, este cel legat de uciderea comerciantului englez Charles Lennox Richardson. Asasinarea lui Richardson este cunoscută şi sub numele de **Incidentul Namamugi.**

Richardson s-a născut la Londra, dar a stat mult timp în Shanghai, unde a făcut comerţ şi a realizat o mică avere. În anul 1862, Richardson a decis să se retragă din afaceri şi în drum spre Marea Britanie s-a oprit în portul japonez Yokohama care avea statut de port liber prin Tratatul dintre Marea Britanie şi Japonia. În Yokohama, Richardson s-a întâlnit cu Woodthorpe Charles Clarke, un vechi prieten din Shanghai şi apoi împreună cu un alt om de afaceri, William Marshall şi cumnata lui, Margaret Watson Borradaile, au mers să viziteze în oraşul Kanagawa templul Kawasaki Daishi.

În timp ce cei patru englezi călăreau pe drumul imperial Tokaido, în satul Namamugi (acum parte a districtului Tsurumi din Yokohama), grupul de englezi s-a întâlnit cu regentul domeniului Satsuma, **Daimyo** Shimazu Hisamitsu, care mergea în direcţia opusă însoţit de o numeroasă suită. Englezii nu au ştiut cine se află în palanchinul purtat de servitori. Când Richardson s-a apropiat prea mult de palanchin, unul dintre samuraii lui Shimazu l-a atacat pe englez. Marshall şi Clarke au fost şi ei răniţi în acest incident. Grav rănit, Richardson a căzut de pe cal la puţină distanţă de locul incidentului şi a fost omorât pe loc de un samurai, cu o lovitură de graţie, la ordinul lui Shimazu.

După incidentul Namamugi din data de 14 septembrie 1862, Locotenent Colonelul Neale, însărcinatul cu afaceri al Marii Britanii în Japonia, a cerut de la Bakufu (guvernul Shogunatului) ca acesta să prezinte scuze oficiale pentru fapta comisă şi să plătească guvernului britanic daune de 100.000 de lire sterline. Suma totală

Scanned with OKEN Scanner

cerută drept daune se ridica la 440.000 în dolari de argint Mexicani, ceea ce reprezenta a treia parte din bugetul Bakufu pe un an. Locotenent Colonelul Neale a amenințat cu bombardarea orașului Edo dacă Bakufu nu va plăti despăgubirea.

În același timp, guvernul britanic a cerut ca domeniul Satsuma să plătească pentru ultragierea cetățenilor britanici și rudele victimei Richardson, suma de 25.000 de lire sterline și să pedepsească pe făptuitori.

Bakufu, condus de Ogasawara Nagamichi, în absența Shogunului care se afla la Kyoto, nerăbdător să evite necazurile cu puterile europene, a negociat cu Franța și Marea Britanie la 2 iulie 1863 la bordul vasului francez de război *Sémiramis*. Ogasawara Nagamichi a cerut oficial scuze guvernului britanic și a plătit despăgubirea cerută de 100.000 de lire sterline. Domeniul Satsuma a refuzat însă să prezinte scuze și să plătească compensația cerută de guvernul britanic rudelor victimei și să-i condamne pe cei doi samurai vinovați de ucidere lui Richardson. Domeniul Satsuma a argumentat că pe baza legilor și cutumelor japoneze, orice lipsă de respect arătată unui Daimyo se pedepsește pe loc cu moartea.

Problema era însă că la data uciderii lui Richardson străinii din Japonia se bucurau de extrateritorialitate datorită tratatelor inegale semnate de Japonia. Dreptul cutumiar japonez nu se aplica străinilor. Dar domeniul Satsuma, care se opunea de mai multă vreme Shogunatului și trecuse de partea împăratului și a naționaliștilor japonezi revoltați de tratatele inegale, nu putea ceda în climatul tot mai anticolonial care se dezvolta în Japonia acelor vremuri.

Pe de altă parte, Marea Britanie dorea să marcheze un punct clar împotriva sentimentelor și ultragiilor anti-europene din Japonia. Tot atunci, alte incidente și tulburări anti-europene s-au înmulțit în Japonia. Aceste manifestări au sporit în intensitate și număr după ordinul împăratului de a-i izgoni pe străini.

Puterile europene s-au concertat și au decis să reacționeze în comun la aceste provocări. Navele de război americane, olandeze

Scanned with OKEN Scanner

şi franceze au bombardat oraşul Shimonoseki de unde se trăsese cu tunurile cu ceva timp în urmă împotriva unor vase comerciale ale celor trei ţări.

În cele din urmă, la 14 august 1863, o flotă multinaţională condusă de amiralul Kuper din Royal Navy a început bombardarea din nou a portului Shimonoseki, pentru a preveni noi atacuri împotriva vaselor comerciale străine. După aceste bombardamente, atacurile japonezilor asupra vapoarelor străine au încetat.

Negocierile cu demeniul Satsuma au continuat aproape un an, dar Satsuma tărăgăna mereu. La un moment dat, însărcinatul cu afaceri al Marii Britanii a decis că a aşteptat destul şi că a sosit timpul să acţioneze. Potrivit instrucţiunilor primite de la guvernul de la Londra, el a cerut Comandantului Marinei Militare Britanice din Asia de Est şi China să constrângă domeniul Satsuma să se conformeze cererilor guvernului britanic.

Reamintim că marina militară britanică, apoi şi cea franceză, precum şi o armată combinată a celor două ţări, abia încheiase în 1860 cel de al doilea război al opiumului început în 1856 împotriva Chinei şi terminat cu cucerirea Beijingului, cu distrugerea Palatului de vară şi jefuirea bogăţiilor capitalei chineze.

Marea Britanie avea deci o conduită războinică clară împotriva Chinei şi Japoniei, ţări pe care dorea să le domine şi să le umilească şi avea suficiente nave de război în regiune.

Bakufu a fost informat cu această decizie a guvernului britanic. Bakufu a cerut un răgaz, dar însărcinatul cu afaceri britanic nu a mai acordat nici un răgaz.

Escadronul britanic format din 7 nave de răboi a plecat din Yokohama la data de 6 august 1863. Pe data de 11 august 1863 escadronul a ajuns în faţa oraşului Kagoshima, capitala domeniului Satsuma unde a ancorat. Reprezentanţi ai domeniului Satsuma au venit la bordul vasului amiral Euryalus şi au purtat mai multe negocieri, cerând un răgaz de 24 de ore. După ce au trecut cele 24 de ore şi Satsuma nu a plătit, comandantul britanic al escadronului a decis să dea foc la trei vapoare comerciale

Scanned with OKEN Scanner

japoneze construite în Europa care erau ancorate în apropiere de navele militare britanice şi care aparţineau domeniului Satsuma. Atunci samuraii Satsuma au tras salve de tun de pe ţărm spre vapoarele britanice. La rândul lor, marinarii militari britanicii au bombardat serios clădirile din Kagoshima. Un număr de 5 junci comerciale japoneze au fost de asemenea aprinse.

Daunele materiale provocate oraşului Kagoshima de bombardamentele navale Britanice au fost enorme. Aproximativ 500 de case au fost distruse şi 5 japonezi au fost omorâţi. Victimele umane au fost mici, căci oraşul fusese evacuat mai devreme de teama atacului. Din nefericire şi britanicii au pierdut 13 oameni, între care comandantul şi adjunctul vasului amiral care au fost omorâţi de un singur obuz căzut peste ei.

Acest mic război i-a salvat faţa domeniului Satsuma, care chiar a pretins că războiul a fost o victorie pentru Japonia, dat fiind numărul mic de victime. Britanicii nu au debarcat trupe pe uscat şi nu au confiscat tunurile inamice, considerând că este suficientă lecţia dată.

După aceste lupte navale, Satsuma a negociat cu britanicii şi a plătit suma de 25.000 de lire sterline, bani pe care i-a împrumutat de la Bakufu, dar pe care nu i-a mai plătit înapoi niciodată, căci adminstraţia Bakufu a dispărut în anul 1869, odată cu restauraţia Meiji şi cu noua administraţie imperială. Dar samurii din domeniul Satsuma vinovaţi de moartea lui Richardson nu au fost nici găsiţi, nici judecaţi vreodată.

Conflictul dintre domeniul Satsuma şi britanici a avut şi o parte bună, căci după aceea a urmat o fructuoasă colaborare între domeniul Satsuma şi Mare Britanie care a vândut multe nave militare domeniului Satsuma iar flota militară britanică a participat mai târziu alături de domeniul Satsuma la războiul Boshin reuşind să asigure victoria taberei împăratului contra Shogunului.

Provincia, domeniul Satsuma, a fost de la bun început în favoarea modernizării Japoniei. Incidentul Namamugi a fost nefericit, dar istoria se scrie uneori şi din greşeli neintenţionate.

Scanned with OKEN Scanner

Fapt interesant este că la bombardamentul din Kagoshima a participat şi tânărul Heihachiro Togo, care a mânuit tunurile de pe uscat împotriva britanicilor, omul care va ajunge Comdandantul marinei imperiale japoneze şi va deveni eroul războiului împotriva Rusiei din anul 1905.

Choshu a fost un alt domeniu japonez foarte puternic şi mai pregătit pentru modernizare decât orice alt domeniu din Japonia. Domeniul Choshu era situat în cadrul prefecturei Yamaguchi de azi, la extremitatea dinspre Sud-Vest a insulei Honshu. În trecut, capitala domeniului Choshu a fost oraşul Shimonoseki, port la strâmtoarea cu acelaşi nume care separă insula Honshu de insula Kyushu. Pe malul insulei Honshu se află oraşul Shimonoseki, iar pe malul insulei Kyushu, la Sud, se află oraşul Kitakyushu (Strâmtoarea dintre cele două insule se mai numeşte şi Kanmon).

Înainte de anul 1600, în perioada războiului dintre diferite mici regate japoneze, domeniul Choshu a fost foarte puternic, acaparând multe teritorii. După bătălia din anul 1600 câştigată de Ieyasu Tokugawa, care a devenit ulterior Shogun, întemeind Shogunatul Tokugawa, Ieyasu a redus mult teritoriile acestui domeniu. Ca atare, din anul 1600, toţi Daimyo din domeniul Choshu au nutrit o ură veşnică împotriva Shogunatului Tokugawa.

Se spune că la fiecare An Nou bătrânii domeniului Choshu se adunau şi îl întrebau pe Daimyo: "A sosit în sfârşit timpul pentru răsturnarea Shogunatului Tokugawa?", la care Daimyo răspundea: "Nu, nu încă".

Acest timp a sosit abia în anul 1866, când domeniul Choshu s-a aliat cu domeniul Satsuma şi cu nobilimea de la curtea împăratului şi după ce au câştigat războiul Boshin au reuşit să înlăture Shogunatul Tokugawa în anul 1868. Acest timp al răzbunării a sosit aşadar numai după 266 de ani de aşteptare.

Este fantastică această comportare şi această perseverenţă urmată timp de 266 de ani şi este extrem de important de reţinut cum timp de 266 de ani, bătrânii lideri ai acestui domeniu au repetat în fiecare an aceeşi întrebare, anume dacă a sosit momentul răzbunării împotriva Shogunatului Tokugawa.

Scanned with OKEN Scanner

Prin această comportare, bătrânii domeniului Choshu au menţinut trează în memoria tuturor generaţiilor succesive ideea nedreptăţii suferite de domeniul lor din partea lui Ieyasu Tokugawa în anul 1600 şi flacăra nădejdii în repararea acelei nedreptăţi prin pedepsirea urmaşilor duşmanului lor.

Pentru o viaţă de om 266 de ani sunt mulţi, dar pentru o naţiune 266 de ani nu sunt atât de mulţi dacă stăruind continuu în această perioadă într-o credinţă şi într-un vis, la final acea credinţă, acel vis se va realiza.

Unul dintre motivele pentru care unele naţiuni sunt mari şi puternice este şi acela că au astfel de oameni care au puterea, voinţa spirituală, răbdarea de a nu uita şi de a persevera 266 de ani, sau atâţia ani câţi trebuie pentru atingerea unui scop.

Pentru mine acest fapt nu este un amănunt istoric oarecare, ci este unul dintre cele mai importante exemple de tenacitate, care justifică admiraţia noastră şi ar impune introducerea lui în manualele noastre alternative de istorie, dacă tot trebuie să avem manuale alternative, deşi nimeni pe lumea asta nu ne poate obliga să avem astfel de manuale dacă noi nu am vrea să facem aceste manuale.

Alianţa dintre samuraii domeniului Choshu şi cei ai domeniului Satsuma a constituit forţa militară principală care l-a susţinut pe împăratul Komei şi apoi pe noul împărat Meiji şi care luptând contra Shogunatului Tokugawa au determinat Restauraţia Meiji. Forţele militare ale celor două domenii au devenit apoi inima noi Armate Imperiale Japoneze.

Samuraii celebri din ambele domenii au devenit oameni de stat importanţi în noul guvern imperial Meiji. Astfel, celebrul samurai al domeniului Satsuma, Saigo Takamori, alături de Okubo Toshimichi şi de Katsura Kogoro (Kido Takayoshi) au fost cei care au realizat alianţa între cele două domenii initial rivale care a contribuit esenţial la răsturnarea Shogunatului şi la Restauraţia Meiji. Este vorba de Alianţa Satcho, de la primele litere ale numelor celor două domenii: Satsuma şi Choshu.

Scanned with OKEN Scanner

Cei trei samurai au format primul guvern provizoriu al Restaurației Meiji. Okubo Toshimichi (1830-1878) a fost numit ministru de interne. În această calitate a numit în posturile de guvernatori persoane tinere cu studii în străinătate și a inițiat un program rapid de construcție de drumuri, poduri și alte elemente de infrastructură. Apoi el a făcut parte din Misiunea Iwakura, iar la încheierea misiunii a preluat portofoliul de finanțe.

Destinul lui a fost tragic. În timpul revoltei samurailor conduși de Saigo Takamori, Okubo Toshimichi a luptat alături de forțele guvernamentale opunându-se astfel prietenului său Saigo Takamori. Ca urmare, el a fost acuzat de trădare de samurai loiali lui Saigo Takamori și a fost asasinat.

Între alți liderii politici proveniți din domeniul Choshu menționăm: Ito Hirobumi, Yamagata Aritomo, Inoue Kaoru and Katsura Taro.

Ito Hirobumi şi Inonue Kaoru, împreună cu alți tineri samurai din domeniul Choshu au părăsit ilegal Japonia încă în anul 1862 şi au mers să studieze la Londra şi în SUA pentru a putea contribui la modernizarea Japoniei.

Ito Hirobumi va deveni unul dintre oamenii de bază ai noului regim imperial japonez, ajungând să fie primul prim ministru al Japoniei după trecerea la formula guvernamentală a Cabinetului şi înființarea funcției de Prim Ministru. Ito Hirobumi a fost ales apoi în acestă funcție de prim ministru de încă patru ori. Ultima lui funcție a fost de Rezident General al Coreei, unde va muri asasinat de un naționalist coreean în anul 1909 în gara Harbin din Manciuria chineză.

Pentru renașterea României, pentru redobândirea demnității României, pentru înlăturarea shogunilor români care au confiscat puterea politică în scopuri personale, câteva personalități patriotice şi inteligente, necorupte şi doritoare a salva România ar trebui să se unească şi să îl ajute pe noul președinte Klaus Iohannis să pornească procesul de reforme şi de curățenie generală. În zilele noastre nu este nevoie de armate, de soldați, de samurai, ci doar de minți şi inimi cu sentimente patriotice. Cunosc

Scanned with OKEN Scanner

personal destui astfel de oameni capabili, patrioţi şi de anvergură care ar putea şi ar trebui să se pună în fruntea unui proces de restaurare a demnităţii naţionale şi a progresului.

Restauraţia Meiji ca act politic nu s-a produs nici lin şi nici într-o singură zi. Restauraţia Meiji s-a realizat în decurs de câţiva ani. Iată câteva momente din cadrul acestui proces de restaurare.

Forţe rebele din domeniul Choshu şi elemente naţionaliste din gruparea roninilor au organizat încercarea de răpire a împăratului, cunoscută drept Rebeliunea Hamaguri. Ideea lor a fost să-l aibă pe împărat de partea lor şi apoi să răstoarne Shogunatul. Rebeliunea a fost slab organizată şi forţele de apărare ale Palatului în care locuia împăratul Komei la Kyoto au reuşit cu uşurinţă să respingă pe atacatori.

Ronini erau acei samurai rămaşi fără stăpân sau fără maestru. Un samurai devenea *ronin*, adică *vagabond*, după moartea stăpânului său sau după ce şi-a pierdut privilegiile şi a fost concediat. Un ronin îşi găsea cu greu un nou stăpân, pentru că veneticilor li se acorda cu greu încredere de noii stăpâni. În acea perioadă, în Japonia, aproape toţi hoţii şi piraţii proveneau dintre ronini.

Pentru a pedepsi domeniul Choshu pentru sprijinirea atacului împotriva palatului imperial din Kyoto, Shogunatul a pornit la 1 septembrie 1864 primul război împotriva domeniului Choshu. Conflictul s-a terminat în final printr-un compromis realizat de lideri ai domeniului Satsuma, la finele anului 1864.

O lungă perioadă de timp între domenile Choshu şi Satsuma au existat dușmănii, așa cum am mai arătat. De aceea, la începutul procesului Restaurației Meiji, Satsuma a dorit să contribuie la slăbirea domeniului Choshu, rivalul său. Dar Satsuma a realizat rapid că Shogunatul, după ce va slăbi domeniul Choshu, se va întoarce împotriva domeniului Satsuma, pe care îl dorea neutralizat. Schimbându-şi orientarea, Satsuma a negociat un compromis între domeniul Choshu şi Shogunat care a constat în predarea către Shogunat a celor care au fost vinovaţi de atacarea

Scanned with OKEN Scanner

palatului imperial. Prin acest compromis conflictul s-a încheiat cu victoria morală a Shogunatului.

Dar cu trecerea timpului, Shogunatul nu a mai putut menţine controlul asupra ţării şi tot mai mulţi daimyo au început să ignore ordinele Shogunului.

Erodarea guvernării Shogunatului a fost accelerată şi de puterile Occidentale, mai ales de Marea Britanie, care în pofida bombardamentelor de la Kagoshima, s-a aliat rapid cu domeniul Satsuma, unul dintre cele mai bogate domenii şi a început să-i livreze acestuia armament şi vase militare, precum şi să îl ajute să se modernizeze.

Ofiţeri britanici ieşiţi la pensie au fost direct implicaţi în pregătirea militară şi modernizarea armatei domeniului Satsuma şi a altor domenii din Sudul Japoniei.

Noul ambasador britanic sosit în Japonia, Harry Smith Parkes, a sprijinit tot mai mult forţele anti-Shogunatului în dorinţa de a stabili o conducere unitară şi legitimă sub directa subordonare a împăratului şi mai ales pentru a contracara influenţa tot mai mare pe care Franţa o avea asupra Shogunului.

La rândul lui şi Shogunatul s-a pregătit pentru noi conflicte, modernizându-şi şi el forţele militare, bizuindu-se mai ales pe Franţa. În anul 1865 primul arsenal militar japonez a fost construit la Yokosuka de un inginer francez, Léonce Verny.

În interiorul domeniului Choshu, rivalul principal al Shogunatului, aşa cum am arătat mai sus, a avut loc o lovitură de stat şi puterea a fost preluată de elemente extremiste, care se opuneau pe faţă Shogunatului. Ca urmare, Shogunatul a decis să pornească o a doua expediţie de pedepsire a rebelilor din acest domeniui. Operaţiunile militare ale Shogunatului contra domeniului Choshu au început la 7 iunie 1866 prin bombardarea oraşelor Suo-Oshima şi Yamaguchi de către nave militare ale guvenului Shogunatului, aşa numitul Bakufu. Domeniul Satsuma a făcut o alianţă secretă cu domeniul Choshu şi din acel moment cele două domenii cu puteri militare importante la acea vreme au colaborat strâns la înlăturarea Shogunatului.

Scanned with OKEN Scanner

Expediţia Shogunatului împotriva domeniului Choshu s-a terminat în dezastru deoarece forţele militare ale Shogunatului şi armamentul lor nu erau la fel de modernizate ca cele ale domeniului Choshu sprijinit şi de domeniul Satsuma. Forţele Shogunatului au fost adunate de la diferiţi daimyo locali şi ele nu aveau nici un fel de tragere de inimă să lupte pentru Shogun. Deja campania **Sono joi**, lansată de împărat (Respect pentru împărat şi alungarea străinilor) pătrunsese în sufletul maselor populare şi a samurailor şi a făcut ca poporul să nu mai sprijine Shogunatul, ci să se întoarcă cu faţa şi cu speranţa spre împărat.

La Restauraţia Meiji a constribuit atât mintea unor lideri politici, armata domeniilor Choshu şi Satsuma, dar şi propaganda care a cuprins masele în favoarea împăratului care s-a pus în fruntea elementelor patriotice, naţionaliste.

După eşecul militar al Shogunatului împotriva domeniului Choshu, atmosfera s-a calmat o vreme, deoarece, în acelaşi an, 1866, au intervenit două evenimente importante: a decedat Shogunul Iemochi Tokugawa şi apoi, la puţină veme, a decedat şi împăratul Komei. Noul Shogun a devenit Yoshinobu Tokugawa, iar noul împărat Meiji.

Noul Shogun, Yoshinobu Tokugawa a reuşit să obţină o încetare a focului în conflictul cu domeniul Choshu, dar soarta Shogunatului era deja pecetluită. Prestigiul Shogunatului, care conta enorm într-o ţară ca Japonia, era definitiv pierdut. Toţi liderii locali vedeau că Shogunul nu este decât un tigru de hârtie şi deci nu s-au mai temut de el. Înfrângerea militară în războiul cu domeniul Choshu a obligat Shogunatul să aplice multe reforme, dar valul de antipatie împotriva lui creştea zilnic.

În ianuarie 1867 o misiune militară franceză a sosit în Japonia pentru a reorganiza armata Shogunatului. Era însă târziu. Soarta Shogunatului era deja pecetluită.

Tokugawa Yoshinobu (1837-1913) a fost cel de al 145-lea şi ultimul Shogun al Japoniei. El a guvernat Japonia doar între 29 august 1866 şi 19 noiembrie 1867, un an şi aproape 3 luni.

Scanned with OKEN Scanner

Tokugawa Yoshinobu a demisionat la 19 noiembrie 1867 la sugestia Daimyo Tosa, alăturat şi el taberei imperiale.

Merită să arătăm formula găsită pentru convingerea Shogunului Tokugawa Yoshinobu să cedeze puterea. Esenţa acordului, esenţa actului de demisie, care îi salva prestigiul, fraza cheie, a fost aceea prin care ultimul Shogun a fost de acord: **"Să fie instrumentul care să ducă la îndeplinire ordinele imperiale".**

Cu puţin timp înainte de a demisiona, pe data de 9 noiembrie 1867, un ordin secret se semnase deja de către cele două domenii, Satsuma şi Choshu în numele împăratului prin care se comanda "uciderea trădătorului, supusul Yoshinobu". Ulterior s-a dovedit că acest ordin fusese fals, dar ordinul chiar fals şi-a atins scopul prin aceea că a determinat mai mulţi nobili să treacă în tabăra împăratului.

După demisia lui Tokugawa Yoshinobu, în Japonia s-a creat un vid de putere, deşi aparatul administrativ şi militar al fostului Shogunat continua să existe. În plus, membrii familiei Tokugawa şi toţi colaboratorii săi apropiaţi şi loiali au rămas în poziţii politice şi executive proeminente. Aceste realităţi nu au putut fi acceptate de cei mai hotărâţi lideri ai celor două domenii, Satsuma şi Choshu care au considerat această situaţie ca fiind intolerabilă.

Evenimentele s-au precipiat când la 3 ianuarie 1868, aceste elemente au preluat controlul palatului imperial din Kyoto şi în ziua următoare l-au determinat pe împăratul Meiji care nu avea decât 15 ani să declare propria lui restaurare şi preluarea întregii puteri.

Majoritatea adunării imperiale consultative a fost de acord cu această preluare a puterii de către Curtea Imperială şi a sprijinit continuarea colaborării cu Tokugawa sub conceptul "unui guvern drept". Un singur membru al acestui consiliu, Saigo Takamori a cerut adunării să decidă abolirea titlului de Shogun şi să confişte averea şi pământurile lui Yoshinobu Tokugawa[14].

---

[14] Saigo Takamori (1828-1877) a fost unul dintre cei mai influenţi samurai din timpul restauraţiei Meiji. El a devenit un erou al Japoniei, despre viaţa lui scriindu-se multe cărţi şi făcându-se multe filme. Saigo a

Scanned with OKEN Scanner

Deşi iniţial Yoshinobu Tokugawa a fost de acord cu deciziile Curţii imperiale prin care împăratul a preluat puterea, ulterior, pe 17 ianuarie 1868, Yoshinobu Tokugawa a declarat că "el nu va fi legat de această proclamaţie a Restaurării şi a cerut Curţii imperiale să o anuleze".

La 24 ianuarie 1868, Yoshinobu Tokugawa a decis să pregătească un atac asupra capitalei Kyoto ocupată de forţele

---

fost membru al domeniului Satsuma. În prima partea a vieţii sale a aparţinut rangului inferior al samurailor, familia lui fiind extrem de săracă, dar după mai multe peripeţii (închisoare, exilare etc.) în anul 1864 a fost trimis de Daimyo Satsuma, Shimazu Hisamitsu, la Kyoto să se ocupe de problemele domeniului în relaţiile cu curtea imperială. După ce a ajuns la Kyoto şi a preluat comanda trupelor Satsuma, Saigo a făcut o alianţă cu samuraii din domeniul Aizu împotriva forţelor rivale din domeniul Choshu.

Saigo a fost cel care a împiedicat samuraii din Choshu şi roninii aliaţi să preia apărarea palatului imperial cu ocazia aşa zisului incident Kinmom. Apoi, Saigo a fost unul dintre conducătorii militari ai forţelor Shogunatului Tokugawa care au mers să pedepsească domeniului Choshu în prima expediţie. În secret însă, Saigo a purtat negocieri cu liderii Choshu, negocieri care au condus la alianţa dintre domeniul Satsuma şi domeniul Choshu, care înainte erau în mare rivalitate.

Saigo a fost cel mai vehement proponent al abolirii Shogunatului şi al confiscării averii fostului Shogun Tokugawa Yoshinobu, după proclamarea Restauraţiei Meiji. Intransigenţa lui a fost una din cauzele războiului Boshin. După victoria împotriva lui Tokugawa Yoshinobu în războiul Boshin unde Saigo a avut un rol central, Saigo a avut o contribuţie majoră în punerea pe picioare a noii administraţii imperiale. El a avut mai multe funcţii guvernamentale, inclusiv aceea de şef executiv temporar în timpul Misiunii Iwakura (1871-1872). În anul 1873 intră în conflict cu alţi lideri din noul executiv imperial al Japonie şi se retrage la Kagoshima, pe domeniul Satsuma. În anul 1877 a devenit şeful samurailor rebeli care au pornit război împotriva guvernului. Rebeliunea a fost înfrântă de armata imperială şi Saigo a comis Seppuku, decedând astfel în anul 1877. Odată cu rebeliunea samurailor Satsuma, noul guvern imperial japonez a reuşit să-şi impună definitiv conducerea asupra destinelor Japoniei.

Scanned with OKEN Scanner

Satsuma şi Choshu. Decizia lui Yoshinobu Tokugawa de a ataca forţele combinate ale domeniilor Choshu şi Satsuma a fost determinată şi de informaţiile că duşmanii lui au incendiat deja părţi exterioare ale Castelului Edo, domeniul Tokugawa din Tokyo şi au atacat oficii guvernamentale. Ca răspuns, forţele Shogunatului au atacat a doua zi, pe 25 ianuarie 1868 castelul reşedinţă a domeniului Satsuma din Tokyo, l-au cucerit, i-au dat foc şi au ucis mulţi samurai care apărau acest castel. Pe 27 ianuarie 1868, forţele Shogunatului au atacat suburbiile oraşului Kyoto apărate de armate ale Choshu şi Satsuma. În ziua a doua a atacului, samurailor ce apărau palatul imperial le-au fost distribuite însemne imperiale, iar o rudă a împăratului, Ninnajinomiya Yoshiaki, a fost numit comandant şef al forţelor de apărare. Din acest moment, forţele armate ale celor două domenii au devenit oficial armată imperială.

Oficiali ai Curţii imperiale au desfăşurat intense activităţi de lobby şi au reuşit să convingă mai mulţi Daimyo să treacă de partea împăratului. Astfel Daimyo Yodo a trecut de partea împăratului la 5 februarie, iar Daimyo Tsu în ziua de 6 februarie 1868, înclinând definitiv balanţa în favoarea forţelor imperiale.

Pe 7 februarie 1868, Tokugawa Yoshinobu, dezamăgit de aprobarea imperială dată forţelor Choshu şi Satsuma, a plecat la Osaka şi apoi la Tokyo.

Concomitent, pe 28 ianuarie 1868 a avut loc şi o bătălie navală la Awa între forţele Shogunatului şi cele ale samurailor Satsuma, bătălie terminată cu victoria Shogunatului.

Diplomaţii puterilor europene care urmăreau cu mare atenţie evenimentele din Japonia au decis la începutul lunii februarie 1868 să se întâlnească în oraşul Kobe şi au dat o declaraţie prin care au arătat că ei consideră că Shogunatul este singurul guvern legal al Japoniei, dând astfel noi speranţe lui Tokugawa Yoshinobu. El a sperat că puterile Occidentale, mai ales Franţa, vor interveni în favoarea sa.

Scanned with OKEN Scanner

Occidentalii au fost la începutul acestor evenimente politice interne din Japonia mai mult în favoarea Shogunatului deoarece împărarul era aliatul naţionaliştilor care se împotriveau străinilor.

Dar la câteva zile după publicarea declaraţiei ambasadorilor în favoarea Shogunatului, o delegaţie imperială a vizitat ambasadorii străini explicându-le că Shogunatul a fost abolit, că noua putere a fost preluată de împărat şi că această nouă putere va garanta deschiderea porturilor japoneze pentru comerţul cu străinii şi că de acum înainte interesele străinilor în Japonia vor fi protejate de împărat.

Pe baza acestor contacte, informări şi garanţii date de reprezentaţii împăratului care până ieri erau împotriva străinilor, dar care din interese majore şi-au schimbat politica, ambasadorii Occidentali au decis să recunoască noul guvern imperial al Japoniei.

Schimbarea de politică decisă de curtea imperială în 24 de ore nu a dus imediat la calmarea spiritelor şi sentimentelor populare contra străinilor. Un număr de 11 marinari francezi de pe corveta Dupleix au fost omorâţi la 8 martie 1868, iar ambasadorul britanic Sir Harry Parkes a fost atacat pe o stradă din Kyoto de un grup de samurai.

Toată agitaţia contra străinilor instigată de împărat după semnarea de către Shogunat a tratatelor inegale, agitaţie care a servit de minune curtea imperială în răsturnarea Shogunatului, nu se putea calma pe loc, după noua schimbare de direcţie politică a împăratului, schimbare formală, dictată de nevoia de a-i neutraliza pe străini şi de a-i îndepărta de Shogunat.

Sub influenţa ambasadorului britanic, în martie 1868, ambasadorii Occidentali au semnat o declaraţie de neutralitate strictă prin care au arătat că puterile străine vor menţine o strictă neutralitate şi nu vor interveni în conflictul intern, nesusţinând nici o parte, că vor aştepta soluţionarea conflictului.

Saigo Takamori, samuraiul viteaz menţionat mai sus, a condus forţele imperiale victorioase spre capitala Edo (Tokyo) pe care în luna mai 1868 a înconjurat-o. Forţele Shogunatului s-au predat.

Scanned with OKEN Scanner

Rămăşiţe ale acestor forţe au mai luptat în alte părţi, dar la 4 iulie 1868 au pierdut o nouă bătălie la Ueno.

Între timp, Enomoto Takeaki, conducătorul militar al forţelor navale ale Shogunatului, a refuzat predarea şi a plecat în Nordul Japoniei cu mai multe nave militare şi 2.000 de marinari militari în speranţa organizării unui contraatac împotriva forţelor imperiale, contând pe ajutorul unor Daimyo din Nordul Japoniei. El a fost însoţit de o mână de consilieri francezi.

După capitularea Shogunului Yoshinobu Tokugawa, cea mai mare parte a Japoniei a acceptat conducerea imperială a noului regim. Doar câteva domenii din nordul Japoniei sprijinite de clanul Aizu au continuat rezistenţa. În luna mai 1868 câţiva Daimyo din Nord au format o Alianţă pentru a lupta contra forţelor imperiale. Din această Alianţă au făcut parte domeniile Sendai, Yonezawa, Aizu, Shonai şi Nagaoka, cu un total de 50.000 de trupe. Un prinţ imperial Kitashirakawa Yoshihisa a plecat şi el în Nord cu armatele Shogunatului. Acesta a fost numit şeful Coaliţiei din Nord cu intenţia de fi numit "Împăratul Tobu".

Domeniul Aizu a fost atacat în octombrie 1868 de forţele imperiale şi după înfrângere a urmat sinuciderea în masă a Byakkotai (Corpul Tigrilor Albi), luptătorii tineri ai acestui domeniu.

La început, Coaliţia Nordului era numeroasă, dar prost echipată şi îi lipsea armamentul modern. Tunurile Coaliţiei Nordului erau rudimentare, cele mai multe fiind din lemn legate cu funii care aruncau proiectile de piatră. Deşi a avut anumite succese militare, Coaliţia Nordului a pierdut cele mai multe lupte date cu forţele imperiale şi s-a retras mereu spre Nord. Pe data de 12 octombrie 1868, Coaliţia Nordului a fost complet înfrântă.

Scanned with OKEN Scanner

Restauraţia Meiji

La 26 octombrie 1868, oraşul Edo a fost numit Tokyo, iar perioada Meiji a început oficial. În noiembrie 1868, după mai multe lupte şi multe negocieri, domeniul Aizu a admis înfrângerea.

După pierderea insulei Honshu, Enomoto Takeaki, cu flota ce i-a mai rămas şi consilierii francezi, s-a refugiat în insula Hokkaido. Aici Enomoto Takeaki a organizat un guvern cu obiectivul stabilirii unui stat independent pe această insulă. Formal, pe 15 decembrie 1868, Takeaki a stabilit un fel de republică după modelul SUA, pe care a numit-o Republica Ezo. Enomoto Takeaki a fost ales preşedinte al acestei republici. În timpul iernii, Republica Ezo a consolidat apărarea în jurul peninsulei Hakodate cu fortăreaţa Goryokaku la centru. Armata a fost organizată sub o comandă franco-japoneză cu un comandant şef, Otori Keisuke, secondat de căpitanul francez Jules Brunet.

În martie 1869, trupele imperiale au început atacul împotriva forţelor noii Republici Ezo. După mai multe lupte navale şi terestre, Enomoto Takeaki a decis în final să capituleze la data de 18 mai 1869, iar la 27 iunie 1869, Republica Ezo a încetat să mai existe.

După această ultimă victorie militară, noul guvern japonez a trecut la unificarea ţării sub conducerea împăratului Meiji. Acest guvern l-a avut la început ca şef pe Iwakura Tomomi, unul dintre curtenii imperiali foarte activi în lupta împotriva Shogunului. Alături de el guvernul a mai cuprins câţiva reprezentanţi ai domeniilor Choshu, Satsuma şi Tosa. Reşedinţa împăratului a fost mutată de la Kyoto la Tokyo la sfârşitul anului 1868.

Restauraţia Meiji s-a realizat aşadar cu destul de multe lupte, cu sacrificii, cu înfrângerea unei opoziţii dure, cu multă vărsare de sânge. Restauraţia Meiji s-a realizat după un război civil. Shogunatul nu a cedat puterea de bună voie, ci a pierdut-o prin luptă armată.

Scanned with OKEN Scanner

Au avut loc multe trădări succesive ale Shogunului, trădări făcute de domeniile mai mici, ceea ce arată că cei mici merg mereu cu cei mari şi puternici, că cei mici se orientează în funcţie de jocul norocului celor mari şi puternici, urmându-i mereu pe cei victorioşi. Comportarea umană şi politică este în linii mari aceeaşi atât în Japonia, cât şi în România sau în orice altă ţară a lumii.

Guvernul Meiji, după cucerirea definitivă a puterii, a trecut la cea mai fantastică, mai rapidă şi unică perioadă de dezvoltare şi modernizare a ţării.

Noul guvern imperial Meiji a eliminat progresiv puterea militară şi influenţa politică a domeniilor şi a şefilor acestora, aşa numiţii Daimyo. Această decizie a noului guvern imperial este cunoscută sub numele de *Abolirea sistemului Han şi stabilirea sistemului prefecturilor.*

Printr acest act din anul 1871, noul guvern Meiji a desfiinţat sistemul feudal al domeniilor (sistemul han), un sistem descentralizat în care aproape întreaga putere era deţinută de Daimyo, iar funcţiile acestora erau moştenite. Acest vechi sistem a fost înlocuit cu un sistem centralizat al prefecturilor în care prefecţii erau numiţi de guvern. Prin recuperarea de către împărat şi a puterii locale deţinute de Daimyo, alături de puterea centrală a Shogunului, s-a realizat desăvârşirea restauraţiei imperiale în Japonia.

Procesul de desfiinţare a domeniilor (sistemul han) a fost realizat în câteva etape pentru a nu se antagoniza clasa Daimyo care deţinea întreaga putere politică, economică şi militară a Japoniei.

Primul pas a fost confiscarea de către noul guvern Meiji a tuturor terenurilor deţinute de Shogunat şi de către acei Daimyo care au rămas fideli Shogunului până în ultimul moment. Aceste terenuri au reprezentat cam a patra parte din totalul suprafeţei Japoniei. Pe aceste teritorii au fost înfiinţate primele prefecturi cu guvernatori numiţi de guvern.

A doua etapă a avut loc în anul 1869, când câţiva lideri luminaţi au convins cele două domenii care sprijiniseră restauraţia

Scanned with OKEN Scanner

Meiji şi deţineau acum puterea centrală, Choshu şi Satsuma, să renunţe de bună voie la domeniile lor şi să le transfere împăratului.

Ca urmare a acestui gest simbolic extrem de important, decis de cele două domenii conducătoare, într-o perioadă foarte scurtă, 25 iulie 1869 - 2 august 1869, de frică ca loialitatea lor faţă de împărat să nu fie suspectată, 260 de alte domenii au urmat exemplul dat de domeniile Choshu şi Satsuma şi au renunţat la domeniilor lor în favoarea împăratului. Doar 14 domenii au rezistat iniţial să se conformeze acestui trend. Acestor 14 domenii li s-a ordonat de către guvern să se conformeze.

În schimbul cedării autorităţii lor ereditare către guvernul central, Daimyo au fost numiţi guvernatori ne-ereditari ai fostelor lor domenii rebotezate prefecturi. Totodată, li s-a permis să reţină pentru ei 10% din taxele şi veniturile prefecturilor.

Prin noua lege de organizare teritorială a Japoniei, li s-a permis guvernatorilor noilor prefecturi să numească funcţionarii prefecturilor, dar s-a pus condiţia ca cei numiţi să îndeplinească condiţiile de calificare stabilite de guvern.

Salariile foştilor samurai s-a decis că vor fi plătite pe viitor din veniturile prefecturilor şi nu de către guvernatori, prin aceasta slăbindu-se relaţia personală dintre guvernatori şi samurai şi întărindu-se relaţia samurailor cu guvernul central. Însuşi termenul de Daimyo a fost abolit definitiv în luna iulie 1869.

Numărul prefecturilor s-a schimbat de mai multe ori în această perioadă de început, până ce în anul 1888 s-a ajuns la numărul de 3 prefecturi urbane şi 44 de prefecturi teritoriale, câte are Japonia de atunci şi până azi.

Şi aici am avea noi, românii, ceva de învăţat de la Japonia. Din anul 1888 şi până acum, Japonia nu a mai schimbat organizarea sa administrativă. După ce a fost gândită temeinic, această organizare a rămas aceeaşi timp de 127 de ani. Noi, românii, schimbăm mereu legile şi organizarea administrativă. Asta deoarece nu gândim serios când luăm o decizie şi apoi nu o

Scanned with OKEN Scanner

menţinem în vigoare suficient de mult pentru ca oamenii să se obişnuiască cu ea şi să o accepte ca fiind logică şi necesară.

Dacă schimbăm mereu legile nimeni nu le respectă, aşteptând noi modificări. Este unul dintre semnele cele mai elocvente ale neseriozităţii noastre la nivel de organizare socială şi acte de guvernare. Dacă legile se schimbă prea des este de prisos să ne mai întrebăm de ce românii nu au înclinaţia să le respecte. Fiecare român care trebuie să respecte o lege care nu-i convine o încalcă, căci ştie că acea lege nu va avea viaţă lungă. Deci pentru ce ar respecta-o?

O reformă majoră şi grea a fost exproprierea şi abolirea clasei samurailor, determinând mulţi samurai să intre în funcţii administrative sau activităţi antreprenoriale. Mulţi samurai au ajuns însă şi foarte săraci şi au murit de foame. Din această cauză a avut loc şi răscoala samurailor condusă de Saigo Takamori în anul 1877.

Domeniile din Sud, Satsuma, Choshu şi Tosa jucând un rol decisiv în răsturnarea Shogunatului au dobândit posturi cheie de mare răpundere în noul guvern imperial şi au condus Japonia pe drumul modernizării şi industrializării. Multe decenii la rând, aceste domenii, prin oamenii lor, au fost dominante pe scena politică japoneză. Această realitate politică din această perioadă este numită şi Oligarhia Meiji formalizată cu instituţia Genro.

Ar fi cazul ca şi în România zonele mai dezvoltate din Transilvania, prin oamenii lor cei mai luminaţi şi mai competenţi, să preia iniţiativa modernizării ţării şi să conducă acest proces o perioadă suficient de lungă până ce schimbările vor deveni ireversibile.

În anul 1869, la iniţiativa împăratului Meiji a fost construit **Templul Yasukuni (Yasukuni Shrine)** ***din Tokyo în onoarea tuturor celor morţi în Războiul Boshin care au luptat pentru împăratul Meiji. Conform religiei Shinto, sufletele (kami) celor care au murit pentru împărat, deci pentru patrie, care au fost aduse în templu, vor găsi aici pentru veşnicie locul de odină şi liniştea lor. Iniţial au fost sfinţite sufletele a 7.751 de soldaţi morţi pentru***

Scanned with OKEN Scanner

împărat în decursul tuturor luptelor duse pentru restauraţia Meiji.

Numele soldaţilor care au murit luptând pentru Shogunul Tokugawa nu sunt înscrise pe lista celor din Templul Yasukuni. De la înfiinţarea Templului Yasukuni, pe lista celor ce au dreptul la odihnă şi pomenire veşnică la Templul Yasukuni au fost adăugaţi toţi soldaţii morţi în războaiele purtate de Japonia până la terminarea celui de al doilea război mondial. În prezent, lista acestor soldaţi cuprinde un număr de 2.466.532 de suflete. În fiecare an se adaugă noi nume pe această listă după ce se descoperă date noi cu identitatea celor decedaţi în cel de al doilea război mondial.

Întrucât pe această listă au fost trecute şi numele unor înalţi ofiţeri care au fost consideraţi criminali de război de către Tribunalul de la Tokyo instituit de americani imediat după terminarea celui de al doilea război mondial, astăzi, vizitele conducătorilor politici japonezi la acest templu determină proteste şi discuţii politice numeroase atât în Japonia, cât şi în străinătate, mai ales în China şi Coreea de Sud.

După Restauraţia Meiji, unii dintre liderii şi partizanii vechiului Shogunat Tokugawa au fost închişi, dar au scăpat de execuţie. Soarta blândă a acestor foşti adversari şi duşmani ai restauraţiei imperiale se spune că se datorează unor oameni influenţi precum Saigo Takamori şi Iwakura Tomomi, dar şi sfaturilor date împăratului de ambasadorul britanic Parkes care l-a convins pe împăratul Meiji că o politică prea severă împotriva fostului Shogun Yoshinobu Tokugawa şi a adepţilor lui ar fi văzută prost în Occident şi ar păta reputaţia noului guvern şi a administraţiei imperiale.

După 2 sau 3 ani de închisoare, cei mai mulţi dintre foştii duşmani ai împăratului au fost eliberaţi şi au primit funcţii în noul guvern. Unii au avut chiar cariere frumoase. De exemplu Enomoto Takeaki, unul dintre duşmanii împăratului care s-a luptat până la finalul finalului, a devenit ambasador al Japoniei în Rusia şi China şi apoi ministru al educaţiei.

Scanned with OKEN Scanner

Noul guvern imperial nu a trecut la expulzarea străinilor, aşa cum ceruse împăratul înainte de a accede la puterea politică, ci s-a concentrat pe dezvoltarea şi modernizarea ţării şi pe renegocierea tratatelor inegale. Noua lozincă lansată de împăratul Meiji a fost: **"O ţară bogată şi o armată puternică".**

O ţară bogată şi o armată puternică a fost marele ideal, marele vis, marele plan, marele program a guvernelor japoneze care au realizat dezvoltarea rapidă și modernizarea Japoniei după Restauraţia Meiji.

Renaşterea României s-ar putea face sub lozinca: *O Românie bogată şi respectată.*

Trebuie folosite propoziţii simple, lozinci scurte, clare şi expresive care să inspire masele largi populare, care să meargă la sufletul oamenilor, care să fie în consonanţă cu aspiraţiile cele mai profunde ale românilor.

Relaţiile guvernului Meiji cu puterile Occidentale au fost calde de la bun început. Excepţie a făcut Franţa, care susţinuse deschis fostul Shogunat. Totuşi, după scurtă vreme şi relaţiile guvernului Meiji cu Franţa s-au îmbunătăţit şi o a doua misiune militară franceză a sosit în Japonia în anul 1874, urmată apoi de a treia misiune militară în anul 1884.

După încoronarea sa, împăratul Meiji a dat publicităţii **Carta Jurământului** în care a cerut adunări deliberative, oferind şanse sporite pentru oamenii de rând, abolind vechile obiceiuri rele din trecut şi promiţând să caute informaţii şi cunoştinţe noi oriunde în lume spre întărirea fundaţiilor conducerii imperiale.

Misiunea Iwakura

Cum au procedat practic japonezii pentru a vedea ce au bun străinii şi ce ar putea învăţa şi prelua de la străini?

Guvernul imperial japonez a trimis în Occident o misiune condusă de Iwakura Tomomi, ministru de stat (fost şef al organismului guvernamental central existent în Japonia înainte de adoptarea numelui de guvern pentru organul executiv central)

Scanned with OKEN Scanner

unul dintre cei mai importanţi politicieni ai Restauraţiei Meiji. De fapt, această misiune a cuprins cam jumătate din ceea ce era atunci guvernul japonez.

Traseul Misiunii Iwakura a fost următorul: la 23 decembrie 1871 misiunea a plecat din Yokohama la bordul vasului ***SS America*** spre San Francisco. Misiunea a vizitat mai multe ţări printre care SUA, Marea Britanie, Franţa, Belgia, Olanda, Germania, Rusia, Danemarca, Suedia, Austria, Italia, Spania şi Portugalia. La revenirea în Japonia, Misiunea s-a oprit în Egipt, Aden, Ceylon, Singapore, Saigon, Hong Kong şi Shanghai, întorcându-se în Japonia la 13 septembrie 1873. Misiunea a stat în străinătate un an şi 8 luni.

Perioada cea mai lungă a fost petrecută de Misiunea Iwakura în SUA, 205 zile (15 ianuarie-6 august 1972), apoi Marea Britanie, 122 de zile, (17 august-16 decembrie 1872), Franţa 60 de zile (16 decembrie 1872-17 ianuarie 1873), Germania 30 de zile (7-28 martie 1873, 15-17 aprilie 1873, 1-8 mai 1873), Rusia 17 zile, (29 martie - 15 aprilie 1873), Belgia 7 zile (17-24 februarie 1873), Suedia 7 zile (23-30 aprilie 1873), Italia 23 de zile (9 mai-2 iunie 1873) etc[15].

Numărul de zile petrecute de către Misiunea Iwakura în ţările vizitate arată şi importanţa pe care Japonia a acordat-o acestor ţări.

Iwakura Tomomi, pe timpul misiunii, a avut rangul de ambasador extraordinar şi plenipotenţiar şi a fost asistat de 4 vice-ambasadori, dintre care trei erau şi ei foşti miniştri: Okubo Toshimichi, Kido Takayoshi şi Ito Hirobumi.

Istoricul Kume Kunitake a fost însărcinat să fie responsabil cu ţinerea unui jurnal zilnic şi cu notarea tuturor impresiilor şi constatărilor. Misiunea a mai cuprins un număr de funcţionari publici superiori reprezentanţi ai celor mai importante departamente guvernamentale, oameni de ştiinţă şi un personal administrativ. În total misiunea a avut 48 de persoane. Odată cu

---

[15] Vezi pentru mai multe detalii Ian Nish, Editor, *The Iwakura Mission to America and Europe: A New Assessment*, Routledge, 2008.

Scanned with OKEN Scanner

misiunea au mai plecat în Occident şi 60 de studenţi. Unii dintre aceşti studenţi au rămas în unele dintre ţările vizitate pentru a-şi completa studiile.

Unul dintre aceşti studenţi, Kaneko Kentaro, a rămas în SUA şi în timpul studiilor l-a cunoscut pe Theodore Roosevelt cu care s-a împrietenit. Peste ani, Theodor Roosevelt a devenit preşedinte al SUA. Datorită acestei prietenii, preşedintele Theodor Roosevelt a acceptat să medieze terminarea războiului dintre Japonia şi Rusia şi încheierea Tratatului ruso-japonez din 1905, cunoscut sub numele de Tratatul de la Portsmouth, care a pus capăt războiului.

Conferinţa de pace de la Portsmouth a început când preşedintele Theodore Roosevelt a invitat cele două ţări să participe la negocieri directe de pace la Portsmouth, în statul New Hampshire din SUA. Roosevelt a avut încredere în Marina SUA şi de aceea a ales acest port important pentru construcţiile sale navale ca loc de desfăşurare a negocierilor de pace fiind convins că ofiţerii şi oficialii marinei americane vor furniza cele mai bune condiţii pentru aceste negocieri de pace.

Ca urmare a eforturilor depuse de guvernatorul statului New Hampshire, de autorităţile portului şi de cetăţenii acelui oraş, ca urmare a ospitalităţii celor care au venit în contact cu negociatorii ruşi şi japonezi, ca urmare a medierii din umbră a preşedintelui american Theodor Roosevelt, negocierile sau desfăşurat cu succes şi astfel s-a încheiat la 5 septembrie 1905 Tratatul de la Portsmouth, primul tratat internaţional semnat pe pământ american. Pentru contribuţia sa la negocierile de pace ruso-japoneze, preşedintele Theodore Roosevelt a primit premiul Nobel pentru Pace.

Misiunea Iwakura în SUA şi Europa, alături de abolirea sistemului han au reprezentat două dintre cele mai importante evenimente care au pus bazele noului stat japonez după Restauraţia Meiji.

Scanned with OKEN Scanner

Misiunea Iwakura a avut mai multe scopuri:

1. Să renegocieze tratatele inegale cu ţările Occidentale.

2.Să culeagă informaţii privind educaţia, tehnologia, cultura, structurile militare, sociale şi economice ale ţărilor vizitate în vederea modernizării Japoniei. Aceste informaţii vizau concret modul în care funcţionează societăţile industrializate. Informaţiile erau necesare pentru a se vedea cum noile politici japoneze de modernizare urmau a se materializa la modul concret şi în toate detaliile necesare. Liderii restauraţiei au realizat că mai multe reforme interne vor fi necesare, dar ei nu se înţelegeau asupra drumului concret de urmat, în acelaşi timp simţind că dacă politicile lor vor eşua consecinţele vor fi dezastruoase. De aceea aveau nevoie de exemple concrete culese de la puterile Occidentale pentru a-şi clarifica drumul de urmat.

3. Să proiecteze asupra ţărilor vizitate o imagine pozitivă asupra Japoniei, să asigure aceste ţări că procesul de modernizare este în mâini bune şi să le convingă despre soliditatea statului japonez.

Pe parcursul vizitei, membrii misiunii, în frunte cu Iwakura, au explicat de multe ori că au venit în ţările Occidentului pentru a se lumina (*enlightenment*).

Misiunea a realizat şi conştientizat, pe măsură ce trecea timpul şi se documenta mai bine, că reformele instituţionale nu vor fi suficiente pentru modernizarea Japoniei şi că o anume reformă internă de un anume fel va fi de asemenea necesară.

Expresia de *iluminare*, de *luminare* s-a folosit ca un cuvânt cheie care exprima de fapt ideea că japonezii vor avea nevoie de o anume nouă conştiinţă, de o nouă formă mentală pentru a putea intra în era modernă.

De o astfel de reformă sau revoluţie mentală are nevoie şi România astăzi. Pentru o astfel de revoluţie mentală militează această carte. Nici un fel de revoluţie, de progres rapid, de modernizare nu se poate face fără o revoluţie mentală, fără o schimbare fundamentală de comportament.

Scanned with OKEN Scanner

Misiunea Iwakura a revenit în Japonia cu o imensitate de date şi informaţii precum şi cu memoria plină de cele ce membrii ei văzuseră cu ochii lor în ţările vizitate de membrii misiunii. Membrii misiunii au trăit multe şocuri în timpul acestei misiuni, dar poate cel mai mare şoc a fost acela să realizeze cât de săraci sunt japonezii faţă de popoarele ţărilor vizitate.

Descoperirea sărăciei materiale a japonezilor comparativ cu popoarele Occidentului şi descoperirea decalajului tehnologic al Japoniei faţă de ţările vizitate au determinat pe membrii misiunii şi apoi şi pe alţi tineri japonezi care au studiat în străinătate şi au revenit în Japonia să aprecieze corect realităţile japoneze şi apoi, plecând de la realităţile ţării lor şi de la realităţile Occidentului, să poată propune programe şi planuri corecte de modernizare, de industrializare, de eficientizare, de forţare la maxim a dezvoltării Japoniei.

Până nu te compari cu cineva nu poţi să ştii dacă eşti bogat sau sărac, prost sau deştept, înalt sau scund, frumos sau urât, harnic sau leneş, curajos sau laş etc.

Eu am realizat pentru prima dată că sunt sărac doar după ce am ajuns la liceu, când a trebuit să mă compar cu copiii de la oraş. Până la a pleca din sat, toţi copiii din acel sat am fost relativ egali, deci nu am putut realiza că unii copii pot fi cu mult mai bogaţi decât noi. În sat am fost cu toţii egali în sărăcie şi de aceea inconştienţi că suntem săraci. Când am ajun însă la oraş, am devenit conştient de sărăcia mea şi de-abia atunci am început să sufăr din cauza sărăciei.

În sat nu aveam nevoie de bani să merg la film, căci nu erau filme în sat, nici să-mi cumpăr prăjituri de la cofetărie, căci nu erau cofetării în sat. În sat toţi copiii umblam vara desculţi, deci nu puteam constata că unii au pantofi mai scumpi decât alţii. În sat, toamna şi iarna toţi copiii purtau aceleaşi opinci, deci nu puteam să ştiu că pot exista şi copii bogaţi care purtau pantofi. În sat toţi copiii purtau aceleaşi haine făcute de mamele lor din cânepă, in sau din lână. Deci nu puteam să ştiu că în lume există şi altfel de haine.

Scanned with OKEN Scanner

La fel a fost şi cu japonezii care au fost izolaţi de restul lumii 220 de ani. Înainte de Restauraţia Meiji, japonezii nu şi-au putut da seama că sunt cu mult mai săraci ca oamenii din Occident, că ţara lor este mult mai înapoiată din punct de vedere economic şi tehnologic.

Iată cum descria situaţia Japoniei un raport guvernamental întocmit în 1883 cu scopul de a servi ca bază a planificării dezvoltării economice a ţării:

„Când ne uităm cu atenţie la situaţia economiei noastre naţionale, noi descoperim că poporul nostru este foarte sărac.

Sunt mulţi oameni care nu au haine necesare şi potrivite, hrană suficientă şi locuinţe adecvate. Sunt mulţi oameni ale căror venituri sunt aşa de mici, încât cu greu îi putem numi fiinţe umane.

Mulţi oameni sunt datori şi numai puţini au economii.

Este puţină pregătire naţională pentru situaţii de urgenţă şi rezervele pentru cazurile de foamete sunt aproape inexistente.

Nu există mijloace pentru creşterea veniturilor bugetului, deşi există o mare nevoie de bugete mai mari.

Forţele armate, educaţia, sănătatea publică, controlul împotriva inundaţiilor şi alte lucrări de inginerie civilă, toate domenii de importanţă naţională sunt imperfecte.

Existenţa naţiunii noastre se rezumă doar la lucrarea pământului, dar nu pământul reprezintă substanţa naţiunii.

Este deci crucial pentru naţiune să-şi amâne orice noi programe guvernamentale pentru a putea acorda atenţie serioasă nivelului de trai al poporului."[16]

Acelaşi document prezintă următoarea situaţie a nivelului de trai al poporului japonez în 1883, după grupe de ocupaţie:

---

[16] Ichiro Inukai, *Japan's First Strategy for Economic Developement with selected translation of Kogyo Iken,* International University of Japan, International Development Program (IDP) Press, Niigata, Japan, 2003, p.151

Scanned with OKEN Scanner

Nivelul de trai Japonia -1883 [17]

Ocupaţia	Ridicat	Mediu	Scăzut
Ţărani	1.685.586(10) *	5.056.790 (30)	10.113.578 (60)
Industrie	39.634 (5)	118.901 (15)	634.140 (80)
Comerţ	865.534 (60)	432.767 (30)	144.256 (10)
Diverse	203.128 (10)	609.384 (30)	1.218.768 (60)
Angajaţi guvernamentali	11.131(50)	11.131(50)	-
Preoţi shintoişti	6.641(50)	6.641(50)	-
Soldaţi	-	31.258	-
Valeţi militari	-	-	14.874
Călugări şi călugăriţe	13.319 (20)	53.275 (80)	-
Profesori	6.074 (50)	6.074 (50)	-
Pescari	1.317 (5)	-	25.026 (95)
Practicanţi medicali	21.121 (60)	14.080 (40)	-
Muncitori angajaţi	-	-	35.451
Necunoscute	2,867.022 (13)	4.478.691(29)	8.834.723 (58)
Total	**4.867.518**	**10.818.969**	**21.330.816**

*Procentaj în fiecare grupă ocupaţională

Ceea ce ne demonstrează aceste statistici din 1883 este că oamenii săraci din Japonia reprezentau atunci peste 50% din totalul populaţiei.

În România, în 25 de ani nici un guvern nu s-a învrednicit să realizeze un raport cinstit asupra stării naţiunii. Ori fără o constatare cinstită a situaţiei în care se află o naţiune, nu se poate

[17] Ichiro Inukai, *op.cit.* p.155

Scanned with OKEN Scanner

trece la realizarea de planuri de dezvoltare. În România nu s-a făcut un astfel de raport deoarece guvernanții nu aveau de gând după cum au și dovedit să facă nici un plan de dezvoltare a României.

Ţinând cont de acest imens decalaj de dezvoltare economică a Japoniei, ţară care era totuşi cea mai dezvoltată din Asia acelor vremi, progresul economic şi tehnologic fenomenal de rapid realizat de Japonia în numai aproximativ 30 de ani continuă să rămână o mare enigmă pentru mulţi cercetători şi politicieni. Studierea experienţei japoneze nu încetează şi ea trebuie cunoscută şi de către români.

Membrii Misiunii Iwakura au înţeles destul de repede că există o legătură indisolubilă între progresul material şi progresul spiritual. Această constare au transmis-o în rapoartele lor şi în propunerile făcute. Norocul Japoniei a fost că toţi membrii acestei misiuni au fost şi persoanele care au plănuit ce este de făcut pentru modernizarea ţării lor şi apoi au fost tot ei cei care au pus în aplicare aceste planuri.

Conducătorii Misiunii Iwakura au fost lideri de vârf ai noii guvernări şi au rămas la guvernare mulţi ani, aşa că au putut veghea la implementarea planurilor lor de modernizare şi dezvoltare rapidă a Japoniei.

Membrii luminaţi, patrioţi şi naţionalişti ai Misiunii Iwakura au avut mereu în mintea lor că factorul determinant al dezvoltării este factorul spiritual, factorul subiectiv, factorul mental care se poate dezvolta şi consolida printr-o educaţie potrivită acestui scop.

Citându-l pe autorul american Horace Mann, care spunea că un măr nu este în nici un înţeles al cuvântului un măr până ce el nu este copt, tot aşa o fiinţă umană nu este în nici un fel de înţeles al cuvântului o fiinţă umană până ce nu este educată. Educaţia este singurul instrument eficient şi sigur al dezvoltării umane. Educaţia este singura noastră securitate politică. În afara ei, se află dezastrul.

Scanned with OKEN Scanner

Membrii Misiunii Iwakura au realizat că nu se poate realiza o guvernare eficientă, o guvernare patriotică, o guvernare democratică şi republicană fără un popor educat şi luminat, fără un popor civilizat.

Plecând de la această premiză corectă, Misiunea Iwakura a făcut multe propuneri de reformă în multe domenii, inclusiv în domeniul economic, dar accentul a fost pus pe reformele din educaţie. Iar la esenţa acestor reforme ale educaţiei a stat ideea însufleţirii elevilor cu sentimente de respect şi adorare a împăratului, cu sentimente patriotice autentice, cu sentimente de mândrie naţională, cu dorinţa şi voinţa de a dovedi străinilor că japonezii pot să îi concureze în orice domenii, inclusiv în domeniul militar.

Această concluzie a misiunii japoneze ar trebui să fie preluată azi şi de către grupul de oameni luminaţi şi reformatori care se vor alătura preşedintelui Klaus Iohannis în efortul de modernizare a României.

În primul rând acest grup trebuie să fie format din oameni luminaţi şi patrioţi. Ar fi util ca oameni din acest grup să devină consilieri ai preşedintelui Klaus Iohannis, deoarece fără un grup de consilideri luminaţi şi patrioţi, preşedintele de unul singur nu va putea face mari lucruri.

Dar noua elită românească care va trebui să realizeze Renaşterea României trebuie să nu se reducă la consilierii preşedintelui. Membrii acestei elite trebuie să intre în guvern și parlament pentru a fi cât mai utili adoptării și implementării reformelor necesare.

Membrii acestei noi elite româneşti care vor rămâne în afara funcţiilor guvernamentale vor avea şi ei un rol extrem de important. Ei ar putea avea chiar mai multă putere şi libertate de a influenţa mersul României pe direcţia potrivită, corectă, ascendentă.

Într-un regim democratic, o elită naţională şi patriotică poate influenţa deciziile politice guvernamentale prin argumente puse în

Scanned with OKEN Scanner

dezbaterea publică, prin mobilizarea mass-mediei, prin forţa argumentelor şi ale ideilor propuse.

Pentru începerea revoluţiei mentale de care are astăzi România nevoie este necesar un grup de oameni luminaţi, un grup de mari patrioţi, de mari visători, de mari îndrăzneţi.

Pentru renaşterea, pentru modernizarea României, pentru progresul ei rapid avem nevoie de o civilizaţie rapidă, de o schimbare fundamentală a modului de gândire a românilor, de o schimbare fundamentală a comportamentului românilor.

Prima dată trebuie să ne schimbăm modul de gândire şi comportamentul şi numai după aceea vom putea trece la alte schimări şi reforme necesare.

Fără schimbarea modului de gândire şi a comportamentului, nici o altă reformă şi nici un fel de progres real nu sunt posibile în România sau oriunde în lume aşa cum a arătat deja acum 150 de ani Japonia prin miracolul realizat prin Restauraţia Meiji.

După ce misiunea Iwakura a revenit în Japonia, un mare număr de specialişti şi consilieri străini au fost invitaţi în Japonia pentru a sfătui noul guvern în implementarea politicii de modernizare. Se apreciază că numărul acestor străini care au fost plătiţi regeşte de guvernul japonez a fost de aproximativ 3.000 şi ei au provenit din 23 de state.

Mulţi dintre membrii Misiunii Iwakura au ajuns ulterior miniştrii, prim miniştrii şi membrii importanţi ai oligarhiei care a condus procesul de industrializare şi de modernizare a Japoniei.

Epoca ce a urmat a fost una de numeroase reforme în toate domeniile. Alături de desfiinţarea samurailor cu toate consecinţele grele economice, politice şi sociale (samurailor şi celor cărora li s-a confiscat pământul li s-au dat despăgubiri în bani, acţiuni şi bonuri de tezaur), s-a introdus învăţământul obligatoriu, s-au desfiinţat distincţiile Confucianiste, s-a reorganizat comerţul şi industria, sistemul bancar, transporturile etc.

Reformele Meiji au culminat cu Constituţia Meiji proclamată în anul 1889.

Scanned with OKEN Scanner

Prima cauză a reuşitei uriaşelor transformări şi modernizări ale Japoniei în perioada cunoscută sub denumirea Restauraţia Meiji a fost crearea unui sentiment de puternic naţionalism şi a unei unităţi naţionale în jurul împăratului.

Până atunci, cei mai mulţi japonezi se identificau, aveau loialităţile şi privirea îndreptată spre lorzii locali, spre aşa-zişi Daimyo. Împăratul era venerat, dar era o figură simbolică fără putere, ceva depărtat, ceva serafic, ceva ce nu atrăgea, nu captiva, nu inspira lupte şi pasiuni. Împăratul, nefiind activ în politică şi în viaţa societăţii, nu putea inspira poporul pentru schimbări sociale majore.

După Restauraţia Meiji, oligarhii care au realizat revoluţia industrială şi modernizarea Japoniei l-au plasat pe împărat în centrul acţiunii lor, pe un piedestal înalt şi sacru şi toate reformele le-au făcut în numele lui. Sistemul educaţional şi şcoala au promovat în poporul japonez un patriotism şi un naţionalism dinamic şi însufleţitor, iar armata a fost educată şi instruită în spiritul unei obedienţe şi a unor sacrificii supreme.

În locul umilinţei şi înjosirii simţite de poporul japonez după semnarea de către Shogunat a tratatelor inegale cu puterile Occidentale a fost insuflat poporului un sens de mândrie naţională.

În locul umilinţei şi înjosirii simţite de poporul român în aceşti 25 de ani postdecembrişti din partea aşa-zişilor parteneri Occidentali, se impune să se insufle poporului român sentimente de mândrie naţională, de demnitate, de speranţă, de progres, de încredere în forţele proprii şi într-o salvare care vine din interiorul fiinţelor noastre.

Preşedintele Klaus Iohannis a început deja să folosească expresii precum nevoia lichidării resemnării, nevoia eliminării schimbărilor de faţadă care să acopere aceleaşi stări de fapt negative, nevoia de a avea aspiraţii, nevoia de patriotism, nevoia de a avea conştiinţa libertăţii şi puterii de a decide pentru noi şi pentru destinul nostru.

Scanned with OKEN Scanner

Nu poate fi nimic mai minunat pentru mine decât să îl aud pe preşedintele României vorbind despre **nevoia de patriotism**. Şi această bucurie este cu atât mai mare, cu cât acest preşedinte se numeşte Klaus Iohannis, fiind la originea sa neamţ, dar fiind mai mare român decât toţi preşedinţii români get-beget de până acum.

Voi cita doar o singură propoziţie din cele spune până acum de preşedintele Klaus Iohannis: **Mişcarea civică Roşia Montană poate mişca munţii.** Această frază îmbărbătează, încurajează mai mult decât toate discursurile auzite de mine de la toţi liderii politici care au fost la cârma României în ultimii 25 de ani.

Numai patriotismul şi sentimentul de mândrie naţională pot salva şi România, aşa cum ele au salvat Japonia, dar şi alte naţiuni. Sentimentul de mândrie naţională ar putea să fie mijlocul, unealta, punctul de sprijin, declicul care să ducă la schimbarea mentalităţii, la schimbarea comportamentală, la ridicarea nivelului de civilizaţie şi de trai pentru cetăţenii României şi apoi ca o consecinţă a acestor realizări şi consolidări interne, pe această fundaţie solidă se va putea ajunge la reconstruirea demnităţii noastre în relaţiile cu partenerii din Uniunea Europeană şi în relaţiile cu alte popoare ale lumii. Numai prin patriotism, prin dorinţa recâştigării unei mândrii naţionale, prin ordine şi disciplină în interiorul graniţelor ne putem recâştiga demnitatea externă pe care am pierdut-o din propria noastră vină.

Pentru a atinge acest obiectiv putem învăţa multe de la japonezii care au realizat Restauraţia Meiji, dar putem învăţa multe lucruri folositoare şi de la alte state precum Singapore, Coreea de Sud, Taiwan, Republica Populară Chineză şi Israel care au realizat şi ele fantastice progrese materiale şi spirituale în perioade scurte de timp.

Pentru consolidarea şi dezvoltarea mândriei naţionale japoneze, conducătorii politici din jurul împăratului au realizat reforme fundamentale, unele dintre ele mergând contra celor mai puternice obiceiuri şi tradiţii japoneze, precum cele referitoare la statutul samurailor. Ori tocmai samuraii au fost aceia care au

Scanned with OKEN Scanner

obţinut prin lupte armate şi jertfe de multe mii de vieţi Restauraţia Meiji.

Începând cu anul 1876, samuraii nu au mai avut voie să poarte sabiile tradiţionale, simbolul lor cel mai drag şi mai onorat. Samuraii au fost obligaţi să intre în armata imperială, ori să se recalifice, dacă ar fi să folosim un termen de azi, să devină funcţionari publici, birocraţi sau oameni de afaceri.

Cu viteze şi dinamism astronomice au fost înfiinţate foarte multe universităţi, au fost înfiinţate sisteme naţionale de telegraf şi de căi ferate şi un sistem naţional de poştă. Industria oţelului, industria constructoare de maşini, industria navală, industria militară şi industria textilă au făcut explozii. La început, foarte multe şantiere navale, fabrici, mine, căi ferate au fost construite de guvernul japonez, deoarece cetăţenii japonezi nu aveau capitalul necesar. Ulterior aceste facilităţi industriale au fost privatizate. Producţiile industriale în toate aceste industrii au crescut de sute de ori. Lumea a rămas uluită de viteza transformărilor şi de ritmul progresului făcut de Japonia.

Cel mai important pentru noi este să aflăm cum a fost posibilă o dezvoltare aşa de spectaculoasă într-o perioadă aşa de mică. Cei mai mulţi dintre sutele şi miile de autori din foarte multe ţări ale lumii care de atunci tot studiază acest fenomen unic în lume, au dat de regulă cam aceleaşi răspunsuri: caracterul şi trăsăturile specifice poporului japonez, cele ale flexibilităţii şi adaptabilităţii.

Puţini autori insistă însă asupra sentimentului de patriotism, de mândrie naţională, de dorinţă profundă a japonezilor de a demonstra Occidentului că japonezii pot să-i ajungă şi chiar să îi întreacă. Doar autori japonezi contemporani şi autori ai reformelor şi succeselor economice declanşate de Restauraţia Meiji au vorbit de factorul patriotic şi naţional. După pierderea celui de al doilea război mondial de către Germania şi Japonia nu mai este de bon ton să vorbeşti despre patriotism. Stăpânii lumii globalizate de azi interzic popoarelor mici şi dominate accesul la instrumentul numit patriotism deoarece nu doresc ca aceste popoare să facă apel la sentimentele patriotice şi naţionale cu

Scanned with OKEN Scanner

care să se elibereze de dominare, cu care să se ajute să progrese rapid. Este aceeaşi comportare ca şi în cazul clubului ţărilor care au dobândit armele atomice. După ce unele ţări şi-au dezvoltat arme atomice, ele au interzis altor ţări să facă la fel, să îşi constuiască şi ele arme atomice.

După ce marile puteri ale lumii au folosit la maxim o lungă perioadă de timp instrumentul numit patriotism şi naţionalism pentru dezvoltarea lor accelerată şi pentru cucerirea altor popoare, acum se interzice accesul popoarelor sărace şi subdezvoltate la sentimentele patriotice şi naţionale deoarece aceste sentimente sunt periculoase pentru stăpânii lumii. Nimic nou sub soare.

Reformele japoneze, analizate la rece, tehnic, din perspectivă istorică, ne arată că din punct de vedere strict administrativ japonezii nu au făcut ceva extraordinar, doar au copiat de la Occidentali tehnologie, comportamente, organizare instituţională şi au aplicat-o nevoilor şi realităţilor japoneze. Aşa ceva orice popor poate să facă. Chiar și românii. Ceea ce nu se vede atunci când se analizează reformele japonezilor este ceea ce au avut ei în sufletul lor, factorul de ambiţie, de voinţă, de mândrie de a se reforma pentru a putea să îi ajungă şi să îi întreacă pe Occidentali, pe acele popoare care le-o luase înainte japonezilor. Ceea ce nu se vede este ambiţia de a nu rămâne în urmă, de a nu se mulţumi cu locul doi, de a dori să reintre în competiţia internaţională şi de a câştiga această competiţie. Accentul pus de japonezi pe factorul subiectiv ca motor principal al dezvoltării a fost acceptat şi utilizat din însăşi momentul Restauraţiei Meiji.

Iată ce spunea un document din 1883 despre importanţa diferiţilor factori în dezvoltarea economică a Japoniei:

„Care factor ar trebui considerat ca fiind cel mai important în încercarea actualului guvern de a formula un plan de dezvoltare? Capitalul? Ori sistemul legal şi structura instituţională?

Nu poate fi nici capitalul şi nici legile şi reglementările, deoarece atât capitalul, cât şi legile sunt lucruri moarte prin ele însele şi total ineficiente.

Scanned with OKEN Scanner

Atunci care este cerinţa de bază?

Această cerinţă nu este alta decât spiritul/voinţa care pune în mişcare atât capitalul, cât şi legile.

Dacă spiritul/voinţa nu există, oricât capital ar fi şi oricâte legi ar fi, aceste elemente nu pot singure să-şi joace rolul lor.

Nimic nu poate fi obţinut fără spirit/voinţă de a folosi eficient legile şi de a aloca capitalul, deoarece şi pentru cele mai necesare lucruri, legile singure nu pot juca adevăratele roluri.

Dacă noi cântărim aceşti trei factori cu privire la eficienţa lor, spiritului ar trebui să i se aloce 50%, legilor şi reglementărilor 40%, iar capitalului nu mai mult de 10%. Dar nici spiritul singur, fără ceilalţi doi factori nu poate realiza nimic."[18]

Factorul subiectiv numit dorinţă, ambiţie, voinţă s-a văzut atunci când Japonia a câştigat războaiele purtate cu China, când prin pacea de la Shimonoseki a câştigat Taiwanul, cu Rusia în 1905, apoi cu Coreea după care Coreea a devenit practic colonie japoneză, apoi din nou prin războiul îndelungat contra Chinei reuşind să cucerească mai bine de jumătate din această imensă ţară, apoi intrând în cel de al doilea război mondial prin reuşita cuceririi unor imense teritorii din Asia de Sud Est şi prin intenţia incredibilă de a învinge SUA. După ce a pierdut cel de al doilea război mondial, mândria japoneză, voinţa japoneză nu a dispărut, ci s-a orientat spre competiţia mondială economică şi ştiinţifică la care participă cu mare succes, Japonia continuând să fie una dintre cele mai mari puteri economice ale lumii, cu mult înaintea unor mari ţări cu populaţii şi resurse naturale imense precum Rusia, India sau Brazilia.

Ceea ce lipseşte altor popoare este sentimentul de mândrie naţională al japonezilor, de patriotism, de naţionalism şi entuziasm al japonezilor de a consolida argumentele şi motivele acestor sentimente prin realizări practice, prin fapte care să le

---

[18] Ichiro Inukai, *Japan's First Strategy for Economic Developement with selected translation of Kogyo Iken*, International University of Japan, International Development Program (IDP) Press, Niigata, Japan, 2003, p.280-281.

Scanned with OKEN Scanner

permită japonezilor să spună "iată, suntem mai capabili decât voi". Entuziasmul participării unui întreg popor la un concurs internaţional cu scopul câştigării medaliei de aur la sportul numit dezvoltare industrială.

Unul dintre autorii care au scris mult despre Restauraţia Meiji dă un exemplu despre modul în care japonezii au copiat şi au învăţat de la străini diferite lucruri. Astfel, autorul menţionează că azi baseball-ul este sportul cel mai popular în Japonia. Toată lumea ştie asta. Dar ce nu ştie lumea este cum a început să fie practicat acest sport în Japonia. Autorul arată că prima echipă de baseball a fost înfiinţată în anul 1873. Un misionar creştin pe nume Horace Wilson a învăţat studenţi de la ceea ce va deveni Universitatea din Tokyo să practice acest joc. În anul 1891, o echipă japoneză de baseball a invitat la un meci în Yokohama o echipă americană. The American Athletic Club nu a luat în serios această invitaţie. Americanii au zis că nu pot juca un meci cu oameni aşa de slabi. Japonezii au insistat şi după alţi 5 ani americani au decis să accepte şi să-şi bată joc de japonezi. Spre stupefacţia americanilor, japonezii au câştigat meciul cu 29 la 4. A urmat revanşa, pe care japonezii au câştigat-o din nou cu un scor şi mai mare. De ce au câştigat japonezii aceste meciuri de baseball? "Pentru că au jucat pentru onoarea naţională", spune autorul care ne relatează această poveste. Onoarea naţională, mândria naţională, astea sunt sentimentele care dau popoarelor puterea de a face minuni, de a intra în liga învingătorilor, de a deveni din supuse, sărace, umilite, bogate, puternice şi stăpâne pe destinele lor.

La încheierea capitolului dedicat Restauraţiei Meiji dorim să subliniem din nou citatul fundamental dat mai sus dintr-un document japonez din 1883, anume faptul că acel document considera că rolul capitalului în dezvoltarea rapidă a economiei japoneze nu poate fi mai mare de 10%.

Că lucrurile au stat în acest fel, că acesta a fost cu adevărat rolul capitalului în dezvoltarea accelerată economică a Japoniei după Restauraţia Meiji au confirmat şi continuă să confirme toate

Scanned with OKEN Scanner

studiile economice făcute de atunci și până astăzi asupra acestui fenomen unic în analele istoriei economice.

Fapt și mai surprinzător pentru concepțiile antinaționale care domină în România postdecembristă este acela că elita care a realizat Restaurația Meiji a recomandat evitarea recurgerii la folosirea capitalului străin. A fost o recomandare exact inversă decât aceea pe care o practică acum România, în acești 25 de ani postdecembriști.

Elita patriotică japoneză, conștientă că Japonia avea atunci o piață internă slabă a capitalului (exact cum era după decembrie 1989 și este și acum situația României) a recomandat să se recurgă la început la industriile care cereau puțin capital, dar o forță de muncă intensivă. Ori România ce tot face de 25 de ani? Se împrumută mereu, recurge doar la folosirea capitalului străin și în loc să investească acest capital împrumutat cu mari dobânzi în activități productive, îl folosește la plata salariilor și pensiilor sau îl fură pur și simplu. Aceste politici guvernamentale nu se pot califica altcumva decât ca **trădare de țară**.

După ce am făcut această comparație între gândirea patriotică a elitei japoneze care a realizat Restaurația Meiji și practicile criminale ale bandelor trădătoare de neam și țară care s-au aflat la conducerea României ultimilor 25 de ani, să revenim la întrebarea firească ce trebuie să ne-o punem: **mai există oare sentimente naționale și patriotice la români?** Dacă mai există, la câți dintre români mai există? Se pot oare reinventa aceste sentimente, sau se pot oare reînvăța aceste sentimente? Trebuie să ne întrebăm : cum de japonezii au avut și mai au aceste sentimente și alte popoare nu le au? Răspunsul pe care îl dau eu acestei întrebări este simplu: cred cu tărie că mai sunt mulți cetățeni români care mai au sentimente naționale și patriotice. În al doilea rând, cred cu tărie că și sentimentele de mândrie națională, de patriotism se pot învăța. Ele se învață în familie, în școală și în societate. Pentru aceasta este nevoie însă de un efort susținut pe o perioadă lungă de timp din partea tuturor factorilor importanți din sânul unei societăți.

Scanned with OKEN Scanner

Concluzie

„Care factor ar trebui considerat ca fiind cel mai important în încercarea actualului guvern de a formula un plan de dezvoltare? Capitalul? Ori sistemul legal şi structura instituţională?

Nu poate fi nici capitalul şi nici legile şi reglementările, deoarece atât capitalul, cât şi legile, sunt lucruri moarte prin ele însele şi total ineficiente.

Atunci care este cerinţa de bază?

Această cerinţă nu este alta decât spiritul/voinţa care pune în mişcare atât capitalul, cât şi legile.

Dacă spiritul/voinţa nu există, oricât capital ar fi şi oricâte legi ar fi, aceste elemente nu pot singure să-şi joace rolul lor.

Nimic nu poate fi obţinut fără spirit/voinţă de a folosi eficient legile şi de a aloca capitalul, deoarece şi pentru cele mai necesare lucruri, legile singure nu pot juca adevăratele roluri.

Dacă noi cântărim aceşti trei factori cu privire la eficienţa lor, spiritului ar trebui să i se aloce 50%, legilor şi reglementărilor 40%, iar capitalului nu mai mult de 10%. Dar nici spiritul singur, fără ceilalţi doi factori nu poate realiza nimic."[19]

Notă bibliografică:

Datele privind istoria Japoniei şi a evoluţiei perioadei cunoscute sub numele de Restauraţia Meiji, precum şi orice alte date istorice sau economice din acest capitol au fost luate din surse publice, inclusiv site-uri de pe internet, precum site-ul Wikipedia, precum şi din lucrările menţionate mai jos. Nu am citat aceste surse nu pentru a îmi însuşi meritul acestor informaţii, ci

---

[19] Ichiro Inukai, *Japan's First Strategy for Economic Developement with selected translation of Kogyo Iken*, International University of Japan, International Development Program (IDP) Press, Niigata, Japan, 2003, p.280-281.

Scanned with OKEN Scanner

pentru că această lucrare are un alt caracter decât lucrările de specialitate şi întrucât aceste date sunt publice. Contribuţia autorului este aceea privind interpretarea, analiza şi evaluarea acestor fapte şi realităţi istorice.

- Henry Rosovsky, *Capital Formation in Japan,* The Free Press, New York, 1961.

- Thomas Smith, *Political Change and Industrial Development in Japan: Goverment Enterprise, 1868-1880,* Stanford University Press, Palo Alto, 1974.

- Johannes Hirschmeier and Yui Tsunehiko, *The Development of Japanese Business,* Harvard University Press, 1975.

- Carol Gluck, *Japan's Modern Myths: Ideology in the Late Meiji Period,* Princeton University Press, 1987.

- Tomohei Chida and Peter Davies, *The Japanese Shipbuilding Industries: A History of their Modern Growth,* Athlone Press, London, 1990.

- Seiichiro Yonekura, *The Japanese Iron and Steel Industry, 1850-1990,* St. Martin's Press, London, 1994.

- Conrad D. Totman, *Early Modern Japan,* University of California Press, 1995.

- Marius B. Jansen, *The Making of Modern Japan,* Harvard University Press, 2002

- Andrew Gordon, A Modern History of Japan: From Tokugawa Times to the Present, Oxford University Press, 2003.

- M. Ravina, *The Last Samurai: The life and battles of Saigo Takamori. Hoboke,* John Wiley & Sons, NJ, 2004.

- Mkiso Hane and Louis G. Perez, *Modern Japan: A Historical Survey,* 4th Westview Press, Philadelphia, 2009.

Scanned with OKEN Scanner

Scanned with OKEN Scanner

CAPITOLUL V.

EXEMPLUL STATULUI SINGAPORE

Date generale

Teritoriu: 710 km pătraţi.

Populaţie: 5,4 milioane locuitori, din care 85% sunt de origine chineză.

Export: 430 miliarde de dolari în anul 2012.

Produsul Industrial Brut pe cap de locuitor: 56.000 dolari SUA.

Exemplul încurajator al acestui mic şi foarte tânăr stat numit Singapore este poate încă şi mai relevant pentru România decât exemplul Japoniei cu momentul său de glorie cunoscut sub numele de Restauraţia Meiji.

Statul Singapore este format nu dintr-un singur teritoriu, ci dintr-o insulă mai mare şi 62 de mici insuliţe şi are, aşa cum am arătat mai sus, doar cu puţin mai mult decât suprafaţa Bucureştiului şi a patra parte din populaţia României.

Scurt istoric

Fostă colonie portugheză, olandeză şi apoi britanică, Singapore şi-a câştigat în anul 1959 o mare autonomie administrativă în cadrul imperiului britanic şi apoi independenţa în anul 1963.

Fiind extrem de sărac, fără nici un fel de resurse, fără nici o industrie, cu un procent mare de şomeri, conducerea acestui stat

a gândit că viitorul noului stat trebuie legat de Malaezia vecină care şi ea fusese colonie britanică şi care devenise şi ea independentă odată cu Singapore. Ca urmare a unei dorinţe comune, cele două foste colonii, devenite independente, s-au unit de bună voie într-un stat federal. Această unire şi această federaţie nu a rezistat decât doi ani datorită unor tensiuni naţionale între cei doi parteneri.

Malaezia era o ţară imensă faţă de Singapore, cu o populaţie majoritară malaeziană. Singapore era un stat pitic cu o populaţie majoritară de origine chineză (pe atunci aproape 90% dintre singaporezi erau chinezi). Conducerea centrală de la Kuala Lumpur a favorizat pe malaezieni şi în noua federaţie a început rapid un proces de duşmănie între cele două ţări componente.

În plus, în Malaezia, dar şi în Singapore, elementele comuniste erau foarte influente. În Malaezia au existat şi luptători de gherilă comunişti în pădurile din nord, dar şi în alte zone ale ţării. Micului stat Singapore i-a fost teamă că aceste mişcări vor duce la preluarea puterii de către comunişti.

Ca urmare a tensiunilor apărute în sânul tinerei federaţii, în anul 1965, cele două ţări au decis, din nou de comun acord, după doar 2 ani de federalism, să se separe. Statul Singapore a devenit total independent în anul 1965. Conducătorii Malaeziei, dar şi alţi lideri politici din vecinătate, nu i-au dat nici o şansă de supravieţuire micuţului stat independent Singapore.

Problemele cu care s-a confruntat noul stat independent erau imense: şomeri ce reprezentau 20% din populaţia activă şi care nu primeau nici o indemnizaţie de la guvern, căci acesta nu avea resurse, sărăcie lucie care era prezentă în cele mai diverse şi vitale aspecte precum lipsa hranei, lipsa locuinţelor corespunzătoare pentru o imensă majoritate a populaţiei, lipsa elementelor fundamentale ale urbanismului, lipsa apei care trebuia importată din Malaezia prin strâmtoarea Johor care desparte insula Singapore de continentul asiatic, mişcarea comunistă care încerca să preia puterea, atacurile directe şi camuflate din partea

Scanned with OKEN Scanner

Indoneziei, lipsa cadrelor de conducere, lipsa şcolilor, lipsuri şi iar lipsuri.

În 1965 insulele componente ale statului Singapore nu aveau în afara câtorva clădiri guvernamentale decât cocioabe şi mizerie.

Noul stat independent nu a avut nici o resursă naturală, nici o universitate, nu a avut armată, nu a avut practic nimic în afară de port şi o bază militară britanică care a fost menţinută la cererea noului guvern Singaporez până în anul 1968 întrucât această bază militară cu facilităţile sale portuare era singurul mare angajator existent în acest stat.

În ciuda acestor condiţii şi împrejurări grele şi potrivnice, din anul 1965 şi până în anul 2000, deci în 35 de ani, acest stat a făcut minuni. Astăzi, la 50 de ani de la independeţă, Singapore este unul dintre cele mai bogate şi dezvoltate state ale lumii, fiind al treilea cel mai bogat stat la nivel mondial.

Cum a fost posibil să se realizeze această transformare formidabilă, cum s-a realizat acest progres fenomenal, cum s-au îmbogăţit aşa de repede şi atât de mult oamenii care acum 50 de ani mureau de foame, nu aveau locuri de muncă, nu aveau case, nu aveau resurse naturale, nu aveau nimic?

Succesul extraordinar al micuţului Singapore este datorat în linii mari geniului unui singur om, Lee Kuan Yew (1923-2015).

Toţi oamenii mari, toţi oamenii care au făcut ceva important în viaţă au fost inteligenţi, au avut pasiuni şi determinări puternice, au fost oameni pasionaţi, hotărâţi. Se pot da sute şi mii de exemple despre astfel de oameni. Eu voi da doar exemplul acestui singur om, Lee Kuan Yew care pentru România mi se pare cel mai potrivit în acest moment istoric.

Este vorba deci de Lee Kuan Yew, fost prim ministru al statului Singapore timp de 31 de ani (1959-1990), iar apoi în perioada 1990-2011, ministru senior şi ministru mentor, aceste din urmă două funcţii fiind special create pentru el, lider politic unic, considerat părintele acestui stat, omul care a făcut din Singapore un miracol.

Scanned with OKEN Scanner

Lee Kuan Yew s-a născut într-o familie de chinezi emigraţi în Singapore cu două generaţii în urmă şi provenind din unul dintre cele mai ambiţioase popoare ale Chinei, poporul Hakka. Lee Kuan Yew a urmat şcoala primară şi secundară britanică din Singapore şi apoi studii de drept la Universitatea britanică Cambridge. A fost un student strălucit şi a teminat universitatea ca şef de promoţie. În anul 1949, la teminarea studiilor la Cambridge, Lee Kuan Yew s-a întors în Singapore şi a intrat în avocatură, începând cariera pe care şi-o visase. Lee Kuan Yew era însă un mare patriot şi evenimentele la care a participat după revenirea în ţara l-au împins încet spre politică, în ciuda dorinţei lui, politica fiind un domeniu pe care nu şi-l dorise.

Calităţile native deosebite, dăruirea lui pentru cauza şi binele poporului, cinstea lui, talentul oratoric l-au propulsat rapid pe Lee Kuan Yew spre obţinerea primului mandat de deputat şi spre partidul pe care îl va conduce apoi în calitate de secretar general timp de 31 de ani, dar pe care îl va ghida şi conduce indirect peste 50 de ani. Este vorba de Partidul Mişcarea Populară (*The People's Action Party - PAP*).

Acest partid a câştigat toate alegerile parlamentare din anul 1959 când conducerea lui a fost preluată de Lee Kuan Yew şi până în prezent. Acest partid a condus statul Singapore pe întreaga lui perioadă de existenţă.

Realitatea arată că acest stat a fost un stat cu partid unic, ca şi ţările comuniste ori ţările dictatoriale. Deosebirea în cazul statului Singapore a fost că aici au existat alegeri libere şi în aceste alegeri libere acest partid a ieşit mereu victorios datorită cinstei conducătorilor lui şi a dedicaţiei lor pentru slujirea interesului general.

Lee Kuan Yew este primul ministru cu cea mai lungă carieră de până acum din istoria întregii lumi. El este comparat cu cei mai mari oameni de stat din lume. Lee Kuan Yew a pus la temelia dezvoltării statului Singapore competenţele profesionale, cinstea şi obligaţia politicienilor de a lua decizii pentru promovarea binelui public nu a intereselor personale. A promovat meritocratia şi

Scanned with OKEN Scanner

selecţia foarte riguroasă a tuturor politicienilor şi a funcţionarilor publici. A luat doar decizii care sunt bune pentru viaţa poporului din Singapore, indiferent că ele erau populare sau nu. El nu s-a lăsat influenţat şi nu s-a condus după sondaje de opinie, considerând că un lider politic trebuie să conducă poporul pe calea cea bună, nu să urmeze orbeşte, nu să se ghideze numai după dorinţele uneori greşite ale unei majorităţi conjuncturale.

În opinia lui Lee Kuan Yew marii lideri politici trebuie să lămurească poporul, să îl convingă, să îl educe şi la nevoie să îl şi constrângă pentru a merge pe drumul cel bun, pentru a accepta decizii corecte şi aducătoare de avantaje.

Lee Kuan Yew zicea că prima dată analizează dacă un lucru merită a fi făcut. După ce ajunge la concluzia că acel lucru merită a fi făcut el este extrem de hotărât şi nu precupeţeşte nici un efort şi nu încetează să acţioneze până ce nu realizează acel lucru.

Urmând o filozofie politică care a intrat de multe ori în contradicţie cu norme şi teorii Occidentale considerate sacrosante, dar care nu se pot aplica orbeşte în orice parte a lumii, în orice ţară, Lee Kuan Yew a făcut din Singapore un stat înfloritor în mai puţin de 35 de ani.

În anul 2012, exporturile de mărfuri produse în statul Singapore au reprezentat 430 miliarde de dolari. România a avut în anul 2012 exporturi de 45 de miliarde de euro, aproximativ cam 60 miliarde de dolari.

Deci exporturile statului Singapore sunt de 9 ori mai mari decât ale României. Este acest lucru de acceptat? Această realitate nu dă dureri de cap conducătorilor României, nu duce la insomnii şi la demisii, la recunoaşteri de incompetenţe. Nu, deoarece conducătorii României de până la venirea lui Klaus Iohannis nu au fost patrioţi, competenţi şi cinstiţi.

Portul Singapore este unul dintre cele mai mari din lume. Compania de transport aerian Singapore Airlines, una din marile companii aeriene mondiale, a fost ani la rând cotată ca fiind cea mai serioasă, mai apreciată şi mai eficientă din întreaga lume rămânând mulţi ani pe locul întâi a preferinţei clienţilor mondiali.

Scanned with OKEN Scanner

Centrul financiar din Singapore ocupă locul patru în lume după Londra, New York și Hong Kong. Singapore este cel mai curat și mai elegant oraș- stat din lume. Singapore, orașul stat minuscul, care nu are nimic spectaculos în afară de clădiri și străzi curate, de un urbanism modern din beton, sticlă și puțină verdeață, este unul dintre cele mai vizitate state din lume, atrăgând anual aproximativ 15 milioane de turiști. Rata criminalității este extrem de redusă în Singapore.

România există ca stat independent din 1877. România are armate, universități și școli de sute de ani. România a existat ca stat independet chiar și sub Burebista și Decebal și acel stat a fost capabil să învingă la început chiar imperiul roman. Deci noi, românii, avem o foarte lungă și chiar glorioasă istorie, avem oricum suficiente și puternice motive să ne întrebăm de ce dacă alții pot, noi nu putem să ne dezvoltăm economic mai rapid?

Pe insulele sărace și unele chiar pustii din Singapore, Lee Kuan Yew a construit cel mai modern, mai curat, mai atractiv, mai elegant și mai bogat oraș stat din lume. Chiar populația acestui stat a crescut de la aproximativ un milion de oameni la data independenței, la peste 5 milioane azi. Deci a crescut cu 4 milioane.

La noi în România populația a scăzut cu exact 4 milioane în doar 25 de ani.

Aceste fotografii în alb negru ale celor două țări, aceste realități contrastante trebuie puse față în față și comparate și apoi trebuie trase concluzii, dar mai trebuie trase, simbolic vorbind și săbiile din tecile lor ruginite și folosite pentru adevărata lor menire.

Singapore este opera acestui singur om și a echipei care a pornit cu el pe același drum din momentul independenței acestui stat.

Oare România să nu aibă și ea un singur om ca Lee Kuan Yew și o mică echipă precum cea care a condus destinele statului Singapore? Eu cred că avem mai mulți astfel de oameni și mai multe echipe, dar acești oameni și aceste echipe stau în peluze și

Scanned with OKEN Scanner

nu participă la jocurile politice spre marea lor tragedie şi pedeapsa noastră, a tuturor.

Lee Kuan Yew este un model real, viu şi contemporan al minunilor pe care le poate face un om inteligent şi hotărât, un mare patriot şi un om cinstit. Inteligenţa, cinstea şi patriotismul acestui mare lider politic sunt calităţile care explică în linii mari succesul acestui stat. Ceea ce a făcut Lee Kuan Yew din Singapore este un exemplu de la care România ar putea învăţa cum să se dezvolte economic rapid.

Lee Kuan Yew şi Partidul său (*People's Action Party*) a decis lansarea unui număr de decizii politice de stimulare a dezvoltării economice, între care menţionăm:

- Înfiinţarea de industrii de substituire a importurilor sub tarife protective;
- Atragerea investitorilor străini prin acordarea de avantaje fiscale, pregătirea continuă profesională a muncitorilor, ridicarea continuă a curăţeniei mediului înconjurător şi absenţa oricărei corupţii;
- Investiţii masive în infrastructură finanţate din fondul de economii obligatorii pentru pensii ale salariaţilor;
- O legislaţie a muncii care să evite grevele şi să prevină creşterile neeconomice ale salariilor.[20]

Guvernele conduse de Lee Kuan Yew au acţionat pentru ridicarea rapidă a nivelului de viaţă al poporului, prin utilizarea pârghiilor guvernamentale pentru stimularea dezvoltării economice şi mai ales a industriilor orientate spre export, dar menţinând un control strict al guvernului asupra conduitei oamenilor.

Statul a avut în permanenţă un rol de dirijare şi de conducere şi a avut ca scop adiacent celui al ridicării standardului de viaţă şi pe acela al creării unei identităţi naţionale şi a unei conştiinţe etnice.

---

[20] Henry Y. Wan Jr., *Economic Development in a Globalized Environment: East Asia evidences*, Kluwer Academic Publishers, 2004, p.276.

Scanned with OKEN Scanner

Recurgerea la valorile asiatice i-a permis lui Lee Kuan Yew şi elitei din Singapore să forjeze, ori măcar să ţintească spre o unitate a unei populaţii multietnice. Faptul că Lee Kuan Yew a rămas prim ministru al statului Singapore o lungă perioadă de timp arată cu evidenţă că politica lui a avut trecere la popor.

Dacă vom mai spune că încă din anii deceniului 1980 Lee Kuan Yew arăta deja cu degetul spre Vest şi spunea că relele dezordinilor politice şi decadenţa vin din Vest, nu este surprinzător să decelăm la Lee Kuan Yew o dezvoltare a acestor idei pe noi planuri.

Pentru Lee Kuan Yew antidotul infecţiei care vine din Vest este o puternică subliniere şi afirmare a valorilor asiatice, comune tuturor grupurilor etnice din Singapore şi o subordonare a individului faţă de întreaga comunitate, ca singura formă de reacţie potrivită pentru contracararea individualismului izvorât din liberalismul Occidental.

În multe ţări din Asia de Est există o puternică tradiţie comunitară, de supunere a individului faţă de stăpân şi de supunere a individului faţă de grupul din care face parte.[21]

În concordanţă cu această concepţie, Lee Kuan Yew a prezentat statul Singapore ca un exemplu de contopire armonioasă şi organică a comunitarismului şi ordinii sociale corporatiste care a garantat şi facilitat stabilitatea politică şi dezvoltarea economică, la fel cum s-a întâmplat şi în Japonia şi alte ţări nou industrializate din regiune.

Lee Kuan Yew, Mahathir Mohamad şi alţi lideri asiatici s-au regăsit pe o platformă comună în jurul conceptului de valori asiatice pe care le-au contrapus şi pe care le-au apărat împotriva decadenţei din Occident.

La Conferinţa privind Drepturile Omului de la Viena din 1993, mulţi lideri asiatici au exprimat insatisfacţia lor faţă de concepţiile internaţionale dominante referitoare la drepturile omului şi au prezentat propriile lor concepţii.

---

[21] Vezi B.H.Chua, *Communitarian Ideology and Democracy in Singapore*, Routledge, London, 1995.

Scanned with OKEN Scanner

Noţiunea de drepturi ale omului, bazată pe o concepţie individualistă a fost atacată frontal şi întrucât ea îşi are izvorul în Occident a fost considerată irelevantă pentru Asia unde drepturile individuale sunt secundare intereselor şi drepturilor comunităţii şi a societăţii în întregul său.[22]

Exemplul acestui mic stat Singapore, care, plecând de la zero, a reuşit să ajungă unul dintre cele mai dezvoltate state ale lumii trebuie cunoscut şi urmat. Cunoaşterea cât mai amănunţită a modului în care acest stat mic şi foarte tânăr, format din 63 de mici insule care a devenit cu mult mai puternic dezvoltat economic decât scumpa noastră România, este extrem de utilă, căci Singapore poate constitui un model de unde am avea multe de învăţat.

Singapore l-a avut pe Lee Kuan Yew care a devenit primul prim ministru al noului stat din prima zi a independenţei sale. Un prim ministru excepţional de inteligent şi de mare patriot care, deşi şcolit la Cambridge şi cunoscător al democraţiei britanice, a fost mai puţin interesat de democraţia Occidentală pe care să o aplice în noul lui stat cât a fost interesat de dezvoltarea economică rapidă a micilor sale insule.

Lee Kuan Yew a explicat că trei sunt condiţiile care trebuie avute în vedere pentru a putea avea o dezvoltare rapidă: oameni muncitori, gata să înveţe lucruri şi meserii noi, sentimentul unui scop comun (*sense of common purpose*) direcţie clară şi conducere înţeleaptă şi cinstită.

Oamenilor le trebuie un ideal concret, precis, cuantificabil, uşor de priceput şi de apreciat. Ideile nebuloase, ideile generale de progres, de bunăstare nu pot atrage şi motiva oamenii.

Idealurile trebuie să fie precise şi clare. Numai pentru astfel de idealuri precise oamenii vor accepta sacrificii şi se vor mobiliza: o casă, un apartament, un frigider, un televizor, un computer, un telefon mobil inteligent, un automobil, autostrăzi, trenuri rapide,

---

[22] Vezi S.Awanohara, et al. *„Vienna Showdown"*, Far Eastern Economic Review, June 17, 1993, p.18.Vezi şi M.Vatikiotis and R.Delft, *„Cultural Divide"*, Far Eastern Economic Review, 1993, nr.156, p.24

Scanned with OKEN Scanner

servicii medicale accesibile, şcoli cu profesori calificaţi, o administraţie simplă, eficientă, cinstită etc., iată ce îşi doresc oamenii.

Lee Kuan Yew a evidenţiat adeseori, ca una dintre explicaţiile dezvoltării rapide a statului Singapore a fost şi factorul numit *patosul muncii la populaţia chineză.*

Lee Kuan Yew mai menţionează între factorii care au stimulat dezvoltarea accelerată a statului Singapore importanta familiei, importanţa valorilor pe care copii le învaţă în familie, importanţa culturii chineze, importanţa muncii dârze, seriose, continue, importanţa străduinţelor personale şi a filozofiei după care fiecare indivit este responsabilul principal al fericirii sale.

Lee Kuan Yew a crezut că statul nu poate şi nici nu trebuie să-şi propună să rezolve toate problemele. Familia, societatea, individul trebuie să se ocupe de soarta şi viitorul individului.

Sarcina liderilor unei ţări este să promoveze dezvoltarea economică a acelei ţări. Guvernele asta trebuie să facă, să favorizeze dezvoltarea rapidă a popoarelor lor.

Lee Kuan Yew spunea că un bun guvern este acela care poate fi crezut că are grijă de oameni, care se îngrijeşte să creeze condiţii copiilor pentru a avea o viaţă mai bună decât părinţii lor, care oferă o educaţie care să permită servicii mai bune şi activităţi mai calificate, care oferă locuri de muncă, care este cinstit cu banul public şi nu favorizează rudele şi prietenii, care nu permite miniştrilor să trăiască în lux în timp ce marea masă înoată în sărăcie şi mizerie.

"Ideea mea de guvern popular", spunea Lee Kuan Yew, "este ***că nu trebuie să fii popular tot timpul guvernării... Sunt momente când trebuie să fii chiar foarte nepopular. Dar la sfârşitul mandatului trebuie să fi adus suficiente beneficii, astfel încât oamenii să realizeze că ceea ce ai făcut a fost necesar şi astfel ei te vor realege."***[23]

---

[23] Han Fook Kwang, Warren Fernandez, Sumiko Tan, *Lee Kuan Yew. The man and his ideas*, Times editions, Singapore press holdings, 1998, p.127.

Scanned with OKEN Scanner

Apoi mai trebuie ca să se răsplătească munca pe baza performanţelor, căci nu există două persoane care să dorească să fie la fel. Oamenii vor şanse egale, dar nu egalitate, cu atât mai puţin egalitate în sărăcie.

Factorul cel mai important în dezvoltarea extraordinar de rapidă a statului Singapore a fost, în opinia părintelui acestui stat, Lee Kuan Yew, calitatea poporului din Singapore. Ceea ce a contat pentru Singapore a fost hărnicia ieşită din comun a oamenilor, calitatea lor de a învăţa rapid şi capacitatea lor de a executa bine ceea ce aveau de făcut.

Copiii din Singapore au urmat şcoli care au fost orientate spre ştiinţe tehnice şi spre business, nu spre drept, filologie, istorie, sociologie, antropologie, geografie. Şcolile şi universităţile din Singapore au format cadrele de care avea nevoie noua economie, nu au format cadre nefolositoare nevoii de dezvoltare rapidă.

În România, încă din secolul al XIX-lea, şcolile au fost orientate spre a produce jurişti şi literaţi, nu ingineri. Titu Maiorescu, când era ministru al învăţământului, arăta că şi Bulgaria are mai mulţi ingineri decât România, că România este pe ultimul loc în Europa din punctul de vedere al numărului de ingineri.

În România există prea multă nedreptate şi discriminare bazată nu pe culoare sau pe religie, ci pe cumetrii, pe relaţii de prietenie, pe relaţii de rudenie, pe relaţii de partid, de gaşcă. Cei care ajung sus nu sunt cei mai buni, cei mai competenți, ci cei care au pile. Promovarea nu se face pe bază de merit, ci pe bază de pile. Nepromovarea pe merit are consecinţe dezastruoase pentru şcoală şi în general pentru întreaga viaţă socială. De aceea românii suferă din cauza nedreptăţii, din cauza injustiţiei.

Nimic nu este mai dureros pentru sufletul omului decât nedreptatea. Uneori nedreptatea poate fi mai dureroasă chiar decât suferinţa fizică. Nedreptatea este prezentă în România în întreaga sa istorie şi de aceea **nedreptatea este una dintre cauzele resemnării românilor**. Nedreptatea făcută de justiţia

Scanned with OKEN Scanner

părtinitoare, nedreptatea în promovarea cadrelor, nedreptatea în orice sferă a vieții sociale.

Dacă vezi că nedreptatea continuă să fie prezentă în viaţa socială indiferent de regimul politic şi indiferent de guvernele de la cârma ţării, după un lung şir de ani de astfel de dezamăgiri şi suferinţe îţi pierzi pe bună dreptate speranţa şi credinţa într-o posibilă schimbare în bine.

Lee Kuan Yew şi-a început cariera politică cu o ideologie social democrată. După ce a ajuns să exercite puterea şi să fie răspunzător de destinele poporului său a realizat rapid că modelul Occidental de democraţie nu poate funcţiona în Singapore şi în toate ţările în curs de dezvoltare.

Multe dintre deciziile politice luate de guvernele conduse de către Lee Kuan Yew nu au fost conforme cu dogmele Occidentale, dar ele sau dovedit utile pentru Singapore şi ele au fost aprobate masiv de poporul din Singapore în decursul lungii perioade istorice de peste 50 de ani, perioadă în care la cârma acestui stat s-a aflat Lee Kuan Yew.

Vom cita unele dintre aceste decizii.

Nici Singapore nu a fost ferit de fenomenul corupţiei. Pentru combaterea corupţiei, Lee Kuan Yew a înfiinţat Biroul de Investigaţii a Practicilor de Corupţie (*The Corrupt Practices Investigation Bureau - CPIB*), un fel de DNA românesc. Acest organism a fost prevăzut cu foarte largi competenţe privind arestarea, percheziţionarea, audierea martorilor în regim de urgenţă, verificarea conturilor bancare şi a declaraţiilor de avere ale suspecţilor şi familiilor lor. Ca urmare a activităţii acestui organism corupţia a fost aproape complet eradicată în Singapore.

Diferenţa dintre DNA-ul din Singapore şi cel românesc este însă una esenţială. Organismul de combatere a corupţiei din Singapore a combătut corupţia ori unde ea s-a manifestat, nu numai la duşmanii guvernului, aşa cum a făcut DNA-ul din România.

Sondajele de opinie realizate constant în Singapore arată că cetăţenii din Singapore consideră că oficialii care lucrează în DNA-

Scanned with OKEN Scanner

ul ţării lor sunt oameni onorabili şi imparţiali care pedepsesc pe toţi funcţionarii corupţi indiferent de rangul lor şi de culoarea lor politică. Încrederea poporului în această instituţie este de aproape 95%.[24]

De altfel, Singapore se află pe primele locuri în clasamentul mondial al celor mai cinstite state din lume. Mulţi ani a fost pe locul 3 sau 4. În anul 2014 a fost pe locul 7 după Danemarca, Noua Zeelandă, Finlanda, Suedia, Norvegia şi Elveţia.

Lee Kuan Yew a povestit că la un moment dat, bunul şi vechiul lui prieten, devenit vicepreşedinte al al statului Singapore a fost acuzat de un fapt de corupţie de aproximativ 100.000 de dolari. El a trebuit să-şi dea demisia imediat şi apoi a fost condamnat.

Citez în continuare din memorie această poveste a lui Lee Kuan Yew:

„Dacă acest prieten ar fi venit la mine şi mi-ar fi spus: dragă Lee, am nevoie de 100.000 de dolari, am păcătuit, am avut o aventură, am nevoie de aceşti bani să repar ce am greşit, eu făceam pe dracu în patru, ceream ajutor la prietenii mei, făceam rost de 100.000 de dolari, îi dădeam prietenului meu şi el rămânea vicepreşedinte. Dar dacă el a atentat la banul public, cu tot regretul din sufletul meu, cu toată prietenia noastră de o viaţă, eu nu pot să nu las autorităţile statului să îşi facă datoria şi prietenul meu să plătească scump pentru greşeala lui."

Dacă Lee Kuan Yew l-ar fi protejat pe acest prieten care avea o funcţie atât de importantă, atunci toată munca lui ar fi fost spulberată, atunci acest fapt ar fi distrus încrederea poporului în corectitudinea instituţiilor statului.

Chiar când scriu aceste rânduri, 5 februarie 2015, circul politic din România prezintă numărul său de mare atracţie cu pregătirea arestării Elenei Udrea, febleţea lui Traian Băsescu.

Timp de 10 ani Traian Băsescu a spus poporului român că a creat o justiţie independentă. Acum vedem că această justiţie nu a

---

[24]Vezi Tan Ern-ser and Wang Zhengxu, *The State of Democracy and Governance in Singapore. Rethinking Some Paradoxes.* În Asian Barometer, Conference of Democratic Governance in Asia, 2008, p.7.

Scanned with OKEN Scanner

fost nici independentă, nici eficientă şi nici măcar nu a fost justiţie. A fost doar o altă armă în mâna unei bande care a acaparat puterea în România pentru a îi fura averea.

Ce mare este diferenţa de gândire, de comportament, de clasă care există între Lee Kuan Yew şi Traian Băsescu! Această diferenţă explică şi diferenţa dintre Singapore şi România.

La sfârşitul anilor 1960, Lee Kuan Yew, fiind îngrijorat de creşterea prea rapidă a populaţie în raport de dezvoltarea economică şi mai ales faţă de întinderea geografică a statului, a luat decizia de a stimula limitarea naşterilor la doi copii pentru fiecare familie. El nu a interzis naşterea mai multor copii, dar prin măsuri financiare a stimulat rămânerea la doi copii.

Prin măsurile luate, Lee Kuan Yew a prevăzut că statul nu va mai acorda facilităţi la educaţie şi nici un fel de alte subvenţii pentru al treilea, al patrulea sau următorii copii. Măsura a fost criticată de unii, dar ea s-a dovedit corectă pentru Singapore în acea perioadă.

În anul 1983, Lee Kuan Yew a propus bărbaţilor şi i-a încurajat să se căsătorească cu femei cât mai educate. Pentru a facilita implementarea acestei idei, el a înfiinţat o agenţie guvernamentală, Unitatea de Dezvoltare Socială (*Social Development Unit - SDU*) care să mijlocească căsătoriile între bărbaţi şi femei educate.

Motivul acestei decizii a fost faptul că Lee Kuan Yew a observat că un mare număr de femei educate nu sunt măritate. Femeile educate se ocupau mai mult de cariera lor şi neglijau căsătoria. Lee Kuan Yew a introdus şi stimulente materiale pentru astfel de căsătorii şi pentru copiii rezultaţi din ele.

Singapore a moştenit de la imperiul britanic legislaţii care prevedeau pedepse fizice, inclusiv bătaia cu bâte de bambus, în închisori, armată şi şcoală. Lee Kuan Yew a menţinut în Singapore aceste pedepse corporale fizice până acum spre scandalizarea Occidentului interesat formal de aşa zisele drepturi ale omului.

Îmi aduc aminte de multe articole critice apărute în presa din Occident privind astfel de pedepse fizice aplicate unor cetăţeni

Scanned with OKEN Scanner

Occidentali condamnaţi în Singapore pentru consum de droguri, ori pentru alte fapte penale. Lee Kuan Yew nu a fost impresionat de aceste critici şi chiar a explicat de câte ori a avut ocazia argumentele sale în favoarea menţinerii pedepsei corporale.

Lee Kuan Yew a menţinut în codul penal pedeapsa cu închisoarea pentru fapte de homosexualitate. Nici una dintre criticile numeroase venite din nou din lumea Occidentală nu l-a făcut pe Lee Kuan Yew să abroge aceste prevederi care erau conforme cu normele morale ale majorităţii poporului său.

Lee Kuan Yea a arătat de mai multe ori că nici măcar consultarea poporului în chestiuni majore de mare importanţă pentru viitorul unui stat în curs de dezvoltare nu este o soluţie potrivită, deoarece mulţi oameni nu au pregătirea necesară, cultura, priceperea şi viziunea pe termen lung să înţeleagă consecinţele unor decizii la care sunt chemaţi să se pronunţe. Pur şi simplu mulţi oameni nu pot înţelege implicaţiile unora sau altora dintre opţiunile prezentate spre decizie. Nefiind în cunoştinţă de cauză, mulţi oameni nu ar trebui lăsaţi să decidă.

Lee Kuan Yew a apreciat că poporul trebuie consultat şi poporului trebuie să i se explice politica, dar nu se poate asigura o dezvoltare economică rapidă dacă se urmează doar dorinţele poporului puţin instruit sau dacă se folosesc doar politici populiste.

Lee Kuan Yew a dat un exemplul concret al unei decizii importante ce a trebuit luată după proclamarea independenţei statului Singapore. Este vorba de alegerea limbii oficiale a noului stat. Până la declararea independenţei, limba oficială în Singapore a fost limba engleză, limba fostei puteri coloniale. Dar peste 90% din populaţia insulelor era de origine chineză. Restul populaţiei era de origine malaeziană şi indiană. Dacă s-ar fi făcut un referendum în legătură cu alegerea limbii oficiale, aşa cum propovăduieşte teoria democraţiei Occidentale, era clar că decizia ar fi fost să se aleagă limba chineză ca limbă oficială, deoarece era limba vorbită de marea majoritate a populaţiei. Dar atunci cele două minorităţi ar fi fost mereu nefericite şi nemulţumite şi

Scanned with OKEN Scanner

resentimentele faţă de chinezii majoritari ar fi sporit şi mai mult şi ar fi fost mereu alimentate de această decizie. În plus, a arătat Lee Kuan Yew, lumea economică, firmele mari, lumea afacerilor, vorbesc limba engleza. Dacă poporul din Singapore ar fi vorbit numai chineza ar fi fost dezavantajat în relaţiile cu lumea de afaceri.

Pentru cele două considerente de mai sus, Lee Kuan Yew a decis că cel mai înţelept şi mai benefic pentru viitorul statului Singapore ar fi ca limba oficială să fie engleza. Dar ca să nu îşi pună în cap marea majoritate a populaţiei, Lee Kuan Yew a decis să procedeze cu tact.

Prima dată a amânat luarea deciziei privitoare la limba oficială. Ca atare, s-a continuat şi după independenţă cu folosirea limbii engleze, limba oficială folosită la data proclamării independenţei. Apoi, Lee Kuan Yew a lăsat ca fiecare familie să decidă la ce şcoală să îşi trimită copiii, la o şcoală de limbă engleză sau la una în limba chineză. Concomitent, atât el personal, cât şi alţi oficiali au explicat avantajele învăţării limbii engleze.

Părinţii copiiilor au gândit la fel ca şi Lee Kuan Yew. Dacă îşi vor trimite copiii la şcoli în limba engleză, ei vor avea mai mari şanse să-şi găsească un serviciu la terminarea şcolii. Prin această stratagemă s-a ajuns la decizia implicită a acceptării limbii engleze ca limbă oficială a statului fără să se fi organizat un referendum, care ar fi dus la o decizie democratică, dar greşită şi extrem de dăunătoare pentru viitorul ţării.

Această decizie plină de înţelepciune, luată personal de Lee Kuan Yew, iniţial antimajoritară, a devenit în curând un mare avantaj, un atu în plus în dezvoltarea economică rapidă a statului Singapore. Companiile multinaţionale au preferat să meargă în această ţară cu o populaţie vorbitoare de engleză, decât în una unde poporul vorbeşte o altă limbă.

Lee Kuan Yew a ajuns la concluzia avantajului limbii engleze ca limbă oficială a statului Singapore deoarece a fost un lider politic foarte inteligent. Deşi el însuşi era chinez, deşi era un mare patriot, deşi el a luptat pentru eliminarea jugului colonial britanic

Scanned with OKEN Scanner

şi pentru independenţa ţării sale, deşi admirator al culturii şi tradiţiilor chineze, Lee Kuan Yew a judecat la rece ca un mare om politic şi a ajuns la concluzia că pentru poporul lui, în condiţiile date, cel mai bine ar fi să se aleagă ca limbă oficială limba engleză.

Lee Kuan Yew a luat multe decizii politice care nu au fost conforme cu standardele gândirii şi conceptele generale ale democraţiei Occidentale pentru care a fost criticat de opoziţia de altfel foarte slabă şi neputincioasă din Singapore şi de mass-media Occidentală.

Lee Kuan Yew nu a fost un conducător umil, un conducător care să se lase impresionat de aceste critici, de aceste opinii contrare valorilor şi credinţelor sale, ci a continuat să lupte pentru ideile şi idealurile sale. Realitatea şi istoria au dovedit că acele idei şi acele idealuri ale lui Lee Kuan Yew, deşi contrare dogmelor Occidentale, au fost cele potrivite pentru poporul din Singapore.

Aceste decizii, aparent nedemocratice şi formal în dezacord cu teoriile la modă din Occidentul dezvoltat, modul original de gândire a lui Lee Kuan Yew au fost aprobate mereu de marea majoritate a poporului din Singapore şi partidul condus de Lee Kuan Yew timp de 50 de ani, cât el a fost şi prim ministru, sau ministru mentor a reuşit mereu să câştige masiv toate alegerile parlamentare.

Lee Kuan Yew a subliniat mereu importanţa promovării competenţelor, a oamenilor de caracter, a celor care au fost educaţi să acţioneze şi să ia decizii în interesul comunităţii şi a binelui public şi nu pentru beneficii personale.

Pe când era ministru mentor, Lee Kuan Yew a fost întrebat care este concret rolul lui din această poziţie. Răspunsul lui a fost că rolul lui este ca a unui radar de mare penetrare, care vede foarte departe, foarte adânc, care sesizează şansele şi pericolele. El a spus că este ocupat cu probleme care implică contemplaţie, timp de reflecţie, subiecte care i se potrivesc datorită experienţei sale şi a filingului privind felul în care evoluează lucrurile.

La o altă întrebare referitoare la cum ar vrea să fie perceput după moarte, Lee Kuan Yew a spus că tot ce poate face este să fie

Scanned with OKEN Scanner

sigur că atunci când nu va mai fi, instituţiile statului vor fi bune, solide, curate, eficiente şi va exista un guvern care ştie ce are de făcut şi care pregăteşte viitoare guverne de calitate.

Când scriu aceste rânduri este perioada în care în România se discută din nou despre modificarea constituţiei. Acesta este momentul cel mai potrivit să se facă o analiză a avantajelor şi dezavantajelor constituţiei prezente şi să se propună schimbări care să favorizeze o bună guvernare şi o dezvoltare economică rapidă a românilor.

Inspirându-mă de la Lee Kuan Yew, părintele statului Singapore, fost prim ministru al acestui stat 31 de ani şi apoi încă 21 de ani ministru senior şi ministru mentor, deci conducător practic al acestui stat timp de 52 de ani, omul creditat de toată lumea ca fiind autorul dezvoltării economice extraordinare a statului Singapore, voi face şi eu câteva propuneri de modificare a constituţiei.

În primul rând, este vorba de eliminarea ideii de vot egal pentru fiecare alegător. Ideea unui vot în plus pentru anumite categorii de cetăţeni a fost puternic susţinută de Lee Kuan Yew. Dar mult înaintea lui, această idee a fost susţinută de marele filozof britanic John Stuart Mill, considerat unul dintre cei mai influenţi oameni ai secolului al XIX-lea.

John Stuart Mill a propus adoptarea unui sistem de vot care să dea un vot în plus celor care au absolvit o universitate, deoarece ei sunt într-o poziţie mai bună pentru a judeca ce este bine pentru societate. Mill a crezut că educaţia îi ajută pe oamenii învăţaţi să aibă mai mare influenţă în guvernarea ţării.

John Stuart Mill a avut această idee a unui vot diferenţiat, deşi el a fost cel care a pledat pentru libertatea totală a individului, pentru egalitatea dintre bărbaţi şi femei şi pentru acordarea dreptului de vot pentru femei.

Votul diferenţiat este o chestiune de logică elementară şi de bun simţ. Cetăţenii cei mai calificaţi, mai educaţi şi mai interesaţi de un bun viitor al societăţii trebuie să aibă o mai mare influenţă în organizarea societăţii.

Scanned with OKEN Scanner

Trebuie să avem înţelepciunea şi puterea de a recunoaşte că oamenii nu sunt egali. Oamenii nu sunt egali nici ca inteligenţă, nici ca hărnicie, nici ca pregătire, nici ca şi cultură, nici ca înţelegere a implicaţiilor majore a diferitelor chestiuni politice şi economice. Repet această idee cu bună ştiinţă în această carte, doarece ea se potriveşte cu povestea succesului unui om mult mai inteligent şi mai harnic decât marea majoritate a cetăţenilor ţării.

Repet intenţionat ideea cu inegalitatea dintre oameni, aşa cum voi repeta în această carte şi câteva alte idei, deoarece doresc să atrag atenţia asupra lor şi să spun prin aceste repetări că asupra unor lucruri importante trebuie să medităm serios şi să căutăm soluţii de vindecare a bolilor de care suferă azi românii.

Toţi cetăţenii români trebuie să aibă şanse egale, toţi cetăţenii ţării trebuie să fie egali în faţa legii, dar ei prin naştere nu sunt egali. Inegalitatea din momentul naşterii dintre cetăţeni se accentuează apoi pe parcursul vieţii. Unii sunt mai harnici, unii învaţă mai mult şi mai bine, unii sunt mai economi şi strâng cureaua mai mult, alţii sunt mai leneşi, sau mai risipitori, sau mai beţivi, sau mai delăsători, unii sunt mai curajoşi, alţii mai fricoşi, unii îşi asumă riscuri, alţii nu, unii sunt mai preocupaţi de viitorul ţării deoarece au copii şi nepoţi, alţii nu, deoarece nu au copii şi nepoţi sau nu le prea pasă de viitorul acestei ţări.

Deci oamenii nefiind egali, nu prea este în regulă, nu prea este normal, nu prea este înţelept ca fiecare om, fiecare cetăţean al României să aibă dreptul la un vot egal la alegerea liderilor politici care să conducă ţara şi să adopte decizii importante privind viitorul României. Cel puţin deocamdată. Peste un timp, când şi românii vor atinge un nivel de civilizaţie materială şi intelectuală acceptabil, această abordare a ideii un om un vot poate să fie reluată. Acum însă, când mulţi români nu sunt în situaţia să decidă corect ce este bine şi ce este rău pentru viitorul ţării, ar trebui să se pondereze voturile cetăţenilor după criterii mai înţelepte decât simpla repetare papagalicească, un om un vot, aşa cum a spus cândva, undeva, cineva.

Scanned with OKEN Scanner

Este bine să aplicăm exemple pozitive din alte ţări şi din alte perioade de dezvoltare economică, este bine chiar să copiem metode şi reglementări care ne pot fi de folos, dar să nu preluăm mecanic şi lucruri care nu se potrivesc cu nivelul nostru de dezvoltare, de cultură, cu tradiţiile noastre, cu realităţile noastre, mai ales cu nevoile noastre presante.

Dau câteva exemple privind votul egal şi votul ponderat. Nu este în regulă ca pensionarii să aibă aceeaşi putere de vot ca cetăţenii angajaţi în muncă cuprinşi între 30 şi 65 de ani. Pentru această categorie de cetăţeni care sunt activi, care muncesc, care creează veniturile ţării, care de regulă au copii şi nepoţi şi sunt deci interesaţi mai mult ca alţii de viitorul României ar trebui să se prevadă posibilitatea ca votul lor să valoreze cât două voturi. Când vor ajunge la 65 de ani, vor reveni la un vot.

O altă propunere. Este anormal şi în contradicţie cu tradiţiile politice româneşti ca biserica să nu fie reprezentată în Parlamentul României. Capii bisericilor din România, după proporţia credincioşilor, trebuie să fie prezenţi în Senatul României. Capii bisericilor au mai multă înţelepciune decât marea majoritate a senatorilor de azi şi de ieri şi mai multă responsabilitate pentru destinul poporului pe care îl păstoresc decât mulţi dintre senatorii apăruţi la întâmplare, sau datorită unor relaţii de partid, relaţii de afaceri, relaţii de rudenie sau alte relaţii cu şefii partidelor politice.

Preşedintele Academiei României este mai îndreptăţit să fie membru al Senatului României decât fetiţe cu fuste scurte.

Marile universităţi ale României ar trebui şi ele să aibă senatori aleşi de cadrele lor didactice.

Puterea judecătorească ar trebui să aibă şi ea reprezentanţi în Senatul României.

Regiunile României, sau provinciile României ar trebui şi ele să fie reprezentate în Senatul României. De exemplu, nu pot concepe ca Maramureşul să nu aibă un senator care să apere interesele specifice, tradiţiile, opţiunile acestei zone, a locuitorilor acestei

Scanned with OKEN Scanner

regiuni care este creatoarea şi păstrătoarea atâtor valori şi tradiţii româneşti.

Eu cred că oamenii de afaceri cinstiţi care şi-au creat averea prin muncă cinstită, prin inteligenţă, prin hărnicie, prin iscusinţă trebuie să se implice total în destinul politic al României pentru a se asigura că această ţară merge pe un drum corect şi ascendent.

Oamenii de afaceri responsabili şi patrioţi trebuie să se implice în politică în sensul corect, nu prin cumpărarea politicienilor corupţi, ci prin impunerea acelor idei şi direcţii de dezvoltare care să ducă la progresul României.

Oamenii de afaceri responsabili pot şi trebuie să sprijine politicienii patrioţi, cinstiţi, competenţi şi dispuşi să devină servitorii interesului naţional.

Dacă Lee Kuan Yew a putut face din Singapore statul model şi prosper de azi şi oameni de valoarea din România trebuie să realizeze şi să creadă că încă mai sunt multe lucruri mari de realizat în viaţă, că depinde şi de ei, poate că mai ales depinde de ei ca România să prospere şi să meargă pe drumul bun.

Lee Kuan Yew a fost, şi până la venerabila lui vârstă de 92 de ani a continuat să fie un om pasionat de ceea ce făcea.

Toţi oamenii care au devenit celebri, toţi oamenii mari au avut acest motor suplimentar, acest motor secret numit pasiune. Ei au descoperit singuri acest adevăr simplu: nu poţi să avansezi fără pasiune. Eu adaug că de fapt nici nu merită să avansezi dacă nu ai pasiune.

Oamenii pasionaţi îşi trăiesc viaţa cu bucurie şi la mare intensitate. Ei ştiu să vadă bucurii acolo unde alţii nu văd nimic, ei ştiu să vadă părţile bune chiar şi ale insuccesului, ale eşecului, chiar ale unor suferinţe. Oamenii pasionaţi ştiu că mereu mai există ceea ce se cheamă *dincolo*. Oamenii pasionaţi nu se mulţumesc cu o singură victorie şi mai ales nu se dau bătuţi nici după zeci de insuccese. Istoria omenirii este plină de astfe de exemple.

Scanned with OKEN Scanner

Nu poţi merge înainte dacă nu ai şi insuccese, căci numai cine ştie să înveţe din insuccese şi să corecteze greşelile va putea face noi paşi înainte.

Pasiunea este focul care întreţine motorul progresului, este vâlvătaia din sufletul oamenilor mari ţinută sub presiune şi lăsată să iasă afară doar atât cât trebuie, ca la locomotivele cu abur, unde presiunea din marele cazan mişcă pistoanele locomotivei şi pune trenul în mişcare.

Pasiunea este arderea noastră interioară care produce căldură şi iubire în jurul nostru, atunci şi acolo unde ea există. Pasiunea uşurează acţiunile oamenilor şi le face să decurgă lin. Pasiunea ajută la ungerea roţilor dinţate ale vieţii şi face ca aceste roţi dinţate să lucreze armonios, să se îmbine perfect, să meargă ca unse. Pasiunea este un amestec de energie şi de dragoste, de voinţă şi de spirit de creativitate care sunt topite continuu în focul care arde în sufletele celor dotaţi cu această calitate.

Pasiunea se poate transmite. Cea mai benefică boală transmisibilă poate fi pasiunea. Ce minunat ar fi să descoperim noi, românii, şi să patentăm modalitatea de transmitere ştiinţifică a pasiunii. Oamenii pasionaţi transmit pasiunea lor şi altora, dar o transmit involuntar şi fără intenţie, fără chiar să realizeze că fac acest lucru.

Pasiunea oamenilor mari radiază în jurul acestora şi aceste raze invizibile afectează pozitiv pe cei din jur, încălzesc sufletul celor din jur. Pasiunea este deci molipsitoare într-un anume sens. De aceea ne simţim bine în jurul, în compania oamenilor pasionaţi, pentru că ei ne trasmit involuntar şi nouă ceva din pasiunea lor. Ei ne contaminează pozitiv.

Când suntem în preajma oamenilor pasionaţi intrăm şi noi în rezonanţă cu multă uşurinţă cu lucrurile din jurul nostru, realizăm că ceea ce facem facem cu mai multă eficienţă, cu mai puţin efort, că acţiunile noastre sunt mai uşoare şi ne aduc mult mai multă bucurie.

Pasiunea ne ajută să facem lucrurile cât mai aproape de perfecţiune. Pasiunea elimină posibilitatea lucrului făcut de

Scanned with OKEN Scanner

mântuială, o altă boală veche şi netratată a românilor. Într-un fel, am putea spune că pasiunea este chiar opusul concepţiei de a face ceva de mântuială.

Cât de rară este azi pasiunea la noi, la români, şi cât de mare nevoie am avea chiar azi de puţină pasiune cu care să vindecăm câteva dintre bolile noastre vechi care nu ne dor atât cât să ne omoare, ci ne lasă doar fără vlagă, fără entuziasm, fără dorinţe, fără opţiuni. Mă refer aici mai ales la acceptarea răului cu scuza facilă „asta-i situaţia, asta-i viaţa". Mă refer la lucrurile făcute de mântuială. Mă refer la legile de mântuială, la drumurile de mântuială, la asfaltul de mântuială, la instituţiile de mântuială, la şcolile de mântuială, la tencuielile de mântuială de pe pereţii caselor noastre, la prizele montate de mântuială care se smulg din pereţi la prima folosire etc., etc..

Eu, care am suferit toată viaţa din cauza lucrurilor făcute de mântuială, mă bucur enorm să aud sloganul de campanie electorală al neamţului ajuns preşedinte al ţării mele: **România lucrului bine făcut**. Aceast slogan este pentru mine atât de minunat, încât nici nu îmi vine să cred că el a fost ales şi promovat de cineva care, iată, a ajuns preşedinte al României când nimeni nu mai spera la o astfel de şansă.

Mă refer şi la deriziune, duplicitate şi mimare, boli devenite naţionale şi aparent incurabile. Mă refer la traseismul politic şi la lipsa unei ideologii.

Suntem azi cu toţii şi mâine cu nimeni, suntem azi cu unul şi mâine cu altul, suntem azi pentru o culoare şi mâine pentru o altă culoare, suntem azi de formă cu partidul X, dar de fapt în adâncurile noastre suntem cu partidul Y sau cu nici un partid. Suntem imparţiali şi profund subiecivi, suntem neutri când ne convine şi partizani când nu ne convine ceva.

Traseismul politicienilor pe la 2, 3, 4 sau 5 partide spune totul despre duplicitatea românului. Neavând convingeri ferme, nu luptăm cu adevărat pentru nimic, căci nu credem în nimic. Credinţa noastră este doar mimată, nu este o credinţă reală, bazată pe convingeri, pe crezuri.

Scanned with OKEN Scanner

Nici măcar credinţa în Dumnezeu nu este una care vine din inimă la unii români. Şi credinţa creştină este tot mimată. Miile de oameni care se înghesuie la diferite moaşte şi la diferite sărbători religioase fac acest lucru din mimetism, din spirit de turmă, din imitare, din dorinţa de a părea ce nu sunt mai mult decât din convingeri şi credinţe profunde, sincere şi definitive.

Cred că a sosit monentul să acceptăm să ne facem o analiză sinceră a calităţilor şi defectelor noastre naţionale mai vechi sau mai noi, mai înrădăcinate în istorie sau venite doar de puţină vreme mai ales din lumea Occidentală după dispariţia, nu cu meritul noastru, a regimului comunist.

Ne place să folosim ce nu este al nostru pentru a ne împăuna. Ne plac titlurile, diplomele, inclusiv diplomele de doctor în diferite domenii, chiar dacă aceste diplome au fost cumpărate. Toată lumea ştie cum se trec examenele în universităţile din România, cum se iau diplomele, dar nimeni nu ia o atitudine fermă împotriva acestui sistem, deoarece toţi suntem cam la fel, nu ne interesează prea mult esenţa, conţinutul, ci aparenţa, haina, exteriorul, poza, impresia.

Exemplu plagiatului Primului Ministru Victor Ponta este ilustrativ. Cei mai mulţi români nu consideră plagiatul ca ceva foarte grav, pentru că în adâncul inimii lor mulţi ar face la fel dacă ar avea ocazia. Acum, când Victor Ponta şi-a adoptat o lege doar pentru el pentru a putea renunţa la diploma de doctor fără să plătească pentru furtul comis, nimeni nu se revoltă, nimeni nu face scandal, poporul nu iese în stradă masiv să îi ceară demisia.

Faptul că avem în fruntea guvernului un astfel de om ca Victor Ponta nu îi revoltă pe românii noştri, nu îi face să acţioneze pentru înlăturarea lui rapidă şi pentru pedepsirea lui. Suntem îngăduitori cu hoţii de toate felurile şi asta spune multe şi despre caracterul şi mentalitatea noastră, despre valorile sau nonvalorile în care credem. Necrezând în nimic, nu avem probleme în a păcătui, în a încălca legea, în a înşela, în a minţi, în a fi duplicitari. Mulţi dintre noi nici nu trăim cu adevărat, ci doar mimăm că trăim, pretindem că trăim. Cei mai mulţi vegetăm, nu trăim.

Scanned with OKEN Scanner

Nu ştim nici să ne bucurăm sincer şi nici să suferim cu adevărat. Cum să ne bucurăm cu intensitatea maximă de ceva ce nu ne-am dorit din tot sufletul nostru şi nu am dat pentru atingerea acelui obiectiv tot ce am avut mai bun în noi înşine. Cum să te bucuri de ceva când totul este deriziune, când totul este fals, când totul este prefăcătorie şi înşelătorie, când totul durează doar 24 de ore?

Îndrăznesc să afirm că nici măcar suferinţa noastră nu este una sinceră, dramatică, dogoritoare, arzătoare. Suferim la intensităţi scăzute tot aşa cum ne şi bucurăm doar pe jumătate, tot aşa cum ne bucurăm la foc scăzut.

Ne dedublăm şi ca atare trăim într-o lume a dedublării permanente, deşi după căderea comunismului nu am mai avea nici o scuză să ne mai dedublăm. Se pare că dedublarea noastră a românilor nu a fost cauzată de comunism, ci ea a existat deja la venirea comuniştilor. Cel puţin aveam deja o mare disponibilitate spre această dedublare la venirea comunismului. Comunismul a ajuta doar la dezvoltarea multilaterală a microbului dedublării existent deja în celulele noastre în stări latente sau mai dezvoltate, aşa cum comunismul a creat mediul prielnic şi pentru dezvoltarea şi înflorirea multor altor boli naţionale.

Citate din gândirea lui Lee Kuan Yew

În încheierea acestui capitol vom da unele citate din gândirea acestui mare om de stat care a fost Lee Kuan Yew.

Întrebare: "Petru ce Singaporezii trebuie să fie primii în orice domeniu? De ce voi nu puteţi fi pe unele dintre primele 10 oraşe din Asia? Ce este greşit cu o astfel de idee?"

Lee Kuan Yew a răspuns: "Dacă noi nu ne străduim să fim pe locul 1, atunci nu vom fi între primii 10. Dacă te străduieşti să fii primul, atunci poţi ajunge pe locul 2 sau 3. Trebuie să dai tot ce ai mai bun în tine. Nu trebuie să fii primul, dar trebuie să faci totul pentru a încerca să fii primul. Aceasta este atitudinea noastră,

Scanned with OKEN Scanner

gândirea noastră. Noi nu avem nici o resursă naturală, noi nu avem nimic în afară de oameni într-o locaţie strategică."[25]

Referindu-se la democraţie şi la faptul că Singapore a fost condus de un singur partid politic, Lee Kuan Yew a spus între altele:

"Ideal vorbind, noi ar trebui să avem două echipe, Echipa A şi Echipa B, la fel de bune, astfel ca noi să putem avea o alternativă la guvernare şi sistemul de guvernare să funcţioneze normal. Noi nu am fost în stare să facem asta în Singapore deoarece populaţia noastră este de numai 4 milioane şi oamenii de la vârf, cu dovedite calităţi nu numai în abilitate şi competenţă, dar în caracter, determinare, angajament, nu au fost mai mulţi de 2.000."[26]

Notă bibliografică:

Datele și informațiile istorice privind Singapore au fost luate după surse publice, inclusiv site-uri de pe internet, precum site-ul Wikipedia, precum şi din lucrările menţionate mai jos.

1. W. David McIntyre (1979) *The Rise and Fall of the Singapore Naval Base, 1919–1942* London: Macmillan, 1979.

2. Josey, Alex, *Lee Kuan Yew – The Crucial Years*. Singapore and Kuala Lumpur: Times Books International, 1980.

3. Harper, R.W.E. & Miller, Harry (1984) *Singapore Mutiny*. Singapore: Oxford University Press, 1984.

4. Minchin, James. 1986. *No Man is an Island. A Study of Singapore's Lee Kuan Yew*. Sydney: Allen & Unwin, 1986.

5. Chua Beng Huat, *Communitarian Ideology and Democracy in Singapore*. Taylor & Francis, 1995.

---

[25] *Transcript of Minister Mentor Lee Kuan Yew's Interview with Mark Jacobson from National Geographic* on 6 July 2009 for National Geographic Magazine January 2010 Edition.

[26] Kenneth Paul Tan, *Meritocracy and Political Liberalization in Singapore*, in the East Asia Challenge for Democracy, Edited by Daniel A. Beel and Chenyang Li, Cambridge, p.322.

Scanned with OKEN Scanner

6. Kwang, Han Fook, Warren Fernandez and Sumiko Tan. 1998. *Lee Kuan Yew: The Man and His Ideas*. Singapore: Singapore Press Holdings, 1998.

7. Lee, Kuan Yew, *From Third World to First*. HarperCollins Publishers, Inc, 2000.

8. Barr, Michael D., *Lee Kuan Yew: The Beliefs Behind the Man*. Washington D.C.: Georgetown University Press, 2000.

9. Ho Khai Leong, *Shared Responsibilities, Unshared Power: The Politics of Policy-Making in Singapore*, Eastern University Press, 2003.

10. Kenneth Paul Tan, *Renaissance Singapore? Economy, Culture, and Politics*. NUS Press, 2007.

11. King, Rodney, *The Singapore Miracle, Myth and Reality*. 2nd Edition, Insight Press, 2008.

12. Borschberg, P., *The Singapore and Melaka Straits. Violence, Security and Diplomacy in the 17th century*. Singapore: NUS Press, 2010.

13. Tom Plate, *Conversations with Lee Kuan Yew Citizen Singapore: How to Build a Nation (Giants of Asia Series)*, Marshall Cavendish 2010.

14. Koh, Buck Song, *Brand Singapore: How Nation Branding Built Asia's Leading Global City*. Singapore: Marshall Cavendish, 2011.

15. Lee, Kuan Yew *One Man's View of the World*, Straits Times Press, Singapore, 6 August 2013.

Scanned with OKEN Scanner

Scanned with OKEN Scanner

CAPITOLUL VI.

CAZUL COREEA DE SUD

Date generale

Suprafaţa ţării este 100.210 km pătraţi. Coreea de Nord are 120.540 Km pătraţi.

Populaţia ţării este de 51 milioane de locuitori. Coreea de Nord are o populaţie de 25 milioane de locuitori.

Produsul Intern Brut pe cap de locuitor este în Coreea de Sud de 35.000 de dolari.

Exportul Coreei de Sud a fost de 560 miliarde de dolari în anul 2013, cu exact 500 de miliarde de dolari mai mare decât cel al României.

Din totalul populaţiei Coreei de Sud, Creştinii reprezintă 30%, Budişti 23% şi fără nici o religie sunt 46%.

Coreea de Sud este cel mai omogen stat din lume din punct de vedere etnic, neavând minorităţi naţionale. Se apreciază că din totalul populaţiei peste 99% sunt coreeni.

Coreea de Sud are însă peste 1 milion de rezidenţi străini care reprezintă aproximativ 2,7% din populaţia ţării.

Coreea de Sud a introdus fibră optică de broad band în toate şcolile primare şi secundare din ţară.

În Coreea de Sud, 65% din populaţia cuprinsă între 25 şi 35 de ani are cel puţin o diplomă de Bachelor Degree. Media pentru ţările membre ale OECD din acest punct de vedere este 39%. Din acest punct de vedere Coreea de Sud se află la dublul mediei ţărilor dezvoltate.

Scurtă istorie

Coreea, spre deosebire de Singapore şi de Taiwan, are o lungă istorie. O istorie care în ultimele secole nu a fost una prea fericită, aşa cum se va vedea din scurta prezentare care urmează.

Strămoşii coreenilor de azi au provenit din Asia de Nord şi s-au stabilit în Peninsula Coreea. Aici au întrat în contact cu chinezii cu care au avut relaţii de cooperare şi de luptă. Coreenii au preluat de la chinezi multe lucruri şi multe învăţăminte. Aceste învăţăminte s-au referit mai ales la domeniul agriculturii, dar şi la prelucrarea metalelor, a ceramicii şi apoi a porţelanului.

Cu trecerea timpului, pe teritoriul Coreei au apărut mai multe principate sau regate. Unul dintre cele mai importante regate a fost cel situat în Nordul Peninsulei şi o parte a Manciuriei. Acest regat s-a numit Goguryeo, iar apoi Goryeo, denumire tradusă în Europa prin Coreea.

În anul 668, regatul Goryeo a fost cucerit de un alt mic regat din Sudul Peninsulei numit Silla. Acest nou regat unificat a fost condus până în anul 918 de regi din clanul Silla când conducerea lui a fost preluată de dinastia Goryeo.

Primul rege al dinastiei Goryeo a fost Taejo. Acest rege a unit în anul 918 trei noi regate, reuşind astfel să stăpânească aproape întreaga Peninsulă Coreea. Dinastia Goryeo, sau Koryo, cum a mai fost numită, a domnit peste acest regat în perioada 918-1392.

În anul 1392 conducerea regatului Coreean a fost preluată de o nouă dinastie, numită Joseon, care a condus Coreea până în anul 1897, când Coreea a devenit imperiu, iar dinastia regală Joseon s-a transformat în dinastie imperială.

Dinastia Joseon a acceptat domninaţia Chinei şi a plătit tribut împăraţilor chinezi din dinastia Qing. Acest Mare Imperiu Coreean a avut doi împăraţi: Gojong şi fiul său Sunpong. Gojong (1852-1919) a fost al 26-lea rege coreean din dinastia Joseon şi primul împărat al Coreei.

Scanned with OKEN Scanner

În timpul acestui rege şi prim împărat al Coreei s-au produs multe evenimente interne şi internaţionale care au afectat extrem de serios istoria poporului coreean. Despre aceste evenimente vom vorbi mai pe larg în acest capitol, deoarece ele arată cât de frământată, de grea, de dificilă a fost istoria acestui stat. Putem spune cu certitudine că istoria Coreei în a doua parte a secolului al XIX-lea a fost cu mult mai grea şi mai tristă decât istoria României din aceeaşi perioadă.

În primul rând trebuie să spunem că în perioada de domnie a regelui Gojong, deci în a doua jumătate a secolului al XIX-lea, Coreea a fost scena confruntării dintre patru ţări: China, Japonia, Rusia şi în mai mică măsură Franţa. Competiţia cea mai acerbă pentru dominarea Coreei a avut loc între China şi Japonia.

Gojong a ajuns rege în anul 1862 la vârsta de 11 ani. Din cauza acestei vârste fragede, tatăl său, Heungseon Daewongun, a fost numit regent şi a preluat puterea politică.

Heungseon Daewongun a fost influenţat în deciziile sale de gândirea politică la modă din acele vremuri din cele două mari ţări vecine, China şi Japonia, anume închiderea spre interior şi interzicerea contactelor cu străinii.

Perioada conduceriii Coreei de către Heungseon Daewongun a fost însă şi perioada când ţările Occidentale şi Rusia începuseră expansiunea lor economică spre China şi Japonia şi toate la un loc sau fiecare separat încercau să preia cât mai multe concesiuni economice şi chiar şi teritorii din marele imperiu chinez aflat în decădere politică, militară şi economică.

Politica de izolaţionism practicată de Heungseon Daewongun nu a fost pe placul ţărilor Occidentale.

Persecutarea de către Heungseon Daewongun a credincioşilor catolici şi mai ales a călugărilor şi preoţilor catolici, dar şi a altor misionari creştini, a determinat Franţa să invadeze Coreea în 1866 iar apoi, în 1871 şi SUA a organizat o altă expediţie militară în Coreea. Practic vorbind, atât Franţa, cât şi SUA au atacat şi ocupat doar insula coreeană Ganghwa. Această insulă destul de întinsă este situată chiar pe estuarul fluviului Han şi pe atunci era

Scanned with OKEN Scanner

considerată poarta de acces spre capitala Seul, deoarece oraşul Seul se află situat pe malurile fluviului Han.

În anul 1873, regele Gojong, devenit major, a preluat puterea regatului Coreean. Din nefericire, aşa cum s-a întâmplat des în istoria multor ţări, şi în Coreea, odată cu preluarea puterii de către regele Gojong, soţia sa, regina Min (ulterior împărăteasa Myeongseong) în mod direct, sau prin rudele din clanul familiei sale, a reuşit să dobândească controlul asupra mecanismelor decizionale ale regatului.

Regina Min şi familia sa a intrat în conflict cu fostul regent şi cu oamenii apropiaţi lui şi acest conflict între cele două mari familii şi grupări care s-au concurat pentru deţinerea puterii în Coreea a fost exploatat cu dibăcie de puterile străine.

Clanul Min al familiei reginei era mai ales înclinat spre Rusia şi China, în timp de fostul regent şi alţi curteni apropiaţi lui au evoluat destul de rapid spre o politică projaponeză. Rivalitatea dintre cele două grupări a fost exploatată inteligent de Japonia în promovarea intereselor sale în Coreea.

După Restauraţia Meiji, Japonia a devenit tot mai puternică economic şi militar şi odată cu creşterea puterii sale militare, Japonia a devenit tot mai interesată de cucerirea de teritorii în China şi Coreea.

Japonia aflată în plin proces de dezvoltare şi înflorire nu putea rămâne în expectativă şi doar să privească cu jind cum puterile Occidentale se infliltrează în China şi Coreea.

O primă victimă a acestei intenţii de extindere a puterii japoneze în regiune a fost Coreea, vecinul cel mai apropiat şi mai slab al Japoniei. Cum Coreea era sub suzeranitatea şi dominarea Chinei de multe sute de ani, Japonia a intrat în conflict direct cu China în dorinţa sa de expansiune asupra Coreei. Pentru a putea cuceri Coreea, Japonia trebuia prima dată să înlăture dominarea Chinei asupra Coreei.

Când există un plan, evenimentele vor oferi mereu ocazii sau pretexte pentru aplicarea acelui plan. La fel s-a întâmplat şi în cazul Coreei. Pretextul a fost oferit de aşa-zisa nerecunoaştere de

Scanned with OKEN Scanner

către Coreea a noului guvern al împăratului Meiji. Iată care au fost evenimentele legate de această aşa-zisă nerecunoaştere.

După Restauraţia Meiji şi înlocuirea în 1868 a Shogunatului, noul guvern imperial japonez a decis să facă primii paşi şi în domeniul relaţiile externe după lunga izolare a Japoniei de restul lumii.

Prima decizie pentru acest nou demers a fost înfiinţarea în cadrul noului guvern imperial a unui birou pentru relaţii externe (nucleul viitorului minister de externe al Japoniei). Acest biroul trebuia să preia atribuţiile reduse avute înainte în domeniul extern de către structura din cadrul organismului guvernamental Bakufu (Administraţia, guvernul japonez din timpul Shogunatului). Acest birou pentru relaţii externe trebuia mai ales să dezvolte puternic relaţiile externe ale Japoniei care, practic vorbind, erau până atunci inexistente. Începutul trebuia făcut cu vecinii şi cu ţările dezvoltate din Occident ale căror practici le copia acum Japonia.

Cel mai apropiat vecin al Japoniei era Coreea. În timpul Shogunatului, relaţiile comerciale ale Japoniei cu Coreea s-au desfăşurat prin intermediul clanului (Daymio) So din insulele Tsushima. Arhipelagul Tsushima se află situat la mijlocul distanţei dintre Japonia şi Coreea, fiind teritoriul japonez cel mai apropiat geografic de teritoriul coreean.

Membrii clanului So erau singurii japonezi autorizaţi de Shogunat să aibă relaţii cu Coreea. În acelaşi timp şi guvernul coreean a permis doar membrilor clanului So să aibă relaţii comerciale cu Coreea.

Membrii acestui clan au primit permisiunea să aibă rezidenţi şi depozite de mărfuri în localitatea coreeană Tongae din apropierea oraşului Pusan. Dar japonezii nu au avut permisiunea să circule în afara acestei localităţi, nici măcar să meargă în capitala Seul.

După Restauraţia Meiji, noul guvern imperial japonez a dorit să stabilească şi cu Coreea relaţii normale, moderne de colaborare, aşa cum practicau statele Occidentale.

În consecinţă, la finalul anului 1868, un membru al conducerii clanului So a informat autorităţile coreene că un nou guvern s-a

Scanned with OKEN Scanner

format în Japonia şi că acest nou guvern doreşte să trimită în Coreea un diplomat al său.

În 1869, un împuternicit al guvernului imperial Meiji a sosit în Coreea aducând cu el o scrisoare care solicita aprobarea primirii unei misiuni japoneze de bunăvoinţă care să discute cu Coreea stabilirea unor relaţii de prietenie şi colaborare. Scrisoarea aceasta purta ştampila guvernului imperial Meiji şi nu stampila acceptată de curtea regală coreeană pentru clanul So în relaţiile acestuia cu Coreea.

Curtea regală coreeană a mai constatat că această scrisoare adresată către regele din Coreea folosea o formulare care era uzitată doar în relaţii de subordonare. De aceea, Curtea regală coreeană a fost scandalizată să fie tratată de pe o poziţie de superioritate de către împăratul Meiji, deci să fie considerată inferioară Japoniei. Concret, scrisoarea împăratului conţinea caracterele chineze pentru cuvintele *„regal, imperial”* şi pentru denumirea *„decret imperial”*. În acele vremuri, în China şi Coreea, aceste caractere erau folosite doar de împăratul Chinei. Acceptarea folosirii acestor caractere şi de către împăratul Meiji ar fi însemnat că Coreea recunoaşte că acest împărat este egal cu împăratul Chinei, este deci superior regelui din Coreea, fapt ce nu putea fi conceput de Coreea. Din aceste două motive, guvernul Coreei nu a primit scrisoarea împăratului japonez şi nici nu a tratat cu tot respectul cuvenit pe acest prim trimis al guvernului imperial japonez.

Aceasta a fost interpretarea dată de către japonezi referitoare la neacceptarea aceastei scrisori. Guvernul japonez a mers chiar mai departe cu concluzia sa, considerând că, practic vorbind, guvernul coreean nu doreşte să recunoască noul guvern imperial Meiji. Această comportare a Coreei a fost considerată de Japonia ca fiind o sfidare a noului guvern imperial Meiji.

Plecând de la acest mic incident, lucrurile au evoluat mereu în raporturile dintre cele două ţări în favoarea Japoniei, care nu a acceptat această umilinţă şi a profitat de acest incident pentru a-şi promova interesele sale de dominare şi expansiune.

Scanned with OKEN Scanner

În Japonia au început discuţii tot mai serioase privind răspunsul cel mai potrivit al acestei ţări faţă de Coreea şi faţă de viitoarele relaţii cu acest vecin.

Aceste discuţii au atins punctul culminant în anul 1873 când o largă fracţiune a elitei conducătoare din Japonia a propus atacarea militară şi cucerirea Coreei.

Sfidarea legată de modul de primire a primului trimis japonez în Coreea, sfidarea arătată faţă de scrisoarea acestui trimis, aşa-zisa nerecunoaştere a guvernului împăratului Meiji, au fost folosite de unii politicieni japonezi doar ca pretexte pentru a propune atacarea Coreei. Adevăratele motive ale celor din acest grup care doreau atacarea şi cucerirea Coreei erau altele.

Japonia avea nevoie de materii prime pentru noile sale industrii, Japonia avea nevoie de noi spaţii vitale, naţionalismul japonez avea nevoie de cuceriri teritoriale pentru a face faţă competiţiei cu ţările Occidentale, guvernul japonez avea nevoie să găsească ocupaţii pentru miile de samurai rămaşi fără stăpâni şi fără salarii după abolirea Shogunatului.

Nu întâmplător cel mai vocal partizan al atacului împotriva Coreei a fost celebrul samurai Saigo Takamori care a jucat un rol fundamental în procesul Restauraţiei Meiji.

În final, ideea atacării Coreei a fost respinsă, dar nu a fost anulată. Ideea atacării Coreei a fost doar amânată cu argumentul că Japonia nu era încă pregătită pentru o astfel de aventură, că Japonia trebuia mai întâi să-şi dezvolte economia, să-şi întărească armata, să se doteze cu o flotă de război modernă, dar mai ales să elimine influenţa şi dominarea Chinei asupra Coreei.

Decizia finală a acestei largi şi pasionate discuţii a fost că deocamdată Japonia să mai încerce mijloacele paşnice de colaborare cu Coreea.

La un moment dat, după ce Japonia s-a dotat cu nave de război moderne şi puternice, guvernul japonez a decis că a sosit timpul să procedeze cu Coreea exact aşa cum au procedat cu Japonia puterile Occidentale: să utilizeze împotriva Coreei puterea

Scanned with OKEN Scanner

navelor militare pentru a constrânge această țară la semnarea unor tratate favorabile Japoniei.

Ca urmare, la 20 septembrie 1875, nava militară japoneză Unyokan (sau Unyo) a fost trimisă în apropierea insulei Ganghwa. O mică barcă de pe acest vas a fost lansată la apă și a dorit să acosteze pe insulă sub pretext că avea nevoie de apă de băut. Bateriile de coastă de pe insulă au deschis focul împotriva bărcii japoneze, căci coreenii erau păziți deja de atacul flotei militare franceze.

Japonezii au fost fericiți. Asta și așteptau. Barca s-a retras și nava militară a început bombardarea insulei. Când bateriile de coastă au fost reduse la tăcere, soldați japonezi au debarcat pe insulă și au ucis soldați și civili coreeni, după care s-au retras. O flotă militară japoneză a blocat apoi zona și accesul spre capitala Seul.

Pentru rezolvarea diferendului, Japonia a trimis în Coreea o misiune condusă de Kurada Kiyotara, înalt lider guvernamental, ulterior prim ministru al Japoniei. Kurada a reușit să forțeze guvernul coreean să semneze, la 27 Februarie 1876, un tratat internațional cu Japonia, cunoscut sub numele de *Tratatul de la Ganghwa*. Tratatul de la Ganghwa a reprezentat un pas uriaș al expansiunii viitoare a Japoniei în Coreea.

După cum am spus mai sus, Japonia era foarte interesată de comerțul cu Coreea, mai ales de accesul la resursele naturale ale Coreei, la accesul la resursele de minereu de fier, dar și la accesul spre noi zone de pescuit din apele teritoriale ale Coreei.

Tratatul de la Ganghwa a fost primul tratat inegal impus Coreei de o putere străină. Prin acest tratat, Japonia a dobândit drepturi de extrateritorialitate în Coreea pentru cetățenii japonezi și a forțat guvernul coreean să deschidă trei dintre porturile sale pentru comerțul cu Japonia. Este vorba de porturile Busan, Incheon și Wonsan.

Tratatul a acordat japonezilor dreptul de rezidență în Coreea, dreptul de a închiria case și terenuri, dreptul de a nu se supune legilor coreene. Tratatul a mai reglementat în felul următor limbile

Scanned with OKEN Scanner

folosite în comunicările diplomatice dintre cele două ţări: Japonia va folosi limba japoneză şi chineză, iar Coreea doar limba chineză.

Totodată, tratatul a prevăzut expres că în decurs de 15 luni, Japonia şi Coreea vor face schimb de trimişi diplomatici şi vor înfiinţa misiuni diplomatice permanente reciproce în capitalele lor.

După acest tratat, Japonia a început să se infiltreze tot mai mult şi mai rapid în Coreea. Comercianţi japonezi s-au instalat în Coreea, traficul de mărfuri a crescut şi Japonia a acţionat inteligent şi prin toate mijloacele pentru subordonarea acestui vecin.

La destul de scurtă vreme de la semnarea acestui tratat, Japonia a convins Coreea să-i ofere consilieri militari pentru modernizarea armatei sale, consilieri care, alături de alţi japonezi rezidenţi în Coreea, au devenit şi pioni perfecţi ai expansiunii japoneze în Coreea.

După acest prim tratat internaţional impus de Japonia Coreei, au urmat numeroase alte astfel de tratate inegale impuse Coreei de către Japonia.

Cu fiecare nou tratat Japonia a dobândit noi drepturi şi privilegii în Coreea, iar Coreea şi-a pierdut treptat suveranitatea până ce a devenit colonie japoneză tot printr-un tratat internaţional.

Formal vorbind, Japonia a jucat atât de inteligent, încât şi mari jurişti specialişti în dreptul internaţional au explicat recent că este greu să acuzi Japonia pentru acapararea Coreei, deoarece formal, cucerirea Coreei s-a făcut cu acordul ei prin tratate internaţionale perfect, sau aproape perfect valabile.

Al doilea tratat din seria tratatelor dintre Japonia şi Coreea a fost Tratatul de la Chemulpo din 1882 prin care Coreea şi-a cerut scuze Japoniei pentru pagubele create ca urmare a rebeliunii Imo, s-a angajat să plătească daune Japoniei, a acceptat ca Japonia să trimită soldaţi japonezi care să păzească legaţia japoneză şi să construiască cu bani proprii barăci pentru soldaţii japonezi care vor păzi legaţia.

Scanned with OKEN Scanner

Rebeliunea Imo a fost revolta unor unităţi militare din Seul care a avut loc la 23 iulie 1882. Revolta a avut mai multe cauze: nemulţumiri faţă de reformele şi acţiunile de modernizare ale ţării şi ale armatei iniţiate de regele Gojong, neplata soldelor, comportarea necorespunzătoare şi umilitoare a consilierilor militari japonezi faţă de ofiţerii şi soldaţii coreeni etc.

În timpul revoltei, unii funcţionari guvernamentali au fost ucişi, sedii guvernamentale au fost distruse, un palat regal a fost ocupat de soldaţi, legaţia japoneză a fost atacată. Personalul diplomatic japonez a fost salvat de un mic vapor britanic trimis în ajutor. Unii rezidenţi japonezi au fost şi ei jefuiţi sau ucişi. S-a bănuit că în spatele revoltei militare a stat Heungseon Daewongun, fostul regent, tatăl regelui Gojong, care era în conflict cu regina Min din momentul în care aceasta a insistat pe lângă regele Gojong, devenit major, să îşi asume întreaga putere şi să-l înlăture de la conducerea treburilor statului pe tatăl său.

A doua zi după izbucnirea revoltei militare, fostul regent a fost vizitat acasă de un mare număr de soldaţi care l-au rugat să revină şi să preia puterea, să înlăture pe regina Min şi întregul ei clan. Reamintim că acest clan Min al reginei era prochinez, pe când fostul regent era mai mult projaponez.

Ca urmare a rugăminţilor soldaţilor veniţi la el, fostul regent a mers la palatul regal însoţit de mulţi soldaţi. Regele l-a primit cu drag şi l-a rugat să preia o serie de atribuţii guvernamentale.

China a reacţionat de urgenţă la această revoltă şi a trimis rapid trupe militare care să pacifice revolta. Trupele chineze l-au arestat pe Heungseon Daewongun şi l-au dus în China, unde a fost ţinut 3 ani. Fostul regent a fost acuzat că a instigat la revoltă şi că a plănuit înlăturarea reginei.

Japonezii au răspuns şi ei rapid acestei revolte. Şi-au retrimis diplomaţii la post însoţiti de 4 nave militare şi de 3 nave comerciale plus un batalion de soldaţi care să păzească legaţia.

Un al treilea tratat din seria celor menţionate mai sus a fost tratatul dintre Japonia şi Coreea din 1885, cunoscut şi sub denumirea de *Tratatul Hanseong* sau *Tratatul de la Seul*.

Scanned with OKEN Scanner

Acest tratat internaţional s-a semnat ca urmare a tentativei de lovitură de stat cunoscută sun numele de *Tentativa de lovitură de stat Gapsin* (ori *Kapsin*) din 4 decembrie 1884. Gapsin ori Kapsin este numele chinezesc al anului 1884 după calendarul chinezesc din acea vreme din Coreea.

În ziua de 4 decembrie 1884, un grup de înalţi funcţionari din elita coreeană, membri ai curentului modernist şi projaponez, au profitat de faptul că jumătate din cei 3.000 de soldaţi chinezi din Coreea au fost rechemaţi în China pentru a participa la respingerea atacului Franţei şi au încercat să răstoarne guvernul coreean.

Încercarea de lovitură de stat a fost înăbuşită în trei zile, iar autorii au reuşit să se salveze şi să fugă în Japonia cu ajutorul legaţiei japoneze. Armata coreeană şi publicul revoltat de această încercare de lovitură de stat au bănuit implicarea japonezilor şi au atacat legaţia japoneză.

China a retrimis şi ea alţi noi soldaţi în Coreea. Japonia, la rândul ei, profitând că legaţia japoneză a fost atacată, a trimis şi ea mii de soldaţi în Coreea.

Prin Tratatul de la Seul încheiat de Japonia cu Coreea, Japonia a obţinut scuze oficiale din partea Coreei şi despăgubiri materiale pentru daunele suferite de legaţia sa şi de alţi cetăţeni japonezi în timpul încercării loviturii de stat şi a reprimării organizatorilor ei.

Pe de altă parte, în anul 1885, după tentativa de lovitură de stat, s-a ajuns la situaţia în care în Coreea s-au aflat atât soldaţi chinezi, cât şi soldaţi japonezi.

Pentru a disipa tensiunea dintre Japonia și China referitoare la situația din Coreea, Japonia a impus Chinei semnarea în același an 1885 a Convenţiei de la Tianjin (Tientsin). Prin această Convenţie, atât China, cât şi Japonia au decis să îşi retragă armatele din Coreea şi ambele ţări să nu mai trimită soldaţi în Coreea decât după înştiinţarea prealabilă a celeilalte părţi. În fapt, prin Convenţia de la Tianjin din 1885, China şi Japonia au instituit un co-protectorat asupra Coreei. Concomitent, Japonia, în colaborare, dar şi în competiţie cu puterile Occidentale, şi-a extins

Scanned with OKEN Scanner

sfera de influenţă în China. Japonia venise însă foarte târziu la prada Chinei şi de aceea accelera cât putea extinderea hegemoniei sale în China şi Coreea, profitând şi exploatând la maximum orice împrejurare pe care şi-o crea singură sau care venea din senin.

În anul 1894 în Coreea a izbucnit o nouă revoltă ţărănească după alte multe astfel de revolte care au avut loc destul de des în această ţară în secolul al XIX-lea.

Ţăranii nu au mai putut suporta sărăcia, exploatarea, birurile şi taxele, batjocorirea lor de către stăpânii de pământ şi oficialii guvernamentali. Revoltele ţărăneşti s-au extins, ţăranii s-au organizat militar şi au pus stăpânire pe tot mai multe teritorii din Coreea. Situaţia a devenit tot mai periculoasă pentru guvernul coreean.

Regele Gojong a cerut ajutorul Chinei care a trimis în Coreea 2.700 de soldaţi pentru reprimarea răscoalelor. Japonia s-a arătat foarte supărată de această decizie a Chinei şi a acuzat imediat China că a încălcat Convenţia de la Tientsin (Tianjin) semnată în 1885 care prevedea că nici una dintre cele două părţi nu va timite trupe în Coreea fără înştiinţarea prealabilă a celeilalte părţi. Acesta a fost pretextul aşteptat de Japonia să declare război Chinei şi să debarce mii de soldaţi în Coreea. Soldaţii japonezi au reprimat răscoala ţăranilor şi apoi au început lupta împotriva soldaţilor chinezi. Navele militare japoneze au atacat şi ele flota chineză învechită şi cu marinari nepregătiţi. Aşa a început primul război dintre Japonia şi China care s-a desfăşurat în principal pe teritoriul Coreei.

Războiul dintre China şi Japonia din anul 1894 a fost câştigat de Japonia. Prin Tratatul internaţional semnat la Shimonoseki, în anul 1895, care a pus capăt războiului, China a recunoscut independenţa totală şi definitivă a Coreei şi a renunţat la plata tributului de către această ţară.

Tot prin acest Tratat internaţional, China a cedat Japoniei Taiwanul, Insulele Pescadores, porţiunea de Est din Peninsula Liaodong, s-a obligat să plătească Japoniei o despăgubire de

Scanned with OKEN Scanner

război de 200 milioane taleri de argint (7.500 tone de argint) și a acceptat să deschidă pentru comerţul cu Japonia porturile sale Shashih, Chungking, Soochow şi Hangchow.

În anul 1895, când s-a semnat Tratatul de la Shimonoseki, Japonia a pus la cale asasinare reginei Myeongseong care era extrem de nefavorabilă Japoniei şi care căuta să se apropie de Rusia şi China pentru a putea rezista presiunilor japoneze. Asasinarea reginei a fost, se pare, pusă la cale, aşa cum unele documente istorice încearcă să dovedească, de către Miura Goro ministrul plenipotenţiar al Japoniei în Coreea. Asasinarea a avut loc la data de 8 octombrie 1895 în următoarele împrejurări.

Cu ceva timp în urmă, Japonia a convins pe regele Gojong să accepte ajutorul japonez în formarea unei divizii armate de elită care să fie instruită şi echipată de Japonia. Aşa a luat fiinţă Divizia de Gardă Hullyeondae formată din trei regimente. Această divizie a participat şi la reprimarea revoltelor ţărăneşti, dar era menită să fie divizia de elită a Coreei care să asigure şi paza curţii regale.

Primul regiment al acestei divizii, condus de un colonel loial lui Daewongun, fostul regent şi tată al regelui, dar şi politician projaponez, fiind convins că regina Myeongseon conspiră cu Rusia împotriva Japoniei, în ziua de 8 octombrie 1895 a înconjurat palatul regal şi a arestat garda regală care păzea palatul. Apoi a permis unui grup de ronini japonezi (samurai fără stăpân), special angajaţi pentru această afacere, să pătrundă în palatul regal şi să o omoare pe regină. Cum aceşti ronini nu o cunoşteau pe regină, ei au omorât 3 doamne, pentru a fi siguri că au omorât-o şi pe regină. Cadavrele acestor doamne au fost arse într-o pădure şi cenuşa lor a fost împrăştiată. Ministrul plenipotenţiar Miura Goro a fost rechemat în Japonia după asasinat şi i s-a organizat un proces, dar el a fost achitat.

După asasinarea reginei, regele Gojong cu fiul său, viitorul împărat Sunjong, s-au refugiat la ambasada Rusiei. Regele a stat la ambasada Rusiei până în 1897, când a revenit la palatul său regal cu ajutorul trupelor ruseşti şi a proclamat înfiinţatea Imperiului Coreean.

Scanned with OKEN Scanner

În anul 1907, împăratul Gojong a abdicat în favoarea fiului său care a devenit al doilea şi ultimul împărat al Coreei sub numele de Sunjong.

După abdicare, împăratul a continuat să locuiască într-un palat din Seul păzit de soldaţi japonezi. A fost un fel de arest la domiciliu. Împăratul Gojong a decedat la 21 ianurie 1919, speculându-se că a fost otrăvit.

Să revenim însă la unele dintre consecinţele internaţionale ale Tratatului de la Shimonoseki.

La 10 zile de la semnarea Tratatului de la Shimonoseki, trei ţări, Rusia, Franţa şi Germania, au intervenit de urgenţă şi au cerut Japoniei să renunţe la teritoriile primite în Peninsula chineză Liaodong. Această intervenţie s-a făcut la cererea Rusiei, care de ceva vreme pusese ochii pe această Peninsulă care avea un port în ape calde dorit foarte mult de Rusia. Ca urmare a presiunii acestor trei ţări, Japonia a fost obligată să renunţe la Peninsula Liaodong în schimbul a 30 milioane de taleri.

Rusia era de multă vreme interesată de Manciuria şi de zona de Est a Chinei deoarece teritoriile ei din extremul orient, din nord până la Vladivostok, nu ofereau posibilităţi de construire de porturi la ţărmuri unde apele nu îngheţau. Era o vechea dorinţă a Rusie de a avea un port la apele calde, fără de care Rusia ştia că nu poate deveni şi ea o mare putere maritimă care să poată concura cu celelalte mari puteri europene şi în domeniul naval.

În plus, Rusia plănuia construirea căii ferate transiberiene care să lege Petersburgul de Vladivostok. Pentru scurtarea acestei căi ferate soluţia era ca o parte din ea să traverseze teritoriul chinez în zona Manciuria.

Rusia avea deci mari interese şi planuri care vizau teritorii ale Chinei şi eventual ale Coreei. Pentru constuirea porţiuni de cale ferată transiberiană care urma să treacă pe teritoriul Chinei, Rusia a semnat cu China, în anul 1896, un acord de concesiune pe 25 de ani. Calea ferată numită Calea Ferată a Chinei de Est (Chinese Easter Railway) leagă oraşul rus siberian Chita de oraşul chinez Harbin pe o distanţă de 1.407 km. Oraşul Harbin se află undeva în

Scanned with OKEN Scanner

mijlocul Manciuriei. De aici calea ferată a mers drept spre est, spre Vladivostok, mai având nevoie să traverseze teritoriul chinez pe alte sute de km. Construcţia acestei căi ferate pe teritoriul Chinei a început în anul 1897 şi a fost terminată în anul 1901 când a început să fie utilizată. Dar trenurile personale de la Petersburg la Vladivostok au început să circule numai din anul 1903.

După ce Japonia a renunţat la Peninsula Liaodong, Rusia, în anul 1897, a intrat cu navele sale militare în portul Lushun fără aprobarea Chinei. China a protestat puternic contra acestei încălcări grave a suveranităţii sale.

Pentru a salva faţa Chinei, un an mai târziu, în 1898, Rusia a semnat cu China un tratat de închiriere de teritoriu pe 25 de ani, cunoscut sub numele de Teritoriul Închiriat din Kwantung (Kwantung Leased Teritory). Imediat ce a semnat acest tratat, Rusia a început construirea unui nou port în Peninsula Liaodong, pe care l-a numit Dalny (*Depărtat*. Azi numele portului este Dalin). Apoi, plecând de la acest port, Rusia a construit o nouă cale ferată care leagă Harbin de acest port. Acest tronson de cale ferată are 885 de km.

Rusia a decis şi schimbarea numelui vechiului port din Peninsula Liaodong din Lushun în Port Arthur.

După un timp, Rusia a preluat în stăpânire, sub diferite pretexte, întreaga Peninsulă Liaodong. Motivaţia cea mai serioasă a fost aceea a protejării noi sale căi ferate care venea de la Harbin şi prin care Rusia era acum legată de un port cu ape calde situat în Marea Chinei, în apropiere de Japonia şi de Coreea.

În anul 1900 a avut loc în China răscoala boxerilor. Pentru reprimarea acestei răscoale, au intervenit armatele a 8 puteri imperiale între care şi Rusia şi Japonia. Rusia a participat cu cel mai mare număr de soldaţi, întrucât la începutul acestei răscoale Rusia avea deja în Manciuria 117.000 de soldaţi cu scuza legală că ei sunt necesari pentru protejarea căii ferate ruse.

După înfrângerea răscoalei boxerilor, Rusia a promis că îşi va retrage soldaţii din China. În anul 1903 însă soldaţii ruşi nu numai

Scanned with OKEN Scanner

că nu se retrăseseră din China, dar îşi consolidaseră şederea în Manciuria.

Japonia era tot mai nemulţumită şi îngrijorată de conduita Rusiei. De aceea, încă de la terminarea războiului dintre Japonia şi China, Japonia a început tratative cu Rusia pentru aranjarea unui *modus vivendi* acceptabil pentru ambele părţi în privinţa împărţirii sferelor lor de influenţă în China şi Coreea.

La început, Japonia a apreciat că nu va putea forţa militar retragerea Rusiei din Manciuria şi de aceea a propus Rusiei să rămână în Manciuria, iar Japonia să preia nordul Coreei.

A urmat apoi în 1902 semnarea alianţei dintre Japonia şi Marea Britanie. După neutralizarea Marii Britanii prin tratatul de alianţă, curajul Japoniei a sporit. Tratativele cu Rusia au continuat tot anul 1903 în Peterburg, capitala Rusiei. Tratativele au continuat şi în ianuarie 1904. Rusia făcuse concesii importante Japoniei. Ultimul proiect al tratatului trimis de Japonia Rusiei era aproape acceptat de Rusia. Japonia trebuia doar să mai aştepte câteva zile pentru a primi răspunsul oficial al Rusiei.

Japonia nu a mai aşteptat acest răspuns şi la 8 februarie 1904, Japonia început războiul contra Rusiei prin atacarea Port Arthurului. Fapt semnificativ care se va repeta şi în cazul Pearl Harbor, mulţi ani mai târziu, atacul japonez a fost făcut cu 3 ore înainte ca Japonia să-i comunice Rusiei declaraţia de război. Concomitent cu atacarea Port Arthurului, Japonia a debarcat trupe masive în Coreea.

Din acel an, 1904, armata japoneză nu a mai părăsit Coreea decât în anul 1945, după capitularea Japoniei la finalul celui de al doilea război mondial.

Odată armata japoneză intrată în Coreea, Japonia a impus Coreei un nou tratat internaţional semnat în acelaşi an, 1904. Prin acest nou tratat, Japonia s-a angajat să garanteze securitatea casei imperiale coreene. Semnificaţia acestei prevederi şi implicaţia ei a fost aceea că din acel moment, armata Japoniei va asigura paza regelului coreean. Prin acel articol de tratat, casa regală coreeană a acceptat să fie păzită de armata japoneză, să fie deci prizoniera

Scanned with OKEN Scanner

Japoniei. Când spunem că „a acceptat" spunem că a fost constrânsă să accepte acest lucru.

Un alt articol al acelui tratat a prevăzut că guvernele celor două ţări se obligă ca pe viitor să nu mai semneze, cu terţe ţări, tratate internaţionale care să fie contrare acelui tratat.

Prevederile acestui nou tratat arătau deja un prim semn clar al începutului pierderii suveranităţii de către Coreea în favoarea Japoniei.

Războiul dintre Rusia şi Japonia s-a desfăşurat între 8 februarie 1904 şi 5 septembrie 1905. Cele mai mari bătălii au fost cele navale terminate cu ocuparea Port Arthurului şi apoi cu distrugerea flotei ruse în strâmtoarea Tsushima. Au avut loc şi lupte tereste în Manciuria şi Coreea. Spre surprinderea universală, războiul dintre Rusia şi Japonia a fost câştigat de către Japonia.

Prin Tratatul de la Portsmouth din 1905, care a pus capăt războiului ruso-japonez, Japonia a înlocuit Rusia în privinţa drepturilor referitoare la Peninsula Liaodong dorită de Japonia încă din timpul Tratatului de la Shimonoseki şi a căii ferate de la Harbin la Dalny. Calea ferată rusească Harbin- Dalny a fost preluată de Japonia fără plată, drept despăgubire de război. Oraşului port Dalny construit de ruşi, japonezii i-au schimat numele în Dairen. Acum numele lui chinezesc este Dalin.

Prin Tratatul de pace de la Portsmouth, Rusia a mai cedat Japoniei partea de Sud a insulei Sahalin şi a permis Japoniei dreptul de a pescui în apele sale teritoriale din Extremul Orient.

Ceea ce este important pentru noi în acest capitol este faptul că prin Tratatul de la Portsmouth, Rusia învinsă a recunoscut rolul preponderent al Japoniei în Coreea.

După înfrângerea militară a Chinei care a renunţat la suzeranitatea sa asupra Coreei şi după victoria militară asupra Rusiei care prin tratatul de la Portsmouth a recunoscut Japoniei rolul său preponderent în Coreea, drumul Japoniei spre anexarea Coreei nu a mai avut obstacole exterioare.

După războiul ruso-japonez, pentru cucerirea definitivă a Coreei, Japonia a trebuit doar să acţioneze asupra guvernului

Scanned with OKEN Scanner

coreean, să submineze acest guvern, să înlăture elementele patriotice, naţionale şi să profite de dificultăţile interne care au apărut chiar şi fără sprijinul japonez în situaţia politică internă din Coreea.

Japonia victorioasă asupra Rusiei avea armata în Coreea şi soldaţii japonezi înconjurau palatul regal din Coreea sub pretextul apărării acestui împotriva armatei ruse. Era deci un moment prielnic pentru Japonia să impună Coreei un nou tratat care să consfinţească clar protectoratul său asupra acestei ţări.

La 17 noiembrie 1905, Japonia a impus Coreei acest nou tratat internaţional cunoscut şi sub numele de Tratatul privind protectoratul. Împrejurările semnării acestui tratat au fost umătoarele. Reprezentanţii Japoniei au venit la palatul regal, la regele Gojong, cu textul tratatului şi i-au cerut regelui să îl semneze. Regele a refuzat. Japonezii l-au ameninţat şi constrâns pe rege, dar acesta nu a cedat. Japonezii l-au forţat pe primul ministru să semneze tratatul. Și primul ministru coreean a refuzat. Japonezii l-au închis pe primul ministru într-o cameră şi l-au ameninţat în fel şi chip. Acesta a nu a cedat. În final, tratatul a fost semnat de către 5 miniştri, între care şi ministrul afacerilor externe. Doi miniştri, cel al finanţelor şi cel al justiţiei, au refuzat semnarea tratatului.

Prin acest nou tratat din 1905, Coreea a transferat Japoniei responsabilitatea pentru organizarea şi funcţionarea serviciilor de poştă, telegraf şi telefoane, cu posibilitatea extinderii acestora şi a preluării de către Japonia fără despăgubiri a tuturor terenurilor şi altor facilităţi necesare, indiferent că aceste terenuri erau proprietatea statului coreean ori a unor particulari. Japonia s-a angajat doar să plătească guvernului coreean o anume cotă procentuală din profitul realizat.

Regele Gojong a trimis scrisori de protest împotriva acestei acţiuni a Japoniei următorilor şefi de state: regele Edward al VII-lea al Marii Britanii, preşedintelui Armand Fallieres al Franţei, ţarului Nicolae al II-lea al Rusiei, împăratului Franz Iosif al Austro-Ungariei, regelui Victor Emmanuel al III-lea al Italiei, regelui

Scanned with OKEN Scanner

Leopold al II-lea al Belgiei, împăratului Kuang-hsu al Chinei şi împăratului Wilhelm al II-lea al Germaniei. Nici unul dintre aceşti şefi de stat nu a intervenit în nici un fel în ajutorul Coreei.

La aflarea acestor informaţii primul sentiment a fost acela să îi condamn pe aceşti şefi de stat care nu au intervenit în favorarea Coreei, dar apoi m-am gândit că le era greu să condamne Japonia devenită şi ea putere imperială pentru fapte similare pe care şi aceste ţări Occidentale le practicau cu popoarele slabe. Istoria a fost, este şi va fi de partea celor mari şi puternici şi a celor care stăruie pentru atingerea unor obiective măreţe atâta timp cât este necesar şi care sunt gata să plătească, uneori, dacă nu se poate altfel, preţuri uriaşe pentru atingerea acestor obiective.

Mai există un lucru care trebuie spus în legătură cu neimplicarea marilor puteri în favoarea Coreei. Este greu să ştii adevărul adevărat fiind la o aşa de mare distanţă de locul faptei.

Japonia a acţionat cu mare pricepere diplomatică în procesul ei de acaparare a Coreei, prin folosirea treptată a numeroase tratate internaţionale.

Nu cu mulţi ani în urmă, la cererea unei fundaţii din Coreea de Sud, acum în secolul al XXI-lea, a fost organizată o conferinţă ştiinţifică în SUA pentru a dezbate legalitatea internaţională a tratatelor semnate de Japonia cu Coreea. Specialiştii participanţi la acea conferinţă au concluzionat că este greu să se afirme clar dacă acele tratate au fost sau nu legal semnate, întrucât în acea perioadă dreptul internaţional nu era încă suficient de clar, iar el era interpretat diferit de diferite state. Concluzia este din nou aceeaşi. Dreptatea este de partea celor mari, tari şi victorioşi.

După 2 ani de la tratatul impus în 1905, la 27 iulie 1907, Japonia a impus Coreei un nou tratat internaţional care a fost decisiv în procesul de anexare a Coreei de către Japonia.

Iată cele 7 articole ale acestui tratat care sunt aşa de clare, de precise şi de semnificative încât nu mai necesită nici un comentariu.

Articolul I. Guvernul Coreean va urma indicaţiile Rezidentului General (al Japoniei) în legătură cu reforma administrativă.

Scanned with OKEN Scanner

Articolul II. Coreea nu va mai adopta nici o lege sau ordonanţă şi nici nu va mai intreprinde nici o măsură administrativă decât dacă vor fi aprobate în prealabil de către Rezidentul General.

Articolul III. Afacerile judiciare ale Coreei vor fi ţinute separat de afacerile administrative.

Articolul IV. Nici o numire ori demitere de înalţi oficiali coreeni nu va fi făcută fără aprobarea Rezidentului General.

Articolul V. Coreea va numi în poziţii oficiale cetăţeni japonezi recomandaţi de Rezidentul General.

Articolul VI. Coreea nu va angaja nici un cetăţean străin fără aprobarea Rezidentului General.

Articolul VII. Primul articol al tratatului dintre Japonia şi Coreea datat 22 august 1904 este abrogat.

Perioada de ocupare a Coreei de către Japonia

Ultimul tratat dintre Japonia şi Coreea este Tratatul din 1910. Acest tratat are 8 articole. Primul articol prevede: **„Maiestatea Sa Împăratul Coreei cedează complet şi permanent către Maiestatea Sa Împăratul Japoniei toate drepturile suverane asupra întregii Coree”.**

Restul articolelor din acest tratat nu le mai citãm, deoarece nu mai ar avea nici un sens.

Prin acest ultim tratat internaţional, Japonia cucereşte paşnic întreaga Coree. Este însă de precizat că armata japoneză a contribuit din umbră la acest rezultat şi doar numai prin prezenţa ei pe teritoriul coreean acest tratat a putut fi impus Coreei.

Mai trebuie să spunem că ultimul împărat al Coreei fusese deja constrâns să se căsătorească cu o japoneză şi acţiona după cum îi cereau japonezii.

După semnarea acestui tratat, Coreea a fost condusă de un Rezident General şi apoi de un Guvernator General care au fost subordonaţi direct Primului Ministru al Japoniei.

Persoanele numite în aceste înalte funcţii au fost înalţi funcţionari guvernamentali japonezi, ori importanţi generali ai

Scanned with OKEN Scanner

armatei japoneze. Unul dintre aceşti Rezidenţi Generali a fost **Ito Hirobumi**, unul dintre cei mai importanţi lideri politici ai Restauraţiei Meiji.

Ito Hirobumi a studiat în SUA şi apoi a făcut parte din Misiunea Iwakura, fiind adjunctul şefului acestei misiuni. Ulterior, în anul 1882, a plecat din nou în străinătate pentru un an şi jumătate în scopul studierii constituţiei marilor puteri Occidentale. Întors în Japonia, Ito Hirobumi lucrează la noua organizare politică şi administrativă a ţării, contribuie activ la înfiinţarea instituţiei executive a cabinetului şi astfel devine în anul 1885 primul Prim Ministru al Japoniei, primul şef al primului guvern modern al Japoniei. După aceea, a mai fost ales de 4 ori prim ministru al Japoniei. Înainte de a fi numit prim ministru în 1885, Ito Hirobumi a fost negociatorul japonez al Convenţiei de la Tientsin dintre China şi Japonia.

În perioada 1905-1909, Ito Hirobumi a fost Rezidentul General al Japoniei în Coreea. Ito Hirobumi a fost autorul tratatelor impuse Coreei de către Japonia în anul 1905 şi în anul 1907. Ito Hirobumi este şi omul care a constrâns pe împăratul coreean Gojong să abdice în anul 1907 în favoarea fiului său, care a devenit împăratul Sunjong.

La 26 octombrie 1909, Ito Hirobumi a sosit în gara căii ferate din Harbin, unde, într-un vagon, a avut o negociere cu Vladimir Kokovtsov, reprezentantul Rusiei în Manciuria. La coborârea din acest vagon, Ito Hirobumi a fost împuşcat mortal cu trei gloanţe trase dintr-un pistol de către An Jung-geun, mare naţionalist şi patriot coreean. În Coreea de Sud, An Jung-geun este considerat un erou martir şi în amintirea lui au fost ridicate mai multe statui şi organizate multe ceremonii. În anul 2014, în gara din Harbin din Republica Populară Chineză, a fost construit un Hol Memorial în amintirea lui An Jung-geun.

Perioada de ocupare japoneză a Coreei a cunoscut mai multe faze. La început ocupaţia a fost mai blândă, dar apoi ea a devenit tot mai agresivă şi mai greu de suportat.

Scanned with OKEN Scanner

Este clar că obiectivul pe termen lung al ocupării Coreei a fost integrarea ei completă în imperiul japonez. Dar modalităţile concrete ale perioadei de dominare japoneză au fost influenţate atât de evenimentele interne petrecute în Coreea, cât şi de începerea războiului dus de Japonia impotriva Chinei şi apoi de cel de al doilea război mondial.

Evenimentul politic intern cel mai important care s-a produs în Coreea şi care a avut un mare impact asupra modului de guvernare a Coreei de către Japonia a fost Mişcarea de Independenţă Naţională din 1 martie 1919.

Această mişcare naţională a avut două cauze principale. Pe de o parte faptul că Japonia începuse deja procesul de asimilare şi de japonizare interzicând orice mişcare politică naţională, inclusiv apariţia unor ziare şi reviste în limba coreeană. A doua cauză a fost reprezentată de tratativele de pacea de la Paris de după primul război mondial, publicitatea acestor tratative, mai ales a proclamaţiei în 14 puncte a preşedintelui SUA Woodrow Wilson referitoare la dreptul popoarelor la autodeterminare.

Poporul coreean dorea ca acest drept al popoarelor la autodeterminare proclamat cu atâta putere şi emfază la Paris, care s-a aplicat multor popoare din Europa, să i se aplice şi lui.

În afară de aceste două cauze majore, a mai contat şi un fapt întâmplat la 21 ianuarie 1919: moartea împăratului Gojong şi zvonurile referitoare la faptul că el ar fi fost otrăvit.

Mişcarea Naţională de Independenţă a debutat prin citirea în ziua de 1 martie 1919 a Declaraţiei de Independenţă a Coreei. Declaraţia de Independeţă a fost citită într-un restaurant din Seul, dar apoi ea a fost citită şi în multe alte locuri din capitala Seul sau din alte oraşe ale Coreei. Au urmat mari demonstraţii ale poporului în susţinerea acestei declaraţii în capitală şi în alte oraşe coreene.

Japonia a făcut apel la poliţie şi armată pentru reprimarea demonstraţiilor şi a tuturor acţiunilor inspirate de această proclamaţie de independenţă. Se apreciază că poliţia japoneză şi

Scanned with OKEN Scanner

armata japoneză au omorât cu această ocazie în jur de 7.000 de coreeni.

Mulţi naţionalişti coreeni s-au refugiat în Uniunea Sovietică, în zona Vladivostoc. Acolo s-au organizat militar şi au atacat forţele armate japoneze prin raiduri organizate peste graniţă. An Jung-geun, asasinul lui Ito Hirobumi, înainte de asasinat, condusese şi el în calitate de general, o mică armată, formată pe teritoriul Uniunii Sovietice, care atacase soldaţii japonezi.

Mişcarea de Eliberare Naţională a determinat şi înfiinţarea, la Shanghai, în aprilie 1919, a Guvernului Provizoriu al Republicii Coreea. Acest guvern a funcţionat în străinătate, în exil, până după terminarea celui de al doilea război mondial. El nu a preluat însă conducerea Coreei după capitularea japoneză, deoarece americanii au avut suspiciuni că ar conţine prea multe elemente procomuniste.

Mişcarea pentru idependenţă pentru care au murit mii de coreeni a avut câteva consecinţe favorabile. A trezit poporul la luptă, a reaprins flacăra dorinţei de independenţă, a generat creşterea şi consolidarea spiritului patriotic şi naţional în rândurile poporului coreean, a obligat Japonia să permită publicarea unor ziare în limba coreeană.

După Mişcarea Naţională din martie 1919 a urmat o anume perioadă de relaxare a administraţie japoneze. Această relaxare nu a durat însă prea mulţi ani.

Cucerirea de către Japonia a Manciuriei şi apoi începerea războiului împotriva Chinei, urmată de începerea celui de al doilea război mondial, au fost factori care au determinat guvernul japonez să grăbească procesul de asimilare şi integrare a Coreei în imperiul japonez.

De exemplu, începând din anul 1937, toate şcolile din Coreea au fost obligate să predea numai în limba japoneză. În anul 1939, coreenii au fost obligaţi să îşi schimbe numele în nume japoneze. Se apreciază că aproximativ 80% dintre coreeni au făcut acest lucru. Vorbirea limbii japoneze a devenit obligatorie şi procesul de asimilare s-a accentuat cu rapiditate.

Scanned with OKEN Scanner

Perioada dominaţiei japoneze asupra Coreei a avut efecte amestecate asupra economiei şi dezvoltării ţării.

În primii ani după preluarea administrării Coreei, Japonia a început să aplice şi pe aceste noi teritorii reformele sociale, administrative şi economice pe care ea însăşi le aplicase prin preluarea multor idei de la Europa Occidentală.

Japonia a dezvoltat infrastructura Coreei: drumuri, căi ferate, serviciul poştal, servicii sanitare, învăţământul, dar desigur în limba japoneză, comerţul, sistemul bancar etc.

Dezvoltarea agriculturii a fost prima prioritate economică a Japoniei. Cultivarea orezului, creşterea producţie de orez tot mai necesar populaţiei japoneze în creştere continuă a fost ramura agricolă care s-a dezvoltat rapid. Multe terenuri agricole au fost preluate în diferite feluri şi sub diferite pretexte de cetăţeni japonezi.

Mai târziu, japonezii au dezvoltat în Coreea şi anumite ramuri industriale necesare efortului lor de război din China şi apoi din întreaga Asie de Sud Est.

Lunga perioadă de război dus de japonezi împotriva Chinei şi apoi împotriva altor ţări din zonă a cauzat mari suferinţe poporului coreean. Tot mai mulţi bărbaţi coreeni au fost supuşi la munci forţate în Coreea, dar apoi şi în Japonia. După un timp au fost recrutate pentru munca în uzinele japoneze şi tinere fete din Coreea.

O politică japoneză care are încă puternice reverberaţii şi triste amintiri şi care mai constituie subiect de aprige discuţii între Coreea şi Japonia chiar şi în aceste momente când noi scriem aceste rânduri a fost aceea numită a „Femeilor care au oferit confort soldaţilor japonezi care luptau în China ori pe alte teatre de război" (Confort Women). Este vorba de tinere fete coreene care au fost forţate să întreţină relaţii sexuale cu soldaţii japonezi, să îi reconforteze după suferinţele şi necazurile războiului. O statuie ce doreşte să le amintească şi azi japonezilor despre aceste practici condamnabile a fost ridicată chiar în faţa clădirii ambasadei japoneze din Seul. Este vorba de 2 scaune. Pe un scaun

Scanned with OKEN Scanner

stă o tânără femeie, iar celălalt scaun este gol. Astfel de practici japoneze privind Femeile de confort au avut loc şi în China şi Taiwan, dar se pare că într-o proporţie mai mică.

În loc de concluzii la aprecierea perioadei de dominare a Coreei de către Japonia dorim să facem următoarele observaţii şi constatări.

Japonia a practicat şi în Coreea cam acelaşi gen de politică colonială ca şi aceea practicată în Taiwan. Rezultatele acestei politici aproximativ egale sau foarte asemănătoare au fost însă mult diferite în cele două ţări.

Coreea a fost înainte de ocuparea ei de către Japonia o ţară cu o lungă istorie, formată de un popor omogen, care vorbea aceeaşi limbă, avea aceleaşi valori morale şi religioase, era unită prin elemente şi fire caracteristice oricărei naţiuni.

Poporul coreean, chiar dacă la ocuparea de către Japonia era mai slab dezvoltat economic şi cu un nivel de educaţie mai redus, avea sentimentul apartenenţei la o naţiune veche, avea sentimente de mândrie naţională, trăise sub aceleaşi guverne naţionale, indiferent că acele guverne naţionale nu au fost foarte benefice, corecte, luminate şi progresiste faţă de acest popor.

Urmare a acestor realităţi, a acestui trecut istoric, procesul de asimilare practicat de japonezi în Coreea a întâmpinat mare rezistenţă, a determinat o creştere a naţionalismului şi patriotismului, a dus la o ură faţă de japonezi, care nu a dispărut complet nici astăzi.

Îndrăznim să spunem că amintirea dominaţiei japoneze a constituit după cel de al doilea război mondial unul dintre factorii care explică dezvoltarea accelerată a economiei şi statului sud-coreean. Aminitirea dominării japoneze s-a transformat în motor al dezvoltării Coreei de Sud, în dorinţa egalării fostei puteri coloniale, în dorinţa spălării umilirii acelor ani de dominare.

Taiwanul a avut o cu totul altă situaţie decât Coreea. Insula Taiwan a aparţinut Chinei o perioadă relativ scurtă de timp. Taiwanul era o provincie îndepărtată, la periferia imperiului

Scanned with OKEN Scanner

chinez, formată din imigranţi chinezi săraci care şi-au părăsit satele din cauza sărăciei.

Taiwanul nu a avut o clasă cultă, o clasă conducătoare cu tradiţii în societate. Mulţi dintre conducătorii Taiwanului, până la cedarea insulei către Japonia, veniseră din China, din capitala imperiului sau din capitala provinciei chineze de care a aparţinut administrativ Taiwanul. Imigranţii veniţi din China proveneau din diferite triburi, din diferite regiuni. Ei vorbeau limbi diferite, aveau tradiţii şi istorii destul de diferite. Alături de aceşti imigranţi chinezi, în insula Taiwan mai trăiau localnicii care se luptaseră cu imigranţii chinezi care le cuceream mereu terenurile şi îi înghesuiau în zonele nefertile din munţi.

Pe scurt, Taiwanul, la preluarea lui de către Japonia, nu era omogen, era relativ mic ca teritoriu şi ca populaţie, era divizat de multe contradicţii. Pentru toate aceste motive, integrarea Taiwanului în imperiul japonez a fost o sarcină mult mai uşoară şi s-a făcut mult mai rapid şi cu mai slabă rezistenţă din partea populaţiei din insulă.

În fine, o altă concluzie a perioadei de dominare japoneze asupra Coreei este aceea a recunoaşterii şi evidenţierii şi a unor avantaje ale acestei colonizări.

Trebuie să fim realişti şi cinstiţi şi să recunoaştem că multe procese de colonizare au adus şi unele avantaje pentru popoarele colonizate. Concret, colonizarea Coreei de către Japonia a contribuit la urbanizarea mai rapidă, la dezvoltarea drumurilor, a căilor ferate, la expansiunea comerţului, la dezvoltarea industrială, la dezvoltarea sistemului bancar, la dezvoltarea învăţământului, chiar dacă predarea era exclusiv în limba japoneză, la dezvoltarea sistemului sanitar, la construirea de spitale etc.

De exemplu, în anul 1945, la capitularea Japoniei, Coreea era a doua ţară ca nivel de dezvoltare industrială după Japonia din întreaga zonă a Asiei de Est şi Sud Est.

În fine, o altă concluzie generală care se poate face asupra sistemului colonial în general este aceea că fostele colonii britanice şi japoneze s-au dezvoltat mult mai puternic decât

Scanned with OKEN Scanner

fostele colonii franceze. Exemplele oferite de Coreea şi Taiwan probează acest lucru pentru cazul Japoniei, iar cel al statului Singapore şi al Hong Kongului probează această concluzie pentru Marea Britanie. Dacă analizăm situaţia actuală a ţărilor foste colonii, constatăm că fostele colonii britanice şi japoneze au avut şi continuă să aibă şi astăzi un ritm de dezvoltare mult mai rapid decât fostele colonii franceze, portugheze ori spaniole.

Contează şi poporul colonizat şi caracteristicile lui, dar contează şi ţara colonizatoare. Contează ce eşti, dar mai contează şi a cui colonie eşti.

Revenind la situaţia Coreei din timpul dominaţiei japoneze, trebuie să arătăm că naţionaliştii coreeni nu au putut forma un front unic. Ei au rămas divizaţi în trei mari grupuri pe întreaga perioadă a dominaţiei japoneze, dar şi mulţi ani după aceea.

Un prim grup a fost format din naţionaliştii coreeni influenţaţi de curentele moderniste europene care erau prezente şi în China şi în Japonia în a doua parte a secolului al XIX-lea. Un al doilea grup de naţionalişti a fost cel format din intelectualii şi oamenii politici care preconizau întoarcerea la valorile Confucianiste şi coreene tradiţionale crezând că aceasta este calea de izbăvire a ţării. În fine, al treilea grup de naţionalişti a fost cel de inspiraţie marxistă, care s-a format după revoluţia sovietică şi care a fost apoi alimentat şi sprijinit de elemente comuniste din Uniunea Sovietică.

Asta era situaţia politică internă din Coreea la terminarea celui de al doilea război mondial. În momentul capitulării Japoniei şi terminarea în acest fel a celui de al doilea război mondial, partea de Nord a Coreei era deja ocupată de armata sovietică care avansa spre Sud. Armata americană a debarcat imediat în Sudul Peninsulei Coreene şi a ocupat această parte a ţării. Cele două zone de ocupaţie au fost delimitate de paralela 38.

Au urmat numeroase discuţii între americani şi sovietici cu privire la soarta acestui stat care fusese o lungă perioadă de timp, înainte de cel de al doilea război mondial, colonie japoneză. Au

Scanned with OKEN Scanner

fost discuţii directe între americani şi sovietici, dar şi discuţii multilaterale desfăşurate sub egida ONU.

O conferinţă specială dedicată Coreei a avut loc la Moscova în anul 1945. Ca urmare a acestei conferinţe s-a înfiinţat o comisie mixtă sovieto-americană care să decidă soarta Coreei.

La ONU s-a discutat varianta unei tutele ONU asupra acestui teritoriu pe o perioadă de 5 ani. Apoi această variantă a căzut şi Adunarea Generală a ONU a votat o rezoluţie care a chemat la organizarea de alegeri libere sub supraveghere ONU atât în zona ocupată de armata sovietică, cât şi în zona ocupată de armata americană.

Partea de Nord a Coreei ocupată de armata sovietică care avea deja o guvernare fantomă comunistă sub Kim Ir Sen s-a opus acestei rezoluţii.

Neînţelegerile dintre foştii aliaţi din timpul războiului, adică dintre americani şi sovietici, s-au adâncit rapid, războiul rece şi-a pus pecetea pe politica mondială şi astfel eliminarea divizării Coreei a devenit un lucru imposibil.

Ca urmare a acestei evoluţii politice internaţionale, Coreea de Sud a rămas sub administraţia militară a SUA în perioada 1945-1948.

Armata americană nu a fost pregătită să guverneze acest teritoriu. Necunoaşterea limbii vorbite de popor a fost un mare handicap pentru americani. La acest handicap s-a adăugat lipsa unei administraţii proprii a ţării, căci fosta administraţie dominată de Japonia a trebuit eliminată, fiind formată ori din cetăţeni japonezi, din colonişti japonezi, ori din localnici coreeni colaboraţionişti ai regimului japonez.

Fiind nevoiţi să facă faţă tuturor acestor dificultăţi, americanii au pregătit rapid o guvernare provizorie la care au participat şi elemente naţionale, au ajutat la pregătirea unei constituţii provizorii şi apoi a unei guvernări naţionale.

Viaţa politică postbelică a Coreei de Sud a fost una dificilă, plină de tulburări, de proteste ale populaţie contra unor guverne autoritare ori dictatoriale. Istoria Coreei de Sud a trecut prin

Scanned with OKEN Scanner

reprimări masive şi sângeroase, prin atentate şi asasinate chiar la nivelul cel mai înalt. La toate aceste nenorociri s-a adăugat războiul civil purtat contra Coreei de Nord conduse de comunişti.

Vom ilustra această parte a istorie Coreei de Sud printr-o trecere în revistă sumară a istoriei tuturor preşedinţilor acestui stat.

Vom începe cu **primul preşedinte al Coreei de Sud care a fost Syngman Rhee,** omul care a condus acest stat în perioada 1948-1960. Iată povestea fantastică a acestui prim preşedinte al Coreei de Sud.

Syngman Rhee s-a născut în anul 1875 într-o familie săracă de la ţară care apoi s-a mutat la Seul. A urmat o şcoală metodistă americană din Seul când s-a convertit la creştinism. Ulterior s-a convertit la Taoism. A fost implicat într-o mişcare complotistă care dorea răzbunare pentru asasinarea de către japonezi a reginei Myeongseon.

A devenit ziarist la primul ziar în limba coreeană publicat în Coreea. A fost apoi implicat într-un complot împotriva regelui Gojong. Pentru această participare a fost condamnat la închisoare. A evadat din închisoare. A fost prins şi condamnat din nou la închisoare pe viaţă. A fost eliberat din închisoare în anul 1904 la izbucnirea războiului ruso-japonez purtat în principal pe teritoriul Coreei. Eliberarea sa a fost datorată intervenţiei ministrului de finanţe al Coreei, care era nepot al reginei asasinate de japonezi.

După eliberarea din închisoare, Syngman Rhee e emigrat în SUA. În 1905, Syngman Rhee a reuşit să se întâlnească cu preşedintele SUA, Theodore Roosevelt, care media pacea dintre Rusia şi Japonia. Syngman Rhee i-a solicitat preşedintelui Roosevelt să salveze independenţa Coreei. Intervenţia sa nu a avut succes.

Syngman Rhee şi-a continuat studiile în SUA la universităţile Harvard şi Princeton, unde şi-a luat un doctorat în relaţii internaţionale. A revenit pentru doi ani în Coreea, dar apoi s-a întors din nou în SUA, unde a rămas până în anul 1945. În perioada şederii sale în SUA, Syngman Rhee a militat continuu

Scanned with OKEN Scanner

pentru interesele Coreei, devenind unul dintre cei mai cunoscuţi şi activi patrioţi coreeni şi conducători ai exilului coreean.

În această luptă politică continuă, Syngman Rhee a avut mai multe acţiuni importante şi a condus delegaţii coreene la evenimente politice internaţionale semnificative. Astfel, Syngman Rhee a fost prezent la Paris în timpul conferinţei de pace după primul război mondial pentru a susţine cauza Coreei. Ulterior, Syngman Rhee a fost ales preşedinte al guvernului provizoriu care şi-a avut sediul o scurtă perioadă de timp la Shanghai în China şi apoi în alte oraşe ale Chinei.

În anul 1933, pe când participa la o reuniune a Ligii Naţiunilor la Geneva, Syngman Rhee a întâlnit-o pe Franziska Donner, o austriacă care lucra ca interpret. S-a îndrăgostit de această femeie și cei doi s-au căsătorit.

În anul 1945, după capitularea Japoniei, Syngman Rhee a avut o întâlnire şi discuţii importante, în Japonia, la Tokyo, cu generalul Douglas MacArthur, guvernatorul militar american al Japoniei. După aceste convorbiri esenţiale pentru el şi pentru viitorul Coreei, Syngman Rhee a revenit în Coreea cu avionul militar personal al generalului MacArthur. În anul 1948, Syngman Rhee a fost ales președinte al Coreei de Sud cu un vot pentru de 92% din voturile exprimate.

Din această descriere sumară a vieţii lui Syngman Rhee de până la data alegerii sale în funcţia de preşedinte al Coreei de Sud rezultă clar că avem de-a face cu un om inteligent şi cu un mare patriot care, evident, a avut de la bun început sprijinul total al SUA, puterea dominantă a lumii în acea perioadă, mai ales puterea dominantă a zonei Asiei de Est, unde se află Coreea.

Patriotismul şi inteligenţa acestui prim preşedinte al Coreei de Sud reprezintă cheia înţelegerii politicii care a fost urmată de Coreea de Sud după cel de al doilea război mondial.

Syngman Rhee a trebuit să construiască totul de la zero în condiţii extrem de grele, mai ales în condiţii de sărăcie materială şi subdezvoltare. Sub preşedinţia lui Syngman Rhee a avut loc şi

Scanned with OKEN Scanner

războiul civil purtat contra Nordului Comunist şi agresor care la 25 iunie 1950 a invadat Coreea de Sud.

La începutul războiului armatele Nordului au reuşit să înainteze aşa de mult, încât să ocupe şi Seulul, capitala Coreei de Sud. Coreea de Nord a fost ajutată masiv de către Uniunea Sovietică şi apoi de China care la un moment dat a trimis până spre un milion de soldaţi chinezi să lupte alături de armata comunistă a Coreei de Nord.

Fără suportul şi intervenţia decisivă militară a SUA şi a unor aliaţi, Coreea de Sud ar fi fost uşor cucerită de către Coreea de Nord.

Acest război civil decisiv şi devastator s-a purtat mai ales pe teritoriul Coreei de Sud, distrugând aproape toată industria şi infrastructura şi aşa fragilă a acestui tânăr stat.

Războiul din Coreea a durat până în anul 1953.

Armistiţiul care a pus capăt acestui război şi care a restabilit graniţa pe paralela 38, aşa cum fusese convenită încă la terminarea celui de al doilea război mondial de către americani şi sovietici, a lăsat Coreea de Sud într-o stare deplorabilă din toate punctele de vedere: economia distrusă, locuinţe şi căi de comunicaţii distruse, populaţia bărbătească decimată, haos peste tot, foamete, sărăcie, jale.

A trebuit început un proces de refacere, de reconstrucţie, de reaşezare a ţării pe un drum ascendent. Dar mai ales a trebuit insuflat poporului un imens sentiment de optimism şi de încredere că va mai exista un viitor. Totul a trebuit făcut şi bazat pe singurul element capabil de minuni: patriotismul naţional.

Guvernele conduse de preşedintele Syngman Rhee au început dezvoltarea economică şi refacerea economiei Coreei de Sud, au stabilit măsurile economice şi financiare care să stimuleze o dezvoltare cât mai accelerată, au pus poporul la muncă grea şi chinuitoare. Guvernanţii acelor vremi nu au fost nişte sfinţi. Au fost şi ei oameni muritori şi păcătoşi şi mai ales unii au fost şi corupţi sau foarte corupţi, dar direcţia principală de acţiune a fost una patriotică şi una care s-a dovedit corectă.

Scanned with OKEN Scanner

Din cauza situaţiei concrete în care a fost Coreea de Sud în acea perioadă de început, din cauza războiului purtat cu Nordul Comunist şi a fricii de infiltrări comuniste, dar şi din alte cauze, Syngman Rhee a avut o guvernare autoritară, dictatorială chiar şi prin manevre politicianiste cunoscute în statele dictatoriale şi-a prelungit cât mai mult mandatul de preşedinte.

La ultimele alegeri, Syngman Rhee a dorit să impună un vicepreşedinte prieten care apoi să devină preşedinte. Care preşedinte de ţară nu doreşte să aibă un cuvât de spus în alegerea succesorului lui?

Conform constituţiei de atunci, vicepreşedintele trebuia să fie ales. Au avut loc alegerile pentru vicepreşedinte. Persoana susținută de președintele Syngman Rhee a câștigat alegerile cu o majoritate zdrobitoare.

Poporul sud-coreean a acuzat că aceste alegeri au fost frauduloase. Au avut loc proteste. Forţele de represiune au tras asupra studenţilor demonstranţi omorând un număr de studenţi. Ca urmare a acestor proteste violente, preşedintele Syngman Rhee a fost nevoie să demisioneze. Syngman Rheee, soția sa și fiul adoptiv au fost scoși din Coreea cu un avion pilotat de ofițeri ai CIA. Syngman Rhee și-a petrecut restul vieții în Hawai. Așa s-a terminat într-un mod trist prima preşedinţie a Coreei de Sud.

Al doilea preşedinte al Coreei de Sud a fost Yun Bo-seon (Posun) care a deţinut un mandat scurt între 1960-1962.

În fapt, acest preşedinte a fost mai mult unul decorativ, căci în acea perioadă puterea reală a fost deţinută de primul ministru Chang Myon, şeful Partidului Democrat de guvernământ. Problema a fost că în Partidul Democrat condus de primul ministru erau multe tabere urmare a îndelungatei guvernări autoritare a fostului preşedinte Syngman Rhee. În consecinţă, după demisia preşedintelui Syngman Rhee, primul ministru Chang Myon, nu a avut autoritatea fostului preşedinte plecat brusc de la cârma statului şi nu a putut face faţă disensiunilor interne din partid şi din stat.

Scanned with OKEN Scanner

Străzile erau mereu pline de demonstranţi, economia era la pământ, poliţia era demoralizată după abdicarea fostului preşedinte Syngman Rhee, fiind acuzată de brutalităţi şi reprimări ale mişcărilor democratice.

În aceste condiţii, la 16 mai 1961, un grup de ofiţeri din armată, organizaţi în ceea ce s-a numit Consiliul Suprem de Reconstrucţie Naţională, a organizat o lovitură de stat. Primul ministru s-a opus acestei lovituri, dar preşedintele Yun Bo-seon a sprijinit lovitura de stat.

Puterea a fost preluată de acest Consiliu Suprem de Reconstrucţie Naţională avându-l iniţial oficial ca preşedinte pe generalul Chang Do-yong, şeful marelui stat major al armatei. Generalul Chang Do-yong a fost arestat însă în iulie 1961 şi puterea a fost preluată de generalul Park Chung-hee omul forte al grupului care a organizat lovitura de stat.

Preşedintele ţării, Yun Bo-seon, a continuat să rămână în funcţie pentru a legimita lovitura de stat, dar a demisionat în anul următor, adică în 1962, când generalul Park Chung-hee a devenit preşedinte interimar.

În anul 1963, **generalul Park Chung-hee a devenit preşedinte ales, ajungând astfel cel de-al treilea preşedinte al Coreei de Sud.**

Park Chung-hee a rămas la putere în Coreea de Sud până în anul 1979, când a fost asasinat de generalul Kim Jae-gyu director al Agenţiei Centrale de Investigaţii a Coreei de Sud (KCIA). Asasinarea a avut loc la sfârşitul unui banchet organizat de Kim la una dintre casele de oaspeţi din Seul.

Kim l-a omorât şi pe şeful gărzii personale a preşedintelui Park, iar alţi ofiţeri din securitatea coreeană care au participat la actul de asasinare au omorât alţi patru ofiţeri din garda preşedintelui Park.

Kim Jae-gyu şi-a motivat asasinarea prin faptul că preşedintele Park Chung-hee era un obstacol în calea democratizării ţării, deşi această explicaţie nu este unanim acceptată de istorici.

Practic vorbind, generalul Park Chung-hee a condus Coreea de Sud timp de 18 ani, din 1961 până în 1979. Preşedintelui Park

Scanned with OKEN Scanner

Chung-hee îi este atribuit meritul principal pentru pornirea motorului economiei sud-coreene şi pentru succesul economic al acestui stat. Park a iniţiat planuri cincinale de dezvoltare economică şi la iniţiativa lui, guvernul a încurajat, prin diferite forme şi metode, companiile naţionale să iniţieze cât mai multe investiţii, acordându-le tot felul de facilităţi economice şi financiare.

Guvernul a încurajat şi băncile să ofere credite în condiţii favorabile pentru toţi cei care doreau să facă investiţii în Coreea de Sud.

Preşedintele Park a dus o politică patriotică faţă de marile conglomerate economice coreene, aşa zisele Chaebo-luri. Acestea au luat fiinţă după plecarea japonezilor, când o parte din industria creată de japonezi a intrat în proprietatea unor companii coreene.

Primul preşedinte Syngman Rhee a sprijinit şi el aceste conglomerate, dar a intrat şi în relaţii de corupţie cu ele, oferindu-le multe facilităţi şi primind avantaje de la aceste companii.

Guvernele coreene care au urmat, conduse la început de foşti generali, au luat unele măsuri de limitare a corupţiei, dar acest flagel universal nu a putut fi stopat, căci şi aceste guverne au căzut pradă corupţiei. Pe parcursul timpul au fost arestaţi mulţi oameni de afaceri pentru acte de corupţie sau evaziune financiară, dar apoi ei au fost eliberaţi după plata de taxe şi impozite, căci orice guvern ştia că o dezvoltare economică rapidă nu se poate face decât în colaborare cu clasa antreprenorilor naţionali.

Preşedintele Park a continuat şi el şi a extins aşa-zisul **capitalism ghidat de guvern**, modalitate prin care guvernul alegea el însuşi anumite companii care să implementeze obiectivele strategice decise de guvern.

Încă de pe timpul primului preşedinte Syngman Rhee, Coreea de Sud s-a orientat spre anumite sectoare industriale bine gândite şi înţelept alese. Guvernele din Coreea de Sud nu au lăsat ca economia să se dezvolte haotic sau numai pe baza legilor cererii şi a ofertei. Guvernele nu au lăsat nici ca economia ţării să fie dezavantajată în concurenţa ei cu companiile străine, ci au

Scanned with OKEN Scanner

intervenit cu toate instrumentele la îndemână pentru sprijinirea economiei naţionale.

La început sectoarele considerate strategice pentru Coreea de Sud au fost: industria grea, industria chimică, industria constructoare de vapoare, industrii de substituire a importului şi apoi industria electronică, industria constructoare de automobile, iar la final ramurile industriei supertehnologice printre care computerele, telefoanele mobile inteligente etc.

Preşedintelui Park Chung-hee i se recunosc aceste merite în punerea economiei ţării pe baze sănătoase şi în luarea multor măsuri de sprijinire a dezvoltării rapide economice, culturale şi ştiinţifice a ţării. Pe de altă parte, Preşedintele Park Chung-hee a fost acuzat că a exercitat o putere dictatorială, că a utilizat declararea stării de urgenţă pentru a suspenda unele drepturi şi libertăţi democratice, pentru limitarea drastică a unor libertăţi individuale.

Ceea ce rămâne însă este realitatea că şi el, ca alţi preşedinţi, a fost un mare patriot coreean care a avut ca prim ţel al politicii dezvoltarea rapidă a ţării sale.

În anul 1961, la preluarea puterii de către preşedintele Park Chung-hee, produsul brut pe cap de locuitor în Coreeea era de 72 de dolari SUA, iar azi acest produs este de 35.000 dolari SUA, unul dintre cele mai ridicate din lume.

În perioada 1962-1994, economia Coreei de Sud a crescut în fiecare an cu 10% iar exportul cu 20%, devenind astăzi a şaptea sau a opta ţară în comerţul internaţional.

Dacă în 1961 Coreea de Sud era una dintre cele mai sărace ţări ale lumii, similare cu ţările sărace din Africa, azi, Coreea de Sud a ajuns să ocupe locul 12 în clasamentul economiilor mondiale.

Companii sud coreene precum Samsung, Hyundai, Kia, LG etc. au devenit cunoscute în întreaga lume. Conglomeratul companiilor Samsung deţinea în 2014, 17% din întreaga economie a Coreei de Sud.

Preşedintele Park Chung-hee, aşa autoritar şi dictator cum a fost, a pus bazele modernizării şi dezvoltării economice

Scanned with OKEN Scanner

extraordinare a ţării sale, determinând o creştere economică anuală de aproximativ 10% în întreaga perioadă în care s-a aflat la cârma puterii. Această creştere a continuat şi sub următorii preşedinţi, cu excepţia a doi ani de criză financiară care au lovit Asia de Est în 1987 şi 1988.

Park Chung-hee a fost un mare anticomunist şi un mare prieten al SUA. În timpul războiului din Vietnam, Park Chung-hee a trimis peste 300.000 de militari coreeni să lupte alături de americani în Vietnamul de Sud.

Tot Park Chung-hee a fost acela care a normalizat relaţiile cu Japonia, fosta putere colonială a Coreei, atât de urâtă în Coreea. După normalizarea acestor relaţii şi poate ca preţ al acestei normalizări, Coreea de Sud a primit împrumuturi masive japoneze în condiţii foarte avantajoase şi comerţul dintre cele două ţări s-a dezvoltat rapid.

Park Chung-hee, ca mare patriot ce a fost, a continuat să critice şi să învinovăţească Marea Britanie pentru alianţa făcută cu Japonia în anul 1902, cu 60 de ani în urmă, alianţă prin care Marea Britanie a recunoscut Japoniei dreptul de a-şi exercita sfera sa de influenţă în Coreea.

După 60 de ani de la acea alianţă, când Coreea de Sud era în tabăra Occidentală şi avea nevoie şi de bunăvoinţa Marii Britanii, totuşi preşedintele Park Chung-hee nu putea uita cum Marea Britanie s-a înţeles cu Japonia şi a sacrificat independenţa ţării sale.

Istoria pe care o învăţăm noi în România nu arată adevărata faţă a politicii de expansiune a ţărilor Occidentale. Nu o să pricep niciodată motivul pentru care noi în România nu spunem adevărul despre politicile marilor ţări coloniale ale Europei Occidentale. Liderii politici ai acestor mari ţări Occidentale au fost şi ei mari patrioţi şi mari naţionalişti şi unii dintre ei mai sunt şi astăzi. Din patriotism, din naţionalism s-a născut şi s-a dezvoltat politica de expansiune, de cuceriri, politica colonială a acestor ţări.

Patriotismul şi naţionalismul liderilor acestor ţări, toate deciziile lor majore de expansiune, de cuceriri, de sacrificare a

Scanned with OKEN Scanner

soartei popoarelor mici şi slabe au fost susţinute de patriotismul şi naţionalismul popoarelor Occidentale care au ales şi reales liderii lor în posturile de conducere şi de reprezentare a acestor popoare tocmai deoarece ei erau în consonanţă cu dorinţa acestor popoare, cu interesul acestor naţiuni.

Politicienii acestor ţări coloniale Occidentale, au exprimat clar dorinţele expansioniste ale acestor ţări, dorinţele găsiri de noi pieţe de desfacere pentru mărfurile lor ori a unor pieţe pentru importuri utile şi ieftine. Politicienii acestor ţări au acţionat mereu pentru promovarea intereselor ţărilor lor, inclusiv prin metode mai puţin onorabile despre care azi unora le este ruşine să vorbească, sau despre care noi în România nu îndrăznim să vorbim.

Şi în cazul concret al Coreei, ca şi în alte situaţii, marile puteri coloniale din Occident s-au înţeles între ele şi apoi s-au înţeles şi cu emergenta Japonie pe seama ţărilor mici sau mai slabe, sacrificând aceste ţări mici pentru propriile lor interese. Conform intereselor acestor mari puteri, Coreea şi chiar China puteau şi trebuiau să devină colonii ale lor. Acesta era un lucru de la sine înţeles pentru liderii acestor ţări. În cazul concret de care vorbim aici, cazul Coreei, Marea Britanie dorea ca prin alianţa cu Japonia să limiteze pe cât posibil accesul Rusiei spre această zonă geografică, scăpând astfel de un concurent important. Pentru asta, sacrificarea Coreei nu a reprezentat nici o problemă pentru liderii britanici.

Imediat după Restauraţia Meiji, Marea Britanie a încercat să se apropie de noua conducere a Japoniei şi să exporte în această ţară cât mai multe dintre mărfurile sale.

Întrucât după Restauraţia Meiji, Japonia a urmat o politică de dezvoltare economică şi militară ultrarapidă, Marea Britanie a dorit să vândă acestei ţări cât mai multe nave militare, cât mai mult al armament, cât mai multe fabrici şi uzine, cât mai multe utilaje tehnice, cât mai multe mărfuri. Prin alianţa încheiată formal în anul 1902 cu Japonia, această politică a Marii Britanii a dobândit cadrul juridic cel mai propice de manifestare.

Scanned with OKEN Scanner

Franţa, care la începutul procesului de Restauraţie Meiji a fost de partea Shogunului mult mai direct decât Marea Britanie, a pierdut partida cu Japonia în favorarea Marii Britanii.

În continuare vom cita un articol apărut într-o publicaţie britanică recentă care descrie corect interesele Marii Britanii în relaţiile sale cu China, Japonia şi Coreea la sfârşitul secolului al XIX-lea şi începutul secolului al XX-lea:

„Al cincelea Marchiz de Lansdowne, un aristocrat cu un har legendar, a fost ministru de externe în anii cruciali de după 1900 în care Marea Britanie a abandonat politica numită a «splendidei izolări». Primul rezultat al acestei schimbări dubioase de direcție a fost tratatul cu Japonia, negociat cu calm în decursul anului 1901 de către Lansdowne și ambasadorul Japoniei la Londra, Hayashi Tadasu. Vesternizarea și industrializarea Japoniei după Restaurația Meiji în 1868, a făcut din Japonia o putere majoră în Orientul Îndepărtat și în Marea Britanie japonezii erau considerați și respectați ca o națiune decentă, ordonată, eficientă și de încredere - în contrast marcant cu chinezii. În spatele acestor decizii se afla înflorirea imperialismului japonez, interesele comerciale britanice în China și ocupația(rusească) a Manciuriei din 1900, care amenința ambele țări.

Joseph Chamberlain a considerat că „interesele noastre în China sunt atât de mari, ponderea comerțului nostru este atât de uriașă și șansele acestui comerț sunt atât de gigantice, încât eu simt că nici o altă chestiune nu a fost mai vitală nu a mai apărut până acum...". Japonezii deveneau tot mai nervoși din cauza ambițiilor ruseşti în Coreea pe care o considerau ca un teritoriu din spatele curții lor și Hayashi i-a spus Lordului Lansdowne în mod foarte deschis că țara lui consideră protecția intereselor sale în Coreea ca fiind "prima și ultima dorință".

Japonezii au obținut ceea ce au dorit. S-a căzut de acord că dacă oricare dintre părțile contractante va fi implicată într-un război cu o altă țară, cealaltă parte va rămâne neutră. Dacă una dintre cele două țări va fi confruntată de doi sau mai mulți dușmani, atunci partea cealaltă îi va sări în ajutor. Japonia putea

Scanned with OKEN Scanner

acum conta pe Marea Britanie într-un război cu Rusia, dacă orice altă țară (Franța ori Germania erau avute în vedere) s-ar fi aliat cu Rusia. Dominația Japoniei asupra Coreei a fost acceptată tacit.

S-ar fi putut întâmpla și invers. Japonezii să ajungă la un acord cu Rusia, dând Rusiei mână liberă în Manciuria în schimbul unei mâini libere pentru Japonia în Coreea. Acest demers a fost recomandat de veteranul politician japonez Ito Hirobumi, arhitectul principal al schimbărilor intervenite sub regimul Meiji. Ito a fost împotriva alianței cu Marea Britanie ale cărei puteri imperial el le vedea în declin, dar lui i s-a opus șeful armatei, formidabilul Yamagata Aritomo, care a argumentat că Rusia nu se va opri în Manciuria. Dacă nu va fi oprită, Rusia va dori să domine întreaga regiune și un război cu Rusia va devein inevitabil. „ Ito a mers la St. Peterburg în ultimele luni ale anului 1901 pentru a sonda Rusia, dar nu s-a ales nimic din asta. El a fost atras în Anglia și tratatat regește la Bowood, reședința Lordului Landowne din Wilthire. Tratatul a fost semnat formal în Londra și a fost considerat un trimf în Japonia unde el a avut o puternică influență în sporirea mândriei naționale. Pentru prima dată o țară europeană s-a aliat cu o putere asiatică împotriva unui rival Occidental. Concret, Britanicii au aprobat agresiunea Japoniei în Coreea și au întărit Japonia pentru a provoca cu success Rusia în războiul Ruso-Japonez din 1904-1905 care a pus Japonia în situația să domine Manciuria. Tratatul a fost înnoit în 1911 și Japonia s-a alăturat Aliaților în Primul Război Mondial, dar alianța cu Marea Britanie s-a terminat în 1923."[27]

Din acest citat vedem că Tratatul care a consfinţit Alianţa anglo-japoneză a fost semnat la Londra în 1902, a fost înnoit şi extins ca sferă de activitate în anul 1905 şi în anul 1911 şi a încetat să existe în anul 1923.

Începuturile alianţei dintre Marea Britanie şi Japonia pot fi detectate deja în anul 1895 când Marea Britanie a refuzat să participe la tripla intervenţie a Rusiei, Franţei şi Germaniei

---

[27] Richard Cavendish, *Anglo-Japanese Treaty of Alliance,* History Today, Volume 52, Issue 1, January 2002.

Scanned with OKEN Scanner

împotriva ocupării de către Japonia a unei părţi din Peninsula chineză Liaodong.

Iată articole acestei alianţe anglo-japoneze:

„Article 1

The High Contracting parties, having mutually recognized the independence of China and Korea, declare themselves to be entirely uninfluenced by aggressive tendencies in either country, having in view, however, their special interests, of which those of Great Britain relate principally to China, whilst Japan, in addition to the interests which she possesses in China, is interested in a peculiar degree, politically as well as commercially and industrially in Korea, the High Contracting parties recognize that it will be admissible for either of them to take such measures as may be indispensable in order to safeguard those interests if threatened either by the aggressive action of any other Power, or by disturbances arising in China or Korea, and necessitating the intervention of either of the High Contracting parties for the protection of the lives and properties of its subjects.

Article 2

Declaration of neutrality if either signatory becomes involved in war through Article 1.

Article 3

Promise of support if either signatory becomes involved in war with more than one Power.

Article 4

Signatories promise not to enter into separate agreements with other Powers to the prejudice of this alliance.

Scanned with OKEN Scanner

Article 5

The signatories promise to communicate frankly and fully with each other when any of the interests affected by this treaty are in jeopardy.

Article 6

Treaty to remain in force for five years and then at one years' notice, unless notice was given at the end of the fourth year."

Faptul că mare parte a poporului din Coreea de Sud apreciază corect părţile bune ale guvernării preşedintelui autoritar Park Chung-hee este că fiica lui, Park Geun-hye, născută din a doua sa căsătorie, a fost aleasă în decembrie 2012, cel de al 11-lea preşedinte al Coreei de Sud, fiind prima preşedinte femei a acestei ţări.

Al patrulea preşedinte al Coreei de Sud a fost Choi Kyu-hah.

În decembrie 1979, la data asasinării preşedintelui Park Chung-hee, Choi Kyu-hah era prim ministru al guvernului coreean. Automat el a devenit preşedinte interimar. În decembrie acelaşi an, 1979, a organizat alegeri şi a fost ales preşedinte al ţării.

Preşedinţia lui a fost însă una scurtă, căci tot în decembrie 1979, generalul Chun Doo-hwan şi un grup de ofiţeri din armată au organizat o nouă lovitură de stat.

Este interesant de remarcat că după comiterea asasinatului, Kim Jae-kyu nu a fost arestat timp de multe ceasuri, deoarece el plănuise destul de bine acest act de asasinare şi avea un plan pentru actele următoare. Totuşi scenariul pregătit nu a putut fi urmat din cauza unor mici imperfecţiuni, cum se întâmplă adesea în viaţă când evenimentele iau un alt curs decât cel pregătit şi dorit de actorii ce le pornesc.

Primul ministru Choi Kyu-ha a preluat conducerea ca preşedinte interimar la puţină vreme, iar şeful statului major al armatei a numit pe generalul Chun Doo-hwan, care era şef al unei divizii de securitate, să ancheteze pe cei implicaţi în actul de asasinare.

Scanned with OKEN Scanner

Generalul Chun, un ofiţer inteligent în ascensiune rapidă, era capul unei asociaţii militare secrete Hanahoe (Grupul Unu) înfiinţate de el din care făceau parte unii dintre colegii săi din promoţia nr.11 din 1955 de ofiţeri ai Academiei Militare a Coreei de Sud. Această asociaţie a fost instrumentul principal prin care Chun şi ceilalţi membri au parvenit la conducerea ţării.

Primirea însărcinării de a elucida asasinatul a fost mană cerească pentru generalul Chun, care a arestat imediat pe Kim Jae-kyu şi pe acoliţii lui şi a preluat conducerea Agenţiei Centrale de Investigaţii a Coreei de Sud.

În luna noiembrie 1979, generalul Chun împreună cu ofiţerii prieteni, între care Roh Tae-woo, viitorul preşedinte al Coreei de Sud, au profitat de situaţia politică fragilă din ţară şi au atras de parte lor un număr important de comandanţi militari. În noaptea de 11 spre 12 decembrie 1979, Chun a arestat pe şeful marelui stat major sub pretextul participării sale alături de Kim Jae-kyu la conspiraţia pentru asasinarea preşedintelui Park. Au mai fost arestaţi şi alţi comandanţi militari care nu au acceptat să facă parte din grupul condus de Chun. În dimineaţa zilei de 12 decembrie 1979, ministerul apărării naţionale şi şediul marelui stat major erau în mâinile puciştilor conduşi de generalul Chun. Din acel moment, generalul Chun a devenit conducătorul de facto al ţării. În prima parte a anului 1980, Chun a fost avansat de două ori ajungând general cu patru stele şi fiind numit Director plin al Agenţiei Centrale de Investigaţii a Coreei de Sud.

În aceste luni de pregătire a preluării formale a puterii, generalul Chun a fost implicat în reprimarea sângeroasă a mai multor revolte populare, a determinat instituirea stării de urgenţă şi dizolvarea parlamentului. Ulterior el va fi condamnat la moarte pentru uciderea unor demonstranţi de către trupele de reprimare trimise de el cu astfel de misiuni.

La 27 august 1980, preşedintele Choi demisionează şi Chun, care demisionase din armată, este ales noul preşedinte al Coreei de Sud. Alegerea a fost făcută de o adunare numită Conferinţa

Scanned with OKEN Scanner

Naţională de Unificare la care au participat 2525 de persoane reprezentând toate colegiile electorale din ţară.

Chun Doo-hwan, a fost ales **al cincelea preşedinte al Coreei de Sud**, cu votul *pentru* a 2524 de membri din 2525. El a avut un singur vot împotrivă, astfel că nu s-a putut lăuda precum liderii comunişti că a fost ales în unanimitate.

În octombrie 1980, preşedintele Chun a interzis toate partidele politice, inclusiv Partidul Republican Democrat al fostului preşedinte Park care condusese ţara în întreaga perioadă anterioară. După scurt timp, preşedintele Chun şi-a înfiinţat propriul lui partid politic, Partidul Democratic al Justiţiei. A urmat adoptarea unei noi constituţii, puţin mai democratice decât aceea a fostului preşedinte Park.

În linii mari, perioada preşedinţiei lui Chun nu s-a deosebit fundamental de aceea a lui Park, rămânând una autoritară, de mână forte, cu puţine drepturi şi libertăţi individuale şi cu multe acte de protest şi de violenţe din partea poporului.

În anul 1983, preşedintele Chun, care se afla într-o vizită oficială în Rangoon, Birmania, a fost ţinta unui atac vizând asasinarea sa. Atacul a fost pus la cale de elemente din Coreea de Nord. Bomba care a explodat a ucis 17 persoane din anturajul preşedintelui Chun, inclusiv membri ai guvernului coreean şi câţiva oficiali birmanezi.

La terminarea celor 2 mandate de preşedinte, Chun a decis să nu mai candideze şi l-a ajutat să ajungă la putere pe prietenul său, generalul Roh Tae-woo. Acesta a fost ales preşedinte în februarie 1988 în urma unor alegeri considerate a fi primele alegeri libere din istoria Coreei de Sud. După ce nu a mai fost preşedinte, Chun a fost ales preşedinte al Comitetului Naţional al Oamenilor de Stat (The National Statesman Committee).

La puţin timp însă el a fost acuzat public de implicarea sa în unele reprimări sângeroare legate de ceea ce se cunoaşte sub numele de Mişcarea de Democratizare Gwangju.

Chun şi-a dat demisia din toate funcţiile pe care le mai deţinea, şi-a cerut public iertare poporului, a promis să cedeze

Scanned with OKEN Scanner

toată averea sa guvernului şi să se retragă la un templu budist. A stat la acest templu budist până la 30 decembrie 1990, când a revenit acasă.

Al şaselea preşedinte al Coreei de Sud, Roh Tae-woo ales în 1987 a provenit tot din armată, fiind fost camarad al fostului preşedinte Chun. El a fost ales prin vot liber, deoarece opoziţia a fost divizată. El şi-a început singurul mandat în februarie 1988 şi l-a încheiat în 1993.

Roh Tae-woo a încercat să adopte anumite reforme democratice, dar timpul prea scurt al mandatului său nu i-a permis să facă mari lucruri. În timpul mandatului său, Coreea de Sud a găzduit Olimpiada din 1988 care a permis ţării să devină mai cunoscută pe plan internaţional.

Kim Young-sam, al şaptelea preşedinte al Coreei de Sud a avut şi el un singur mandat între 1993-1998.

Kim Young-sam a fost timp de 30 de ani lider al opoziţiei din Coreea de Sud şi a devenit primul preşedinte civil al ţării după 30 de ani de preşedinţi proveniţi dintre foşti generali care au exercitat conduceri autoritare şi chiar dictatoriale. A fost foarte mulţi ani şeful Partidului Democratic al Păcii, partid de opoziţie. În anul 1990, Kim Young-sam a acceptat ca acest partid să fuzioneze cu Partidul Democratic al Justiţiei, partid de guvernământ. Ca urmare a fuziunii s-a creat Partidul Democratic Liberal, actualul Marele Partid Naţional. Candidând în numele acestui nou partid, Partidul Democratic Liberal, Kim Young-sam a câştigat alegerile din 1992 şi a preluat mandatul de preşedinte în 1993.

Imediat după preluarea conducerii, Kim Young-sam a pornit o mare campanie de combatere a corupţiei şi de reformare a conglomeratelor economice din Coreea, aşa zisele Chebol-uri.

Preşedintele Kim Young-sam a determinat demiterea multor funcţionari guvernamentali corupţi, inclusiv a unor miniştri. Preşedintele Kim Young-sam a desfiinţat şi societatea secretă a militarilor numită Hanahoe. Tot Kim Young-sam a fost acela care a deteminat adoptarea unei legi cu efect retroactiv pe baza căreia să poată fi traşi la răspundere foştii preşedinţi Chun Doo-hwan şi

Scanned with OKEN Scanner

Roh Tae-woo. Curtea Constitituţională din Coreea de Sud a declarat însă această lege cu efect retroactiv ca fiind neconstituţională.

În această situaţie, preşedintele Kim Young-sam, care nu a mai avut baza legală să poată să-i acuze pe cei doi foşti preşedinţi de crime de omor comise împotriva demonstranţilor cu mulţi ani în urmă, a pornit alte procese împotriva foştilor 2 preşedinţi Chun Doo-hwan şi Roh Tae-woo acuzându-i de acte de corupţie, de conspiraţie pentru organizarea unei insurecţii armate şi de alte multe infracţiuni de mare gravitate. Aceeaşi istorie, aceleaşi proceduri pe care le-am întâlnit de multe ori şi în istoria altor ţări.

Fostul preşedine Chun Doo-hwan a fost condamnat la moarte, iar fostul preşedinte Roh Tae-woo la 17 de închisoare şi la confiscarea averilor. După ce aceşti 2 foşti preşedinţi au intrat la închisoare, tot preşedintele Kim Young-sam a fost cel care i-a graţiat la rugămintea preşedintelui ales Kim Dae-jung. Povestea celor doi preşedinţi nu s-a teminat însă aici. În anul 2013, deci după mai bine de 15 ani de la condamnare şi apoi de la graţiere, o armată de procurori, de poliţişti, de funcţionari ai fiscului a pornit o nouă campanie de recuperare în întregime a averilor confiscate ale celor doi foşti preşedinţi, dar mai ales a lui Chung Doo-hwan. Pentru asta au fost confiscate obiectele de valoare pesonală precum tablouri, vase de porţelan, etc, aparţinând nu numai fostului preşedinte dar şi copiilor lui.

Istorii de acest fel sunt mai puţine, dar şi ele pot fi întâlnite în cărţi de istorie ale altor popoare. Ca fapt divers, Preşedintele Kim Young-sam este creştin presbiterian.

Kim Dae-jung, al optulea preşedinte al Coreei de Sud a deţinut mandatul prezidenţial în perioada 1998-2003.

Kim Dae-jung a venit la putere după o criză economică fără precedent în regiunea din care făcea parte Coreea de Sud. De aceea el a trebuit să ia o serie de măsuri urgente pentru reformarea şi eficientizarea marilor conglomerate economice între care menţionăm: descentralizarea luării deciziilor, specializarea şi concentrarea activităţii în domeniile unde Coreea

Scanned with OKEN Scanner

de Sud putea avea un avantaj economic competiţional, eliminarea companiilor nerentabile şi ineficiente etc. Pentru a ilustra seriozitatea şi eficenţa acestor măsuri vom arăta că după o regresie economică de aproapre 6% în 1998, în anul următor, 1999, economia Coreei de Sud a crescut cu peste 10%.

Kim Dae-jung a iniţiat şi o politică serioasă de normalizare a relaţiilor cu Coreea de Nord şi în anul 2000 a realizat prima întâlnire la nivel de şefi de stat între cele două state ale Coreei. Pentru aceste măsuri de relaxare şi apropiere politică între cele două părţi ale Coreei, Kim Dae-jung a primit premiul Nobel pentru pace.

Al noulea preşedinte al Coreei de Sud a fost Roh Moo-hyun, care a condus ţara în perioada 2003-2008. El a continuat politica înţeleaptă a predecesorilor săi, mai ales pe linia intensificării luptei împotriva corupţiei, a perfecţionării, modernizării şi lărgirii sferei tinerilor care acced la învăţământul superior, a sprijinirii companiilor economice pentru a putea să se dezvolte durabil şi să concureze cu succes cu companiile străine.

După încheirea mandatului său, Roh Moo-hyun şi unii membri ai familiei sale au fost acuzaţi de fapte de corupţie şi în final şi el personal a fost chestionat de mai multe ori de procuratură în legătură cu aceste acuzaţii. Cum Roh Moo-hyun şi-a construit întreaga carieră politică pe cinste şi pe lupta împotriva corupţiei, el nu a putut suporta aceste acuzaţii şi s-a sinucis aruncându-se de pe o stâncă din satul său natal, unde se retrăsese după încetarea funcţiei de preşedinte.

Lee Myung-hak a fost al 10-lea preşedinte al Coreei de Sud şi a condus acest stat în perioada 2008-2013.

Lee Myung-hal a fost, un timp, înainte de a fi preşedinte, CEO al marii companii Hyundai Engineering and Construction şi apoi primar al capitalei Seul. Având un puternic background în domeniul afacerilor, Lee Myung-hak şi-a concentrat activitatea de preşedinte pe aspectele economice ale ţării veghind la menţinerea poziţiei avansate a Coreei de Sud în competiţia economică şi ştiinţifică mondială.

Scanned with OKEN Scanner

Park Geun-hye, actualul preşedinte al Coreei de Sud este, al 11-lea preşedinte al acestei ţări, aşa cum am arătat deja mai sus, este fiica fostului preşedinte Park Chung-hee, născută din a doua sa căsătorie.

Park Geun-hye a fost aleasă preşedinte în decembrie 2012, fiind prima preşedinte femei a acestei ţări.

Alegerea ca preşedinte a fiicei unui atât de contestat fost preşedinte acuzat de unii pentru conducerea lui autoritară arată mai multe lucruri. Una dintre concluziile acestei alegeri este însă, în opinia noastră, cea mai importantă. Poporul din Coreea de Sud a ştiut să facă o judecată dreaptă a fostului preşedinte Park Chung-hee şi să concluzioneze că faptele sale bune care au contribuit la dezvoltarea rapidă a economiei şi societăţii din această ţară sunt mai importante decât neajunsurile din guvernarea sa legate de neoferirea unor libertăţi şi drepturi democratice suficient de largi.

Înainte de concluzii, o ştire de ultimă oră tot atât de semnificativă despre Coreea de Sud ca şi parametrii ei de dezvoltare economică.

5 Decembrie 2014. Un avion de pasageri al companiei Korea Air pleacă de la burduful aeroportului Kennedy din New York spre pista de decolare pentru zborul regulat spre Seul. Între pasageri se află şi doamna Cho Hyun-ah, fiică şi moştenitoare a proprietarului acestei companii. Doamna Cho are 40 de ani şi doi copii. Ea este şi vicepreşedinte al companiei Korea Air unde tatăl său, în afară că este proprietar, este şi Preşedintele al Consiliului de administraţie. În timp ce avionul rulează lin spre pista de decolare, doamna Cho este servită cu sucuri şi alune. Doamna Cho se enervează foarte puternic deoarece alunele i-au fost servite într-o punguliţă şi nu pe o farfurioară. Cere imediat ca avionul să revină la punctul de plecare şi forţează pe şeful stewardeselor să părăsească de urgenţă avionul. Apoi îi cere acestuia să se pună în genunchi în faţa ei şi să îi ceară scuze pentru a fi lăsat în avion.

Acest incident apare în toate ziarele din lume şi la toate ştirile de televiziune.

Scanned with OKEN Scanner

La câteva zile după sosirea doamnei Cho în Coreea de Sud ea este arestată. La începutul lunii februarie 2015, după o lună şi jumătate de închisoare preventivă şi la aproximativ 2 luni de la întâmplarea din avionul de pe aeroportul din New York, doamna Cho este condamnată de către un tribunal din Coreea de Sud la un an de închisoare cu executare. Temeiul legal al condamnării şi al detenţiei prealabile a fost faptul că doamna Cho a violat reglementări privind securitatea aeriană prin forţarea avionului să revină la locul de parcare din faţa clădirii aeroportului.

Cele mai demne de reţinut sunt însă alte motivări din sentinţa de condamnare la închisoare a doamnei Cho. Astfel doamnei Cho i se reproşează că a tratat cursa aeriană în care s-a găsit ca şi cum ar fi fost avionul ei particular, că prin comportarea ei ea a creat un incident care a devenit subiect al unui ridicol internaţional şi prin asta **„a lezat demnitatea Coreei".**

Sentinţa de condamnare o mai acuză pe doamna Cho că a tratat membrii echipajului ca pe sclavii feudali şi pentru că nu a arătat nici un respect pentru ceilalţi pasageri ai avionului.

Doamna Cho a regretat profund faptele sale, şi-a cerut scuze pentru acele comportări regretând că nu şi-a putut controla enervarea şi a spus că nu ştie ce ar trebui să facă pentru a fi iertată de toţi aceia pe care i-a jignit sau supărat prin comportarea sa. Ea a mai spus că a învăţat multe de la colegii ei de celulă în cele 6 săptămâni de arest preventiv. Doamna Cho a plâns când a auzit condamnarea sa la un an de închisoare.

Acest incident a fost pe larg dezbătut de mass-media din Coreea de Sud ocazie cu care s-a evidenţiat că acest gen de comportare este din nefericire destul de larg răspândit la generaţia de copii răsfăţaţi şi aroganţi ai proprietarilor marilor corporaţii sud-coreene.[28]

Această ştire permite cetăţeanului român multe reflexii şi multe întrebări. Această ştire spune multe despre Coreea de Sud.

---

[28] Informaţie preluată după un articol semnat de AFP Seoul şi intitulat *Korean Air heiress jailed in nut rage case* şi publicat în ziarul *Taipei Times* din 15 februarie 2015, p.6.

Scanned with OKEN Scanner

Nu numai semnificaţia condamnării în sine, dar şi arestul preventiv, viteza terminării procesului şi apoi motivarea sentinţei.

Citind această informaţie eu mi-am pus doar o singură întrebare: câte persoane din România au fost condamnate pentru fapte care au lezat demnitatea naţională? Tare îmi este frică că astăzi în România nici nu se mai vorbeşte despre lezarea demnităţii naţionale decum să se condamne moral, fără a mai vorbi de o condamnare cu închisoare.

În România de astăzi, demnitatea naţională este atât de mult dispreţuită, încât a dispărut şi din limbajul curent al oamenilor. Iată un al rezultat al dispreţului faţă de sentimentele de patriotism, sentimente care sunt mereu condamnate şi atacate de cozile de topor sau de trădătorii de neam şi ţară fără ca românii să se revolteze şi să reacţioneze.

Concluzii

1. Istoria Coreei ne arată că această ţară până în anul 1945 a fost mai săracă ca România, mai subdezvoltată ca România, a avut mai multe dificulăţi interne şi externe decât România, a fost dominată de China şi apoi a fost colonie a Japoniei.
2. După 1945, Coreea a fost divizată şi a avut un război devastator, iar după război divizarea s-a menţinut până azi.
3. După 1945, Coreea de Sud a avut regimuri dictatoriale, a fost dominată multă vreme de un singur partid politic, a cunoscut multe lovituri de stat, a fost lipsită mulţi ani de libertăţi şi drepturi democratice, a cunoscut multe schimbări de administraţie, a cunoscut represiuni poliţieneşti, numeroase greve, demonstraţii, numeroase violenţe de stradă, acte de corupţie, a trăit cu frica unei noi agresiuni din partea Coreei de Nord comuniste.
4. În ciuda acestei istorii grele şi zbuciumate, a unei moşteniri triste, Coreea de Sud a reuşit într-o perioadă scurtă să îşi dezvolte o economie înfloritoare, să construiască o societate civilizată, să ajungă una dintre ţările cele mai dezvoltate şi bogate ale lumii.

Scanned with OKEN Scanner

5. Pentru aceste realizări şi reuşite, Coreea de Sud poate fi luată ca exemplu care să inspire, să motiveze, să dea optimism, să încurajeze elita românească şi naţiunea română în procesul urgent de renaştere naţională.

6. Care este explicaţia progreselor rapide realizate de Coreea de Sud? Desigur că există mai mulţi factori care explică aceste progrese rapide, dar în opinia noastră cauza principală este patriotismul, sentimentul de mândrie naţională, dorinţa coreenilor de a-i egala pe japonezi, de a ajunge din urmă această ţară care a dominat şi exploatat mulţi ani poporul corean.

7. Exemplul oferit de Coreea de Sud arată şi el că oricât de dificilă este situaţia unui popor, a unei naţiuni, oricâte rele vor exista în conduita conducătorilor acestei naţiuni, dacă aceştia şi poporul în marea lui majoritate mai au spirit naţional, patriotic, dacă au dorinţa de a-şi schimba destinul, viitorul acelei naţiuni poate fi unul fericit.

Notă bibliografică:

Datele istorice din acest capitol şi informaţii statistice au fost preluate din surse de pe internet, precum Wikipedia şi alte siteuri, precum şi din următoarele lucrări cu subiecte predominant istorice:

- James Morley, *Japan and Korea*, Walker, New York, 1965.

- Ramon Hawby Meyers et al., *The Japanese Colonial Empire, 1895-1945,* Princeton University Press, Princeton, 1984.

- Chong Silk Lee, *The Politics of Korean Nationalism,* University of California Press, Berkeley, 1963.

- Reischauer O. Edwin, *Japan-The Story of a Nation,* Alfred A. Knopf. Inc.. New York, 1970.

- James B. Palais, *Politics and Policy in Traditional Korea,* Harvard University Press, Asia Center, 1975.

- Donald Keene, *Emperor of Japan: Meiji and His World, 1852-1912,* Columbia University Press, New York, 2002.

Scanned with OKEN Scanner

- Peter Duus, *The Abacus and the Sword: The Japanese Penetration of Korea,* Greenwood Press, Connecticut, Westport, 2005.

- Chun Young-lob, *Korean Under Siege, 1976-1945. Capital Formation and Economic Transformation,* Oxford University Press, 2005.

- Michael Vie, *Histoire du Japon: des origines a Meiji,* PUF, Paris, 2009.

- Fabrice Abbad, *Histoire du Japon: 1868-1945,* A.Colin, Paris, 1972.

- Carter J. Eckert, Lee Ki-baik, Lew Young Ick, Michael Robinson, and Edward W. Wagner, *Korea Old and New: A History,* Harvard University Press, Cambridge, 1990.

- W.G. Beasley, *Japanese Imperialism, 1894-1945,* Oxford University Press, 1991.

- Han Wo- keun, *History of Korea,* University Press of Hawaii, 1988.

- Bruce Cumings, *Korea's Place in the Sun: A Modern History,* W.W. Norton & Company, 1998.

- Alexis Dudden, Peter Duus, *Japan's Colonization of Korea,* University of Hawaii Press, 2006.

- Frederick Arthur Mskenzie, *Korea's Fight for Freedom,* Biblio Bazaan, 2008.

- Hildi Kan, *Under the Black Umbrella. Voices fom Colonial Korea, 1910-1945,* Cornell University Press, 2013.

- Michael Edson Robinson, *Cultural Nationalism in Colonial Korea, 1920-1925,* University of Washington Press, 2014.

Scanned with OKEN Scanner

Scanned with OKEN Scanner

CAPITOLUL VII.

EXEMPLUL TAIWANULUI

Date generale

Taiwanul este o insulă situată în Marea Chinei de Sud. Această insulă se află la paralela nordică 23 în zona subtropicală. Insula Taiwan are forma unei frunze de tutun sau a unui cartof prelungit cu o lungime de 394 de km şi o lăţime maximă de 144 km. Orientarea insulei este de la nord spre sud. Distanţa dintre această insulă şi continentul chinez este de 220 km. Această porţiune a oceanului este cunocută sub numele de strâmtoarea Taiwanului.

La sudul Taiwanul, la 250 de km distanţă, se află statul Filipine.

De administraţia actuală a Taiwanului mai aparţine arhipelagul Penghu (Pescadores) şi alte mici insule care fac parte din alte două arhipelaguri Kinmen (Quemoy) şi Matsu. Aceste ultimele două arhipelaguri se află foarte aproape de coastele Chinei. Una dintre insulele arhipelagului Kinmen fiind situată la doar 2 km de ţărmul continental.

Suprafaţa tuturor acestor insule aparţinând administraţiei Taiwanului este de 36.193 km pătraţi. Populaţia actuală a Taiwanului este de 23 de milioane de locuitori. Exportul Taiwanului în anul anul 2013 a fost de 305 miliarde dolari. Importul a fost de 270 miliarde dolari. Ca urmare, Taiwanul a avut în anul 2013 o balanţă comercială activă, pozitivă de 35 de miliarde de dolari. Această balanţă comercială activă, pozitivă continuă de foarte mulţi ani şi ea alături de alţi factori a contribuit

la faptul că azi Taiwanul este a patra ţară din lume ca volum al rezervelor valutare mondiale. Produsul intern brut a fost de 489 miliarde în 2013. Produsul intern brut pe cap de locuit în Taiwan este de 22.000 de dolari.

Din punct de vedere al suprafeţei, Taiwanul este de 7 mai mic decât România. Din totalul populaţiei Taiwanului 6,3 milioane de locuitori au studii superioare, ceea ce înseamnă 27% din populaţia ţării. Dintre toţi elevii care urmează studii liceale, 60% sunt înscrişi la şcoli liceale profesionale.

Scurt istoric al Taiwanului

În secolul al XVI-lea navigatorii portughezi au descoperit insula Taiwan. Se pare că anul în care portughezii au călcat pentru prima dată pe această insulă a fost anul 1544.

Portughezii s-au minunat de frumuseţea insulei şi i-au zis simplu Insula Frumoasă (*Ilha Formosa* în portugheză). Multe secole de atunci, Taiwanul a fost cunoscut sub numele portughez Formosa. Numele de Taiwan este unul recent, intrat în vocabularul curent doar după cel de al doilea război mondial. După descoperirea insulei, portughezii nu au stat în Taiwan decât 6 săptămâni, plecând în Macao, unde apoi ei au reuşit să rămână câteva secole. Pe atunci, Macao era un punct comercial mult mai important decât Taiwanul, deoarece era situat direct pe coasta Chinei cu care Portugalia avea mari intenţii comerciale.

Perioada ocupaţiei olandeze

Pentru a înţelege multe dintre realităţile lumii de azi este necesar să cunoaştem, să înţelegem şi chiar să rememorăm istoria competiţiei politice, economice, militare, maritime şi religioase din secolele al XV-lea, XVI-lea şi al XVII-lea care s-a dus între puterile europene ale acelor vremuri.

Competiţia pentru noi descoperiri geografice şi înfiinţarea de colonii pe teritorii cât mai depărtate cu care să se facă comerţ

Scanned with OKEN Scanner

avantajos sau care să fie exploatate cu cât mai mare profit era instrumentul cel mai potrivit pentru mărirea puterii şi sporirea influenţei acestor ţări.

După apariţia anglicanismului şi a protestantismului a apărut şi o concurenţă religioasă între Spania, Portugalia şi Franţa, ţări catolice şi Marea Britanie şi Olanda, ţări protestante.

Portughezii, primii europeni care au ajuns în Asia, au devenit destul de repede marii comercianţi ai mirodeniilor pe care le cumpărau din Asia, mai ales din Indonezia de azi. Comerţul cu mirodenii aducea profituri şi de 400-500%.

Britanicii şi olandezii au urmărit îndeaproape şi cu invidie comerţul profitabil cu mirodenii al portughezilor. Nici britanicii şi nici olandezii nu au putut accepta să nu profite şi ei de acest comerţ. După ce au descoperit sursele de aprovizionare cu mirodenii folosite de portughezi, britanicii şi olandezii au trecut şi ei la practicarea acestui comerţ.

Unul dintre instrumentele de colonizare şi de îmbogăţire utilizat atât de Marea Britanie, cât şi de Olanda a fost cel al companiilor comerciale private cu care guvernele acestor state lucrau în strânsă colaborare, sprijinindu-le financiar şi ajutându-le militar.

Compania Olandeză a Indiilor de Est (Vereenigde Oost-Indische Companie - în traducere literală *Compania Unită a Indiei de Est*) a fost aceea care având baza în Batavia (Indonezia de azi) a dezvoltat comerţul olandez cu China şi Japonia.

Compania Olandeză a Indiilor de Est a fost înfiinţată în anul 1602 când guvernul Olandei a acordat acestei companii monopolul comerţului şi a activităţilor coloniale pentru teritoriile din Asia. Iniţial acest monopol a fost acordat pe o perioadă de 21 de ani, dar apoi această perioadă a fost prelungită. Compania olandeză a fost a doua companie de acest fel după ce cu doi ani mai devreme a fost înfiinţată Compania Britanică a Indiei de Est (British East India Company). Compania olandeză era în fapt o corporaţie semiguvernamentală având întinse competenţe guvernamentale precum dreptul de a purta războaie, de a judeca,

Scanned with OKEN Scanner

de a băga la închisoare şi a executa oameni, de a negocia tratate internaţionale, de a tipări monede şi de a înfiinţa colonii.

În perioada 1602-1796, Compania olandeză a fost cea mai mare companie comercială din lume, întrecând cu mult pe rivala ei britanică şi pe toate celelalte companii ale lumii la un loc, prin tonajul mărfurilor transportate şi prin numărul vaselor folosite.

Compania olandeză şi-a construit baza de operare şi capitala în jurul portului Batavia (Jakarta de azi). Profiturile cele mai mari ale Companiei olandeze au provenit din comerţul cu condimente alimentare aduse în Europa mai ales din insulele actualei Indonezii.

În primul an de după înfiinţarea ei, Compania olandeză şi-a stabilit un punct permanent de comerţ şi de sprijin în Banten, din insula Java de Vest, după ce a reuşit să-i alunge din acest port pe predecesorii şi marii lor rivali, portughezii.

În anul 1611, olandezii s-au stabilit şi la Jayakarta, devenită apoi Batavia şi apoi Jakarta de azi.

Compania olandeză a avut un Guvernator General care şi-a stabilit sediul în Ambon şi apoi la Jakarta. Ambonul era situat in mijlocul ariei de producţie a mirodeniilor dar era departe de ruta de voiaj spre China şi Japonia. De aceea, olandezii au preferat să se consolideze la Jakarta.

După multe incidente şi lupte cu englezii care şi ei erau interesaţi de comerţul cu mirodeniile produse de insulele Indoneziei şi care îşi făcuseră puncte de sprijin în insulele Ternate, Tidore, Ambon şi Banda şi posturi de comerţ în Sukadana (Kalimantanul de Sud Est) Makassar, Jayakarta, Jepara în Java, Acheh, Pariaman, în anul 1620 s-a semnat un acord de cooperare între Anglia si Olanda şi după acest acord, englezii s-au retras discret din Indonezia, lăsând aceasta zonă pe mâna olandezilor.

Cu trecerea timpului operând din Batavia, Compania olandeză a cucerit noi porturi şi teritorii. În primul rând, Compania a cucerit aproape întregul arhipelag al Indoneziei de azi.

În afară de Anglia, Olanda s-a luptat şi cu Portugalia şi Spania pentru cucerirea comerţului cu Asia, deoarece aceste două ţări

Scanned with OKEN Scanner

ajunseseră înaintea Olandei în Asia. Dar olandezii nu s-au mulţumit cu Indonezia. Ei au mers mai departe spre China şi Japonia. Din aceste ţări, olandezii doreau să importe mătase, ceai şi vase de porţelan.

Ca o paranteză la aceste noi cuceriri şi afaceri comerciale ale olandezilor, este de remarcat că aşa cum s-a mai întâmplat de atâtea ori în istorie, acolo unde sunt mulţi bani apare şi corupţia. Acest fenomen bine cunoscut numit corupţie a fost factorul din interior care a măcinat această faimoasă companie olandeză şi care a determinat falimentarea ei. Compania Olandeză a Indiilor de Est a fost dizolvată oficial în anul 1800 şi toate activele şi pasivele ei au fost preluate de Republica Olandeză a Bataviei.

Dar să închidem această paranteză şi să vedem mai departe drumul olandezilor spre China, Japonia şi indirect spre Taiwan.

Pentru facilitarea comerţului lor cu cele două mari ţări asiatice, olandezii aveau nevoie de porturi şi de puncte de sprijin între Batavia şi China şi Japonia. Insulele Pecadores şi insula Formosa, descoperite de portughezi şi colonia portugheză Maco, au fost ţinte favorite pentru olandezi.

În acele vremuri, China nu permitea străinilor să intre pe teritoriul lor şi de aceea, olandezii au încercat la început să îşi facă o bază în insulele Pescodores, situate între China şi Taiwan.

Primul olandez care a ancorat în Pescadores a fost amiralul Wybrand van Warwyk, care a ancorat acolo pe data de 7 august 1604. Acest căpitan olandez a aşteptat acolo până în decembrie, dar nu a primit dreptul de a merge în China şi nici de a face comerţ cu această ţară.

În anul 1607, un al căpitan olandez, amiralul Cornelius Matelief a plecat din nou din Batavia spre China, dar tot fără de succes.

În fine, după atâtea insuccese, în anul 1622, Compania olandeză din Batavia a decis să trimită spre China noi vase comerciale cu soldaţi sub comanda căpitanului Reyerszoon cu misiunea de a cuceri Macao sau insulele Pescadores. Au urmat numeroase şi complicate negocieri cu chinezii, inclusiv lupte

Scanned with OKEN Scanner

soldate cu victime de ambele părţi şi luări de prizonieri chinezi care apoi au fost vânduţi ca sclavi în Batavia. Şi această misiune a eşuat în atingerea scopului său esenţial.

Doar în anul 1624, olandezii au ajuns la o înţelegere cu chinezii. Olandezii s-au angajat să nu se stabilească în insulele Pescadores, deoarece chinezii nu au acceptat acest lucru. La cererea chinezilor, olandezii s-au îndreptat spre Formosa, loc indicat chiar de chinezi.

S-a convenit că în Formosa (Taiwan), chinezii vor veni cu mărfurile lor şi aici se vor face tranzacţiile comerciale între cele două ţări. Ca atare, în anul 1624, olandezii au ancorat cu vasul lor Zeelandia în faţa actualului oraş Tainan unde au ridicat un prim fort pe care l-au botezat Fort Zeelandia, după numele vasului cu care au venit. Acest fort iniţial a fost unul foarte primitiv şi el a fost ridicat pe o mica insuliţă din apropiere de ţărm.

Această insulă era separată de solul Taiwanului de apă puţin adâncă. În primii ani această mică cetate era înconjurată de un gard de lemn. Apoi olandezii au adus pietre şi cărămizi arse din Batavia (Indonezia de azi) şi ciment din China şi au făcut ziduri din beton în jurul acestei prime întăriturii. Cum apa din fântânile săpate în acest fort nu era bună de băut şi zidurile acestui prim fort erau slabe şi nu prezentau nici un fel de scut serios de apărare, olandezii au construit un nou fort pe teren solid, ferm, pe insulă, în apropierea cetăţii Fort Zeelandia. Această aşezare a fost numită Fort Provintia.

Insuliţa pe care olandezii au construit Fortul Zeelandia era despărţită de ţărmul Taiwanului de ape neadânci, aşa cum am spus mai sus. Cu trecerea timpului, curenţii oceanului şi valurile au umplut cu nisip porţiunea dintre această insulă şi Taiwan, astfel încât insula a devenit o peninsulă.

În decursul timpului, Fortul Zeelandia a purtat diferite nume. Astăzi, această peninsulă numită Castelul Anping, este unul dintre districtele oraşului Tainan. Rămăşiţele fostului fort olandez sunt astăzi locuri muzeale pline de turişti veniţi din toată lumea.

Scanned with OKEN Scanner

Noul fort a fost dezvoltat şi consolidat în decurs de 10 ani, în perioada 1624-1634. În anul 1626, fortul olandez din Taiwan era apărat de 320 de soldaţi.

Primul şef al olandezilor ajunşi în Taiwan a fost Maarten Sonk, devenit apoi primul guvernator al coloniei olandeze din Taiwan. Aşa a început colonizarea Taiwanului de către olandezi.

La venirea olandezilor în Taiwan, pe această insulă trăiau diferite triburi locale al căror număr a fost greu de calculat. Se pare că populația aborigenă la sosirea olandezilor era formată din aproximativ 50.000 de oameni. În afară de acești aborigeni, pe insula Taiwan mai locuiau și aproximativ 25.000 de chinezi ce veniseră aici în decursul timpului.

Localnicii din Taiwan se ocupau mai ales cu vânătoarea, dar practicau şi o mică agricultură primitivă. La sosirea olandezilor în Taiwan, imigranţii chinezi veniţi în insulă practicau mai ales agricultura, cultivând orez şi trestie de zahăr.

Primele probleme ale olandezilor după aşezarea lor în actualul Tainan au fost cauzate de japonezi. La sosirea olandezilor, câţiva japonezi erau deja în Taiwan. Ei au pretins că au ajuns acolo cu 6 ani înainte de olandezi. Japonezii au pretins ca olandezii să le plătească taxe vamale pentru comerţul făcut de ei cu localnicii sau cu chinezii de pe continent. Olandezii au refuzat să facă aceste plăţi. Japonezii au fost susţinuţi de guvernul japonez, dar în final, prin negocieri, olandezii au rămas pe poziţie şi japonezii au cedat.

În acea perioadă, în strâmtoarea Taiwan erau mulţi piraţi chinezi cu care olandezii au avut de asemeni a se lupta destul de des. Când vorbim de stăpânirea Taiwanului de către olandezi, trebuie să înţelegem că a fost vorba despre o suprafaţă extrem de mică a acestei insule, anume câteva aşezări umane relativ mici pe partea de vest a insulei în apropiere de câteva porturi, mai ales în apropiere de actualul oraş Tainan.

Populaţia chineză a Taiwanului în timpul stăpânirii olandeze a crescut rapid, ajungând undeva între 30.000 şi 50.000 de chinezi. La aceşti imigranţi chinezi s-au adăugat şi puţinii soldaţi, comercianţi, misionari sau ţărani olandezi care au format apărarea

Scanned with OKEN Scanner

şi administrarea insulei asupra căreia olandezii au putut pune stăpânire.

Numărul total al olandezilor din insulă a fost de numai 2.800, din care 2.200 erau soldaţi. Aşadar, doar 600 de olandezi erau comercianţi, administratori ori ţărani.

Interesul spaniolilor pentru Taiwan a fost anterior venirii olandezilor, dar spaniolii nu au sesizat pericolul olandez pentru Filipine şi pentru Taiwan decât în anul 1626. În acest an, spaniolii au decis să-şi stabilească o aşezare permanentă în apropiere de actualul oraş Keelung din nordul Taiwanului. Acolo, spaniolii au construit o mică fortificaţie pe o insulă favorabilă ancorării vaselor lor. Această aşezare a fost numită Castelul San Salvador. După doi ani, spaniolii au avansat cu vapoarele lor pe actualul râu Tan-sui şi au construit al doilea fort pe care l-au numit Fort Santo Domingo. Apoi au construit două drumuri spre ceea ce azi este bazinul actualului Taipei.

Populaţia spaniolă, formată mai ales din soldaţi nu a depăşit cifra de 500 de oameni. Mediul neprietenesc de atunci al insulei şi atacurile permanente ale aborigenilor au fost factori care nu au încurajat pe spanioli să-şi extindă ocuparea insulei. Asta a făcut ca în anul 1642 olandezii să-i poată izgoni cu uşurinţă pe concurenţii lor spanioli din aşezările lor din nordul Taiwanului. La luptele olandezilor contra spaniolilor au participat și membri ai populației băștinașe.

Spre finalul secolului al 17, populaţia chineză a insulei a putut ajunge până spre 100.000 de locuitori. Nu sunt date despre numărul populaţiei băştinaşe din acele vremuri îndepărtate.

Primul recensământ făcut de japonezi în anul 1905 arată că pe atunci populaţia Taiwanului era de 3.039.751 din care 82.795 erau băştinaşi, iar restul chinezi.

Numărul satelor de băştinaşi ori de imigranţi chinezi asupra cărora olandezii au pretins a avea stăpânire a crescut mereu de la 44 în 1644, la 217 în 1647, la 251 în anul 1649 şi la 315 în anul 1650.

Scanned with OKEN Scanner

Cea mai mare parte a teritoriului insulei Taiwan era în stăpânirea populaţiei băştinaşe care s-a luptat mereu pentru a nu fi exterminată ori izgonită de pe pământurile fertile din şesul coastei de vest spre munţii din mijlocul insulei.

În anul 1650 a fost cultivată cu trestie de zahăr doar o suprafaţă de 9.000 de acri de teren.

Ceea ce este de notat este exportul masiv din Taiwan spre Japonia a pieilor de căprioară sau de cerb. În jurul anilor 1650 au fost exportate anual aproximativ de 60.000 de piei de căprioare ori de cerb din Taiwan spre Japonia.

Pentru ca cititorul să-şi poată face o imagine reală despre istoria cuceririlor spaniole şi olandeze ale insulei vom arăta că în anul 1640, garnizoana spaniolă din portul Keelung era compusă din 50 de soldaţi spanioli, 30 de filipinezi, 200 de sclavi şi 130 de chinezi. Această garnizoană a fost cucerită uşor în anul 1642 de o armată de 500 de soldaţi olandezi.

Împăratul Chinei, personal sau prin intermediul funcţionarilor Curţii sale imperiale din Beijing, controla cu stricteţe politica de emigrare a chinezilor. Timp de peste o sută de ani, guvernul imperial de la Beijing nu a permis emigrarea liberă a cetăţenilor săi spre Taiwan. Se permitea emigrarea doar a bărbaţilor necesari pentru a produce alimente în Taiwan, dar nu şi a femeilor şi copiilor lor.

Pierderea de către olandezi a stăpânirii Taiwanului s-a datorat în bună măsură aceloraşi trăsături umane pe care le regăsim în multe momente istorice şi în multe părţi ale lumii: invidia umană, egoismul, conduita umană determinată de interesul personal şi sacrificarea interesului general, naţional pentru un interese personal, mărunt şi adesea derizoriu.

A existat o invidie umană între conducătorii olandezi din Batavia şi cei din Taiwan. Când olandezii din Taiwan au fost atacaţi de chinezi, conducătorii companiei din Batavia au întârziat foarte mult trimiterea de ajutoare militare. Conducătorul flotei olandeze trimis să-i ajute pe olandezii din Taiwan nu a executat ordinele primite şi a decis în schimb să meargă să cucerească Macao,

Scanned with OKEN Scanner

sperând prin aceasta să câștige faimă, promovare și mulți bani. Portughezii care au apărat Macao au rezistat însă cu bine și conducătorul necinstit al flotei olandeze a trebuit să se întoarcă umilit în Batavia.

Aceste decizii greșite ale olandezilor din Batavia au dus la pierderea de către Olanda a Taiwanului.

Consecințe ale scurtei dominații olandeze

Olandezii sunt cei care au introdus în Taiwan o agricultură modernă, iar cultivarea trestiei de zahăr şi a orezului au rămas până în zilele noastre principalele culturi agricole ale insulei. Astăzi cultivarea trestiei de zahăr se reduce mereu şi rămân doar orezul şi legumele care devin tot mai necesare pentru o populaţie puternic urbanizată.

Taiwanul a devenit în scurtă vreme după venirea olandezilor una dintre cele mai profitabile colonii ale Companiei Olandeze a Indiei de Est, aducând în anul 1649 aproximativ 26% din întregul profit al Companiei.

Odată cu dezvoltarea economică, olandezii au venit şi cu misionari protestanţi tot mai mulţi care au reuşit până în 1662 să convertească la creştinism 6.078 de suflete dintr-un total al populaţiei de aproximativ 40.000 locuitori, cât număra insula în acel an.

Olandezii au pus stăpânire pe tot mai mult teren agricol fertil şi au perceput arenzi grele de la ţăranii chinezi care lucrau pământul. Imigranţii chinezi nu au avut voie să cumpere pământ şi să devină proprietari. Coloniştii olandezi doreau să obţină maximum de profit în minimum de timp. Este de înţeles această dorinţă deoarece emigrarea din Olanda în Taiwan în acele vremuri era o aventură foarte periculoasă.

Viitorii emigranţi olandezi aveau nevoie de bani mulţi să-şi plătească drumul până în Taiwan, îşi părăseau cu greu familia şi prietenii, mulţi mureau pe vapoarele care îi transportau multe luni

Scanned with OKEN Scanner

până în Taiwan, alţii mureau în Taiwan datorită malariei şi altor boli.

Deci acei emigranţi olandezi norocoşi şi foarte sănătoşi fizic care au reuşit să facă agricultură pe terenurile fertile din Taiwan trebuiau să scoată maximum de recolte şi de profit din această activitate. Ţăranii imigranţi chinezi care au lucrat pe pământurile acestor colonişti veniţi de la mii de km au fost cei care au plătit cu munca şi suferinţa lor profitul tot mai mare al coloniştilor olandezi.

Taiwanul sub administraţia chineză

În anul 1652 ţăranii chinezi, nemaiputând suporta exploatarea olandeză, s-au răsculat împotriva olandezilor. Rebeliunea a fost suprimată violent şi aproximativ 3.000 de ţărani au fost omorâţi.

În acea perioada China continentală a fost invadată dinspre Nord de trupe Manciuriene care în cele din urmă au răsturnat Dinastia Ming şi au instaurat Dinastia Manciuriană, dinastia Qing.

Trupe loiale ale fostei Dinastii Ming au fugit în insula Taiwan unde au rezistat invaziei soldaţilor aparţinând noii dinastii Qing aproximativ 20 de ani. Această fugă în Tiwan a soldaţilor loiali dinastiei Ming a prefigurat fuga peste secole în Taiwan a lui Chiang Kai Şek. Istoria se repetă de multe ori.

În 1662, după lupte grele şi trădări ale conaţionalilor lor din Batavia, olandezii din Taiwan au fost bătuţi şi alungaţi din insulă de Jheng Cheng Gong lider al luptătorilor de rezistenţă loiali fostei dinastii Ming.

Jheng Cheng Gong, cunoscut şi sub numele de Koxia, era fiul unui pirat şi comerciant chinez. El a fost căsătorit cu o japoneză. Jheng şi fiul lui au construit primul templu confucian în Taiwan, au înfiinţat şcoli şi au introdus obiceiuri şi legi chinezeşti. În timpul domniei lor noi imigranţi din China continentală au continuat să vină în Taiwan. Dar în 1683 noua dinastie Qing sau Manciuriană a reuşit să ocupe Taiwanul şi să-l stăpânească timp de 212 ani.

Scanned with OKEN Scanner

Cu trecerea timpului, alături de orez şi trestia de zahăr, Taiwanul a început să producă şi ceai şi camfor, mărfuri foarte căutate la export. Taiwanul a avut şi un foarte mare număr de capre sălbatice. Exportul de carne de capră şi mai ales exportul pieilor de capră a reprezentat foarte mulţi ani capitol esenţial al comerţului acestei ţări şi a dus la îmbogăţirea multor oameni.

Pe măsura creşterii numărului de imigranţi chinezi ei au intrat în conflict tot mai acut cu populaţia locală aborigenă ce fusese mereu împinsă de olandezi şi apoi de ocupanţii chinezi spre zonele muntoase şi nepotrivite pentru agricultură.

Ocupaţia şi stăpânirea chineză a facilitat imigrarea continuă a chinezilor din China continentală pe insula Taiwan.

Cu trecerea timpului, resursele naturale ale Taiwanului şi poziţia geografică şi maritimă a insulei Taiwan au atras tot mai mult atenţia puterilor străine.

După portughezi, spanioli, olandezi şi chinezi, Japonia a ocupat, pentru o scurtă perioadă de timp, în anul 1874, sudul Taiwanului. Franţa a atacat şi ea nordul Taiwanului în anii 1884-1885. Aceste atacuri nu au avut urmări, ele fiind respinse de către China, care şi-a consolidat încet ocuparea şi controlul asupra acestei insule.

În anul 1885 Taiwanul a devenit a 22-a provincie a Chinei, fiind astfel total integrat imperiului chinez.

Stăpânirea chineză asupra Taiwanului a fost însă întreruptă în anul 1895, când Taiwanul a fost cedat Japoniei prin tratatul Shimonoseki, care a pus capăt războiului dintre Japonia şi China, război câştigat de Japonia.

Scurtă privire asupra istoriei Chinei în secolele XIX şi XX

În această carte nu avem un capitol special dedicat Republicii Populare Chineze, statul succesor al imperiilor chineze, deoarece în opinia noastră această ţară nu se poate compara cu nici o altă ţară din lume datorită mărimii şi complexităţii sale.

Scanned with OKEN Scanner

Cum Taiwanul este parte a Republicii Populare Chine şi a fost parte a Chinei imperiale, iar apoi între 1945-1949 a revenit din nou Chinei şi cum avem şi un mic capitol referitor la Secolul Pacificului unde Republica Populară Chineză reprezintă punctul central, am crezut că este util pentru cititori să oferim aici şi un scurt istoric al Chinei secolelor XIX şi XX până la terminarea celui de al doilea război mondial. Acest scurt istoric este important şi pentru a se înţelege mai bine situaţia şi evoluţia Taiwanului din 1949 şi până în prezent.

În secolul al XIX-lea, Imperiul chinez, care dura de mii de ani, a intrat într-un proces accelerat de declin care nu a mai putut fi oprit până la prăbuşirea lui completă. Izolarea Chinei timp de multe secole a făcut ca această mare civilizaţie care ocupase mii de ani prima scenă a lumii având avans asupra civilizaţiei europene să piardă treptat locul de întâietate şi să rămână în urma dezvoltărilor tehnologice din Europa de Vest.

La începutul secolului al XIX-lea, imensul imperiu chinez nu făcea comerţ cu restul lumii, decât prin portul Canton şi prin concesiunea Macao acordată portughezilor în anul 1557.

Portughezii au fost primii europeni care au sosit în China venind cu vapoarele. Ei au pus piciorul pe pământul chinez în anul 1513. Apoi, după multe stăruinţe şi negocieri cu autorităţile chineze au obţinut cu mare greutate, în anul 1657, concesionarea, arendare unei mici suprafeţe de pământ în Peninsula Macao unde au fost autorizaţi să înfiinţeze un port, să construiască magazii pentru mărfurile lor şi case pentru comercianţii lor.

Peninsula Macao este situată în sudul Chinei, la dreapta estuarului fluviului Perlei. În stânga estuarului fluviului Perlei, se află Hong Kongul. Chiar pe malurile marelui fluviu al Perlei, la aproximativ 100 km de vărsarea acestui fluviu în ocean se află situat oraşul Canton (Guangzhou). De la Macao la Canton sunt 145 de km, iar de la Hong Kong la Canton sunt 120 de km. Fluviul Perlei este un mare fluviu, navigabil pe o mare lungime. Până la Canton (Guangzhou) pot naviga vapoare destul de mari.

Scanned with OKEN Scanner

Spre sfârşitul secolului al XVIII-lea, la presiunea constantă a puterilor Occidentale, guvernul imperial chinez a adoptat o decizie prin care a autorizat înfiinţarea în oraşul Canton a unei ghilde de comercianţi chinezi autorizaţi a face acte de comerţ, acte de import şi de export cu străinii.

Comercianţii membri ai acestei ghilde (societate, organizaţie) pe numele chinezesc Cohong (Kehang sau Gonghang), erau singurii cetăţeni chinezi autorizaţi a intra în contact cu străinii şi a face comerţ cu străinii. Numărul acestor comercianţi chinezi autorizaţi a face comerţ cu străinii a variat între 5 şi 26, dar cea mai lungă perioadă de timp (până la primul război al opiumului şi la semnarea Tratatului de la Nanking (Nanjing) din 1842, când monopolul acestor comercianţi a fost lărgit, numărul acestor comercianţi chinezi a fost de 13. Aceşti comercianţi chinezi au fost autorizaţi de guvernul chinez să construiască depozite de mărfuri pe cele două maluri ale fluviului Perlei. Aceste depozite şi zona comercială deschisă străinilor în oraşul Canton sunt cunoscute în istorie sub numele de cele 13 factorii (Thirteen Factories) câte una pentru fiecare comerciant chinez autorizat să facă comerţ cu străinii.

În aceste factorii au fost autorizaţi şi străinii să aibă depozite de mărfuri şi chiar şi locuinţe. Au avut aici la Canton factorii comercianţii străini din următoarele ţări: Marea Britanie, Olanda, Franţa, Spania, Suedia, Danemarca şi SUA.

Supravegherea comerţului cu străinii practicat la Canton şi Macao, a fost dată unor împuterniciţi guvernamentali care colectau şi taxele de import şi de export.

Cu trecerea timpului, comercianţi din alte ţări europene au subînchiriat şi facilităţi de la portughezi în Macao.

Aceste puncte comerciale au fost singurele deschise străinilor pe teritoriul chinez. Străinii nu aveau voie să anchoreze vapoarele lor şi să facă comerţ în nici un alt loc din China, nici să intre în contact cu alţi chinezi decât cu comercianţii autorizaţi din Canton.

China importa puţine mărfuri, considerând că nu are nevoie de mărfurile străine. China doar exporta. Mărfurile exportate de

Scanned with OKEN Scanner

China erau cele tradiţionale: ţesături de mătase, ceai şi obiecte de porţelan.

Împăraţii Chinei nu au realizat că imperiul lor nu mai este singurul şi cel mai important imperiu al lumii. Ei nu au realizat că dacă nu vor importa mărfuri industriale, dacă nu vor rămâne conectaţi la dezvoltarea tehnologică din Europa, imperiul lor va slăbi mereu şi va veni o zi în care puterile străine vor dărâma acest imperiu. Împăraţii Chinei au continuat şi în secolul al XIX-lea să considere că popoarele din restul lumii, inclusiv cele din Europa Occidentală, sunt popoare barbare, necivilizate, care sunt vasale Chinei.

Dispreţul faţă de restul lumii, bazarea doar pe propriile resurse materiale, spirituale şi mai ales tehnologice, dezinteresul faţă de importuri, gândirea şi filozofia politică a imperiului chinez din secolele al XVIII-lea şi XIX-lea au dus la apariţia unui mare decalaj între dezvoltarea Chinei imperiale şi dezvoltarea ţărilor Europei Occidentale.

În ciuda deselor încercări ale unor ţări Occidentale de a stabili relaţii comerciale stabile cu China, împăraţii chinezi au refuzat constant aceste propuneri şi au continuat să trateze de sus şi cu aroganţă, desigur din necunoştinţă de cauză, aceste ţări situate la mii de km distanţă.

Este deosebit de semnificativă în acest sens vizita la curtea imperială chineză a primei misiuni diplomatice britanice din 1793 condusă de Lordul Macartney.

Această primă misiune ce purta o scrisoare a regelui Marii Britanii pentru împăratul chinez propunea Chinei deschiderea reciprocă de ambasade în cele două capitale, stabilirea unor relaţii comerciale constante şi semnarea unui tratat de cooperare.

Împăratul Chinei a tratat această misiune diplomatică cu dispreţ, a considerat că ea vine din partea unei puteri vasale, a considerat că obiectele de cadou aduse de această misiune reprezintă un tribut pe care regele Marii Britanii înţelege să îl plătească împăratului Chinei, a respins toate propunerile făcute de misiune şi a arătat că împeriul Chinei nu este interesat de

Scanned with OKEN Scanner

comerţul cu Marea Britanie (vezi pentru descrierea amănunţită a acestei misiuni: Alain Peyrefitte, *L'empire immobile ou le Choc des Mondes*, Fayard, 1989).

Toate puterile europene care făceau deja comerţ cu China prin Macao sau Canton erau nemulţumite de tratamentul la care ele erau supuse de China.

Marea Britanie, mai ales după ce a pus stăpânire pe India, a crescut enorm comerţul cu China. Britanicii erau înnebuniţi după ceaiul chinezesc, dar şi după mătăsurile fine chineze şi vasele de porţelan. Cum chinezii nu prea importau multe mărfuri din Marea Britanie, negustorii britanici au trebuit să plătească importurile lor cu bani cash. Aceşti bani cash erau atunci monedele de argint ale Spaniei, aşa numitele Carolus. După un timp, comercianţii britanici au descoperit că exportul în China a opiului produs în India ar putea fi o marfă extrem de profitoare. O cantitate de opiu cumpărată în India şi vândută în China aducea profituri uriaşe. Problema era că importul opiului în China era interzis. Comerţul cu opiu care s-a făcut de englezi cu China era unul ilegal. Cum însă acest comerţ era extrem de profitabil, comercianţii britanici au corupt autorităţile chineze şi astfel au reuşit să sporească an de an exportul de opiu spre China.

Numărul consumatorilor de opiu în China a crescut îngrijorător. S-a apreciat că în a doua jumătate a anilor 1830, existau în China, în principal în provincia din jurul Cantonului, peste 12 milioane de consumatori de opiu. Consumul de opiu a devenit o mare problemă pentru sănătatea chinezilor. În afară de degradarea sănătăţii ca atare s-a constatat că urmare a consumului de opiu, funcţionarii consumatori de opiu, inclusiv poliţiştii şi ofiţerii din armată, nu mai aveau chef de muncă, nu îşi mai îndeplineau datoriile elementare. Administraţia chineză era astfel paralizată complet în toate zonele din vecinătatea porturilor pe unde opiul pătrundea ilegal în China.

Pe de altă parte, corupţia funcţionarilor guvernamentali a cunoscut cote alarmante. În China exista corupţie de multă vreme, dar opiul a dus la explozia corupţiei deoarece închiderea ochilor la

Scanned with OKEN Scanner

importul de opiu aducea enorm de mulţi bani funcţionarilor corupţi.

S-a ajuns acolo încât să fie corupţi aproape toţi cei care aveau de a face într-un fel sau altul cu acest comerţ: funcţionari, poliţişti, ofiţeri ai armatei, de la generali şi şefi ai escadroanelor navale care ar fi trebuit să constroleze vapoarele străine şi până la cei mai înalţi demnitari ai provinciilor care aveau porturi la ocean.

În anul 1833, guvernul britanic a anulat monopolul deţinut de Compania Indiei de Est în comerţul cu China. Această decizie de liberalizare a comerţului cu China a dus la apariţia a foarte numeroase companii comerciale britanice care s-au lansat în comerţul atât de profitabil cu opiu.

Acum comercianţii britanici importau din China tot mai multe mărfuri pe care nu le mai plătea cu argint, ci cu opiu. Vânzarea de opiu în China aducea atât de mulţi bani comercianţilor britanici, încât aceştia au ajuns să mai importe din China, în afară de mărfuri, şi aur şi argint. De exemplu, în anii 1830, China a primit de la Marea Britanie, drept preţ al mărfurile exportate, argint în valoare de 7 milioane de dolari şi a exportat către Marea Britanie, alături de mărfurile sale tradiţionale şi aur în valoare de 52 de milioane de dolari şi argint în valoare de 3.6 milioane de dolari. Problema consumului de opiu a devenit atât de gravă, încât împăratul Chinei a trebuit să ia măsuri urgente şi drastice de curmare a importului acestui drog.

În anul 1839, împărtul Daoguang l-a numit pe Li Zexu, unul dintre cei mai importanţi înalţi funcţionari imperiali, fost guvernator de provincii, Comisar Imperial Special şi la trimis la Canton pentru a suprima complet comerţul cu opiu în provincia Guangdong.

Ajuns la Canton, Li Zexu, care era şi un om cinstit, nu a putut fi corupt şi a început imediat să ia măsuri dure împotriva tuturor celor care erau implicaţi în comerţul ilegal cu opiu. El a scris chiar o scrisoare către regina Victoria a Marii Brianii în care o întreabă pe aceasta cum este posibil ca în Marea Britanie să fie interzis comerţul cu opiu, iar cei prinşi că fac astfel de comerţ ilegal să fie

Scanned with OKEN Scanner

pedepsiţi, dar atunci când comercianţii britanici introduc ilegal opiu în China unde opiul este deasemeni interzis, aceşti comercianţi să nu fie pedepsiţi.

Li Zexu a arestat peste 1.700 de persoane implicate în comerţul ilegal cu opiu, a confiscat toate cantităţile de opiu existente în Canton precum şi cele de pe vasele ancorate în apropiere. Li Zexu a distrus toată această cantitate de opiu şi a realizat o înţelegere cu comercianţii care aveau depozite în Canton să nu mai vândă opiu sub sancţiunea interzicerii pe viitor a practicării de către aceşti comercianţi a oricărui comerţ cu China.

Comercianţii britanici nu au putut accepta această lovitură mortală dată comerţului cu opiu ce le aducea aşa de mari profituri. Aceşti comercianţi s-au plâns reprezentanţilor guvernului britanic şi au făcut presiuni asupra comandanţilor navelor militare staţionate în Canton sau în Macao să pornească război împotriva Chinei.

Aşa s-a ajuns la primul război al opiului dintre Marea Britanie şi China. Marea Britanie a câştigat uşor acest război, deoarece navele sale militare au distrus cu uşurinţă micile vase chineze şi apoi soldaţii britanici dotaţi cu armament modern au anihilat rapid orice rezistenţă a unor soldaţi chinezi care luptau cu arcul şi sabia.

Primul război al opiului s-a terminar prin Tratatul de la Nanking (Nanjing) semnat în 1842. Prin acest tratat, China a fost obligată să plătească mari despăgubiri de război, să plătească valoarea opiului confiscat şi distrus, să deschidă pentru comerţul cu Marea Britanie alte patru noi porturi alături de Canton, să acorde întinse zone de concesionare în aceste porturi pentru comercianţii britanici şi să accepte principiul extrateritorialităţii pentru cetăţenii britanici rezidenţi în China.

Conform acestui principiu, cetăţenii britanici nu au putut fi judecaţi după legile chineze, iar aceste legi nu se aplicau în zonele concesionate britanicilor. În cazuri speciale, cetăţenii britanici care au încălcat grav legile chineze urmau a fi judecaţi de judecători britanici după legile britanice.

Scanned with OKEN Scanner

Noile porturi deschise de China prin acest tratat pentru comerţul cu Marea Britanie au fost: Amoy (Xiamen), Foochowfoo (Fuzhou), Ningpo (Ningbo) şi Shanghai.

În plus, China a mai fost obligată prin acest tratat să ofere Marii Britanii o concesiune asupra insulei Hong Kong unde britanicii au înfiinţat o colonie.

Prin Convenţia de la Beijing din 1860, teritoriul colonial Hong Kong a fost mărit prin adăugarea unui nou teritoriu, aşa numita Peninsulă Kowloon şi mai apoi în 1898, printr-un nou tratat, la colonia britanică Hong Kong a mai fost adăugat un nou teritoriu, cunoscut sub numele de Noi teritorii (New Teritories).

După primul război al opiului şi alte ţări Occidentale, dar şi Rusia, SUA şi Japonia au forţat China să semneze cu ele tratate comerciale similare celui semnat la Nanjing cu Marea Britanie prin care şi aceste ţări au primit concesiuni teritoriale în aceleaşi porturi ca şi britanici sau în alte noi porturi şi au beneficiat de acelaşi principiu al extrateritorialităţii.

Obligarea marelui imperiu chinez, care până atunci se credea cel mai mare şi mai puternic imperiu din lume, care considera ţările Occidentale ca fiind barbare şi înapoiate, să accepte semnarea acestor tratate inegale a fost o umilinţă atât de mare care nu a fost nici astăzi ştearsă din memoria chinezilor şi din cărţile lor de istorie.

După acest prim război şi după deschiderea de noi porturi şi facilităţi pentru comerţul cu străinii, comerţul cu opiu, deşi nu legalizat formal, a crescut şi mai puternic. Mai ales Marea Britanie, care stăpânea India unde se producea cel mai mult opiu, a profitat cât a putut de această sursă uriaşă de profit.

Britanicii au recurs la tot felul de tactici şi metode pentru extinderea comerţului cu opiu. Una dintre aceste tactici a fost semnarea de către consulul britanic din Hong Kong a unor acorduri cu proprietarii chinezi de vapoare prin care aceştia primeau aprobarea să arboreze steagul britanic pe catargele vapoarelor lor. În acest fel, autorităţile chineze nu mai puteau

Scanned with OKEN Scanner

controla încărcătura acestor vase şi ele puteau transporta opiu fără nici o dificultate.

De la un astfel de vapor care purta pavilion britanic, dar a cărui convenţie cu consulatul britanic din Canton expirase, a pornit cel de al doilea război al opiului.

În octombrie 1856, autorităţile chineze din Canton au arestat vaporul cu numele de Arrow, care purta ilegal drapelul britanic, susţinând că acest vapor chinez practică piratajul.

Britanicii au pretins că chinezii au violat drapelul britanic, deşi înregistrarea acestui vapor între cele britanice expirase.

Pretextul acesta a fost folosit de britanici pentru a începe cel de al doilea război al opiului.

Franţa s-a alăturat şi ea ulterior acestui război profitând de executarea de către chinezi a misionarului catolic Auguste Chapdelaine aflat în provincia Guangxi care în acel timp nu era deschisă străinilor.

Acest al doilea război al opiului a avut două faze. Prima între 1856 şi 1858 şi a doua fază între 1858 şi 1860.

Din nou, britanicii şi apoi şi francezii au câştigat uşor toate bătăliile navale cu chinezii, iar ulterior şi unele bătălii terestre. După prima fază a acestui al doilea război al opiului, China a fost obligată să semneze noi tratate comerciale inegale cu cele două ţări participante la război dar şi cu alte mari puteri geloase pe succesele britanicilor şi francezilor. Prin aceste noi tratate China a fost obligată să facă noi concesii comerciale faţă de puterile Occidentale, faţă de SUA, Rusia şi Japonia, să cedeze şi mai multe teritorii acestor puteri şi să accepte instalarea la Beijing de ambasade permanente ale acestor state.

Împăratul Chinei a tărăgănat ratificarea acestor tratate. Aşa s-a ajuns la faza a doua a acestui război, când trupele străine au ajuns până la Beijing, unde au prădat numeroase vile aparţinând oamenilor bogaţi şi importanţi ai Chinei, inclusiv Palatul imperial de vară pe care în final l-au incendiat complet pentru a şterge urmele jafului la care a fost supus.

Scanned with OKEN Scanner

Soldaţii britanici şi francezi venind din aceste două state considerate a reprezenta civilizaţia Occidentală au avut comportări barbare de jefuitori în capitala Chinei în anul 1860. Au furat din Palatul imperial de vară şi din alte case ale oamenilor bogaţi din China tot ce au putut fura şi au dus cu ei acasă bijuteriile sau obiectele furate. Puţine dintre obiectele acestor furturi au ajuns şi în unele muzee ale acestor ţări.

Aceste evenimente au avut importante consecinţe asupra guvernării imperiale a acestei ultime dinastii chineze.

În această perioadă, în China au apărut diferite grupuri politice, curente de gândire, mişcări care erau menite să găsească răspunsuri la provocările la care era supusă China, mai ales să găsească metode de modernizare, de dezvoltare rapidă.

Unii oameni politici şi unii oameni de cultură au încercat să promoveze o modernizare a Chinei prin preluarea unor modele de dezvoltare din Occident, aşa cum a făcut şi Japonia, unii doreau o modernizare şi o schimbare rapidă, alţii doreau o reformă mai graduală. Unele grupuri şi organizaţii doreau o modernizare bazată pe metode proprii diferite de cele Occidentale.

Pe de altă parte, au existat mereu opozanţi la aceste curente de modernizare, au existat politicieni care s-au opus deschiderii Chinei spre exterior şi depărtării sale de valorile Confucianiste tradiţionale. Aceşti politicieni aparţineau curţii imperiale manciuriene care continua să fie considerată de majoritatea chinezilor o dinastie străină.

Cu cât China se apropia de finalul secolului al XIX-lea şi guvernele imperiale deveneau tot mai ineficiente, cu atât mai mult creştea ura poporului împotriva acestei dinastii străine, iar curentele revoluţionare şi naţionaliste se înmulţeau.

Înfrângerea militară a Chinei de către Japonia în războiul din 1894-1895 a fost o nouă picătură adăugată umilinţelor anterioare suportate de China. Pierderea războiului cu Japonia a arătat că anumite reforme sunt urgente. Sub imperiul pierderii acestui război, tânărul împărat Guangxu, nepot al celebrei împărătese văduve Cixi, a făcut o excepţie faţă de împăraţii anteriori şi s-a

Scanned with OKEN Scanner

înconjurat de elemente tinere dominate de dorinţa modernizării Chinei. Acest împărat a început o serie de reforme în organizarea politică, în domeniul economiei, în cultură în armată. Aceste reforme au durat însă numai 104 zile, între 11 iunie şi 21 septembrie 1898. Aceste reforme sunt cunoscute în istoria Chinei sub numele de *Reforma de 100 de zile*.

Clica imperială din jurul împărătesei Cixi, ajutată şi de generalul Yuan Shikai care comanda una dintre cele mai moderne armate ale Chinei nu a putut suporta aceste reforme, văzând în ele sfârşitul monarhiei. În consecinţă, împărăteasa Cixi, cu ajutorul acestor elemente, a organizat o lovitură de stat paşnică, l-a înlăturat de la putere pe tânărul împărat, obligându-l să accepte un fel de arest la domiciliu.

Sfârşitul brusc al acestor reforme şi revenirea la cârma împeriului a elementelor cele mai retrograde a contribuit la sporirea organizaţiilor revoluţionare ilegale care vizau înlăturare dinastiei Qing, inclusiv a monarhiei şi instaurarea republicii.

Inundaţiile, foamea ţăranilor şi războiul boxerilor din anul 1900 care nu a putut fi oprit decât prin intervenţia armatelor câtorva puteri străine au fost alte elemente care au slăbit şi mai mult imperiul chinez în continuu declin.

În fine, imperiul chinez a mai fost afectat negativ de decesul, în acelaşi an 1908, a impăratului Guangxu şi al împărătesei văduve Cixi, cea care deţinea puterea.

Împăratul a murit primul în ziua de 14 noiembrie şi împărăteasa Cixi, aflată pe patul de moarte, a reuşit totuşi să impună pe noul împărat al Chinei, un copil de 2 ani şi 6 luni, nepot al său, cel care va fi cunoscut sub numele de Xuantong, sau mai popular Pu-yi. După acest ultim act de voinţă şi putere, a doua zi, pe 15 noiembrie 1908 a murit şi împărăteasa văduvă Cixi.

La decesul împărătesei văduve Cixi, regent al noului împărat minor a devenit tatăl lui, prinţul Zaifeng Chun, fratele mai tânăr al fostului împărat Guangxu.

Prinţul Zaifeng, noul regent, fusese alături de fratele său, fostul împărat Gaungxu, unul dintre susţinătorii reformei de 100

Scanned with OKEN Scanner

de zile. Stoparea reformelor şi înlăturarea de la conducere a fratelui său fusese realizată de împărăteasa văduvă Cixi cu ajutorul generalului Yuan Shikai. Din acest motiv, la preluarea mandatului de regent imperial, prinţul Zaifeng l-a înlăturat de la conducerea armatei pe generalul Yuan Shikai şi l-a trimis în satul său natal să-şi trateze o „boală de picioare".

La 10 octombrie 1911 a izbucnit o revoltă armată în oraşul Wuchang, revoltă care s-a extins rapid în zona adiacentă. În aceste condiţii, curtea imperială a fost nevoită să-l recheme din surghiun pe generalul Yuan Shikai şi la data de 11 noiembrie 1911 să-l numească prim ministru şi să îl împuternicească să reprime revolta armată.

Cum între prinţul regent Zaifeng şi generalul Yuan Shikai era o veche ură, la 6 decembrie 1911, prinţul Zaifeng a demisionat din postul de regent.

Poziţia de regent a fost ocupată de împărăteasa văduvă Longyu, soţia fostului împărat Guangxu, mătuşe a împăratului minor, care după decesul împărătesei văduve Cixi deţinea cea mai înaltă onoare pe linie feminină în cadrul curţii imperiale.

Noua regentă nu avea nici un fel de cunoştinţe despre politică şi mai ales despre guvernarea unui stat. În consecinţă, puterea imperiului a revenit de facto noului prim ministru generalul Yuan Shikai.

Acesta ar fi trebuit să reprime revolta armată începută cu incidentul de la Wuchan din 10 octombrie 1911. În realitate el nu a făcut asta, ci a pactizat cu unii generali favorabili noii revoluţii fortând pe regenta Longyu să accepte abdicarea.

Cum trupele imperiale conduse de generalul prim ministru Yuan Shikai, omul forte al regimului imperial şi al armatei nu au acţionat ferm pentru curmarea revoltei militare începute la Wuchang, această revoltă s-a transformat în ceea ce se cunoaşte sub numele de **Revoluţia Xinhai** care a dus la proclamarea republicii chineze.

La 1 ianuarie 1912, în oraşul Nanjing (Nanking), Sun Yat-sen a fost ales primul preşedinte interimar al Republicii China.

Scanned with OKEN Scanner

La Beijing, capitala Chinei, puterea era însă în mâinile generalului Yuan Shikai. Întrucât în multe părţi ale Chinei, elementele favorabile dinastiei Qing şi fostei guvernări imperiale continuau să rămână la putere, generalul Yuan Shikai, l-a convins pe Sun Yat-sen să-i cedeze puterea pentru o perioadă limitată de timp până ce acesta va reuşi să unifice întreaga China, la nevoie prin forţă armată. După mai multe discuţii cu naivul Sun Yat-sen, acesta a decis să renunţe la funcţia de preşedinte interimar în favoarea generalului Yuan Shikai.

Ca urmare a acestor negocieri care i-au oferit întreaga putere generalului Yuan Shikai, acesta a făcut presiuni asupra curţii imperiale, mai ales asupra regentei Longyu, să accepte abdicarea.

La 12 februarie 1912, împărăteasa văduvă regentă Longyu a semnat Edictul imperial de abdicare în numele împăratului minor Xuanfong (Pu-yi).

Prin acest act de abdicarea, negociat de Yuan Shikai cu Sun Yat-sen care încă era preşedinte interimar, Republica Chineză, a acordat o serie de facilităţi fostului împărat şi familiei imperiale. Între aceste facilităţi s-au numărat: rămânerea în Oraşul Interzis şi păstrarea tuturor palatelor şi locuinţelor din această zonă a Beijingului aparţinând familiei imperiale, păstrarea şi a altor palate, temple şi mausoleuri imperiale, păstrarea titlurilor imperiale şi a modului de adresare de către popor, primirea anuală a unei sume de bani de la guvernul Republicii care să permită familiei imperiale să continue să aibă o viaţă decentă etc.

La 10 martie 1912, generalul Yuan Shikai a fost ales preşedinte provizoriu al Republicii China. La 25 august 1912, la Beijing, a fost înfiinţat partidul naţionalist Kuomingtang, ori Guomingdang (KMT) prin unirea organizaţiei secrete Tongmenghui cu alte 5 mici partide politice. Între membrii fondatori s-a aflat şi Chiang Kai-Şek, cel care va prelua conducerea KMT la moartea lui Sun-Yat-sen în 1925.

Sun Yat-sen, fondatorul organizaţiei secrete Tongmenghui, a fost ales preşedinte al noului partid politic.

Scanned with OKEN Scanner

KMT s-a format în vederea participării la primele alegeri parlamentare care erau planificate să aibă loc în decembrie 1912.

Cel mai important lider al noului partid politic KMT, după Sun Yat-sen, a fost Song Jiaoren. Acest lider politic, care avea un mare talent oratoric, a devenit sufletul campaniei electorale şi popularitatea lui s-a mărit foarte mult în perioada alegerilor.

KMT a câştigat marea majoritate a voturilor la aceste prime alegeri obţinând o zdrobitoare majoritate în primul parlament ales al noii Republici Chineze.

În martie 1913, Song Jiaoren, care urma să ajungă primul prim ministru al noii Republici Chineze, a fost împuşcat mortal în gara din Shanghai. S-a bănuit că în spatele acestui asasinat s-ar fi aflat generalul Yuan Shikai, preşedintele interimar al Republicii China, deşi acest lucru nu s-a putut proba. Dar de la acest asasinat, relaţiile dintre generalul Yuan Shikai şi Sun Yat-sen şi KMT se vor înrăutăţi rapid.

KMT nu numai că avea la acea dată cei mai mulţi susţinători în China, dar şi mulţi ofiţeri şi soldaţi care participase la revoltele armate care au dus la abdicarea monarhiei manciuriene străine şi urâte de poporul chinez erau de partea acestui partid naţionalist. În plus mulţi ofiţeri şi soldaţi care participaseră la revoluţie au fost demobilizaţi de către generalul Yuan Shikai şi ei nu au primit solde şi salarii, rămânând fără venituri. Aceşti ofiţeri şi soldaţi au trecut de partea KMT, înrolându-se în noua armată naţionalistă a acestui partid. Ulterior, Yuan Shikai a reuşit să fie ales prin votul noului parlament preşedinte al Republicii China.

Se povesteşte că pentru a fi sigur că parlamentarii îl vor alege pe el preşedinte, generalul Yuan Shikai a cumpărat pe fiecare membru al parlamentului. Prin acest gest, generalul Yuan Shikai a rămas în istorie, el dovedind că dacă ai bani suficienţi, poţi corupe pe toţi deputaţii unui parlament.

Deputaţi ai Partidului Progresist, minoritari în parlament, care erau în marea majoritate promonarhişti sau susţinători ai generalului Yuan Shikai, au acuzat KMT că unelteşte împotriva lui Yuan Shikai. Ca urmare a acestor acuze, generalul Yuan Shikai a

Scanned with OKEN Scanner

pornit războiul formal împotriva membrilor KMT şi a ofiţerilor şi soldaţilor care simpatizau cu KMT.

În iulie 1913, şapte provincii din sudul Chinei s-au răsculat împotriva lui Yuan Shikai. Această revoltă a marcat începutul a ceea ce s-a numit ***A doua revoluţie.***

Au început lupte armate între aceste provincii şi armata guvernamentală. Două provincii au pierdut aceste lupte, dar generalul Preşedinte Yuan Shikai nu a dorit să continue războiul şi să unifice cu forţa întreaga China, ci a dorit să folosească alte tactici, inclusiv negocierile. Aceste tactici nu au reuşit, dimpotrivă, cu timpul ele au avut un efect invers, anume ele au dus la pierderea definitivă a puterii guvernelor de la Beijing în favoarea guvernului naţionalist care se va înfiinţa mai târziu la Canton de către Sun Yat-sen.

Generalul Yuan Shikai nu se bucura de popularitate prea mare în rândul poporului chinez. El era acuzat că a obţinut puterea prin abuz, că a fost omul vechiului regim, că nu a participat la revoluţie, că deci nu ar merita să fie preşedinte.

Generalul Yuan Shikai a rămas preşedinte al Chinei până în 1915, când a decis să devină împărat.

Guvernele de la Beijing au fost acelea care au fost recunoscute de ţările străine şi ele au fost acelea cu care au tratat aceste guverne până în anul 1928 când Chiang Kai-Şek va reuşi să unifice China şi să stabilească un nou guvern la Nanjing.

Decizia lui Yuan Shikai de a restabili împărăţia în China prin înfiinţarea propriei sale dinastii nu a fost pe placul multor generali şefi de regiuni sau provincii care nu au recunoscut această lovitură de stat.

Noua şi scurta domnie ca împărat a lui Yuan Shikai s-a terminat brusc în anul 1916 prin moartea acestui isteţ ofiţer care a ştiut să manevreze în aşa fel încât să urce toate treptele în armata imperială, apoi să aplice o lovitură decisivă imperiului milenar al Chinei, să devină preşedinte al primei Republici Chineze şi apoi înainte de moartea sa să fie ales el însuşi împărat al Chinei.

Scanned with OKEN Scanner

În 1913, când a început lupta armată între forţele guvernamentale şi provinciile răsculate, Sun Yat-sen a fugit în Japonia. În 1917 Sun Yat-sen pleacă din Japonia la Canton unde înfiinţează un guvern militar cu intenţia de a porni un război împotriva guvernului de la Beijing. Acest guvern militar de la Canton nu reuşeşte în primii ani să adune în jurul lui suficient sprijin din partea generalilor conducători ai provinciilor din sudul Chinei deoarece fiecare general dorea şi spera să devină şef suprem. Guvernul condus de Sun Yat-sen nu se bucura nici de sprijinul ţărilor Occidentale, care nu puteau simpatiza cu un guvern naţionalist care se manifesta direct împotriva tratatelor inegale semnate de fostele guverne imperiale. Singura ţară care a sprijinit guvernul condus de Sun Yat-sen a fost Uniunea Sovietică. Întrucât KMT şi Sun Yat-sen reprezentau forţele naţionaliste ale Chinei care erau orientate impotriva ţărilor coloniale, Uniunea Sovietică a simpatizat firesc cu aceste forţe naţionaliste.

În anul 1921 ia fiinţă Partidul Comunist Chinez. Înfiinţarea PCC a fost sprijinită de Uniunea Sovietică prin Comintern. Cum PCC era însă la început, era slab reprezentat, Uniunea Sovietică a acordat un sprijin mai masiv KMT şi a insistat ca PCC să intre într-o alianţă cu KMT.

Ca urmare a acestei indicaţii a Uniunii Sovietice, membrii PCC au devenit şi membri ai KMT, fiind aleşi chiar în organele de conducere ale KMT. Mao Tze Dun şi Ciu En Lai au fost printre cei care au făcut parte din CC al KMT.

Unul dintre personajele apropiate de Sun Yat-sen încă din perioada de dinainte de revoluţie, din perioada când Sub Yat-sen se aflau în exil în Japonia, a fost generalul Chiang Kai Şek. Chiang Kai Şek l-a cunoscut pe Sun Yat-sen pe când se afla la studii la Academia militară din Japonia. Mare naţionalist, Chiang Kai Şek a intrat şi el în organizaţia secretă Tongmenghui creată de Sun Yat-sen şi din acel moment, viaţa şi carierea politică şi militară a lui Chiang Kai Şek va fi indisolubil legată de Sun Yat-sen.

După ce a izbucnit revolta armată din Wuchang din 10 octombrie 1911, Chiang Kai Şek a dezertat de la Academia militară

Scanned with OKEN Scanner

din Japonia, a revenit clandestin în China, unde a participat la diferite revolte militare mai ales în oraşul Shanghai şi în provinciile apropiate acestui mare oraş.

Aşa cum am arătat deja, Chiang Kai Şek s-a numărat şi printre membrii fondatori ai KMT.

După ce generalul Yuan Shikai a început lupta armată împotriva KMT şi a simpatizanţilor din armată ai acestui partid, Chiang Kai Şek a fugit şi el în Japonia împreună cu Sun Yat-sen. În anul 1918, Chiang Kai Şek i se alătură lui Sun Yat-sen la Canton, devenind consilierul militar al acestuia.

În anul 1923, după ce Uniunea Sovietică decide să sprijine tot mai hotărât KMT, Sun Yat-sen îl trimite pe Chiang Kai Şek la Moscova pentru discuţii şi negocieri cu partea sovietică.

Chiang Kai Şek va sta la Moscova 3 luni şi va avea discuţii cu lideri ai Uniunii Sovietice şi ai Cominternului. Discuţiile au vizat mai ales ajutorul militar pe care Sun Yat-sen dorea să îl primească de la Uniunea Sovietică.

Reîntors la Canton, Chiang Kai Şek l-a informat pe Sun Yat-sen despre discuţiile avute cu conducătorii Uniunii Sovietice şi despre ajutorul militar promis.

Uniunea Sovietică l-a sfătuit pe Sun Yat-sen să înfiinţeze de urgenţă o Academie militară care să pregătească ofiţeri pentru armata naţională. În acest scop, Uniunea Sovietică a oferit o importantă sumă de bani şi a trimis şi consilieri politici şi militari. Sun Yat-sen a acceptat această propunere şi a decis să-l numească pe generalul Chiang Kai Şek Comandant al acestei noi academii militare care a fost înfiinţată pe marea insulă Whampoa din mijlocul fluviului Perlei, în apropiere de oraşul Canton. Adjunctul lui Chiang Kai Şek la această academie militară a fost Ciu En Lai.

Cele două mari personalităţi, aparţinând celor două mari partide politice chineze, au colaborat şi au fost în competiţie politică şi militară pentru restul vieţii lor. Ulterior, după ce drumurile celor doi s-au despărţit, cel puţin o dată Chiang Kai Şek i-a salvat viaţa lui Ciu En Lai şi apoi, în anul 1936, Ciu En Lai i-a

Scanned with OKEN Scanner

salvat viaţa lui Chiang Kai Şek care a fost arestat de generali rivali cu ocazia aşa-numitului incident de la Xian.

Academia militară condusă de Chiang Kai Şek a produs un mare număr de ofiţeri care au constituit osatura de bază a viitoarei armate naţionale şi instrumentul cel mai puternic al ascensiunii politice şi militare a lui Chiang Kai Şek.

În primii ani, colaborarea dintre KMT şi PCC a decurs destul de bine. Cele două partide au dorit fiecare unificarea Chinei şi răsturnarea guvernului de la Beijing. Colaborarea dintre cele două partide nu însemna însă că ele au renunţat la competiţia dintre ele.

PCC a acţionat mai ales în rândurile ţăranilor şi a reuşit să-şi formeze o armată proprie care a luptat alături de armata naţională ce se forma pe osatura ofiţerilor proveniţi din Academia militară de la Whampoa.

În aceşti ani, guvernul condus de Sun Yat-sen care îşi avea sediul la Canton s-a consolidat şi pe măsură ce armata naţională prindea contur se punea problema trecerii la o luptă armată împotriva nordului Chinei care rămăsese sub conducerea guvernelor de la Beijing.

Trebuie să menţionăm câteva elemente interesante din istoria acelor ani tulburi ai Chinei.

Mao Tze Dun devine o figură tot mai importantă în cadrul PCC. Mao Tze Dun va intra în conflict politic cu conducătorii mai proeminenţi ai PCC din acea vreme, deoarece Mao Tze Dun s-a orientat mai mult spre sprijinul ţăranilor săraci cărora el le promitea împărţirea pământului aparţinând marilor proprietari chinezi. Conducătorii PCC din primi săi ani de existenţă urmând modelul sovietic considerau că muncitorii de la oraşe trebuie să reprezinte forţa partidului.

Politic vorbind, atât naţionaliştii din cadrul Kuomintang (KMT), cât şi comuniştii chinezi s-au prevalat de sentimente naţionaliste şi patriotice.

În perioada 1925 -1927, din ordinul lui Stalin, Partidul Comunist Chinez s-a aliat şi mai strâns cu Kuomintangul atât

Scanned with OKEN Scanner

politic, cât mai ales militar. Cele două partide au realizat Primul front comun împotriva nordului. Forţele militare comune ale celor două partide politice au reuşit să ocupe mare parte din Sudul Chinei şi să consolideze regimul Kuomintang.

În anul 1925, la moartea lui Sun Yat-sen, conducerea armată a KMT a revenit lui Chiang Kai Şek. În anul 1926, Generalul Chiang Kai Şek a apreciat că armata naţionalistă a KMT sprijinită şi de armata comunistă în cadrul frontului lor comun este suficient de puternică pentru a începe o ofensivă împotriva Nordului aflat sub conducerea guvernului de la Beijing pentru unificarea ţării.

Dar divergenţele dintre Chiang Kai Şek şi comunişti renăscute în 1927 fac ca unitatea şi pacea civilă dintre cele două forţe politice chineze principale să dispară şi să înceapă cel mai important, mai dur şi mai îndelungat războiul civil din istoria Chinei, al cărui rezultat favorabil comuniştilor va determina viitorul acestei mari ţări.

Campania militară începută de Chiang Kai Şek în anul 1926 s-a desfăşurat cu succes. Armata condusă de Chiang Kai Şek a fost nevoită să ducă puţine lupte armate cu generalii care comandau armatele Nordului. Cei mai mulţi comandanţi ai Nordului au trecut de partea armatei conduse de Chiang Kai Şek ori din considerente politice, ori au fost cumpăraţi cu bani de către Chiang Kai Şek.

Spre finalul anului 1927, Chiang Kai Şek a înaintat mult spre Nord şi cele mai multe forţe armate ale guvernului de la Beijing au trecut de partea sa. La începutul anului 1928, Chiang Kai Şek a reuşit să cucerească întreaga zonă a Nordului Chinei, iar guvernul de la Beijing a fost trădat de ultimele elemente loiale.

Chiang Kai Şek a decis să stabilească capitala ţării la Nanjing şi nu la Beijing, pentru două motive. Zona Nanjing era mai sigură pentru guvernul KMT care venea de la Canton. În al doilea rând, la Nanjing, fusese ales Sun Yat-sen, la 1 ianuarie 1912, primul preşedinte provizoriu al Republicii China. Prin asta oraşul Nanjing avea o semnificaţie aparte pentru guvernul KMT şi pentru Chiang Kai Şek care se revendica ca urmaşul cel mai loial al lui Sun Yat-sen.

Scanned with OKEN Scanner

Din acest moment, când întreaga Chină a intrat sub influenţa KMT, guvernele statelor lumii au trecut la recunoaşterea lui Chiang Kai Şek şi a guvernului lui ca reprezentând China.

Înainte însă ca Chiang Kai Şek să finalizeze cucerirea Nordului Chinei, el a decis să se descotorosească de aliaţii săi comunişti, pornind încă din 1927 o represiune sângeroasă împotriva comuniştilor.

Această represiune a declanşat acel război civil menţionat mai sus care va înceta temporar datorită atacurilor japoneze împotriva Chinei şi apoi datorită celui de al doilea război mondial, dar care va fi reluat după terminarea celui de al doilea răboi mondial.

În 1931 Japonia a început războiul împotriva Chinei prin cucerirea provinciei Manciuria. După cucerirea Manciuriei, japonezii instaurează aici un guvern marionetă sub împăratul Hsun Tung (Pu-Yi).

După puţină vreme, după ce şi-a consolidat cucerirea în Manciuria, Japonia va ataca restul Chinei şi va începe cucerirea ei treptată, dar continuă.

Chiang Kai Şek, care ştia că armata sa nu poate face faţă deocamdată armatei japoneze, a decis să folosească pe cât a putut retragerea din faţa japonezilor şi să recurgă la lupta armată numai când nu a mai avut alte soluţii. Totodată, Chiang Kai Şek a ştiut că armata lui trebuie să fie gata să facă faţă armatei roşii aparţinând Partidului Comunist cu care la terminarea războiului va trebui să se confrunte.

Având în vedere aceste strategii ale lui Chiang Kai Şek, dar mai ales nepregătirea armatei chineze să facă faţă armatei japoneze, armata japoneză cucereşte mare parte din China, aproape toate porturile şi sistemul de căi ferate, instaurând un guvern la Nanjing sub marioneta Wang Jingwei.

Chiang Kai Şek se retrage iniţial de la Nanjing la Hankow şi apoi se retrage la Chungking, iar Mao Tze Dung efectuează începând din anul 1934 Marşul cel Lung, retrăgându-se în provincia Sha'anxi din Nord Vestul Chinei.

Scanned with OKEN Scanner

Pe timpul războiului împotriva Japoniei, inclusiv pe timpul celui de al doilea război mondial, tot la insistenţele Uniunii Sovietice, Partidul Comunist Chinez formează cel de al doilea front comun cu guvernul KMT condus de Chiang Kai Şek şi luptă împreună împotriva Japoniei.

Odată cu capitularea Japoniei în 1945, războiul civil dintre comuniştii conduşi de Mao Tze Dung şi guvernul lui Chiang Kai Şek reîncepe.

Stalin avea o marea simpatie pentru Chiang Kai Şek şi împreună cu americanii ar fi dorit o împărţire a puterii între comunişti şi Kuomintangişti. De aceea Stalin le cere comuniştilor chinezi să nu treacă cu armata lor la Sud de fluviul Yangtze. Mao însă nu ascultă de indicaţiile sovieticilor şi continuă războiul.

SUA îl trimit în China pe generalul Marshall să negocieze o înţelegere între Mao şi Chiang Kai Şek. Negocierile eşuează după 3 săptămâni de discuţii.

Războiul civil dintre comunişti şi guvernul legal condus de Chiang Kai Şek va continua 4 ani de zile. În 1949 comuniştii câştigă acest război civil şi instaurează Republica Populară Chineză cu capitala la Beijing. În acelaşi an 1949, Chiang Kai Şek, cu guvernul Kuomintang şi forţele loiale se retrage în Taiwan. Din 1949 vor exista două guverne care fiecare va pretinde că reprezintă întreaga Chină.

După ce în 1971 Republica Chineză se va retrage din ONU şi Republica Populară Chineză va înlocui la ONU guvernul condus de Chiang Kai Şek, iar ţările Occidentale vor recunoaşte Republica Populară Chineză, soarta Republicii China, respectiv a Taiwanului va fi practic decisă.

Republica Populară Chineză a considerat tot timpul că Taiwanul este o regiune aparţinând Chinei.

În ultimii 7 ani, sub guvernarea preşedintelui Ma Ying-jeou, guvernul Taiwanului a semnat un mare număr de acorduri guvernamentale normalizând extrem de mult relaţiile dimtre cele două părţi.

Scanned with OKEN Scanner

În momentul de faţă, deşi Taiwanul continuă să aibă un guvern propriu care mai este recunoscut de 22 de state mici şi neimportante, relaţiile economice masive pe care companiile comerciale din Taiwan le au cu Republica Populară Chineză, fluxul imens de turişti şi oameni de afaceri dintre cele două părţi arată că reunificarea este pe un drum avansat şi că ceea ce a fost mai greu în acest lung, dureros şi complicat proces a fost deja depăşit.

Taiwanul în epoca japoneză

Când trupele japoneze au intrat în Taipei, capitala insulei, în ziua de 6 iunie 1895, a izbucnit rezistenţa armată chineză care a fost crâncen curmată de japonezi prin omorârea a peste 7.000 de soldaţi chinezi. Au mai avut loc şi alte revolte armate împotriva japonezilor, dar şi acestea au fost suprimate.

Începând cu anul 1918 se poate spune că insula a fost complet pacificată şi japonezii controlau totul: poliţia, moneda, producţia industrială, producţia agricolă, importul şi exportul. Japonezii au extins treptat obligativitatea învăţării limbii japoneze, au reorganizat administraţia, au făcut primele recensăminte ale populaţiei şi au pus bazele asimilării culturale ale taiwanezilor.

Ultimii ani ai stăpânirii japoneze (1937-1945) au fost anii cei mai grei ai ocupaţiei, anii când chinezii erau constrânşi să adopte nume japoneze, să îmbrace haine japoneze, să mănânce mâncare japoneză, să respecte ritualuri religioase japoneze. Este epoca în care şcolile chineze erau închise. Din cauza războiului pe care îl duceau deja în regiune, dar şi a planurilor viitoare de război, japonezii dezvoltă în insulă ramuri ale industriei grele care să servească efortului de război.

Dezvoltarea economică a Taiwanului sub stăpânirea japoneză a fost remarcabilă în domeniul infrastructurii, agriculturii, sănătăţii publice şi educaţiei.

Japonezii au construit drumuri şi autostrăzi, au modernizat porturile şi au dezvoltat şi modernizat reţeaua de căi ferate. Fapt

Scanned with OKEN Scanner

demn de remarcat este construirea până în 1945 a aproximativ 4.000 km de drumuri naţionale.

Irigarea agriculturii a fost considerată de japonezi cheia dezvoltării agricole, deoarece insula suferea de lipsa ploii câteva luni bune în fiecare an. Au fost construite baraje din beton, mari rezervoare de apă şi numeroase şi lungi apeducte, ceea ce a determinat crearea unui sistem complex de irigaţii, care la rândul lui a permis cultivarea a mii de noi hectare. Într-o perioadă de numai 30 de ani, între 1905 şi 1935, suprafaţa cultivată cu trestie de zahăr a crescut de 500 de ori. În anul 1939, Taiwanul era al şaptelea producător mondial de zahăr.

Japonia a pus în practică un program de dezvoltare economică a insulei. Acest program era menit să ofere imperiului japonez produse agricole, să creeze o piaţă pentru produsele industriale japoneze şi să ofere spaţiu vital pentru emigranţii japonezi ce trăiau într-o ţară suprapopulată.

Taiwanul a rămas colonie japoneză până în anul 1945, data capitularii Japoniei, când teritoriul a revenit Chinei.

Alte scurte date despre relaţiile dintre China si Japonia şi cum a devenit Taiwanul colonie japoneză

După Restauraţia Meiji în 1868, Japonia a ieşit din izolare. Curând au izbucnit dispute între guvernele Japoniei şi Chinei cu privire la suveranitatea teritorială asupra unui regat insular din Marea Chinei de Sud, numit Ryukyu. Acest regat includea actualele insule Okinawa, Amani şi Sakishima.

În anul 1871, vasul Miyako, din regatul Ryukyu, a navigat în jurul coastei de Sud Vest a Taiwanului. Un număr de 66 de marinari de pe vas au coborât pe insulă. Membri ai Tribului Peony şi ai altor triburi au omorât 54 dintre aceşti marinari. Ceilalţi marinari au scăpat cu viaţă şi s-au reîntors acasă.

În anul 1872, guvernul Meiji a trimis în Taiwan doi emisari să investigheze circumstanţele în care au fost omorâţi marinarii de pe vasul Miyako. Totodată, guvernul japonez l-a inclus în calitate de consilier în această delegaţie pe Charles W. LeGendre, un fost

Scanned with OKEN Scanner

consul american în Amoy, China. Acest LeGendre a fost inclus în delegaţia japoneză datorită experienţei sale internaţionale acumulate prin implicarea sa în alte incidente navale. El negociase de asemenea şi un aranjament între localnicii de pe insulă şi guvernul american ca urmare a unui incident petrecut anterior între marinari americani şi indigenii din Taiwan.

Japonezii au acuzat guvernul chinez că este răspunzător pentru omorârea marinarilor japonezi.

Guvernul chinez a dorit să scape de răspunderea internaţională pentru acest incident şi a pretins că drepturile sale suverane nu se extind în Taiwan şi asupra ariilor locuite de populaţia locală. Această defensivă neispirată, pripită şi total greşită a avut consecinţe uriaşe asupra viitorului acestei insule.

Ca urmare a poziţiei adoptate de guvernul chinez faţă de acest incident, LeGendre s-a folosit de această scuză a Chinei şi a negociat direct cu populaţia locală obţinând un tratat de comerţ semnat de Japonia cu şeful tribului de indigeni.

Câştigul cel mare obţinut de japonezi prin acest tratat a fost acela că tratatul dovedea că în insulă coexistă două autorităţi: partea vestică era controlată de China, iar partea estică de aborigeni.

În ciuda acestui tratat, în anul 1873, un trimis japonez, Soejima Taneomi, s-a deplasat la Beijing pentru a negocia cu guvernul imperial chinez despăgubirile pretinse de Japonia de la guvernul chinez.

LeGendre a anticipat corect încercarea guvernului chinez de a se eschiva de răspundere şi a îndemnat Japonia să atace tribul Peony. Ca urmare, în anul 1874, guvernul Meiji trimite trupe care debarcă lângă Henchung şi pretind despăgubiri de la aborigeni.

Guvernul chinez a trimis şi el trupe în insulă pentru a se opune japonezilor, dar în final a acceptat o anume responsabilitate pentru incidentul soldat cu moartea marinarilor japonezi.

Tensiunea dintre China şi Japonia a sporit constant, deoarece Japonia dorea să exploateze acest incident pentru a forţa China la concesii majore sau chiar să o provoce la război. La presiunea

Scanned with OKEN Scanner

consul american în Amoy, China. Acest LeGendre a fost inclus în delegaţia japoneză datorită experienţei sale internaţionale acumulate prin implicarea sa în alte incidente navale. El negociase de asemenea şi un aranjament între localnicii de pe insulă şi guvernul american ca urmare a unui incident petrecut anterior între marinari americani şi indigenii din Taiwan.

Japonezii au acuzat guvernul chinez că este răspunzător pentru omorârea marinarilor japonezi.

Guvernul chinez a dorit să scape de răspunderea internaţională pentru acest incident şi a pretins că drepturile sale suverane nu se extind în Taiwan şi asupra ariilor locuite de populaţia locală. Această defensivă neispirată, pripită şi total greşită a avut consecinţe uriaşe asupra viitorului acestei insule.

Ca urmare a poziţiei adoptate de guvernul chinez faţă de acest incident, LeGendre s-a folosit de această scuză a Chinei şi a negociat direct cu populaţia locală obţinând un tratat de comerţ semnat de Japonia cu şeful tribului de indigeni.

Câştigul cel mare obţinut de japonezi prin acest tratat a fost acela că tratatul dovedea că în insulă coexistă două autorităţi: partea vestică era controlată de China, iar partea estică de aborigeni.

În ciuda acestui tratat, în anul 1873, un trimis japonez, Soejima Taneomi, s-a deplasat la Beijing pentru a negocia cu guvernul imperial chinez despăgubirile pretinse de Japonia de la guvernul chinez.

LeGendre a anticipat corect încercarea guvernului chinez de a se eschiva de răspundere şi a îndemnat Japonia să atace tribul Peony. Ca urmare, în anul 1874, guvernul Meiji trimite trupe care debarcă lângă Henchung şi pretind despăgubiri de la aborigeni.

Guvernul chinez a trimis şi el trupe în insulă pentru a se opune japonezilor, dar în final a acceptat o anume responsabilitate pentru incidentul soldat cu moartea marinarilor japonezi.

Tensiunea dintre China şi Japonia a sporit constant, deoarece Japonia dorea să exploateze acest incident pentru a forţa China la concesii majore sau chiar să o provoce la război. La presiunea

Scanned with OKEN Scanner

americanilor şi englezilor care se temeau că un război între China şi Japonia le va prejudicia interesele economice, cele două părţi cad la pace.

Japonia a obţinut compensaţii pentru familiile victimelor şi pentru cheltuielile făcute de ea cu construcţia de drumuri şi alte lucrări în perioada celor 6 luni de şedere în insulă a trupelor sale.

China a acceptat formal că Japonia a fost justificată în trimiterea trupelor sale în insulă pentru protecţia cetăţenilor săi. În acest fel a recunoscut şi un alt fapt cu o altă uriaşă consecinţă juridică ulterioară: faptul că populaţia din regatul Ryukyu era supusă Japoniei. Prin această recunoaştere s-a soluţionat favorabil pentru Japonia şi disputa asupra regatului Ryukyu, China recunoscând oficial că aceste insule aparţin Japoniei.

Datorită proastei negocieri din partea Chinei, respectivul incident s-a terminat prin mari pierderi politice, materiale şi teritoriale pentru chinezi. După afacerea tribului Peony, China şi-a reconsiderat politica faţă de insula Taiwan prin iniţierea mai multor reforme între care menţionăm: anularea interzicerii contactelor între imigranţi şi aborigeni, încurajarea imigrării masive, reorganizarea administrativă, poştală şi militară, construirea de drumuri prin munţi care să lege Vestul de Est, angajarea de specialişti străini care să ajute la deschiderea minelor de cărbuni.

În anul 1885 Formosa a dobândit oficial statutul de provincie autonomă a Chinei, sub numele de Provincia Taiwan. Anterior, Taiwanul era, din punct de vedere administrativ, parte componentă a provinciei continentale Fukien.

La începutul anului 1894 Japonia şi China s-au confruntat pentru controlul asupra Coreei. A izbucnit războiul dintre cele două ţări care a fost rapid câştigat de Japonia. Prin tratatul de la Shimonoseki din 1895, China a cedat Taiwanul Japoniei. Aşa a devenit Taiwanul colonie japoneză.

Populaţia Taiwanului a fost şocată să afle ştirea că insula a fost cedată Japoniei nu de la guvernul chinez, ci de la comercianţii străini care veniseră în insulă. Populaţia din Taiwan nu a putut

Scanned with OKEN Scanner

înțelege cum un război purtat în Nordul Chinei a putut provoca cedarea către japonezi a unui teritoriu din Sud. În mod tradiţional, japonezii erau consideraţi de chinezi ca un popor barbar. De aceea clasa educată din Taiwan nu a putut concepe ca insula să fie guvernată de japonezi. Ca urmare, elita conducătoare din Taiwan a declarat insula independentă sub numele de Republica Taiwan.

Republica Taiwan şi-a stabilit propriul steag, timbru, mare sigiliu şi un nume oficial: Regatul Yueng Ch'ing, pentru cazul în care ar fi revenit în insulă guvernul chinez al dinastiei Ch'ing (Qing). Noua Republică şi-a ales propriul guvern.

Istoria acestei republici independente a fost scurtă: doar trei luni. Guvernul republicii s-a prăbuşit rapid, căci nu a putut pune pe picioare o armată care să reziste Japoniei.

Preşedintele republicii a fugit după numai 10 zile, motiv pentru care în istorie este cunoscut ca "Preşedintele celor 10 zile". La fel au procedat şi ceilalţi lideri politici ai republicii fugind la Beijing sau în diferite insule de sub controlul chinez.

Liderii efemerei republici proveneau în majoritatea lor din administraţia centrală a Beijingului, aşa că a fost oarecum firesc ca în faţa invaziei japoneze ei să fugă în China.

Existenţă efemeră a unei republicii independente în Taiwan a dat însă naştere ideii de unitate a tuturor locuitorilor insulei.

Cucerirea de către Japonia a Nordului Taiwanului, cu capitala Taipei, nu a pus probleme deosebite deoarece populaţia din Taipei era o populaţie formată în principal din clasa conducătorilor şi din comercianţi.

Unii dintre foştii conducători care nu au fugit la venirea japonezilor au devenit colaboratorii lor.

Comercianţii nu au fost nici ei prea deranjaţi de venirea japonezilor, căci erau obişnuiţi cu străinii şi sperau că venirea acestora le va oferi şanse pentru afaceri mai prospere. Aborigenii (pe atunci numărul lor era de aproximativ 45.000) care trăiau în centrul şi Sudul insulei şi imigranţii chinezi nu au privit favorabil venirea japonezilor. Până atunci relaţiile dintre imigranţii chinezi şi populaţia locală erau tensionate. Aborigenii îi considerau pe

Scanned with OKEN Scanner

imigranţii chinezi duşmanii lor, deoarece imigranţii ocupau terenurile agricole ale localnicilor.

Odată cu venirea japonezilor cele două populaţii s-au unit în lupta lor de rezistenţă împotriva invadatorilor japonezi. Un anumit simţământ de apartenenţă comună la Taiwan s-a dezvoltat între duşmanii de ieri în lupta comună de rezistenţă împotriva japonezilor.

Le-a trebuit japonezilor 5 luni să înfrângă rezistenţa Centrului şi Sudului insulei. În luptele de apărare au murit în jur de 14.000 de rezidenţi. Japonezii îi numeau "bandiţi" pe aceşti luptători de rezistenţă.

În anul 1898, Contele Godou Shinpei, primul administrator civil al Taiwanului, a decis să folosească o politică de forţă faţă de „bandiţi". El a mărit numărul poliţiştilor şi prin legi speciale a prevăzut pedepse speciale pentru „bandiţi". A rezultat o pedepsire a 10% din populaţia locală. Numărul mare al morţilor şi al „bandiţilor" pedepsiţi pentru nesupunere arată că populaţia locală nu a acceptat ușor venirea japonezilor.

Rezidenţilor chinezi li s-a spus de către japonezi că vor avea doi ani în care să decidă dacă vor să rămână în insulă şi să devină supuşi japonezi, ori să-şi vândă averea şi să părăsească insula.

Se apreciază că foarte puțini locuitori ai insulei au decis să plece, căci nu aveau unde să se mute. Taiwanul era ţara lor unde oricum o duceau mai bine decât în satele chineze din care emigraseră.

Taiwanul a fost prima colonie oficială a Japoniei. În acea vreme Japonia aspira deja la un statut imperial şi intelectualii, oamenii politici şi strategii militari japonezi au considerat Taiwanul ca parte a Japoniei. Insula urma să devină un important punct strategic de apărare a Japoniei la intrarea Mării de Sud a Chinei, cât şi ca primă destinație de expansiune a populaţiei japoneze tot mai dense.

Sfârşitul secolului al XIX-lea găsea Japonia în plină dezvoltare industrială şi la începutul participării sale la viaţa politică internaţională. De aceea Japonia era doritoare să aibă o

Scanned with OKEN Scanner

comportare internaţională bună, să ofere exemple pozitive lumii exterioare, inclusiv în ceea ce priveşte modul de administrare a primei sale colonii.

Printr-o lege a Dietei Imperiale a Japoniei, Guvernatorului General al Taiwanului i s-au acordat puteri şi competenţe deosebit de largi. Astfel Guvernatorul General avea puteri administrative, legislative, judiciare, militare şi educative. Aceste competenţe extinse erau în contradicţie chiar şi cu autoritatea legislativă a Dietei. Aceste competenţe excepţionale au rămas în vigoare până în 1921, când puterea legislativă în Taiwan a revenit Dietei Imperiale.

La început au existat două curente de gândire în interiorul guvernului japonez în privinţa modului de administrare a Taiwanului. Unii politicieni doreau o asimilare forţată şi rapidă, prin impunerea totală în insulă a sistemului de legi şi sisteme din Japonia. Alţi politicieni credeau că este mai înţelept să se acţioneze gradual, printr-o asimilare treptată într-un ritm determinat de circumstanţele mereu în schimbare.

La început, datorită şi rezistenţei masive a populaţiei faţă de venirea japonezilor, s-a aplicat politica numită a "administrării coloniale biologice". Conform acestei politici nu se puteau transpune automat legile şi politicile din Japonia în noua colonie.

Japonezii, ştiindu-se, aşa cum am spus mai sus şi sub lupa puterilor coloniale tradiţionale şi dorind să ofere lumii un exemplu pozitiv pentru a nu li se putea reproşa nimic, au realizat numeroase studii de explorare şi de documentare.

Înainte de a-şi transplanta cultura lor în Taiwan, japonezii au studiat amănunţit clima, modul de viaţă şi obiceiurile populaţiei din Taiwan. În acei primi ani după preluarea insulei au fost exprimate şi idei şi propuneri în Dieta Imperială pentru vânzarea acestei colonii către Franţa, dar în cele din urmă s-a decis că este în interesul Japoniei să menţină această colonie.

În momentul ocupării Taiwanului de către Japonia, această insulă era slab dezvoltată, la fel cum era întreaga Chină. A fost

Scanned with OKEN Scanner

foarte mare diferenţa dintre nivelul de dezvoltare al Japoniei şi cel din Taiwan.

Japonia a grăbit dezvoltarea economică, tehnică şi culturală a Taiwanului. Cu trecerea timpului şi după obţinerea de beneficii economice, stăpânirea japoneză a fost resimţită mai puţin defavorabil de către populaţia din Taiwan.

În anul 1898 un "Birou Agrar de Investigaţii" a fost înfiinţat pentru întreaga insulă. Sistemul tradiţional al dublei proprietăţi agrare a fost anulat şi proprietatea pământului a fost retrasă proprietarilor tradiţionali şi dată ţăranilor care munceau pământul. Terenurile "libere" au fost declarate proprietate de stat şi vândute la preţuri mici foştilor ofiţeri ai armatei japoneze ori întreprinderilor japoneze, pentru a încuraja imigrarea japonezilor în insulă, precum şi investiţiile.

Prin aceste măsuri drastice japonezi au început schimbarea structurilor economiei insulei.

În anul 1901 a fost înfiinţat "Biroul de Cercetare a Vechilor Obiceiuri Taiwaneze". Godou Shinpei, Guvernatorul General, a fost numit preşedinte al acestui Birou. El a atras numeroşi savanţi şi oameni de cultură care au depus o valoroasă muncă de cercetare şi catalogare a obiceiurilor tradiţionale. Până azi activitatea acestei instituţii constituie punct de referinţă în privinţa vechilor obiceiuri chineze din insulă.

În anul 1905 s-a realizat un recensământ general. Este primul recensământ al insulei. Recensământul a arătat că atunci Taiwanul avea o populaţie de 3.040.000 de locuitori. Dintre aceştia 97,8% erau taiwanezi şi 1.89% erau japonezi. Cifrele nu sunt însă sută la sută sigure, deoarece nu a fost posibilă înregistrarea tuturor "bandiţilor" şi aborigenilor.

Multe alte programe de dezvoltare economică, socială şi culturală au început imediat ce insula a devenit colonie japoneză.

Cum Guvernatorul General Godou Shinpei era medic, unul dintre primele programe iniţiate de japonezi a fost cel referitor la igienă şi la tratamentul medical. Au fost înfiinţate şcoli medicale şi spitale. A fost adus de asemeni un expert englez care a construit

Scanned with OKEN Scanner

foarte mare diferenţa dintre nivelul de dezvoltare al Japoniei şi cel din Taiwan.

Japonia a grăbit dezvoltarea economică, tehnică şi culturală a Taiwanului. Cu trecerea timpului şi după obţinerea de beneficii economice, stăpânirea japoneză a fost resimţită mai puţin defavorabil de către populaţia din Taiwan.

În anul 1898 un "Birou Agrar de Investigaţii" a fost înfiinţat pentru întreaga insulă. Sistemul tradiţional al dublei proprietăţi agrare a fost anulat şi proprietatea pământului a fost retrasă proprietarilor tradiţionali şi dată ţăranilor care munceau pământul. Terenurile "libere" au fost declarate proprietate de stat şi vândute la preţuri mici foştilor ofiţeri ai armatei japoneze ori întreprinderilor japoneze, pentru a încuraja imigrarea japonezilor în insulă, precum şi investiţiile.

Prin aceste măsuri drastice japonezi au început schimbarea structurilor economiei insulei.

În anul 1901 a fost înfiinţat "Biroul de Cercetare a Vechilor Obiceiuri Taiwaneze". Godou Shinpei, Guvernatorul General, a fost numit preşedinte al acestui Birou. El a atras numeroşi savanţi şi oameni de cultură care au depus o valoroasă muncă de cercetare şi catalogare a obiceiurilor tradiţionale. Până azi activitatea acestei instituţii constituie punct de referinţă în privinţa vechilor obiceiuri chineze din insulă.

În anul 1905 s-a realizat un recensământ general. Este primul recensământ al insulei. Recensământul a arătat că atunci Taiwanul avea o populaţie de 3.040.000 de locuitori. Dintre aceştia 97,8% erau taiwanezi şi 1.89% erau japonezi. Cifrele nu sunt însă sută la sută sigure, deoarece nu a fost posibilă înregistrarea tuturor "bandiţilor" şi aborigenilor.

Multe alte programe de dezvoltare economică, socială şi culturală au început imediat ce insula a devenit colonie japoneză.

Cum Guvernatorul General Godou Shinpei era medic, unul dintre primele programe iniţiate de japonezi a fost cel referitor la igienă şi la tratamentul medical. Au fost înfiinţate şcoli medicale şi spitale. A fost adus de asemeni un expert englez care a construit

Scanned with OKEN Scanner

uzine de apă, canalizări şi a supravegheat planificarea construirii primelor oraşe.

Pentru a putea crea condiţii de dezvoltare a industriei şi comerţului, guvernul colonial japonez şi-a propus unificarea monetară şi a înfiinţat Banca Taiwanului, care a emis bani de hârtie şi bonuri de tezaur. Banca Taiwanului şi-a creat sucursale în Guangzou, Shanhai, Hong Kong şi alte oraşe chineze, punând astfel bazele unei expansiuni ulterioare.

O altă prioritate a Japoniei, ca ţară colonizatoare, a fost construcţia infrastructurii insulei, prin înfiinţarea serviciilor poştale, a telecomunicaţiilor, prin construirea de porturi şi şantiere navale, a căilor ferate, a drumurilor şi apoi a autostrăzilor. Pentru finanţarea dezvoltării insulei, guvernul colonial japonez a emis bonuri de tezaur.

Guvernele României se pot inspira în activitatea lor chiar şi din istoria unor guverne coloniale, ca de exemplu guvernul colonial al Japoniei.

Dotarea României cu infrastructurile moderne este o condiţie indispensabilă a dezvoltării. Au fost pierduţi deja 25 de ani şi au fost risipite fonduri uriaşe fără a se construi nici o autostradă de la un capăt la altul al ţării, fără a se mai adăuga un singur km de cale ferată electrificată, fără a se mai adăuga un singur km de cale ferată dublă, fără a mai vorbi de modernizarea altor aspecte a sistemului căilor ferate ori a porturilor. De la Baia Mare la Bucureşti se circulă cu trenul acum în 15 ore, chiar mai încet decât în urmă cu un secol, în vagoane mai proaste şi mai murdare ca cele din unele ţări africane de curând eliberate.

În loc de modernizare, de dezvoltare, în România a avut loc o decădere, o prăbuşire, un jaf, o batjocură şi o lichidare a principalelor părţi ale infrastructurii, inclusiv o criză permanentă a sectorului sanitar şi al învăţământului.

Sub japonezi, agricultura a devenit punctul focal al economiei insulei Taiwan, mai ales cultivarea orezului şi a trestiei de zahăr. A fost îmbunătăţită calitatea acestor culturi de bază şi s-au modernizat tehnologiile de rafinare a zahărului. Deja în anul 1905,

Scanned with OKEN Scanner

deci după numai 10 ani de la preluarea Taiwanului de către Japonia, s-a ajuns la independenţa financiară a guvernului colonial al insulei.

Comparaţia cu situaţia României de azi, la o sută zece ani mai târziu, este din nou defavorabilă României.

În perioada 1989-2015, deci nu în 10 ani, ci în 25 de ani, guvernele pretinse naţionale, nu coloniale ale României, au prăbuşit independenţa financiară, îndatorând ţara şi distrugând industria şi infrastructura moştenite de la regimul comunist.

Aceste comparaţii şi aceste constatări ne obligă să nu le mai numim guverne naţionale, ci guverne iresponsabile antinaţionale pe aceste guverne care s-au perindat la conducerea României după anul 1989.

Odată cu creşterea transportului şi a comunicaţiilor în interiorul insulei a crescut şi nivelul conştiinţei apartenenţei la acelaşi stat a diferitelor regiuni, zone şi populaţii din Taiwan.

Epoca japoneză a contribuit la creşterea conştiinţei unei anumite deosebiri a chinezilor din Taiwan faţă de chinezii din China continentală.

Ar fi însă o greşeală să tragem concluzia pripită că dezvoltarea economică rapidă şi modernizarea vieţii adusă de guvernul colonial japonez a dus la dispariţia rezistenţei poporului din Taiwan faţă de puterea colonială. Dar tot greşeală ar fi dacă nu am vedea avantajele multiple pe care le-a adus guvernarea colonială a Japoniei poporului din această insulă.

După cum am arătat deja, la începutul ocupaţiei japoneze a existat chiar o rezistenţă armată, rapid curmată de armata japoneză. A urmat apoi o rezistenţă de gherilă care şi ea a fost anihilată în jurul anului 1902. A urmat apoi o a treia formă de rezistenţă, aceea împotriva schimbării formei de economie. Modalităţi tradiţionale şi acceptate de câştigare a unui venit şi a existenţei au dispărut odată cu modernizarea. Pături sociale au fost afectate de noile legi şi procese de modernizare. Interese economice tradiţionale au fost periclitate şi în final pierdute.

Scanned with OKEN Scanner

Acele pături sociale afectate de reformele şi deciziile japoneze şi-au legat interesele lor de interesele naţionale. Cei rămaşi fără ocupaţie şi cei care şi-au pierdut dreptul de proprietate tradiţională asupra pământului au trecut la acte de rebeliune.

Un exemplu de acest fel este Afacerea Beipou din 1907, când au avut loc proteste împotriva monopolizării exploatării camforului de către întreprinderile japoneze. Sau Afacerea Linkipio din 1912, când a avut loc naţionalizarea vânzării lemnului şi cherestelei. Această proprietate publică a fost vândută firmei japoneze Mitsubishi Paper Manufacturing Company la un preţ derizoriu.

Poporul nu a putut accepta naţionalizarea unor mari suprafeţe de pământ sau de pădure, căci contravenea principiului tradiţional de obţinere a stăpânirii pământului prin ocuparea terenurilor libere. În plus, aceste naţionalizări şi vânzări afectau direct venitul multor oameni. De exemplu, până la venirea japonezilor oamenii obişnuiau să taie şi să vândă bambus din pădurile vândute Companiei Mitsubishi. Când Mitsubishi şi-a îngrădit proprietatea, mulţi oameni au rămas fără surse de venit.

Mulţi alţi locuitori au pierdut pământul pe care îl lucrau, deoarece nu puteau dovedi titlul lor de proprietate asupra unor suprafeţe sau nu aveau bani să meargă pe la tribunale. Aceşti oameni rămaşi şomeri aveau sentimentul nedreptăţii care li se făcuse de către ocupanţii japonezi şi se adaptau greu noilor nevoi şi realităţi. De aceea au avut loc multe proteste şi revolte. Aceste acte de nemulţumire a poporului din insulă faţă de deciziile japonezilor nu erau cauzate de faptul că deciziile erau luate de japonezi ca putere colonială, ci ele au făcut parte din categoria acelor efecte inevitabil dăunătoare asupra unor pături sociale ale oricăror decizii economice modernizatoare.

După 1920, tinerii taiwanezi care studiaseră în Japonia au trecut gradual la o nouă formă de rezistenţă. Perioada studiilor a constituit pentru tinerii taiwanezi prilejul de a se familiariza cu noile ideologii şi reforme sociale şi culturale preponderente în Japonia şi în restul lumii în acei ani.

Scanned with OKEN Scanner

Tinerii care studiau la Tokio făceau parte din clasa bogată a insulei. Ei au pus bazele unor cercuri numite Xingmen Hui (Noul Partid Civic). Aceste cercuri promovau reforma socială şi ridicarea nivelului de trai în Taiwan. Este perioada când noi grupări politice, idei şi mişcări au apărut în insulă.

La 30 ianuarie 1921, unele elite taiwaneze au exprimat dorinţa participării unor reprezentanţi taiwanezi la Dieta Imperială Japoneză. Această aspiraţie a căpătat forma unei petiţii scrise pentru înfiinţarea unei Adunări Taiwaneze. Această cerinţă va fi repetată timp de 14 ani. În 1923, după ce petiţia a fost prezentată a treia oară, autorităţile japoneze au reacţionat dur. Elementele elitei semnatare ale petiţiei au fost acuzate de violarea "Decretelor Poliţiei de Securitate". Un număr de 99 de oameni au fost arestaţi. Numai 14 au putut fi condamnaţi la 4 luni de închisoare pentru faptul de a fi cerut "înfiinţarea unei organizaţii pentru constituirea unei Adunări pentru Taiwan".

Aceste cereri formulate de tinerimea studioasă a Taiwanului erau cereri referitoare la participarea locuitorilor la procesele decizionale, erau cereri ce urmăreau creşterea drepturilor democratice. Ele erau adresate centrului, guvernului, indiferent că acest centru era în Japonia, că acest centru era japonez sau chinez. Ele nu erau propriu-zis antijaponeze, cât erau anti-guvernamentale. Este deci epoca în care acţiunile violente de rezistenţă antijaponeze se transformă în luptă politică.

Istoria acelei perioade de dominare japoneză a mai cunocut şi câteva izbucniri violente cum a fost şi afacerea Aborigenilor Mu-Sha.

Când Japonia a preluat insula, 70% până la 80% din producţia mondială de camfor provenea din Taiwan. Copacii din care se extrage camforul se aflau în munţii locuiţi de aborigeni şi în zonele tradiţionale rămase în afara jurisdicţiei chineze pe vremea când insula era parte a Chinei.

Pentru ca japonezii să aibă acces la acest camfor, japonezii au trebuit să-i deposedeze pe aborigeni de pământuri şi de teritorii tradiţional controlate doar de ei. Poliţiştii japonezi trimişi în acele

Scanned with OKEN Scanner

locuri aveau drepturi discreţionare. Ei erau în plus încurajaţi să se căsătorească cu femei aborigene şi să profite din plin de aceste căsătorii mixte.

Deşi prezenţa japoneză a adus beneficii şi a contribuit la ridicarea nivelului de trai al aborigenilor, ea a dus şi la fricţiuni şi conflicte. Aşa s-a întâmplat pe data de 27 Octombrie 1930 când la o ceremonie de ridicare a steagului japonez pentru şcoala elementară sportivă Mu-Sha, aborigenii s-au răsculat, omorând 132 de japonezi şi 2 chinezi aflaţi între japonezi şi care purtau haine japoneze.

Japonezii au trimis o armată căreia i-au trebuit 50 de zile să pacifice regiunea cu preţul vieţii a cel puţin 276 de morţi din partea populaţiei aborigene şi relocarea multor oameni.

Relaţiile dintre aborigeni şi japonezi au fost însă mai complexe. Aborigenii într-un număr mai mare decât chinezii au preferat să vorbească limba japoneză şi în timpul războiului al doilea mondial au luptat alături de japonezi pe teatrul războiului din Asia de Sud Est.

Războiul al doilea mondial şi mai ales sfârşitul lui a adus însă schimbări majore în viaţa taiwanezilor şi în poziţia internaţională a insulei.

Merită de reţinut în privinţa perioadei japoneze a Taiwanului faptul că japonezii au stăpânit pentru prima oară întreaga insulă. Japonezii au venit cu ideea de a rămâne pe veci în Taiwan. Japonezii au fost stăpâni coloniali, dar au adus profunde şi benefice transformări şi reforme în insulă. Populaţia locală, imigranţi şi aborigeni, a avut acces la dezvoltare culturală şi a fost atrasă mai mult ca în trecut la conducerea insulei, chiar dacă nu în măsura dorită de liderii politici locali.

Perioada colonială japoneză este una complexă. Nu se poate nega că japonezii au adus civilizaţie materială în insulă, au grăbit dezvoltarea economică şi au ridicat nivelul de trai al populaţiei. Japonezii s-au comportat faţă de Taiwan ca faţă de o viitoare provincie japoneză. Ei au practicat nu o administraţie colonială, ci o administraţie naţională care să grăbească ridicarea acestei

Scanned with OKEN Scanner

viitoare provincii la nivelul restului Japoniei. Această politică japoneză a lăsat puternice urme în conştiinţa taiwanezilor şi în evoluţia ulterioară a insulei.

Preluarea Taiwanului de către Chiang Kai Şek

Ştirea capitulării Japoniei a fost anunţată prin radio în Taiwan pe data de 15 August 1945. La 2 Septembrie 1945, prin ordinul nr.1 al Cartierului General al Japoniei, guvernul Japoniei a renunţat la autoritatea lui asupra Taiwanului, iar guvernul Republicii China, condus de către Chiang Kai Şek, a început pregătirile pentru preluarea puterii şi administraţiei insulei.

Aproximativ 480.000 de japonezi (militari şi civili) se găseau în Taiwan la finele celui de-al doilea război mondial. Dintre aceştia, aproape 200.000 de japonezi au dorit să rămână în insulă şi după război, dar guvernul Kuo Ming Tang (KMT) condus de Chiang Kai Şek a refuzat această dorinţă.

Cu excepţia a 28.000 de tehnicieni, toţi japonezii au primit ordin să părăsească Taiwanul înainte de luna aprilie 1946. La plecarea din insulă, fiecare japonez a fost autorizat să ducă cu el doar 1.000 de yeni şi 2 rucsacuri. Guvernul Japonez a declarat formal că autoritatea colonială japoneză asupra Taiwanului încetează pe data de 31 Mai 1946. Toate proprietăţile japoneze care au rămas în insulă au fost preluate de către guvernul KMT.

În luna octombrie 1945 un prim contingent de 12.000 de soldaţi chinezi şi 200 oficiali guvernamentali chinezi au debarcat în insulă. La început, mulţi locuitori ai insulei au fost bucuroşi de sosirea militarilor chinezi. Această bucurie nu a fost însă de durată. Lipsa de disciplină a militarilor chinezi şi jaful la care s-au dedat i-a făcut pe mulţi locuitori să-i regrete pe japonezii atât de disciplinaţi, de corecți și de bine organizaţi.

Comparaţia defavorabilă chinezilor dintre soldaţii japonezi şi cei chinezi a fost una evidentă, doar că foarte puţini locuitori ai Taiwanului cunoşteau cauzele sărăciei, indisciplinei şi lipsei de educaţie a soldaţilor chinezi. Şi chiar dacă ar fi cunoscut aceste

Scanned with OKEN Scanner

cauze, tot ar fi avut acelaşi sentiment de regret după ordinea, disciplina şi corectitudinea foştilor guvernanţi japonezi.

Soldaţii chinezi debarcaţi în Taiwan proveneau dintr-o armată dezorganizată, prost hrănită şi prost echipată care ani mulţi luptase atât împotriva ocupanţilor japonezi, cât şi în războaiele civile interne dintre diferite fracţiuni politice şi militare chineze. Cei mai mulţi dintre ei erau slab educaţi, proveneau din ţăranii chinezi săraci. Datorită obiceiurilor şi modului de comportare stabilit în decursul războiului civil, aceşti militari nu au tratat populaţia civilă din insulă cum s-ar fi cuvenit. Soldaţii chinezi în starea în care erau nu aveau cum să se poarte numai ca eliberatori. Unii dintre ei s-au comportat şi ca ocupanţi, mai ales faţă de taiwanezii care colaboraseră cu japonezii.

Dar soldaţii flămânzi, obosiţi de ani de războaie şi prost echipaţi, pot oare să se comporte la fel cu soldaţii bine hrăniţi, bine îmbrăcaţi, odihniţi şi cu o unică conducere naţională? Datorită tuturor acestor condiţii şi împrejurări este clar că nu putea exista o asemănare între cele două feluri de armate.

La indisciplina armatei chineze şi la abuzurile comise de unii soldaţi s-a mai adăugat şi politica de înlăturare din funcţii a localnicilor care au cooperat cu japonezii 50 de ani şi o masivă înlocuire a lor cu chinezi veniţi de pe continent, chinezi aparţinând partidului Kuo Ming Tang (KMT).

În loc să fie trataţi ca fraţi eliberaţi, locuitorii insulei au fost trataţi adesea ca popor cucerit. Această atitudine şi această comportare vor lăsa urme adânci în relaţiile dintre populaţia locală şi populaţia venită din China continentală. Vor trebui să treacă mulţi ani ca aceste urme să se diminueze.

Continuarea pe continentul chinez a războiului civil dintre Chiang Kai Şek şi Mao Tze Dung a adus poporului din Taiwan noi suferinţe. Toate resursele insulei au fost mobilizate pentru război. În curând a apărut spectrul foamei şi şomajul. Economia insulei a fost distrusă. Pentru prima dată într-o istorie de 400 de ani, în insulă a lipsit orezul, hrana de bază a locuitorilor.

Scanned with OKEN Scanner

Să ne punem în locul locuitorilor insulei: sub japonezi aveau orez, disciplină şi servicii, iar războiul nu-i prea afecta. Au venit apoi soldaţii chinezi eliberatori şi au dispărut toate. În aceste condiţii nu este de mirare că nemulţumirea locuitorilor a crescut rapid.

Pe acest fond s-au derulat evenimentele din 28 februarie 1947 când urmare a unor altercaţii între poliţie şi vânzători de stradă de ţigări de contrabandă a avut loc un protest popular urmat de mulţi morţi şi răniţi şi apoi de arestarea a multor mii de oameni, mai ales intelectuali. Prin aceasta s-a creat un vacuum în cadrul elitei intelectuale locale şi relaţiile dintre localnici şi cei veniţi de pe continent s-au înrăutăţit şi mai mult.

Despre acest incident nu s-a vorbit în insulă înainte de abrogarea legii marţiale în anul 1987. A fost un moment dificil pentru ambele părţi. La momentul protestului în 1947, Chen Yi, reprezentantul Guvernului Republicii China în insulă, a dat ordin să fie arestată orice persoană suspectată de activităţi anti-guvernamentale în numele securităţii sociale. Conform unor rapoarte publicate de KMT aproximativ 28.000 de oameni au fost arestaţi cu ocazia acelor evenimente.

Reamintim că războiul civil din China dintre guvernul naţionalist al partidului KMT şi comunişti s-a terminat rău pentru KMT. Comuniştii au reuşit să obţină sprijinul poporului şi în August 1949 comuniştii şi-au format propriul regim politic numit Republica Populară Chineză. Din acel moment au existat două regimuri politice şi două guverne. Republica China, cu guvernul condus de Chiang Kai Sek care s-a retras în insula Taiwan şi Republica Populară Chineză, cu guvernul său comunist care a stăpânit toată China continentală.

La sfârşitul anului 1949, Chiang Kai Şek, cu guvernul şi armata sa, a reuşit să fugă în Taiwan de unde a intenţionat să continue lupta.

Guvernul KMT a pierdut controlul teritoriului continental al Chinei, menţinând controlul doar asupra insulei Taiwan, a insulelor Pescadores, Kinmen şi Matsu.

Scanned with OKEN Scanner

Din anul 1949, după venirea în insulă a guvernului KMT, Taiwanul poartă numele oficial de Republica Chineză, numele Chinei începând cu anul 1912 când în locul imperiului chinez a fost declarată republica chineză.

Odată cu venirea în insulă a guvernului şi a forţelor armate ale KMT, populaţia Taiwanului a crescut cu 2 milioane de locuitori, fiind cel mai mare influx de populaţie cunoscut vreodată de istoria insulei. Noii veniţi au pus mâna pe întregul aparat politic şi militar al insulei, iar localnicii au rămas în mare parte fără slujbe şi salarii. Norocul insulei a venit din partea SUA, care au cheltuit la început sume uriaşe cu sprijinirea regimului KMT.

După o vreme SUA au încetat însă acest ajutor şi taiwanezii au cunoscut mari dificultăţi economice. Prietenii mei mi-au povestit că în tinereţea lor ei mâncau un pui de găină şi ouă doar la anul nou chinezesc şi carne doar de câteva ori pe an. Hrana lor consta doar din orez şi ceva legume fierte. Taiwanul a cunoscut ani de mare sărăcie, pe care românii nici măcar nu şi-o pot imagina.

A urmat însă războiul din Coreea şi lucrurile s-au mai îmbunătăţit, deoarece SUA si-a modificat brusc poziţia şi au înţeles că alianţa cu Taiwanul poate oferi baze militare aproape de China şi de Coreea. SUA a dat ordin Flotei a 7-a să protejeze Taiwanul împotriva unor atacuri din partea Republicii Populare Chineze.

Începând cu ianuarie 1951 un ajutor militar va fi oferit de SUA guvernului KMT şi Taiwanul va intra în sfera lumii Occidentale.

În anul 1954, Republica Populară Chineză a încercat să cucerească insula Kinmen, care este situată la numai 2 km de continent, dar tentativa a eşuat şi insula a rămas până astăzi sub stăpânirea Taiwanului.

Guvernul Republicii China condus de Chiang Kai Şek a reprezentat la ONU întreaga Chină, căci prin Tratatul de la San Francisco din 8 Septembrie 1951, intrat în vigoare în 1952, Japonia renunţase la suveranitatea sa asupra insulei Taiwan, asupra insulelor Pescadores şi a altor insule preluate de la China, dar nu s-a hotărât cui vor reveni aceste insule.

Scanned with OKEN Scanner

Nici chiar guvernul KMT al Republicii China, evacuat în Taiwan, nu a avut la început prea mare interes de clarificare a ideii de suveranitate asupra insulelor.

Pentru noi, acum, după atâţia ani este greu să înţelegem această situaţie, dar în acele vremuri grele lucrurile au stat aşa cum le povestim. Chiang Kai Şek era prea concentrat cu războiul contra comuniştilor şi prea plin de speranţă în recucerirea Chinei continentale. Ideea KMT de recucerire a Chinei continentale, oricât de bizar ar părea, a rămas ca obiectiv până în anul 1991.

Pentru orice om cu judecată limpede este greu să înţeleagă cum Chiang Kai Şek şi guvernul KMT evacuat în Taiwan au putut spera, au putut crede că este posibilă învingerea Chinei comuniste şi revenirea pe continentul chinez. Realitatea a fost însă aceea şi această credinţă fenomenală într-o posibilă revenire pe continent a fost şi ea una din cauzele dezvoltării rapide a Taiwanului.

Când un guvern şi un popor au ambiţii extraordinare, vin şi realizări extraordinare. Este imposibil a avea mari realizări fără mari vise, fără mari speranţe, fără mari idealuri, fără mari planuri.

SUA şi cele mai multe dintre ţările lumii Occidentale nu au recunoscut mulţi ani existenţa statului Republica Populară Chineză şi guvernul comunist de la Beijing. În cele din urmă, după tratative secrete purtate la Beijing, SUA au decis să recunoască Republica Populară Chineză. Ca urmare a acestei recunoaşteri, în 1971, Chiang Kai Şek a decis ca Republica China să părăsească ONU şi în locul astfel rămas liber a venit guvernul Republicii Populare Chineze care deja conducea China de foarte mulţi ani.

Ideea ca să fie două state chineze membre ale ONU nu a fost acceptată de către Chiang Kai Şek. Decât să accepte această idee, Chiang Kai Şek mai bine a decis să părăsească ONU.

Este important să spunem că în timpul tratativelor dintre Henry Kissinger şi Ciu En Lai de la Beijing, Chiang Kai Şek, care era ţinut la curent cu mersul acestor tratative de către fostul său prieten şi duşman, Ciu En Lai, i-a trimis acestuia o singură rugăminte: să nu accepte divizarea Chinei. Legătura secretă dintre

Scanned with OKEN Scanner

Chiang Kai Şek şi Ciu En Lai, a fost realizată printr-un om al lor de încredere din Hong Kong.

Această decizie a lui Chiang Kai Şek de a nu accepta formarea a două state independente arată gândirea patriotică şi marele naţionalism al acestui conducător controversat. El putea accepta orice, inclusiv înfrângerea, dar nu putea accepta divizarea Chinei, a marii sale patrii. Prin întreaga lui viaţă, inclusiv această decizie luată spre finalul vieţii sale când era clar că ideile sale pierduseră în competiţia cu ideile comuniste ale lui Mao Tze Dun, Chiang Kai Şek a dovedit că interesul major al unităţii ţării este deasupra competiţiei politice.

Va rămâne pentru istorie o curiozitate cum atât de mulţi ani, guvernul celei mai mari ţări a lumii nu a fost reprezentat la ONU şi locul acestui guvern a fost ocupat de un guvern care stăpânea doar un teritoriu minuscul şi un mic număr de locuitori comparativ cu populaţia Chinei comuniste.

Politica Republicii China de a fi singura reprezentantă a întregii Chine în relaţiile internaţionale a dus în cele din urmă la deznodământul pierderii locului Republicii China la ONU în anul 1971.

În acelaşi an Republica Populară Chineză şi-a preluat locul ce i s-a cuvenit în cadrul ONU.

În 1972, preşedintele Nixon efectuează vizita sa istorică în Republica Populară Chineză, iar în decembrie 1978, preşedintele Carter a decis ca SUA să își mute Ambasada de la Taipei la Beijing.

După pierderea locului la ONU, gândirea politică în Republica China va începe să se schimbe. Se vedea tot mai clar că şansele recuceririi Chinei continentale se diminuează, iar resursele materiale concentrate şi stocate pentru acest obiectiv iluzoriu pot fi mai bine folosite pentru dezvoltarea infrastructurii din Taiwan şi pentru dezvoltarea generală a ţării. Cum KMT rămânea încă forţa politică cea mai puternică în insulă, gândirea politică realistă indica că este mai util să se profite la maximum de această perioadă spre binele insulei.

Scanned with OKEN Scanner

În 1975 a murit legendarul Chiang Kai Şek[29] şi puterea a fost preluată de fiul său, Chiang Ching-kuo, la început ca şef al KMT, iar apoi, din 1978, ca preşedinte al ţării.

Este interesant de menţionat că Chiang Ching-kuo, fiul lui Chiang Kai Şek, avut cu prima dintre mai multele sale soţii, a fost trimis să studieze la Moscova şi a fost căsătorit cu o rusoaică. Când Chiang Ching-kuo a devenit preşedinte al Taiwanului, soţia lui, rusoaica, a devenit prima doamnă a ţării. Chiang Kai Şek, prieten şi aliat al SUA şi duşman al comuniştilor şi-a trimis fiul să studieze la Moscova şi nu în SUA deoarece în acea perioadă relațiile dintre guvernul KMT și Uniunea Sovietică erau foarte apropiate, iar Uniunea Sovietică a fost singurul stat care a acordat ajutor acestui guvern și personal lui Chiang Kai Șek. Asta însă s-a întâmplat în perioada când Chiang Kai Şek menţinea bune relaţii cu Uniunea Sovietică şi cu Stalin. Poate că și prezența fiului lui Chiang Kai Șek la Moscova și căsătoria lui cu o rusoaică a contribuit la explicarea bunelor relaţii care au existat între Stalin şi Chiang Kai Şek.

Politica externă a statelor are determinări obiective, dar nici factorii subiectivi nu trebuie complet eliminaţi din această ecuaţie. În unele situaţii factorii subiectivi pot contribui într-o mare măsură la explicarea comportamentului liderilor politici. De aceea cunoaşterea în cât mai mare măsură a vieţii liderilor politici este utilă înţelegerii comportamentului lor.

Incidentele de la Kaohsiung, al doilea oraş al ţării şi cel mai mare port al insulei (10 decembrie 1979) vor pune bazele viitorului Partid Democratic Progresiv înfiinţat în 1986, primul partid al opoziţiei din Taiwan. Lista celor întemniţaţi în urma acestor incidente va forma coloana vertebrală a acestui nou partid politic.

---

[29] Pentru o prezentare a vieţii acestui mare om de stat recomandăm două lucrări: Jonathan Fenby, *Chiang Kai-shek: China's Generalissimo and the Nation He Lost*, Da Capo Press, 2005; Jay Taylor, *The Generalissimo: Chiang Kai-shek and the Struggle for Modern China*, Belknap Press, 2011.

Scanned with OKEN Scanner

Alegerile parlamentare din Martie 2000 vor aduce la putere pe Preşedintele Partidului Democratic Progresiv, primul preşedinte neaparţinând KMT din istoria insulei. La alegeri, Chen Shui-bian, preşedintele acestui nou partid politic, va obţine 39,3%, James Soong, independent 36,84%, iar Lien Chan, reprezentantul KMT, doar 23,10%. Chen Shui-bian va fi reales preşedinte cu o mică marjă şi la alegerile din 2004. Cu aceste alegeri din 2000 şi acest nou Preşedinte, primul neaparţinând KMT, istoria insulei marchează o nouă etapă şi se deschide un nou capitol. Dar după 8 ani de conducere de către un preşedinte aparţinând opoziţiei, KMT, partidul tradiţional aflat la putere cea mai lungă parte a istoriei Taiwanului, recapătă puterea prin preşedintele Ma Ying-jeou care va fi ales încă o dată în anul 2012.

Fostul preşedinte Chen Shui-bian va fi condamnat la mulţi ani de închisoare pentru corupţie şi în ciuda nenumăratelor cereri de graţiere nu va fi iertat, ajungând într-o stare gravă a sănătăţii sale.

Preşedintele Ma Ying-jeou şi partidul naţionalist KMT au abordat cu înţepciune relaţiile cu Republica Populară Chineză şi în cei 8 ani de mandat, Ma Ying-jeou a reuşit să normalizeze aceste relaţii şi să pună bazele unei reconcilieri, îndrăznesc să spun definitive, cu China comunistă.

Singura mare problemă care mai rămâne pentru Taiwan este soluţionarea definitivă a relaţiilor cu Republica Populară Chineză. E o singură problemă, dar uriaşă ca importanţă nu numai pentru Taiwan, dar şi pentru China în general şi pentru Asia ca şi continent, şi pentru lumea întreagă.

În ceea ce ne priveşte, noi suntem optimişti şi ne bazăm speranţa de găsire a unei soluţii reciproc avantajoase pe înţelepciunea milenară a poporului chinez, pe pragmatismul liderilor de la Beijing şi Taipei, pe ideea că există deja mai multe interese şi obiective comune decât puncte de divergenţă între cele două părţi ale Chinei, pe ideea că drumul parcurs deja în ultimii 7 ani este un drum ireversibil.

Scanned with OKEN Scanner

Dezvoltarea economică rapidă a Taiwanului

În Taiwan, statul s-a folosit de propriile bănci şi industrii şi de ajutorul american pentru a dezvolta politici de substituire a importurilor încă din perioada 1953-1957.

Grupuri private apropiate de Kuomintang, cum au fost Far Eastern Textiles şi Yue Loong Motors au fost folosite ca agenţi ai dezvoltării.

În jurul anului 1958 piaţa internă pentru importurile de substituţie a cam fost epuizată, de aceea economia a început să se orienteze spre exterior, spre export. Pentru a favoriza această nouă orientare s-a deschis în 1961 Zona de Procesare pentru Export din Kaoshiung (Kaoshiung Export Processing Zone).

Această politică de a lucra pentru export s-a centrat în jurul produselor din plastic, fibre sintetice şi componente electronice, bazându-se pe capacităţile tehnice existente, pe munca ieftină a femeilor şi pe investiţiile străine din SUA şi Japonia.

Taiwanul a realizat în perioada 1950-1980 rate de creştere anuale care au mers de la 6% la 14%. Venitul naţional pe cap de locuitor în Taiwan a crescut şi el de la 200 dolari în anii 1950 la 10.000 dolari la începutul anilor '90.

Pierderea de către Taiwan a locului la ONU în 1971, regimurile politice autoritare din Coreea de Sud, creşterea balanţelor negative în comerţul exterior cu principalii parteneri, mai ales cu SUA şi Japonia, au obligat aceste ţări să dezvolte şi să perfecţioneze funcţiile de dezvoltare economică ale mecanismelor statale şi prin aceasta să-şi afirme legitimitatea guvernamentală şi statală.

Dacă în Coreea de Sud orientarea dorită de guvern a economiei s-a făcut chiar prin decrete guvernamentale, în Taiwan, statul Kuomintang a realizat aceste obiective prin alt sistem de agenţi, aşa numita „triplă alianţă": tehnocraţii statului, investitorii străini şi cercurile de afaceri naţionale, compradore, cum au fost companiile Taiwan Cement şi Taitung.

Scanned with OKEN Scanner

Dar rolul fundamental în procesul de dezvoltare l-au avut în Taiwan întreprinderile mici şi mijlocii care la mijlocul anilor 80 produceau 47% din totalul producţiei industriale, dar reprezentau 67% din producţia de export.

În anul 1987, rata exportului marilor întreprinderi reprezenta 34%, iar a întreprinderilor mici şi mijlocii 60-65%.

Aceste firme mici şi mijlocii care au început prin a fi mici afaceri de familie la venirea în insulă a Kuomintangului, s-au transformat în firme de familie producătoare de bunuri de consum în anii '50, apoi în exportatori de textile, hrană, maşini şi produse chimice în perioada 1962-'73, perioadă de mare expansiune a exportului, iar apoi s-au extins spre noi ramuri industriale mai intensive din punct de vedere al capitalului, cum sunt industriile electronice, la sfârşitul anilor '70 şi în anii '80.

În accepţiunea taiwaneză, firme medii sunt acelea care au între 100 şi 500 de angajaţi şi firme mari cele cu peste 500 angajaţi.

Ceea ce merită a mai fi remarcat pentru Taiwan este că în 1952 proprietatea de stat reprezenta 52% din capacitatea industrială.

Această proporţie a scăzut apoi în mod continuu. În 1970, proprietatea de stat nu mai reprezenta decât 20%, iar în 1980, doar 10%.

La început statul a monopolizat industriile de bază: oţelul, aluminiul, construcţia navală, rafinăriile, industria petrochimică, de îngrăşăminte şi construcţia de maşini.

Statul din Taiwan a încurajat investiţiile firmelor străine în sectorul electronicii, dar a fost atent pentru a nu ameninţa autonomia politică şi economică a ţării.

Fără a refuza să urmeze şi să asculte de legile pieţei, atât în Taiwan, cât şi în Coreea de Sud au fost puse sub semnul îndoielii succesele mecanismelor de piaţă, chiar făcându-se o legătură între subdezvoltare şi mecanismele de piaţă.

Scanned with OKEN Scanner

Industriile de substituire a importurilor au fost văzute de economiştii naţionalişti din aceste ţări ca mecanisme de contrabalansare a declinului exporturilor primare.

Un ansamblu de măsuri care violau legile de piaţă au fost folosite de elita birocratică a acestor state pentru realizarea succeselor industriilor de export: subvenţii pentru export, acces preferenţial la credite, scutiri de taxe, servicii ale infrastructurii, protecţii împotriva forţelor neprielnice de pe piaţă, menţinerea monedelor naţionale la nivel de subevaluare, alte stimulări ale investiţiilor. Această elită nu a înlăturat operarea legilor pieţei, dar a supravegheat piaţa şi a ajutat tinerele industrii să treacă cu bine examenele pieţei.

Explicaţiile miracolului Taiwanez
pe care le-am identificat după studierea unor cărţi
şi articole pe această temă, după observaţiile personale făcute în
perioada anilor de şedere în Taiwan
şi pe baza discuţiilor avute cu specialişti taiwanezi

În feudalism principala preocupare a clasei feudale era războiul, atât în Europa, cât şi în Asia. Era în principal războiului cel care permitea maşinăriei heraldice să îşi sune trâmbiţele triumfului şi să îşi adauge noi blazoane, noi teritorii, noi supuşi, noi titluri de nobleţe. Capitalismul a adus cu sine războaiele moderne purtate de guverne naţionale, a adus cuceririle coloniale şi expansiunile geografice şi în final războaiele mondiale.

Finalul celui de al doilea război mondial a marcat începerea războaielor de eliberare naţională, destrămarea vechiului sistem colonial şi apariţia noilor structuri ale statelor moderne. Dispariţia sistemului comunist coincide cu triumful globalizării şi dominaţia temporară a unei singure superputeri. Secolul al XXI-lea este secolul dominaţiei industriei informatice, a roboţilor, a nanoaparatelor, a biotehnologiei, a materialelor compozite, a energiei regenerabile şi a turismului global. Secolul al XXI va fi secolul noilor forme moderne de colonizare: colonizarea

Scanned with OKEN Scanner

informatică şi tehnologică. Câteva ţări ale lumii vor domina restul lumii prin intermediul noilor tehnologii informatice. Lumea se împarte deja în producători şi consumatori de sisteme informatice. Consumatorii de informatică vor reprezenta noile colonii. Tot ce va fi substanţă cenuşie în aceste noi colonii va fi atras de metropolele producătoare de informatică, iar restul oamenilor vor deveni utilizatori de sisteme de informatică în sectoare de producţie sau servicii.

Din punctul de vedere al relaţiilor de dominare versus subjugare, lumea nu s-a schimbat în ultimii 500 de ani. Expansiunea şi dominarea sunt şi astăzi obiectivele celor puternici şi ale celor dornici de putere. Ele sunt obiective la fel de reale şi palpabile cum erau acum 500 de ani. Ceea ce s-a schimbat sunt doar metodele, mijloacele şi limbajul folosit pentru atingerea acestor obiective.

În jurul anului 1500 regii Europei şi papii vorbeau zilnic de "prezervarea păcii între creştini", de "bunăstarea Republicii Creştine", de "menţinerea libertăţii şi autorităţii Sfintei Biserici", de "apărarea Creştinătăţii împotriva infidelilor". Astfel de fraze erau pe buzele tuturor ambasadorilor, a tuturor prinţilor şi regilor, a tuturor cardinalilor şi a tuturor papilor. Ele figurau în tratate şi în proclamaţii, în scrisorile de acreditare ale ambasadorilor.

În spatele acestor fraze se ascundea însă tot dorinţa de expansiune şi de dominare. Atunci era vorba de expansiune teritorială şi de dominare militară. Acum este vorba de expansiune economică şi dominare tehnologică şi financiară. Când se vorbea de "apărarea Creştinătăţii împotriva turcilor" puterile Europei Occidentale se gândeau în realitate la extinderea propriilor regate, aşa cum s-a întâmplat cu Tratatul de la Granada prin care Ferdinand de Aragon şi Ludovic al XII al Franţei s-au unit pentru a-i fura regatul protejatului lor, regele Neapolelui, sub pretextul că acesta "ar complota pentru a facilita venirea turcilor în Europa".

La fel la Cambrai, împăratul, regele Franţei şi regele Spaniei s-au unit în "cea mai Sfântă Ligă" împotriva infidelilor, dar sub

Scanned with OKEN Scanner

această mască ei au complotat să distrugă Republica Veneţiană, principalul apărător Mediteranean împotriva turcilor.

Astăzi, după 500 de ani, sub alte lozinci cum ar fi: nevoia globalizării, liberalizarea schimburilor economice, libera concurenţă, egalitatea şanselor, înlăturarea barierelor comerciale şi de natura tehnică se urmăreşte de fapt expansiunea economică a celor puternici în dauna celor săraci şi slabi. Lupta pentru putere este aceeaşi ca întotdeauna, dar sub alte forme şi metode. Nu în zadar spunea Machiavelli că prinţii vorbeau numai de pace şi de respectarea tratatelor şi a cuvintelor date, dar în realitate ei promovau războiul şi îşi călcau zilnic promisiunile folosind tot felul de şmecherii şi şiretlicuri. Înseamnă asta că toţi oamenii, şi în trecut, şi în prezent sunt nişte mincinoşi şi nişte farisei care una spun şi alta fac? Ar fi o greşeală să tragem o astfel de concluzie pripită. Şi în trecut, ca şi în prezent, au fost oameni care au gândit profund moral şi şi-au imaginat o societate perfect morală. Este suficient să menţionăm un Erasmus, un Contarini, un Luis Vives sau un Thomas Morus. Problema a fost şi este că de cele mai multe ori a învins răul şi realismul politic a învins utopismul moralist şi idealist.

Secolul XXI este secolul apariţiei viitoarei superputeri mondiale, China care va umbri actuala superputere SUA şi o va declasa la un rang doi, aşa cum SUA a declasat la rangul doi puteri coloniale ca Franţa şi Marea Britanie.

Declinul SUA a început, deşi numai puţini îl observă, iar expansiunea industrială a Chinei se vede astăzi tot mai clar, deşi puţini îi sesizează adevăratele consecinţe cu implicaţiile globale care vor duce la reordonarea raporturilor de forţe şi de relaţii pe întreaga planetă şi poate şi pe noile sisteme interplanetare.

Orice om preocupat să sesizeze viitorul, dar mai ales orice politician serios, responsabil şi patriotic trebuie să viziteze China cât mai des pentru a vedea cu ochii lui fantasticele transformări şi dezvoltări tehnologice ce pregătesc accesul la rangul de singură superputere şi la dominarea totală a lumii de mâine. Şi când

Scanned with OKEN Scanner

vorbesc de China mă refer atât la Republica Populară Chineză, cât şi la Taiwan, Hong Kong şi Singapore.

În această carte am vorbit mai pe larg despre Coreea de Sud, Taiwan şi Singapore deoarece aceste trei ţări sunt mai apropiate ca teritoriu şi populaţie de România şi mi s-a părut că ele oferă mai corecte motive pentru a face comparaţii între popoarele acelor ţări şi România.

Pe străzile oraşelor din Taiwan nu vezi autoturisme vechi ca în România sau chiar ca în Elveţia. Şi nici autoturisme de mic litraj nu vezi prea multe în Taiwan. Maşinile lor sunt noi şi mari ca volum şi capacitate cilindrică. Pe străzile din Taiwan nu prea vezi oameni săraci. Din întâmplare eu am avut şansa să văd în 6 ani petrecuţi acolo şi trei cerşetori în zona gării centrale din Taipei, dar era ceva nesemnificativ în peisajul modern şi bogat al oraşelor taiwaneze.

Oraşele din Taiwan sunt moderne, cu străzi de regulă drepte, destul de largi şi multe dintre ele cu copaci. Curăţenia este perfectă. Nu neapărat că acei oameni nu mai aruncă pe jos nimic, dar cineva curăţă în continuu străzile şi de aceea oraşele sunt curate.

Ceea ce oboseşte pe român când vizitează Taiwanul este numărul mare de autoturisme şi de motorete de pe străzi şi psihoza găsirii unui loc de parcare. Există totuşi foarte multe locuri de parcare cu plată. Practic cred că aproape toate locurile de parcare sunt cu plată. O formă de rezolvare a parcării este reprezentată de marile parcări subterane de la subsolul marilor instituţii şi a marilor clădiri. Este o regulă de aur că marile instituţii au parcări subterane de câteva etaje pentru sute şi mii de autoturisme ale salariaţilor lor sau ale clienţilor şi vizitatorilor.

Cauzele miracolului Taiwanez

În ce constă miracolul economic al Taiwanului? De ce această insulă relativ săracă în materii prime şi cu un trecut de 50 de ani de colonie japoneză a reuşit în aproximativ 20 de ani să devină azi una dintre cele mai dezvoltate ţări ale lumii şi unul dintre cele mai

Scanned with OKEN Scanner

bogate state ale lumii? La aceste întrebări vitale doresc să dau şi un răspuns personal, care poate fi pe alocuri subiectiv, dar care ţine cont totuşi şi de studiile de specialitate care au fost scrise pe această temă.

Din ceea ce am citit şi studiat despre Taiwan şi din ceea ce am văzut în cei 6 ani câţi am trăit acolo voi formula explicaţiile mele, care sper să servească şi ca inspiraţie pentru România.

În primul rând trebuie afirmat că miracolul taiwanez rezidă şi se explică printr-un mănunchi de factori.

1. Prima mea explicaţie rezidă în faptul că Taiwanul a fost o insulă săracă în materii prime şi cu o mare densitate de locuitori. Sărăcia locuitorilor şi numărul lor mare i-a constrâns la soluţii de supravieţuire, i-a constrâns să-şi utilizeze mai bine capacităţile mintale şi fizice. Din acest punct de vedere, similară este şi situaţia Japoniei şi similară a fost şi este şi situaţia Olandei. Similară a fost şi situaţia Spaniei şi Portugaliei până la descoperirea de către Columb a Americii şi până la venirea marilor cantităţi de aur şi argint din acest nou continent. Sărăcia solului spaniol şi portughez a determinat aceste popoare să caute alte surse de existenţă, să facă comerţ şi apoi să descopere noi continente. A fost perioada de înflorire a acestor ţări şi popoare. Pe măsură însă ce aurul şi argintul american a început să curgă spre curtea Spaniei, în aceeaşi măsură veniturile statului spaniol se reduceau. Curtea Spaniei cheltuia mai mult, birocraţia se înmulţea, veniturile interne scădeau, dar aurul ce venea compensa pentru moment pierderea şi decadenţa începută nu se vedea încă cu ochiul liber al celor neavizaţi. Perioada între anii 1598 şi 1609 sunt anii de apogeu a Spaniei şi a diplomaţiei spaniole. După aceea curge aurul şi începe decadenţa.

Continuându-mi ideea doresc să spun că în mod paradoxal, în unele situaţii, sărăcia aduce bogăţie şi bogăţia aduce sărăcie. Asta se întâmplă din nou şi la nivel de individ, şi la nivel de popor. Mulţi copii săraci ajung bogaţi, căci muncesc din greu şi mulţi copii bogaţi ajung săraci, căci risipesc averea părinţilor.

Scanned with OKEN Scanner

Argentina, o ţară cu resurse naturale fabuloase şi cu o populaţie europeană, nu străluceşte prin dezvoltare economică, iar Taiwanul practic fără resurse şi suprapopulat, fostă colonie timp de 50 de ani, înfloreşte.

În completarea acestei idei trebuie să spun că taiwanezii sunt învăţaţi de mici că ei nu concurează numai cu colegii lor de şcoală sau cu colegii lor din toate şcolile Taiwanului. Ei sunt învăţaţi că sunt într-o competiţie cu toţi copiii lumii şi de aceea ei trebuie să fie cei mai buni la nivel mondial, nu la nivel de şcoală, cartier, oraş, sau ţară. Ei sunt învăţaţi de mici că dacă nu vor fi cei mai buni din lume nu vor avea şanse de supravieţuire. Este exact idea pe care am întâlnit-o și în Singapore.

2. Al doilea factor ce explică miracolul taiwanez este dorinţa şi voinţa guvernului şi a poporului de a reuşi, de a-şi scutura sărăcia, de a deveni o ţară dezvoltată. Fără această dorinţă şi voinţă nu se poate imagina nici o soluţie de reuşită. Voinţa şi ambiţia de reuşită, voinţa şi ambiţia de a nu face parte dintre cei din urmă, voinţa şi ambiţia de a se pregăti pentru recucerirea Chinei, voinţe şi ambiţii utopice au fost totuşi prezente la conducătorii taiwanezi, dar şi la o mare parte a poporului care au crezut în acest ideal.

Aici doresc să ilustrez din nou şi cu exemplul Japoniei, Singaporelui, dar şi cu acela a olandezilor, al ungurilor şi chiar al maramureşenilor.

Fără ambiţie, fără mândrie personală sau naţională nu se pot realiza lucruri mari, progrese spectaculoase. Şi la nivel de individ ca şi la nivel de popor sau de regiune îţi trebuie o anumită dorinţă de a reuşi, o anumită mândrie, o anumită ambiţie. Unii indivizi şi unele naţiuni au aceste dorinţe, aceste ambiţii, iar alţi indivizi şi alte naţiuni nu au aceste dorinţe, aceste ambiţii. În România, maramureşenii au această mândrie pozitivă, această ambiţie de a reuşi, ceea ce îi va ajuta să se descurce mai bine decât alţii în noile condiţii ale integrării României în Uniunea Europeană. Peste 20 de ani cei care vor citi aceste rânduri vor fi uimiţi de această previziune a mea.

Scanned with OKEN Scanner

Ambiţia şi mândria ungurilor explică şi ea parţial de ce ungurii sunt unde sunt. Este nevoie de o ambiţie colectivă şi această ambiţie colectivă se cultivă de familie, de şcoală şi de guverne.

3. Al treilea factor ce explică miracolul taiwanez este educarea poporului. Este vorba de educarea în familie şi în şcoală. Educarea masivă, dar şi educarea pentru muncă, educarea pentru a şti să faci ceva, educarea aplicată, pentru a fi util societăţii, educarea de a gândi şi de a descoperi noi soluţii, educarea pentru a deveni oameni inventivi. Nu este vorba de o educare în general ca la noi, la români, ci de o educare cu o finalitate precis determinată. Fără o meserie precisă şi bine însuşită omul nu mai găseşte servici în societatea modernă. Se cere însă chiar mai mult pentru o reuşită spectaculoasă: se cere învăţarea acelor meserii de care are nevoie azi industria din ţara *x*.

Voi ilustra teza contrară cu învăţământul superior din Baia Mare care a continut să pregătească ingineri mineri, deşi toată lumea ştie că minele din Maramureş s-au închis de multă vreme. Deja existau sute sau mii de ingineri şi mineri şomeri, dar Universitatea de Stat din Baia Mare a continut să producă ingineri de exploatare şi de prelucrare minieră.

Numărul mare al taiwanezilor care urmează învăţământul universitar este alt factor important al rolului pozitiv pe care pregătirea profesională o are în progresul unei naţiuni.

4. Al patrulea factor ce explică miracolul taiwanez este faptul că taiwanezii au avut în ultimii 60 de ani parte de guverne naţionale responsabile şi patriotice, de guverne naţionaliste care au făurit strategii pentru dezvoltarea industrială, care au ştiut să găsească acele breşe unde să se insereze Taiwanul în cadrul economiei mondiale.

Partidul Kuomingtang, sau Guomindan, care a condus Taiwanul peste 50 de ani chiar se numeşte Partid Naţionalist. Guvernele taiwaneze, chiar dacă nu au fost, după anume standarde, prea democratice, au fost în schimb patriotice. Ele şi-au îndeplinit misiunea principală, anume aceea de a apăra şi proteja interesele poporului pe care îl reprezintă. Şi în ce condiţii

Scanned with OKEN Scanner

extraordinar de dificile, în ce mediu extern neprielnic au trebuit să acţioneze aceste guverne!

Aceste guverne au ştiut să facă apel la spiritul patriotic al multor emigranţi taiwanezi ajunşi în SUA sau în alte ţări mai dezvoltate care au fost rugaţi, îndemnaţi, atraşi, stimulaţi să revină în Taiwan, să investească în ţara lor, să-şi pună ştiinţa managerială şi tehnologică în slujba poporului din rândurile căruia au plecat la studii sau la o viaţă mai bună în aceste ţări mai dezvoltate. Foarte mulţi dintre aceşti emigranţi taiwanezi au răspuns pozitiv rugăminţilor venite de la guvernul taiwanez, au revenit în Taiwan şi au pus bazele celor mai de succes companii din domeniul IT. Acest răspuns pozitiv şi această comportarea atât de patriotică sunt cu atât mai demne de remarcat şi de lăudat, cu cât mulţi dintre acei emigranţi au fugit din Taiwan din cauza regimului dictatorial şi a stării de urgenţă în care s-a aflat această ţară din 1949 până în 1987, aproape tot atât cât a durat şi comunismul în România.

5. Al cincilea factor ce explică miracolul taiwanez este influenţa pozitivă lăsată asupra lor de Japonia, fosta putere colonială. Una este să fii colonie a Rusiei şi alta este să fii colonie a Japoniei. Un anumit nivel de dezvoltare şi un anume specific au toate fostele colonii portugheze, franceze şi un altul au fostele colonii japoneze şi engleze.

Japonia a administrat şi condus Taiwanul ca viitoare parte inseparabilă a sa. Numai teoretic Taiwanul era o colonie, dar în străfundul gândirii politice a conducătorilor japonezi, Taiwanul urma să devină parte componentă a Japoniei. De aceea se forţa japonizarea insulei şi a poporului, obligativitatea limbii japoneze, a religiei şi chiar un transplant al obiceiurilor japoneze.

Japonia a adus cu ea civilizaţia materială şi a ridicat nivelul de trai al poporului din Taiwan. Japonia a construit infrastructuri, drumuri, căi ferate, reţele de telefoane, canalizări, spitale, sisteme de sănătate publică. Japonia a construit fabrici. Japonia a introdus peste tot şcoli, a introdus apă în casele oamenilor şi odată cu apa băile şi WC-urile. În timp, acest mod de concepere a rolului său ca

Scanned with OKEN Scanner

putere colonială de către Japonia a adus beneficii nesperate poporului taiwanez. Japonia a fost o ţară străină care a ocupat un popor şi un teritoriu, de aceea nu spun aici că acea politică a fost bună sau rea sau că acea politică nu a fost dificilă pentru poporul taiwanez, ci spun că acea politică, după independenţă, a avut şi o importantă latură pozitivă.

6. Al şaselea factor ce explică miracolul taiwanez este influenţa pozitivă şi ajutorul primit de Taiwan din partea SUA.

În decursul a mulţi ani Taiwanul a primit ajutoare masive din partea SUA pe care a ştiut să le folosească în mod inteligent. Aceste ajutoare nu au fost consumate cu whisky şi gumă de mestecat cum am făcut noi cu miliardele de dolari luaţi împrumut, ci au fost investite în infrastructură şi în industrii de vârf.

Tot ajutor pentru economia Taiwanului a fost şi deschiderea pieţei americane pentru bunurile produse în Taiwan.

7. Al şaptelea factor care explică miracolul taiwanez este munca poporului. Fiecare om este educat de familie şi apoi de şcoală că trebuie să muncească şi că munca îi va aduce satisfacţii spirituale şi materiale. Şi mulţi oameni muncesc cu bucurie şi cu dăruire. Zdrobitoarea majoritate a oamenilor din Taiwan muncesc din greu. Foarte mulţi taiwanezi continuă să muncească şi azi 7 zile din 7. Pentru români asta este greu de crezut, dar acesta este adevărul.

Acum taiwanezii au salarii destul de bune, deşi nu extraordinar de mari, dar în urmă cu 40 sau chiar 30 de ani, la începutul miracolului economic, salariile erau foarte mici.

Nimeni nu pledează pentru muncă fără plată, dar în Taiwan continuă să existe, ca de altfel şi în alte ţări, şi alţi factori care susţin efortul şi patosul muncii. Între aceşti factori menţionez: dorinţa sau frica de a nu rămâne şomer, mândria de a fi membru al unei mari familii de salariaţi ai unei companii celebre, premiile şi subvenţiile pentru continuite, pentru realizare de produse de calitate, pentru neabsenţă de la locul de muncă etc.

Apar semne îmbucurătoare care arată că şi în unele întreprinderi productive şi sănătoase româneşti munca nu se

Scanned with OKEN Scanner

reduce numai la salariu, la plată. Există o satisfacţie a realizării profesionale, o satisfacţie a lucrului bine făcut, un spirit de familie, există o mândrie a apartenenţei la o fabrică celebră, la o marcă celebră, există certitudinea că dacă ţi se întâmplă ceva familia nu va rămâne fără ajutor, există bucuria că zilnic te întâlneşti cu colegi şi şefi care îţi preţuiesc activitatea, există siguranţa zilei de mâine.

Îmi aduc aminte de ce-mi spunea Domnul Gheorghe Ofrim din Sighetul Marmaţiei în urmă cu câţiva ani în timp de serveam masa la restaurantul propriei întreprinderi de mobilă alături de câţiva muncitori: "Într-un an de zile nu am avut nici o zi de absenţă datorată unei îmbolnăviri". Când şefii se preocupă serios şi cinstit de viaţa şi sănătatea muncitorilor şi de asigurarea condiţiilor decente de muncă, inclusiv de o masă caldă gratuită servită în comun la restaurantul propriu, salariul rămâne un element important al stimulării muncii, dar nu singurul.

8. În fine, al optulea factor care explică miracolul taiwanez este credinţa oamenilor în religia lor, respectul oamenilor pentru tradiţiile şi obiceiurile lor, respectul faţă de părinţi, respectul faţă de cei bătrâni, respectul faţă de şefi, respectul faţă de cei cu mai multă şcoală, respectul faţă de legi, respectul faţă de proprietate.

Este ceea ce mulţi autori care se ocupă de explicaţia miracolului taiwanez şi al celorlalţi tigri din regiunea Asiei de Est numesc factorul Confucianist.

Morala Confucianistă care pune accent pe importanţa grupului, pe succesul grupului şi pe loialitatea individului faţă de grup, care prescrie ascultarea şi respectul faţă de instituţii şi faţă de autorităţi a avut un efect benefic asupra dezvoltării extraordinare a Taiwanului şi a altor regiuni ale Asiei de Est. Din nefericire şi la acest capitol comparaţia cu situaţia din România este în defavoarea României. La noi, astăzi, mulţi oameni nu mai au nici o credinţă şi nici o frică de Dumnezeu sau de lege. La mulţi dintre cetăţenii României nu există respect faţă de părinţi şi faţă de oamenii mai în vârstă. Şi mai ales nu există nici un respect faţă de oamenii învăţaţi sau faţă de autorităţi, faţă de adevăratele

Scanned with OKEN Scanner

valori. Această lipsă de respect faţă de orice valoare şi faţă de orice normă, faţă de legi şi obiceiurile bune din trecut afectează enorm de grav structura şi buna funcţionarea a societăţii româneşti, sporeşte nefericirea generală şi nemulţumirea tuturor faţă de toţi.

Noi, românii, am ajuns astăzi să trăim într-o societate fără nici un respect, unde singura norma de conduită este permanenta luptă a individului contra tuturor celorlalţi indivizi, contra statului şi a tuturor instituţiilor prin folosirea mai ales a metodelor necinstite. Este chiar mai rău decât şi-a imaginat Hobbes când a vorbit de *"homo homini lupus"*. Decăderea este atât de mare la noi, încât şi unele dintre satele noastre, leagănul de civilizaţie şi respect, leagănul bunelor şi frumoaselor noastre obiceiuri şi tradiţii, sunt afectate de această lipsă de respect general. Nu numai că oamenii din anumite sate au uitat să-şi mai dea bună ziua, dar au ajuns să nu mai răspundă nici la bună ziua dată de alţii. Cu durerea cea mai mare în suflet pot spune fără a greşi cu nimic că această decădere şi lipsă de cel mai elementar respect şi bună purtare se pot vedea şi în satul meu natal, de care eu eram în trecut atât de mândru.

Aceşti factori care explică succesul Taiwanului trebuie văzuţi şi înţeleşi în interacţiunea lor firească şi pozitivă. Luaţi separat, unii pot fi găsiţi şi la alte ţări sau pot să nu explice miracolul taiwanez, dar luaţi împreună ei explică ştiinţific de ce această ţară a ajung dezvoltată şi bogată.

Analizând fiecare dintre aceşti factori la nivel de România vom vedea uşor ce ar fi urgent de făcut pentru a grăbi dezvoltarea noastră. În loc să ne plângem şi să cerem ajutoare de la străini trebuie să ne facem o radiografie cinstită, să vedem ce nu e bine la noi şi apoi să corectăm acele greşeli. Atâta timp însă cât tot dăm vina pe alţii, dar nu recunoaştem că noi suntem principali vinovaţi de sărăcia şi subdezvoltarea noastră, nu ne vom salva.

Iată şi răspunsurile mele mai simple şi mai condensate la întrebările prietenilor şi cunoscuţilor sau chiar ale străinilor despre impresiile mele de călătorie prin ţările străine şi despre

Scanned with OKEN Scanner

cauzele succeselor economice ale unor ţări precum Taiwanul. Atâta vreme cât ţăranii din satul meu natal nu au încă toţi băi şi apă curentă în casele lor, atâta vreme cât uşile facultăţilor sunt azi închise definitiv copiilor de ţărani, deci pentru circa jumătate din copiii României, atâta vreme cât pensionarii români au pensii aşa de mici, încât nu pot să-şi mai cumpere nici măcar sicriul de înmormântare, pentru a nu mai vorbi de mâncare şi medicamente, atâta timp cât nu avem drumuri şi străzi asfaltate şi fără gropi, atâta timp cât nu avem autostrăzi, atâta timp cât nu avem trenuri care să circule cu vitezele secolului al XXI-lea, cum poate să se simtă fericit un român care vizitează ţări cu oameni cu nimic mai dotaţi intelectual, dar care se bucură de condiţii de viaţă de cel puţin 10 ori mai bune decât semenii lui, ţăranii români, rămaşi la mii de km distanţă?

Vizitând ori trăind în ţări mai dezvoltate economic decât România, un român chiar cu un minim simţământ patriotic nu se poate simţi decât nefericit.

În toate vizitele mele în ţări dezvoltate ori în anii în care am locuit în Olanda, Elveţia, Ungaria, Polonia şi Taiwan, nu am putut rezista să nu mă întreb de mii de ori: de ce ei au putut şi noi, românii, nu putem să ne schimbăm destinul, de cei ei sunt mai bogaţi ca noi, iar noi suntem aşa de săraci?

Răspunsul meu cel mai simplu este că noi, românii, nu vrem mai mult.

Răspunsul meu este că noi, românii, ne mulţumim cu puţin şi nu cerem mai mult.

Răspunsul meu este că noi, românii, nu îndrăznim mai mult.

Răspunsul meu este că noi ne-am pierdut ambiţia şi mândria naţională şi nu ne este ruşine să acceptăm această viaţă de umilinţă la noi acasă sau de slugi la străini.

Răspunsul meu este că noi, românii, nu ştim să ne alegem conducători competenţi, cinstiţi şi responsabili.

Răspunsul meu este că noi, românii, nu suntem uniţi.

Răspunsul meu este că familiile din România nu îşi mai îndeplinesc datoria de a da educaţia de bază copiilor lor.

Scanned with OKEN Scanner

Răspunsul meu este că noi, românii, nu avem o şcoală cu o programă care să ne înveţe ceea ce este esenţial: să gândim, să judecăm, să ne folosim mintea, să inventăm, să inovăm şi să muncim continuu cu pasiune.

Răspunsul meu este că mulţi dintre dascălii şi profesorii din şcolile româneşti nu mai sunt ceea ce ar trebui să fie, nu mai îşi fac datoria cu patos, cu pasiune, cu dăruire.

Răspunsul meu este că noi, românii, nu muncim destul şi nu perseverăm destul.

Răspunsul meu este că noi, românii, facem prea multe lucruri de mântuială, motiv pentru care lozinca noului preşedinte: **"Lucrul bine făcut"** este una cât se poate de necesară şi de benefică.

Răspunsul meu este că prea mulţi români nu au ţeluri precise în viaţă şi de aceea se lasă duşi de valuri şi de vânturi în toate direcţiile şi nu îşi croiesc propriul destin.

Răspunsul meu este că noi, românii, dăm vina pe alţii pentru toate necazurile noastre şi apoi aşteptăm mereu să fim ajutaţi de alţii, mai ales de străini, pentru a ieşi din propriile noastre necazuri.

Răspunsul meu este că şi religia ortodoxă are o vină, deoarece nu se preocupă de viaţa de pe acest pământ, ci numai de viaţa de apoi. Mulţi dintre părinţii bisericii ortodoxe sunt rupţi de viaţa socială, nu se implică în viaţa de zi cu zi a enoriaşilor. Biserica ortodoxă a educat poporul român să aştepte salvarea numai de la Dumnezeu.

Ţin minte cum cea mai credincioasă femeie din satul meu natal, lelea Anica, zicea în anii de început ai comunismului că Dumnezeu ne va ajuta să scăpăm de comunişti. Aceia au fost anii cei mai grei din viaţa ţării sărăcită de război şi ocupată de armata sovietică, anii când ţăranii trebuiau să cedeze statului în mod gratuit o parte din recoltele lor şi uneori să rămână fără hrană pe timpul iernii, deşi munciseră din greu tot timpul anului. Aceia au fost şi cei mai grei ani din viaţa mea.

Scanned with OKEN Scanner

Eu eram mic şi educat bine în religia ortodoxă şi credeam în Dumnezeu, dar totuşi nu puteam pricepe cum Dumnezeu ne va ajuta să scăpăm de comunişti dacă noi nu facem nimic.

Într-o seară de iarnă, la noi în casă s-au adunat mai mulţi vecini care au discutat despre problema cotelor. Cu această ocazie unii vecini au repetat ceea ce auzeam mereu în jurul meu, inclusiv de la buna noastră vecină Anica: „Dumnezeu ne va ajuta să scăpăm de comunişti, vor veni americanii şi ne vor scăpa de comunişti". La un moment dat, tata a zis: „Ajută-te singur şi atunci şi Dumnezeu te va ajuta. Deci până la venirea americanilor ar trebui şi noi să facem ceva împotriva acestor cote, căci altfel vom muri de foame. Am devenit deja sclavi. Muncim tot timpul anului pe pământurile noastre cu animalele noastre şi toamna trebuie să dăm gratuit aproape toată recolta noastră muncitorilor de la oraş, iar noi şi copiii noştri să rămânem muritori de foame. Asta nu este dreptate şi aceste lucruri nu pot continua. Trebuie să facem ceva, să ne revoltăm, să arătăm comuniştilor că ceea ce fac ei este o mare nedreptate care trebuie să fie oprită într-un fel sau altul. Pădurile noastre moştenite de la părinţii noştri care le-au dobândit cu sacrificii enorme ne-au fost luate de stat, iar noi acuma murim de frig în timpul acestor ierni lungi şi grele. Dacă mergem în pădure să tăiem un car de lemne ne bagă la închisoare. Decât să muncim ca robii tot anul, apoi să nu avem nici mâncare şi nici căldură în timpul iernii, mai bine să ne revoltăm. Ne vor prinde, ne vor băga la închisoare, poate ne vor omorî, dar mai bine o moarte demnă decât o viaţă umilă".

După aceste vorbe tata ar fi trebuit arestat. Dar nici unul dintre vecini nu a mers la securitate să-l pârască pe tata. El a fost arestat mai târziu pentru vorbe şi idei asemănătoare spuse la bufetul din sat, unde s-a găsit desigur un turnător la securitate.

Pentru mine acel discurs revoluţionar ţinut de tatăl meu în acea seară de iarnă în casa noastră de lemn, în faţa vecinilor, m-a luminat, m-a urmărit şi m-a ajutat tot restul vieţii. Dumnezeu te ajută, dar după ce tu singur încerci să te ajuţi. Dumnezeu nu te poate ajuta dacă tu nu faci nimic. Acele vorbe puţine şi simple mi

Scanned with OKEN Scanner

le-am amintit în fiecare moment în care am avut dificultăţi în viaţă. Nu mă puteam ruga lui Dumnezeu să mă ajute dacă eu nu făcusem tot ce puteam face ca să mă ajut singur. Îmi ziceam: cum să mă ajute Dumnezeu dacă eu nu am făcut tot ce puteam face? Apoi, după acele rugăciuni îmi veneau în minte noi soluţii, noi modalităţi de acţiune şi pe parcurs apăreau şansele, apărea norocul, apărea de fapt ajutorul lui Dumnezeu.

Ceea ce este valabil pentru un individ este valabil şi pentru o naţiune. Dacă vrem să ne ajute Dumnezeu, să ne ajutăm mai întâi noi înşine. Ajutorul nu ne va veni de la străini, ci doar de la noi şi apoi de la Dumnzeu dacă Dumnezeu va vedea că noi am făcut tot ce omeneşte a fost posibil ca să scăpăm de sărăcie, de subdezvoltare, de corupţie, de necinste, de incompetenţă, de minciună, de prostie, de nepotisme, de lene, de aroganţă şi de îngâmfare. Prin eforturi individuale conjugate, apoi cu un efort colectiv şi românii pot face ceea ce alte popoare au făcut: să scape de sărăcie, de mizerie, de locul codaş în clasamentul internaţional, de umilinţa în raporturile lor cu străinii. Numai prin eforturi individuale conjugate cu un efort colectiv românii pot deveni şi ei bogaţi, puternici, demni şi respectaţi de alte popoare.

Chiar când eram în acest punct cu scrisul, iată ce citesc pe siteul *ziare.com* în ziua de 17 aprilie 2015:

„Un tren maglev (cu levitație magnetică) al companiei japoneze Central Japan Railway Co. a atins un nou record de viteză joi (17.04.2015). Trenul a atins 590 de kilometri la oră în timpul unui test cu conductor uman, pe o șină experimentală.

Operatorul trenului a reușit să spulbere recordul stabilit anterior, de 581 de kilometri la oră, obținut în decembrie 2013, și intenționează să duca trenul maglev până la 600 de kilometri pe oră săptămâna viitoare, scrie *Japan Times*.

Trenul maglev are șapte vagoane și a rulat la viteza de 590 de kilometri la ora timp de 19 secunde, în timpul testului, pe șina dintre Uenohara și Fuefuki în prefectura Yamanashi.

Noul record vine la câteva zile după ce compania a stabilit recordul de a rula trenul pe o distanță de 4.064 de kilometri într-o

Scanned with OKEN Scanner

singură zi, depășind cu mult recordul de 2.876 de kilometri stabilit în anul 2003.

Compania japoneză accelerează eforturile de a da drumul trenului maglev pentru exploatare comercială începând cu 2027, când va lega gara Shinagawa din Tokyo cu Nagoya, aflate la 286 de kilometri distanță, în doar 40 de minute, adică sub jumătate din timpul necesar acum."

Ce comentariu se poate face la citirea acestei știri având în vedere că la noi, în România, trenurile circulă cu o viteză medie de 40 sau 50 km la oră, viteză mai mică decât acum 100 de ani! Decalajul dintre România și alte țări se mărește zilnic. Nici un comentariu. La terminarea citirii acestei știri îți vine în minte doar Țepeș Vodă sau nevoia folosirii funiei pentru spânzurarea rapidă a întregii clase politice.

În loc de încheiere:
Despre justiția din Taiwan. Două cazuri semnificative

1. Fostul președinte al Taiwanului în perioada 2000-2008, Chen Shui-bian, acuzat de corupție în timpul mandatului de președinte, a fost pus sub supraveghere judiciară a doua zi după ce i s-a terminat mandatul de președinte și și-a pierdut imunitatea. La un an după încheierea mandatului de președinte și punerea lui sub supravegehere judiciară, fostul președinte a fost condamnat la închisoare pe viață pentru fapte de corupție care au privit 6 milioane de dolari. Ulterior pedeapsa a fost comutată la 19 ani de închisoare.

De atunci, adică din 2009, fostul președinte al Taiwanului se află la închisoare. Au fost făcute multe cereri de grațiere și pentru grațierea lui au intervenit numeroase personalități politice și culturale din Taiwan și din străinătate. Cu toate acestea, el nu a fost grațiat. Sănătatea lui a devenit tot mai șubredă și există pericolul real ca el să decedeze în închisoare. Pe motive medicale, după ce el a fost examinat de o comisie medicală formată din 16 medici celebri, el a fost eliberat provizoriu pentru 30 de zile de

Scanned with OKEN Scanner

tratament medical la data de 5 ianuarie 2015. Aceste 30 de zile au fost prelungite.

Comparația Taiwanului cu România este defavorabilă României și în acest caz. Procurorii din Taiwan au acționat a doua zi după ce fostul președinte și-a pierdut imunitatea. Condamnarea pentru mica sumă de 6 milioane de dolari a fost la închisoare pe viață, trasformată apoi în închisoare pe 19 ani.

Fostul președinte Traian Băsescu și-a pierdut imunitatea de multe luni și nici un procuror nu i-a adresat măcar o întrebare, decum să îl pună a doua zi sub control judiciar. Pe de altă parte, în România înalți demnitari fură sute de milioane de euro și nu primesc nici măcar 5 ani de închisoare.

2. În ziua de 12 februarie 2015, fostul procuror general al Taiwanului Huang Shih-ming, a fost condamnat definitiv de Curtea Supremă din Taiwan la 15 luni de închisoare pentru divulgare de informaţii dintr-un dosar aflat în anchetă la unul dintre procurorii din subordinea lui. Iată speţa.

În anul 2014, Wang Ying-pyng, preşedintele Parlamentului din Taiwan, membru important al KMT, partid de guvernământ, personalitate politică de primă mărime din această țară, reales în funţia de preşedinte al forului legislativ timp de 4 legislaturi consecutive, cu o popularitate apropiată preşedintelui ţării, a fost acuzat că ar fi intervenit pe lângă ministrul justiţiei într-un dosar ce l-ar fi vizat pe liderul grupului parlamentar al partidului DPP, partid de opoziţie.

Wang Ying-pyng a fost exclus din KMT, de către însăşi preşedintele ţării, Ma Ying-jeou care era şi preşedinte al KMT, partidul de guvernământ. După ce a fost exclus din partid, toată lumea se aştepta ca Wang Ying-pyng să fie revocat şi din funcţia de preşedinte al parlamentului, așa cum ar fi fost firesc.

Lucrurile au evoluat însă diferit. Wang Ying-pyug a constestat în justiţie decizia de excludere din partid şi apoi prin negocieri secrete a reuşit să îşi menţină postul de preşedinte al parlamentului. Între timp însă, preşedintele parlamentului l-a acuzat pe procurorul general că la informat pe preşedintele ţării

Scanned with OKEN Scanner

despre acuzaţia existentă împotriva sa în dosarul aflat în cercetare la procuratură.

Preşedintele ţării nu a negat că a primit această informaţie, iar procurorul general a confirmat şi el că a dat preşedintelui această informaţie, motivând că fiind vorba de preşedintele parlamentului a crezut că este de datoria lui să-l informeze pe preşedintele statului despre acuzele care i se aduc preşedintelui parlamentului, o personalitate politică atât de importantă a statului.

Justiţia din Taiwan a decis altfel şi l-a condamnat pe procurorul general la închisoare pentru divulgarea acestei informaţii. După ce a primit prima condamnare, înainte de recursul pe care l-a pierdut, condamnarea la închisoare rămânând definitivă, procurorul general şi-a prezentat demisia şi s-a pensionat (informare preluată după un articol din ziarul *Taipei Times* din ziua de 13 februarie 2015).

În România există judecători şi tribunale cu câteva secole înainte ca Taiwanul să aibă aşa ceva. În această Românie cu o lungă istorie, în cei ultimi 25 de ani se tot pretinde că avem o justiţie independetă, dar faptele nu par a confirma această pretenţie.

Întrebarea noastră este una simplă: câte informaţii o fi primit fostul preşedinte Train Băsescu de la procurorii din România în cei 10 ani ai săi de mandat şi la câţi ani de închisoare ar trebui să îi condamne pe aceşti procurori justiţia independentă din România?

Până ce vom primi răspuns corect la această întrebare pusă în numele tuturor cetăţenilor din România va trebui să recunoaştem că suntem în urma Taiwanului şi cu domeniul justiţiei despre care unii pretind că este independentă.

Notă bibliografică:

Datele istorice din acest capitol şi informaţii statistice au fost preluate din surse de pe internet, precum Wikipedia şi alte siteuri, din anumite cărţi anterioare ale autorului, precum şi din următoarele lucrări cu subiecte predominant istorice:

Scanned with OKEN Scanner

- Chang Hsin-pao, *Commissioner Lin and the Opium War,* Harvard University Press, Cambridge, 1964.

- Arthur Waley, *The Opium War Through Chinese Eyes,* Allen & Unwin, London, 1967.

- P.C. Kuo, *A critical study of the first Anglo-Chinese War,* Hyperion, 1973.

- Murray A. Rubinstein, *Taiwan: A New History,* East Gate Book, 1999.

- April C.J. Lin and Jerome F. Keating, *Island in the Stream: A Quick Case Study of Taiwan's Complex History,* SMC Publishing, Taipei, 2000.

- George H. Kerr, *Formosa Betrayed,* Taiwan Publishing Co., 2000.

- Richard Louis Edmonds (Editor) Steven M.Goldstein (Editor), *Taiwan in the Twentieth Century: A Retrospective View,* Cambridge University Press, 2001.

- Steven Crook, *Keeping Up with the War God,* Yushan Publications, 2001.

- Denny Roy, *Taiwan: A Political History,* Cornell University Press, 2003.

- Jonathan Manthorpe, *Forbidden Nation: A History of Taiwan,* Palgrave Macmillan, 2005.

- Shih-shan Henry Tsai, *Lee Teng-hui and Taiwan's Quest for Identity,* Palgrave Macmillan, 2005.

- Pen Ming-min, *A Taste of Freedom,* Kindle, 2012.

- John Ross, *Formosan Odyssey: Taiwan Past and Present,* Camphor Press, 2014.

Scanned with OKEN Scanner

Scanned with OKEN Scanner

CAPITOLUL VIII.

SECOLUL PACIFICULUI

În nici o altă regiune a lumii nu a existat o atât de fantastică dezvoltare economică în ultimii 150 de ani ca în Asia de Est.

Dacă încercăm să vedem unde era această regiune în jurul anilor 1850 şi unde este astăzi, va trebui să acceptăm că avem de a face cu adevărate miracole.

China sfârşitului de secol XIX, aşa cum am arătat mai sus, era o ţară extrem de înapoiată economic, măcinată de probleme grave de instabilitate internă şi dominată total de marile puteri coloniale ale acelor vremi.

Din cauza înapoierii sale, China a pierdut toate războaiele purtate împotriva ei de Marea Britanie (1839-1842), de Marea Britanie şi Franţa (1856-1960), de Japonia în 1894-1895.

China a continuat să rămână nedezvoltată economic şi după revoluţia care a dus la dispariţia ultimei dinastii imperiale şi proclamarea republicii. Divizarea ţării, numeroasele războaie civile care practic au continuat din 1912 până în 1949 cu mici intreruperi cauzate de agresiunea Japoniei, apoi politici mai puţin fericite sub regimul comunist de sub conducerea lui Mao Tze Dun au amânat mereu trezirea Chinei şi lansarea sa în cursa accelerată a dezvoltării economice şi tehnologice.

Şi în cazul Chinei, ca şi în cazul altor ţări, a apărut omul providenţial care a făcut minuni. Este vorba de Den Xiaoping, care

a iniţiat deschiderea Chinei spre lume şi a pus bazele unei noi politici economice.[30]

Japonia, înainte de restauraţia Meiji din 1868, era şi ea cam la nivelul Chinei.

În 1842, când China a pierdut războiul opiului, cele trei ţări mai mari din Asia de Est, China, Japonia şi Coreea trăiau izolate de restul lumii prin voinţa lor proprie determinată de frica de a nu fi ocupate şi transformate în colonii.

Când a venit contra-amiralul American Perry în 1853 cu navele lui uriaşe de război, japonezii s-au îngrozit la simpla vedere a acestor vapoare militare, realizând imediat marele lor decalaj economic rezultat ca urmare a celor 265 de ani de închidere economică totală şi de rupere a oricăror contacte cu lumea exterioară.

Înapoierea Japoniei era atât de mare în comparaţie cu Europa şi SUA, încât elita conducătoare a realizat imediat că pentru a supravieţui ca naţiune şi ca stat independent, Japonia trebuie să copieze de urgenţă civilizaţia materială a Occidentului.

Sub presiunea forţelor exterioare mult mai puternice, după 1868, Japonia feudală împărţită în numeroase domenii s-a unificat sub un tânăr împărat şi a devenit o naţiune centralizată. Deviza noului guvern central de după restaurare a fost Fukoku Kyohei (*Îmbogăţirea naţiunii şi întărirea armatei*), aşa cum am arătat în capitolul dedicat Resturaţiei Meiji.

Naţionalismul defensiv şi apoi ofensiv al Japoniei acelor vremi a condus la o politică ce urmărea adoptarea completă a civilizaţiei materiale a Occidentului ca măsură de salvgardare a independenţei şi apoi de competiţie cu marile puteri ale lumii.

Din ţări înapoiate faţă de Occident, ţările Asiei de Est s-au schimbat fundamental, arătând astăzi putinţa existenţei unui proces de inversare istorică. Fosta zonă săracă este pe cale să

---

[30] Vezi pentru o mulţime de argumente în sprijinul acestei idei: Ezra F. Vogel, *Deng Xiaoping and the Transformation of China*, Belknap Press, 2013.

Scanned with OKEN Scanner

devină zona bogată, dezvoltată a lumii, zona care pregăteşte un decalaj de dezvoltare economică invers.

De aceea nu este de mirare să citim tot mai des în ziare, cărţi de specialitate sau să auzim la dezbaterile de la TV fraza: **„Secolul al XXI-lea este secolul Pacificului"**[31]. Aceasta este fraza care înglobează în ea proiecţia de dezvoltare viitoare a omenirii pentru acest secol al XXI-lea în care ne găsim deja de 15 ani.

Există o multitudine de denumiri pentru această regiune a lumii care se pregăteşte să preia supremaţia mondială: Zona Pacificului, Bazinul Pacificului, Aria Asia-Pacific, Zona Asiei şi a Pacificului. Această zonă cuprinde următoarele state: Cele două părţi ale Coreei, Republica Populară Chineză, Japonia, Taiwanul, Laos, Thailanda, Cambogia, Vietnam, Malaezia, Myanamar, Singapore, Indonezia, Filipine, Papua Noua Guinee şi alte câteva state insule. Motoarele dezvoltări acestei regiuni sunt date de Japonia, Coreea de Sud, Aria Economică Chineză (Republica Populară Chineză, Hong Kong şi Taiwan) şi Singapore.

Aria Economică Chineză a avut o rată de creştere de peste 7% pe an începând din 1962, ceea ce a determinat ca în anul 2003 această arie să aibă deja un PIB mai mare ca al Franţei, Italiei şi Marii Britanii luate la un loc.

Aria Economică Chineză este de fapt motorul central al dezvoltării acestui secol. Teritoriile cuprinse în ceea ce se numeşte eufemistic şi elegant, Aria Economică Chineză, vor reprezenta în viitor nu numai motoarele dezvoltării economice, dar şi motoarele dezvoltării tehnologice ale secolului al XXI-lea, care va fi pentru aceste teritorii secolul ajungerii din urmă şi a depăşirii SUA, ca putere economică, tehnologică şi militară.

Iată câteva cifre semnificative din anul 2013 privind exportul câtorva ţări: **Republica Populară Chineză 2.209 miliarde dolari, Japonia 800 miliarde dolari, SUA 1.546 miliarde dolari.**

Ideea preeminenţei zonei Pacificului pe scena internaţională a început să fie evocată cu aproximativ 30 de ani în urmă.

---

[31] Vezi P.Lasserre, H.Schutte, *Strategies pour l'Asie-Pacifique. Se preparer au siecle du Pacifique*, Dunod, Paris, 1996.

Scanned with OKEN Scanner

Sfârşitul secolului al XX-lea şi începutul acestui nou secol al XXI-lea au confirmat pe deplin previziunile anterioare.

Dacă până nu demult dezvoltarea acestei regiuni era extrem de dependentă de pieţele externe, odată cu deschiderea Republicii Populare Chineze, piaţa proprie a regiunii este aproape suficientă pentru autodezvoltarea ei. Pentru restul lumii dezvoltarea zonei Pacificului reprezintă şi o şansă şi un pericol.

Republica Populară Chineză singură are de mai bine de 20 ani cel mai înalt ritm de dezvoltare din lume. Excedentele balanţei comerciale a Republicii Populare Chineze sunt uriaşe şi ele continuă an de an. Această ţară în care trăieşte 25% din populaţia lumii are o rezervă valutară inimaginabilă.

Republica Populară Chineză investeşte masiv de foarte mulţi ani în SUA, în alte ţări Occidentale, dar și în Africa, America de Sud și Asia. Cifre neconfirmate spun că aproximativ 50% din datoria externă a SUA se află în mâna chinezilor.

La 15 octombrie 2003, deci acum 12 ani, această ţară a trimis un taikonaut în jurul pământului, iar în anul 2005 a trimis doi taikonauţi, devenind astfel cea de a treia putere astronautică a lumii. Viteza de dezvoltarea a Republicii Populare Chineze şi în domeniul spaţial este şi ea tot atât de accelerată ca şi viteza dezvoltării sale în alte domenii. Multe realizări chineze sunt încă secrete. Deja putem spune la acest început de an 2015 că din punct de vedere economic, Republica Populară Chineză a depăşit deja SUA, deşi după unii indicatori, între care puterea de cumpărare a Produsului Intern Brut, Republica Populară Chineză ar întrece SUA doar în anul 2019.

Există numeroase argumente care se aduc în sprijinul tezei că acest secol va fi secolul Pacificului.[32] Iată câteva dintre aceste argumente:

---

[32] Vezi Martin Jacques, *When China Rules the World: The End of the Western World and the Birth of a New Order*, Second Edition, Penguin Books, 2012, Orville Schelle and John Delury, *Wealth and Power: China's Long March to the Twenty-first Century*, Random House Trade

Scanned with OKEN Scanner

China, cea mai populată țară din lume, cea mai dinamică ca ritm de dezvoltare și cea mai mare piață comercială a lumii, este situată în această regiune și are ieșirea la Oceanul Pacific.

Japonia, una dintre cele mai industrializate țări din lume, putere economică de prim rang, care a dorit să cucerească militar SUA și care nu a renunțat la ideea dominării SUA, de data aceasta prin tehnologie și comerț, este situată și ea în Pacific și este legată indisolubil de zona Oceanului Pacific.

Coreea, Taiwanul, Singapore și Hong Kongul înglobat acum Chinei, noii tigrii, țări cu cea mai spectaculoasă dezvoltare economică se află și ele situate în zona Pacificului.

Tot în această zonă se află continentul Australia, cu o populație nu prea mare, dar cu resurse economice și potențial de dezvoltare uriaș. Noua Zeelandă face parte și ea din această zonă.

Dacă la aceste țări mai adăugăm Vietnamul, Malaezia, Thailanda, Filipine și Indonezia, vom avea de a face cu țări și populații care se apropie de jumătate din întreaga omenire.

O bună parte dintre aceste țări au avut cel mai mare ritm de dezvoltare economică în ultimii 30 de ani și nu există nici un impediment major ca această tendință să nu continue și în viitor.

De cealaltă parte a Oceanului Pacific se găsesc SUA, Canada, Mexicul, precum și un număt de țări ale Americii Centrale și ale Americii de Sud. Comerțul pe apă între aceste două maluri ale Oceanului Pacific poate spori și mai mult importanța acestei zone a lumii.

Secolul al XXI-lea va fi secolul dominației tehnologice, domeniu în care Asia de Est a luat deja un avans considerabil asupra restului lumii.

Toate argumentele enumerate, precum și multe altele, justifică opiniile care văd în această regiune a lumii viitorul centru mondial de putere economică, politică și militară.

Criza economică din a doua parte a anilor '90 care a zguduit unele dintre țările Asiei de Est a părut să semene scepticism în

---

Paperbacks, 2014, Jonathan Fenby, *Will China Dominare the 21st Century*, Polity, 2014.

Scanned with OKEN Scanner

rândurile celor care văd o Asie de Est în plină dezvoltare şi un viitor pericol pentru lumea Occidentală. Odată cu rezolvarea rapidă a acelei crize, au reînceput discuţiile privind cauzele dezvoltării accelerate a unor ţări din Asia de Est şi scenariile posibile ale impactului lor pe plan internaţional.

Fenomenul dezvoltării Asie de Est şi Sud-Est a fost analizat în ultimii ani de tot mai mulţi autori din zonă sau din afara ei. Unii au numit această extraordinară dezvoltare **„Noua Renaştere a Asiei" (New Asian Renaissance)**[33]. Prin acest concept general şi imprecis se doreşte să se acoperă sfere largi de activitate referitoare la dezvoltarea economică, schimbările culturale, transformările politice interne şi repoziţionarea acestei regiuni în contextul mondial.

Controversată a fost şi a rămas explicaţia acestei extraordinar de rapide dezvoltări economice a Asiei de Est. De ce această regiune s-a dezvoltat şi de ce alte regiuni nu se dezvoltă?

În această carte noi am făcut unele analize şi am dat deja unele răspunsuri referitoare la câteva ţări din această regiune.

La întrebarea care priveşte cauza dezvoltării rapide a întregii regiuni a Asiei de Est s-au dat numeroase răspunsuri, dar nu există încă un acord general asupra adevăratelor cauze şi explicaţii. O primă grupare de specialişti explică această dezvoltare prin caracteristicile politice ale statelor din regiune, numite state ale dezvoltării, state care au condus industrializarea, state caracterizate prin existenţa unei elite şi talentate birocraţii, a unui

---

[33] Vezi în acest sens: I. Anwar, *The Asian Renaissance,* Times Books International, Singapore, 1996; F.Godement, *The New Asian Renaissance: From Colonialism to the Post Cold War,* Routledge, London 1997; David Shambaugh, Editor, *Power Shift: China and Asia's New Dynamics,* University of California Press, 2006; Kishore Mahbubani, *The New Asian Hemisphere: The Irresistible Shift of Global Power to the East,* Public Affairs, 2009; Mark Borthwick, *Pacific Century: The Emergency of Modern Pacific Asia,* Westview Press, 2014; James Clad and Robert A. Manning, *The Pacific Century Myth?,* The Diplomat, February 25, 2014.

Scanned with OKEN Scanner

regim politic autoritar şi a unei relaţii strânse între organismele de stat şi marile companii.

Alţi autori pun accentul pe trăsăturile culturale şi rasiale specifice popoarelor din această regiune a Asiei. O altă categorie de autori mai adaugă şi morala şi religiile predominante ale Asiei de Est, anume confucianismul, taoismul, şintoismul şi budismul între cauzele şi explicaţiile dezvoltării rapide a acestei regiuni.

Japonia

Discuţiile cele mai aprinse au fost şi sunt legate de explicarea performanţelor economice ale Japoniei care a renăscut din cenuşă după înfrângerea militară şi distrugerea economiei făcută de bombardamentele masive americane din timpul celui de al doilea război mondial.

Explicarea succesului economic al Japoniei a şi dus la apariţia încă în anii 1980 a conceptului de „stat al dezvoltării", idee lansată de profesorul american Chalmers Johnson, unul dintre cei mai buni cunoscători ai realităţilor japoneze şi chineze.[34]

S-a spus că în Japonia a existat de facto un singur partid politic care a condus ţara o lungă perioadă de timp. Guvernele constituite de acest unic partid cu întreaga structură statală ar fi condus lumea afacerilor spre o refacere economică şi reindustrializare rapidă. Statul japonez a fost implicat în protecţia industriei naţionale, dezvoltarea industriilor strategice şi crearea structurilor economice care să asigure competitivitatea produselor japoneze pe piaţa internaţională.[35] Odată definită strategia naţională ca una a dezvoltării, statul a influenţat prin toate metodele care i-au stat la dispoziţie, sau şi le-a creat special

---

[34] Vezi Chalmers A. Johnson, Japan: *Who Govern? The Rise of the Developmental State,* W.W. Norton & Company, 1989.

[35] Vezi Chalmers A. Johnson, *Japan's Public Companies*, Aei-Hoover, Policy Studies, Aei Press, 1978 şi mai ales Chalmers A. Johnson, *MITI and the Japanese Miracle*, Stanford University Press, 1982.

Scanned with OKEN Scanner

pentru acest scop, industria şi lumea oamenilor de afaceri să lucreze pentru atingerea acestui obiectiv.

Statul a continuat să aibă propriile sale industrii (companiile aeriene, bănci, căi ferate etc.), dar el nu s-a mulţumit numai să se ocupe de aceste companii, ci a lucrat la perfecţionarea relaţiilor sale cu marile companii private.

Un rol important în refacerea economică rapidă a Japoniei după cel de al doilea război mondial l-a jucat Banca Centrală a Japoniei.[36] Richard A. Werner apreciază că bancherii din Banca Centrală au fost shogunii din umbră ai dezvoltării economice a Japoniei, ei reprezentând "adevăratul guvern al Japoniei".[37]

Richard A. Werner argumentează că dezvoltarea economică a Japoniei a fost și a rămas strâns corelată cu crearea creditului de către Banca Japoniei. Acest argument monetarist se leagă perfect cu politica postbelică a Japoniei care s-a caracterizat printr-o coordonare strânsă între planificatorii guvernamentali, bancherii centrali și principalele bănci japoneze. În baza acestui sistem ierarhic, Banca Japoniei, a organizat principalele bănci japoneze într-un cartel bine țesut, protejând statutul lor, garantând împrumuturile bancare și coordonând investițiile lor către domenii productive.

Deşi economia japoneză a fost şi este în mâna companiilor particulare şi piaţa a fost lăsată să-şi exercite mecanismele ei, statul a intervenit pentru a raţionaliza anumite operaţii, pentru a proteja ori ajuta companiile să obţină competitivitate prin mecanisme cum sunt restricţii de import, subvenţii, credite preferenţiale pentru anumite sectoare şi industrii, ghidaje administrative etc.

Explicaţia la care au subscris mulţi autori o lungă perioadă de timp a fost aceea că în Japonia ar exista o împletire armonioasă a intereselor şi influenţelor dintre guvern şi lumea afacerilor. Ar fi

---

[36] Vezi *Richard A. Werner, Princes of the Yen: Japan's Central Bankers and the Transformation of the Economy*, Armonk: M.E. Sharpe, 2003.
[37] Richard A. Werner, *Op.cit.*, p.246.

Scanned with OKEN Scanner

vorba despre ceea ce printr-o formulă plastică s-ar putea numi **„o pânză de păianjen fără păianjen".**

Consultările continue între birocraţia statului şi oamenii de afaceri cu privire la ţintele pe termen lung şi la corecţiile care trebuie făcute, precum şi cu privire la măsurile practice ce trebuie luate pentru a ajuta industria să atingă acele ţinte sunt aspecte care au fost subliniate de toţi specialiştii în problema japoneză.

Toţi autorii au remarcat combinaţia dintre libera iniţiativă privată şi dirijismul guvernului. Cercetări atente au demonstrat că guvernul japonez a jucat un rol fundamental în planificarea economiei, rol care nu are egal în nici o altă ţară a lumii dezvoltate.[38] Această intervenţie a guvernului japonez în viaţa economică făcută cu scopul facilitării dezvoltării şi modernizării economice a fost nebăgată în seamă până în anii '80, când Europa Occidentală şi SUA au realizat că au în Japonia nu numai un aliat dar şi un concurent nemilos, care îşi propune să învingă vechea lume de la care a învăţat în toată perioada ce a urmat restauraţiei Meiji, utilizând propriile arme ale acestei lumi vechi, anume comerţul liber.

Neoliberalismul ce a apărut după anii '70 şi care dorea să determine o mai mare liberalizare a comerţului şi investiţiilor şi o reducere a rolului intervenţionist al guvernelor nu a putut accepta pe faţă că modernizarea şi succesul economiei japoneze s-ar datora rolului de planificator jucat de guvernul japonez. De aceea s-a pus accentul pe conduitele şi eforturile individuale ale

---

[38] E.O. Reischauer et al. *East Asia: Tradition and Transformation*, Houghton Mifflin, Boston, 1973; R.J.Samuels, *The Business of the Japanese State: Energy Markets in Comparative and Historical Perspective*, Cornell University Press, Ithaca, 1987; D.I. Okimoto and T.P. Rohlen, (eds) *Inside the Japanese System:Readings on Contemporary Society and Political Economy*, Stanford University Press, 1988; E. Sakakibara, *Beyond Capitalism:The Japanese Model of Market Economics*, University Press of America, Washington, 1993.

Scanned with OKEN Scanner

oamenilor de afaceri japonezi care au ştiut să profite de şansele ce le-au apărut odată cu liberalizarea pieţelor de mărfuri şi capital.[39]

Toate aceste explicaţii nu păreau suficiente şi nu convingeau. De aceea s-a venit cu teoria că elita în Japonia (politicieni, înalţi funcţionari guvernamentali şi conducătorii marilor întreprinderi ori bănci) au o bază socială comună ceea ce asigură prin relaţii neformale şi dialoguri continue o întrepătrundere a intereselor guvernului şi lumii de afaceri în facilitarea dezvoltării economice.

Începând cu anii '90, după dispariţia Uniunii Sovietice şi a pericolului comunist, dezvoltarea economică a Japoniei şi a Asiei de Est este percepută tot mai mult ca pregătind un viitor pericol pentru SUA şi Europa Occidentală. De aceea se reinventează explicaţiile mai vechi culturale, rasiale şi religioase privind pericolul galben şi prezentarea Japoniei ca port drapel al acestui pericol.[40]

După mai bine de 50 de ani de pacifism și izolare, Japonia se trezește încet, dar continuu și cu tot mai mare forță. Japonia se pregătește să redevină un jucător important pe scena lumii noului secol XXI. Tot mai mulți autori americani caută să descifreze forțele care propulsează din nou Japonia pe arena mondială.[41]

Interesant de constatat este faptul că politicienii şi autorii din zona în discuţie au rămas tăcuţi multă vreme la propriile lor succese, ferindu-se a da propriile lor explicaţii. Această tăcere a fost una politică şi ea se bazează cu siguranţă pe înţelepciunea

---

[39] Vezi H.Patrick and H.Rosovski (eds.) *Asia's New Giant: How the Japanese Economy Works,* The Brookings Institution, Washington, 1976.

[40] Vezi K.van Wolferen, *The Enigma of Japanese Power: People and Politics in Stateless Nation*, Macmillan, London 1990; G.Friedman and M.Lebard, *The Coming War with Japan*, St.Martin's Press, New York, 1991; R.L. Kearns, *Zaibatsu America:How Japanese Firms are Colonizing Vital US Industries*, The Free Press, New York, 1992; R.Harvey, *The Undefeated: The Rise, Fall and Rise of Greater Japan*, Macmillan, London, 1994.

[41] Vezi Kenneth Pyle, *Japan Rising: The Resurgence of Japanese Power and Purpose* (Century Foundation Books), Public Affairs, 2008.

Scanned with OKEN Scanner

asiatică. În final au trebuit însă să vină şi autori din Japonia şi din alte ţări ale regiunii pentru a da propriile lor explicaţii fenomenelor în discuţie.

Aceşti autori au pus accentul pe specificitatea rasială şi tradiţională a popoarelor din Asia de Est, pe etica confucianistă, pe loialitatea şi supunerea poporului, pe rolul statului care a educat poporul şi a iniţiat un sector industrial particular dinamic şi pe caracterul intervenţionist al guvernului.

Shintaro Ishihara, fost membru al Parlamentului japonez şi guvernator al oraşului Tokyo, citat foarte mult de analiştii politici ai fenomenului japonez, a publicat o carte cu titlu incitant în care a relansat interpretarea istoriei şi a relaţiei dintre Est şi Vest ca o luptă între rase şi a pledat pentru o realiniere a Japoniei la ţările Asiei, deoarece viitorul Japoniei este mai strâns legat de Asia decât de SUA.[42] Shintaro Ishihara, dar şi alţi autori japonezi vorbesc despre un model japonez de dezvoltare economică bazat pe intervenţia statului în economie, pe specificul rasei, pe filozofia managerilor industriali care pun pe locul întâi protecţia socială şi pe locul doi profitul, pe loialitatea angajaţilor faţă de companie, pe păstrarea specificului cultural, pe grija de a nu se produce o prea mare prăpastie între cei bogaţi şi cei săraci, pe rolul filozofiei morale confucianiste ca stimulant al dezvoltării.[43]

Adevărul este că în afară de toate explicațiile științifice, economice și politice care s-au adus și continuă a se aduce pentru a explica succesul extraordinar al economiei japoneze mai trebuie să aducem un argument, care după mine este esențial: spiritul

---

[42] Vezi Shintaro Ishihara, *The Japan That Can Say No: Why Japan Will Be First Among Equals*, Simon and Schuster, New York, 1991.

[43] Vezi şi Michio Morishima, *Why Has Japan Succeded? Western Techology and the Japanese Ethos*, Cambridge University Press, Cambridge, 1989; Michio Morishima, *Japan at a Deadlock*, Macmillan, London, 2000; E. Sakakibara, *Beyond Capitalism:The Japanese Model of Market Economics*, University Press of America, Washington, 1993; Yoshihara Kunio, *Japanese Economic Development*, 3rd ed. Oxford University Press, Oxford, 1994.

Scanned with OKEN Scanner

japonez. Japonezii au importat și copiat cultura materială Occidentală, au copiat metodele industriale Occidentale, au copiat legi economice și metode manageriale Occidentale, dar și-au păstrat mereu spiritul național. Spiritul japonez este ceea ce s-a format mai ales pe baza tradițiilor și valorilor dezvoltate de clasa samurailor în decursul a multor secole. Samuraii au dispărut, dar spiritul lor care a pătruns în întreaga societate japoneză a rămas.

S-au scris mii de cărți despre acest spirit japonez, cercetători și oameni de cultură interesați de Japonia care au trăit mulți ani în această țară, care au învățat și au vorbit limba japoneză au încercat să descifreze acest spirit considerat unic în lume. Eu am citit puține dintre aceste cărți și am făcut doar patru vizite relativ de scurtă durată în Japonia. De aceea nu mă pot considera specialist în această chestiune atât de enigmatică și încă controversată. Totuși îndrăznesc să mă hazardez cu unele concluzii personale.

Prima concluzie este aceea că japonezii sunt educați să facă orice lucru perfect, să caute să se perfecționeze zilnic, să devină tot mai buni în domeniul lor.

" În Japonia, totul arată ca și cum funcționează la perfecție. Oamenii fac ceea ce ei trebuie să facă. Trenurile circulă bine. Fiecare om are un serviciu. Fiecare om are bani să trăiască. Japonia are cea mai scăzută rată a criminalității din lume. Copii studiază serios și sunt printre cei mai buni din lume Tokyo este unul dintre cele mai curate orașe din lume, deși este cea mai mare aglomerare urbană din lume. Pare a fi un loc perfect. "[44]

Codul Bushido dezvoltat de Samurai, Budismul și adaptarea lui în Șintoism precum și Confucianismul i-au educat pe japonezi să rămână calmi și să aibă răbdare, i-au învățat că relațiile cât mai bune dintre oameni reprezintă baza sănătoasă a societății, i-au învățat să își respecte strămoșii, rudele și superiorii, i-au învățat că loialitatea, justiția, cinstea, sinceritatea, onestitatea, compasiunea, amabilitatea și onoarea sunt valori importante care

---

[44] Yoshihara Kunio, *Japanese Economic Development*, Oxford University Press, 3rd Ed., 1995, p.123.

Scanned with OKEN Scanner

trebuie respectate. Datorită acestor valori pe care le învaţă în familie, la şcoală şi apoi la locul de muncă, japonezii sunt respectuoşi faţă de profesorii lor, sunt loiali faţă de compania lor, rămânând să lucreze peste program dacă trebuie fără nici un fel de proteste. Japonezii sunt în concluzie loiali, onești, disciplinați, respectă legile și caută zilnic să își perfecționeze conduita, pregătirea și îndemânarea cerută de meseriile pe care le practică. Nu întâmplător, între altele, Japonia are și cel mai scăzut procent de criminalitate din lume. Un popor cu aceste valori și cu aceste comportări va reuși mereu să se impună în competiția mondială.[45]

Taiwan şi Coreea de Sud

Taiwanul și Coreea de Sud, state cu o istorie cu trăsături corporatiste, state cu rol dirijist, state numite și ele motoare ale dezvoltării, cu lungi perioade cu regimuri politice autoritare, cu elite birocratice apropiate de lumea oamenilor de afaceri, cu valori ale confucianismului, cu influenţe culturale şi manageriale ale vechii dominaţii coloniale japoneze au fost citate adesea ca factori explicatori ai succeselor economice ale acestor ţări.

Să luăm cazul Coreei de Sud. Războiul civil coreean din 1950-1953 a agravat şi mai mult stările de lucruri negative moştenite de la puterea colonială japoneză. Situaţia acestei ţări a devenit dezastruoasă după încetarea războiului civil în 1953. Ce a urmat imediat a fost o politică de supravieţuire şi de vindecare a rănilor războiului şi a lungii epoci de dominaţie colonială japoneză.

Fabricile construite în Coreea de Japonia au fost iniţial preluate de guvernul coreean, dar au fost rapid privatizate la

---

[45] O lectură utilă în înţelegerea spiritului şi valorilor japoneze oferă cartea *The Japanese Spirit* scrisă de Yoshisaburo şi Okakura şi publicată în 1905, care se poate citi gratis pe ebook. A se vedea şi Guo Jiemin, *The Japanese spirit: Foundation of Japanese Peculiarity,* în lucrarea Yu Xintian, Editor, *Cultural Impact on International Relations*, Chinese philosophical studies, XX, Cultural Heritage and Contemporary Change, Series III, Asia, Volume 20, 2009.

Scanned with OKEN Scanner

presiunea americanilor. Procesul privatizării a început în 1954 şi s-a terminat în 1957, când au fost privatizate băncile comerciale. A urmat o perioadă de tulburări politice şi de incertitudine economică, când mai exista şi un puternic resentiment anti-japonez care a împiedicat restabilirea vechii structuri a schimburilor.

În 1961 o lovitură militară de stat a adus la putere regimul preşedintelui Park Chung Hee, un regim autoritar, modernizator şi promotor al dezvoltării. Acest regim a determinat noua structură economică a Coreei de Sud.

Este într-un fel o ironie că un regim militar şi naţionalist care a cultivat sentimentele anti-japoneze ca forţă principală de legitimare şi de motivare naţională a adoptat apoi simbolismul japonez şi modelul de renaştere japoneză, precum şi metode similare de dezvoltare economică cu cele ale Japonie, fosta putere colonială. Politica de dezvoltare a putut începe în Coreea de Sud în mod serios de abia cam din anul 1965. La acea dată regimul politic autoritar era bine consolidat în Coreea de Sud.

În Coreea de Sud, schimbarea spre producţia de export s-a făcut între altele prin reglementări privind salariile, prin interzicerea sindicatelor şi prin credite preferenţiale acordate industriilor textile şi producătoare de bunuri electronice de consum care puteau realiza producţii de export, industrii între care citǎm: Daewoo, Lucky-Goldstar şi Grupul Samsung.

Războiul din Vietnam (1960-1975) a oferit o bună ocazie industriilor din Japonia, Coreea de Sud şi Taiwan pentru vânzări importante de bunuri şi servicii.

Coreea de Sud sub regimurile militare ale lui Park şi Chun a realizat orientarea rapidă spre export a industriei naţionale mai mult prin decrete prezidenţiale decât prin mecanisme de piaţă.[46]

---

[46] Vezi Peter Rimmer, *Industrialization policy and the role of the state: Newly industrializing economies*, în Richard Le Heron and Sam Ock Park, (Eds.) *The Asian Pacific Rim and Globalization*, Avebury, Aldershot, 1995, p.22.

Scanned with OKEN Scanner

Statul a cooptat *chaebol-urile* (grupuri de afaceri diversificate) ca agenţi proprii şi a reprimat mişcările sindicale, sprijinindu-se pe clasele de mijloc şi pe alte grupuri sociale.

În 1973, Preşedintele Park, a forţat grupurile de afaceri să asculte de Consiliul de Planificare Economică şi să-şi schimbe strategia de la o producţie de export bazată pe o industrie textilă mare consumatoare de forţă de muncă ieftină spre o industrie bazată pe capital scump, cum ar fi industria grea, (producţia de oţel, de maşini şi de metale neferoase) industria chimică şi industria construcţiilor navale.

Există şi deosebiri între Coreea şi Taiwan

În Coreea, unde confucianismul este mai puternic înrădăcinat, guvernul a folosit în mod discreţionar puterea sa în favoarea marilor companii.

În Taiwan, cultura chineză pune accentul pe valorile familiei şi ale micii întreprinderi.

Taiwanezii pun mare valoare pe comportamentul economic. Încrederea personală, punerea familiei în centrul activităţii, înlocuiesc valorile occidentale ale răspunderii şi încurajează secretomania şi adaptabilitatea.

Tăria morală a schimburilor favorizează între chinezi (guanxi) un număr de nevoi de afaceri (angajarea de forţă de muncă, mobilizarea banilor, subcontractele, comportarea cu birocraţii).

Obiceiurile chineze privind moştenirea încurajează pe proprietari să înfiinţeze noi afaceri pentru fiii lor. Dorinţa şi aspiraţia spre independenţă (mai bine un cap de cocoş decât o coadă de taur) împinge muncitorii spre idealul de a deveni patroni şi acţionează pentru transferul meseriilor şi competenţelor dobândite în fabrici şi în birourile guvernamentale spre lumea afacerilor.

Pentru taiwanezi importante sunt relaţiile dintre membrii familiei, dintre membrii grupului restrâns care se cunosc între ei şi

Scanned with OKEN Scanner

au încredere între ei. De aici în lumea afacerilor s-a dezvoltat conceptul de reţea de legături personale.

Oamenii de afaceri legaţi între ei prin aceste reţele se ajută reciproc. La fel ca şi în cazul afacerile integrate vertical, pe linie ierarhică, aceste reţele de legături personale, acţionează pentru reducerea riscurilor şi a eşecurilor care sunt inerente afacerilor, dar ele nu se bazează pe norme ca în cazul integrărilor verticale, ci pe încrederea izvorâtă din contactele personale.

Aceste valori şi aceste sisteme de relaţii personale tind să evite lărgirea firmelor, pentru a se putea păstra aceste relaţii. De aceea tendinţa este să se dezvolte alte structuri de relaţii, între alte persoane cunoscute, care să formeze alte mici companii, care apoi să intre în afaceri cu compania mamă existentă anterior. Există suficientă flexibilitate pentru a se permite dezvoltarea afacerilor şi dincolo de relaţiile de familie, ceea ce facilitează dezvoltarea şi extinderea afacerilor.

Străinii care au studiat aceste reţele chinezeşti ce acţionează cu succes în lumea de afaceri le-au numit „gherile capitaliste", deoarece folosesc conexiuni personale internaţionale pentru a realiza raiduri iniţiale în noi pieţe externe. Când protecţionismul politicii statelor a fost pus în discuţie de competitorii externi, aceste state au stimulat noi restructurări industriale şi noi reorientări ale producţiei de export. În Taiwan s-a organizat ceea ce s-a numit Original Equipment Manufacturing, la care au participat numeroase firme mici şi mijlocii, care au primit capital din împrumutul de 8 miliarde dolari oferit de SUA în anii 1970.

În jurul anilor 1985, Taiwanul, Coreea de Sud, Singapore şi Hong Kongul se transformaseră deja din ţări sărace în ţări cu economii puternice, care lucrau pentru export în industrii mari consumatoare de forţă de muncă ieftină.

Scanned with OKEN Scanner

Trăsături comune ale Japoniei, Coreei de Sud, Taiwanului, Hong Kong-ului şi Singapore-lui

Etica confucianistă şi noul spirit capitalist al Asiei ar fi după unii autori esenţa explicaţiei cea mai des menţionată a dezvoltării economice rapide a acestor ţări din Asia de Est. Ar fi vorba de o trăsătură culturală şi spirituală a acestor popoare peste care s-a aşternut un model de dezvoltare economică adaptat acestui specific. Cu începutul s-a trecut de la modelul japonez la modelul oriental de dezvoltare economică care s-ar sprijini pe legături umane emoţionale, comportamente identice de grup şi multă, multă armonie şi cooperare între organismele guvernamentale cu sarcini în domeniul economic, comercial, financiar şi lumea de afaceri.

Acest model japonez sau asiatic începe a fi dat ca exemplu şi recomandat şi altor regiuni ale lumii şi se înmulţesc criticile la adresa politicilor urmate de SUA şi de Fondul Monetar Internaţional. Naţionalismul japonez şi mândria japoneză, dar şi naţionalismul coreean, taiwanez şi malaezian încep să scape de sub autocontrolul impus după pierderea de către japonezi a celui de al doilea război mondial şi după primii ani de tăcere ai epocii postcoloniale şi încep să se manifeste în forme benigne sau chiar cu duritǎţi de limbaj prin recomandarea propriului model de dezvoltare economică, prin sublinierea influenţei pozitive a erei coloniale japoneze ca unul din factorii ce explică miracolele din Corea de Sud şi Taiwan şi prin critici tot mai virulente adresate modelului şi politicii americane.

Naţionalismul cel mai eclatant l-au dezvoltat şi exprimat Malaezia şi Singapore sub doi lideri politici ce au condus mulţi ani destinele acestor două ţări: Mahathir Mohamad şi Lee Kuan Yew.

Nu există o identitate de abordare a problemelor între diferiţii lideri politici regionali şi între autorii care au analizat, descifrat şi predicţionat dezvoltarea viitoare a Asiei de Est, dar în ciuda deosebirilor există numeroase puncte de legătură care au permis

Scanned with OKEN Scanner

deja dezvoltarea unei intense colaborări regionale în cadrul ASEAN plus 3. (Asociaţia Naţiunilor din Asia de Sud-Est plus China, Japonia şi Coreea de Sud).

Concomitent, asistăm deja de câţiva ani la slăbirea importanţei APEC (Asia Pacific Economic Cooperation)[47], deoarece această organizaţie cuprinde şi câteva ţări albe occidentale, între care SUA şi Canada. Malaezia a cerut de mai multe ori ţărilor din regiune să formeze o nouă organizaţie din care să fie excluse SUA şi alte ţări aşa-zise occidentale cum este Canada.

Malaezia

A fost Mahathir Mohamad, prim ministru al Malaeziei timp de 22 de ani, cel care a lansat ideea politică cunoscută sub numele de Look East, prin care oferea Japoniei, încă la sfârşitul anilor '80, şansa unor investiţii masive şi a unor profituri pe măsură în Malaezia şi în alte ţări ale Asiei de Est. În acelaşi timp, Mahathir a făcut dese referiri la modelul de dezvoltare economică a Japoniei şi Coreei de Sud, pe care dorea să le urmeze şi pe care în final pretinde că le-a şi urmat. Oamenii de afaceri japonezi nu s-au lăsat mult rugaţi şi au crescut an de an investiţiile în Malaezia şi în alte ţări ale zonei.

Criza economică care a cuprins câteva ţări din regiune în anii 1990 a oferit ocazia lui Mahathir Mohamad să condamne FMI şi ţările occidentale care ar urmări să-şi asigure dominarea şi subordonarea în continuare a Asiei.

---

[47] Din APEC fac parte următoarele state: Membri fondatori: Australia, Brunei, Canada, Indonezia, Japonia, Malaezia, Noua Zeelandă, Filipine, Singapore, Coreea de Sud, Thailanda; din 1991 mai sunt membri şi SUA, Republica Populară Chineză şi Taiwanul; din 1993 şi Mexico şi Papua Noua Guinee; din 1994 şi Chile; iar din 1998 şi Peru, Rusia şi Vietnamul.

Scanned with OKEN Scanner

Mahathir Mohamad a denunţat speculanţii internaţionali de valută, cum este George Soros, pe care i-a caracterizat ca fiind „rasişti" care urmăresc să distrugă Malaezia.[48]

Pentru a-şi arăta independenţa şi a putea refuza ajutorul din partea FMI, Mahathir Mohamad a abordat diferit criza economică a ţării sale şi a imaginat soluţii proprii de scoatere a Malaeziei din criză.

Dezvoltarea cooperării economice dintre Malaezia şi Japonia a fost însoţită de accente politice explicite din partea lui Mahathir Mohamd privind realizarea unui front comun asiatic care să lupte împotriva SUA şi Europei.

O carte publicată în comun de Mahathir şi de Ishihara în limba japoneză şi apoi în engleză, a făcut mare vâlvă în zonă şi în SUA şi continuă să producă unde de şoc.[49]

Cartea subliniază civilizaţia veche şi diversă a Asiei, cultura Asiei, în contrast cu mult mai tânăra cultură a SUA şi de aceea consideră că este necesar ca ţările Asiei să se unească într-un front comun anti-american pentru protecţia valorilor comune ale Asiei.

Japonia este chemată să se identifice mai mult cu Asia, să pledeze cu mai mult curaj interesele regiunii, chiar dacă această conduită ar provoca conflicte cu SUA şi Europa de Vest. Fiind o ţară asiatică, cu oameni asiatici şi cu sânge asiatic, consideră autorii acestei cărţi, Japonia ar trebui să realizeze că ea există pentru Asia şi nu pentru SUA.

Entuziasmul lui Mahathir pentru o regiune condusă şi inspirată de Japonia nu a fost prea gustat nici de Republica Populară Chineză şi nici de Coreea de Sud, care au încă proaspete în memorie încercările de dominare japoneze din trecut.

---

[48] Mohamad Mahathir, *A New Deal for Asia*, Pelanduk Publications, Subang Jaya, 1999, p. 61 şi următoarele.

[49] Mohamad Mahathir and Shintaro Ishihara, *The Voice of Asia: Two Leaders Discuss the Coming Century*, Kodansha International, Tokyo, 1995.

Scanned with OKEN Scanner

Dar în ciuda unor amintiri istorice dureroase şi a unor conflicte reale de interese, ţările Asiei de Est au tot mai multe interese şi obiective comune şi ideea răzbunării pe Occident pentru răul făcut acestor ţări în secolul al XIX-lea devine un scenariu de viitor tot mai plauzibil.

Asupra gândirii politice a lui Mahathir Mohamad, fiind musulman, religia a lăsat şi ea o anumită amprentă şi l-a împiedicat să realizeze şi mai spectaculoase coalizări de interese şi de obiective naţionale împotriva Occidentului.[50]

Confucianismul

Un autoritarism guvernamental, bine văzut şi realizat, deşi în forme uşor diferite în multe dintre ţările Asiei de Est care au cunoscut miracole economice, a dat greutate teoriei unui model de dezvoltare neo-confucianist şi a unui stat cu un puternic rol dirijist în economie. Dacă la aceste idei se adaugă explicaţiile culturale şi rasiale, subsumate prin conceptul de valori comune asiatice, vom avea un număr de idei care sunt tot mai larg acceptate în aceste ţări industrializate din Asia de Est şi care pot constitui elemente de unire într-o posibilă luptă ideologică, politică, culturală, economică şi tehnologică dintre Asia de Est şi Occident în acest secol al Pacificului.[51]

Confucianismul este o filozofie morală cu câteva caracteristici specifice. Toate religiile sunt asociate cu propriile lor filozofii

---

[50] J.Hilley, *Malaysia: Mahathirism, Hegemony and the New Oposition*, Zed Press, London, 2001, p.145 şi următoarele.

[51] Vezi G. Rozman, ed. *The East Asia Region: Confucian Heritage and its Modern Adaptation*, Princeton University Press, Princeton, 1991; T.Wei-ming, ed., *Confucian Traditions in East Asia Modernity: Moral Education and Economic Culture in Japan and the Four Mini-Dragons*, Harvard University Press, Cambridge, 1996; S.Yao, *Confucian Capitalism: Discourse, Practice and Myth of Chinese Enterprise*, Routledge, London, 2002.

Scanned with OKEN Scanner

morale. Ca excepţie, confucianismul este o filozofie morală, dar nu este o religie.

Dacă totalitatea religiilor descurajează importanţa succesului economic ca scop al vieţii şi propovăduiesc pregătirea pentru viaţa de apoi sau favorizează concentrarea şi găsirea fericirii în domeniul spiritual, confucianismul, nefiind religie, nu a neglijat importanţa succesului material în viaţa oamenilor.

În plus, confucianismul, mai mult decât orice altă filozofie morală, acordă prioritate studiului şi educaţiei. În China imperială, în Japonia dinastiei Meiji, în alte curţi imperiale din Asia de Est, împăraţii au subliniat mereu importanţa educaţiei. În China imperială funcţionarii de stat, începând cu primul ministru erau aleşi prin examene. Apoi funcţionarii de stat erau obligaţi să dea noi examene cam o dată la trei ani. Având la bază această filozofie comună confucianistă, liderii politici ai tinerilor dragoni din Asia de Est au alocat resurse considerabile învăţământului şi educaţiei. Cu ajutorul acestor resurse şi într-un climat general de respect şi de preţuire pentru studiu şi educaţie s-a dezvoltat şi se dezvoltă un capital uman care a reprezentat şi reprezintă una dintre explicaţiile succesului economic al acestor ţări.

Sprijinul cel mai substanţial pentru revigorarea ideilor confucianiste vine însă din partea Republicii Populare Chineze, care acordă o tot mai mare atenţie gândirii neo-confucianiste şi care împleteşte în mod creator ideologia comunistă cu gândirea lui Confucius.

Ideologi chinezi subliniază tot mai des şi mai puternic rolul jucat de gândirea lui Confucius în modernizarea Asiei de Sud-Est, dar ei merg şi mai departe şi propun Occidentului să se adape şi el de la gândirea lui Confucius, deoarece reprezintă o gândire ne-religioasă umanistă care poate oferi o bază sănătoasă pentru morala şi valorile vieţii pentru societăţi decadente şi lipsite de idealuri.

O cultură bazată pe confucianism şi pe ştiinţă, susţin ideologi chinezi, se potriveşte mai bine viitorului şi cu siguranţă va înlocui în secolul al XXI cultura Occidentului. Concomitent, comuniştii

Scanned with OKEN Scanner

morale. Ca excepţie, confucianismul este o filozofie morală, dar nu este o religie.

Dacă totalitatea religiilor descurajează importanţa succesului economic ca scop al vieţii şi propovăduiesc pregătirea pentru viaţa de apoi sau favorizează concentrarea şi găsirea fericirii în domeniul spiritual, confucianismul, nefiind religie, nu a neglijat importanţa succesului material în viaţa oamenilor.

În plus, confucianismul, mai mult decât orice altă filozofie morală, acordă prioritate studiului şi educaţiei. În China imperială, în Japonia dinastiei Meiji, în alte curţi imperiale din Asia de Est, împăraţii au subliniat mereu importanţa educaţiei. În China imperială funcţionarii de stat, începând cu primul ministru erau aleşi prin examene. Apoi funcţionarii de stat erau obligaţi să dea noi examene cam o dată la trei ani. Având la bază această filozofie comună confucianistă, liderii politici ai tinerilor dragoni din Asia de Est au alocat resurse considerabile învăţământului şi educaţiei. Cu ajutorul acestor resurse şi într-un climat general de respect şi de preţuire pentru studiu şi educaţie s-a dezvoltat şi se dezvoltă un capital uman care a reprezentat şi reprezintă una dintre explicaţiile succesului economic al acestor ţări.

Sprijinul cel mai substanţial pentru revigorarea ideilor confucianiste vine însă din partea Republicii Populare Chineze, care acordă o tot mai mare atenţie gândirii neo-confucianiste şi care împleteşte în mod creator ideologia comunistă cu gândirea lui Confucius.

Ideologi chinezi subliniază tot mai des şi mai puternic rolul jucat de gândirea lui Confucius în modernizarea Asiei de Sud-Est, dar ei merg şi mai departe şi propun Occidentului să se adape şi el de la gândirea lui Confucius, deoarece reprezintă o gândire ne-religioasă umanistă care poate oferi o bază sănătoasă pentru morala şi valorile vieţii pentru societăţi decadente şi lipsite de idealuri.

O cultură bazată pe confucianism şi pe ştiinţă, susţin ideologi chinezi, se potriveşte mai bine viitorului şi cu siguranţă va înlocui în secolul al XXI cultura Occidentului. Concomitent, comuniştii

Scanned with OKEN Scanner

chinezi au lansat şi conceptul de „civilizaţie spirituală socialistă" o combinaţie între confucianismul care cere supunere faţă de cei care deţin autoritatea şi competiţia pieţei care se fereşte însă de excesele capitalismului occidental.

Conflictul civilizaţiilor

Având în vedere ideile unor astfel de autori, ideologi şi politicieni din Asia de Est, nu mai surprinde prea mult de ce Samuel Huntington a lansat şi el ideea după care aspectul central al politicii globale în viitorii ani îl va constitui conflictul civilizaţiilor.[52]

Când Huntington menţionează drept conflict major conflictul între civilizaţia Vestului şi non-Vestului el nu este departe de adevăr.

Nu este departe de adevăr nici atunci când Huntington spune că diviziunea ideologică a lumii din timpul războiului rece ar fi înlocuită în prezent cu diviziunea civilizaţiilor. Interesant este ceea ce reproşează Huntington restului lumii: faptul că această lume se modernizează, dar nu se vesternizează. De aici ar veni pericolul, după Huntington, din faptul că modernizându-se, restul lumii va deveni mai puternic şi întrucât nu-şi va pierde identitatea culturală şi naţională va deveni un pericol real pentru lumea Vestului.

Greşeala lui Hungtington este că el concepe civilizaţia Vestului ca civilizaţie universală care nu trebuie să se împiedice de particularismele celor mai multe dintre societăţile Asiei. O astfel de abordare dă şi mai multă apă la moara ideologilor asiatici care nu pot să uite epoca colonială, nu pot să uite comportamentul arogant al Occidentului şi pretinsa lui supremaţie din trecutul nu prea îndepărtat al acelor tratate inegale.

---

[52] Vezi Samuel P. Huntington, *The Clash of Civilizations?* In Foreign Affairs, Vol.72, no.3, Summer 1993.

Scanned with OKEN Scanner

Trebuie acceptată cel puţin o egalitate a culturilor şi un drept la existenţă liberă şi chiar la înflorire a fiecărei culturi naţionale.[53] Numai dacă se va înţelege importanţa acestui demers şi el va fi transpus în politica şi conduita statelor, numai atunci se va putea evita pericolul unor conflicte de civilizaţii cu toate consecinţele negative ale acestui concept şi ale acestei posibilităţi, care devine tot mai reală pe măsură ce înaintăm în acest secol al Pacificului.

Numai o democratizare reală şi nu una mimată a relaţiilor internaţionale poate ajuta omenirea să evite ciocniri de uriaşe forţe politice şi economice şi risipiri de resurse materiale şi umane.

Nu prevăd în acest secol al XXI-lea un război în sensul clasic al termenului între Asia de Est şi lumea occidentală, dar văd o competiţie economică care poate sufoca Occidentul şi poate lăsa pe drumuri milioane de şomeri. Occidentul va fi învins cu propriile lui arme, cu propriile lui concepţii şi strategii. Comerţul liber care i-a fost impus Asiei şi apoi întregii lumi se va întoarce împotriva celor care au inventat acest concept şi care l-au impus la scară planetară. Comerţul liber va duce la dispariţia a milioane de locuri de muncă în Occident ca urmare a preţurilor mai mici ale mărfurilor din Asia de Est.

Intrarea Republicii Populare Chineze în Organizaţia Mondială a Comerţului s-a făcut pentru a putea să profite de avantajele acestei organizaţii, dar va veni o zi în care China va fi stăpânul acestei organizaţii şi regulile pe care China a fost obligată azi să le accepte vor fi folosite cu mare eficacitate împotriva Occidentului.

---

[53] Vezi pentru mai multe argumente în sprijinul acestei idei: Jonathan Sacks, *The Dignity of Difference: How to Avoid the Clash of Civilizations,* Continuum, London, 2002; Tony Blankley, *The West's Last Chance: Will We Win the Clash of Civilizations?,* Regnery Publishing, Inc., Washington, DC, 2005; Marcello Pera and Joseph Ratzinger (Pope Benedict XVI) Senza radici: Europa, Relativismo, Cristianesimo, Islam, Translated: *Without Roots: The West, Relativism, Christianity, Islam,* Perseus Books Group, Philadelphia, Pennsylvania, 2006.

Scanned with OKEN Scanner

Relaţiile politice dintre Japonia şi SUA sunt încă bune şi neatinse în esenţa lor de competiţia economică şi culturală a celor două ţări, dar acest *status quo* nu va putea merge la infinit.

Glasurile tot mai dese care se fac auzite în Japonia, dar şi în SUA privind nevoia reconsiderării viitorului intereselor naţionale ale fiecărei ţări, anunţă schimbări semnificative în politica externă a acestor două ţări în viitorul apropiat.

Relaţiile dintre Republica Populară Chineză şi SUA sunt şi ele încă predominant de cooperare economică, întrucât China are nevoie încă de tehnologia americană, dar când China va fi suficient de puternică şi de dezvoltată, vom asista la schimbări spectaculoase în raporturile internaţionale, în dialogurile politice şi în organizarea societăţii globale dominate azi de lumea occidentală.

Dezvoltarea continuă a Republicii Populare Chineze nu poate rămâne fără consecinţe în planul relaţiilor internaţionale. Destul de curând Republica Populară Chineză va accede la rolul de superputere şi apoi, după nu mulţi ani, va rămâne singura superputere mondială.[54]

Când vorbim de dezvoltarea Republicii Populare Chineze nu trebuie să uităm că Taiwanul este o provincie chineză, că Singapore este şi el un stat unde chinezii reprezintă marea majoritate, că în Malaezia aproape jumătate din populaţie sunt chinezi care domină economia, că minoritatea chineză destul de semnificativă din Thailanda şi Filipine domină de asemenea economia acelor ţări şi că în ciuda unui oarecare recul, minoritatea chineză din Indonezia are un mare cuvânt de spus în domeniul economic şi financiar.

Există aproximativ 40 de milioane de chinezi în afara graniţelor Chinei. Aceştia au o avere de peste 200 miliarde dolari. La această avere se adaugă cea a celor din Hong Kong de

---

[54] Vezi W.H. Overholt, *The Rise of China: How Economic Reform is Creating a New Superpower*, W.W. Norton, New York, 1994. Vezi şi propria noastră carte, Pavel Suian, *Republica Populară Chineză. Viitoarea Superputere Mondială*, Editura Risoprint, Cluj Napoca, 2001.

Scanned with OKEN Scanner

aproximativ 50 de miliarde şi a celor din Taiwan. Această insulă, Taiwanul, de câţiva ani, se situează prin primele ţări ale lumii în privinţa rezervelor valutare.[55]

Emigraţia masivă de chinezi în Australia, Noua Zeelandă, Canada, SUA şi alte ţări reprezintă şi ea un factor ce trebuie luat în considerare atunci când vorbim de influenţa Chinei şi a chinezilor în lume.[56] Inteligenţa Lumii Occidentale trebuie să se traducă în a prevedea viitorul şi în a-şi schimba comportarea pentru a nu-i antagoniza pe viitorii stăpâni ai lumii.

Chemări la unirea Occidentului împotriva pericolului confucianist şi islamic vor avea efecte dezastruoase pentru configuraţia viitoare a relaţiilor internaţionale şi pentru viitorul dezechilibru de putere.

Soluţiile care trebuie gândite de Occident cu privire la viitoarele raporturi de forţe nu trebuie să fie antagonice, ci cooperante. Epoca de dominaţie a Occidentului a apus şi acest lucru trebuie acceptat şi recunoscut de către liderii Occidentali.[57]

Vine epoca de dominare a Asiei de Est. Trebuie să o privim şi să o primim cu seninătate şi să facem în aşa fel încât această dominare să fie cât mai uşoară şi prietenească pentru noi, europenii.

Politicienii miopi, care nu văd evoluţia deja antamată a relaţiilor internaţionale şi creşterea fără precedent a rolului Pacificului în relaţiile internaţionale globale, vor deveni cei mai blestemaţi lideri politici de către generaţiile tinere care se pregătesc să trăiască în acest secol, al XXI-lea, deoarece ei, prin

---

[55]Vezi James H. Mittelman, *The Globalization Syndrome. Transformation and Resistance*, Princeton University Press, Princeton, New Jersey, 2000, p.49.

[56] Vezi G.T. Haley et. al., *New Asian Emperors: The Overseas Chinese, Their Strategies and Comparative Advantages,* Butterworth-Heinemann, Melbourne, Australia, 1994.

[56]Vezi mai ales Chalmers Ashly Johnson, *The Sorrows of Empire: Militarism, Secrecy, and the End of the Republic,* Metropolitan Books, 2004.

Scanned with OKEN Scanner

miopia lor, vor spulbera şansele unei mari reconcilieri şi a unei ere de colaborare şi prosperitate universală.

Liderii Occidentali ar trebui să fie ei cei care să pregătească această mare reconciliere între Europa şi restul lumii, mai ales între Europa şi Asia de Est.

Scanned with OKEN Scanner

Scanned with OKEN Scanner

CAPITOLUL IX.

CE-I DE FĂCUT PENTRU RENAŞTEREA ROMÂNIEI?

1. Renaşterea României poate şi trebuie făcută sub lozinca: **O Românie cu cetăţeni bogaţi, demni şi respectaţi.**

2. Pentru renașterea României este nevoie de o revoluție profundă și de lungă durată.

3. Obiectivul central al Renașterii României trebuie să fie: **îmbogăţirea materială rapidă a românilor printr-o dezvoltare economică şi culturală accelerată.**

4. Producția de bunuri materiale și furnizarea de servicii trebuie să devină obiectivul imediat și de lungă durată al guvernelor României.

5. Toți demnitarii și funcționarii publici trebuie să jure la intrarea în funcție că vor urmări în activitatea lor numai promovarea interesului național al României.

6. Renașterea României se poate face numai prin schimbarea fundamentală a mentalității actuale păguboase a poporului român. Această schimbare de mentalitate va fi dificilă, va necesita mulți ani și multe eforturi, dar ea este posibilă și ea reprezintă singura soluție pentru salvarea națiunii române de la dispariție.

7. O elită românească patriotică formată din intelectuali valoroși și din oameni de afaceri care și-au creat averea cinstit, fără să aibă contracte cu statul obținute prin corupție, trebuie să conducă noua revoluție profundă care să realizeze Renașterea României.

8. Această elită românească patriotică trebuie să pregătească proiectul național al României și să se implice direct și indirect în implementarea acestui proiect național.

9. Într-un regim democratic, o elită naţională şi patriotică poate influenţa deciziile politice guvernamentale prin temele și analizele puse în dezbaterea publică, prin mobilizarea mass-mediei, prin forţa argumentelor şi ale ideilor propuse, prin prestigiul și personalitatea membrilor ei.

10. Elita românească va trebui să convingă viitoarele guverne ale României și întregul popor că factorul determinant al dezvoltării este factorul spiritual, factorul subiectiv, factorul mental care se poate dezvolta şi consolida printr-o educaţie potrivită acestui scop.

Elita românească trebuie să convingă poporul că nu este suficient să copiem, de exemplu, metodele de dezvoltare ale japonezilor pentru a ne dezvolta ca ei, ci va trebui să vedem ce au avut ei în sufletul lor, factorul de ambiţie, de voinţă, de mândrie de a se reforma pentru a putea să îi ajungă şi să îi întreacă pe Occidentali, pe acele popoare care le-o luase înainte japonezilor.

Ceea ce nu se vede când se analizează reformele japoneze este ambiţia lor de a nu rămâne în urmă, de a nu se mulţumi cu locul doi, de a dori să reintre în competiţia internaţională şi de a câştiga această competiţie.

De o astfel de ambiție are nevoie și poporul român. Nu să îi întreacă neapărat pe Occidentali, dar să-i egaleze și să le arate că și românii pot reintra în competiția internațională.

11. Plecând de la constatarea autorului american Horace Mann, care spunea că un măr nu este în nici un înţeles al cuvântului *măr* până ce el nu este copt, elita românească care va conduce procesul de Renaștere a României trebuie să plece de la premiza că o fiinţă umană nu este în nici un fel de înţeles al cuvântului cu adevărat o fiinţă umană până ce nu este educată. Educaţia este singurul instrument eficient şi sigur al dezvoltării umane. Educaţia este singura noastră securitate politică. În afara ei, se află dezastrul.

Scanned with OKEN Scanner

12. Această elită românească patriotică prebuie să își asume pe față, în mod transparent, conducerea procesului de Renaștere și transformare a României într-un stat dezvoltat, modern și prosper.

13. Membrii acestei elite trebuie să intre în guvernul României și în viitorul parlament sau să recomande oameni onești, competenți și patrioți pentru aceste poziții.

14. Elita românească va trebui să explice poporului că nu se poate realiza o guvernare eficientă, o guvernare patriotică, o guvernare democratică şi republicană fără un popor educat şi luminat, fără un popor civilizat.

15. Această elită va trebui să sprijine toate deciziile pozitive, benefice și progresiste, care vor viza interesul național ale președintelui Klaus Iohannis.

16. În locul umilinţei şi înjosirii simţite de poporul român în aceşti 25 de ani postdecembrişti din partea aşa-zişilor parteneri Occidentali, se impune să se insufle poporului român sentimente de mândrie naţională, de demnitate, de speranţă, de progres, de încredere în forţele proprii şi într-o salvare care vine din interiorul fiinţelor noastre.

17. România trebuie să rămână și să se integreze tot mai puternic în Uniunea Europeană și în civilizația Occidentală, dar să continue să își dezvolte relațiile pe toate planurile cu China, viitoarea Superputere Mondială. Nimeni și nimic nu ne poate împiedica să profităm de lunga perioadă de prietenie care ne leagă de China. Orice țară Occidentală visează la o șansă ca a României de a fi în cele mai bune relații cu China, dar românilor ne spun ipocrit că nu este bine să dezvoltăm relațiile noastre cu viitoare singură superputere mondială. Numai conducători de țară incompetenți sau trădători de neam ar putea urma îndemnul ipocrit ce ni se transmite din Occidentul care face o curte nebună Chinei și nu mai știe cum să intre în grațiile ei. Noi nu mai trebuie să fim proști și să îi ascultăm orbește și să ne fie frică să valorificăm această șansă uriașă.

Scanned with OKEN Scanner

18. Dezvoltarea economică accelerată a României trebuie realizată printr-o voință de progres a maselor largi, printr-o schimbare de mentalitate colectivă, prin muncă dârză și susținută, prin onestitatea, competența și dăruirea conducătorilor și funcționarilor publici, prin perfecționarea legilor şi a organizării instituționale. Rolul fundamental în forțarea dezvoltării economice rapide trebuie să îl aibă spiritul, voința de schimbare a mentalității, voința şi dorința de progres. Să repetăm ceea ce au descoperit şi au făcut japonezii atunci când au ajuns la concluzia că: "***Numai spiritul pozitiv, voința pot pune pune în mișcare atât capitalul, cât și legile și instituțiile. Dacă spiritul pozitiv, dacă voința de progres nu există, oricât capital ar fi și oricâte legi ar fi, aceste elemente nu pot singure să-și joace rolul lor. Nimic nu poate fi obținut fără spirit/voință de a folosi eficient legile și de a aloca capitalul, deoarece și pentru cele mai necesare lucruri, legile singure nu pot juca adevăratele roluri. Dacă noi cântărim acești trei factori cu privire la eficiența lor, spiritului ar trebui să i se aloce 50%, legilor și reglementărilor 40%, iar capitalului nu mai mult de 10%. Dar nici spiritul singur, fără ceilalți doi factori nu poate realiza nimic***".

19. Să se interzică prin lege împrumuturile guvernamentale de la străini şi vânzarea pământului către cetățeni și companii străine.

20. Al doilea obiectiv fundamental al acestei noi revoluții profunde, dar legat de primul obiectiv, care este la rândul lui atât instrument, cât şi condiție a realizării primului obiectiv, trebuie să fie ridicarea nivelului de civilizație materială şi spirituală a românilor, deoarece există o legătură indisolubilă între progresul material şi progresul spiritual.

21. Acest al doilea obiectiv va fi la rândul lui și instrument și condiție a realizării îmbogățirii materiale rapide a poporului român.

22. Elita românească patriotică și ziariștii patrioți trebuie să pornească o campanie în mass-media pentru Renașterea României şi pentru progresul ei accelerat, propunând și susținând

Scanned with OKEN Scanner

măsuri menite a schimba mentalitatea românilor şi apoi reforme în domeniul economiei, învăţământului şi ştiinţei.

23. Schimbarea mentalităţii românilor a început deja printr-o comportare diferită a noului preşedinte al României. Această nouă comportare trebuie impusă la toţi deţinătorii de funcţii publice de la miniştri, senatori, deputaţi și până la ultimul agent fiscal din oraşele şi comunele patriei.

24. Patriotismul trebuie să fie unul dintre instrumentele care să mobilizeze şi să inspire masele largi de români spre atingerea obiectivului central. Acest patriotism trebuie să fie un patriotism al secolului al XXI-lea care să nu aibă legătură cu naționalismul agresiv și neprietenesc față de alte naţiuni și popoare.

25. Şcolile publice, instituţii ale statului care cheltuiesc sume importante din bugetul public, trebuie să educe viitorii cetăţeni ai patriei în spirit de iubire de ţară, în spirit patriotic, în spiritul prieteniei faţă de străini, dar și în spiritul pregătirii pentru competiția mondială la care ne obligă globalitatea lumii acestui secol. Manualele școlare trebuie să fie unice pentru întreaga România, chiar dacă unele vor fi traduse și în limbi ale minorităților naționale și ele trebuie aprobate de ministerul educației naționale. Ideea manualelor alternative trebuie anulată imediat și uitată definitiv pentru motive atât de evidente, încât nici nu se cer spuse.

26. Toate celelalte instituţii ale statului, respectând specificul activităţii lor, trebuie să contribuie şi ele la educarea cetățenilor în spiritul patriotismului național și să acționeze pentru promovarea constantă a acestui spirit și a interesului național.

27. Ocuparea funcțiilor publice și promovarea în toate funcţiile publice trebuie să se facă numai pe bază de cinste şi de competenţă profesională de către comisii neutre şi pe bază de criterii care să excludă orice fel de elemente subiective.

28. Pedepsele pentru violarea legilor considerate esenţiale în epoca actuală precum cele care vizează corupţia, trădarea intereselor naţionale etc. trebuie mărite substanţial şi cu mare urgenţă.

Scanned with OKEN Scanner

29. Ajutoarele sociale trebuie să fie date numai acelor cetăţeni care sunt bolnavi, infirmi sau sunt minori şi lipsiţi de rude care au obligaţia de a furniza întreţinere minorilor.

30. Trebuie redactată o **Listă a ruşinii naţionale** în care să fie trecute numele conducătorilor şi politicienilor antinaţionali ai României din aceşti ani postdecembrişti sau din toate timpurile şi a ziariştilor care au scris articole antinaţionale. Această listă să fie apoi completată mereu cu noi şi noi nume ale trădătorilor de neam şi ţară pentru ca familiile lor să rămână de ruşine şi ocară generaţiilor viitoare.

31. Să facem ce a zis Ion Luca Caragiale: **Să cumpănim bine ce putem cu adevărat face, ce suntem în stare să facem faţă de ce ni se pune împotrivă, să înţelegem că stă în puterea noastră să ne îndreptăm, să ne schimbăm, să ne îmbunătăţim soarta şi să dispunem apoi pe de-a-ntregul de ea. Apoi să avem mai multă îndrăzneală să ne răfuim socotelile cu „binevoitorii noştri epitropi".** Să facem cele de mai sus, deoarece tot Caragiale ne mai spune că fără aceste schimbări ale conduitei noastre, naţiunea română nu poate fi sigură de avutul ei, nici de onoarea, nici de viitorul ei.

32. România are nevoie de lideri politici cinstiţi şi carismatici, deoarece numai exemplele personale ale marilor sfinţi ori lideri politici carimatici sunt cele care pot inspira şi conduce popoarele spre atingerea marilor idealuri şi obiective naţionale.

33. Să medităm la cele trei condiţii menţionate de Lee Kuan Yew, fostul prim ministru al statului Singapore, care trebuie avute în vedere pentru a putea avea o dezvoltare rapidă: **a**. oameni muncitori, gata să înveţe lucruri şi meserii noi, **b**. sentimentul unui scop comun, **c**. direcţie clară şi conducere înţeleaptă şi cinstită.

34. Tot Lee Kuan Yew mai spunea că oamenilor le trebuie un ideal concret, precis, cuantificabil, uşor de priceput şi de apreciat. Ideile nebuloase, ideile generale de progres, de bunăstare nu pot atrage şi motiva oamenii. Idealurile trebuie să fie precise şi clare. Numai pentru astfel de idealuri precise oamenii vor accepta sacrificii şi se vor mobiliza: o casă, un apartament, un frigider, un

Scanned with OKEN Scanner

televizor, un computer, un telefon mobil inteligent, un automobil, autostrăzi, trenuri rapide, servicii medicale accesibile, şcoli cu profesori calificaţi, o administraţie simplă, eficientă, cinstită etc.

35. Familia şi şcoala românească trebuie să educe viitorii cetăţeni în a înţelege că fiecare individ este responsabilul principal al fericirii sale. Statul nu poate şi nici nu trebuie să-şi propună să rezolve toate problemele cetăţenilor. Familia, societatea şi fiecare cetăţean trebuie să se ocupe de soarta şi viitorul individului.

36. Esenţa unor reforme necesare educaţiei trebuie să vizeze însufleţirea elevilor cu sentimente de respect şi iubire a naţiunii în care s-au născut, cu sentimente patriotice autentice, cu sentimente de mândrie naţională, cu sentimentul demnităţii naţionale, cu dorinţa şi voinţa de a dovedi străinilor că şi românii pot să îi concureze în orice domenii, mai ales în cel economic, unde deocamdată România este rămasă în urmă.

37. În locul umilinţei şi înjosirii simţite de poporul român în aceşti 25 de ani postdecembrişti din partea aşa-zişilor parteneri Occidentali, se impune să se insufle poporului român sentimente de mândrie naţională, de demnitate, de speranţă, de progres, de încredere în forţele proprii şi într-o salvare care vine din interiorul fiinţelor noastre.

38. Numai patriotismul şi sentimentul de mândrie naţională pot salva România, aşa cum ele au salvat Germania, Japonia, Coreea de Sud, Singapore, China, Israelul, dar şi alte state sau naţiuni. Sentimentul de mândrie naţională ar putea să fie mijlocul, unealta, punctul de sprijin, declicul care să ducă la schimbarea mentalităţii, la schimbarea comportamentală, la ridicarea nivelului de civilizaţie şi de trai pentru cetăţenii României şi apoi ca o consecinţă a acestor realizări şi consolidări interne, pe această fundaţie solidă se va putea ajunge la reconstruirea demnităţii noastre în relaţiile cu partenerii din Uniunea Europeană şi în relaţiile cu alte popoare ale lumii.

39. Ştiu că după pierderea celui de al doilea război mondial de către Germania şi Japonia, în Occident nu mai este de bon ton să vorbeşti despre patriotism. Stăpânii lumii globalizate de azi

Scanned with OKEN Scanner

interzic popoarelor mici şi dominate accesul la instrumentul numit patriotism, deoarece nu doresc ca aceste popoare să facă apel la sentimentele patriotice şi naţionale cu care să se elibereze de dominare, cu care să se ajute să progrese rapid.

După ce marile puteri ale lumii au folosit la maxim o lungă perioadă de timp instrumentele numite patriotism şi naţionalism pentru dezvoltarea lor accelerată şi pentru cucerirea altor popoare, acum se interzice accesul popoarelor sărace şi subdezvoltate la sentimentele patriotice şi naţionale, deoarece aceste sentimente sunt periculoase pentru stăpânii lumii.

Este aceeaşi comportare ca şi în cazul clubului ţărilor care au dobândit armele atomice. După ce unele ţări şi-au dezvoltat arme atomice, ele au interzis altor ţări să facă la fel, să îşi constuiască şi ele arme atomice. Nimic nou sub soare.

Totuși, moral, legal și politic vorbind are și națiunea română dreptul să recurgă, pentru dezvoltarea sa economică, la aceleași motivații psihologice similare cu cele folosite de SUA, Marea Britanie, Franța, Germania, Japonia, Olanda și alte state timp de sute de ani.

40. Este necesar ca elita românească să determine măsuri prin care munca să se răsplătească pe baza performanţelor, căci nu există două persoane care să dorească să fie la fel. Oamenii vor şanse egale, dar nu egalitate, cu atât mai puţin egalitate în sărăcie. Trebuie creată o mentalitate și un spirit care să determine conduite umane care favorizează munca, perfecționarea continuă, producția de bunuri materiale și servicii de calitate, dorința și curajul de a intra în competiție, bucuria izbânzii personale. Fiecare companie din România și fiecare român ar trebui să aibă ca scop inovarea, ridicarea continuă a pregătirii profesionale. Familia, școala, companiile private, instituțiile statului, bisericile vor trebui să educe poporul în spiritul lucrului bine făcut pentru a avea succes în viață și pentru a face față competiției mondiale.

41. Românii trebuie să învețe și să fie conștienți că în situația actuală, când toate bogățiile naturale au fost furate sau cedate străinilor, singura lor resursă este inteligența nativă, educația

Scanned with OKEN Scanner

continuă și munca temeinică care să genereze rezultate de înaltă calitate cu care să poată concura cu orice alte națiuni pe piața globală a muncii, a mărfurilor și a serviciilor.

42. Biserica ortodoxă, dar și celelalte biserici trebuie să se implice si ele mai mult în viata socială si în ajutarea poporului să își

Scanned with OKEN Scanner

Poporul român trebuie și el să ajungă să fie bogat material și mândru de el, căci orice popor care nu este mândru de el își pierde pofta de viață. Ce folos mai are să trăiești dacă nu ai un nivel de viață civilizat, dacă nu poți duce o viață demnă, dacă nu poți visa la mari bucurii și realizări, la progrese pe diferite planuri, dacă nu ești respectat în comunitatea în care trăiești sau în țările lumii unde călătorești?

Militând pentru îmbogățirea rapidă a românilor, noi concepem acest proces de îmbogățire într-un mod nou, bazat pe o nouă filozofie, pe noi stiluri de viață, contrare celor care ne-au venit din Occidentul bogat...

Drepturile fundamentale ale ființelor umane sunt: dreptul la viață, la fericire și la demnitate. Ființele umane nu au fost create de Dumnezeu pentru a fi înconjurate de clădiri din beton, de asfalt, de metale și de sticle, ci au trăit mii de ani în contact fizic direct cu natura vie, curată și nepoluată. Numai o natură vie nepoluată contribuie la sănătatea, buna dispoziție și fericirea oamenilor.

Ce folos am avea să devenim bogați, dar să trăim într-o țară poluată, cu ape murdare și pline de gunoaie, cu aer infectat și nerespirabil, cu zgomote care ne asurzesc ziua și noaptea, să locuim în case de beton, să vedem în jurul nostru doar ziduri, asfalt, betoane și murdărie?

Visăm o țară în care oamenii să fie înconjurați de flori, de parcuri, de liniște, de un mediu înconjurător nepoluat și benefic pentru sănătatea lor.

9 786067 301311

Scanned with OKEN Scanner